ประวัติ
ท่านพระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

ประวัติท่านพระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม

ประวัติ
ท่านพระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

ประวัติท่านพระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม

ISBN 978-616-7870-23-6

พิมพ์ครั้งที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๘

จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต

เลขที่ ๕ หมู่ ๓ บ้านหนองแหน ต.หนองกวาง

อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ๗๐๑๒๐

จัดพิมพ์ที่ บริษัท สยามพริ้นท์ จำกัด

๑๑๕/๖๙ ซอยรามอินทรา ๔๐ แขวงนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๓๐

โทรศัพท์ ๐๒-๕๐๙ ๐๐๖๘ โทรสาร ๐๒-๕๐๙ ๐๐๖๗

คำนำ

ท่านพระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม หรือ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นพระธุดงคกรรมฐานศิษย์อาวุโสสำคัญองค์หนึ่งของ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺตมหาเถร** ที่ดำเนินตามรอยองค์พระบรมศาสดาและพ่อแม่ครูอาจารย์ได้อย่างสมบูรณ์งดงามที่สุด ท่านเป็น**สังฆรัตนะ**และเป็นสรณะองค์หนึ่งในยุคกึ่งพุทธกาลที่ได้รับการเคารพกราบไหว้เทิดทูนบูชาอย่างกว้างขวางจากพุทธศาสนิกชน

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นเนติสงฆ์ที่เข้มงวดกวดขันรักษาพระธรรมวินัยและธุดงควัตรด้วยความเคร่งครัดยิ่ง การปฏิบัติธรรมของท่านก็เป็นไปอย่างอุกฤษฏ์ เป็นไปตามหลักไตรสิกขา หลักสมถะ – วิปัสสนากรรมฐาน ฯลฯ ด้วยท่านมี**หลวงปู่มั่น**เป็นพ่อแม่ครูอาจารย์คอยเมตตาชี้นำอบรมอย่างใกล้ชิดประดุจลูกหลาน ด้วยท่านมีความพากเพียรเป็นเลิศ และด้วยสาวกบารมีญาณที่ท่านสั่งสมมาด้วยดีแต่อดีตชาติ ท่านจึงได้บรรลุอริยธรรมขั้นสูงสุด เป็น**พระอรหันต์ประเภทปฏิสัมภิทาญาณ**ถึงพร้อมด้วยอภิญญา ๖ มีความเป็นเลิศด้านฤทธิ์ โดย**หลวงตาพระมหาบัว**ได้กล่าวยกย่องท่านเป็น **"เพชรน้ำหนึ่ง"** และเป็นหนึ่งใน **"โพธิ์ธรรม"** ของหลวงปู่มั่น

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นพระมหาเถระที่มีชื่อเสียงกิตติศัพท์อันเลื่องลือถึงคุณธรรม ทั้งด้านฤทธิ์และด้านเทศนาธรรม ท่านมีนิสัยเด็ดเดี่ยวองอาจกล้าหาญ กิริยาภายนอกแลดูไม่งาม ชอบพูดจาโผงผางเสียงดัง ตรงไปตรงมา ปฏิปทาของท่านก็แปลก ไม่เหมือนใครและน่าประหลาดใจ วีรกรรมของท่านจึงมีมากมาย จนเป็นที่เลื่องลือในวงกรรมฐาน แต่**หลวงปู่มั่น**กลับไว้วางใจท่านมากและมักมอบงานสำคัญๆ ให้ท่านเสมอๆ ทั้งมักพูดกับสานุศิษย์ทั้งหลายว่า **"ใครอย่าไปดูถูกท่านตื้อนะ ท่านตื้อเป็นพระเถระ"**

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นสหธรรมิกกับ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ซึ่งต่างก็มีพ่อแม่ครูอาจารย์องค์เดียวกัน คือ **หลวงปู่มั่น** และคราวญัตติเป็นธรรมยุตต่างก็มีอุปัชฌาย์อาจารย์องค์เดียวกัน คือ **ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** ท่านทั้งสองจึงได้ออกธุดงค์เสี่ยงเป็นเสี่ยงตายร่วมกันตั้งแต่วัยหนุ่ม จนได้รับการยอมรับว่า เป็นคู่สหธรรมิกที่เดินธุดงค์ทางไกลมากที่สุด

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นพระอรหันต์ที่เลิศด้วย**ปาฏิหาริย์ ๓** นอกจากท่านมีฤทธิ์เป็นเลิศแล้ว ท่านยังมีปัญญาเป็นเลิศ ซึ่งสัมผัสได้จากการเทศนาและการตอบปัญหาธรรม ธรรมอันเป็นของจริงถูกท่านนำมาแสดงตีแผ่อย่างเปิดเผย เข้มข้น ชนิดทางโลกคาดไม่ถึงและส่วนใหญ่ก็รับไม่ได้ แต่ทางธรรมถือว่าเป็น **"ยอดธรรม"** อันเป็นคุณสมบัติพิเศษประจำองค์ท่าน ยากจะหาใครมาลอกเลียนแบบได้ ท่านชอบแสดงธรรม แม้ใกล้มรณกาล ท่านยังองอาจกล้าหาญ ไม่หวั่นไหวพรั่นพรึงต่อความตาย โดยท่านได้แสดงธรรมจนวินาทีสุดท้ายก่อนจะสิ้นลมหายใจ สมกับท่านเป็นศากยบุตรพุทธชิโนรสที่เปล่งบันลือสีหนาทแสดงอนุสาสนีปาฏิหาริย์ได้อย่างสมบูรณ์หมดจดงดงามทั้งในเบื้องต้น ในท่ามกลาง และในที่สุด สมเกียรติยศ สมศักดิ์ศรีแห่งสกุลพระธุดงคกรรมฐาน

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต

มิถุนายน ๒๕๕๘

“ขอให้นักกรรมฐานทั้งหลาย ผู้มีพุทโธแล้ว

สวรรค์ ๖ พรหม ๑๖ พระนิพพานก็จะเป็นของท่าน

ถ้าหากนักธรรม นักกรรมฐาน ละพุทโธ ธัมโม สังโฆแล้ว

มันไกลพุทธศาสนา ตั้งหมื่นวา แสนวา

จะนั่งภาวนาเอาสวรรค์ ๖ พรหม ๑๖ พระนิพพาน จนกระดูกหัก
ก็ไม่ได้สวรรค์ นิพพาน หรอก”

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

สารบัญ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

ภาค ๑ ปฐมวัย – ฆราวาสก่อนบวช

ชาติกำเนิด

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านมีนามเดิมว่า **ตื้อ** นามสกุล **ปาลิปัตต์**

ท่านเกิดเมื่อ วันจันทร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๒๒* ตรงกับวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๓ ปีขาล สัมฤทธิศก จุลศักราช ๑๒๔๐ ซึ่งตรงกับในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ แห่งราชวงศ์จักรี

ท่านเกิด ณ บ้านข่า ตำบลบ้านข่า อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม (ปัจจุบันขึ้นกับอำเภอศรีสงคราม)

* ปีเกิดและอายุของหลวงปู่ตื้อ จากพระธรรมเทศนาของหลวงปู่ตื้อเองในหลายวาระ และสอดคล้องกับคำบอกเล่าของครูบาอาจารย์ ท่านเกิดปี พ.ศ. ๒๔๒๒ อายุ ๙๕ ปี

จากพระธรรมเทศนา**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** กัณฑ์พระมาลัยโปรดสัตว์ – มงคลทิพย์ และกัณฑ์อธิบายหลักพุทธศาสนา – ชาติมนุษย์ หลวงปู่เทศน์ถึงอายุของท่านไว้ตามลำดับดังนี้

"... พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม ได้บวชมาแต่อายุ ๒๑ พรรษาที่ ๗๔ อายุ ๙๕ ปีนี้ล่ะ จึงขอกล่าวไว้ถวายแก่สมเด็จพระสังฆราชเจ้า ท่านเจ้าคุณ ท่านมหา คุณตา คุณยาย ผู้ถือศาสนา จงอนุโมทนาสาธุการเถิดครับ ..."

"... พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม ไหว้พระพุทธเจ้าด้วยกาย ไหว้พระธรรมเจ้าด้วยวาจา ไหว้สังฆเจ้าด้วยใจ ดอกบัว ๕ ดอก รูปขันธ์เป็นดอกที่ ๑ เวทนาขันธ์ดอกที่ ๒ สัญญาขันธ์ดอกที่ ๓ สังขารขันธ์ดอกที่ ๔ วิญญาณขันธ์ดอกที่ ๕ ดอกบัว ๕ ดอกนี้ ได้มาจากพระบิดาคุณพ่อ ได้มาจากพระมารดาคุณแม่ แต่ได้พาขันธ์ ๕ บวชในพุทธศาสนา อายุ ๒๑ ปี จนถึงทุกวันนี้นับเข้าพรรษา ๗๔ อายุ ๙๕ ..."

และครูบาอาจารย์กล่าวไว้ว่า "**หลวงปู่ตื้อ**มีอายุแก่กว่าหลวงปู่แหวน ๘ ปี แต่ญัตติเป็นธรรมยุตหลังหลวงปู่แหวน ๑ ปี" ซึ่งสอดคล้องกับพระธรรมเทศนาของหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๐ **หลวงปู่ตื้อ**มีอายุแก่กว่า**หลวงปู่แหวน** ๘ ปี ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า **หลวงปู่ตื้อ เกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๒**

หลวงปู่ตื้อ มรณภาพเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ จึงมีสิริอายุนับได้ ๙๕ ปีเศษ

ต้นตระกูลโบราณของท่าน อพยพมาจากเมืองจีน เกิดกบฏก็เลยอพยพหนีแตกมา เข้ามาเมืองไทยสมัยรัชกาลที่ ๓ ตระกูลคนโบราณ ท่านเล่าต่อๆ กันมา โดยไม่ได้เขียนประวัติไว้

หลวงปู่ตื้อ ท่านได้บำเพ็ญ **ปุพฺเพ จ กตปุญฺญตา** เหตุฝ่ายดีมาแล้วแต่อดีตชาติปางก่อนอย่างยาวไกลนับแสนกัป เป็นพระสาวกบารมีญาณผู้เลิศด้วยฤทธิ์

หลวงปู่ตื้อ ท่านก็เฉกเช่นเดียวกับพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น ทั้งหลาย ที่ได้รับการเคารพยกย่องเทิดทูนอย่างสูงสุดว่าเป็น **"เพชรน้ำหนึ่ง"** หรือเป็น **"พระอรหันต์ในสมัยครั้งกึ่งพุทธกาล"** ท่านจึงได้เกิดใน **ปฏิรูปเทสวาสะ** คือ อยู่ในประเทศอันสมควร หรืออยู่ในถิ่นที่เหมาะที่เจริญ มีคนดี มีนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา โดยท่านได้เกิดในตระกูลครอบครัวชาวนาที่เป็น **สัมมาทิฏฐิ** คือ มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ท่านได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุสงฆ์ และเป็นพระป่ากรรมฐานออกเที่ยวธุดงค์ประพฤติปฏิบัติธรรมในกาลต่อมา ด้วยข้อปฏิบัติ **สัมมาวายามะ** คือ เพียรชอบอย่างยิ่งยวดเพื่อความพ้นทุกข์

บิดา ชื่อ นายปา คะปัญญา **มารดา** ชื่อ นางปัตต์ คะปัญญา

ท่านเป็นบุตรคนที่ ๕ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา รวมทั้งหมด ๗ คน เป็นชาย ๕ หญิง ๒ ตามลำดับดังนี้

๑. แม่ชีคำมี คะปัญญา เป็นบุตรคนโต

๒. เป็นบุตรชาย ถึงแก่กรรมตั้งแต่ยังเล็ก

๓. หลวงปู่ทอง (ไม่ทราบฉายา) หรือ ญาคูทอง

๔. นายบัว คะปัญญา

๕. หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม (หลวงปู่เปลี่ยนนามสกุลเป็นปาลิปัตต์ โดยมาจากชื่อบิดา มารดา)

๖. นายตั้ว คะปัญญา และ

๗. นางอั้ว ทีสุกะ เป็นบุตรคนสุดท้อง

ปัจจุบัน **หลวงปู่ตื้อ**ท่านได้ละสังขารแล้ว ส่วนพี่น้องของท่านก็ได้ถึงแก่มรณกรรมหมดแล้ว ซึ่งเป็นไปตามวัยและเป็นไปตามกฎธรรมชาติของสังขารร่างกายที่มีการเกิด แก่ เจ็บ และตาย ที่ยังเหลืออยู่ก็มีแต่ความดีที่ฝากไว้ ยังให้ผู้คนได้ระลึกถึงและกล่าวขานไปอีกตราบนานเท่านาน

ชีวิตในวัยเยาว์

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเจริญเติบโตในครอบครัวชาวนา ชีวิตในวัยเยาว์ ท่านจึงใช้ชีวิตตามประสาเด็กชนบททั่วไปทางภาคอีสาน คือ วิ่งเล่นสนุกสนานตามท้องไร่ท้องนา เป็นเด็กเลี้ยงวัวเลี้ยงควาย ช่วยบิดามารดาทำไร่ไถนาตามวิถีชีวิตชาวนา ท่านเป็นเด็กเฉลียวฉลาด ค่อนข้างดื้อ มีนิสัยกล้าหาญ รักความสงบ เป็นผู้ใฝ่ใจในการศึกษา พูดจาโผงผางตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม มีความอดทน ขยันขันแข็ง มีร่างกายแข็งแรง และมีจิตใจน้อมมาทางธรรม ชีวิตต่อไปภายภาคหน้าของท่านจะได้ออกบวชประพฤติปฏิบัติธรรม เพื่อดำเนินตามรอยองค์พระบรมศาสดาและบรรดาพระอรหันตสาวกทั้งหลาย

หลวงปู่ตื้อ ท่านจึงเป็นที่รักใคร่และไว้วางใจของบิดา มารดา ตลอดจนพี่น้องเครือญาติ และเป็นหลานรักของลุงที่มุ่งหวังในตัวท่าน จะได้ออกบวชให้

โดยในบรรดาเครือญาติของ**หลวงปู่ตื้อ** นับเป็นครอบครัวที่ใกล้ชิดกับวัด ใฝ่ใจต่อการศึกษาในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า บรรดาผู้ชายล้วนแต่ได้บวชเป็นพระภิกษุ และถ้าเป็นผู้หญิงก็สละบ้านเรือน ออกบวชชีจนตลอดชีวิตก็มีหลายคน

หลวงปู่ตื้อ จึงได้รับการปลูกฝังจากครอบครัวให้สนใจการบวชเรียน สนใจพระพุทธศาสนาโดยสายเลือดก็ว่าได้ ท่านเป็นศิษย์วัด รับใช้พระเณรตั้งแต่ยังเป็นเด็ก และเคยเข้ารับการบรรพชาเป็นสามเณรอยู่ระยะหนึ่ง ท่านจึงมีความคุ้นเคยกับวัด คุ้นเคยกับพระเจ้าพระสงฆ์เป็นอย่างดี และปรารถนาที่จะได้ออกบวชเป็นพระภิกษุเมื่อถึงเวลาอันควร

ชีวิตในวัยหนุ่ม

ชีวิตในวัยหนุ่มสมัยเป็นฆราวาสก่อนออกบวช **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นคนหนุ่มที่มีร่างกายกำยำสูงใหญ่แข็งแรง ปราดเปรียวว่องไว และมีพละกำลังมากกว่าคนธรรมดาทั่วๆ ไปอย่างเห็นได้ชัด ท่านจึงเป็นกำลังสำคัญของครอบครัวที่บิดามารดาให้ความไว้วางใจ โดยท่านได้ช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพทำไร่ไถนาอย่างขยันขันแข็ง และท่านมีจิตใจกล้าแข็ง เป็นคนใจเร็วใจร้อน เป็นคนเอาจริงเอาจัง เป็น **"หมอธรรม"** ที่มีความเก่งกล้าสามารถในวิชาคาถาอาคม

มีฌานแก่กล้า โดยต้นตระกูลโบราณของท่านไปเรียนวิชาคาถาอาคมกันมาก ท่านได้ศึกษาจากอาจารย์ผู้เก่งกล้าวิชาคาถาอาคมในสมัยนั้น และก็เป็น **"ของเก่า"** ที่ท่านได้เคยบำเพ็ญฝึกฝนมาแต่อดีตชาติติดตามตัวท่านมา

หลวงปู่ตื้อ ท่านได้รับการยกย่องว่าเป็น "หมอธรรม" ปราบผีเก่งมาตั้งแต่สมัยเป็นหนุ่มยังเป็นฆราวาส ชนิดผีสางนางไม้เพียงได้ยินชื่อท่านต่างก็ย่าน (เกรงกลัว) กันแล้ว ต่อมาเมื่อท่านได้บวชและออกปฏิบัติธรรมตามป่าตามเขาแล้ว พระเพื่อนสหธรรมิกมักขอร้องให้ท่านช่วยปราบผีอยู่บ่อยครั้ง และท่านก็ทำสำเร็จทุกครั้ง

นอกจากท่านเป็นหมอธรรมปราบผีเก่งแล้ว ท่านยังมี **"วิชาเสือ"** เป็นวิชามาจากเมืองจีน เป็นวิชาของต้นตระกูลท่าน เมื่อท่านร่ายคาถาอาคมสะกดเสือ จะทำให้เสือเชื่องเหมือนสัตว์เลี้ยงและเกรงกลัวท่านมาก ท่านจะลูบหลังเสือได้เหมือนลูบหลังหมาและแมว มีบ่อยครั้งที่พระศิษย์เห็นท่านร่ายคาถาอาคมเรียกเสือมาขึ้นขี่หลังได้อย่างสบายๆ และท่านก็เคยเรียกใช้เสือมาช่วยคำรามขู่ขับไล่พระและญาติโยมที่จะมาขับไล่ท่าน จนต้องหนีเตลิดเปิดเปิงเอาตัวรอดไปเลยก็มี

ก่อนบวชเคยไล่ฟันพญานาคงูใหญ่

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ในสมัยหนุ่มก่อนจะมาบวช ท่านเคยเอาดาบไล่ฟันพญานาคงูใหญ่ จนผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านเกรงกลัว เลยอยากให้ท่านบวชพระ

บ้านข่า อันเป็นบ้านเกิดของท่าน เป็นหมู่บ้านอยู่กลางระหว่างหนองน้ำใหญ่ ๒ หนอง ทุกๆ ปี ฝนตกปีใหม่เดือน ๖ ฟ้าร้องสนั่นหวั่นไหว พื้นแผ่นดินแทบสั่นสะเทือน พญานาคงูใหญ่ตัวนั้นจะปรากฏตัวทุกปี ลำตัวเลื่อมพรายเท่าเหง้าตาล ชูหัวหงอนแดงเปล่ง สูงประมาณต้นมะพร้าว พญานาคตัวนี้จะชูหัวลอยผ่านทุ่งนาท้ายหมู่บ้าน จากตะวันตกไปตะวันออก พอปีต่อไปก็ตะวันออกคืนสู่ตะวันตกอย่างนั้นทุกปี วัว ควาย ผู้คนต่างกลัวกันมาก

หลวงปู่ตื้อ ตั้งแต่หนุ่มแน่นอายุ ๑๖ ปี กำลังแข็งแรง วิ่งเร็ว วันหนึ่งก็ฝนดาบ ลับดาบเตรียมไว้ รอเอาไว้ วันใดฝนฟ้าร้องปีใหม่ก็ออกรออยู่กลางทุ่งนา จ้อนผ้าเหน็บเตี่ยว มือกำดาบแน่นเอาผ้าพันดาบไว้ไม่ให้ดาบหลุดมือ เตรียมท่ารออยู่

พอพญานาคงูใหญ่นั้นลอยผ่านมา ก็โจนเข้าไล่ฟัน หวังจะให้ขาดเป็นท่อนๆ **แต่ก็แปลกไล่ฟันไม่พอจะทันมัน หรือได้ฟันแต่ก็ไม่ถูก**

หนุ่มตื้อไล่ไปๆ มันหายแว้บลงรูน้อย พอเอานิ้วแยงเข้าไปได้ พอจะทันเงื้อมดาบว่าจะฟัน มันก็หลุดริบเข้ารูน้อยๆ ได้แต่เอาปลายดาบแทงรูมัน ฟันรูมัน

ทำอยู่เช่นนี้ ๔ ปี ผู้เฒ่าผู้แก่กลัวบ้านเมืองล่มจมถล่มเหมือนตำนานหนองหาน จึงตกลงกันว่าจะให้หนุ่มตื้อบวช ถ้าฆ่าพญานาคนี้ คนและสัตว์อาจได้รับอันตรายได้ กาลต่อมาเมื่อท่านได้บวชพอพรรษามากแล้ว จึงรู้คุณของพระพุทธศาสนา ได้สำนึกในคุณของพญานาคงูใหญ่ตัวนั้น เพราะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ท่านได้มาบวช เอาไว้ได้สำเร็จบรรลุธรรมเสียก่อน จะได้ไปโปรดพญานาคงูใหญ่ตัวนั้น

เรื่องกรรมที่ฆ่างูใหญ่

พระศิษย์หลวงปู่ตื้อ ท่านได้เมตตาเล่าเรื่องนี้ไว้ดังนี้

"เป็นงูใหญ่อยู่แถวนี้นะ อยู่แถววัดนี้ล่ะ เป็นที่เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย มันเป็นเวรเป็นกรรมอะไรกันก็ไม่รู้ พอท่านตีตาย ท่านไปลากมาเผานั่นน่ะ มันร้อนตามมือตามอะไร มันพองหมดลอกนะ ท่านบอก เป็นต้องรักษานานนะ ตอนหนุ่มๆ ตอนอายุ ๑๕ - ๑๖ ลอกเอานี่จนลอกมันร้อน เป็นกรรมอะไร มันร้อนๆ เอ๊ะ ! ทำไมมันไม่หาย

ผู้เฒ่าผู้แก่บอกว่าเป็นพญานาค มันเป็นกรรมเป็นเวรกันมา ต้องมาตาย ท่านไม่ใช่เหรอไปตีมันดำๆ จะว่างูเห่าก็ไม่ใช่ ตอนมันตาย ท่านไปลาก ลากไปแล้วก็ไปใส่กองไฟเผา มือมันแพ้พองมันร้อนเหมือนโดนไฟเลย"

ศุภนิมิตก่อนบวช

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม วัดเขาพุนก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ท่านเป็นทั้งพระศิษย์และหลานแท้ๆ องค์หนึ่งของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านมีปฏิปทาคล้ายหลวงปู่ และท่านชอบสวมใส่สร้อยลูกประคำเช่นเดียวกับหลวงปู่ ท่านพระอาจารย์ไทได้รับความไว้วางใจจากหลวงปู่และได้มีโอกาสอุปัฏฐากรับใช้หลวงปู่อย่างใกล้ชิด ท่านได้เมตตาเล่าถ่ายทอดประวัติของหลวงปู่ตื้อตามที่ท่านได้ยินจากปากหลวงปู่เล่าให้ฟังในขณะที่ท่านเข้าไปอุปัฏฐากบีบนวดขาหลวงปู่ ดังนี้

"วันนี้จะเล่าประวัติ**หลวงปู่ตื้อ**ให้ฟัง แต่ความละเอียด ก็สงสัยจะไม่ค่อยมีเท่าที่ควร ไอ้เรื่องที่ได้ยินจากคนนั้นพูด คนนี้พูด ก็จะไม่พูด จะเล่าตรงที่ว่าได้ยินต่อปากต่อคอที่นวดขาให้ ผู้เฒ่า (หลวงปู่ตื้อ) ฝอยขนาดไหน ก็จะฝอยให้ฟัง เรียกว่าได้ละเอียดเท่าที่ควร

ครั้งแรกหลวงปู่ตื้อ คุยเรื่องบวชให้ฟัง อายุได้ ๒๑ ย่าง ๒๒ เข้า คืนวันจะบวช หลวงปู่ว่า นอน นอนหลับไป ไปเห็นอีตาชีปะขาวคนหนึ่งมาหา ก็ไปกับอีตาชีปะขาว

"ไปน้อยๆ (หนุ่มน้อย) เขาว่าโต (เจ้า) แข็งแรง แบกขอนให้เฮา (เรา) ดูซิ" ก็แบกขอน

"บ๊ะ ได้เว้ย" มันมีครกตำข้าวครกใหญ่ เขาเอาข้าวเปลือกใส่ เราก็มีสากก็เลยตำ

"มาน้อยๆ (หนุ่มน้อย) มา โตตำข้าวให้เฮาดูซิ"

ก็จับสากตำข้าว หลวงปู่ว่า "เราตำไม่กี่บาท (ไม่กี่ที) กระจายหมดข้าว ข้าวเป็นข้าวสาร ทั้งนั้น"

"เออ ! เจ้านี่เก่งนี่หว่า"

พอดีหลวงปู่รู้สึกตัวตื่นขึ้นมา ตื่นมาก็ใจคอไม่ดี แล้วนั่งทบทวนพิจารณาถึงความฝัน ที่ผ่านมา ฝันติดตาติดหู จะว่าฝันก็เหมือนกับเห็น เห็นเป็นเรื่องแปลกและพิสดารมาก คิดว่าศุภนิมิต ความฝันเช่นนี้จะทำให้เกิดอะไรขึ้นบ้างหนอ คิดแต่เพียงว่าคงเป็นฝันดี ฝันนั้นเป็นสิริมงคล ต่อไป ภายภาคหน้าจะต้องมีเหตุการณ์ที่ดีเกิดขึ้นกับท่านอย่างแน่นอน"

คุณลุงขอร้องให้บวช

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม ได้เล่าสาเหตุการบวชของหลวงปู่ตื้อ ไว้ดังนี้

"เช้าวันนั้น บิดาของหลวงปู่บอกว่า "เออ ! มื้อนี้ (วันนี้) ไปเอาควายมาไถตากกล้า (ตากกล้า คือ แปลงนาสำหรับหว่านเมล็ดพันธุ์) เขาจะหว่านกล้าแล้ว" ควายปล่อยในป่า

เอ้ ! เราฝันอย่างนี้ไปเจอเสือหรือเปล่า แต่ก่อนเสือมันมาก มา ! เอาปืนไป หลวงปู่ว่า "กลัวเสือ" ไปเอาควายมาก็เหตุการณ์ปกติ

เข้าไปในห้อง ในห้องบูชา (ห้องพระ) ไปเห็นขันดอกไม้ธูปเทียนอย่างสวย บิดาของท่านจึง บอกว่า "กินข้าวกินปลาแล้วไปหาลุงทุม ลุงทุมอยากพบอยากเจอ"

เอาแล้ว ใจคอไม่ดี "เอ้ ! หรือว่าลุงนี่ อายุค่อนข้างมาก อยากได้เราไปเป็นลูกเขยทำนา เสียมั้ง" ใจคอไม่ดี กลัวแต่ลุงจะยกลูกสาวให้ หลวงปู่ว่าอย่างนั้น

"เรายังไม่อยากมีเมีย โอ้ย ! ไปครั้งนี้ ใจคอเราไม่ดีแน่นอน" อ๊ะ ว่าจะไม่ไปแล้ว

บิดาของท่านจึงพูดกำชับว่า "ไปนะ ลุงสั่งแท้ๆ นะ" ก็เลยไป

พอไปถึงบ้านลุง ท่านเห็นลูกสาวของลุงยืนคอยอยู่หน้าบันได ท่านก็ยิ่งใจคอไม่ดี ยิ่งปักใจเชื่อว่า ลุงของท่านจะยกลูกสาวให้แต่งงานกัน เพราะท่านไม่อยากมีครอบครัว

เมื่อลุงทราบจากลูกสาวว่า ท่านมาถึงเรือน เพราะคอยหลานคนนี้อยู่ตั้งนานแล้ว จึงเรียกให้หลานชาย ซึ่งเป็นหลานรักคนนี้ขึ้นไปบนเรือน เมื่อเปิดประตูเข้าไป ลุงป้าของท่านต่างก็เข้ามาจับมือของท่าน และเชิญให้ท่านนั่งบนผ้าที่ปูเตรียมไว้อย่างดี เหมือนปูผ้าอาสนะถวายพระเถระ แต่ท่านก็ไม่ยอมนั่ง ลุงป้าต่างได้คะยั้นคะยอขอให้ท่านนั่ง ท่านตามใจลุงป้าของท่านจึงยอมนั่ง พอนั่งแล้ว ป้าก็กราบ ลุงก็กราบ

"ใจคอไม่ดีแล้ววา" หลวงปู่ว่าอย่างนั้น เราก็เด็กตัวเล็กๆ โอ้โห ! ป้าลุงมากราบ

แล้วลุงของท่านก็พูดขึ้นมาว่า "โอ้ย ! หลาน ขอให้บวชฉลองลุงซักหน่อย ลุงได้ซื้อข้าวซื้อของ (เครื่องบวช) แล้ว นึกว่าเณรวัดเราอายุพอ แต่บังเอิญไปถามอาจารย์ว่าองค์ที่พอ ก็คนอื่นจองแล้ว มีแต่เณรก็อายุยังไม่พอ เป็นความผิดของลุงเอง ไม่ได้ไปปรึกษาหารือครูบาอาจารย์ นึกเอาเอง ไปซื้อแล้วก็ไม่ถามดูอายุนี้ อายุไม่ครบ ๒๐ ซักองค์เลย คือ ๒๐ คนอื่นบวชแล้ว เหตุนั้น อย่าให้เสียศรัทธาลุง ขอให้บวชให้ลุงหน่อย"

"เอ้ ! ไม่อยากบวชนะ ลุง"

"เอ้า ! บวชหนา บวชๆๆ ลุงให้บวช ๓ วันก็เอา ๗ วันก็เอา ขอให้บวชให้ลุง ลุงพอใจแล้ว"

ป้ากับลุงนั้นจะคุยด้วยกับหลาน ก็พนมมือด้วยนี่ ยังกะคุยกับสังฆราช สุดท้ายหลวงปู่ซึ่งเป็นหลานก็ใจอ่อนเลยตัดสินใจบวช "เอาก็เอา" ก็เลยบวช แต่ท่านจะต้องไปขออนุญาตและบอกลาบิดามารดาก่อน

บิดามารดาของท่าน เมื่อได้ยินลูกชายมาเล่าเรื่องที่ลุงป้าขอให้บวช ท่านทั้งสองก็ไม่ขัดข้อง และรู้สึกดีใจกับลูกชาย เพราะเป็นความประสงค์ของท่านทั้งสองอยู่แล้วที่อยากให้ลูกชายบวชให้ จึงได้อนุญาตตามที่ลุงป้าขอ พร้อมกับกล่าวคำอนุโมทนาสาธุการ แสดงความยินดีกับลูกชายเป็นอย่างยิ่ง"

ภาค ๒ อุปสมบทเป็นพระฝ่ายมหานิกาย

พ.ศ. ๒๔๔๓ อุปสมบทเป็นพระในฝ่ายมหานิกาย

เมื่อหลวงปู่ท่านได้รับอนุญาตจากบิดามารดาให้บวชแล้ว ท่านก็ได้เข้าไปอยู่เป็นศิษย์วัด เพื่อเข้าไปเรียนรู้ธรรมเนียมของพระ และฝึกหัดขานนาคเตรียมตัวที่จะบวช ท่านได้ท่องขานนาคจนคล่องขึ้นใจ ในปี พ.ศ. ๒๔๔๓ ขณะนั้นท่านมีอายุได้ ๒๑ ปี ท่านได้เข้ารับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระบวรพุทธศาสนาครั้งแรกในฝ่ายมหานิกาย ณ วัดโพธิ์ชัย อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พระอุปัชฌาย์ ตั้งนามฉายาว่า **“อจลธมฺโม”** แปลว่า ผู้มีธรรมอันมั่นคง

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เมตตาเล่าต่อไปว่า

บวชได้ ๓ วัน ลุงไปถาม “อยากสึกหรือยังหลาน ถ้าคุณหลานอยากสึกบอกลุง ลุงจะรับรองทุกอย่าง”

หลวงปู่ตอบว่า “ยังๆๆ”

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ** บวชครบ ๗ วัน ลุงของท่านได้มาที่วัด ไปถามพระหลานชายอีกว่า “คุณหลานเป็นยังไงจิตใจ ต้องการจะสึกหรือยังไม่สึก ถ้าสึกจะได้กลับไปจัดเสื้อผ้ามาให้”

“สงสัย มันจะ ๗ วันสึกไปไม่ได้หรอกลุง อายเขา **ยถา สัพพีฯ** ก็ยังไม่ได้ แค่ ๗ วัน บวชสึกออกไปแล้ว เขาเล่าว่าไอ้ทิด ๓ เพล กินข้าวเพล ๓ ครั้ง ก็สึก เขาเล่าลือมันไม่สวยมั้ง ขอตลอดพรรษาเถอะลุง” ลุงก็สาธุ กราบอีก โอ้ย ! พอใจ กราบแล้วกราบอีก กราบคุณหลาน ให้มาจำพรรษาอยู่ เขาเรียก **วัดธาตุ**

คิดตั้งใจบวชตลอดชีวิต

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านมีความคิดตั้งใจบวชตลอดชีวิต ดังพระธรรมเทศนาที่ท่านได้แสดงไว้ดังนี้

“ผู้ที่จะสร้างบุญสร้างกุศลก็เหมือนกันนั่นแหละ มันมาจากใจนั่นแหละ คิดไว้เสียก่อน เรียกว่า คิดในทางที่ดี เมื่อคิดว่าพวกเราจะต้องเป็นผู้เสียสละ วันนี้จะรักษาศีลห้า วันพระจะให้ทานการกุศล จะนั่งหลับตาภาวนาพุทโธ ค่ำมาจะไปสดับตรับฟังพระสัทธรรมเทศนา เท่ากับว่ามาตามความคิด คือว่า คิดในทางที่ดี ผลสุดท้ายความคิดนี้พากระทำ ก็ทำไปทางที่ดี คือ รักษาศีล ให้ทานภาวนา

อาตมาที่มาบวชในพระพุทธศาสนานี่ก็เหมือนกัน มาด้วยความคิดเหมือนกัน บวชแล้วก็คิดเอา บวชแล้วจะไม่สึก ถ้าอุปัชฌาย์ไม่พาสึก ก็เลยอยู่ตามความคิดของตนนั้น อุปัชฌาย์ไม่พาสึกสักที เลยไม่ขอสึกล่ะทีนี้ เอาไปเอามาอุปัชฌาย์พาตายในผ้าเหลือง ทีนี้คิดอีกที เราจะตายเหมือนกับอุปัชฌาย์ ตายคาผ้าเหลืองเหมือนกันนั่น แต่มันจะเป็นอย่างไรก็คอยฟังดูก็แล้วกัน เชื่ออุปัชฌาย์ไม่พาสึก ก็ผ่านไปแล้วล่ะ เพิ่นบ่สึก (ท่านไม่สึก) เพิ่นตายแล้ว มาคิดอีกตอนจะตายนั่นแหละ

เราจะตายเหมือนอุปัชฌาย์ คือ ตายคาผ้าเหลืองเลย นี่ผลสุดท้ายมันจะเป็นอย่างไร ก็ขอให้ญาติโยมคอยฟัง คอยดูไปว่าจะตายอย่างไร ไม่ตายง่ายหรอก มาจากความคิดทั้งนั้นแหละ

เพราะฉะนั้น จึงว่าขอให้คิดดี อย่าไปคิดชั่ว ครั้นถ้าคิดชั่ว คือ คิดด้วยจิตอกุศลนั่นแหละ มันเป็นอย่างนั้น อันนี้ฉันใด คุณงามความดีที่เราท่านทั้งหลายประพฤติปฏิบัติ มันไม่ไหลไปไหนดอก ขอให้พากันเข้าใจ...”

“...คนเรามันคิด เรื่องความคิดนั่นแหละ มันตายเพราะความคิด คนชั่วมันก็คิดชั่ว มันจึงได้ทำชั่ว ผู้ทำดีก็คิดดี **...อย่างพระพุทธเจ้าของเรา พระองค์ก็เริ่มต้นด้วยการคิดดี** คือ คิดอยากเป็นพระพุทธเจ้า ท่านก็แสวงหามรรคผล

มรรค ก็คือ การปฏิบัติ แสวงหาอยู่ ๖ ปี นั่นแหละ จึงหาถูกทาง จึงได้เป็นพระพุทธเจ้า พระองค์คิดเสียก่อน พระอรหันต์ขีณาสพก็เหมือนกัน ท่านคิดเสียก่อน เมื่อท่านฟังคำสอนของพระพุทธเจ้า คือศีล คือสมาธิ คือปัญญา แล้วก็คิดซีทีนี้ สร้างจิตใจให้เป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา ฆ่ากิเลส โลภ โกรธ หลง ออกไป ท่านก็เลยหมดกิเลสเป็นพระอรหันต์...”

การบวชทดแทนคุณบิดามารดาประเสริฐที่สุด

ตามประวัติ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ก็เหมือนกับพ่อแม่ครูอาจารย์องค์สำคัญทั้งหลาย ที่ได้ออกบวชประพฤติปฏิบัติธรรมตลอดชีวิตเพื่อทดแทนคุณบิดามารดา เช่น **หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่แหวน หลวงตาพระมหาบัว** ฯลฯ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ตลอดชีวิตบรรพชิตของท่าน นับแต่ท่านได้ออกบวชตั้งแต่วัยหนุ่ม ท่านได้จากบิดามารดาบุพการีผู้มีพระคุณ ได้จากญาติพี่น้องที่เคารพรักและสนิทสนมคุ้นเคย และได้จากบ้านข่าอันเป็นบ้านเกิดถิ่นที่ท่านเคยใช้ชีวิตวิ่งเล่นอย่างสนุกสนานกับเพื่อนๆ ตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อไปศึกษาปริยัติธรรม ต่อมาเมื่อหลวงปู่ออกประพฤติปฏิบัติธรรม ท่านก็ถือพระธรรมวินัย

ถือธุดงควัตรด้วยความเคร่งครัด และได้ออกเดินธุดงค์ตามป่าตามเขา พเนจรไปอยู่ในที่ต่างถิ่นห่างไกล จากบ้านเกิด คร่ำเคร่งตั้งใจปฏิบัติสมถะ – วิปัสสนากรรมฐานอย่างอุกฤษฎ์ จนบรรลุอริยธรรมขั้นสูงสุดเป็นพระอรหันตสาวก การออกบวชของ**หลวงปู่ตื้อ** จึงถือว่าเป็นการทดแทนพระคุณบิดามารดาอย่างดีเยี่ยมประเสริฐที่สุด ดังนี้

"**บิดามารดาเป็นบุพการี** เป็นผู้มีพระคุณมากล้น สุดที่ลูกจะตอบแทนได้หมด เพราะบิดามารดาเปรียบประดุจเป็นพรหม เป็นเทวดา เป็นพระ และเป็นครูคนแรกของลูก"

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสอุปมาการตอบแทนคุณบิดามารดาไว้ ดังนี้

"ภิกษุทั้งหลาย (ถ้า) บุคคลจะเอาบ่าข้างหนึ่งแบกมารดาไว้ เอาอีกข้างหนึ่งแบกบิดาไว้ มีอายุยืนได้ ๑๐๐ ปี มีชีวิตอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปี ทั้งปรนนิบัติท่านด้วยการอบ การนวด การให้อาบน้ำ และการดัดกายท่านทั้ง ๒ และให้ท่านถ่ายมูตร (อุจจาระ) และกรีส (ปัสสาวะ) บนบ่านั้นนั่นเอง แต่หาได้ชื่อว่าปรนนิบัติหรือทำการตอบแทนคุณมารดาบิดาไม่เลย

ภิกษุทั้งหลาย และจะสถาปนามารดาบิดาไว้ในไอศวรรยาธิปัตย์ราชสมบัติในพื้นมหาปฐพีนี้ ที่มีรัตนะทั้ง ๗ เพียงพอ ก็ไม่ชื่อว่าปรนนิบัติหรือทำการตอบแทนคุณมารดาบิดาได้เลย

ภิกษุทั้งหลาย ข้อนั้นเพราะเหตุไร ?

ภิกษุทั้งหลาย **เพราะมารดาบิดามีอุปการะมาก เป็นผู้กล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูบุตร แสดงโลกนี้แก่บุตรทั้งหลาย**

ภิกษุทั้งหลาย บุตรคนใดแลชักชวนมารดาบิดา ผู้ไม่มีศรัทธาให้ตั้งมั่น ให้ประดิษฐานอยู่ในสัทธาสัมปทา ผู้ไม่มีศีลในสีลสัมปทา ผู้ตระหนี่ในจาคสัมปทา ชักชวนท่านผู้ทรามปัญญาให้ตั้งมั่น ให้ประดิษฐานอยู่ในปัญญาสัมปทา ด้วยเหตุเพียงเท่านี้แล ภิกษุทั้งหลาย การปรนนิบัติเป็นอันบุตรได้ทำแล้ว ได้ตอบแทนแล้ว และได้ทำให้ยิ่งแล้วแก่มารดาบิดาทั้งหลาย"

"การบวชสามารถยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่บุพการีได้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

โดยตรง คือ ทำให้บิดามารดาหรือผู้มีพระคุณที่เป็นที่รัก มีความอิ่มใจ มีความสุข

โดยอ้อม คือ เป็นโอกาสหรือช่องทางให้บิดามารดา หรือผู้มีพระคุณที่เป็นที่รักทั้งหลาย ได้มีโอกาสใกล้ชิดพระพุทธศาสนามากขึ้น และอาจเป็นสาเหตุทำให้ท่านมีโอกาสได้รับการพัฒนาคุณธรรมภายในตนให้สูงขึ้นไปด้วย ยิ่งถ้าหากผู้บวชได้เป็นผู้ชักนำให้ท่านเหล่านั้น ได้สดับรับฟัง

พระธรรมเทศนา หรือได้ปฏิบัติธรรม จนเกิดศรัทธา มีศีล รู้จักเสียสละ และมีปัญญา ก็ย่อมเป็นคุณค่าที่สอดคล้องกับหลักการตอบแทนผู้มีพระคุณ ซึ่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนว่า เป็นการตอบแทนพระคุณที่ดีที่สุด”

นอกจากนี้ การบวชของ**หลวงปู่ตื้อ** ไม่เพียงจะเป็นประโยชน์เฉพาะครอบครัวของหลวงปู่เท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์และเป็นคติแบบอย่างอันดีงามให้กับกุลบุตร กุลธิดา ชาวบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม และพุทธบริษัทผู้มีจิตเลื่อมใสศรัทธาทั่วไป จะได้ออกบวชเจริญรอยตามหลวงปู่ ซึ่งต่อมาภายหลังได้มีลูกหลานชาวบ้านข่า ผู้ชายได้ออกบวชติดตามหลวงปู่โดยถวายตัวเป็นศิษย์และปฏิบัติธรรมตามรอยองค์หลวงปู่จนมีชื่อเสียงโด่งดังก็หลายท่าน ส่วนผู้หญิงก็ได้ถืออุโบสถปฏิบัติภาวนาที่วัดป่าอรัญญวิเวก และในปัจจุบันนี้ลูกหลานชาวบ้านข่าก็ได้สืบทอดประเพณีอันดีงามนี้เรื่อยมาตราบเท่าทุกวันนี้

บวชแล้วยังดื้ออยู่เหมือนเดิม

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าถึงเหตุการณ์ขณะที่หลวงปู่บวชใหม่ๆ มีอุปสรรคท่านรำคาญคนคุยเรื่องหนังเหนียว เลยเอามีดไล่แทงบ้าง เอาค้อนไล่ตีบ้าง จนญาติของท่านเอ่ยปากว่าท่าน “บวชแล้วยังดื้ออยู่เหมือนเดิม” ดังนี้

“**วัดธาตุ** เดี๋ยวนี้มันเป็นอนามัย อยู่ทางตะวันตกบ้าน สมัยนั้นเขาเรียก โบราณมันกินข้าวเหนียวนี่ภาคอีสาน จักตอกเหลาข้าวเหนียว* ทำตอกข้าวเหนียวนี่ มีอีตาคนหนึ่งว่ามาจากทองคุง มาคุยว่าหนังเหนียว “โอ้ ! คุณหลาน คาถาผมนี่เก่ง แทงบาทต่อบาท (แทง ๑ ครั้ง ให้ ๑ บาท)” แทงตาเอาสิทีนี้ “ให้เจ้าแทงบาทนึงมา (แทง ๑ ครั้ง) ข่อย (ข้า) สิเอาเงินให้บาทนึง (หนึ่งบาท)”

“เจ้าจะมาคุย เดี๋ยวเจ้าจะตายนะ”

“โอ้ย ! บาทต่อบาท”

เงินไปเทศน์ก็เอามาไว้ ก็ประมาณ ๓ – ๔ บาท ก็ไปจับเงินมาดีๆ แล้วทิ้งให้ ก็มีดเหลาตอกก็ไล่แทงให้เลย โอ้ย ! เข้าเกียร์หมา ทีนี้ก็ออกข้างนอก ไล่แทง

*จักตอก คือ เอามีดผ่าไม้ไผ่ให้เป็นเส้นแบนบาง สำหรับใช้ผูกมัด หรือสานเป็นกระติบข้าวเหนียว กระบุง ตะกร้า หรือเครื่องใช้ต่างๆ

ก็ออกไปฟ้องผู้ใหญ่บ้าน อีผู้ใหญ่บ้านก็เป็นโยมตาผม (ตาของท่านพระอาจารย์ไท) บอกว่า "มีครูบาใหญ่ผู้หนึ่ง องค์สีดำๆ ตาลึกๆ คุยบ่ได้ (จะโม้ด้วยไม่ได้) ครูบานี่ก็มีดไล่แทง"

"โอ้ ! **คุณตื้อ** ไม่มีผู้ใด **คุณตื้อ** แหงๆ เลย"

ตอนเย็นก็พ่อออกตามาแล้ว "ว่ายังไง คุณหลาน เห็นเขาไปฟ้องเมื่อกี้นี้ ว่าเอามีดไปไล่แทงเขาหรือไงนี่"

"โอ้ ! ว่ารำคาญ คุยว่าเหนียวนักนั้น โอ้ย ! เจ้าอย่ามาคุย ขนาดยุงตัวเล็กๆ กัดก็ยังเข้า โอ้ย ! ข้าเรียนมาแล้ว บาทต่อบาทแทง มันรำคาญ ก็ทิ้งเงินกัณฑ์เทศน์ ก็ไล่แทงเอานั้นแหล่ว (แล้ว)"

"โอ้ย ! เจ้านี่ยังไงน้อนี่"

ก็อยู่ไปอีก "โอ้ ! เวรกรรม" หลวงปู่ตื้อว่าอย่างนั้น มีแต่อุปสรรคอยู่นี้ ยังไม่ถึง ๒ เดือน อีตาคนหนึ่ง มาคมค้อนนี้ล่ะนี่ หลวงปู่ว่า "เข้ามาเวียนตายอีกแล้ว"

อีตาคนนั้นพูดว่า "คาถา ข่อย (ข้า) เรียน เจ้าจะเอาบ่ (เอาไหม) ขันตั้ง ๖ บาท คุณหลาน ค้อนตีบ่ (ไม่) ได้ บ่แตก ตีหัวก็บ่เจ็บ"

หลวงปู่ "อย่ามาว่าอย่างนั้นนะ"

"อยากให้คุณหลานได้เรียนเนี่ย มาขอข้าว ๑๐ บาท ข้าวแกงนั้นนะ"

มาขอข้าวกิน ยังมาเวียนตายแท้

"ถ้าแน่นอนจริงๆ แล้วก็หากทดลองดูแล้วก็จะเรียน"

"แหม ! รับรองได้แท้ๆ คาถาผมนี่"

คุณหลานนั้นเอาค้อนตีโปง ปัดโธ่ ! ค้อนตีระฆังเราก็ยังน้อย รีบไปเอาค้อนตีโปงไล่ตี ตาคนนั้นก็วิ่งออกต้นตะคร้อ ก็ปล่อยเข้าบ้าน ไปฟ้องคุณอุดม ก็ตาผมอีก (ตาของท่านพระอาจารย์ไท)

"ครูบาองค์สีดำๆ ตาลึกๆ บ่ได้ คุยเล่นบ่ได้ ค้อนไล่ตีเกือบตาย"

ตอนเย็นเข้ามา "ทำไมคุณหลานนี่ เอะอะ ไล่ตีเอาญาติโยม"

“โอ้ย ! ก็มาคุยแต่เรื่องหนังเหนียว มันรำคาญ”

“โอ้ย ! คุณหลานนี่ บวชแล้วก็ยังดื้ออยู่เหมือนเดิมเลย” ก็เลยรู้แล้วรู้รอดกันไป”

บอกเทวดาเข้าพรรษา

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม ได้เล่าเรื่อง**หลวงปู่ตื้อ** ตะโกนบอกเทวดาเข้าพรรษา ดังนี้

“บวชแล้วพ่ออาจารย์สังข์ (พ่อของหลวงปู่สังข์) นี่ เป็นพระใหม่ด้วยกัน เข้าพรรษานี่ให้ไปบอกเทวดาจะได้ประเพณีโบราณ ต้นโพธิ์ใหญ่อยู่หน้าวัด บอกคุณเฮ้า (พ่อของหลวงปู่สังข์) ไปบอกเทวดาไป พรุ่งนี้จะเข้าพรรษาแล้ว ไป

ครูบาเฮ้ามาบอก**หลวงปู่ตื้อ**นี่ “โอ้ย ! ครูบา (หลวงปู่ตื้อ) ไปบอกเทวดาให้หลวงลุงหน่อย หลวงลุงบอกให้ไปบอกเทวดา ผมพูดคนเดียว ผมอาย”

ก็ไปแหล่ว (แล้ว) ดอกไม้ธูปเทียนก็จุด บอกว่า **“เทวดา วันพรุ่งนี้ ครูบาอาจารย์เพิ่น (ท่าน) จะเข้าพรรษา เทวดาองค์ใดมีศีลมีธรรมก็อยู่ เทวดาองค์ใดไม่มีศีลมีธรรมก็อย่าอยู่ ให้หนี”**

ก็มาแหล่ว สักพักอาจารย์ใหญ่มาแหล่ว “เอ้าๆๆ ใครไปบอกเทวดา เจ้าไปบอกหรือยัง”

“ผมไม่ได้ไป ผมบอก**คุณตื้อ**ไปครับ ผมพูดคนเดียว ผมอาย”

“มันก็ยังมาพูดเบาแท้ หือ ! อีปากมันกินขี้บ้อ (เหรอ) ปัดโธ่ ! มึงขึ้นไป ! ไปบอกกันอีกเดี๋ยวนี้”

ไปตะโกนที่ศาลาก็ **“เทวดา เอ้ย วันพรุ่งนี้ญาคูใหญ่เพิ่น (ท่าน) จะเข้าพรรษา องค์ไหนมีศีลมีธรรมก็อยู่ องค์ไหนไม่มีศีลมีธรรมให้หนี ค้อนตกใส่หัวเทวดาวันนี้ !”** หลวงปู่ตื้อว่า

พระอาจารย์ใหญ่เข้าห้องเลย “บ่ได้ๆ คุณหลานนี้ดื้อ ไปวุ่นวายบ่ได้” ผู้เฒ่าว่าอย่างนั้น

ตอนจะไปเรียนมูลกัจจายน์

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เมื่อเป็นพระบวชใหม่ในฝ่ายมหานิกาย การประพฤติปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยในสมัยนั้นเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง ปฏิบัติแบบผิดๆ พลาดๆ และก็ปฏิบัติสืบทอดกันมา เช่น การลงอุโบสถปาฏิโมกข์ พระในวัดทุกองค์ต้องลงพร้อมกัน แต่ที่ปฏิบัติกันสมัยนั้นไม่ได้ลงพร้อมกัน ต่างองค์ต่างลง เป็นต้น **หลวงปู่ตื้อ**ท่านจึงตกลงใจไปเรียนมูลกัจจายน์กับหลวงปู่สีทัตถ์

วัดพระธาตุท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม ได้เล่าเรื่องนี้ไว้ดังนี้

“ตอนอยู่ไป นี้ตอนจะไปเรียนมูลกัจจายน์นี่ ลูกศิษย์**ท่านเจ้าคุณหลวงปู่จันโท** หลวงปู่จันโท บ้านทองกก – นามน ใกล้ๆ สกลนคร เป็นหลวงปู่ที่คนเคารพนับถือมาก เป็นพระผู้เฒ่า

“ไป แขกในวัดมากเด้ (มากนะ) พระในวัดมาก ก็วันอุโบสถนี่” **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ก็ตีฆ้องโหม่งๆๆ “อุโบสถๆ” หมู่หนึ่งว่า “โอ้ย ! ข้ายังง่วงนอนอยู่เลย โอ้ย ! นอนก่อน ไอ้เครื่องกรุงเทพฯ ก่อน (ใครไปถึงก่อน) ก็ไปลงก่อนเด้อ พวกผมจะไปสวดทีหลัง พวกผมยังง่วงนอนอยู่” ก็แล้วกันไป

ตอนเย็นมาครูบาลูกศิษย์หลวงปู่จันโทนั้น “เอ ! มันไม่ใช่นะครูบา ผมอยู่กับหลวงปู่ใหญ่ ท่านบอกพระในวัดทุกองค์ต้องลง **ถ้าองค์ใดองค์หนึ่งไม่รวม ปาฏิโมกข์ไม่สมบูรณ์** ตะกี๊นี้ทำไม ว่าใครขี้เกียจก็นอนไปก่อน เพราะยังง่วงนอน องค์ไหนไปก่อนก็สวดไปเถอะ ข้าจะไปสวดทีหลัง ข้าก็สวดได้”

“ไม่ได้”

“ก็ทำยังไงก็ไม่รู้ล่ะ ครูบาอาจารย์ครับ ผมทำมาอย่างนี้” เขาว่า

แต่ผลสุดท้ายก็ไป ไปคุยกับครูบาอาจารย์ “โอ้ย ! ก็เคยทำมาอย่างนี้ ข้าก็บวชมาหลายปี ก็เคยทำอย่างนี้”

ยังสงสัยอยู่ในจิต “เอ๊ ! ทำไมมันเป็นอย่างนี้”

ครูบาอาจารย์ก็ดูไม่เชื่อเรื่อง**หลวงปู่ตื้อ**นี่ เชื่อหลวงปู่ใหญ่ **หลวงปู่จันโท** เพราะอันนี้มันก็เรื่องมีเหตุผล แต่อันนี้ก็ธรรมดา พูดง่ายๆ อันนั้นทั้งบ้านทั้งเมืองเล่าลือ เหมือนกับ**หลวงปู่แหวน** นี่แหละ บ๊ะ ! อยู่บ้านเฉยๆ มีแต่กินข้าว กับ ยถาฯ ให้แม่ออก มันจะไปรู้อะไร งั้นไปเรียนหนังสือดีกว่า ก็ลา”

เทศน์เก่งกว่าพระในเมือง

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าถึง **หลวงปู่ตื้อ**เทศน์เก่งตั้งแต่ท่านยังเป็นพระหนุ่ม ขณะไปเรียนมูลกัจจายน์ ดังนี้

“ลาครูบาอาจารย์ ก็ไปอยู่กับ**หลวงปู่สีทัตถ์** เมืองท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ไปเรียนหนังสือ เรียนมูลกัจจายน์ ไปเรียนหนังสืออยู่ได้ ๔ ปี **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ไปเรียนมูลกัจจายน์

แต่วัดบ้านนอกถึงประเพณีแล้วก็ต้องไปรวม เขาว่าเมืองใหญ่ ไปรวมวัดคณะใหญ่ มีงานประเพณีจัดทำบุญคล้ายๆ บุญวัดพระศรีฯ ที่ผม (ท่านพระอาจารย์ไท) ไปนั่น งานประจำปีวงการ แต่ในวงการทั้งอำเภอไป หลวงปู่ตื้อไปอยู่ทางพุ้น (ทางโน้น) แล้ว อาจารย์ผู้เฒ่า (หลวงปู่ตื้อ) มาแล้วนะนี่ ก็ไป เทศน์ด้วยเสียง เทศน์มหาชาติ

ไปถึง “**คุณตื้อ** โอ้ย ! เจ้าเทศน์ให้ข้าหน่อยเถอะ”

“โอ้ย ! ท่านนิมนต์ผมมาเทศน์ล่ะครับ เทศน์ไม่ได้ มีแต่นักเทศน์เอก นักเทศน์โท นักเทศน์ตรี ทั้งนั้นแหละ ผมอาย เทศน์ไม่ได้ ผมก็เทศน์อยู่ เทศน์อยู่บ้านนอกนั้น อันนี้ก็มาจากนั้น มีแต่นักเทศน์เสียงดีๆ เล่าลือ ผมเทศน์ไม่ได้”

“ไม่ ไม่เทศน์ๆ”

“เอา ! เทศน์นะคุณหลาน ขอให้เทศน์หน่อย”

ไปเทศน์ เทศน์เก่งสู้หลวงปู่ตื้อไม่ได้ หลวงปู่ว่า องค์นั้นก็เห็นนักเทศน์เอกมาก็จะเร่งเต็มสตรีม (Stream) ไม่ได้ (เร่งเต็มที่ไม่ได้) อายกัน องค์นี้ก็อายองค์นั้น องค์นั้นก็อายองค์นี้ เสียงมันเลยไม่เข้าทิศเข้าขั้นสักทีเลย ต่างคนต่างไว้ลายกัน

เรียกว่าสังคมบ้านนอกสมัยเก่า จะเล่น**หลวงปู่ตื้อ**เรา “อ้า ! นี่คุณหลาน (หลวงปู่ตื้อ) มาจากบ้านข่า มาเรียนหนังสืออยู่นี่ เอ้า”

หลวงปู่เสียงดี **หลวงปู่ตื้อ** โอ้ย ! เทศน์กัณฑ์มัทรี หรือมหาราช ก็ใส่อย่างแรง เต็มที่เลย ปัดโธ่ “คนฟังขนาด” (คนฟังมาก) เพิ่น (ท่าน) ว่า “พระโพธิราชเป็นโยมอุบาสก ยกมือใส่หัวกับผ้า ๑ ไตร กับถวายเป็นเงินกี่บาท โอ้ย ! เงินราว ๓ – ๔ – ๕ บาท นั่นแหละ ไม่มากหรอก ๓ – ๔ – ๕ บาท สมัยก่อนก็ไม่ใช่ของน้อยอะไรสิ”

“โอ้ย ! นักเทศน์ในเมืองในนาว่าเก่งๆ สู้นักเทศน์บ้านนอกไม่ได้”

“ก็รวย” **หลวงปู่ตื้อ**ว่า

กลับมาข่าวเล่าลือนี่หมด **ครูบาตื้อ**ไปเทศน์อยู่ เงินสัก ๔ – ๕ บาท ๖ บาท ก็ได้อยู่ ผ้าก็ ๒ – ๓ ไตร แต่ก่อนกัณฑ์ละสลึงนี่ก็บุญแล้ว มันไม่ถึง ๒ – ๓ สตางค์ จะว่าไง

ส่วนหลวงลุงผู้เฒ่าได้ข่าวว่าหลานรวย "โอ้ย ! **คุณตื้อ**ข่าวว่าเจ้าเทศน์รวย มาแบ่งกันเถอะ"

"บ่ๆ บ่ให้ๆ (ไม่ให้ๆ) ท่านหรอก ก็เขาให้นิมนต์มาเทศน์ ทำไมไม่เทศน์ ก็เทศน์อยู่คนเดียว เทศน์แล้วมาหาแบ่งกัน ไม่เอาๆๆ"

"อ้าว ! เจ้าคุณหลานนี่" คุยกันนะ

พูดอย่างนี้แล้ว "ก็ตนเองไม่เทศน์ ก็ผู้อื่นอย่าถาม แล้วก็จะมาหาขอเอาหรอก เขานิมนต์ตนเองให้เทศน์ ก็ไม่ๆ ไม่เทศน์" เลยไม่ให้สักสตางค์ นี่หลวงปู่ว่า

"นี้เขานิมนต์มาเทศน์ เจ้าของเทศน์ไม่ได้ อาย ให้คนอื่นเทศน์แล้ว ยังจะมาขอแบ่งกัน มันไม่เป็นธรรม" ท่านว่า "ไม่ให้" เลยไม่ให้"

ประวัติย่อ หลวงปู่สีทัตถ์ ญาณสมฺปนฺโน

หลวงปู่สีทัตถ์ ญาณสมฺปนฺโน อดีตเจ้าอาวาส**วัดพระธาตุท่าอุเทน** อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พระเกจิอาจารย์ชื่อดัง วิทยาคมเข้มขลัง เป็นที่เลื่องลือแห่งลุ่มน้ำสองฝั่งโขงไทย – ลาว

หลวงปู่สีทัตถ์ ญาณสมฺปนฺโน ท่านเป็นชาวท่าอุเทนโดยกำเนิด

ท่านเกิดที่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๘ โยมบิดาชื่อ นายมาก โยมมารดาชื่อ นางดา สุวรรณมาโจ

เมื่ออายุครบ ๒๐ ปี ท่านได้เข้าอุปสมบทเป็นพระภิกษุที่**วัดโพนแก้ว** อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

หลังจากอุปสมบทแล้ว ท่านได้ศึกษาพระปริยัติธรรมทางบาลีจาก**ท่านพระอาจารย์ขันธ์** พระอาจารย์ผู้มีวิทยาคมสูงยิ่งแห่ง**วัดโพนแก้ว**นั่นเอง เมื่อเห็นว่ามีความรู้ขั้นพื้นฐานดีแล้ว ท่านจึงได้ย้ายสำนักไปเรียนอยู่กับ **พระอาจารย์ตาคำ** แห่ง**วัดศรีสะเกษ**ในตัวเมืองท่าอุเทนเช่นกัน

การเรียนในสำนักของพระอาจารย์ตาคำนั้น ท่านมุ่งเรียนในวิชามูลกัจจายน์และคัมภีร์ทั้ง ๕ จนมีความรู้แตกฉานในทางบาลีเป็นอย่างดี ในสมัยนั้นการศึกษาทางฝ่ายปริยัติธรรม ยังไม่ได้แยก

เป็นชั้นเช่นทุกวันนี้ คือนักธรรมชั้นตรี โท เอก และมหาเปรียญแต่อย่างใด เพียงแต่เรียนรวมกันทีเดียวเป็นปี ๆ เลย

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ มีพระภิกษุ ๒ รูป ได้เปรียญธรรม ๔ – ๕ ประโยค เดินทางจากกรุงเทพฯ เพื่อวัดความรู้พระอาจารย์สีทัตถ์ ขณะกำลังสร้างพระธาตุพระบาทบัวบก ผูกประโยคเป็นภาษาบาลีให้ท่านแปลเป็นภาษาไทยรูปละ ๑ ประโยค ปรากฏว่า ท่านสามารถแปลได้อย่างง่ายดาย

พระอาจารย์สีทัตถ์ ได้อุปสมบทและลาสิกขาไป ๒ ครั้ง ระหว่างนั้นแต่งงานมีครอบครัว มีบุตรธิดา จนกระทั่งเกิดความเบื่อหน่ายในเพศฆราวาส ได้เข้าพิธีอุปสมบทครั้งสุดท้ายปวารณาตัวอยู่ในสมณเพศไปตลอดชีวิต

หลวงปู่สีทัตถ์ ท่านเป็นพระที่มีบุญญาบารมีสูงยิ่งจริงๆ และท่านมีอภินิหารแก่กล้ามาก ท่านสามารถก่อสร้างพระธาตุต่างๆ สำเร็จมาแล้วหลายแห่ง เช่น

พระธาตุท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

พระธาตุพระพุทธบาทบัวบก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

มณฑปโพนสัน ประเทศลาว

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างพระธาตุท่าอุเทนนั้น **หลวงปู่สีทัตถ์**ท่านมีความสามารถสร้างเหมือนพระธาตุพนมสมัยก่อนได้ ทั้งๆ ที่ฐานรองรับก็เพียงขุดหลุมแล้วใส่หินนางเรียง หรือหินแก้วนางฝาน เป็นฐานรองรับพระธาตุซึ่งยังไม่ทรุดแต่ประการใด และมีอายุยาวนานมากกว่า ๗๐ ปีแล้ว นับว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์มิใช่น้อยที่คนในสมัยนี้คงไม่มีบารมีก่อสร้างได้เช่นท่าน เพราะการนำเอาหินแก้วนางฝานมารองรับองค์พระธาตุได้นี้ นับว่าเป็นอภินิหารอันแก่กล้าของท่านเหนือโลกจริงๆ

พ.ศ. ๒๔๗๐ หลวงปู่สีทัตถ์ ได้ไปสร้างพระพุทธบาทบัวบก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ได้ถูกสามเณรรูปหนึ่งทำร้าย โดยใช้ไม้ปลายแหลมแทงหน้าอก ๒ – ๓ ครั้ง ก่อนใช้ไม้ตีพริกตีก้านคอ ๒ – ๓ ครั้งจนสลบ ญาติโยมนำไปรักษาที่โรงพยาบาลเวียงจันทน์นาน ๑ เดือน แต่ท่านไม่ได้เอาเรื่องกับผู้ที่ทำร้ายท่านแต่อย่างใด

หลังสร้างพระพุทธบาทบัวบกเสร็จ ท่านได้ข้ามโขงไปธุดงค์กัมมัฏฐานในฝั่งลาว และได้สร้างมณฑปครอบพระพุทธบาท ที่บ้านโพนสัน โดยจำพรรษาอยู่ที่นั่นนาน ๖ ปี

หลวงปู่สีทัตถ์ ได้มรณภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ สิริอายุ ๗๕ ปี

ก่อนมรณภาพท่านได้สั่งเสียกับลูกศิษย์ ให้นำอัฐิของท่านโปรยลงในแม่น้ำโขง

หลวงปู่สีทัตถ์ ญาณสมฺปนฺโน เป็นนามแห่งพระเถระที่คณะศิษย์และสาธุชนชาวเมืองนครพนม ต่างเลื่อมใสศรัทธานำคำสั่งสอนไปปฏิบัติ ตราบเท่าจนทุกวันนี้

พาเณรไปบ่อพระแทนเอาแก้ว

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าเรื่อง หลวงปู่ตื้อชวนเณรไปเอาแก้ว แล้วเณรล้มป่วย ต้องนำแก้วไปคืนเจ้าของถึงจะหายป่วย ดังนี้

"มาเรียนมูลกัจจายน์อยู่ ไปบ่อพระแทน บ่อพระแทนมันฝั่งแม่น้ำโขง ไปบ่อพระแทนฝั่งแม่น้ำโขง มันมีแก้ว ขนาดเท่ากำมือกำปั้น ใครเอามามันเปื่อย (ป่วย) บางทีก็ลักหนี คนอื่นอยู่เงียบๆ ไม่ไป ก็ชวนเณร ๓ องค์ขึ้นเรือแล้ว ข้ามแม่น้ำโขง เอาคนละเม็ดสองเม็ด **หลวงปู่ตื้อ**เอา ๓ เม็ด

มาถึงวัด เณรป่วย เขาก็ไปหาหมอดู หมอดูเขาก็แน่ (เก่งจริง) ยอมรับ หลวงปู่ว่า "เขาก็แน่อันนี้ได้ของขาว สีขาวอยู่ มาจากทางไกล เจ้าของเขามาตามเอา ถ้าอย่างนั้นไม่หาย"

"เณร ไปเอามาจากไหน ?"

"ก็ไปเอาแก้วมากับ**ครูบาตื้อ**นั่นแล้ว"

"โอ๊ย ! เอาไปส่ง เอาไปส่ง"

ตอนเย็นมาก็ครูบาใหญ่ "ตื้อๆ เจ้าพาเณรไปเอาแก้วบ้อเดี๋ยวนี่ ? (ใช่ไหม)"

"บ่ (ไม่) ครับ ผมไม่ได้ไป" หลวงปู่ว่า "ไม่ได้ไปครับ"

"เณรก็ไข้"

"ไข้ก็ไข้แล้ว ผมไม่ได้ไปเอาแก้วกับเขา ก็รู้อยู่"

"ว้า ! เจ้านี่แม่นดื้อแท้ๆ" (ดื้อจริงๆ)

เขาก็เอาแก้วไปส่งกลับก็หาย แต่แก้ว**หลวงปู่ตื้อ** ท่านไม่ส่ง

หลวงปู่ว่า "จะส่งทำไม ผีเอาของเรา เราเอามาแล้ว" หลวงปู่ว่า "ผีมาเอา ก็ตีปากผีเท่านั้นล่ะ" พอดีได้ปีสองปีแล้วให้อีตาจารย์ติด แก้วนี่ใสๆใส **หลวงปู่ตื้อ**เล่าให้ฟัง"

พบหมู่เพื่อนเก่งโหร

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าเรื่อง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ขณะไปเรียนมูลกัจจายน์ พบหมู่เพื่อนเก่งโหร ดังนี้

"ก็ไปเจอหมู่เรียนมูลกัจจายน์ด้วยกันนั่น เป็นหมอโหรๆ ครูบาได๋เข้ามารุ่นเดียวกัน เก่งจริงๆ" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ในฝาผนังกุฏิผู้เฒ่า มีแต่ตัวเลขผู้เฒ่าคำนวณ เดือนนั้นๆ อย่างนั้นๆ

วันหนึ่ง "ครูบา ครูบาผมเก่งนะ เออ ! ผมเรียนโหรจบแล้ว ครูบา"

"โอ๊ย ! อย่ามาหาเชื่ออะไร"

"อือ ! เอาเถอะนะ ทดลองก็ได้"

ก็ "เณรต๊ะมานี่ ไปเอาขันในน้ำไปตักเอาพุทราเล็กๆ นั้น เอามาลอง"

ตอกปึ๊บ "หมอโหรว่าเก่งแท้ๆ เอามาลอง"

ผู้เฒ่าจะดูนาฬิกาอยู่ ครูบาองค์นั้น ก๊อกๆ "มีประมาณเท่านั้นลูก ลูกที่มันเสียประมาณ..."

"เอ๊า ! เณรต๊ะนับ" ถูกต้อง งงเลย หลวงปู่ว่า "เอาเหน็บ เอาไปไว้ในห้องซ่อนไว้"

เอาแล้วก็ "อยู่มุมไหนหมอโหร ?"

"เออ ! เดี๋ยวๆ หนังสือมาดูก่อน" ไล่ไปเรื่อย "อยู่มุมทางทิศเหนือ หันปลายขึ้นบนฟ้า มันมีอันหนึ่งกลมๆ ครอบ แต่ใจว่าเป็นกระด้ง หรือก็ไม่ใช่ ลักษณะคล้ายๆ โลหะ หรือจะเป็นถาดอะไร"

"ว่ายังไงเณรต๊ะ"

"ใช่แล้วครับ ผมเอาฆ้องครอบไว้"

"เหอะ ! ฆ้องก็ใหญ่ซี..."

เก่งๆๆ เออ ! มาเปิดเทสต์อีก ก็ถูกอีก เอ ! ชักจะงงหมอโหร

ครูบาต้องนับแต่ อัตตะ หินะ ธนัง กดุมภะ มรณะไปแล้วนั่น จบคือ สุดท้าย คือ คัมภีร์สายไหลแหล ปีหนึ่งแบ่งเป็น ๒๔ ฤกษ์ ถ้าจบอันนี้ก็จบ ถ้าหากว่ายังไม่จบถึงบูรพันธะคัมภีร์แล้วก็

เพียงอัตตะ หินะ เท่านั้น บอกไม่ชัดเจน ของจริงเท่านั้น

เพิ่น (ท่าน) ร้องไห้มา ครูบาหมอโหรร้องไห้มา

“อะไรครูบา ?”

“โอ๊ย ! แย่แล้วครูบา ผมพยายามตั้งใจเรียนเพื่อจะช่วยบ้านช่วยเมืองบางอย่างบางประการ ชีวิตผมจะหมดแล้วนิ นี่ผมไม่กี่วัน ผมก็จะตายแล้ว” ร้องไห้

หลวงปู่บอก “โอ๊ย ! อย่าไปหาเชื่อตำรา”

“จริง ครูบาไม่ผิด” ในพรรษานั้นไม่นานก็เป็นไข้ป่าก็เลยตายแท้ๆ

นี่นา **หลวงปู่ตื้อว่า** “เห็นหมอโหรเก่งนี่ เห็นครูบาเพื่อนเดียวกันน่ะ นอกนั้นมันโกหก บอกไม่ชัดเจน มันไม่ค่อยถูก ผู้เฒ่านะเก่งจริงๆ เลย อือ ! ไม่รู้ผู้เฒ่าเรียนมาจากที่ไหน ค้นคว้าแต่ตำราเดียวกันนี่ล่ะ สำคัญที่ต้องเวลา ครูบานักโหรนี่ ถือเวลาเป็นใหญ่นะ ถ้าเวลาผิด ผิดเลย ใครจะถามอะไร ผู้เฒ่าต้องดู มีนาฬิกา ผู้เฒ่าต้องดูเวลา เวลานั้นฤกษ์จะเป็นอย่างนั้น คนถามผีจะเป็นอย่างนั้น ไม่ผิด เก่งจริงๆ อันนี้เห็นหมอโหรใหญ่”

ตีพญานาค

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าเรื่อง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เอาไม้พายตีพญานาค แล้วพญานาคโกรธไปเข้าสิงสาวคนหนึ่งในบ้านตาย แล้วพูดขู่หลวงปู่ตื้อ จนพรรษานั้นหลวงปู่ตื้อไม่ลงอาบน้ำในแม่น้ำโขง ดังนี้

“ไอ้ครั้งที่ตีพญานาคนี่ ครั้งที่ตี ออกจากนั้นแล้วก็อยู่มาก็ เมื่อครั้งตีพญานาคนี่ มันอย่างนี้ **หลวงปู่ตื้อ**ว่า

ผมตื้อ กับ **หลวงปู่เฒ่า** ก็ผมเป็นศิษย์ก็อยู่ในระยะนั้น หลวงปู่โพธิละก็มาบวช หมอผี หมอคาถา หมอยา หมออะไรทั้งนั้นแหละ ขึ้นไปบ้านมะขามเตี้ย – น้ำทวย ไปเอาไม้ไผ่มาเป็นไม้นั่งร้านจะก่อโบสถ์ สร้างโบสถ์ ทางนี้เขาเรียก สีมา ก่อโบสถ์ ไปแล้วขึ้นเรือไป

โอ๊ย ! พายเรือเหนื่อยจะตายเลย ทวนน้ำนี่ ไปขอบิณฑบาต ก็ไม่ได้ซื้อหรอก ไปขอบิณฑบาต วันนั้นวันนี้ก็จะมารับ ขอบ้านละ ๓ ต้น ๕ ต้น กะว่าให้โยมตัดไว้ให้ กลับมาก็ พอขากลับนี้ไม่ได้พายเรือแล้วนี่ นอน **หลวงปู่โพธิละ**นั่นสิ นายท้าย **หลวงปู่ตื้อ**ก็อยู่บนเรือก็นอนแล้วนี่

นอนไป คอยไปคัดท้ายเรือก็วิ่งตามแม่น้ำ จะลัดเข้าทุ่ง เณรน้อยเณรต๊ะ เณรติดตาม หลวงปู่ตื้อ "ครูบาๆ งูจะกัดหัวๆ" มันเอาหางเกี่ยวต้นพุ่ม "ไม้พายใส่เลย (ตีเลย)" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ตึ๊ม ! ลงน้ำไป ปัดโธ่ ! เรือก็จะคว่ำ **หลวงปู่โพธิละ**เสกคาถา เป่าหน้าเป่าหลัง เรือก็เกือบคว่ำ พอดีพ้นแม่น้ำโขง ก็เข้าทุ่งนา เข้าก็จอดเรือ ฝนตกหยุดแล้วก็ เมื่อฝนตกหยุดแล้วก็ค่อยมาเอาเรือกลับ

กลับมาเข้า (สิง) สาวในบ้านตายคนหนึ่ง บอกว่า "ปู่โมโหมาก พระตีกูเมื่อกี้นี้ กูยังไม่รู้ลูกรู้หลานใคร เจอใครก็ฆ่า ว่าตายแล้วกูจึงได้สติว่าเป็นลูกเป็นหลาน กูเสียอกเสียใจมาก" นี่อะไร เจ้าพ่อ เจ้าพ่อผีน้ำ

"เอาเถอะ ครูบาดำๆ ตาลึกๆ ถ้ากูเจอวันไหน กูจะเอาแน่ พรรษานี้กูต้องพยายาม เอาแน่ ตีกูเกือบตาย เฮ้ย ! กูว่าจะทดลอง เอาหัวสักหน่อย แต่เณรมันก็ตาดี โธ่ ! ถ้าไม่บอกครูบานะ เณรเอ้ย ว่าจะคว่ำเรือสักหน่อย ครูบาองค์ขาวๆ เป่าไฟใส่กู มือเปื่อยหมดเลย"

ปีนั้น พรรษานั้น หลวงปู่ตื้อ ไม่ลงอาบแม่น้ำโขงนะ กลัวพญานาค ให้เณรตักน้ำให้อาบ กลัวเหมือนกันแหละ กลัว"

เรียนมูลกัจจายน์ ๔ ปี แล้วอยากออกกรรมฐาน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เป็นพระผู้มีอุปนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้อยู่ในตัวท่าน ต้องการศึกษาธรรมะในพระพุทธศาสนาให้มีความรู้แตกฉาน ลึกซึ้ง กว้างขวางออกไป

การศึกษาธรรมะในทางพระพุทธศาสนา ที่ถือว่าเป็นสุดยอดในสมัยนั้น เรียกกันว่า "เรียนสนธิ เรียนนาม มูลกัจจายน์" คือ หัดอ่าน – เขียนภาษาบาลี ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการเผยแผ่และจารึกคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ผู้ที่สนใจศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เข้าใจลึกซึ้งอย่างถ่องแท้แล้ว จึงจำเป็นต้องรู้ภาษาบาลีอย่างแตกฉานก่อน

"การเรียนสนธิ เรียนนาม มูลกัจจายน์" ซึ่งเป็นการเรียนที่ยากนั้น ผู้เรียนต้องมีความเฉลียวฉลาด ขยัน และอดทนอย่างแท้จริง ถ้าหากใครเรียนจบตามหลักสูตรดังกล่าวจัดว่าเป็น **"นักปราชญ์"** คือ เป็นผู้มีความรู้แตกฉานในพระธรรมวินัยอย่างแท้จริง

ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท) ซึ่งท่านเก่งเป็นเลิศทั้งด้านปริยัติและด้านปฏิบัติ ท่านได้กล่าวถึงความยากในการเรียนมูลกัจจายน์ไว้ดังนี้

“อัตตโนเป็นพระผู้ใหญ่ได้ ๗ พรรษาแล้ว ไปอยู่วัดบุปผาราม เรียนหนังสือในสำนักมหาอ่อน ท่านบอกว่าแปลหนังสือก็พอสมควรแล้ว เรียนมูลอีกเถอะ ก็ตั้งหน้าท่องสูตรมูลอีก ที่ท่องไว้แต่ก่อนลืมหมดแล้ว กว่าจะได้ลงมือเรียนตั้ง ๓ เดือน

สูตรมูลเป็นของจำยาก ชอบลืม ชอบสงสัย เว้นไม่ท่องสัก ๓ วันจับท่องเข้าเกิดสงสัยบางแห่งขึ้นแล้ว เรียนมูลตั้งต้นแต่สนธิไปตลอดปี ได้สนธิกับนามผูกหนึ่งเท่านั้น”

ต่อมาภายหลัง **สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส** พระองค์ทรงเห็นว่าการเรียนแบบมูลกัจจายน์นั้นยากเกินไป ทำให้มีผู้เรียนได้จบหลักสูตรน้อย และต้องเสียเวลาในการเรียนนานเกินความจำเป็น พระองค์จึงได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนเสียใหม่ ซึ่งก็ใช้เป็นหลักสูตรของการศึกษาฝ่ายคณะสงฆ์มาจนถึงปัจจุบัน นับแต่นั้นมาการเรียนมูลกัจจายน์จึงถูกลืมในวงการศึกษาของคณะสงฆ์มาจนทุกวันนี้

หลวงปู่ตื้อ หลังจากลาครูบาอาจารย์ ท่านได้เดินทางไปศึกษาเล่าเรียนธรรมที่สำนักเรียน **วัดพระธาตุท่าอุเทน** อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

วัดพระธาตุท่าอุเทน เป็นสำนักเรียนสนธิ เรียนนาม มูลกัจจายน์ ที่มีชื่อเสียงมากในสมัยนั้น **มีพระอาจารย์สีทัตถ์ ญาณสมฺปนฺโน** เป็นเจ้าสำนักเรียน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ออกเดินทางจากวัดบ้านเกิด การเดินทางไปมีความลำบากมาก เพราะสมัยนั้นทางคมนาคมไม่สะดวก ต้องเดินทางด้วยเท้าไปเป็นระยะทางประมาณ ๖๒ กิโลเมตร ต้องบุกป่าฝ่าดงไปด้วยความยากลำบาก

หลวงปู่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างเอาจริงเอาจัง เรียนอยู่ ๔ ปี เกิดความเบื่อ อยากจะออกธุดงคกรรมฐาน

สาเหตุการออกธุดงคกรรมฐาน

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าสาเหตุที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ออกธุดงคกรรมฐานไว้ดังนี้

“ตอนจะออกกรรมฐานอย่างนี้ เบื่อผี หลวงปู่ว่า เมียหมื่นขุนสกุลหูตูบ (หูไม่กาง) ตายท้องได้ ๔ เดือน ตายแล้วก็ไปฝังไว้ ฝังไว้รวมญาติพี่น้องแล้วไปขุดขึ้นมา มาทำบุญเผา ได้ ๔ วัน ๕ วัน เอาขึ้นมา ขึ้นมาก็ไม่ได้ใส่หีบใส่โลงเหมือนกับทางเรา โบราณ เอามาก็เอาศพมานอนไว้

เอาผ้าขาวปก (ปิดไว้) ไปนิมนต์พระไปชักบังสุกุล ก่อนจะบังสุกุลต้องสวดมนต์มาติกาเสียก่อน

คณะแรก**หลวงปู่ผึ้ง**พาเณรลูกศิษย์ลูกหาทั้งพระทั้งเณรไม่น้อยกว่า ๘๐ ขึ้นไปสวด สวดแล้วก็ชักบังสุกุลไป คณะที่สอง**หลวงปู่บุปผา**ทั้งพระทั้งเณรก็รุ่นเดียวกันนั่นแหละ อาจจะต่ำลงมาหน่อย สวดก็ชักบังสุกุลไป คณะที่สามบอกว่า**หลวงปู่ทองรัตน์**ทั้งคณะพระเณร ๕๐ กว่า นั่งยองๆ สวดสังโยค โว้ย ! จบไม่เป็นสักที กลิ่นเหม็นก็เหม็น แมลงวันตอมหัวล้านหึ่ง

"กูตายแน่" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า "ตายๆ ให้ได้ ไม่เห็นเหรอ โธ่ ! จะอ้วกออก มันโยนๆ (วิงเวียน) หรืออะไร เมารถ" หลวงปู่ว่า

"โธ่ๆๆ ไม่ไหว ก็เอาผ้าบังสุกุลเหน็บขี้แร้ (รักแร้) มันเหม็นติด กูจะไม่เอาหรอก ผ้านี่" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า เดินๆ มา ก็ผ้าเหน็บขี้แร้อยู่ดีๆ ผ้าตกก็เดินเฉย

หลวงปู่โพธิละ ฮึ ผ้าคุณตื้อตก จับเอา "คุณตื้อๆ เอ้ ! ผ้าคุณตื้อตก ผ้าบังสุกุล ผมเก็บไว้ให้มาเอาดิ"

"หือ ! นี่ไม่ใช่ผ้าผมครับ"

"เอ้า ! ก็ผ้าคุณตื้อนะ ผมเดินตามหลัง"

"เอ้า ! หลวงพ่อเก็บได้ หลวงพ่อก็เอาซะเถอะ"

ก็หือ ! เหม็น ไม่อยากได้ของ ที่แท้ตั้งใจทิ้ง ไปถึงหลวงปู่ตื้อก็อาบน้ำ

"เป็นยังไงอีกคุณหลาน หน้าเหลืองๆ" หลวงปู่โพธิละถาม ท่านเป็นหมอนี่ ไปเล่าให้ฟังว่า "เหม็น"

"เออ ! ท่านเป็นโรค คนแพ้กลิ่นก็อย่างนี้แหละ อาบน้ำทุกวันก็ผ่อง ไม่อย่างนั้นก็จะไข้ต่อคนแพ้กลิ่น"

ก็เลย **"เอ้ ! ถ้ากูอยู่หลายปีไปนี่ กูก็จะดมผีอยู่ตลอดกาล ไม่ไหวเรียนหนังสือ เรียนมูล-กัจจายน์ มหากูไม่เอาแน่ กูเบื่อผี ไม่อยู่ กูหนีดีกว่า" หลวงปู่ตื้อ**ว่า ก็ลาครูบาอาจารย์บอกว่าจะไปกรรมฐาน

ลาโยมพ่อโยมแม่ออกธุดงคกรรมฐาน

เมื่อครูบาอาจารย์อนุญาตให้หลวงปู่ออกธุดงคกรรมฐานแล้ว **หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็ได้เดินทางมาลาโยมพ่อโยมแม่ โดยก่อนไปลา ลุงของท่านได้นิมนต์ให้ท่านไปเทศน์งานศพลูกสาว ซึ่งมีศักดิ์เป็นพี่สาวของหลวงปู่

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม ได้เล่าเรื่องนี้ไว้ดังนี้

"**หลวงปู่ตื้อ**เดินมาเลย เดินมาจากท่าอุเทน มาถึงบ้านมะเดื่อ บ้านมะเดื่อ บ้านโยมแม่ของหลวงปู่ตื้อ วันหนึ่งเต็มๆ มาถึงบ้านมะเดื่อ

อีสุ่มตาย โยมสุ่มนี่เป็นลูกลุง หลวงปู่ว่า เป็นลูกลุง หลวงปู่เรียก "อีสุ่มๆ" พระเณรก็ไปกันทั้งหลายแหล่ ในวัดไม่มีพระอยู่สักองค์ ไปนมัสการพระธาตุพนม ถึงหน้านมัสการพระธาตุพนมบางวัดไม่มีพระอยู่ ถือประเพณีเข้ากระดูกดำในพระธาตุพนมสมัยก่อน แต่สมัยโบราณมาไปนมัสการพระธาตุพนมหมด พอดีลุงมาถึง หลวงปู่มาถึง ลุงก็มา

"โอ๊ย ! คุณหลานมาแล้วก็ดีแล้ว" คุณลุงก็ดีอกดีใจ "ขอไปเทศน์ให้พี่สาวฟังหน่อย พี่สาวตายพระเจ้าพระสงฆ์ก็ไม่อยู่"

ลุงผู้เฒ่านี่คนรวยขี้ตระหนี่ หลวงปู่ว่า

"ได้ แต่ขอกัณฑ์เทศน์ ๖ บาท"

"ปัดโธ่ มันมากไปมั้งคุณหลาน ขอลดลงมาได้ไหม คุณหลาน"

"ไม่ๆ ต้อง ๖ บาท" ท่านว่า ต่อกัณฑ์เทศน์

ลุงขึ้นไป ๔ บาท "เอาเถอะ ขอให้ไปเทศน์ ลุงจะให้ตั้ง ๔ บาท ให้ไปเทศน์"

"ไม่... ต้อง ๖ บาท" หลวงปู่ว่า

แต่สมัยรุ่นเจ้าคุณ อยู่แปดริ้ว มหาสุบินเป็นเณรรุ่นหลังหลวงปู่ตื้อเป็นสิบๆ ปีนั้นน่ะมาเทศน์บ้านผม ได้กัณฑ์เทศน์ ๓ สตางค์แดง ดีใจเกือบตาย หลวงปู่เป็นพระเล็กพระน้อย จะเอากัณฑ์เทศน์ ๖ บาท ไม่งั้นไม่เทศน์

เอาไปเอามา "อ๊ะ ๖ บาท ก็ ๖ บาท หลานอยากได้ ๖ บาท ลุงก็ให้ ๖ บาทเหมือนกัน"

"เออไป"

พอเทศน์จบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ลุงให้แค่ ๔ บาท ไม่ให้ ๖ บาท เปรตทำบุญตาย ขี้ยาเผ่นเลย ก็รุ่นเดียวกัน เปรตทำบุญตาย

"เออ ! คุณตามานี่ เอาเงิน ๔ บาทกูไปซื้อกินซะ เขาว่าจะให้กู ๖ บาท ทำไมมาให้กูแค่ ๔ บาท มึงไปซื้อยาฝิ่นกิน ถ้าเขาถามเอาเงิน ๔ บาทกับมึง มึงก็ต้องตีปากผู้อื่นไปก่อน"

หลวงปู่ว่า "จะให้กู ๖ บาท แต่ให้กูแค่ ๔ บาท"

มาเลย มานอนอยู่วัด วันใหม่ "เอ้ย ! คุณหลานขอไปส่งพี่สาวที่ป่าช้าหน่อย จะไปเผาแล้ว"

"เซาๆ (เลิกๆ) สี่ๆ (๔ บาท) อีสุ่มตาย มาโกหกกูตั้งแต่เมื่อคืนแล้วล่ะ มาหาตั๋ว (หลอก) กูเล่นๆ สูตายเด้อ (แกตายนะ)"

"บ๊ะ ! คุณหลานนี่ ยังดื้ออยู่อย่างเดิมเลย"

ออกจากนั้นตรงมาบ้านมาลาโยมพ่อโยมแม่แล้ว หลวงปู่ว่า **"จะไปกรรมฐาน"**

แวะพักวัดมัชฌิมาวาส ก่อนไปวัดพระบาทบัวบก

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ลาโยมพ่อโยมแม่แล้ว ท่านได้ออกเดินธุดงค์มุ่งสู่จังหวัดอุดรธานี โดยมีครูบาเฮ้า (โยมพ่อของหลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ) ขอติดตามไปธุดงค์ด้วย **ท่านพระอาจารย์ไทธานุตฺตโม** ได้เล่าไว้ดังต่อไปนี้

"แล้วก็นี่พ่ออาจารย์สังข์นี่ ที่เราบอกว่าจะให้บอกเทวดาด้วยกัน เอ้อ ! บอกเทวดา

"เออ ! ถ้าครูบาไป ผมก็จะไปกรรมฐานด้วยกัน" ก็เลยเดินทางมา คำว่ารถรางคืออะไรไม่รู้ไม่เคยเห็น มาถึงบ้านไอ้นี่ บ้านค้อ บ้านผักกะย่า ใกล้ๆ บ้านยาย ที่ไอ้นี่ไง ที่ของเก่านั้นนะ ใกล้ๆ เอ๊ ! อะไรพ่ออีตาสังข์นี้ คิดถึงบ้านร้องไห้เอานี่ ไปกรรมฐานร้องไห้ "โอ้ยๆ ผมไปด้วยไม่ได้หรอกครูบา คิดถึงบ้านจะตายอยู่แล้วนี่" เอาแล้วก็จะร้องไห้ คิดถึงถึงกับร้องไห้ กรรมฐานคิดถึงบ้าน

"ก็ร้อง กลับขึ้นไป ไปส่ง ไปส่งอีอาจารย์เฮ้าอีก หมอนี่มันคิดถึงบ้าน" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า กลับมา มานี่ เดินทางมาอุดรฯ ไป**วัดมัชฌิมาวาส** สมัยนั้นเป็นป่าเป็นดงอยู่ **เจ้าคุณดีเนาะ** หลวงนี่ (พระเทพวิสุทธาจารย์ หรือ **หลวงปู่ดีเนาะ**) อาจารย์จันทร์นี่ ไปถึง "คุณหลานจะไปไส

(ไปไหน) ?” **หลวงปู่ตื้อ**ตอบว่า **“โอ้ ! ผู้ข้า (ข้าพเจ้า) ว่าอยากไปกรรมฐานขอรับ”**

“ไปเถอะ **วัดพระบาทบัวบก** โอ้ ! ครูบาอาจารย์กรรมฐานมาอยู่ภาวนาหลายแท้ๆ ไปโลดๆ (ไปเลยๆ) คุณหลานไปโลด ผมก็อยากไปอยู่เด้ (นะ) เดี๋ยวนี่ แต่ผมมันเป็นพวกลูกศิษย์ลูกหาหลายโพด (มากเกิน) มันยากกับเป็นอุปัชฌาย์เดี๋ยวนี่ ถ้าบ่ (ไม่) เป็นอุปัชฌาย์ ผมไปแล้ว นิมนต์ๆ คุณหลาน”

ไปพักเอาแรงอยู่กับ**เจ้าคุณดีเนาะ** ๒ – ๓ วัน **เจ้าคุณดีเนาะ**ว่า “เดินทางจากนั้นไปอำเภอผือ (อำเภอบ้านผือ) วันหนึ่งคงจะไม่ถึง เพราะมันไกลพอสมควร ผมก็เคยไป แต่นั่งรถไป” ก็ไปอำเภอผือ จากอำเภอผือก็ไปพระบาทบัวบก”

ประวัติวัดมัชฌิมาวาส

วัดมัชฌิมาวาส เดิมชื่อ วัดโนนหมากแข้ง ตั้งอยู่ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เดิมเป็นวัดร้าง

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ **พลตรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม** สมัยดำรงตำแหน่งเป็นข้าหลวงใหญ่ ผู้สำเร็จราชการหัวเมืองลาวพวน ได้ทรงสร้างวัดโนนหมากแข้ง ณ บริเวณวัดร้างแห่งนี้ แล้วมีภิกษุจำพรรษาอีกครั้ง เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น วัดมัชฌิมาวาส เมื่อราว พ.ศ. ๒๔๓๖ พร้อมกับการสร้างเมืองอุดรธานีขึ้น วัดมัชฌิมาวาส จึงได้ขึ้นชื่อว่าเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองอุดรธานี จนตราบเท่าทุกวันนี้

หลักฐานที่พอให้ทราบได้ว่าวัดมัชฌิมาวาสเคยเป็นวัดร้างนั้น มีอยู่ ๒ อย่าง คือ

๑. เจดีย์ศิลาแลงตั้งอยู่ที่โนน (เนิน) ประชาชนเล่าสืบกันมาว่า เจดีย์นั้นได้ครอบ หรือ คร่อมตอหมากแข้ง (ต้นมะเขือพวง) ขนาดใหญ่

๒. พระพุทธรูปหินขาว ปางนาคปรก (ปัจจุบัน คือ หลวงปู่นาค) อยู่ภายในเจดีย์

ปัจจุบัน พระพุทธรูปหินขาวปางนาคปรก ก็ได้นำมาประดิษฐานไว้ที่หน้าพระอุโบสถ ให้ชาวอุดรฯ และจังหวัดใกล้เคียงได้สักการบูชากันมาจนถึงทุกวันนี้ และกลายเป็นพระพุทธรูปที่ขึ้นชื่อในเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์คู่วัดมัชฌิมาวาสตลอดมา

วัดมัชฌิมาวาส ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๗ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ **พระเทพวิสุทธาจารย์** (หลวงปู่ดีเนาะ) เจ้าอาวาสได้ปฏิสังขรณ์พระอุโบสถใหม่พร้อมกับบูรณะหลวงพ่อนาคโดยหุ้มพระพุทธรูปองค์เก่าไว้ภายใน และต่อมาได้รับพระราชทานบรมราชานุญาตสถาปนาเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๗

ภาค ๓ ออกธุดงค์ปฏิบัติธรรมด้วยลำพังตนเอง

ออกปฏิบัติธุดงคกรรมฐาน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ไปอาศัยพำนักที่ วัดมัชฌิมาวาส อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้ ๒ – ๓ วัน จึงเดินทางไปพระบาทบัวบก

หลวงปู่มีความเห็นว่า **"การปฏิบัติกรรมฐาน เป็นการเดินทางเส้นตรงต่อการบรรลุธรรมอย่างแท้จริง เป็นการดำเนินตามรอยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยการปฏิบัติบูชาสมดังที่องค์พระบรมศาสดาทรงสรรเสริญยิ่งกว่าการบูชาใดๆ"**

ปณิธานความตั้งใจอันแน่วแน่ของหลวงปู่ ในการออกปฏิบัติกรรมฐานเพื่อการบรรลุธรรมเป็นปณิธานอันสูงสุดของพระอรหันตสาวกในครั้งพุทธกาล และของพระธุดงคกรรมฐานประเภท **"เพชรน้ำหนึ่ง"** ศิษย์ท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น ถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา และเป็นไปตามพระโอวาทที่องค์พระบรมศาสดาได้ทรงประทานไว้สำหรับกุลบุตรผู้เข้ามาบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา เพื่อแสวงธรรม เพื่อความพ้นทุกข์

พระอุปัชฌาย์ทุกท่านจะต้องสอนพระโอวาทสำคัญข้อนี้กับพระผู้บวชใหม่ทุกรูป โดยมิได้ยกเว้น ถือเป็นหน้าที่โดยตรงของพระอุปัชฌาย์ ถ้าไม่ได้สอนพระโอวาทข้อนี้ ถือว่าผิดและปลดจากอุปัชฌาย์ได้ คือ **"รุกฺขมูลเสนาสนํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาโห กรณีโย"** เมื่อบรรพชาอุปสมบทแล้ว โปรดได้อาศัยอยู่ตามโคนต้นไม้ ร่มไม้ ชายป่า ชายเขา ในถ้ำ เงื้อมผา ป่าช้า ป่ารกชัฏ และทำความอุตส่าห์พยายามอยู่อย่างนั้นตลอดชีวิตเถิด

หลวงปู่ตื้อ เมื่อท่านได้ออกรุกขมูลธุดงค์ตามป่าตามเขาและถือธุดงควัตรแล้ว จากนั้นเป็นต้นมา ท่านได้ดำเนินชีวิตตามพระโอวาท **"รุกฺขมูลเสนาสนํฯ"** อย่างเคร่งครัดตลอดชีวิต แม้ในชีวิตบั้นปลาย ท่านอยู่ในวัยชรา เมื่อท่านได้หยุดธุดงค์แล้ว ท่านก็อยู่ในเสนาสนะป่าอันเงียบสงัดที่ท่านสร้างขึ้นเอง

เป็นพระภิกษุหนุ่มออกธุดงคกรรมฐาน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม สมัยท่านเป็นพระภิกษุหนุ่ม ในฝ่ายมหานิกาย เมื่อท่านได้ตัดสินใจออกปฏิบัติธรรมเป็นพระธุดงคกรรมฐานที่แบกกลด สะพายบาตร ออกเดินเท้าธุดงค์ปักกลดภาวนานอนตามป่าตามเขาอย่างเด็ดเดี่ยวกล้าหาญตามลำพัง เพื่อแสวงหาโมกขธรรม เป็นศากยบุตร

พุทธชิโนรสจรรโลงสืบทอดพระพุทธศาสนา เป็นภาพที่งดงามและหาดูได้ยากยิ่งนัก

หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ท่านได้เทศนาธรรมถึง การออกเดินเท้าธุดงค์ตามป่าตามเขาของพระกรรมฐาน ไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

"พระผู้ปฏิบัติเพื่ออรรถเพื่อธรรม มีสติอยู่โดยสม่ำเสมอ จิตย่อมไม่ดิ้นรน กิริยาแสดงออกแห่งความดิ้นรนของใจก็แสดงให้เห็นสิ่งนั้นสิ่งนี้ที่เป็นกิเลสออกมา ความมักน้อยนี้สำคัญ เป็นสิ่งที่ตัดความกระวนกระวาย ตัดความห่วงใยอะไรออกได้

เพราะฉะนั้น **พระกรรมฐานไปไหน จึงไม่มีห่วงหน้าห่วงหลัง มีแต่บริขาร ๘ เท่านั้น** สิ่งที่เลยบริขาร ๘ ไปก็คือ กาน้ำ พวกมุ้ง พวกกลด ขนาดนั้นก็เอาไปได้สบายๆ ไม่เห็นมีอะไร ไปอยู่ที่ไหนก็สบาย ถ้าว่าจะไปก็จับของเหล่านั้นมาใส่บาตร บรรจุในบาตรปั๊บ เต็มบาตรพอดี สะพายบาตร เพราะฉะนั้น พระกรรมฐานจึงมีบาตรใหญ่กว่าปกติอยู่บ้าง

บางคนเขาไม่เข้าใจว่า เอ๊ะ ! พระกรรมฐานนี่ว่าเป็นผู้มักน้อยสันโดษ ทำไมจึงต้องมีบาตรใหญ่นักหนา เขาไม่เข้าใจความหมายของพระกรรมฐานว่าทำบาตรใหญ่เพื่อที่จะได้อาหารมากๆ มาฉัน ความจริงบาตรใหญ่นั้นใช้แทนกระเป๋าเดินทาง ถ้าบาตรลูกเล็กๆ ใส่สังฆาฏิตัวเดียวมันก็หมดแล้ว ทีนี้ของนั้นจะเอาใส่ที่ไหน ไม่มีที่ใส่ เมื่อบาตรใหญ่ มุ้งก็ลงที่นั่น สังฆาฏิก็ลงที่นั่น แน่ะ โคมไฟก็เอาลงที่นั่นพอดี เทียนไข ไม้ขีดไฟที่มีติดตัวไปบ้างก็เอาลงที่นั่น สะพายพอดีเลย หนักก็พอดี ไม่หนักมาก กลดก็แบกเสีย บาตรก็สะพายเสีย ย่ามเล็กใส่ทางบ่าข้างหนึ่ง แล้วไปธุดงคกรรมฐานได้อย่างคล่องตัว

ไปที่ไหนก็ผาสุกสบาย มองดูตั้งแต่ร่มไม้ชายเขาที่ไหนสะดวกสบายในการบำเพ็ญสมณธรรม ไม่ได้มองดูเรื่องโลกเรื่องสงสาร เรื่องวัตถุสิ่งของเงินทองอะไร ซึ่งจะเป็นการพอกพูนกิเลสขึ้นภายในจิตใจ ไปไหนก็มองหาตั้งแต่เรื่องชำระกิเลสอย่างเดียว หูฟังก็ฟังเพื่อชำระกิเลส ตาดูก็ดูเพื่อชำระกิเลส อะไรสัมผัสสัมพันธ์ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็พิจารณาเพื่อเป็นการถอดถอนกิเลสทั้งมวล"

ปฏิปทาการปฏิบัติภาวนาของหลวงปู่ตื้อ

ปฏิปทาการปฏิบัติภาวนาของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เป็นปฏิปทาอดอยากเดนตายเพื่อความพ้นทุกข์โดยถ่ายเดียว เช่นเดียวกับพระอรหันตสาวกในครั้งพุทธกาล และพ่อแม่ครูอาจารย์ทั้งหลายที่**หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** ได้กล่าวยกย่องให้เป็น **"เพชรน้ำหนึ่ง"**

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นพระมหาเถระสำคัญอีกองค์หนึ่งที่ได้รับการยอมรับและเคารพเทิดทูนอย่างกว้างขวางในวงกรรมฐานสายหลวงปู่มั่น พระเพื่อนสหธรรมิกที่เคยออกเที่ยวธุดงค์กับท่านหรือพระศิษย์ที่ได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาอบรมธรรมปฏิบัติจากท่าน จะเห็นปฏิปทาการปฏิบัติภาวนาของท่านอย่างใกล้ชิด จะยิ่งให้การยอมรับและให้ความเคารพศรัทธาท่านเป็นอย่างมาก

เพราะ**หลวงปู่ตื้อ** ท่านเป็นพระที่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด และถือธุดงควัตรอย่างเข้มงวด ท่านเป็นพระพูดจริงทำจริง การปฏิบัติธรรมก็เป็นไปอย่างกล้าหาญ เด็ดเดี่ยวเข้มแข็ง เอาจริงเอาจัง ชนิดทุ่มเทกำลังทั้งหมด แม้กระทั่งชีวิตท่านก็ยอมสละ เช่น ท่านเคยอยู่ในอิริยาบถนั่งสมาธิภาวนา ๗ วัน ๗ คืน โดยไม่ลุกและไม่ฉันอะไรเลย ท่านเคยปักกลดนั่งสมาธิทับรูพญานาค ท่านเคยปักกลดภาวนาต่อสู้กับพวกวิญญาณ เปรต ผีร้าย จนท่านได้รับชัยชนะ และท่านเคยอดข้าวปฏิบัติภาวนาอยู่ในป่าดงพงไพรแสนกันดารนาน ๒ – ๓ สัปดาห์ จนเทวดาได้แสดงความชื่นชมในความอดทนของท่าน เป็นต้น

เป้าหมายแรกมุ่งธุดงค์ฝั่งประเทศลาว

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านออกท่องธุดงคกรรมฐานติดต่อกันอย่างยาวนานกว่า ๖๐ ปี เรื่องราวของท่านจึงมีมากมาย แต่ขาดการรวบรวมและจดบันทึกอย่างเป็นหลักฐาน ลูกศิษย์ลูกหาของท่านจะได้ยินได้ฟังจากที่ท่านเมตตาเล่าให้ฟัง ขณะเข้าไปอุปัฏฐาก หรือจากที่ท่านแสดงธรรมและได้บันทึกไว้ รวมทั้งการเล่าสืบต่อกันมาในส่วนที่ครูบาอาจารย์รุ่นหลังได้รู้ได้เห็น

ดังนั้น การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินธุดงค์ของท่านในลำดับต่อนี้ไป จึงไม่ได้จัดเรียงตามลำดับก่อนหลัง รวมทั้งการระบุวันและสถานที่จึงไม่สามารถทำได้ชัดเจน คงนำเสนอได้เฉพาะเหตุการณ์และเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามที่มีการบอกเล่าสืบต่อกันมาเท่านั้น

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ตั้งแต่ท่านยังเป็นพระภิกษุหนุ่มจัดอยู่ในวัยฉกรรจ์ ในระยะแรกๆ ท่านได้ออกเดินธุดงค์ทางไกลตามลำพังแต่เพียงผู้เดียว ท่านได้ออกผจญภัยตามป่าตามเขาในถิ่นทุรกันดาร สถานที่สงบเงียบสงัดวิเวกแสนน่ากลัว เพื่อฝึกจิตทรมานใจอย่างไม่อาลัยอาวรณ์ในชีวิตความเป็นอยู่ที่แสนทุกข์ยากลำบากอย่างยาวนาน เพื่อมุ่งเสาะแสวงหาครูบาอาจารย์ และแสวงหาโมกขธรรม เพื่อตามรอยองค์พระบรมศาสดา ทั้งในฝั่งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว พม่า อินเดีย เป็นต้น ฉะนั้น ประสบการณ์การเที่ยวธุดงค์และเรื่องพิสดารอัศจรรย์ลี้ลับชวนให้น่าระทึกน่าหวาดกลัวของท่าน จึงมีมากมาย

เป้าหมายแรก ท่านมุ่งออกธุดงค์ไปทางฝั่งประเทศลาว เพราะเป็นที่ที่พระธุดงค์ในสมัยนั้นไปกันมาก เพราะมีความเหมาะสมในการบำเพ็ญภาวนาหลายประการ

หลวงปู่เดินทางออกจาก**วัดมัชฌิมาวาส** จังหวัดอุดรธานี มุ่งหน้าไปทางจังหวัดหนองคาย แวะพักปฏิบัติภาวนา พร้อมกับโปรดญาติโยมชาวบ้านป่าไปเป็นระยะๆ ค่ำที่ไหนก็ปักกลดพักภาวนาที่นั่น

หลวงปู่ไปแวะพักที่ **พระพุทธบาทบัวบก** อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี หยุดบำเพ็ญภาวนาอยู่ที่นั่นหลายวัน แล้วจึงเดินทางมุ่งไปทางนครเวียงจันทน์ ฝั่งประเทศลาว

ภาวนาบนเส้นทางช้างศึก

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้เดินทางข้ามแม่น้ำโขง ไปทางฝั่งลาวได้พักบำเพ็ญเพียรบริเวณนครเวียงจันทน์เป็นเวลาหลายเดือน

แถวใกล้นครเวียงจันทน์ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้ไปปักกลดภาวนาบนเส้นทางช้างศึกของเจ้าอนุวงศ์ กษัตริย์ในประวัติศาสตร์ของลาว เข้าใจว่าน่าจะเป็นเส้นทางเดินทัพของเจ้าอนุวงศ์ในอดีต หลวงปู่ได้ปักกลดภาวนาอยู่บนเส้นทางนั้นหลายคืน ไม่ทราบว่าท่านมีจุดประสงค์ภายในใจอะไร

หลวงปู่เล่าให้สานุศิษย์ฟังว่า มีคืนหนึ่ง ท่านได้นิมิตว่ามีวิญญาณหลงทางมาหามากมายจริงๆ ส่วนใหญ่เป็นทหารหนุ่มๆ ทั้งสิ้น เดินผ่านมาทางที่ท่านพักปักกลดอยู่

ที่ท่านเรียกว่า **"วิญญาณหลงทาง"** ก็คือ เป็นพวกมิจฉาทิฏฐิ ไม่รู้จักกราบพระไหว้พระ บางคนก็ยืนมองพระเฉยๆ บางคนก็สนุกสนานเฮฮาไปตามเรื่อง

หลวงปู่ได้แผ่เมตตาอุทิศบุญกุศลไปให้ ปรากฏว่าไม่ได้ทำให้พวกเขาสามารถระลึกและคลายมานะทิฏฐิได้เลย วิญญาณเหล่านั้นได้แต่มาปรากฏให้เห็นเท่านั้น ก็มิได้แสดงกิริยาอะไรกับท่านเลย คล้ายกับเป็นวิญญาณที่มืดบอดจากคุณธรรมความดี ท่านจึงเรียกว่าเป็นวิญญาณหลงทาง ยังไม่สามารถชี้แนะในทางดีได้ ท่านก็ปล่อยให้วิญญาณเหล่านั้นผ่านไป

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้ปักกลดภาวนาในที่ต่างๆ แถวนครเวียงจันทน์อยู่ ๔ เดือนเศษ มีโยมมาขอให้ท่านพักอยู่นานๆ พวกเขาจะสร้างกุฏิถวาย แต่ท่านไม่รับนิมนต์ บอกชาวบ้านเหล่านั้นว่า ท่านตั้งใจจะเดินธุดงค์ขึ้นเหนือไปเรื่อยๆ จากนครเวียงจันทน์ท่านก็เดินธุดงค์เพื่อไปบำเพ็ญเพียรที่**ภูเขาควาย**

ภูเขาควาย

ภูเขาควาย เป็นป่าสงวนแห่งชาติในแขวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว มีเนื้อที่มากกว่า ๒,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร เป็นเทือกเขาใหญ่ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยภูเขาน้อยใหญ่ ต้นไม้และสัตว์ป่านานาชนิด ที่ตั้งอยู่ห่างจากนครเวียงจันทน์ประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ตรงข้ามกับจังหวัดหนองคายของไทย

ภูเขาควาย เล่าลือกันว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ มีถ้ำคูหาน้อยใหญ่สลับซับซ้อนไปมาอย่างลึกลับ เงียบสงบ คนไทยส่วนใหญ่จะรู้จักจากคำบอกเล่าจากพ่อแม่ครูอาจารย์ที่เดินธุดงค์เข้าไปภูเขาควาย เพื่อบำเพ็ญภาวนาอย่างอุกฤษฏ์ และเป็นการฝึกจิต ทดสอบกำลังใจ ให้มีกำลังเข้มแข็งแกร่งกล้ามากยิ่งขึ้น

หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต กับ **ท่านพระอาจารย์สีทา ชยเสโน** เคยธุดงค์ไปภาวนาที่**ภูเขาควาย** ซึ่งในสมัยท่านแล้ว การเดินทางไปสถานที่แห่งนี้ลำบากเป็นอย่างยิ่ง และก็เป็นสถานที่เร้นลับน้อยคนนักจะเข้าไปถึงได้ เพราะสถานที่นั้นเต็มไปด้วยภยันตรายนานัปการ ไม่ว่าภัยจากสัตว์ป่าสัตว์ร้าย จากคน จากภูตผี วิญญาณ สัมภเวสี อสุรกายต่างๆ รวมทั้งเป็นสถานที่สถิตของเทวดาอารักษ์ทั้งหลาย การธุดงค์ไปภูเขาควายจึงต้องเสี่ยงต่อไข้ป่าและเสี่ยงต่อชีวิต

หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ท่านได้เทศนาธรรมเรื่องนี้ไว้ ดังนี้

“**หลวงปู่มั่น** กับ **ท่านอาจารย์สีทา**ไปกรรมฐานที่**ภูเขาควาย** ไปพักคนละฝั่งกัน หลวงปู่มั่นเล่าว่า ท่านอาจารย์สีทาขณะเดินจงกรมตอนกลางคืน ท่านเดินจงกรมไปมา เห็นเสือโคร่งใหญ่มานั่งหมอบเฝ้าท่านอยู่แถวทางจงกรม ท่านก็เดิน **ไม่กลัวแต่ขนลุก**

พอนึกขึ้น “เอ้อ ! จะไปหาอยู่หากินที่ไหนก็ไปซิ จะไปหาอยู่หากินที่ไหนก็ไปได้ ไม่ต้องมานั่งเฝ้านั่งแหนอะไรเราแหละ” พอว่าอย่างนั้น “เฮ่อ” ขึ้นเลย เสียงกระหึ่มขึ้นเลย ไม่ใช่เสียงเล็กน้อยนะ “เฮ่อๆ” ขึ้นเลย ท่านเลยพลิกความคิดเสียใหม่ “เอ้อ ! ถ้าไม่อยากไปเที่ยวหาอยู่หากินจะนั่งรักษาเหตุการณ์หรืออันตรายอะไรให้ก็ได้ไม่ว่าอะไร” เลยเงียบเลย มันเป็นอย่างนั้นนะ แล้วก็เดินจงกรมเรื่อย คิดเรื่องนี้ขึ้นมา “เฮ่อ” เลย **มันจึงเหมือนว่าเทพบันดาลนะ** ท่านก็เฉย”

ภูเขาควาย จึงเป็นอีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งพระธุดงค์ทั้งจากไทย ลาว พม่า นิยมมาปักกลดภาวนา โดยเฉพาะพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น และยังเป็นสถานที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ที่ต้องการฝึกจิต ฝึกฤทธิ์ และฝึกไสยศาสตร์ของเหล่าบรรดาตาปะขาว ฤๅษี ชีไพร และผู้ชื่นชอบคุณไสยทั้งหลาย

ได้ครูผึ้งมาสอนกรรมฐาน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่า ท่านได้ไปทำความเพียรที่เชิง **ภูเขาควาย** อยู่ ๔ เดือนเต็ม

คืนแรกที่หลวงปู่ตื้อไปถึงภูเขาควาย ท่านได้ไปนั่งภาวนาภายในถ้ำเล็กๆ แห่งหนึ่ง เมื่อเริ่มนั่งสมาธิไปได้หนึ่งชั่วโมงเศษ ก็ได้ยินเสียงดังอู้ๆ มาแต่ไกล คล้ายเสียงลมพัดอย่างแรง เมื่อลืมตาดูก็ไม่เห็นอะไร ท่านก็หลับตาทำสมาธิต่อไป

ปรากฏว่ามีฝูงผึ้งจำนวนมหาศาล นับเป็นหมื่นๆ แสนๆ ตัว มาบินวนเวียนเหนือศีรษะท่าน เสียงคล้ายกับเครื่องบิน

อย่างไม่คาดคิด ทันใดนั้นฝูงผึ้งก็บินลงมาเกาะตามผ้าจีวรของท่านเต็มไปหมด ท่านต้องเปลื้องจีวรออก ถอดผ้าอังสะออก เหลือนุ่งผ้าสบงผืนเดียว รวบชายสบงด้านหน้า เอาลอดหว่างขาแล้วมาเหน็บไว้ที่ขอบเอวด้านหลัง คล้ายนุ่งผ้าโจงกระเบน รัดขอบขาให้ตึงเพื่อกันไม่ให้ผึ้งชอนไชเข้าไปในผ้าได้

ในบันทึกไม่ได้กล่าวว่า ท่านนั่งสมาธิต่อ หรือทำประการใด บอกแต่เพียงว่าฝูงผึ้งตอมไต่ยั้วเยี้ยไปตามเนื้อตัวของท่านเต็มไปหมด แต่ไม่มีผึ้งตัวใดต่อยเนื้อต่อยตัวท่านเลย ท่านคงสงบนิ่งไม่เคลื่อนไหว ใช้ความอดทนอย่างยิ่งยวด เพื่อรอดูมันจะทำอะไร ผ่านไปประมาณ ๒๐ นาที ฝูงผึ้งจำนวนมหาศาลก็พากันบินจากไปโดยไม่ได้ทำอันตรายหลวงปู่แม้แต่น้อย จัดได้ว่า **ผึ้งฝูงนี้มาเป็นครูสอนกรรมฐาน ฝึกความอดทนให้หลวงปู่ได้เป็นอย่างดี**

เทวดามาบอกที่ซ่อนพระพุทธรูปทองคำและพระพุทธรูปเงิน

หลังจากที่ฝูงผึ้งกลับไปหมดแล้ว **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ก็นั่งสมาธิต่อ

เมื่อท่านนั่งไปได้สองชั่วโมงเศษๆ ได้นิมิตเห็นศีรษะคนมีขนาดใหญ่มาก มองเห็นแต่ไกลค่อยๆ โผล่ขึ้นมาจนเห็นเต็มร่าง ซึ่งมีรูปร่างใหญ่โตมาก มาหยุดยืนดูท่านอยู่นานพอสมควรโดยไม่ได้พูดจาอะไร หลวงปู่ก็สงบนิ่งดูอยู่

บุรุษร่างใหญ่นั้นยืนจ้องมองท่านนานพอสมควร แล้วก็หันหลังกลับ เดินออกไปในทิศทางที่โผล่มา ดูคล้ายกับเดินลึกลงไป ร่างกายส่วนล่างหายไปตามลำดับ แล้วศีรษะอันใหญ่โตก็ลับหายไปอย่างรวดเร็ว

หลวงปู่ไม่ได้แสดงอาการหวั่นไหวแต่ประการใด ท่านนั่งสมาธิภาวนาอยู่ในที่เดิม นั่งอยู่ไม่นานก็ปรากฏเป็นเทวดา ๒ องค์ ใส่มงกุฎสวยงามเข้ามาหาท่าน

เทวดาองค์หนึ่งพูดขึ้นว่า "ท่านอาจารย์ ห่างจากนี้ไม่ไกลนัก มีพระพุทธรูปทองคำ ๑๐ องค์ พระพุทธรูปเงิน ๑๕ องค์ ฝังอยู่ ขอให้ท่านอาจารย์ไปเอาขึ้นมา เพื่อให้คนทั้งหลายได้กราบไหว้สักการบูชา เพราะตอนนี้ไม่มีใครอยู่เฝ้ารักษาแล้ว"

พูดบอกเท่านั้น แล้วเทวดาทั้งสองก็หายไป

หลวงปู่ตื้อ ท่านไม่ได้ออกค้นหาพระพุทธรูปตามที่เทวดาบอก เพราะท่านไม่มีความประสงค์ที่จะเสาะแสวงหาพระพุทธรูป หรือแสวงหาทรัพย์สมบัติใดๆ **แต่ท่านออกบวชเพราะมุ่งค้นหาตน ค้นหาสัจธรรม เพื่อความหลุดพ้นตามธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า**

เรื่องเช่นนี้พ่อแม่ครูอาจารย์สาย**ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** หลายๆ ท่าน เมื่อไปธุดงค์ภาวนาตามถ้ำเงื้อมผา ล้วนได้ผ่านเหตุการณ์เช่นเดียวกับหลวงปู่ตื้อ ที่มาบอกทรัพย์สมบัติเพื่อทดลองใจก็มี แต่ท่านก็ไม่ได้สนใจค้นหายิ่งกว่าสัจธรรม

เดินธุดงค์ไปทางเมืองหลวงพระบาง

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่า การออกธุดงค์ครั้งนั้นไปกัน ๖ องค์ แต่ไม่ได้เดินทางไปด้วยกัน ต่างแยกย้ายกันไปแสวงหาที่บำเพ็ญภาวนาตามนิสัยของตน หลายๆ วันจึงจะพบปะกันบ้าง ไต่ถามเรื่องราวกันและกัน แล้วแยกกันต่างองค์ต่างไป

นอกจากพระไทยแล้ว บางครั้งก็พบกับพระพม่า ซึ่งท่านเหล่านั้นก็ออกท่องเที่ยวธุดงค์ไปเหมือนกัน

ออกจาก**ภูเขาควาย** หลวงปู่มุ่งธุดงค์ไปทางเมืองหลวงพระบาง หนทางเดินลำบากที่สุด สภาพทั่วไปเป็นป่าทึบและภูเขาสูงๆ มากมาย บางวันเดินขึ้นเขาสูงๆ แล้วเดินลงไปอีกด้านหนึ่ง ใช้เวลาทั้งวันก็มี พอตกเย็นค่ำมืด ท่านก็ปักกลดพักผ่อน ทำความเพียรภาวนา เมื่อได้อรุณก็ตื่นและออกเดินทางต่อไป

บางวันหลวงปู่ไม่ได้บิณฑบาตและไม่ได้ฉันอาหารเลย เพราะไม่พบบ้านเรือนผู้คน ต้องเดินทางไปข้างหน้าเรื่อยๆ ท่านบอกว่าถนนหนทางแถวนั้นยากที่สุด รถยนต์ไม่มีโอกาสเข้าไปได้เลย แม้จะเดินเท้าก็ยังยาก รถราไม่เคยมีในถิ่นนั้น

พบชีปะขาวพาไปดูสมบัติในถ้ำ

ในช่วงที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เดินธุดงค์ไปเมืองหลวงพระบาง จะต้องผ่านเมืองกาสี แขวงเวียงจันทน์ พอไปใกล้จะถึง **เมืองกาสี** (เมืองแมด) ท่านเดินออกจากเขาลูกหนึ่ง บริเวณเชิงเขาเป็นป่าละเมาะ มีต้นไม้เตี้ยๆ เดินทางไม่ลำบากเหมือนช่วงที่ผ่านมา

หลวงปู่เดินไปเรื่อยๆ ไม่นานก็มองเห็นเขาอีกลูกหนึ่งข้างหน้า ไกลออกไปท่านมองเห็นชีปะขาวนั่งสมาธิอยู่บนก้อนหินใหญ่ก้อนหนึ่ง ท่านจึงเดินตรงเข้าไปหา

พอหลวงปู่เดินเข้าไปใกล้จะถึง ก็มองเห็นชีปะขาวนั่งสมาธิอยู่ไกลออกไปเช่นเดิม ท่านก็เดินเข้าไปหาอีก นึกแปลกใจว่าทำไมหินก้อนนั้นจึงเคลื่อนที่ออกไปได้ ท่านเพ่งมองแล้วก็เดินเข้าไปหาต่อไป

เมื่อเข้าไปใกล้ ปรากฏว่าไม่ใช่ชีปะขาว แต่กลายเป็นก้อนหินที่มีรูปร่างเหมือนคนนั่งสมาธิอยู่ ใกล้ๆ กันนั้นมีแอ่งน้ำธรรมชาติ มีน้ำใสไหลเย็น ประกอบกับเป็นเวลาเย็นใกล้ค่ำ หลวงปู่จึงตัดสินใจกางกลดเพื่อพักบำเพ็ญเพียร ณ ที่นั้น เพราะท่านรู้สึกเหนื่อยอ่อนมาหลายวัน

ตกกลางคืน ขณะที่ท่านนั่งสมาธิกำหนดจิตอยู่ ได้เกิดนิมิตเห็นชีปะขาวเหมือนที่พบเมื่อตอนกลางวันเข้ามาหา แล้วบอกหลวงปู่ว่า

"ขอนิมนต์ท่านอยู่ที่นี่นานๆ ข้าน้อย (กระผม) จะสอนวิชาเดินป่าที่ไม่รู้จักอดอยากให้ และจะพาไปดูสมบัติต่างๆ ภายในถ้ำ ท่านอยากได้อะไรก็จะมอบให้หมด"

หลวงปู่ได้ถามชีปะขาวว่า "เมื่อกลางวัน โยมนั่งสมาธิอยู่บนก้อนหินนั้นใช่ไหม ?"

ชีปะขาวกราบเรียนว่า "ใช่ แต่ที่ทำหายตัวห่างออกไปเรื่อยๆ นั้น เพราะต้องการให้ท่านได้มาหยุดพักผ่อนตรงนี้ พวกข้าน้อยนี้เป็นพวกกายทิพย์ มีวิมานอยู่ในสถานที่นี้"

หลวงปู่ถามว่า "พวกวิญญาณทั้งหลาย ทำไมจึงชอบปรากฏตัวให้พระเห็น ไม่ปรากฏให้ชาวบ้านเห็นบ้าง"

ชีปะขาวตอบว่า "วิญญาณทั้งหลายมีความเคารพเลื่อมใสพระผู้ทรงศีล ท่านไปที่ไหนก็แผ่เมตตา อันมีกระแสชุ่มชื่นเยือกเย็น ส่วนที่ไม่แสดงให้ชาวบ้านเห็น เพราะก็ด้วยปุถุชนคนหนาแน่นด้วยกิเลสตัณหา มีความหยาบคายสกปรกมาก เพราะไร้ศีลธรรม ไร้สัจจะ กลิ่นตัวก็เหม็น ผีสางเทวดาจึงรังเกียจ"

นอกจากนี้หลวงปู่ยังได้ถามถึงสภาพต่างๆ ของวิญญาณ เช่น เปรต ๑๒ จำพวก อสุรกาย ๒ ประเภท ผีสัมภเวสี ซึ่งชีปะขาวก็ได้อธิบายให้ทราบ ตรงกับที่ท่านรู้ด้วยอำนาจจุตูปปาตญาณ ซึ่งตอนหนึ่งชีปะขาวได้บอกว่า ถ้ามนุษย์มีตาทิพย์เห็นได้ ก็ต้องตกใจเพราะเดินหลีกพวกสัมภเวสีไม่พ้น เพราะเดินชนกันทุกวัน

สัมภเวสีเป็นพวกวิญญาณอีกประเภทหนึ่ง ไม่อยู่ในอำนาจของใคร เคยเป็นมนุษย์แล้วตายโหง คือ ตายยังไม่ถึงอายุขัย เรียกว่า มีกรรมชนิดหนึ่งมาตัดรอนชีวิต เป็นพวกที่ทำบุญไว้หรือทำบาปไว้แต่ยังไม่ส่งผล เหมือนคนออกจากบ้านนี้ แต่ยังเข้าบ้านโน้นไม่ได้ ต้องเร่ร่อนอดอยากน่าสงสาร บางทีพวกหมอไสยศาสตร์ก็เรียกเอาไปใช้ทำร้ายคนอื่น

ชีปะขาวได้พูดถึง**การทำบุญต่ออายุ** เพราะกรรมที่ทำให้เขาตายโหง หรือ อุปฆาตกรรม เป็นกรรมจรที่จู่โจมเข้ามาตัดรอนก่อนอายุขัย ยังไม่ถึงเวลาที่จะตาย เป็นผลกรรมจากการทำปาณาติบาต แต่ถ้ารีบทำความดีอย่างใดอย่างหนึ่งสกัดกั้น หรือ ชดเชย ก็จะช่วยไว้ได้ อุปฆาตกรรมนี้ก็จะถอยออกไป ทำให้ไม่ตายโหง ทำให้มีอายุยืนต่อไปได้

การทำบุญต่ออายุมีมากเหมือนกันที่ตาย เพราะพวกนี้ต้องสร้างกรรมหนักมากจริงๆ ถึงแม้จะทำพิธีสะเดาะเคราะห์ต่ออายุยังไง ก็ไม่สามารถจะชดเชยต้านทานกรรมหนักนี้ไว้ได้

เพื่อความไม่ประมาท มนุษย์พึงทำความดีต่ออายุตัวเองไว้ เรียกว่า ทำความดีฝ่ายที่เป็นกุศลเป็นการป้องกันตัวเอง การทำบุญต่ออายุนี้ต้องทำให้ถูกต้องถึงจะได้ผล เรื่องต่ออายุนี้ ถ้าคนที่ถึงอายุขัยด้วยวัยแก่ชรา หรือ ด้วยโรคภัยไข้เจ็บแล้วล่ะก็ ต่ออายุไม่ได้

หลวงปู่ตื้อได้ฟังแล้วก็เห็นด้วยกับชีปะขาว ที่กล่าวได้ถูกต้องตามกฎแห่งกรรม ในสมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าก็เคยต่ออายุให้เด็กอายุ ๗ ขวบ เรื่องนี้มีอยู่ในพระธรรมบท ขุททกนิกาย ตอนที่กล่าวถึงเรื่อง**อายุวัฒนกุมาร** ที่มีอุปฆาตกรรม กรรมจะมาตัดรอน จะต้องตายภายใน ๗ วัน แต่เมื่อพระพุทธเจ้าช่วยต่ออายุให้แล้ว ก็มีอายุยืนยาวถึง ๑๒๐ ปี และได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์

ชีปะขาวพูดต่อไปว่า เรื่องพระต่ออายุให้ญาติโยมก็เหมือนกัน พระที่ทรงญาณพิเศษ มีตาทิพย์ ได้วิชชา ๓ ย่อมจะรู้ว่า อุปฆาตกรรมหรือกรรมที่จะทำให้คนตายโหงนี้ พระสามารถสกัดกั้นกรรมนี้ได้ ช่วยไม่ให้ตายโหงได้ ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ผิด เพราะเป็นกรรมที่มาตัดรอนก่อนถึงอายุขัย คือมาทำให้คนที่จะตายโดยที่คนเขายังไม่ถึงคราวตาย การที่พระช่วยต่ออายุให้จะถือว่าเป็นบุญมหากุศล

หลวงปู่ตื้อได้ฟังแล้วก็หัวเราะ ไม่ว่าอะไร ชีปะขาวจึงได้โอกาสนิมนต์อีกว่า อยากจะนิมนต์หลวงปู่ตื้ออยู่ที่นี่นานๆ จะได้โปรดเขา หลวงปู่ท่านจึงบอกชีปะขาวว่า ท่านจำต้องท่องธุดงค์เพื่อแสวงหาธรรม หาครูบาอาจารย์ต่อไป

เมื่อจะจบการสนทนา หลวงปู่ได้กล่าวขอบใจและอนุโมทนากับความหวังดีของชีปะขาวที่จะสอนวิชาเดินป่าและมอบสมบัติในถ้ำให้ ท่านบอกเขาว่า **“อาตมาเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้ากำลังปฏิบัติตามรอยพระบาทของพระองค์** ไม่ต้องการสมบัติทั้งหลายที่ท่านจะมอบให้หรอก ขณะนี้เราต้องการรู้เพียงว่า จะเดินไปทางไหน จึงจะถึงบ้านคนได้ง่าย เพราะเราไม่ได้ฉันอะไรเลยเป็นเวลา ๕ วันมาแล้ว”

ชีปะขาวตอบว่า “สิ่งที่ท่านต้องการยังอยู่ไกลมาก แต่ถ้าท่านพยายามเดินทางให้เร็ว ก็จะถึงเร็ว” กราบเรียนดังนั้นแล้วชีปะขาวก็หายไป

ได้ฉันอาหารวันแรกหลังออกจากภูเขาควาย

เมื่อภาพนิมิตชีปะขาวหายไปแล้ว หลวงปู่ตื้อก็ยังอยู่ในสมาธิต่อไป พอลืมตาขึ้นท้องฟ้าก็สว่างได้อรุณวันใหม่

หลวงปู่รีบออกเดินทางตามที่ชีปะขาวบอก เดินไปไม่ไกลก็พบหมู่บ้านชาวป่า มีประมาณ ๑๐ หลังคาเรือน เมื่อท่านหาที่พักบริขารได้แล้วก็เข้าไปบิณฑบาตในหมู่บ้าน

มีคนมาใส่บาตรท่าน ๕ – ๖ คน แสดงว่าหมู่บ้านแห่งนี้เคยมีพระธุดงค์มาโปรดสั่งสอนแล้ว แม้พูดกันไม่รู้เรื่อง พวกเขาก็ยังรู้จักใส่บาตรพระ

นับเป็นวันแรกที่หลวงปู่ได้ฉันอาหาร นับตั้งแต่เดินทางออกจากภูเขาควายเมื่อ ๕ วันที่แล้ว

พวกชาวบ้านป่าเรียกตนเองว่า “พวกข้า” พวกเขาได้แสดงอาการขอให้หลวงปู่พักอยู่ด้วยนานๆ แต่ท่านก็แสดงอาการให้รู้ว่า ท่านขอบอกขอบใจ และไม่สามารถอยู่ด้วยได้ ท่านมีกิจต้องเดินธุดงค์ต่อไปเรื่อยๆ

เมื่อฉันจังหันเสร็จเรียบร้อยแล้ว หลวงปู่ก็ออกธุดงค์ต่อไป

เรื่องชาวลับแลที่เมืองหลวงพระบาง

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้เล่าเรื่องราวที่ท่านพบเห็นเมื่อครั้งไปธุดงค์ที่เมืองหลวงพระบาง ฝั่งประเทศลาวให้ลูกศิษย์ฟัง ดังนี้

ในช่วงที่ท่านไปพักจำพรรษาอยู่ที่ **วัดวิชุนราช** หรือคนลาวเรียกว่า **วัดพระธาตุหมากโม** เมืองหลวงพระบาง ท่านบอกว่า นอกกำแพงวัดออกไปไม่เกิน ๑๐ วา ตรงนั้นมีเรื่องแปลกๆ เสมอ

พวกชาวบ้านมักชอบกราบเรียนถามหลวงปู่เสมอๆ ว่า “ท่านสาธุ ภาวนาอยู่ที่วัดนี้เป็นอย่างไร ?”

หลวงปู่ไม่ได้สนใจกับคำถามดังกล่าว เมื่อถูกโยมถามบ่อยๆ ท่านจึงย้อนถามกลับไปว่า “ที่ตรงนั้นมีอะไรหรือ”

ชาวบ้านบอกท่านว่า “มีผีเจ้าที่อยู่ตรงนั้น แต่เดี๋ยวนี้จะยังอยู่ หรืออย่างไรก็ไม่ทราบได้”

หลวงปู่ตื้อ ได้เรียนถาม ท่านพระครูสาธุสิงห์ ซึ่งเป็นสมภารวัดนั้นมานาน เกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมา

ท่านพระครูสาธุสิงห์ เล่าว่า “ข้าเจ้ามาเป็นสมภารอยู่วัดนี้นับได้ ๓๐ ปีแล้ว ทราบว่าผีพวกนี้เป็นวิญญาณเฝ้ารักษาเมือง โดยมากเป็นทหารเฝ้ารักษาประตูวังพระธาตุแตงโม (คนลาวเรียกพระธาตุหมากโม) วิญญาณพวกนี้ไม่ยอมไหว้พระเลย เรื่องนี้เป็นที่รู้กันทั่วไปในหมู่ของชาวเมืองหลวงพระบาง

ชาวบ้านเล่าให้ฟังว่า ตรงที่ป่าโน้น ไม่มีบ้านคนเลย มีธารน้ำไหลลงมาจากภูเขาไม่ขาดสายทั้งฤดูแล้งและฤดูฝน

พอค่ำลงจะได้ยินเสียงคนพูดกัน มีทั้งชายและหญิงหลายๆ สิบเสียง ได้ยินเสียงตักน้ำ ได้ยินเสียงบั้งทิง (กระบอกไม้ไผ่ใส่น้ำ) กระทบกัน ชาวบ้านพยายามแอบดูหลายๆ ครั้ง ก็ไม่เห็นอะไรผิดสังเกตเลย แต่ได้ยินเสียง

ตอนกลางวันเงียบสงัด ไม่ได้ยินเสียงอะไรเลย

ห่างจากที่ตรงนั้นออกไป มีภูเขาลูกหนึ่ง ชาวบ้านเล่าว่า เคยเห็นคนรูปร่างสูงใหญ่อยู่ในถ้ำในภูเขาลูกนั้น ๗ วันจะปรากฏตัวให้เห็นทีหนึ่ง

มีสมภารวัดหลายองค์พยายามเข้าไปในถ้ำนั้น แต่ไปไม่ได้โดยตลอด เพราะข้างในมืดและอากาศเย็นมาก เมื่อเดินลึกเข้าไปจะรู้สึกแสบหูมาก พยายามเข้าไปอย่างไรก็ไม่สำเร็จ

หลังจากนั้นมาได้ ๗ – ๘ ปี ได้มีพระภิกษุหนุ่มรูปหนึ่ง เดินธุดงค์มาจากเมืองไทย เคร่งครัดต่อพระธรรมวินัยและต่อข้อวัตรปฏิบัติของพระกรรมฐานมาก ท่านจึงเป็นที่เคารพนับถือและเลื่อมใสของชาวเมืองหลวงพระบางมาก

พระภิกษุหนุ่มรูปนั้นพยายามเข้าไปในถ้ำ และสามารถเข้าไปได้โดยตลอด เดินเข้าไปนานถึง ๗ วันถึงออกมา

มีเรื่องเล่าว่า ท่านเดินเข้าไปเรื่อยๆ ก็ไม่ปรากฏว่าเห็นมีอะไรผิดปกติ เดินเข้าไปจนถึงที่สุด พอมองขึ้นไปข้างบน เห็นเป็นทางขึ้นไป มีรอยขึ้นลงใหม่ๆ บนก้อนหิน ท่านขึ้นไปตามทางนั้นก็ไม่พบอะไร ฆ้องใหญ่ที่ชาวบ้านได้ยินทุก ๗ วันก็ไม่มี

พระภิกษุจึงเดินกลับออกมาตามทางเดิม แต่ท่านต้องแปลกใจมากที่ตอนขากลับออกมาพบว่า ทางที่ท่านเดินเข้าไปนั้นกลับมีบ้านคนเต็มไปหมด มีชายคนหนึ่งมานิมนต์ให้ท่านนั่งบนอาสนะที่เขาปูไว้

พระองค์นั้นแน่ใจว่าท่านไม่ได้เดินหลงทางเป็นแน่ เมื่อพิจารณาดูโดยละเอียดแล้ว ท่านจึงถามโยมว่า “พวกโยมมาอยู่ที่นี่นานแล้วหรือ ?”

ชายผู้นั้นตอบรับด้วยการพยักหน้า พระจึงถามต่อไปว่า “เมื่ออาตมาเข้ามาก็เดินผ่านมาทางนี้ ทำไมจึงไม่เห็นบ้านเมือง ?”

ชายผู้นั้นไม่ตอบ กลับย้อนถามพระว่า “ท่านมาที่นี่ต้องการอะไร ?”

พระตอบว่า “ไม่ต้องการอะไร แต่อยากจะเห็นฆ้องที่โยมตีอยู่ทุก ๗ วัน เพราะฆ้องใบนี้เสียงดังไกลเหลือเกิน”

โยมคนนั้นจึงเดินไปหยิบฆ้องมาให้ดู ใบก็ไม่ใหญ่เท่าไร พร้อมทั้งถวายให้พระอาจารย์ผู้นั้นเก็บไว้เป็นอนุสรณ์

จากนั้นโยมก็พาท่านเดินชมไปตามถ้ำ พบสิ่งแปลกตาหลายอย่าง โยมคนนั้นบอกท่านว่า “สมบัติเหล่านี้เป็นของกลาง และจะมีอยู่อย่างนี้ตลอดไปชั่วกาลนาน”

พระภิกษุนั้นได้อำลาโยมคนนั้น ได้นำฆ้องใบนั้นกลับออกมาด้วย ได้เก็บไว้เป็นอนุสรณ์ที่คนในถ้ำมอบให้ เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่าเคยมีผู้เข้าไปในถ้ำและได้ฆ้องใบนั้นมา

เดี๋ยวนี้ฆ้องใบนั้นยังเก็บไว้ที่ **วัดวิชุนราช** พระธาตุแตงโม ในเมืองหลวงพระบางจนทุกวันนี้

ฆ้องใบที่ว่านั้นก็ไม่ใหญ่เท่าไร แต่มีเสียงดังกังวานกว่าฆ้องธรรมดาทั่วไปที่ขนาดใหญ่เท่ากันหรือใหญ่กว่า หรือที่มีน้ำหนักเท่าๆ กัน

มีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่า พระภิกษุนั้น หลังจากที่ได้ฆ้องมาแล้ว ท่านก็หายไป ไม่มีใครรู้ว่าท่านหายไปไหน มีความเชื่อกันว่า ท่านหายเข้าไปอยู่จำพรรษาในเมืองลับแลแห่งนั้น

หัวหน้าเทพเมืองลับแลมานิมนต์หลวงปู่

เกี่ยวกับเรื่องเมืองลับแลที่เมืองหลวงพระบางนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านให้ความเห็นว่า

"วิญญาณพวกนี้เป็นพวกเทพมีที่อยู่เป็นทิพย์ พวกเขาจะไม่รบกวนมนุษย์เลย เขามีศีลธรรมดีมาก บางครั้งก็พบกันกับพวกเขา แต่เราไม่รู้ว่าเขาเป็นใครเท่านั้น"

หลวงปู่เล่าว่า ตกเย็นท่านได้นั่งสมาธิกำหนดดู ปรากฏว่าผู้เป็นหัวหน้าเทพเหล่านั้น ได้มากราบอาราธนาท่านให้ไปจำพรรษาอยู่ที่นั่น โดยกราบเรียนท่านว่า ที่ที่พวกเขาอยู่นั้น ก็มีวัดพระพุทธศาสนาด้วย

หลวงปู่ไม่รับคำนิมนต์ โดยบอกเขาว่า ท่านมีกิจสำคัญของสงฆ์ที่จะต้องบำเพ็ญเพียรให้พ้นจากทุกข์ตามหลักของพระพุทธศาสนาต่อไป จึงรับนิมนต์ไม่ได้ เพราะขณะนี้ยังไม่อาจกำหนดที่อยู่ประจำได้ ท่านยังต้องการแสวงหาโมกขธรรมต่อไป หลวงปู่ได้แสดงธรรมให้เขาฟัง

มีผู้กราบเรียนถามหลวงปู่ว่า "ท่านหลวงตา แสดงธรรมอะไรโปรดพวกเทพเหล่านั้น"

หลวงปู่ตอบว่า "พวกเทพเหล่านี้เขามีกายทิพย์จึงไม่ค่อยเห็นความทุกข์ทางกาย จึงไม่เห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา หลวงตาก็พูดให้เขาฟังในแง่นี้ ให้เขามีความคิดว่า สภาพที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ไม่แน่นอน ถึงจะมีอายุยืนเท่าไร ก็ตกอยู่ในสภาพที่ว่านี้เสมอไป"

ธุดงค์เข้าไปในเขตพม่า

จากเมืองหลวงพระบาง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านก็เดินทางต่อไป ท่านเดินไปตามภูเขาและดงไม้เข้าถึง**เมืองทั้งห้าทั้งหก** (แขวงหัวพันห้าทั้งหก) แล้วเข้าสู่เขตพม่า ในบริเวณ**เมืองเชียงตุง**

ในสมัยนั้น ประชาชนชาวพม่าเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาก พระสงฆ์องค์เจ้าก็มีมากและได้รับการอุปถัมภ์เลี้ยงดูจากประชาชนเป็นอย่างดี

หลวงปู่ออกธุดงค์ตามป่าเขา หลีกเร้นจากการเข้าพักบริเวณบ้านผู้คน นอกจากเข้าไปบิณฑบาตพอได้อาศัยเท่านั้น

หลวงปู่ได้พบปะกับพระพม่าอยู่บ่อยๆ พระเถระผู้เฒ่าก็มี สามเณรก็มี พวกท่านเหล่านั้นกางกลดบำเพ็ญเพียรอยู่ตามป่าเขาห่างไกลบ้านผู้คน

บางครั้งหลวงปู่ได้ปักกลดภาวนาด้วยกันกับพระพม่าก็มี ท่านเล่าว่าชนชาวพม่าก็สนใจในธรรมกรรมฐานมากพอสมควร พระสงฆ์และสามเณรชาวพม่าบางท่านได้ออกเดินธุดงคกรรมฐานชนิดไม่กลับวัดเลย คือหายสาบสูญไปเลยก็มีมาก

หลวงปู่บอกว่า พระพม่านี้เก่งในทางคาถาอาคมมาก บางครั้งเมื่อพบกัน พระชาวพม่ามักสอนคาถาต่างๆ ให้ เพื่อความปลอดภัยในการเดินทางในถิ่นทุรกันดาร

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๖๑ เดินทางกลับประเทศไทย

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้เล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟังว่า ช่วงเดินธุดงค์ในเขตพม่า ในบริเวณ**เมืองเชียงตุง** นั้นเป็นการเดินทางที่ยากลำบากที่สุด รวมทั้งไม่สะดวกหลายอย่างเกี่ยวกับการถือเคร่งตามพระวินัย

แม้ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ **ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** ไปจำพรรษาบนเขาพระธาตุจอมยอง เมืองเชียงตุง ในเขตพม่านั้น ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ได้ปรับปรุงการปฏิบัติพระวินัยและการปกครองคณะสงฆ์เมืองเชียงตุง จากหนังสือประวัติท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ได้บันทึกไว้ดังนี้

"เจ้าฟ้าหลวงเมืองเชียงตุงองค์นี้ทรงพระนามว่า สมเด็จพระเชฏฐปรมบพิตรมหารัตนะโชติศิริสุธัมมสีหพเฒมณีปวรเสฏฐา ราชาภูมินทนรินทาเขมาธิปติราชเจ้า มีพระชนม์ก็จวนจะถึง ๕๐ เป็นคนมีศรัทธา สนใจในทางธรรมปฏิบัติมาก วันพระ ๘ ค่ำ ๑๔ – ๑๕ ค่ำ มีพระตำหนักวิเวก

รักษาอารมณ์ พระราชมารดาก็ออกจะเข้าใจในทางสมถะมีอุคคหปฏิภาคพอควร

ข้อสำคัญในเวลาที่ไปพักอยู่ที่เมืองเชียงตุง อัตตโนได้มีหนังสือถวายชี้แจงเรื่องการบำรุงพระศาสนา มีใจความว่าต้องอาศัยพระราชาเป็นหลัก **พระสงฆ์สามเณรในประเทศนี้ปฏิบัติยังบกพร่องในทางวินัยมาก** ไม่ใช่พระเจ๊ก พระญวน เป็นพระสำเร็จด้วยญัตติจตุตถกรรม แลรักษาปาฏิโมกขสังวรศีลด้วยกัน ควรจะแก้ไขให้เหมือนเขาอย่างประเทศพม่า ลังกา สยาม เขมร เขาลงกันทั้งนั้น **ที่อุจาดมาก พระเณรไปทางใด สะพายดาบพกมีด กินอาหารไม่มีเวลา ไหว้พระสวดมนต์ก็ไม่มีหลัก ใครได้อย่างใดก็ไหว้ไปสวดไปอย่างนั้น** เหล่านี้เป็นตัวอย่างบ้านเมืองเนื่องกันกับนานาประเทศแล้ว ควรจะทรงดำริจัดให้ทันเขา จะได้เต็มเกณฑ์ศาสนูปถัมภก จะเป็นพระราชกุศลอย่างสูงสุด

ทรงรับสั่งว่า ทรงพระดำริอยู่เสมอ ขาดผู้เป็นหัวหน้าฝ่ายพระศาสนา ฝ่ายอาณาจักรจะทรงเป็นพระธุระเต็มที่ อัตตโนได้แนะนำให้ค่อยแก้ไขไปทีละน้อย ขอให้คัดพระเณรส่งเข้าไปศึกษาเล่าเรียนในกรุงเทพฯ อัตตโนจะช่วยเป็นธุระสั่งสอน จะได้เป็นกำลังในการสั่งสอนต่อไป ทรงเห็นชอบด้วยทุกประการ จึงได้ทรงจัดให้พระเณรเข้ามาเล่าเรียนในกรุงเทพฯ พร้อมกับอัตตโน ๖ รูป ภายหลังได้ส่งเพิ่มเข้ามาอีก ได้เป็นนักธรรมตรี นักธรรมโท ขึ้นบ้างแล้ว นักธรรมตรีได้ออกไปช่วยการศึกษาองค์หนึ่งแล้ว ยังกำลังเรียนอยู่กรุงเทพฯ หลายองค์ ทุกวันนี้การปกครองคณะสงฆ์ก็ทรงจัดให้เข้าระเบียบได้แล้ว นับว่าก้าวหน้าขึ้นสู่ความเจริญทันสมัย

เจ้าฟ้าหลวงองค์นี้นับว่าเป็นอัครศาสนูปถัมภก เมื่ออัตตโนลากลับกรุงเทพฯ ทรงอาลัย ทรงจัดพาหนะให้คนมาส่งถึงเมืองเชียงราย ทั้งค่ารถเข้ามากรุงเทพฯ ทรงจัดถวายมาเสร็จ เป็นพระเดชพระคุณมาก ส่วนอัตตโนไปเที่ยวคราวนี้ ก็นับว่าเป็นคุณเป็นประโยชน์ส่วนตัวแลประโยชน์ส่วนญาติคือผู้ที่ได้พบได้เห็น แลเป็นประโยชน์ส่วนพุทธศาสนาตามกำลังความสามารถ เล่าให้ฟังไว้เพียงย่อๆ การไปเที่ยวเมืองเชียงตุง”

หลวงปู่ตื้อ ท่านเล่าเรื่องธุดงค์ในพม่าต่อไปว่า เส้นการเดินทางที่สบายๆ ไม่มีเลย ถ้าวันไหนได้เดินไปตามเชิงเขาแล้วก็รู้สึกสบายบ้าง แต่มักจะเป็นระยะสั้นๆ แค่ ๒ – ๓ กิโลเมตรเท่านั้น ส่วนมากมีแต่ขึ้นเขา เข้าป่ารก เฉลี่ยการเดินทางในวันหนึ่งๆ ได้เพียง ๗ – ๑๐ กิโลเมตรเท่านั้น ถ้าหากสุขภาพไม่แข็งแรงและจิตใจไม่เข้มแข็งจริงๆ แล้ว ก็คงต้องอาพาธป่วยไข้ ทำให้ลำบากและทุกข์ทรมานมากขึ้น

หลวงปู่บอกว่า การภาวนาตามป่าเขานั้น จิตสงบดีมาก แม้การเดินทางจะลำบาก แต่ก็สัปปายะดี สำหรับเรื่องสัตว์ร้าย ผีสางเทวดานั้นไม่มีปัญหาอันใดเลย กลับได้อารมณ์กรรมฐาน

ดีเสียอีก ได้ประโยชน์ในการบำเพ็ญภาวนาเป็นอย่างมาก

อุปสรรคสำคัญในการเดินธุดงค์ในเขตพม่า ได้แก่ ความไม่สะดวกเกี่ยวกับเรื่องพระวินัยบางข้อ หลวงปู่จึงได้ธุดงค์มุ่งกลับมาเมืองไทย ท่านเข้ามาทางจังหวัดน่าน ลงไปเขตเมืองแพร่ แล้วเดินธุดงค์ไปบริเวณจังหวัดเลยตอนเหนือ ระยะการเดินทางนับร้อยๆ กิโลเมตร พบที่ใดเหมาะสมก็ปักกลดภาวนาที่นั่น บำเพ็ญเพียรอย่างไม่มีการลดละเลย เป็นช่วงที่บำเพ็ญเพียรได้ดีมาก สุขภาพก็แข็งแรง ไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วยเลย

ภาค ๔ กราบหลวงปู่มั่นครั้งแรก และ พบสหธรรมิก

ครูบาอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติสำคัญมาก

พระพุทธศาสนาจะสมบูรณ์และเจริญรุ่งเรืองมั่นคงได้นั้น จะต้องมีทั้งภาคปริยัติ ภาคปฏิบัติ และภาคปฏิเวธ ซึ่งความรู้แจ้งเห็นจริงในพระสัทธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น จะเกิดจากภาคปฏิบัติเป็นสำคัญ

ดัง **ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** พระอุปัชฌาย์อาจารย์ของหลวงปู่แหวน และ หลวงปู่ตื้อ เคยกล่าวไว้ว่า **“ความรู้ของปริยัติเหมือนกับแผ่นดิน ความรู้ของวิปัสสนาเหมือนกับแผ่นฟ้า ความห่างไกลกัน การศึกษาสุตมยปัญญากับภาวนามยปัญญาห่างกันราวฟ้ากับดิน”**

การเรียนภาคปริยัติ ครูบาอาจารย์ผู้สอนมีมากมายและตำรับตำราภาคปริยัติก็มีมากมาย ซึ่งต่างกับภาคปฏิบัติ **ครูบาอาจารย์ผู้สอนที่รู้จริงเห็นจริงมีน้อยมากและหาได้ยากยิ่ง**

ภาคปฏิบัติในด้านจิตตภาวนา การศึกษาค้นคว้าเรื่องของจิต ซึ่งเป็นเรื่องที่ลึกลับ ยาก และมหัศจรรย์มาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีครูบาอาจารย์ที่รู้จริงเห็นจริงคอยเมตตาอบรมสั่งสอนชี้แนะ และเป็นที่ปรารถนาของพระธุดงคกรรมฐานที่หวังความพ้นทุกข์ทั้งหลาย ซึ่งจะคอยติดตามเสาะแสวงหาครูบาอาจารย์กัน ดังเช่นครั้งพุทธกาล **องค์พระบรมศาสดา** เสด็จออกธุดงคกรรมฐานเป็นพระป่าองค์แรกของโลก ก็ทรงแสวงหาครูบาอาจารย์ ครั้งกึ่งพุทธกาล **หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น** ก็เดินธุดงค์แสวงหาครูบาอาจารย์เช่นกัน

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ในภาคปฏิบัติจึงสำคัญมาก และเป็นที่เคารพบูชากันอย่างสุดหัวใจของเหล่าบรรดาพระศิษย์ทั้งหลาย แม้ชีวิตท่านก็ยอมสละ ยอมตายแทนกันได้ ครูบาอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในภาคอีสาน ในสมัยที่ **หลวงปู่แหวน** และ **หลวงปู่ตื้อ** ได้เริ่มออกธุดงคกรรมฐานนั้นที่มีกิตติศัพท์ชื่อเสียงโด่งดังมากและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง คือ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺตมหาเถร พระปรมาจารย์ใหญ่กองทัพธรรมอีกท่านหนึ่ง พระผู้บุกเบิกฟื้นฟูธุดงควัตรออกปฏิบัติกรรมฐานร่วมกับหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีลมหาเถร**

เสาะแสวงหาครูบาอาจารย์

หลวงปู่แหวน กับ **หลวงปู่ตื้อ** ต่างก็มีความมุ่งมั่นเสาะแสวงหาครูบาอาจารย์เพื่อสั่งสอนชี้นำในการปฏิบัติธรรม เพราะชีวิตแรกเริ่มในสมณเพศของท่านทั้งสองนั้นละม้ายคล้ายคลึงกันอย่างมาก เพราะต่างก็ยินดีในสมณเพศไม่คิดจะสึก ต่างก็เคยศึกษาเล่าเรียนปริยัติมาก่อนแล้ว และที่สำคัญต่างก็มีสัมมาทิฏฐิ มีความเห็นที่เหมือนกัน คือ การออกประพฤติปฏิบัติธรรมเท่านั้น **จึงจะพ้นจากทุกข์ได้**

ท่านทั้งสองต่างมีความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างแรงกล้าอยากจะพบ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** เพื่อกราบถวายตัวเป็นศิษย์เหมือนกัน เพราะต่างได้ทราบกิตติศัพท์ กิตติคุณ ชื่อเสียงคุณธรรมอันเลื่องลือเกี่ยวกับปฏิปทาที่เด็ดเดี่ยว กล้าหาญ และจริยาวัตรอันงดงามของหลวงปู่มั่นมามาก แต่ท่านทั้งสองก็ยังไม่ได้พบกับหลวงปู่มั่นสมความตั้งใจหวังสักที เพราะตามปฏิปทาของหลวงปู่มั่น ในสมัยที่ท่านออกธุดงค์นั้น ท่านจะไม่พักประจำอยู่ที่ใดนานๆ ท่านจะไม่ติดสถานที่ แต่จะธุดงค์ตามป่าตามเขาไปเรื่อยๆ และท่านจะไม่ติดญาติโยม ไม่คุ้นเคยกับพระเณรและญาติโยม

ปฏิปทาของ**หลวงปู่มั่น** การไม่พักประจำอยู่ในที่ใดนานๆ ในระยะที่ท่านยังออกเดินธุดงค์บำเพ็ญสมณธรรมตามป่าตามเขา เพราะเมื่ออยู่ที่ใดนานๆ ย่อมไม่ส่งผลดีต่อความพากเพียรในการประพฤติปฏิบัติธรรม

ประการแรก จะทำให้คุ้นเคยกับสถานที่นั้นๆ ทำให้จิตไม่ตื่นกลัวเหมือนธุดงค์ไปยังสถานที่ใหม่ๆ ซึ่งมีบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ที่น่าหวาดกลัวแตกต่างกันออกไป สถานที่เช่นนั้นจะช่วยให้จิตตื่นกลัวไม่ประมาทนอนใจ อันเป็นการฝึกสติได้เป็นอย่างดี

ประการที่สอง จะทำให้คุ้นเคยกับญาติโยม ซึ่งจะทำให้เสียเวลาในการปฏิบัติธรรม เพราะญาติโยมจะเข้ามาหาพูดคุยสนทนา และอาจจะแวะเวียนมาเที่ยวส่งเสียงดัง มาทำลายความสงบของสถานที่ปฏิบัติ

ปฏิปทาการไม่พักประจำอยู่ในที่ใดนานๆ นั้น เป็นปฏิปทาที่เด่นและสำคัญข้อหนึ่ง ถือเป็นอริยปฏิปทาของพระธุดงคกรรมฐานทั้งหลาย นับแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดจนพระอริยสงฆ์สาวกในครั้งพุทธกาล ซึ่ง **หลวงปู่เสาร์** และ **หลวงปู่มั่น** พระบูรพาจารย์ใหญ่ของพระธุดงคกรรมฐาน ได้บุกเบิกฟื้นฟูและเจริญรอยถือปฏิบัติตามปฏิปทาข้อนี้อย่างชัดเจนเด่นชัดตลอดอายุขัยของท่านทั้งสอง ฉะนั้น บรรดาครูบาอาจารย์พระศิษย์สายหลวงปู่เสาร์และหลวงปู่มั่นที่ยังออกธุดงค์แสวงหาโมกขธรรม ท่านจึงได้ยึดถือและปฏิบัติสืบต่อกันมาจวบจนกระทั่งปัจจุบันนี้

พบหลวงปู่มั่นครั้งแรก

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าถึงเหตุการณ์ที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** กราบ**หลวงปู่มั่น** ครั้งแรกที่พระบาทบัวบก ประโยคแรกที่**หลวงปู่มั่น**พูดทักขึ้นด้วยญาณหยั่งทราบ ด้วยการเรียกชื่อหลวงปู่ตื้อถูกต้อง ทั้งๆ ที่เพิ่งเห็นหน้าหลวงปู่ตื้อครั้งแรก และพูดเกี่ยวกับญาติพี่น้องของหลวงปู่ตื้อได้ถูกต้อง ดังนี้

"**หลวงปู่ตื้อ**เข้าไปหา**หลวงปู่มั่น** ไปกราบ กราบเรียบร้อย

หลวงปู่มั่นท่านก็พูดเหมือนกับเป็นพ่อเลย ยิ้มเหมือนเป็นพ่อกับลูกเลย ไม่ถามเลยว่าท่านมาจากไหน โดยพูดทักทาย**หลวงปู่ตื้อ**เป็นประโยคแรกอย่างคนรู้จัก "**ตื้อ** มาแล้วบ้อหือ (มาแล้วหรือ) ๓ พี่น้องตายแล้วผู้หนึ่งเด้อ"

"ป๊าดโธ่ ! ครูบาองค์นี้มาเก่งอุบาทว์อุบาย (เก่งพิลึก) มาถึงเห็นหน้าเดี๋ยวนี้รู้จักชื่อเลย ทั้งคนไม่เคยเห็นกันก่อนนี่น่ะ" ไปบวช ๓ พี่น้องก็สึกไปแล้วองค์หนึ่ง ๓ พี่น้องบวชชน ก็ยังเหลือ**หลวงปู่ตื้อ**กับโยมพ่อผม (ท่านพระอาจารย์ไท) นี่คนหนึ่ง โยมอาก็สึกไปล่ะ

"๓ พี่น้องตายไปแล้วผู้หนึ่งเด้อ ตื้อมาฮอดล่ะบ้อ (มาถึงแล้วหรือ)"

"ป๊าดโธ่ !" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า "ครูบาองค์นี้เก่งขนาด ขนาดเห็นหน้าไม่รู้จักชื่อ บ๊ะ ! แต่กูจะขออยู่กับเพิ่น (ท่าน) นี้แล้วว่า พอใจแล้วๆ จะอยู่กับครูบาองค์นี้แหละ ชอบใจ นิสัยอะไรก็เข้ากันหมด **ชาตินี้เหมือนเป็นพ่อกับลูกเลย** ท่านว่า **มีความเคารพรักเหมือนท่านเป็นพ่อเลย หลวงปู่มั่นท่านก็รักเราเหมือนกับลูก** เอ้อ ! เกิดความอบอุ่นใจก็เริ่มบำเพ็ญ มีอะไรท่านก็แนะนำอยู่ตลอด"

อยู่กับหลวงปู่มั่น **หลวงปู่มั่นให้หลวงปู่ตื้อ**ปฏิบัติ**หลวงปู่บุญ*** ปฏิบัติหลวงปู่บุญ ก็ต้มน้ำร้อนอันหนึ่งถวายแล้ว"

* **ท่านพระอาจารย์บุญ ปญฺญาวุฑฺโฒ** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ของหลวงปู่หลุย จนฺทสาโร กับหลวงปู่ขาว อนาลโย คราวญัตติกรรมพร้อมกันเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๖๘ โดย **หลวงปู่หลุย** เป็นนาคขวา **หลวงปู่ขาว** เป็นนาคซ้าย **หลวงปู่มั่น** เคยทำนายไว้ว่า หลวงปู่บุญ จะอายุไม่ยืน เพราะท่านไม่ชอบเดินจงกรม ซึ่งก็เป็นจริง ท่านมรณภาพเมื่ออายุเพียง ๔๔ ปี ทั้งที่ท่านนั่งสมาธิดีมากและจิตใสมาก

แกล้งพญานาค

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อแกล้งพญานาคไว้ดังนี้

"อีตอนอันนี้ เขาลือกันว่าพญานาคอยู่ตรงนี้ล่ะ ใครอย่าทิ้งอะไรลงไปนะ ทิ้งลงไปพญานาครบกวน ภาวนาไม่ได้ มันแน่ (ใช่) แท้ๆ เลย **หลวงปู่ตื้อ**ว่า เอาก้อนหินไปใกล้ๆ ริมรู ก็ทำท่ากวาดตาด กวาดไปกวาดมา ค่อยๆ ปลายตาดเขี่ยลง ก็ "ขอโทษพญานาค ขอโทษๆ แหม ! ก้อนหินก้อนนี้ก็เหลือเกิน" ก๊อกๆๆๆ

กลับมาแล้ว หลวงปู่ว่า นี่กลับมาไปเดินจงกรม เป็นงูเห่าใหญ่ ฟู่ๆๆ ตามหลัง ยืน (สวด) วิรูปักเขให้ก็ไม่เอา แต่เวลาเราหันกลับ มันก็หลีกทางอยู่ แล้วก็ฟู่ๆๆ ตามหลัง งูเห่า ก็วิรูปักเขหลายครั้ง

"เอ๊ะ ! มันงูตัวนี้มันอยากกินก้อนหิน" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ก้อนหินใส่ (ปา) ป่าเต็งป่ารังแถวนั้นวิ่ง... "แน่ะๆ มึง ไม่รู้จักวิรูปักเข กินก้อนหินกูนี้" หลวงปู่ว่า

แล้วก็ไปภาวนา พอดีตอนเย็นก็ไปต้มน้ำร้อนถวาย**หลวงปู่บุญ** เป็นแคร่ ไม่มีหลังเอน ไม่มีอะไรหรอก เป็นแคร่ หน้าแล้ง ยังไม่เป็นกุฏิ อยู่ในป่า ก็ขึ้นนวดเส้นหลวงปู่บุญได้เรือนเป็นแคร่ ในแคร่ งูเห่าก็มา ฟู่ๆๆ "เอ้า ! งูตัวนี้มาหยัง (ทำไม) นี่ งูตัวนี้งูพญานาคนะตื้อ" หลวงปู่ตื้อก็เฉย

"คุณตื้อไปเล่นกับผีบ้อหือ (หรือ) ไปเล่นกับงู ?"

"บ่ครับ ผมบ่ได้เล่นเด้ (นะ) ครับ"

"บ๊ะ ! เจ้า สงสัยเจ้าไปเล่นกับงู กับนาคกับงู บ่ได้ตั้งใจภาวนา แม่นบ่ (ใช่หรือไม่) เจ้าไปเล่นกับมันบ่ (หรือ) ?"

"บ่ครับ ผมบ่ได้ไปไส (ไหน) ดอก"

"พอดีมานอนอยู่นั้นล่ะ" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า มันคลานเลื้อยๆ มา มันจะมากัด มันก็ยกหัวมันหน้าหนาวนี่ นอนตากแดด มันมายกหัวดู ทำท่าตาน้อยลง (หรี่ตา)

"โธ่ ! ใกล้แล้ว" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า มันยกหัวไว้ เราก็ดูอยู่ เราก็ทำท่านอนหลับ งูโผล่ เอาตีนใส่ไปเลย ผลัวะ... **หลวงปู่ตื้อ**ว่า "แหม ! มึงไม่รู้จักหลวงตาตื้อ" รู้แล้วรู้รอดไป มื้อคืน (เมื่อคืน) มาเด้ **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ภาวนา

พึมพำๆ สงสัยพาหมู่ (เพื่อน) มา ออกจากกลดแล้วหินปาเข้าใส่เปรี้ยง ถึงดอยเต่า แล้วก็มานั่งภาวนา ก็มาอีก คืนนั้นไม่ได้นอนแล้ว มีแต่เหวี่ยงหินปาไปก็ปามา งูก็ปามา เราก็ปาไปอยู่นั่นแหละ

ตอนเช้าก็บิณฑบาตตามหลวงปู่บุญ ตามหลังหลวงปู่บุญ **"ตื้อ** เมื่อคืนไปเล่นกับงูบ่ (หรือ) ?"

"จักแหล่ว (ไม่รู้) ครับ" หลวงปู่ตื้อว่า

"แหม ! เจ้าไปเล่นกับผี"

"จักแหล่ว ผมก็ภาวนาอยู่นะ"

"ป๊าด ! เจ้านี่น้อ บ่ (ไม่) เชื่อดอก ผมบ่เชื่อ เพราะว่าท่านดื้อ"

"เอ้อ ! ดื้อ"

พบหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๖๒

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม กับ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** เป็นสหธรรมิกที่รักใคร่ชอบพอกันมาก ท่านทั้งสองในสมัยที่ยังเป็นพระภิกษุหนุ่ม เคยร่วมเดินธุดงค์ไปยังสถานที่ต่างๆ หลายต่อหลายแห่ง ทั้งในและต่างประเทศ

หลวงปู่ตื้อ และ **หลวงปู่แหวน** ในสมัยเป็นพระธุดงค์หนุ่ม ท่านทั้งสองเป็นพระในฝ่ายมหานิกาย ที่เคร่งครัดในหลักพระธรรมวินัย และมีปฏิปทาที่ตรงกัน แม้บุคลิกภายนอกจะแตกต่างกันอย่างมาก แต่ก็เข้ากันได้ดี ทั้งสองท่านต่างเที่ยวธุดงค์แต่โดยลำพังอย่างโดดเดี่ยว กล้าหาญโดยไม่มีครูอาจารย์ฝ่ายกรรมฐานคอยสั่งสอนชี้แนะ ภายหลังต่างก็ได้ถวายตัวเป็นศิษย์ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** และได้ญัตติเป็นพระธรรมยุติกนิกาย

ตามประวัติหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลังจากหลวงปู่แหวนเดินทางไปเรียนมูลกัจจายน์ที่จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเวลา ๑๐ ปีเศษ อาจารย์ผู้สอนต่างพากันลาสิกขาหมด ทำให้หลวงปู่แหวนตั้งใจเสาะแสวงหาครูบาอาจารย์เพื่ออบรมสั่งสอน เมื่อท่านได้ตั้งสัจอธิษฐานได้ไม่นาน ท่านก็ได้ข่าวหลวงปู่มั่นอยู่จังหวัดอุดรธานี ท่านจึงได้รอนแรมออกเดินทางไกลและยาวนานจากจังหวัดอุบลราชธานี มาถึงจังหวัดอุดรธานี ท่านได้พยายามสอบถาม จึงทราบว่าหลวงปู่มั่นท่านพักภาวนาอยู่ที่**ดงมะไฟ** บ้านค้อ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (ต่อมา คือ วัดป่าสาระวารี) ท่านได้ติดตามหาหลวงปู่มั่นจนพบ ท่านได้เข้ากราบถวายตัวเป็นศิษย์ (ต่างนิกาย) และได้รับคำอบรมชี้แนะจาก **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ในปี พ.ศ. ๒๔๖๒ นี้เอง

ประโยคแรกที่**หลวงปู่มั่น**ทักถามคือ “มาจากไหน” เมื่อเรียนท่านว่า “มาจากอุบลฯ ครับ” (หลวงปู่แหวน เป็นชาวจังหวัดเลย แต่ไปเรียนด้านปริยัติและบวชที่จังหวัดอุบลฯ)

หลวงปู่มั่น กล่าวเป็นประโยคที่สอง ซึ่งหมายถึงท่านลงมือให้การสอนทันที “เออ ! ต่อไปนี้ให้ภาวนา ความรู้ที่เรียนมาให้เอาใส่ตู้ไว้ก่อน”

คำพูดของพระอาจารย์ใหญ่เพียงสั้นๆ แค่นี้ ช่างมีความหมายต่อ**หลวงปู่แหวน**มากมายเหลือเกิน เพราะเป็นความต้องการของท่านจริงๆ ท่านสุดแสนจะดีใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ได้ยินคำว่า **“ต่อไปนี้ให้ภาวนา”** เท่ากับความตั้งใจของท่านได้บรรลุตามความประสงค์โดยไม่ต้องเอ่ยปากขอแต่ประการใด...

หลวงปู่แหวน ท่านได้พำนักปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่มั่น ๔ วัน พอวันที่ ๕ พี่เขยและน้าเขยของท่านก็มารับท่านกลับบ้านเกิดที่เมืองเลย เมื่อท่านไปกราบลาหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นก็เตือนว่า “เออ ! ไปแล้วให้รีบกลับมา อย่าอยู่นาน อยู่นานไม่ได้ ประเดี๋ยวเสียท่าเขานะ เสียท่าเขา ถูกเขามัดไว้แล้วประเดี๋ยวจะดิ้นไม่หลุด”

หลวงปู่แหวน ท่านอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย อันเป็นวัดบ้านเกิดได้ประมาณ ๑ เดือน ท่านก็เดินธุดงค์กลับมาหา**หลวงปู่มั่น**อีกครั้ง จากนั้นได้แวะนมัสการ**พระบาทบัวบก** และได้พบ**หลวงปู่ตื้อ**

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม ได้เล่าเหตุการณ์ตอนนี้ไว้ดังนี้

“พอดี**หลวงปู่แหวน**มาก็จะไปแวะนมัสการพระบาทบัวบก ก็ไปเห็น**หลวงปู่ตื้อ**อยู่นั้น ก็ไปคุยเข้ากัน เอ้อ ! รู้สึกว่าคุยถูกอกถูกใจซึ่งกันและกันกับ**หลวงปู่แหวน**นี่

“อะ ! ครูบา ผมก็ขี้เกียจเรียนหนังสือแล้วเดี๋ยวนี้ จะมาภาวนาดีกว่า”

“เอ้อ ! ดีแล้วๆ มาอยู่ด้วยกัน ผมก่อนจะมานี้ ผมก็ขี้เกียจเรียนหนังสือเหมือนกัน ผมก็มาภาวนาอยู่นี้”

หลวงปู่แหวน “เอ้อ”

“**ท่านแหวน**อยู่ตรงนี้ก็แล้วกัน ใกล้ๆ พระบาท ก็จะได้บุญหลาย (มาก) หน่อย” **หลวงปู่ตื้อ**ว่า หลวงปู่ตื้อก็อยู่คนละกลด

จุดเทียนไหว้พระสวดมนต์ ผีเพิ่นมาทดลอง**หลวงปู่แหวน**นั้น โยนก้อนหิน ตูมๆ ! ดับเทียนไม่ได้ ดับเทียนนี่โยนหิน แต่ไม่ได้โยนถูกหัวนะ โยนเฉียดๆ แถวนั้นล่ะ **หลวงปู่แหวน**เรียกว่า

ได้จุดเทียนอยู่คืนยันรุ่งล่ะวันนั้น

ตอนเช้าก็ "เป็นไงครูบา ?"

หลวงปู่แหวน "เว้ย ! อุบาทว์อุบาย (พิลึก) มันทนบ่ (ไม่) ไหวแล้วนี่ ผีหยัง (อะไร) อุบาทว์อุบาย นอนก็บ่ได้ ร้อง... ทั้งคืน"

หลวงปู่ตื้อ "นั่นๆๆ แล้ว เทวดามาอนุโมทนาส่วนบุญส่วนกุศล แหม่ ! เห็นครูบาใหม่มานั่งกรรมฐาน หว่านข้าวตอก โธ่ๆๆๆ"

"โอ้ย ! หว่านข้าวตอกอย่างนี้ไม่เอาแล้ว บ่อยู่ล่ะ" **หลวงปู่แหวน**ก็ฉันข้าวแล้วก็มาเก็บบาตรถอยไปอยู่บ้านติ้ว*แล้ว กลัวผี"

* **บ้านติ้ว** ตำบลเมืองพาน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี อยู่ห่างจากพระพุทธบาทบัวบกประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

ผจญผีใหญ่ไม่นุ่งผ้า

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม ได้เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อผจญผีใหญ่ไม่นุ่งผ้า ดังนี้

"ผลสุดท้ายอยู่ในอำเภอผือนั้น **หลวงปู่ตื้อว่า** มีบ้านหนึ่งนึกว่าเป็น**บ้านหนองแวง** ตรงนั้นผีดุ มันเป็นผีดุ สมัยก่อนบ้านเก่าแก่โบรงโบราณ ก็เหลือเกิน บางวันยังไม่มืด บางทีร้องห่มร้องไห้แหละ ดอนบ้านเก่าน่ะ **หลวงปู่ตื้อ**ก็ไปภาวนาอยู่นั่นน่ะ **หลวงปู่แหวน**ยังไม่ให้ไปกับเณร ให้อยู่บ้านติ้วเสียก่อน หลวงปู่แหวนสมัยนั้นอุ่นเครื่องใหม่ๆ หลวงปู่แหวนเราที่สิ้นเมื่อไม่กี่วันนี้ไปภาวนาอยู่

ไปภาวนาแล้วก็ไปเดินจงกรมแล้วฮั่นนี่ (ทีนี้) **หลวงปู่ตื้อ**ว่า เดือนง้ายหงายสว่างมาก มีต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่งมันล้มอยู่นั่น ก็หน้าเดือน ๓ โยมก็เอาหญ้าคาไปทำกระต๊อบให้อยู่ อยู่องค์เดียวเดินจงกรม

เอ๊ะ ! ทำไมไม่ถึงสักที คล้ายๆ ว่าเงาต้นไม้ขนาดนี้ เราเดินไปถึงเงาต้นไม้แล้วจะกลับ เงาต้นไม้ทำไมขยับไปขยับมา ดูใกล้ๆ แล้ว ป๊าดโธ่ ! **ผีใหญ่ไม่นุ่งผ้า ลูกกระโปกขนาดตุ่ม ไม่ใช่ธรรมดา**

"มึงตาย" หลวงปู่ตื้อว่า "มึงไม่รู้จักหลวงตาตื้อหรือ" ไพหญ้า (หญ้าคาที่นำมามัดกับลำไม้ทำเป็นแผ่น ใช้มุงหลังคาเหมือนกับสังกะสี) มันเหลืออยู่ ไม้ขีดเข้าไปใส่ไพหญ้า ก็วิ่งเข้าว่าจะเผาลูกกระโปกมันจิ๊กหน่อย เอาแล้ว ไม่อยู่ วิ่งเข้าต้นม่วงไข่ เอาตีนเกี่ยวต้นม่วงไข่ก็หย่อนหัวลงแกว่งหัวเหมือนกับชิงช้าสวรรค์นรกอะไรนั้น ผมควกเคียกๆ อีกแล้วๆ มาเวียนเอากูอีกแล้วนั่นก็ไฟจุด จับไพหญ้าก็วิ่งเข้าใส่ โน่น...วิ่งขึ้นยอดโน่น "มาหาเล่นกูเนาะผีตัวนี้" ก็เลยไปถ่าย ไปถ่ายมันไปสั่นต้นไม้ เขย่าๆ ต้นไม้ด้านหลัง มันเฝ้าไหเงินไหทอง มันไปฝังไว้หน้าโบสถ์ อีตาทิดสอนหลวงปู่ว่า

"**บักทิดสอน** มึงจะมาหลอกกินขี้กูนี่ มึงจะมาหลอกเอาอะไรล่ะ กูมาภาวนา สงสัยมึงทิดสอนมึงจะกินขี้กู มึงถึงมาหลอกกู"

โอ๊ย ! มันสู้ ตีต้นไม้ ทึ่มๆๆ หลวงปู่ว่า ไปอยู่นั่นก็นานอยู่"

สวดมนต์ช่วยชาวบ้านเป็นโรคอหิวาต์

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๖๑ – ๒๔๖๓ ประเทศไทยเกิดอหิวาตกโรคระบาด โดยเริ่มเกิดขึ้นที่จังหวัดตาก มาจากประเทศพม่า ได้ลุกลามลงมาทางล่างตามลำน้ำปิงและแม่น้ำเจ้าพระยา มีการระบาดไปยังจังหวัดใกล้เคียงทางเหนือถึงจังหวัดเชียงใหม่ ทางใต้ถึงจังหวัดปัตตานี จังหวัดระนองทางตะวันออกเฉียงเหนือถึงจังหวัดอุบลราชธานี ระบาดรวม ๕๑ จังหวัด มีคนตาย ๑๓,๙๑๘ คน

ในระยะนั้น**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้ไปภาวนาในแถบอำเภอบ้านผือ **ท่านพระอาจารย์ไทธานุตฺตโม** ได้เล่าเรื่องหลวงปู่แผ่เมตตาช่วยญาติโยมดังนี้

"ออกจากนั้นแล้ว ไปนั่งภาวนาอยู่ ปีนั้นเกิดโรคอหิวาต์มาก คนตาย โธ่ๆๆ **บ้านผือ บ้านภูดิน บ้านค้อ** ฯลฯ โธ่ๆๆๆ อหิวาต์มาก คนโบราณ คนเยอะแยะนี่ถือผีมาก ผีฟ้า ผีทรง ผีกระจอก ผีอะไรไม่รู้แล้วกัน ถือผี มีหมอรำรักษา อะไรเขานั้น

ก็เลยวันหนึ่งมานึกขึ้นได้ "เอ ! เราจะช่วยญาติช่วยโยมได้ยังไง ญาติโยมทำไมมาตายอหิวาต์มาก"

ก็เลยนั่งสวดมนต์นั่นแหละ "ตั้งสัจจะอธิษฐาน **นะ** ตัวหนึ่ง **โม** ตัวหนึ่ง สวดมนต์วันนี้ขอให้เป็นคาถา พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ ขอคุ้มครองป้องกันภัยอันตรายไม่ให้เกิดโรคระบาดในย่านนี้เพราะญาติโยมเป็นผู้นับถือพุทธศาสนาขอคุ้มครองโยมเถิด"

สาเหตุที่ชาวบ้านป่วยเป็นโรคอหิวาต์

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าเรื่องท้าวพญาขุนวิเศษคุยกับ**หลวงปู่ตื้อ** ทำให้ทราบสาเหตุของชาวบ้านป่วยเป็นโรคอหิวาห์ ดังนี้

"**ท้าวพญาขุนวิเศษ** อยู่ผาแดง ผาด่าง ที่ลูกน้องบอกว่า "แม่กาลีเอาไปก็เป็นได้นั้น กาลีนี้มันเป็นเมียน้อยของข้า มันลักมาเกิด มาเกิดเป็นสาวแล้วก็มีผัว ได้ผัว มีลูกคนหนึ่ง กำลังอยู่ไฟ ข้าคิดถึงมากก็เลยมาตามเอา"

กำลังอยู่ไฟอยู่ในบ้าน ก็ลงจากบ้านไปก็หาย หาไปหามาก็ไม่เห็น โพธิ์ตาก ต้นโพธิ์ ต้นโพธิ์ใหญ่นั้น แต่ในบ้านเรามันไม่เห็นต้นไม้ต้นไหนจะใหญ่ขนาดนั้น ขึ้นไปต้นโพธิ์ แล้วเอาเชือกผูกคอตัวเอง ตายต้นโพธิ์ ตายตรงต้นโพธิ์ ธรรมดาผู้ชายก็ขึ้นไม่ได้ขนาดหนึ่ง (ต้องชายฉกรรจ์)

แต่ว่าคนกำลังอยู่ไฟขึ้นได้ ก็เนื่องจากผีผัวมาตามสิงไปนั้น แต่อีตากาลีที่เป็นลูกนั้นในระยะต่อมานั้นเดินแล้ว วิ่งแล้ว เลี้ยงวัวเลี้ยงควายเป็นแล้ว บ้านนอกเลี้ยงวัวเลี้ยงควายเป็นแล้ว

"เมียน้อยของข้า ข้ามาตามเอา คืนลูกไปอยู่กับพ่อมัน เหตุนั้นถ้าหากท่านมาอยู่ทางนี้ก็ร้องขอเถอะ อย่าไปเสกมนต์สาธยาย เทวดาป่าไม้เขาลืมหูลืมตาไม่ขึ้น เจ็บหัวปวดท้อง บางคนจะอ้วกแตก ฤทธิ์คาถาของท่านเก่งมาก"

"ก็ญาติโยมของข้าพเจ้า ของอาตมานั้นมันตายนะ" ว่า

"โอ้ย ! ก็ไม่รู้กัน ถึงเวลาขวบปีก็จะมาเอาคน เอายาพิษมาโรยๆๆๆ ตามอาหาร เขาไปกิน" คือคนเป็นอหิวาต์นี่คือยาพิษ ผีมาใส่ยาพิษ เอายาพิษมาโรย

"ถ้าอย่างนั้นขอ ๓ วัน จะให้ลูกน้องไปที่อื่น แถวนี้ไม่ให้มาใกล้ ขอร้องๆ ร้องขอไม่ให้ทำร้าย"

"เออ ! แต่ให้ไวๆ หน่อยนะ" ก็เลย ๓ วัน ในช่วงนั้นก็รู้สึกว่าไม่มีใครตาย ไปตายถิ่นอื่น ในหมู่บ้านนั้นไม่มีใครตายเลย ๓ วัน ก็คนตายมากอยู่ **หลวงปู่ตื้อ**ว่าอย่างนั้น

ก็เลยถามคุยธรรมะกับผี "ไตรสรณคมน์คืออะไร ?"

ผีตนนั้นบอก "คือดอกลำ"

เอ๊ะ ! อะไร ผีตัวนี้ ถามถึงดวงอาทิตย์ ไปกันใหญ่เลย ผีว่าดอกลำ “อธิบายให้ฟังหน่อยซิ”

“ไตรสรณคมน์ แปลว่า ดอกลำ เดี๋ยวนี้พระสงฆ์สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ คอยแต่รังแกกันอยู่”

“ไปได้ฟังมาจากไหน ใครเป็นคนเทศน์ให้ฟัง ?”

“เมื่อพระยาเวสสันดรออกบวช ทานช้างแก้ว ม้าแก้ว ชาวเมืองไล่หนี ไปบวชเป็นฤๅษีอยู่ที่สระอโนดาต พวกเทวดาทั้งหลายแหลไปฟังธรรม ข้าก็ไปฟังธรรม พระยาเวสสันดรเทศน์ให้ฟังข้าจำได้”

คิดดูว่าอายุยืนขนาดไหน พระเวสสันดรสิ้นจากนั้นแล้วก็ไปอยู่สวรรค์ ไม่รู้ว่ากี่ร้อยกี่พันปีถึงมาตรัสรู้เป็นโคตมะเรา แต่ว่าผีท้าวพญาขุนวิเศษอยู่ผาแดง ผาด่าง นี่ โน่นไปฟังธรรมท้าวเวสสันดรตั้งแต่สมัยออกบวชเป็นฤๅษีโน่น ก็ว่าพิลึกกึกกืออยู่”

เรื่องกรรมของกำนันวสา

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าเรื่องกรรมของกำนันวสาที่ชอบดุด่ากล่าวหา**หลวงปู่ตื้อ**และจะยิงหลวงปู่ไว้ดังนี้

“ออกจากนั้นแล้ว ก่อนจะหนีจากอำเภอผือนี่ กำนันวสา กำนันวสานี่เป็นนักเลงอันธพาลเรียกว่าเจ้าพ่อในย่านนั้น

“บ๊ะ ! อาจารย์ธรรม (พระ) มาอยู่นี่มันโพดไปบ๊อ (มันเกินไปหรือไม่) เขาก็ถือผีหลายนะเทศน์ครั้งใดก็พุทโธ ธัมโม สังโฆ เทศน์ครั้งใดก็พุทโธ ธัมโม สังโฆ เทศน์อย่างใดก็พุทโธ ธัมโม สังโฆ พุทโธ ธัมโม สังโฆนั้นมันดีหม่องได๋ (ดีตรงไหน) ก็ไตรสรณคมน์อยู่นั่นล่ะ กรรมฐานนี่เทศน์”

“มันบได้ภาวนานะ มาหาสี้ (เย็ด) ควายเอ้ยว้า เออนี่”

บ๊ะ ! น้อ ผู้เฒ่าว่า “คนมาภาวนา พระมาภาวนา มาหาสี้งัวสี้ควายล่ะเด้อ อีตาวสานี่”

ผลสุดท้ายตั้งใจว่ามาถามเณร “เณร ไตรสรณคมน์ดีขนาดไหน ถ้ายิงไม่ออกก็จะเรียนด้วยจะเอาด้วย”

รู้ข่าวไปถึงครูบาเฒ่าองค์หนึ่ง ครูบาเฒ่าองค์นั้นเป็นคนเคารพนับถือมาก อีตาวสาบวชเป็นเณรก็บวชกับท่านอาจารย์องค์นั้น บวชเป็นพระ ผู้เฒ่าก็เป็นพระอุปัชฌาย์ให้ ก็เลยเรียกมา

"ตาวสา กูได้ยินข่าวว่า มึงด่าพระธุดงคกรรมฐาน **พระธุดงคกรรมฐานนั้นเป็นเชื้อของตระกูลโคตมะพุทธจริงๆ ผู้ใดไม่มีบุญวาสนาบารมี จะออกธุดงคกรรมฐานไม่ได้**กูบวชเข้ามานี่กูก็พยายามอยากไปธุดงคกรรมฐาน กูไปไม่ได้ ติดนั้นติดนี้ โดยเฉพาะยิ่งอุปัชฌาย์กูเป็นมา กูนี่บวชพระมาเป็นร้อยๆ เลย ทั้งเณร ลูกศิษย์กูยังไม่เคยเป็นธุดงคกรรมฐานเลยคุณหลานมาอยู่ในย่านนี้ก็เคยไปมาหาสู่ กูเห็นท่านตั้งแต่เป็นผู้น้อย กูยังเคารพนับถือ มึงต้องไปสมมา (ขอขมา) คารวะไม่ไปแล้วมึงอย่ามาหากู หมอนี่มันเกินไป มันไปหาดูถูกพระเจ้าพระสงฆ์นี่" **ผู้เฒ่า**ว่า

ผลสุดท้าย "ครับๆ ผมจะไปหลวงปู่" แต่ไม่ไป

เมียกำนันมาใส่บาตร ผู้เฒ่าก็ถามภาษาพื้นบ้าน "แม่ออก บักวสามันไปสมมาคารวะอาจารย์กรรมฐานหรือยัง ?"

"โอ้ย ! บอกก็บ่ (ไม่) ไป บ่ไป ท่าน"

"เอ้อ ! บักวสา มึงบ่ไปสมมาคารวะพระเจ้าพระสงฆ์ มันมาหากูบ่ได้ล่ะเด้อ (นะ) นี่"

ผลสุดท้ายก็ถามเณรอีก รู้ว่าข่าวอันนี้ออกไป ข่าวนี้ออกไป ชาวบ้านที่อยู่ เอ๊ะ ! ไปอยู่คนละหัวบ้านใกล้กัน

"ท่านก็ไม่ได้ไปบิณฑบาตบ้านนั้น แต่ทำไมจะมายิงพระเรา บ้านผู้เฒ่าอยู่ด้วยกัน พอควรแล้วเอาเถอะ เตรียมปืนเลย ถ้ากำนันวสามายิงพระเรา เราก็จะยิงมัน"

เอ๊ะ ! มันจะเป็นสงครามโยมระหว่างแย่งพระกัน มันจะมีเรื่อง **หลวงปู่ตื้อ**ก็เลยหนี หนีขึ้นพระบาท หนีอีตาวสาได้ ๓ วัน ตาวสามา

"เณรๆ ไอ้ครูบากรรมฐานไปไส (ไปไหน) ครูบาใหญ่เจ้า !"

"ขึ้นพระบาทแล้ว"

"เอ้ย ! ยัดปืนมา ๒ ลูก ว่าจะมาลองเบิ่ง (ลองดู) นี่นะ เณร"

ถ้ายิงบ่ออกเจ้าว่าไตรสรณคมน์ ถ้ายิงออกบ่เชื่อ เชื่อกรรม พอดีไม่นานเท่าที่ควร อีตาวสานั้นท้องอืด ไม่ขี้ ไม่เยี่ยว อืดไปอืดมา ท้องแตกเลอะขาทั้ง ๒ ข้างตาย แล้วก็ไปนิมนต์พระหลวงปู่นั้น

วัดหลวงปู่มั่น

"ไม่ได้ๆ หมอนี่มันไม่ฟังกู กูเสียใจมาก บวชเป็นเณรกูก็บวชให้ บวชเป็นพระกูก็ได้บวชให้ กูบอกไปสมมาคารวะ มันก็ไม่ไป อยู่ดีๆ ก็หาเรื่องจะเอาปืนยิงพระ กูไม่ให้พระเณรวัดกู ไม่ให้ไปสวดมาติกาให้ เอาไปหนี เอาไปหนี"

ผลสุดท้ายเขาก็เลยหามไปฝัง ฝังแล้วไม่ได้กี่วัน ฟ้าผ่าหลุมอีก ๓ ที อีตากำนันคนนั้น หลวงปู่ตื้อว่าอย่างนั้น เมื่อเหตุการณ์อยู่อย่างนั้น หลวงปู่ก็อยู่พระบาทบัวบก"

พ.ศ. ๒๔๖๒ อบรมธรรมปฏิบัติกับหลวงปู่มั่น ที่เสนาสนะป่าบ้านนาหมี – นายูง

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๒ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** จำพรรษาที่ **วัดป่าดงมะไฟ บ้านค้อ** อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ปัจจุบัน คือ **วัดป่าสาระวารี** หลังจากออกพรรษาแล้ว **หลวงปู่มั่น**ท่านได้ออกเดินธุดงค์มาวิเวกพักภาวนาที่ **เสนาสนะป่าบ้านนาหมี – นายูง** ปัจจุบัน คือ วัดป่าโนนสว่าง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

เมื่อ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** และ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ทราบข่าวดังนั้น ท่านทั้งสองจึงได้ออกเดินธุดงค์ร่วมกัน เพื่อมุ่งติดตาม **หลวงปู่มั่น** ในการขอเข้ารับการศึกษาอบรมธรรมปฏิบัติ และขอคำแนะนำอุบายธรรม ในที่สุดท่านทั้งสองก็สมความปรารถนา ท่านได้พบ**หลวงปู่มั่น**ที่เสนาสนะป่าบ้านนาหมี – นายูง

จากนั้น**หลวงปู่มั่น** ท่านก็ออกเดินธุดงค์บำเพ็ญเพียรตามป่าตามเขาในแถบจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดหนองคาย **หลวงปู่แหวน** และ **หลวงปู่ตื้อ** ก็ไม่มีครูบาอาจารย์กรรมฐานคอยสั่งสอนชี้แนะ ท่านทั้งสองจึงต้องดั้นด้นฝึกฝนปฏิบัติธรรมอยู่ตามป่าเขาตามลำพัง ด้วยตัวของท่านเอง

สาเหตุที่หลวงปู่มั่นโปรดชาวบ้านนาหมี – นายูง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เล่าถึงสภาพบ้านนาหมี – นายูง ไว้ว่า "บ้านนาหมี – นายูง มีสภาพเป็นป่าเป็นดง มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นปกคลุมหนาทึบ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์ป่า เช่น ช้าง เสือ หมี เป็นต้น คนบ้านทุ่งเคยอยู่ที่ราบที่โล่งเข้าไปอยู่มักเป็นไข้เป็นหนาว แต่พื้นดินเหมาะกับการแผ้วถางทำไร่ทำนา ชาวบ้านเขาปลูกข้าวไฮ้ (ไร่) อาศัยบิณฑบาตอยู่กับพวกนั้น เขาปลูกกุฏิ เสาไม้ไผ่ป่าลำใหญ่ เอาแต่เหง้าขึ้นไปกว่าครึ่งลำ กุฏิสูงจนต้องแหงนมอง ต้องทำบันไดพาดขึ้นไป เอาเชือกมัดไว้ ขึ้นแล้วก็ผลักบันไดออก กันเสือปีนขึ้นกุฏิ บ้านเรือนชาวบ้านคอกวัวคอกควายอยู่ใต้ถุนต้องเอาไม้ไผ่มาผ่าครึ่งแล้วเอาปอมัดไว้ มีช่องพอสอดมือได้ ยังไม่พอต้องเอาหนามมาโอบมัดเอาไว้

อีกชั้นหนึ่ง เพื่อป้องกันเสือเข้าทำร้ายสัตว์ สำหรับรังไก่ต้องยกเอาขึ้นมัดไว้สูง หมาก็ต้องเอาขึ้นนอนบนบ้าน"

หลวงปู่แหวนเล่าว่า "ต้องทำกุฏิสูงลิ่วเช่นนั้น พอตกกลางค่ำกลางคืน **หลวงปู่มั่น**ต้องไล่ตาผ้าขาวขึ้นบนกุฏิ แต่ตัวท่านเองเดินจงกรมไปมาจนดึกค่อยขึ้นพัก เสือก็มาร้องโต้เสียงฮึ่มๆ อยู่รอบๆ หลวงปู่แหวนเห็นหลวงปู่มั่นไม่กลัวเสือ ทำไมต้องกลัวด้วย ลงมาเดินจงกรม จนเสือมันรู้ว่าเขตแถวนั้นมีคนอยู่ มันก็ไม่กลัวคน เพราะมันมาเสาะหากินหมา เข้าใจว่าจะได้หมาอยู่ ตาผ้าขาวนั้นแต่หัวค่ำขึ้นกุฏิเงียบ ผลักบันไดออก มีอยู่วันหนึ่ง เสือมันมาร้องอยู่ใต้ถุนกุฏิ จนตาผ้าขาวนั้นเป็นไข้กลัวเสืออยู่หลายวัน"

หลวงปู่แหวนเล่าว่า "สาเหตุที่**หลวงปู่มั่น**เข้าไปพักภาวนาที่บ้านนาหมี – นายูง เพราะท่านเข้าไปโปรดสงเคราะห์ชาวบ้านให้เขาได้ที่ทำอยู่ทำกิน ผีมันดุร้าย เขาสับฟันต้นไม้ป๊อกเดียวก็ล้มตึงเลย เป็นไข้เป็นหนาวอยู่หลายวันกว่าจะหาย ผีมันหวงที่ของมัน มีคนมาเล่าเรื่องนี้ให้ท่านฟังที่พระพุทธบาทบัวบก หลวงปู่มั่นท่านเมตตาสงสารเขา จึงได้เข้าไปโปรดสงเคราะห์เขา ชาวบ้านก็ดูแลท่านเป็นอย่างดี ท่านสอนให้ชาวบ้านรับพระไตรสรณคมน์ รักษาศีล ๕ ในวันพระให้พากันไหว้พระสวดมนต์ ไม่ให้ถือผีดงผีป่า ผีใดๆ ที่เคยถือให้ละทิ้งให้หมด ให้ถือแต่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เท่านั้น

ท่านสอนให้ชาวบ้านฝึกหัดภาวนา **"พุทโธ"** ชาวบ้านเขาก็เชื่อฟังดีและปฏิบัติตาม ซึ่งก็ได้ผลเป็นที่น่ายินดี เหตุร้ายต่างๆ ก็คลี่คลายไปด้วยดี แต่คนใดไม่ทำตามและไม่เชื่อแถมอวดดี พอเข้าป่าจับจองที่ เพียงฟันไม้ป๊อกสองป๊อกก็ต้องล้มตายไปก็มี"

หลวงปู่แหวนเล่าต่อไปว่า **"หลวงปู่มั่น**บอกให้เจริญพระปริตร สวดมนต์ทุกวันอย่าให้ขาด เมตตาสงเคราะห์เขาให้ตลอดพรรษา แต่ไม่ได้สวดร่วมกัน ต่างองค์ต่างสวด เจริญบาทพระคาถาของใครของมัน นานวันทีก็เข้ากราบขออุบายธรรม"

ปลายปี พ.ศ. ๒๔๖๒ จาริกทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ร่วมกับหลวงปู่แหวน

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ กับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ซึ่งขณะนั้นยังเป็นพระภิกษุหนุ่ม ท่านทั้งสององค์ได้ปรึกษาหารือกันว่า

"หากวาสนาของเรายังมี ภายภาคหน้าไม่นาน เราคงจะได้พบกับ**ท่านพระอาจารย์ใหญ่มั่น** สมใจหวังอีก เราอย่าได้เร่งรัดตัวเองให้มากนักเลย ควรจะธุดงค์ไปเรื่อยๆ ถ้าไม่ตายเสียก่อน จะต้องได้สดับฟังธรรมจากพระอาจารย์ใหญ่อย่างแน่นอน

ในระหว่างนี้ เราควรจะจาริกธุดงค์ไปตามทางของเราก่อน บำเพ็ญเพียรสร้างบารมีกันไปตามแนวทางที่พระธุดงค์วางไว้ หาความรู้ด้านกรรมฐานจากป่าดงพงไพร ธรรมชาติรอบกายเรานี้แหละ เมื่อมีปัญหาธรรมอันใดที่เกินวิสัยสติปัญญา ก็เก็บเอาไว้คอยกราบเรียนถาม **ท่านพระอาจารย์ใหญ่มั่น** เมื่อมีโอกาส”

เมื่อปรึกษาตกลงกันได้เช่นนี้แล้ว **หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** ก็พากันจาริกธุดงค์ โดยออกเริ่มต้นเดินธุดงค์ไปทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ในประเทศลาว ๑๔ วัน ทางด้านอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พอข้ามแม่น้ำโขงไปแล้วก็พบแต่ป่าทึบ ต้องเดินมุดป่าไปเรื่อยๆ ไป ซึ่งท่านตั้งใจจะเที่ยวตามเมืองต่างๆ จนถึงสิบสองปันนา สิบสองจุไท ทางเหนือ แต่ทหารฝรั่งเศสไม่ให้ไป จึงไปพักที่วัดใต้ **เมืองหลวงพระบาง** ระยะหนึ่ง แล้วก็กลับฝั่งไทย

ในการเดินทางด้วยเท้านั้น ตลอดทางหลวงปู่ทั้งสองได้พบสัตว์ป่าจำนวนมากมาย อาศัยเดินมุดป่าไปตามรอยช้างไปเรื่อยๆ เพราะสะดวกสบายกว่าบุกเข้าไปในป่าที่รกชัฏ

คืนแรกที่ข้ามไปฝั่งลาว **หลวงปู่ทั้งสอง**ได้เลือกเอาชายป่าแห่งหนึ่งเป็นที่กางกลดพักบำเพ็ญภาวนา วันรุ่งขึ้นก็ออกเดินธุดงค์ต่อไป จิตใจมุ่งมั่นในธรรมะอย่างแน่วแน่ ใจมีความร่าเริงสดชื่นกระปรี้กระเปร่า ไม่กลัวความลำบาก ไม่กลัวตาย ธรรมชาติในป่าล้วนให้ความเพลิดเพลิน มองไปทางไหน มีแต่ป่าเขาเขียวชอุ่ม ป่าไม้แน่นขนัด ล้วนเย็นตาเย็นใจ ฝากกายฝากใจไว้กับพระธรรม พร้อมที่จะพลีชีวิตเพื่อธรรมอย่างตั้งมั่นเด็ดเดี่ยว ไม่กลัวตาย

หลวงปู่แหวน กับ **หลวงปู่ตื้อ** มีจริตนิสัยคล้ายกัน คือยิ่งอดอาหารขบฉัน จิตก็ยิ่งสงบเข้าสมาธิเร็วขึ้น มั่นคงขึ้น แม้จะเป็นการทรมานตน แต่ก็ไม่รู้สึกหิวโหย หรือกังวลใดๆ บางครั้งไม่ได้ฉันอาหารติดต่อกัน ๗ – ๘ วัน ก็มี จิตมีแต่ความเพลิดเพลิน ก้าวหน้าอาจหาญในธรรมภาวนา จะพิจารณาสิ่งใดก็แยบคาย ปัญญาก็ว่องไวกว้างขวาง

หรือแม้แต่ประสบภัยอันตราย เช่น ไปในที่ที่มีเสือ ด้วยความกลัวก็เร่งภาวนา เร่งบริกรรมพุทโธให้มากขึ้นจนลืมเรื่องเสือ จิตเข้าสู่สมาธิ พอจิตคลายตัวจากสมาธิก็ไม่พบเสือ และไม่ได้ยินเสียงร้องของมัน ทำให้เกิดความมั่นใจว่า **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** ช่วยให้พ้นจากเสือได้

เลยเกิดความรู้ ความเชื่อมั่นขึ้นมาว่า **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** หรือพระรัตนตรัย คุ้มภัยอันตรายได้จริงๆ ก็บังเกิดความกล้าหาญ หายหวาดกลัวภัยอันตรายต่างๆ และเกิดปัญญาขึ้นมาว่า “ตัวเรานี้มีจริตนิสัยชอบในทางให้ความกลัวบังคับแท้ๆ จิตจึงจะได้สงบนิ่งเกิดความรอบรู้ จะพิจารณาอะไรต่อไปก็แยบคาย รู้เหตุรู้ผล และเห็นโทษของความกลัวเป็นเรื่องของกิเลสที่น่าละอาย และเห็นคุณของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นเรื่องของธรรมที่พึงระลึกอย่างซาบซึ้งใจ”

คู่อรรถคู่ธรรมที่ต่างอุปนิสัย

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม และ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ได้ร่วมเดินธุดงค์ไปจนถึง**เมืองหลวงพระบาง** แต่ทั้งสององค์ไม่ได้ไปด้วยกันโดยตลอด บางช่วงท่านก็แยกกันไป และบางโอกาสก็มาพักปักกลดด้วยกัน รวมทั้งบางโอกาสก็จำพรรษาร่วมกัน

ทั้งสององค์จัดเป็นคู่อรรถคู่ธรรมที่แปลกมาก กล่าวคือทั้งสององค์ มีอุปนิสัยภายนอกที่แตกต่างกันอย่างมาก แต่ท่านก็ร่วมเป็นสหธรรมิกที่ไปด้วยกันได้เป็นอย่างดี

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นพระที่ชอบพูด ชอบเทศน์ มีปฏิปทาผาดโผน พูดเสียงดัง ตรงไปตรงมาชนิดที่ไม่กลัวเกรงใคร ท่านพูดเก่งมาก ช่างพูดช่างคุย มีอะไรดีๆ ท่านก็นำมาบอกมาเล่าตลอดไม่เคยปิดบัง และไม่เคยคิดรังเกียจที่จะสั่งสอนลูกศิษย์ลูกหาเลย

หลวงปู่แหวน ท่านกลับเป็นพระที่พูดน้อย พูดเสียงเบา ท่านไม่พูดอะไรเลยสักคำเดียวสมัยนั้นท่านไม่พูดกับคน ชอบอยู่เงียบๆ ท่านไม่ชอบเทศน์ มีแต่ให้ข้อธรรมสั้นๆ มีปฏิปทาเรียบง่ายไม่โลดโผน

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นพระที่พูดจริงทำจริง ท่านเอาชีวิตของท่านออกบำเพ็ญภาวนาเพื่อหาทางพ้นทุกข์อย่างแท้จริง ไม่ใช่ออกภาวนาเพื่อหาทางเอาใจญาติโยม ท่านไม่เคยเอาใจใคร ถ้าผิดท่านแย้งแบบค้าน หัวชนดังกึกเลย ไม่ยอมท้อ ไม่หวั่นเกรงอะไรเลย

แต่ถ้าผิดจากวินัย ท่านไม่เอาด้วย ท่านมีปัญญาพิจารณา ถ้าไม่ควร ท่านก็ไม่พูด ไม่ยุ่งเกี่ยวท่านออกป่า เอาบาตรคล้องคอ มือซ้ายหิ้วกาน้ำ มือขวาคว้ากลด ออกแน่วเข้าป่าไปเลย

หลวงปู่แหวนก็เหมือนกันไม่ชอบยุ่งกับคน เข้าป่าเงียบ ใจท่านดุจพญาราชสีห์ เด็ดขาดมากทั้งสองรูป

องค์หนึ่งท่านชอบพูด ชอบเทศน์ คือ **หลวงปู่ตื้อ** อีกองค์หนึ่งไม่ชอบพูด เงียบสนิท คือ **หลวงปู่แหวน** แต่การปฏิบัติธรรมที่ล้ำลึกของหลวงปู่ทั้งสองนั้น ใครไม่อาจรู้ได้ นอกจากตัวของท่านเอง

แม้หลวงปู่ทั้งสององค์ ท่านมีอุปนิสัยภายนอกที่แตกต่างกัน แต่ท่านก็ร่วมเดินทางและเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี จัดเป็นสหธรรมิกที่มีความใกล้ชิดกันที่สุด แม้ในภายหลัง เมื่อหลวงปู่มั่นได้เดินทางกลับไปภาคอีสานแล้ว หลวงปู่ทั้งสององค์ก็ยังพำนักอยู่ในภาคเหนือต่อไป

จนเข้าสู่วัยชราภาพ สถานที่ที่องค์ท่านทั้งสองพำนักอยู่ก็ไม่ห่างไกลกัน พอไปมาหาสู่และถามไถ่ถึงกันได้ตลอด จวบจนบั้นปลายชีวิตของ**หลวงปู่ตื้อ** ญาติโยมทางนครพนม จึงได้พากันกราบอาราธนานิมนต์ขอให้ท่านกลับไปจำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวิเวก อันเป็นวัดบ้านเกิด และ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็ได้มรณภาพ ณ ที่วัดนี้

หมายเหตุ – พวกภูตผีปีศาจกลัว**หลวงปู่ตื้อ** พวกงูและสัตว์เลื้อยคลานต่างๆ กลัว**หลวงปู่แหวน** ส่วนเรื่องอาหารการขบฉัน หลวงปู่ตื้อท่านไม่ชอบฉันกล้วย แต่หลวงปู่แหวนท่านชอบฉันกล้วย หลวงปู่ทั้งสององค์ท่านจึงไปด้วยกันได้เป็นอย่างดี

ชาวป่าถวายอาหารยามวิกาล

หลวงปู่ตื้อ กับ **หลวงปู่แหวน** ซึ่งเป็นพระภิกษุหนุ่ม ร่วมเดินเท้าธุดงค์ไปตลอดทั้งวัน พอพลบค่ำก็เลือกอาศัยพักใกล้หมู่บ้านคน พอได้อาศัยโคจรบิณฑบาตในตอนเช้า

หลวงปู่ตื้อ ได้เล่าถึงชาวป่าเผ่าหนึ่ง ที่ท่านทั้งสองได้พบระหว่างทาง ในเวลาใกล้พระอาทิตย์ตกดินในวันหนึ่ง ชาวป่าเหล่านั้นได้พากันเอากระติบข้าวเหนียวมาถวาย เดินแถวเข้ามานับสิบ แสดงความประสงค์จะถวายอาหารด้วยความศรัทธา

ชาวป่าเหล่านั้นไม่ทราบว่าพระวินัยบัญญัติ พระภิกษุรับอาหารยามวิกาล คือหลังเที่ยงวันไปแล้วไม่ได้ แต่พวกเขามีศรัทธา ร้องบอกท่านทั้งสองว่า **"งอจ้าวเหนียว งอจ้าวเหนียว"**

แม้ไม่รู้ภาษากันก็พอเดาความประสงค์นั้นได้ หลวงปู่ทั้งสองบอกด้วยอาการปฏิเสธว่าอาหารไม่ขอรับ ขอรับเพียงน้ำร้อนก็พอ ท่านพยายามสื่อความหมายด้วยท่าทางจนรู้เรื่องกันได้

พอรุ่งเช้า **หลวงปู่ตื้อ** และ **หลวงปู่แหวน** ได้เข้าไปบิณฑบาตในหมู่บ้าน ต้องทำการบิณฑบาตด้วยวิธีโบราณ คือ ไปหยุดยืนอยู่หน้าบ้าน ทำเป็นกระแอมไอเพื่อส่งเสียงให้เขาออกมาดู พวกเขาไม่เข้าใจ ก็ทำนิ้วชี้ลงที่บาตรจึงพอได้ข้าวมาฉัน

พวกคนป่าเผ่านั้นคงไม่เคยรู้จักพระมาก่อน จึงไม่รู้ธรรมเนียมพระ และไม่รู้วิธีอุปถัมภ์พระ

สามเณรเชือดไก่แล้วย่างมาถวาย

เมื่อหลวงปู่ทั้งสองฉันเสร็จ ก็ออกเดินทางต่อไป ถึงตอนเย็นก็ไปถึงหมู่บ้านอีกแห่งหนึ่งพอดี ที่นี่มีวัดประจำหมู่บ้าน แต่ไม่มีพระ มีสามเณรอยู่เพียงรูปเดียว

สามเณรแสดงความดีใจ ให้การต้อนรับอย่างกระตือรือร้น จัดน้ำใช้น้ำฉันมาถวาย เตรียมที่นอนให้ และนิมนต์ให้พักอยู่ด้วย

เห็นสามเณรมีอัธยาศัยดี ทั้งสององค์จึงตกลงพักที่วัดนั้นตามคำนิมนต์ของสามเณร

เมื่อจัดการต้อนรับเรียบร้อยแล้ว สามเณรก็หายไปทางหลังกุฏิ แล้วได้ยินเสียงไก่ร้อง ตีปีกดังพับๆ แล้วเงียบหายไป อีกสักพักก็ได้กลิ่นไก่ย่างโชยมา

หลวงปู่แหวน บอกว่า ตอนนั้นก็ไม่ได้คิดอะไร สามเณรหายไปร่วมชั่วโมงก็กลับมาพร้อมกับถาดมีข้าวเหนียวควันกรุ่นๆ กับไก่ย่างร้อนๆ ดูยั่วน้ำลายน่ากิน มาวางลงตรงหน้า

สามเณรยกถาดอาหารเข้าประเคน พร้อมกับพูดว่า “นิมนต์ครูบาฉันข้าวก่อน เดินทางมาเหนื่อย วันนี้ผมย่างไก่มาอย่างดี นิมนต์ฉันให้อิ่ม”

หลวงปู่แหวน จึงบอกเณรว่า “ไม่ต้องห่วงหรอกเณร เอากลับไปเถอะ วันนี้หมดเวลาฉันแล้ว ตอนเย็นฉันน้ำร้อนก็พอแล้ว”

สามเณรก็มายกถาดอาหารกลับไป **หลวงปู่แหวน**เล่าอย่างยิ้มๆ ว่า “เณรแกจะเอาไปบังสุกุลหรืออย่างไร ก็ไม่ได้สนใจ”

รุ่งขึ้นเช้า เมื่อฉันเสร็จแล้ว หลวงปู่ทั้งสององค์ก็ลาสามเณร แล้วออกเดินทางกันต่อไป

เณรภาวนาจิตสงบเห็นแม่ตกนรก

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าเรื่องเณรภาวนาจิตสงบแล้วเห็นแม่ตกนรก ไว้ดังนี้

“แล้วก็ไปอีก ไปๆ แล้วสงสัยจะแตกฝูง (แยกหมู่) ปีไหนก็ไม่รู้ **หลวงปู่ตื้อ**ก็มากับ**หลวงปู่แหวน** หลวงปู่ตื้อมากับหลวงปู่แหวนก็มาได้เณรน้อยองค์หนึ่ง เณร พ่อก็ตาย แม่ก็ตาย บวชแล้วก็มาภาวนาอยู่ด้วย

มาหัดนั่งภาวนา “เณรภาวนาพุทโธๆ ดีๆ เน้อ” ตั้งใจดี นั่งภาวนานิ่ง เณรน้อยคนนั้นร้องไห้ ออกภาวนาร้องไห้ “เณรทำไมร้องไห้ ?”

“นั่งภาวนาแล้วโน้น จิตสงบลงไป ไปเห็นแม่ตกนรก สงสารแม่มากก็เลยร้องไห้”

คือแม่น่ะเป็นแม่ค้า เป็นแม่ค้านั่นก็แสดงว่าโกงชั่งน้ำหนัก โกงชั่งน้ำหนัก ของหนักว่าเป็นของเบา ของเบาว่าเป็นของหนัก โกงเขามากเกินไป อันนี้ก็ เณรก็อายุมากพอสมควรอยู่ ผลสุดท้ายมันก็เลยไปตกนรก

"เฮ้อ ! เณร นั่นเป็นกรรมของโยมแม่ของเณรน่ะ ภาวนาพุทโธ ธัมโม สังโฆ คำว่าบาป คำว่ากรรมบางอย่าง ใครก็ช่วยเหลือใครไม่ได้ ให้ตั้งใจ"

เณรองค์นั้นก็ภาวนาไป โฮ้ ! บางคืนไม่ได้นอน มีเทพบุตรเทพยดา พระเจ้าพระสงฆ์มาสนทนาธรรมะบ้าง เทศน์ให้ฟังบ้าง

"ให้เณรตั้งสัจจะอย่างนี้ ในช่วงนี้ข้าพเจ้าเป็นเณร อยากเจริญเมตตาภาวนา ถ้าหากว่าไม่ขัดข้องมาก ก็ขออย่าให้มาหาบ่อย มันจะไม่มีเวลาสงบจิตสงบใจ มันจะมีแต่เวลาสาธก คุยกันอยู่บ่อยๆ" เทวดาก็เลยไม่ค่อยมา"

เยี่ยมบาทหลวงที่หลวงพระบาง

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อไปเยี่ยมบาทหลวงที่เมืองหลวงพระบาง ท่านได้พูดโต้ตอบกับบาทหลวงด้วยปฏิภาณไหวพริบที่ชาญฉลาด ดังนี้

"เดินทางจากนั้นไป**หลวงพระบาง** ไป**เมืองแมด เมืองกาสี เมืองทุละคม** ไปหาบารมีพวกคริสต์ เจ้าพ่อเขาเรียกอะไร บาทหลวงๆ อยู่แถวนั้นเยอะ ไปบิณฑบาตแล้วก็อยู่ เขาว่าบาทหลวงอยู่นี้ ไปเยี่ยมบาทหลวง ลองดู ก็ไม่เคยไป ไปเอาแสวงหาความรู้กับครู **หลวงปู่ตื้อ**ว่าอย่างนั้น

ไปถึง "เว้ย เจ้าอย่ามาๆ ครูบา เจ้าอย่ามา" พูดเป็นภาษาลาวนั้น

บอกว่า "ไอ้พวกโคตมะ ศิษย์โคตมะไม่ไหว รังเกียจพระเยซู รังเกียจพระเยซู"

"ไม่รังเกียจครับ ไม่ได้รังเกียจ ข้ามาเยี่ยม ข้ามาเยี่ยม"

"ถ้าอย่างนั้นก็ ไม่รังเกียจพระเยซูแล้วก็จับหมาๆ เดี๋ยวหมากัดครูบา เข้ามา"

"ไปถึงก็ไปคุยสนทนากันเลย" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า

"หนึ่ง เป็นพระเจ้าพระสงฆ์บวชเป็นลูกศิษย์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ทำไมไม่นอนสำลีที่นอน ไม่ให้นอนที่สูงที่ใหญ่"

"อันนี้มันถูกต้อง คือ**บวชแล้วต้องแสวงหาธรรม** ถ้าหากว่าไปติดนอนสำลี ที่อยู่ ที่นอน ที่อาศัยแล้วก็ มันไปมาแล้ว มันย้ายอยู่บ่อย มันลำบาก มันไม่มีใครหาบให้ ถ้าบาทหลวงจะหาบหมอน ทั้งบาตร หาบไอ้เสื่อตามหลังเรา เอาเถอะจะนอน"

"โอ๊ย ! ข่อยบ่ไหวหรอก ข้าขี้เกียจแล้ว คงบ่ได้หาบหมอนให้เจ้าหรอก"

เอาเหล้าให้กิน "อ้า ! แต่ก่อนข้าก็กินอยู่ ในระยะนี้กินไม่ค่อยได้แล้ว นานได้กิน ได้กลิ่นมันปวดหัว"

"อ๊ะ ! ข้าวเย็นครูบากินไหม ?"

"กินอยู่ แต่ในระยะนี้ไม่ได้กินนานแล้ว ก็นานๆ มากินก็รู้สึกว่า มันท้องไม่ค่อยดี จุกเสียดท้อง ก็เลยกินตั้งแต่ตอนเช้า โอ๊ย ! อันนี้ คักๆๆ (ดี) หลักการของหมอ หลักการของหมอแล้วไม่ได้ๆ หรอก ถ้าหากว่ามันผิดเวลามากิน มันจะท้องผูก" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า

เหตุนั้นผู้ไปหาคริสต์ก็ดี ไปหาอิสลามก็ดี จะไปหาศาสนาอะไรก็แล้วแต่ ถ้าพระเจ้าพระสงฆ์ที่ไม่มีกิจ ไม่มีศีลมีธรรมจริงๆ แล้ว ไม่ไปดีกว่า ไปแล้วจะไปคัดค้านศาสนากัน ไปโต้ไปเถียงกัน มันจะตีปากกัน เสียกำลังสมาธิ หลวงปู่ว่าอย่างนั้น

เหตุนั้นแล้ว ไปใครจะคุยอะไรคุย อย่าไปคัดค้าน ถ้ารู้ว่าใจตนเองไม่เป็นสมาธิ ไม่เป็นธรรมเท่าที่ควร ไปคุยแล้วเสียกำลังสมาธิ ทะเลาะกันตายเลย **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ศาสนาเป็นอย่างนี้"

ผีอยากได้พระอาจารย์แหวนเป็นผัว

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าเรื่องผีอยากได้พระอาจารย์แหวนเป็นผัวไว้ดังนี้

"ไปถึง**หลวงพระบาง** ธาตุพูคูน ก็เลยเณรองค์นั้นก็อายุยังไม่มาก เดินทางมากเท้าบวม คุยถูกกันกับหลวงปู่ วัดพูคูน หลวงปู่ก็เลยมาขอเณร เณรก็ "โอ๊ย ! ผมเดินกับครูบาไม่ไหวแล้ว ผมจะขออยู่กับหลวงปู่" ก็เลยอยู่เมืองหลวงพระบาง

เดินต่อไปทะลุออกมาเมืองแพร่ เมืองน่าน กับ**หลวงปู่แหวน** มันเป็นภูเขา มันเป็นภูเขาก็ลูกไม่ใหญ่ ขนาดภูเขาเรานี่แหละ ก็มีผีผู้สาวตัวหนึ่งอีก ไอ้นี่มันเป็นหมากไม้ หมากฝีดาษตาย เขาไปฝังไว้นั้น กางกลดก็อยู่

ผีตัวนั้นก็เหลือเกิน อยากได้หลวงปู่แหวนไปเป็นผัว ร้องไห้รอบกลดบ้าง เอามือมารื้อกลดบ้าง แล้วคืนยันรุ่ง ไม่ต้องนอน แต่ไม่ไปหา**หลวงปู่ตื้อ**

ตอนเช้าบิณฑบาต “เป็นไงอาจารย์แหวน ?”

“โอ๊ย ! จะให้นอนอีกไม่ไหว นอนไม่ได้ทั้งคืนเลย” แต่ใจท่านก็ไม่ค่อยกลัวหรอก

“ผีตัวนี้มันอยากได้ไปเป็นผัว มันมารื้อมุ้งอยู่ทั้งคืน” ท่านว่าอย่างนั้น

แสดงว่าผีตัวนี้ก็กระจอกพอสมควร หนุ่มๆ แน่นๆ แถวนั้นไปหาตัดไม้ไม่ชอบ ไปชอบหลวงปู่แหวนเป็นผัวซะแล้ว แสดงว่ามันใจสูงอยู่ มันอยากได้ผัวพระ ออกจากนั้นมา เดินตัดออกมามาทางเชียงใหม่”

ภาค ๕ จาริกสู่ภาคเหนือครั้งแรก

ปลายปี พ.ศ. ๒๔๖๒ – ๒๔๖๓ จาริกสู่ภาคเหนือครั้งแรก

หลวงปู่แหวน กับ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านทั้งสองตั้งใจจะเดินธุดงค์จาก**เมืองหลวงพระบาง** ไป **สิบสองจุไท สิบสองปันนา** แต่ทหารฝรั่งเศสไม่ให้ไป ท่านจึงย้อนเดินทางกลับฝั่งไทย และไปพักภาวนาแถวอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จากนั้นมุ่งสู่ภาคเหนือ ตามบันทึกพระอุปัฏฐากหลวงปู่แหวนบันทึกไว้ดังนี้

“หลังจากพักหายเหนื่อย จึงปรึกษากับ**หลวงปู่ตื้อ** มุ่งเดินทางไปทางภาคเหนือ...เดินไปค่ำไหนก็นอนที่นั่น และไม่มีลูกศิษย์เล็กให้เป็นห่วง หลวงปู่ทั้งสองท่านออกจาก**ท่าลี่ จังหวัดเลย** ไปออกด่านซ้าย ข้ามป่าเข้าไปอำเภอน้ำปาด ผ่านเขตอำเภอนครไทย ไปถึงอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ แล้วตัดไปอำเภอนาน้อย จังหวัดแพร่ ผ่านหมู่บ้านชาวเขาเผ่าเย้า แล้วลงมาพักกับหมู่บ้านคนเมืองตามคำนิมนต์ จากนั้นจึงเดินทางต่อไปสูงเม่น เด่นชัย เดินไปตามทางรถไฟจนถึงลำปาง **หลวงปู่ตื้อ** แยกตัวไปพักที่อำเภอเถิน **หลวงปู่แหวน** เดินทางต่อไปยังเชียงใหม่ เที่ยวดูภูมิประเทศโดยรอบ ทั้งบนดอยสุเทพและที่อื่นๆ แล้วจึงเดินทางกลับมาพบ**หลวงปู่ตื้อ** ที่ลำปาง”

ขอบิณฑบาตข้าว จากชาวเขาเผ่าเย้า

บันทึกการเดินทางของ**หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** มีต่อไปว่า

วันหนึ่ง ขณะเดินทางมาด้วยความอ่อนเพลียกลางป่าเขา เพราะยังไม่ได้ฉันข้าว ขณะที่เดินทางมานั้นเผอิญไปพบเอา**หมู่บ้านชาวเย้า**เข้าแห่งหนึ่ง จึงเข้าไปบิณฑบาต

เดินไปไม่พบใครเลย เนื่องจากออกไปทำไร่หมด จวนจะเป็นบ้านสุดท้ายอยู่แล้ว

พอดีมีชายคนหนึ่งโผล่ออกมาจากบ้าน จึงพูดกับเขาว่า

“สหาย เรายังไม่ได้กินข้าว ขอข้าวเรากินบ้าง”

เย้าคนนั้นตอบว่า

“ข้าวเฮา (เรา) มีน้อย เฮาบ่หื้อ (ไม่ให้) เฮาเอาไว้กิ๋น เอาไว้ขาย ข้าวสุกเฮาก็มี เฮาบ่หื้อ เฮาเอาไว้กิ๋น ข้าวสารเฮาก็มี เฮาเอาไว้ขาย เฮาบ่หื้อ”

เขาพูดออกมาจากใจจริงของเขา ตรงๆ ตามภาษาซื่อๆ ของเขา พวกเหล่านี้ไม่มีมารยาสาไถยอะไร พวกเขามีความในใจอย่างไรก็พูดออกมาอย่างนั้น เขาไม่คิดว่ามันจะไปกระทบใจใคร หรือจะไปทำความไม่พอใจให้ใคร แม้จะไปทำความผิดหวังให้ใคร เขาก็ไม่คิด เพราะความซื่อของเขา

เย้าคนนั้น นอกจากแกจะพูดว่า "เฮาบ่หื้อ" แล้ว ตาของแกยังจ้องมองไปที่บาตรของพระที่ยังว่างเปล่านั้นอีก แล้วแกก็พูดขึ้นว่า

"หม้อนั้น ขายหื้อ (ให้) เฮา เฮาเอาไว้ต้มข้าว"

เมื่อถูกชายชาวเย้าพูดขอซื้อบาตรเช่นนั้น ทำให้เกือบกลั้นหัวเราะไว้ไม่อยู่ ทำเอาลืมหิวข้าวไปชั่วขณะหนึ่ง จึงบอกกับแกว่า

"ไม่ได้ เราขายให้ไม่ได้ เมื่อไปถึงบ้านถึงเมือง เราใช้บาตรนี้แหละใส่ข้าว"

พบหญิงเย้าใจอารี

เมื่อ**หลวงปู่**เห็นว่าการบิณฑบาตครั้งนั้นไม่มีหวังแล้ว จึงเดินทางต่อไป ระหว่างทางได้พบหญิงชาวเย้าผู้หนึ่ง จึงออกปากขอบิณฑบาตข้าวอีก คราวนี้ไม่ต้องบิณฑบาต แต่พูดขอเอาทีเดียวว่า "สหาย เต็มทีแล้ว เรายังไม่กินข้าว เอาข้าวให้เรากินบ้าง"

หญิงชาวเย้าตอบว่า "คอยเฮากำเน้อ" แล้วรีบเดินเข้าไปในบ้านครู่หนึ่ง เดินถือขันข้าวออกมา พร้อมกับพูดว่า "ข้าวมีม๊อกอี้" แล้วก็เทข้าวใส่ในบาตรจนหมดขัน

เมื่อได้ข้าวจากหญิงที่มีใจอารีแล้ว จึงหาที่เหมาะเพื่อฉันข้าวต่อไป การฉันข้าววันนั้นก็ไม่มีพิธีรีตองอะไร เพียงเอาน้ำเทใส่ข้าว แล้วก็ฉันเท่านั้น เพราะไม่มีกับอย่างอื่น

ข้าวชาวเขานั้นเป็นข้าวไร่ เขามีวิธีหุงพิเศษ เมื่อหุงสุกแล้วมีกลิ่นหอม รสหวาน นิ่มดี แม้พวกชาวเขาเอง เวลากินข้าวก็ไม่มีอะไรมาก มีพริกมีเกลือก็กินกับพริกกับเกลือไป ถ้าไม่มีก็กินกับน้ำ ถ้าวันไหนได้เนื้อมา ก็เอามาย่างไฟแล้วกินกับข้าวอย่างเอร็ดอร่อย จะต้มจะแกงเหมือนพวกเรานั้นทำไม่เป็น

พวกนี้อยู่ง่ายกินง่ายตามเผ่าของพวกเขา เผ่าไหนสูบฝิ่น หลังอาหารก็มีการสูบฝิ่น แถมนอนสูบกันอย่างสบายอารมณ์

พบพระชาวเหนือผู้มีเมตตาจิต

หลังจากฉันข้าวที่หญิงชาวเย้าถวายแล้ว **หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** ก็ออกเดินทางต่อไป บันทึกกล่าวต่อไปว่า

เมื่อฉันเสร็จแล้วจึงออกเดินทาง จากหมู่บ้านชาวเย้ามาถึงพื้นที่ราบ เป็นหมู่บ้านของคนเมือง เดินไปพบกับพระองค์หนึ่ง ถามถึงทางที่จะไปข้างหน้า ว่ายังอีกไกลเท่าไร

ท่านตอบว่า “ผากข้าวตอน”

ก็ไม่เข้าใจภาษาของท่าน แต่เพราะความมีเมตตาจิตของท่าน ท่านจึงชวนพักอยู่กับท่านก่อน เมื่อหายเหนื่อยแล้วค่อยเดินทางต่อไป

พระท่านพูดว่า “นิมนต์พักอยู่กับผมก่อน ผมจะไมให้เดือดร้อนอันใด ข้าวน้ำโภชนาหารก็ดี เสนาสนะที่นั่งอันใดก็ดี ผมจะจัดการทั้งหมด เป็นธุระของผมเอง”

พระท่านยังบอกอีกว่า “ผมเคยไปเที่ยวทางใต้มา เขาต้อนรับผมอย่างดี ตอนนั้นผมยังไม่รู้จักธรรมเนียม แต่เดี๋ยวนี้ผมรู้แล้ว นิมนต์พักให้สบายก่อน มีกำลังแล้วค่อยเดินทางต่อไป”

หลวงปู่ทั้งสองจึงตกลงพักฉลองศรัทธาความปรารถนาดีของพระองค์นั้น ๓ วัน

แยกกันเดินธุดงค์

บันทึกการเดินทางของ**หลวงปู่ทั้งสององค์** มีต่อไป ดังนี้

เมื่อพักมีกำลังแล้ว อำลาท่านผู้มีใจอารีเดินทางต่อไป

รุ่งเช้าพอฉันเสร็จจึงออกเดินทาง เวลาประมาณเพล จึงถึงหมู่บ้านอีกแห่งหนึ่งที่ต้องการไป จึงรู้เอาคำว่า **“ผากข้าวตอน”** ก็คือ**ระยะทางเดินไปกินข้าวกลางวันข้างหน้าทัน**

เพราะระยะทางจากวัดที่พัก ถึงหมู่บ้านนี้ เดินไปกินข้าวข้างหน้าได้

เดินทางมาถึงแพร่ พักอยู่ ๒ วัน จึงเดินทางต่อไปอำเภอสูงเม่น อำเภอเด่นชัย บ้านปิน แล้วเดินทางตามทางรถไฟไปอีก ๔ วัน หลังจากนั้นต้องเดินทางข้ามเขาไปอีก

ขณะที่เดินทางข้ามเขาไปนั้น ระหว่างทางพบกับพวกจีนฮ่อ และได้เดินทางต่อไปจนถึงลำปาง จึงแยกกันกับ**หลวงปู่ตื้อ** โดย **หลวงปู่แหวน** เดินทางไปยัง**เชียงใหม่**แต่เพียงองค์เดียว ส่วน**หลวงปู่ตื้อ** แยกตัวเดินธุดงค์ไปพักภาวนาที่อำเภอเถิน **หลวงปู่แหวน** ออกเดินธุดงค์ต่อไปยังเชียงใหม่ เพื่อไปภาวนาและเที่ยวดูภูมิประเทศโดยรอบ ทั้งบนดอยสุเทพและที่อื่นๆ แล้วจึงเดินทางกลับมาพบ**หลวงปู่ตื้อ** ที่ลำปาง

ภาค ๖ จาริกสู่แขวงสุวรรณเขตพบเหตุการณ์ระทึกขวัญ

บริกรรมคาถาเรียกเรือข้ามแม่น้ำโขง

ต่อมาประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๔๖๓ **หลวงปู่มั่น** ท่านได้เดินทางกลับมาทางจังหวัดนครพนม และในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ หลวงปู่มั่น ท่านได้อยู่จำพรรษาที่ **เสนาสนะป่าบ้านห้วยทราย** อำเภอคำชะอี จังหวัดนครพนม (ปัจจุบันขึ้นกับจังหวัดมุกดาหาร)

ตามปกติพระกรรมฐานย่อมติดครูบาอาจารย์ เมื่อทราบข่าวครูบาอาจารย์อยู่ที่ไหน ท่านก็จะมุ่งติดตาม จึงสันนิษฐานได้ว่า **หลวงปู่แหวน** และ **หลวงปู่ตื้อ** ได้ติดตาม**หลวงปู่มั่น**มาแถบนี้ เพราะเป็นระยะแรกของการออกธุดงค์ปฏิบัติธรรมด้วยกันใหม่ๆ **หลวงปู่แหวน** และ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านจำเป็นต้องมีครูบาอาจารย์คอยอบรมสั่งสอนชี้แนะ จึงได้ออกเดินธุดงค์เพื่อติดตามหา**หลวงปู่มั่น**ผู้เป็นพระอาจารย์มาแถบถิ่นนี้ แต่มักจะคลาดกัน ท่านทั้งสององค์จึงได้มุ่งหน้าข้ามแม่น้ำโขงไปทางแขวงสุวรรณเขต ในประเทศลาว

ตอนจะข้ามแม่น้ำโขง **หลวงปู่ตื้อ**ได้แสดงอะไรบางอย่างให้**หลวงปู่แหวน**ดู

เรื่องมีอยู่ว่า ทั้งสององค์หาเรือข้ามฟากไม่ได้ แม่น้ำโขงก็ไหลเชี่ยวจัด เพราะเป็นคุ้งน้ำไหลผ่านช่องเขาค่อนข้างแคบ หมู่บ้านใกล้สุดก็อยู่ห่างออกไปไม่น้อยกว่าหนึ่งกิโลเมตร มองไม่เห็นเรือนแพอยู่แถวนั้นเลย

หลวงปู่ตื้อบอกว่า “ท่านแหวนไม่ต้องวิตก เดี๋ยวก็มีเรือมารับเราข้ามฟากไป” แล้วท่านก็ยืนนิ่งหลับตา บริกรรมคาถา เพียงอึดใจใหญ่ๆ ก็ลืมตาขึ้น พูดยิ้มๆ ว่า “เดี๋ยวเรือจะมารับ”

อีกสักพักก็มีคนพายเรือหาปลาพายผ่านมา พอเห็นพระหนุ่มทั้งสองรูปยืนอยู่ที่ท่าน้ำ ก็พายเรือเข้ามารับพาข้ามฟาก

ชายคนนั้นบอกว่า “ขณะที่เขาหาปลาอยู่กลางแม่น้ำ รู้สึกสังหรณ์ใจว่า มีพระกำลังรอเรือข้ามฟาก จึงได้พายเรือมาดู ก็พบพระคุณเจ้าทั้งสองจริง นับว่าน่าอัศจรรย์มาก”

หลวงปู่ตื้อพูดยิ้มๆ ว่า “โยมได้บุญกองใหญ่แล้วคราวนี้ ที่เอาเรือมารับอาตมาข้ามฟาก ขอให้หมั่นทำความดีไว้ ถ้าจะเลิกจับปลาฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเลยได้ก็จะดีมาก”

คนหาปลาถามว่า “ถ้าไม่จับปลา แล้วจะให้ข้าน้อยทำมาหากินอะไร ?”

หลวงปู่ตื้อบอกว่า "ทำไร่ทำนาหากินโดยสุจริตก็ดีแล้ว ต่อไปชีวิตครอบครัวจะเจริญรุ่งเรือง อยู่ดีกินดี อาตมาขอให้พร"

คนหาปลามีความศรัทธาพระธุดงค์ทั้งสององค์เป็นอย่างมาก ต่อมาภายหลังทราบว่าเขาได้เลิกหาปลา แล้วหันมาทำไร่ทำนา เลิกการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ชีวิตครอบครัวเขามีความเจริญรุ่งเรือง ทำมาค้าขายขึ้น จนมั่งมีเงินทองสามารถสร้างวัดได้ ๒ – ๓ แห่ง

ทั้งนี้ คงเป็นเพราะอานิสงส์ผลบุญที่เขาเอาเรือมารับพระภิกษุผู้ครองศีลบริสุทธิ์ข้ามแม่น้ำ ทั้งตนเองก็เชื่อมั่นและกระทำตามที่หลวงปู่สอน ครอบครัวจึงเจริญรุ่งเรืองตามพรที่ท่านให้

เผชิญเหตุการณ์น่าขนพองสยองเกล้า

เมื่อข้ามแม่น้ำโขงไปฝั่งลาวแล้ว ในเช้าวันหนึ่ง **หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** ได้อาศัยบิณฑบาตที่หมู่บ้านชาวป่า มี ๔ – ๕ หลังคาเรือน ชาวบ้านพากันมาใส่บาตรด้วยความดีใจ เพราะนานๆ จึงจะมีพระธุดงค์มาโปรดสักที

ชาวบ้านถามว่า "พระคุณเจ้าทั้งสองจะไปไหน" **หลวงปู่**บอกว่าจะมุ่งไปทางเทือกเขาที่มองเห็น แล้วจะลงไปทางแขวงสุวรรณเขต (อยู่ตรงข้ามกับมุกดาหาร)

ชาวบ้านแสดงอาการตกใจ พร้อมทั้งทัดทานว่าอย่าไปทางโน้นเลย เพราะมียักษ์ปีศาจดุร้ายสิงอยู่ คอยทำร้ายคนและสัตว์ที่ผ่านไปทางนั้น

หลวงปู่ทั้งสองกล่าวขอบใจในความหวังดี และบอกว่าท่านทั้งสองได้มอบกายถวายชีวิตให้พระศาสนาแล้ว ขออย่าได้ห่วงตัวท่านเลย แล้วท่านก็ออกเดินทางไปในทิศทางดังกล่าว

หลวงปู่ทั้งสองออกเดินทางโดยข้ามลำน้ำสองแห่ง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าป่าแถบนั้นเงียบกริบไม่ได้ยินเสียงสัตว์ต่างๆ เลย แม้แต่นกก็ไม่มี ดูผิดแปลกประหลาดมาก

พอใกล้ค่ำ **หลวงปู่ทั้งสอง**ก็มาถึงยอดเขาสูงที่มีลักษณะแปลกประหลาดมาก คือยอดเป็นสีดำคล้ายถูกไฟเผา รูปลักษณะดูตะปุ่มตะป่ำคล้ายหัวคนบ้าง คล้ายหัวตะโหนกช้างบ้าง แปลกไปจากเขาลูกอื่นๆ

หลวงปู่ทั้งสอง เลือกปักกลดค้างคืนข้างลำธารที่มีน้ำใสไหลผ่านอยู่ที่เชิงเขาลูกนั้น ปักกลดห่างกันประมาณ ๑๐ เมตร เมื่อสรงน้ำพอสดชื่นแล้ว ต่างองค์ก็นั่งสงบภายในกลดของตน ทั้งสององค์ตระหนักในความประหลาดของสถานที่นั้น ไม่ได้พูดอะไรกัน เพียงแค่นั่งสงบอยู่ภายในกลด

ประมาณ ๕ ทุ่ม **หลวงปู่แหวน**ก็ออกจากกลดเตรียมจะเดินจงกรม **หลวงปู่ตื้อ**ออกตามมา และพูดว่า "ผมรู้สึกว่าที่นี่วิเวกผิดสังเกตนะ"

หลวงปู่แหวน ตอบ "ผมก็รู้สึกอย่างนั้นเหมือนกัน"

พูดกันแค่นี้แล้วต่างองค์ต่างก็เดินจงกรมในทางเดินจงกรมของตน

ต่อจากนั้นไม่นานก็มีเสียงกรีดแหลมเยือกเย็นดังลงมาจากยอดเขารูปประหลาดนั้น เสียงนั้นแหลมลึกบีบเค้นประสาทจนขนลุกและรู้สึกเสียวลงไปถึงหัวใจทีเดียว

หลวงปู่ตื้อถามพอได้ยินว่า "ท่านแหวนได้ยินแล้วใช่ไหม"

หลวงปู่แหวน ตอบด้วยเสียงเรียบๆ ว่า "ผมกำลังฟังอยู่"

เสียงกรีดร้องนั้นใกล้เข้ามาทุกที ฟังแล้วน่าขนพองสยองเกล้า ทั้งสององค์คงเดินจงกรมอยู่เงียบๆ ตามปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

ป่านั้นเงียบสงัดจริงๆ เสียงนกเสียงแมลงก็ไม่มี ครั้นแล้วเกิดพายุปั่นป่วนมาอย่างกะทันหันชนิดไม่มีเค้ามาก่อนเลย ต้นไม้โยกไหวรุนแรงราวกับจะถอนรากออกมา อากาศพลันหนาวเย็นวิปริตขึ้นมาทันที

พลันปรากฏร่างประหลาดสูงใหญ่ขึ้นร่างหนึ่ง ตัวดำมะเมื่อม สูงราว ๗ ศอก มีขนยาวรุงรังคล้ายลิงยักษ์ แต่หน้าคล้ายวัวควาย ตาโปน มือสองข้างยาวลากดิน มันก้าวเข้ามาอยู่ห่างจากหลวงปู่ทั้งสองประมาณ ๑๐ เมตรเห็นจะได้

สัตว์ประหลาดนั้นส่งเสียงร้องโหยหวนขึ้น พลันพายุนั้นก็สงบลง แสดงว่ามันมีอำนาจเหนือธรรมชาติ

สัตว์ประหลาดนั้นส่งกลิ่นเหม็นรุนแรงร้ายกาจเหมือนกลิ่นศพที่กำลังขึ้นอืด มันกระทืบเท้าสนั่นจนแผ่นดินสะเทือน

หลวงปู่แหวนเล่าในภายหลังว่า ท่านไม่รู้สึกกลัว แต่ขนลุกซู่ซ่าไปหมด เพราะไม่เคยเห็นสัตว์ประหลาดอย่างนั้นมาก่อน ยังไม่รู้ว่าเป็นปีศาจหรือสัตว์อะไรแน่ ท่านได้กำหนดสติไม่ให้ใจคอวอกแวก ทอดสายตาไปยังสัตว์ประหลาดนั้น กำหนดจิตแผ่เมตตาไปยังร่างนั้น

สัตว์ร่างยักษ์นั้นหยุดร้อง หยุดส่งกลิ่นเหม็น แสดงว่ารับกระแสเมตตาได้ มันค่อยๆ ทรุดร่างลงนั่งยองๆ เอามือยันพื้นไว้ ทำท่าแสดงความนอบน้อมต่อท่าน

หลวงปู่ตื้อ พูดพอได้ยินว่า "ท่านแหวนทำดีมาก" พร้อมทั้งเดินมาสมทบ แล้วพูดว่า "เขาแบกหามบาปหาบทุกข์อันมหันต์ เขามาหาเราเพื่อให้ช่วยปลดทุกข์ให้เขานะ เขาสร้างกรรมไว้มาก เมื่อตายจากมนุษย์แล้วต้องมาเป็นปีศาจอสุรกาย ทนทุกข์ทรมานอยู่ที่นี่"

หลวงปู่แหวนได้กำหนดจิตถามดูก็ได้ความว่า สมัยเป็นมนุษย์ เขามีการกระทำที่มากล้นด้วยตัณหาและความโลภ คือ ละเมิดศีลข้อ ๒ และข้อ ๓ อยู่เสมอ ตายไปแล้วจึงต้องมาเป็นปีศาจอสุรกาย รับทุกข์อยู่ที่นั่นมากกว่าร้อยปีแล้ว

ปีศาจอสุรกายนั้นดูท่าทางอ่อนลงมาก มันร้องไห้คร่ำครวญน่าสงสาร ขอความเมตตาจากพระคุณเจ้าทั้งสองให้เขาได้พ้นทุกข์ทรมานนั้นด้วยเถิด

หลวงปู่แหวนได้พิจารณาเห็นว่า "เขาสร้างกรรมสลับซับซ้อนเหลือเกินใครจะช่วยเขาได้" พลัน**หลวงปู่ตื้อ**ก็ตอบมาในสมาธิว่า "กรรมเป็นเรื่องสลับซับซ้อนลึกซึ้งอยู่ก็จริง บางทีพระผู้มีศีลบริสุทธิ์และมีบารมี เช่น ท่านแหวน ก็อาจจะช่วยให้เขาพ้นทุกข์ได้ ลองอ่านพระคาถา หรือเทศนาธรรมให้ฟังดูสิ"

หลวงปู่แหวนได้กำหนดจิตว่าพระคาถา แล้วเทศนาให้เขาสำนึกบาปบุญคุณโทษ เขาค่อยๆ คลายความกังวลลง ก้มลงกราบด้วยความซาบซึ้ง

"พระคุณเจ้า ข้าพเจ้าได้กำหนดจิตพิจารณาตามกระแสธรรมของท่านแล้ว เกิดแสงสว่างกับข้าพเจ้าอย่างมหัศจรรย์ และข้าพเจ้าได้เห็นสภาวธรรรม คือ ชาติ ชรา มรณะ อันเป็นทุกข์เป็นธรรมดาของสรรพสัตว์ทั้งหลายแล้วพระคุณเจ้า"

สีหน้าเขาดูสดชื่นขึ้น ก้มลงกราบหลวงปู่ทั้งสององค์ แล้วร่างนั้นก็หายไป

ผจญผีกองกอย – ชาวป่าข่าระแด

เมื่อ**หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** จาริกมาถึงเทือกเขาใหญ่ทิศใต้ แขวงคำม่วน เป็นป่าดงเย็นอึมครึม เชื่อมโยงลงไปถึงแขวงสุวรรณเขต

ในตอนเย็น พบสถานที่เหมาะจึงปักกลดพักภาวนาที่หุบเขาใต้เงื้อมผาแห่งหนึ่ง ทั้งสององค์ปักกลดห่างกันพอสมควร คืนนั้นต่างองค์ต่างบำเพ็ญเพียรอยู่ในกลดเป็นปกติ

ประมาณ ๓ ทุ่ม ในป่าดงเช่นนั้นดูเงียบสงัดวังเวง ก็ได้ยินเสียงประหลาดคล้ายเสียงนกกลางคืนร้อง “ก๋อย ก๋อย ก๋อย”

เสียงนั้นดังใกล้เข้ามา แล้วดังรับกันล้อมรอบไปทั่วทิศ เสียงบีบเข้ามา “ก๋อย ก๋อย ก๋อย” และมีแสงคบไฟนับสิบๆ ดวงมาจากเสียงนั้น ทำให้มองเห็นตัวผู้ถือได้ถนัด

ร่างนั้นเป็นมนุษย์ร่างประหลาด ขนาดเด็กอายุ ๑๓ – ๑๔ ปี ผอม พุงโร ผิวคล้ำ ผมเผ้ารุงรัง จมูกแบน บ่งบอกว่าเป็นคนป่า ทุกคนมีอาวุธประจำตัวคือ “หน้าทื่น” คล้ายธนูแต่เล็กกว่า ใช้คล่องตัวในป่า พวกเขาสะพายกระบอกไม้ไผ่ใส่ลูกดอกอาบยาพิษ

คนป่าร่างเล็กนั้นส่งเสียงรับกันเป็นทอดๆ โอบล้อมกลดธุดงค์เข้ามา พอได้ระยะก็พากันยก**หน้าทื่น**เล็งเข้ามายังกลดทั้งสอง

หลวงปู่ตื้อร้องบอกพอได้ยินว่า “ท่านแหวนระวัง” แล้วทั้งสององค์ก็กำหนดจิตหลับตาเข้าฌานทันที เป็นไปโดยอัตโนมัติ ปรากฏว่าลูกดอกอาบยาพิษที่ระดมยิงมานั้น ตกร่วงพรูห่างจากกลดทั้งสองเป็นวา เป็นที่อัศจรรย์ยิ่งนัก

พวกชาวป่าต่างแปลกใจ ร้อง “ก๋อย ก๋อย ก๋อย” ดังกระหึ่ม แล้วระดมยิงลูกดอกอีก ๒ – ๓ รอบ ก็ปรากฏผลเช่นเดิม คือลูกดอกตกลงดินก่อนจะไปถึงกลด ทำเอาพวกเขาตกใจกลัว ร้อง “ก๋อย กุ๋ย กุ๋ย” แล้วต่างก็วิ่งหนีหายไปในความมืด

เมื่อคนป่าหนีกลับไปหมดแล้ว **หลวงปู่ทั้งสอง** จึงได้ออกมานอกกลด **หลวงปู่ตื้อ** ถามว่า “เป็นไงท่านแหวน ตับไตไส้พุงของท่านยังดีอยู่หรือ ?”

หลวงปู่แหวน ตอบไปว่า “ผมนั่งรออยู่ในกลด ให้พวกเขาเอาตับไตไส้พุงผมไปกิน ทำไมมันไม่เอาก็ไม่รู้”

ทั้งสององค์ได้เดินจงกรมไปจนดึก แล้วเข้าทำสมาธิต่อภายในกลดไปจนสว่าง

ตอนเช้าพวกคนป่ากลุ่มนั้นเข้ามาด้อมๆ มองๆ ด้วยความเกรงกลัว **หลวงปู่ทั้งสอง**แสดงท่าทางให้พวกเขาเข้ามา ต่างก็ค่อยๆ เข้ามาหาด้วยอาการเนื้อตัวสั่นเทา มาหมอบนิ่งเอาหัวซุกดิน คล้ายสำนึกผิดและขอขมา

พวกเขาเป็นพวก**ข่าระแด** เป็นคนป่ากลุ่มหนึ่ง ชอบล่ามนุษย์เผ่าอื่นที่ล่วงล้ำเข้ามา แล้วเอาเนื้อแบ่งกันกิน

พวกข่าระแด ได้นิมนต์หลวงปู่ทั้งสองไปยังที่พักของพวกเขา พร้อมจัดอาหารป่ามาถวาย ก็มีเนื้อย่าง ๒ ก้อน ได้ความว่าเป็นเนื้อของคนแก่ซึ่งยอมสละชีวิตของตนเองให้เป็นอาหารของลูกหลาน แต่หลวงปู่ทั้งสองไม่ได้ฉัน เพราะพระวินัยห้ามพระภิกษุฉันเนื้อมนุษย์

หลวงปู่ทั้งสอง อยู่โปรดพวกชาวป่าหลายวัน ทรมานและสอนพวกเขาให้เลิกการฆ่ามนุษย์ด้วยกัน เมื่อเห็นว่าพวกเขาเชื่ออย่างจริงใจแล้ว ท่านทั้งสองก็ออกเดินทางต่อไปด้วยความอาลัยอาวรณ์ของพวกเขายิ่งนัก

ธุดงค์ในป่าดงพงไพรเต็มไปด้วยภยันตราย

หลวงปู่แหวน กับ **หลวงปู่ตื้อ** ได้อำลาจากพวกชาวป่าข่าระแดในเวลาต่อมา ท่ามกลางเสียงร่ำไห้อาลัยอาวรณ์จากพวกเขา ท่านได้ธุดงค์มาทางแขวงสุวรรณเขต แสวงหาความวิเวกตามป่าเขาลำเนาไพร

ป่าดงพงไพรเป็นสถานที่กำจัดความเกียจคร้านและความกลัวต่างๆ ได้เป็นอย่างดี การอยู่ป่ารกชัฏ ซึ่งเต็มไปด้วยต้นไม้ขึ้นปกคลุมอย่างหนาแน่นแทบไม่เห็นดวงตะวันแล้ว ยังเต็มไปด้วยสัตว์ป่าสัตว์ร้ายและภยันตรายต่างๆ พระธุดงค์จึงต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ต้องมีสติควบคุมกายและใจ ไม่ให้ประมาท

สัตว์ป่าที่เป็นอันตราย เป็นเครื่องเตือนสติไม่ให้พระธุดงค์เกียจคร้านต่อการเพ่งเพียรภาวนา ไม่เช่นนั้นอาจถูกสัตว์ป่าเหล่านั้นคุกคามทำอันตรายได้ ด้วยเหตุนี้พระธุดงค์ที่เข้าป่าใหม่ๆ จึงได้สภาพแวดล้อมในป่าช่วยในด้านสมาธิภาวนาเป็นอย่างมาก เพราะกลัวตายจึงต้องเร่งภาวนา

ส่วนพระธุดงค์ที่แก่กล้าในการบำเพ็ญเพียร ท่านย่อมอยู่เหนืออำนาจความกลัวใดๆ แม้แต่ความตาย ท่านก็ไม่กลัว ท่านจึงสามารถไปไหนๆ ตามลำพังองค์เดียวได้ เพราะจิตใจของท่านมั่นคงเนื่องจากได้ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ มามาก ย่อมพิจารณาคุณและโทษไปในทางอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เล็งแลเห็นสัตว์ป่าทั้งหลายเป็นเพื่อนร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น ท่านจึงแผ่เมตตาให้สัตว์ทั้งหลายโดยไม่มีประมาณ

การพิจารณาต้นไม้ใบหญ้า ธรรมชาติแวดล้อมรอบกายอันมีความสงัดวิเวก เป็นที่สัปปายะช่วยชูจิตใจที่วุ่นวายให้สงบระงับเกิดเป็นสมาธิ และก้าวออกพิจารณาทางด้านปัญญา รู้แจ้งในธรรมเห็นมรรค ผล นิพพาน ได้ง่ายกว่าอยู่ในบ้านในเมืองที่มีความพลุกพล่านวุ่นวายด้วยประการทั้งปวง

การเข้าป่าบำเพ็ญภาวนา อดๆ อยากๆ อดหลับอดนอน พาร่างกายเดินบุกป่าฝ่าดงขึ้นเขา ลงห้วยบ้าง ให้ยุงกัดบ้าง ให้เสือร้องข่มขู่คุกคามบ้าง เหล่านี้จัดเป็นอุบายแยบคายที่จะทรมานร่างกายและจิตใจ ให้หายพยศไปตามลำดับขั้นตอน

หลวงปู่ทั้งสอง ได้ธุดงค์ลงใต้ไปถึงแขวงจำปาศักดิ์ ชนิดที่วันเวลาที่ผ่านไปไม่ได้นำมาจดจำเอาใจใส่ เพราะมีแต่ความร่าเริงใจในธรรมที่เพ่งเพียรอย่างไม่อ่อนกำลังท้อถอย ไม่แสดงอาการอ่อนแอยอมแพ้ต่อกิเลสมาร มีตัวตัณหาวัฏสงสารเป็นคู่ต่อสู้อยู่ในหัวใจ จำเป็นต้องใช้กำลังใจที่แก่กล้า ยอมตายถวายชีวิต จึงจะสามารถขูดกิเลสออกจากใจ และสามารถบรรลุถึงภูมิจิตภูมิธรรมแต่ละขั้นแต่ละตอนตามวิถีทางแห่งอริยมรรคได้

ทางฝั่งลาวเป็นป่าทึบและมีภูเขามาก ฝนตกชุกแทบทุกวัน บางครั้งฝนตกติดต่อกันถึง ๑๐ วัน ๑๐ คืนก็มี หลวงปู่ทั้งสองต้องผจญกับความยากลำบาก ไหนจะต้องเปียกฝนทนทุกข์ ไหนจะต้องต่อสู้กับความหนาว ยิ่งถ้าเกิดการเจ็บไข้ได้ป่วยด้วยก็ไม่มียาจะรักษา

ความขาดแคลนปัจจัยสี่ มีอาหารบิณฑบาต นับเป็นความลำบากอย่างยิ่ง สำหรับที่อยู่อาศัยและเครื่องนุ่งห่มนั้น แทบไม่ต้องกล่าวถึง เพราะเปียกชุ่มด้วยน้ำฝน แต่ท่านทั้งสองก็ฟันฝ่ามาได้

หลวงปู่แหวน เล่าให้พระเณรรุ่นหลังฟังว่า “ขณะธุดงค์อยู่ในป่า ฝนฟ้าตกหนักจนเปียกโชกไปหมด ต้องทนหนาวเหน็บ และอดอาหารอยู่หลายวันหลายคืนอย่างนั้น สิ่งที่จะต้องระวังที่สุดก็คืออารมณ์กลัวตาย ที่อาจจะฟุ้งซ่านขึ้นมาได้ง่ายๆ”

ท่านเล่าว่า เคยมีพระธุดงค์หนุ่มบางรูป ทนความลำบากขาดแคลนกันดารในปัจจัยสี่ไม่ไหว และไหนจะลำบากในการประกอบความเพียร คือ ฝึกสมาธิทรมานจิตที่แสนคะนองโลดโผนประจำนิสัยมาแต่เดิม ไม่สามารถจะบังคับจิตอันมีความพยศให้อยู่ในขอบเขตร่องรอยที่ต้องการได้

ความลำบากเพราะเดินจงกรมนาน นั่งภาวนานาน เกิดทุกขเวทนาทรมานร่างกายจิตใจ และหิวโหยโรยแรงเพราะอดอาหาร เป็นต้น ทำให้พระธุดงค์ท้อแท้ใจ หมดสิ้นความมานะพยายามต้องหนีกลับบ้านกลับเมืองในที่สุด

ดังนั้น พระธุดงคกรรมฐานจะต้องเด็ดเดี่ยว ไม่กลัวตาย จะต้องเอาพระพุทธเจ้าเป็นสรณะที่พึ่งที่ระลึกว่า พระพุทธองค์และพระสาวกทั้งหลายในอดีต ท่านเคยผ่านความลำบากยากแค้นขาดแคลนกันดารกว่านี้มาก่อน ท่านยังทนได้สู้ได้

เราจะต้องปฏิบัติตามท่านให้ได้ จะต้องกล้าหาญ อดทน คือ ทนต่อสภาพอากาศ ทนต่อความเจ็บไข้ได้ป่วยและทุกข์ทรมานต่างๆ ทนต่อความหิวโหย ทนต่อความเปลี่ยวกายเปลี่ยวใจ

ไร้เพื่อนฝูง และครูบาอาจารย์ผู้เคยอบรมสั่งสอน

ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ พระธุดงค์จะต้องฝึกใจให้กล้าแข็งต่อแรงพายุอารมณ์กิเลสมาร ความฟุ้งซ่านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากใจตัวเอง พายุอารมณ์หลอกลวงเหลวไหลเป็นมายาจิต ตัวกิเลสนี้แหละเป็นตัวการสำคัญร้ายกาจ คอยทำลายความเพียรภาวนาของพระธุดงค์ เป็นตัวการใหญ่คอยกีดขวางทางดำเนินเพื่อ มรรค ผล นิพพาน ต่อไปได้

ต้นปี พ.ศ. ๒๔๖๔ ธุดงค์แยกทางกัน

จากคำบอกเล่าของครูบาอาจารย์ บอกว่า **หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** ร่วมธุดงค์มาจนถึงแขวงสุวรรณเขตตามที่ตั้งใจไว้ และได้เดินธุดงค์ลงใต้ไปถึงแขวงจำปาศักดิ์ ท่านทั้งสองก็ได้ตกลงกันว่า

"ต่อไปนี้จะพลีชีพด้วยตัวเอง เพื่อแลกธรรมให้เห็นดำเห็นแดง คือต่างองค์ก็จะเดินธุดงค์โดดเดี่ยวแต่เพียงลำพัง โดยไม่ต้องคอยหวังพึ่งพาซึ่งกันและกัน อันเป็นการทดสอบกำลังจิตใจครั้งสำคัญว่า จะแกร่งกล้าแสวงหาโมกขธรรมไปได้ตลอดรอดฝั่งหรือไม่"

หลังจากนั้นประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๔๖๔ หลวงปู่ทั้งสองก็แยกทางกัน โดย**หลวงปู่ตื้อ** ธุดงค์เลียบฝั่งขึ้นไปทางเวียงจันทน์แต่ลำพัง ส่วน**หลวงปู่แหวน** ได้ย้อนกลับข้ามแม่น้ำโขงมาฝั่งไทย และได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อกราบนมัสการฟังธรรม**ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)**

เพราะในสมัยนั้น กิตติศัพท์ในทางด้านการเทศน์และการปฏิบัติธรรมของ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์** ได้ขจรขจายไปทั่วในสังฆมณฑลภาคอีสาน ทั้งพระภิกษุ สามเณร และคฤหัสถ์ผู้ใคร่ต่อธรรมปฏิบัติ ต่างก็กระหายที่จะได้ฟังธรรมอบรมจากท่าน ด้วยเหตุนั้นในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ หลวงปู่แหวนจึงตัดสินใจเดินทางมากรุงเทพฯ เพื่อกราบนมัสการ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์** ที่วัดบรมนิวาส

เมื่อเดินทางเข้าไปถึงตัวจังหวัดแล้ว จึงโดยสารรถไฟเข้ากรุงเทพฯ ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ได้ทราบว่าเป็นศิษย์ของ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านก็ดีใจ ถามถึงหลวงปู่มั่น ว่าปัจจุบันนี้อยู่ที่ไหนเป็นอย่างไร จึงกราบเรียนให้ท่านทราบทุกอย่าง เมื่อท่านกล่าวปฏิสันถารพอสมควรแล้ว ท่านสั่งให้พักอยู่กุฏิหลังหนึ่ง วันต่อมาได้เข้าไปกราบสนทนากับท่านทุกวัน เวลาท่านว่างจากแขกหรือเวลาที่ท่านว่างจากงานของท่านแล้ว ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ เล่าความเกี่ยวข้องระหว่างตัวท่านกับหลวงปู่มั่นให้ฟัง พร้อมกับสรรเสริญความเด็ดเดี่ยวในธรรมปฏิบัติของหลวงปู่มั่น

พักอยู่กับท่านหลายวัน จึงมีโอกาสได้ฟังธรรมจากท่านบ้าง มีโอกาสได้กราบเรียนถามปัญหาที่สงสัยในด้านธรรมปฏิบัติบ้าง ในทางด้านพระวินัยบ้าง ปรากฏว่าท่านตอบได้อย่างคล่องแคล่วไม่ติดขัด สมกับคำเล่าลือสรรเสริญท่านจริงๆ บางวันโอกาสดี ท่านก็จะเล่าถึงสภาพของพระพุทธศาสนาในประเทศอินเดียบ้าง ในประเทศพม่าบ้าง ในเชียงตุงบ้าง ให้ฟัง จึงเป็นโอกาสให้ได้กราบเรียนถามท่านถึงทางที่จะไปประเทศอินเดีย พม่า และเชียงตุง ซึ่งท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ก็เล่าให้ฟังโดยละเอียด คงจะเป็นด้วยเหตุนี้เองที่ดลใจหลวงปู่แหวนให้จาริกไปประเทศอินเดีย พม่า และ เชียงตุง ในปลายปี พ.ศ. ๒๔๖๔ และในปีต่อๆ มา

ซึ่งการเดินธุดงค์แดนไกลไปถึงอินเดีย พม่า และเชียงตุง หลวงปู่แหวนท่านได้ชักชวนเพื่อนสหธรรมิกผู้สนิทสนมคุ้นเคย คือ **หลวงปู่ตื้อ** ร่วมกันออกเดินธุดงค์ในครั้งนี้ด้วย

หลวงปู่ตื้อเล่าเรื่องหลวงปู่ไม้เท้าใหญ่

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** แยกทางธุดงค์กับ**หลวงปู่แหวน**แล้ว ท่านได้ธุดงค์เลียบฝั่งขึ้นไปทางเวียงจันทน์แต่ลำพัง และท่านได้ไปภาวนาที่**เมืองหลวงปุงลิง ฝั่งลาว (หลวงปุงลิง** หรือ **หลวงปุงเลง** เป็นชื่อหัวเมืองลาว – อีสาน อยู่ลาวกลาง) ท่านเห็นแสงจากถ้ำบนเขาอีกลูกหนึ่ง จึงได้สอบถามกับชาวบ้าน จึงได้ทราบเรื่อง**หลวงปู่ไม้เท้าใหญ่** โดย**ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม** ได้เล่าเรื่องราวตอนนี้ไว้ดังนี้

“ครั้งหนึ่ง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ฝอยเรื่อง**หลวงพ่อไม้เท้าใหญ่** หลวงปุงลิง ท่าพระอุเทน ไม้ขะเท้า (ไม้เท้า) นั้นหนัก ๒ กิโล ไม้ขะเท้าเหล็ก เรียก**หลวงพ่อไม้เท้าใหญ่** ถ้าขึ้นภูเขาแล้วเอาเถอะ ไม่เห็น ผ้าขาดลงมาล่ะ ถ้าผ้าไม่ขาด บ่ลงมาบ้าน เป็นหมู่บ้านป่าบ้านเขาเล็กๆ น้อยๆ ใหญ่ๆ แถวนั้น

ท่านลงมา “เอ้ย ! โยม ผ้าจีวรผ้าไตรอาตมาขาดแล้ว ขาดแล้ว”

โยมก็รีบหาจีวรผ้าไตรไปถวาย เอาถวายท่านก็เทศน์โปรด พอเทศน์โปรดก็ไปแล้ว บางปีก็ไปลงเอาหมู่บ้านนั้น บางปีก็ลงหมู่บ้านนี้ บางทีบิณฑบาตไปไม่กินข้าว หว่านให้ไก่ ไก่ป่ามากินข้าว

“ไอ้ตัวนี้กับตัวนี้ ตีกันให้กูดูซิ” ไก่วิ่งกระจาย “หยุดๆๆๆ มันเจ็บ” ไก่ก็หยุด

“เอ้า ! หมอนี่กับหมอนี่ ตีกัน” ไก่ก็วิ่งไปหากัน “หยุดๆๆ เจ็บๆ ตีกัน”

คนไปหาแตกวื่น (แตกตื่น) ใส่ “เป็นยังไงหลวงพ่อ ?” เล่นกับไก่เฉยๆ หรอก ว่างั้น เล่นกับไก่เฉยๆ

อายุพรรษายังไงก็ไม่รู้ ชื่อยังไงก็ไม่รู้ ไม่บอก

"นี่ ครูบาอาจารย์บวชมากี่พรรษา ?"

"แล้วท่านกี่พรรษาแล้ว ?"

"ผมเพิ่งได้ ๕ พรรษา"

"เอ้อ ! ผมก็เท่ากันนั่นแหละ"

องค์หนึ่ง ๒๐ พรรษา กราบ มับๆ "หลวงปู่บวชได้ บวชอายุพรรษาได้เท่าไหร่แล้วครับ ?"

"เออ ! คุณได้กี่พรรษา ?"

"ได้ ๒๐"

"เอ้อ ! ผมก็เท่ากันนั่นแหละ" อีกแหละนี่

๓๐ (พรรษา) ไปหา ก็ว่าเท่านั่นแหละ ๔๐ พรรษา ก็เท่ากันนั้นแหละ เป็นอย่างนั้น

หลวงพ่อไม้เท้าใหญ่ ท่านเขียนอริยธรรมของท่านมอบให้ชาวบ้าน แต่ชาวบ้านแปลไม่ออก ขอให้**หลวงปู่ตื้อ**ช่วยแปล

"นะ ๓ หัว โม ๓ ตา"

ถ้าคิดไม่ได้ ให้ไปดูสาวน้อยทอผ้า คิดไม่ได้ ให้ไปดูเด็กเลี้ยงวัว คิดไม่ได้ ให้ไปดูหัวภูเขาสุด ถ้าพวกเจ้าเรียนนี้ได้ก็เก่งเหมือนข้าล่ะ

ก็เลยถาม**หลวงปู่ตื้อ** ว่าแล้วก็เขียน เอ้ ! คาถา**หลวงพ่อไม้เท้าใหญ่**ให้แปลเอา "โอ้ย ! ยังไม่รู้อะไรเลย"

"นะ ๓ หัว ก็คือ หัวใจ คือ นะโม โม สังกัปปา ตาใจเรา นั่น มันตาที่มันดูใจ คิดไม่ได้ให้ไปดูหัวภูสุด ที่ไหนมันไม่สุด ที่สุดก็คือ ทำใจให้มันสุด" ผู้เฒ่าว่าอย่างนั้น **"ที่สุดก็ทำใจให้มันสุด"**

"คิดไม่ได้ ให้ไปดูสาวน้อยทอผ้า ก็ทอไปทางหน้ามันก็ได้มาก ทางหลังก็ได้มาก ทางหน้าก็ได้ไป คนมันใกล้จะตายแล้วให้รีบภาวนา" ผู้เฒ่าว่าอย่างนั้น

“คิดไม่ได้ ให้ไปดูเด็กเลี้ยงวัว ก็เด็กเลี้ยงวัวตอนเย็นมันก็ไล่มาบ้าน ตอนเช้าก็ปล่อยไป มันไป คนเกิดออกมามันไม่นานนะ เขาก็จะเอาไปฝังที่เก่าอยู่แล้ว” ผู้เฒ่าว่า

“จิตเป็นอรหันต์แล้ว มันคาถาที่ไหน นี้อริยธรรมของท่าน” อันนี่**หลวงปู่ไม้เท้าใหญ่**

มี**หลวงปู่ไม้เท้าใหญ่** หลวงปู่ตื้อว่า มาท่าอุเทน เหมือนเป็น**วัดศรีสะเกษ** ถ้าจำไม่ผิด ก็พระครูบาเฒ่าคือ (เหมือน) กัน ก็มาคุยกับญาติกับโยม อีตอนออกไปแล้วก็ ท่านถวายผ้าสบงตัวหนึ่ง

“ไอ้พ่อออก ๓ คน ไปส่งหลวงปู่ไม้เท้าใหญ่เด้อ” ก็เดินตามหลังสะพายย่าม พาเดินข้ามแม่น้ำโขงไม่รู้ตัว สามคน ไปนี้เป็นป่า

“เอ้า ! ทำแคร่ให้อาตมาหน่อย โยม” เอา ตัดไม้ไผ่มา แหม จีวรท่านครูบารับคำถวายมานี่ จะทำธงถวายเทวดากับปู่ เหมือนธงอาจารย์เจือ จะทำธงก่อน

“เอ้า ! กางมุ้ง กางมุ้งแล้วก็ถ้าโยมจะกลับก็กลับเสียนะ เดี๋ยวพักผ่อนเสียก่อน” สักพักท่านก็ค่อยนั่งภาวนา

สักพักลิงตัวหนึ่งปุ๊บๆๆ มาจากยอดไม้นั่น มันรื้อมุ้งเข้าไปหาท่าน สักพักลิงวิ่งหนี สักพักลิงตัวนั้นก็วิ่งลงมา ถือดอกไม้ไปถวาย นี่กว่าท่านฉันอยู่ป่าอยู่เขากับลิง กับสัตว์สาราสิงห์ ถวายท่าน **หลวงปู่ไม้เท้าใหญ่** เรียกหลวงปู่ไม้เท้าใหญ่

ถ้าหากว่าเข้าป่าไปแล้ว ถ้าผ้าไม่ขาดไม่ลงบ้านคน ช่วงเดือนมีนา เมษา พฤษภา โยมเขาถึงจะทำห้างนา กำลังจะทำห้างนา เสาห้างนามันนอนอยู่นี่

“โยมๆๆ หยุด อย่าทำ ปีนี้อย่าทำ ทำไม่ได้ น้ำจะท่วม”

“นานี่เคยทำมาแต่ปู่แต่ตากินมาหลายชั่วคนแล้ว หลวงปู่”

“โอ้ย ! เอาสิ่วมา” เอาสิ่ว ป๊อก ใส่หัวเสา “นี่น้ำจะขึ้นถึงนี่นา แล้วจะไปทำทำไม”

ก็ปีนั้นก็ดำนา ข้าวก็งาม หน้าน้ำมา เกิดฟ้าใหญ่ฝนหลวง ท่วมภูเขาเลากา ท่วมตายเรียบ ที่น้ำขึ้นมาถึงสิ่วที่ผู้เฒ่าสัก (ตอก) นั่น สิ่วผู้เฒ่าสักจริงๆ เรียก**หลวงปู่ไม้เท้าใหญ่**

ตายอยู่ถ้ำ**เมืองหลวงปุงลิง** ตายแล้วหอม เมื่อเวลาจะตายไปบิณฑบาต “เอ้อ ! แม่ออกพร้อมกันทำบุญเด้อ ใส่บาตรครูบาเฒ่าเน้อ ครูบาเฒ่าจะตายแล้ว ครูบาเฒ่าจะตายแล้ว ตายถ้ำนั้นเด้อ ครูบาเฒ่าจะตายแล้ว” คนป่าคนดงก็อย่างว่าแหละ ก็ว่าแค่นั้น

ก็ไม่เห็นหลวงปู่มา แต่จัดลูกจัดหลานไปดูท่าน พวกมึงเดินขึ้นเขากันเก่ง ถ้าว่าหลวงปู่จะตายก็ไป ๒ – ๓ คน

ไปถึงถ้ำ เข้าถ้ำไม่ได้ กลัว ดันตูดก็เข้าไม่ได้ แต่ว่าหอม หอม กลับมาว่าไปถึงถ้ำแล้วเข้าไม่ได้ มันหอมมากเหลือเกิน

วันใหม่ไป ๑๐ คน ทำไม ๓ คนกลัว เข้าไม่ได้ "หอม"

เอาปืนไปด้วย วันใหม่ไปเป็น ๑๐ – ๓๐ แบกปืนแบกผาไปถึงหน้าถ้ำแทบจะทิ้งปืนวิ่ง

ไม่มีผีอะไรหรอก แต่ว่ามันกลัวใจสั่น "หอม" เลิก เมื่อนานไปเขาก็เลิก เมื่อนานไปก็ไปดูอีก ไม่หอมแล้ว ใจก็ไม่สั่น ไปเห็นกระดูก บาตรผู้เฒ่าก็ตั้ง อัฐบริขารอย่างดี แล้วก็ที่นั่งนั่งภาวนาตาย **...เปื่อยหมดแล้ว ยังเหลือแต่กระดูกขาว เขาก็เอากระดูกผู้เฒ่านั้น ขึ้นหลังเขาทำเป็นเจดีย์**

พอดี**หลวงปู่ตื้อ**ไปนี่ก็ภาวนา ท่านนิมิตเห็นแสง วู๊บๆ เข้า

ไปบิณฑบาต "พ่อออก แสงอยู่เขาน้อยลูกนี้ มันแสงอะไรนั่น ?" เขาเฉยๆ

"บอกสิ ข้ารู้นะ" ขู่ๆ หน่อย

"ครูบา... **หลวงปู่ไม้เท้าใหญ่"** ก็เลย คนก็อยากจะมาดู ว่า**หลวงปู่ไม้เท้าใหญ่**ตายอยู่ไหน อยู่ในถ้ำ เขาก็เลยเรียกลูกไปทำเจดีย์ไว้ กลัวคนขโมย จะไม่กราบไม่ไหว้ พอถึงขวบปี ฤดูปีหนึ่งก็ไปกราบไหว้ครูบาไม้เท้าใหญ่

หอม ผู้เฒ่านี่ แต่ว่าอายุพรรษาเท่าใดไม่รู้ อายุพรรษาเท่าใดไม่รู้ ไปขนาดไอ้พวกข้าพวกขอมแถวนั้น ชวนไปกินเต่ากินแลน (ตะกวด) กินตะกวดพู่น (โน่น) แล้ว เขาไม่รู้เรื่อง

"บ๊ะ ! **ครูบาไม้เท้าใหญ่**มาแล้ว จะพาไปกินแลน"

ภาค ๗ จาริกสู่อินเดีย พม่า เชียงตุง

ปลายปี พ.ศ. ๒๔๖๔ จาริกเข้าไปในประเทศพม่า

ประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๔๖๔ นั้นเอง **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** กับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้จาริกไปในประเทศพม่า เลยเข้าไปถึงประเทศอินเดีย

หลวงปู่แหวนได้เล่าถึงการเดินทางว่า

หลวงปู่ทั้งสอง เดินทางออกจากประเทศไทยไปทางด่านแม่สอด จังหวัดตาก ข้ามแม่น้ำเมย ไปขึ้นทางฝั่งพม่าที่ด่านศุลกากรพม่า

หลวงปู่แหวน เข้าไปถามเจ้าหน้าที่พม่าถึงการเดินทางเข้าประเทศพม่า แต่พูดกันไม่เข้าใจ

เจ้าหน้าที่บอกว่า "เก๊กซะมะซิบู" ซึ่งหมายถึงว่า "ไม่เป็นไร" คือ เขายอมให้**หลวงปู่ทั้งสอง** เดินทางเข้าประเทศเขาได้

หลวงปู่ทั้งสอง เดินทางผ่านป่าเขาไปถึงเมืองชื่อ **ขลุกขลิก** พักอยู่ ๑ คืน พอรุ่งเช้า ออกบิณฑบาต ฉันเสร็จแล้วไปที่ท่าเรือ ได้โดยสารเรือไปเมือง **มะละแหม่ง** ซึ่งตั้งอยู่ทาง ภาคตะวันออกเฉียงใต้ของพม่า

เรือไปถึงเมือง **มะละแหม่ง** ประมาณ ๐๗.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น แล้ว**หลวงปู่ทั้งสอง**โดยสาร เรือข้ามฟากไปขึ้นทางเมือง **เมาะตะมะ**

ที่เมือง **เมาะตะมะ** มีดอยอยู่ลูกหนึ่งเรียกว่า **ดอยศรีกุตระ** มีเจดีย์อยู่บนยอดดอย ประชาชนให้ความเคารพศรัทธามาก ต่างขึ้นไปกราบนมัสการเจดีย์กันมากมายอย่างไม่ขาดสาย

เมื่อขึ้นไปบนยอดดอยศรีกุตระ จะมองเห็นทิวทัศน์เมืองเมาะตะมะเกือบทั้งหมด

สำหรับเมือง**มะละแหม่ง**นั้นเป็นเมืองท่าเรือ เช่นเดียวกับจังหวัดสมุทรปราการของไทยเรา **หลวงปู่แหวน** ว่าอย่างนั้น

การบิณฑบาตในพม่า

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเล่าให้ฟังว่าธุดงค์ไปประเทศพม่า โคจรบิณฑบาตเขาไม่ใส่ให้ ไปวันแรกก็ไม่ได้ วันที่สองก็ไม่ได้ฉันอีก ทีนี้วันที่ ๓ ก็ขอเดินตามตุ๊ (พระ) พม่ารูปหนึ่งไปด้วยกัน เขาก็ให้ไปด้วย การโคจรบิณฑบาตของตุ๊พม่าเขาไม่ได้ไปเป็นแถวอย่างเมืองไทย และมิได้เดินไปตามถนนหรือเดินไปตามหน้าบ้านอย่างบ้านเรา แต่เขาจะไปใครไปมัน ไปถึงบ้านใดแล้วก็เข้าไปในบ้าน รุกไปจนถึงครัว

ทีนี้บาตรของตุ๊พม่าไม่มีถลกบาตร ไม่มีเชิงบาตร ไม่มีสายสะพายอย่างบ้านเรา บาตรเขาก็ลูกไม่ใหญ่ ฝาบาตรของเขานั้น จะใช้เป็นทั้งฝาและเป็นทั้งของรับอาหารและกับข้าว ด้านบนฝาบาตร เขาก็จะทำเป็นขอบให้สูง ประมาณนิ้ว ๒ นิ้วฟุต ข้าวเขาใส่ให้ในบาตร กับเขาใส่ให้ในฝาบาตร ใส่กับใส่แกง เดินบุกเข้าไปในครัวก็ใส่ให้จนกว่ากะว่าจะอิ่ม ก็เดินกลับไปฉันอยู่วัดก็มี หรือนั่งฉันอยู่ตรงไหนก็ได้ หรือตุ๊บางรูปก็กินไปเรื่อยๆ ได้มาก็กิน กินยังไม่อิ่มก็ไปรุกเข้าครัวเรือนหลังใหม่ เขาไม่สะพายบาตรหรืออุ้มบาตรอย่างบ้านเมืองเรา เขาจะเอาแขนขวาหนีบไว้ หรือไม่ก็เอามือขวากางจับบาตรประคองติดตะโพก

การออกบิณฑบาตของตุ๊พม่า เขาจะออกสาย ๒ โมง ๓ โมง ออกไปแต่เช้าเหมือนบ้านเราไม่ได้กินหรอก

ส่วนน้ำดื่มนั้นของเขามีมาก เขาทำก๊อกน้ำสาธารณะไว้ทั่วไปตามถนน ท่านก็ได้อาศัยน้ำจากก๊อกเหล่านั้น ฉันเพื่อประทังความหิว

แม่ชีพม่าเขาจะใส่เสื้อออกสีออน (ชมพู) สไบก็สีออน ผ้านุ่งแสดแดง จะใช้ผ้าพาดบ่าอีกผืนหนึ่ง สีน้ำตาลเข้ม คล้ายกับพระสงฆ์พาดสังฆาฏิ ขอมากินเหมือนกันกับตุ๊

แม่ชีพม่าสีลาชิน แปลเป็นไทยว่า ผู้ชนะด้วยศีล พวกเขาจะออกบิณฑบาตเที่ยวขออาหาร ขอของ ขอเงินในวันพระน้อย (วันโกนหรือวันก่อนวันพระ) เดือนละ ๔ ครั้ง วัดของแม่ชีแยกจากวัดของพระ อยู่กันคนละวัด การอยู่การกินของใครของมัน คนตั้งใจบวชบำเพ็ญก็มี คนตั้งใจบวชแต่พอเลี้ยงชีพก็มี ลักษณะของพวกเขา ตัวใครตัวมัน มุ่งเฉพาะตน สอนกันแต่ว่า **"อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ"** จะเอื้อเฟื้อกันนั้นหายาก อันนี้**หลวงปู่ตื้อ**ไปเห็นมาแล้วเล่าให้ฟัง

หลวงปู่แหวน บอกว่า "การปฏิบัติธรรมอยู่ประเทศพม่า ถ้าจะอยู่เอามรรคเอาผลกันแล้ว อยู่ไม่ได้ เพราะอาหารไม่เพียงพอ"

ที่เมือง **เมาะตะมะ** หลวงปู่ได้พบ**พระเขมร**รูปหนึ่ง ซึ่งมาอยู่ประเทศพม่าหลายปี ท่านบอกกับหลวงปู่ว่า "บิณฑบาตที่นี่เต็มที เดินบิณฑบาตจนอ่อนใจ บางวันได้ข้าวไม่พอฉัน สู้เมืองไทยไม่ได้ บิณฑบาตมาฉันแล้ว ยังมีเหลือให้สัตว์เลี้ยงได้กินอิ่มอีกหลายตัว แต่ที่นี่จะทำอย่างนั้นไม่ได้ แม้จะเลี้ยงตนเองก็เกือบเอาตัวเองไม่รอด"

พูดถึงพระพม่า

หลวงปู่แหวน พูดถึงพระพม่าที่ท่านได้พบเห็น ว่า

พระพม่า เวลาพูดจาสนทนากัน มักจะพูดกันด้วยเรื่อง **โลกุตรจิต โลกุตรมรรค โลกุตรผล** ซึ่งจำเอาแผนที่จากพระอภิธรรมนั่นเอง เอามาพูดจาสนทนากัน

เพราะในประเทศพม่า เขาจะสอนแผนที่กัน สอนอภิธรรมกัน (คือสอนแต่เนื้อหาซึ่งเป็นภาคปริยัติ)

ฉะนั้น เวลาพระเขาพูดจาสนทนากัน จึงมักจะพูดแต่ธรรมะชั้นโลกุตระ ซึ่งก็เพียงแต่จำเอาตำรามาพูดเท่านั้น ส่วนจิตนั้นจะเป็นโลกุตระหรือไม่นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

หลวงปู่แหวนบอกว่า "พระเหล่านั้นเขาเรียนรู้แต่แผนที่ ไม่ได้สอนให้ไปศึกษาดูภูมิประเทศเหมือนกับพระกรรมฐานเรา"

หลวงปู่ตื้อก็พูดทำนองเดียวกันว่า "พระพม่าหนักอภิธรรม"

(หมายถึง พระพม่าศึกษาเล่าเรียนปริยัติ แต่ไม่ได้ปฏิบัติ การศึกษาทางพระพุทธศาสนาจึงต้องมีทั้ง **ปริยัติ** คือ การศึกษาเล่าเรียนธรรมะ **ปฏิบัติ** คือ การนำธรรมะที่เล่าเรียนมาลงมือกระทำ และ**ปฏิเวธ** คือ ผลที่พึงบรรลุอันเกิดจากการปฏิบัติธรรม ได้แก่ มรรค ผล นิพพาน)

เดินทางเข้าประเทศอินเดีย

หลวงปู่แหวน กับ **หลวงปู่ตื้อ** พักอยู่ที่**ดอยศรีกุตระ** เมือง**เมาะตะมะ** พอสมควรแล้ว ก็ลงเรือข้ามฟากกลับมาเมือง**มะละแหม่ง**

พักที่มะละแหม่ง ๓ วัน แล้วโดยสารเรือไปเมือง**กัลกัตตา** ประเทศอินเดีย แล้วขึ้นรถไฟไปเมือง**พาราณสี** แล้วไปนมัสการสังเวชนียสถานและปูชนียสถานที่สำคัญต่างๆ

จากการบอกเล่าของพระศิษย์บอกว่า **หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านเดินทางไป **เนปาล** อยู่ทางเหนือของอินเดีย และทางใต้นั้นท่านได้ลงเรือสำเภาข้ามไปที่เกาะศรีลังกาด้วย

หลวงปู่แหวน บอกว่า การท่องเที่ยวอยู่อินเดียนานไม่ได้ เพราะมีปัญหาเนื่องด้วยอาหาร และการบิณฑบาต จึงต้องเดินทางกลับมาจำพรรษาในเมืองไทย

เดินทางกลับเมืองไทยทางอำเภอแม่สอด

ในการเดินทางกลับเมืองไทย **หลวงปู่ทั้งสอง**กลับมาตามทางเดิม คือ จากอินเดีย ท่านโดยสารเรือจาก**กัลกัตตา** มาขึ้นที่**มะละแหม่ง** ของพม่า แล้วก็โดยสารเรืออีกต่อ มาขึ้นที่ **ขลุกขลิก**

ต่อจากนั้นท่านเดินเท้ากลับประเทศไทยมาตามเส้นทางเดิม เมื่อถึงด่านแล้วข้าม**แม่น้ำเมย** เข้ามายังฝั่งไทยตรง**ด่านแม่สอด** จังหวัดตาก

หลวงปู่ทั้งสอง พักอยู่ที่อำเภอแม่สอดพอมีกำลังแล้ว ก็เดินธุดงค์ภาวนาอยู่ใน**เขตอำเภอสามเงา จังหวัดตาก** แต่ไม่ได้จำพรรษา

หลวงปู่แหวน เล่าว่าชาวบ้านแถวนั้นเลี้ยงสุนัขไว้ดุมาก เมื่อท่านไปบิณฑบาต บางวันถูกสุนัขกัดเอา เจ้าของเขาก็ไม่ไล่สุนัข เขาถือว่าสุนัขดุนั้นดี จะได้เฝ้าบ้านได้

ที่จังหวัดตากนี้เอง **หลวงปู่แหวน** ถูกสุนัขกัดที่ขาทำให้แผลอักเสบเรื้อรัง **หลวงปู่แหวน** ต้องทรมานกับแผลนี้อยู่นาน และเป็นแผลเป็นมาตลอดชีวิตท่าน

ผีเข้าร่างพระอาจารย์แหวน

มีพระศิษย์**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** กราบเรียนถามหลวงปู่ตื้อว่า “หลวงปู่ครับ ผีมีจริงหรือเปล่า ?”

“อ้าว ! มีสิ ถ้าสงสัยไปถามท่านแหวนดูก็ได้ ผีมีจริงนะ...”

แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**ก็เล่าเรื่อง**หลวงปู่แหวน**ถูกผีเข้าร่างว่า

“เมื่อไปภาวนากันใหม่ๆ เวลานั้น เราก็ดี ท่านแหวนก็ดี เพิ่งจะฝึกภาวนาใหม่ๆ เป็นพระมหานิกายอยู่ แต่ก็อยากเดินธุดงคกรรมฐาน แสวงหาสัจธรรม”

ทีนี้**หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็เล่าให้ฟังว่า ท่านไปธุดงค์กันสองรูปนั่นแหละ ไปทางพม่า แล้วกลับมาทางกอกะเร็ก เข้าทางอำเภอแม่สอด จังหวัดตากนะ

ทีนี้ก็พากันไปพักยังศาลาเก่าๆ หลังหนึ่งกลางป่านั่น สมัยก่อนไม่มีผู้คนหรอก

มาถึงฝั่งไทยก็เหน็ดเหนื่อยมาก จึงมาพักอยู่ที่ศาลาหลังนั้น แขวนกลดคนละมุมศาลา

"เรานอนอยู่มุมหนึ่ง ท่านแหวนก็นอนอยู่มุมหนึ่ง คืนแรกสบายดี จนรุ่งเช้าก็ออกบิณฑบาต ได้อาหารมาแล้วก็กลับมาฉันที่ศาลา

พอวางสิ่งของและบาตรเท่านั้นเอง ท่านแหวนนั่งลง เอามือยันไปข้างหน้ากับพื้นกระดานนะ ผีเล่นงานท่าน ขากรรไกรแข็งหมด ท้องแข็งหมด น้ำลายไหลไม่หยุด"

หลวงปู่ตื้อคิดว่า**หลวงปู่แหวน**ท่านเป็นลมหรือไง

"เอ ! ท่านแหวนๆ" เรียกอย่างนั้น "เออ ! ก็ไปบิณฑบาตกลับมาดีๆ อยู่นี่นะ เอาแล้วซี"

เข้าที่ กำหนดจิตดูก็รู้ว่า "นี่มันผีนี่นะ" ว่าแล้ว**หลวงปู่ตื้อ**ก็ทำท่าขู่ผี

ด่าเลย ! ด่าผี เวลานั้นการปฏิบัติยังอ่อนทั้งคู่ ไม่มีคาถานี่นะ เลยด่าเอา ผีก็ยังไม่กลัว ด่ามันก็ไม่กลัว ก็เลยหาอุบายใหม่

เอาใบไม้แห้งๆ นำมากองไว้ แล้วก็จุดไฟขู่เลย "เอาล่ะ ถ้าหากไม่ไปนะ จะเอาดุ้นฟืนที่ติดไฟแดงๆ นี่เผาเสียเลย ผีมันไม่กลัวไฟให้มันรู้ไปซี"

ว่าแล้วก็เอาไม้ขีดจุดไฟ เอาดินแห้งๆ ก้อนโตๆ มาเผา เผาจนแดง แล้วก็เอาไม้มาคีบทำเป็นเหมือนคีมหนีบยื่นเข้ามา แล้วก็ขู่ว่า "เอาล่ะ ถ้าไม่ออกจากร่างพระสงฆ์องค์เจ้า ไม่เกรงกลัวบาปกรรมล่ะก็ เราจะเผาให้ตายจริงๆ"

หลวงปู่ตื้อ ท่านทำจริงๆ นะ ด่าก็เก่ง ทำก็เก่ง เอาซีทีนี้ ท่านจะเผาผีด้วยดินจี่ร้อนๆ (จี่ แปลว่า เผา เป็นภาษาอีสาน) ยื่นเข้าไปข้างหน้าของหลวงปู่แหวน

"เอาล่ะนะ วันนี้ถ้าเจ้าไม่ออกไป ข้าจะเอาตายเลยวันนี้ว่ะ มาเล่นกับตาตื้อหรือไง เอาล่ะ"

ว่าแล้วก็เอาดินจี่จี้ลงบนหัวของหลวงปู่แหวนจริงๆ เท่านั้น ผีออกเลยทีเดียว **หลวงปู่แหวน** กระดุกกระดิกตัวได้ก็พูดออกมาว่า

"บ๊ะ มันจะเอาตายจริงๆ นะ ท่านตื้อ !"

วันนั้นพอฉันเสร็จ ล้างบาตรเสร็จ ก็เตรียมตัวออกเดินธุดงค์ต่อไป อยู่ไม่ได้ หลวงปู่แหวนเก็บกลดห่มผ้าแล้วออกเดินเลย

หลวงปู่ตื้อไม่ยอมไป บอกหลวงปู่แหวนว่า "ไปรอข้างหน้านะ ผมจะจัดการกับผีตัวนี้ให้ได้"

หลวงปู่แหวนท่านไม่ฟังเสียง ออกเดินธุดงค์ไปเลย ไม่อยู่แล้ว "ท่านตื้อ จะอยู่ก็อยู่ไปเถิด ผมไปก่อน"

หลวงปู่ตื้อก็ว่า "เอาเถิดๆ ไปรอข้างหน้าก่อน ผมจะพิสูจน์กับผีสักหน่อย แล้วจะตามไป"

มีผู้กราบเรียนถามครูบาอาจารย์ว่า ทำไมสมัยนี้ ผีไม่ดุเหมือนสมัยก่อนๆ ได้รับคำตอบว่า เพราะพระป่ากองทัพธรรมสายท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น ได้ไปช่วยปลดปล่อยวิญญาณให้ได้ไปผุดไปเกิด และให้เลิกมิจฉาทิฏฐิต่างๆ รวมทั้งสั่งสอนประชาชนให้เลิกนับถือผี หันมาถือพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง

หลวงปู่ตื้อพิสูจน์และสงเคราะห์ผีตนนั้น

เมื่อ**หลวงปู่แหวน**แยกไปธุดงค์ตามลำพังแล้ว **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็ยังพักอยู่บนศาลาหลังนั้น เพื่อพิสูจน์และสงเคราะห์ผีตนนั้น ตกกลางคืนท่านสวดมนต์ไหว้พระไม่มากหรอก ท่านให้เหตุผลว่า

"ไม่สวดมนต์มาก เอาพอเป็นพิธีนิดๆ หน่อย หรือพอสาบานน้ำไม่ให้ไหลได้เท่านั้น !"

(สาบานน้ำไม่ให้ไหล เป็นปริศนาธรรม เกี่ยวเนื่องกับพระวินัย ๒๒๗ ข้อ ในข้อ ภิกษุแกล้งทำน้ำอสุจิให้เคลื่อน ต้องสังฆาทิเสส เว้นไว้แต่ฝัน

สังฆาทิเสส ๑๓ มีโทษหนักรองมาจาก ปาราชิก ๔ อันเป็นโทษหนักที่สุด ถ้าต้องปาราชิก ๔ ข้อใดข้อหนึ่ง ต้องขาดจากความเป็นพระ)

ท่านสวดมนต์พอเป็นพิธี พอสาบานน้ำไม่ให้ไหลได้เท่านั้น เสร็จแล้วท่านก็นั่งสมาธิภาวนา จิตสงบดี สว่างทั่วบริเวณนั้น

ผีผู้หญิงก็มาปรากฏเข้ามาเลย ปรี่เข้ามาหา เสร็จแล้วท่านก็เพ่งจิตเข้าใส่ บอกว่า "หยุด !"

"เจ้าไม่รู้จักพระสงฆ์ผู้มีศีลมีธรรมเลยจริงๆ เจ้าจะเอาอะไร เจ้ามาจากไหนวะ ? เจ้าผีร้าย"

ผีก็ตอบว่า “ใช่แล้ว ฉันเป็นผีตายทั้งกลม ลูกตายในท้อง เขาเอามาฝังไว้ที่นี่”

“อ้าว ! เจ้าใช่ไหมที่ทำพระสงฆ์ท่าน ?”

“ใช่ !”

“แล้วทำท่านทำไม บาปกรรมรู้ไหม ?”

“ดิฉันชอบพระรูปนั้น ท่านสวย ท่านหล่อดี ฉันชอบท่าน จะเอาพระรูปนั้นไปทำผัว”

หลวงปู่ตื้อได้ฟังก็พูดว่า

“โอ ! ท่านแหวนนี่มีเสน่ห์หลายนะ ผีจะเอาทำผัวน่ะ เกือบมิล่ะ เจ้ามันเป็นบ้านะเออ พระเจ้าท่านมาหาบำเพ็ญภาวนา หาศีลหาธรรม ละเว้นกิเลสตัณหา จะมาเอาท่านเป็นผัว เป็นบาปกรรมนะ เวลานี้เจ้าก็เป็นเปรตเป็นผีอยู่จะให้ตกนรกมากกว่านี้หรือ ตั้งแต่นี้ต่อไปเจ้าจงอย่าทำพระป่าพระธุดงค์นะ เห็นท่านก็อนุโมทนาสงเคราะห์ท่านซี จะได้ไปเกิด เอาเจ้ารับศีลเดี๋ยวนี้..”

นั่น...**หลวงปู่ตื้อ** ท่านให้ผีรับศีลเลย สอนศีลห้าให้ จนผีตัวนั้นลดละทิฏฐิลง ยอมรับความดีงาม แรกๆ มันไม่รู้ มันบอกไม่รู้ว่าเป็นพระเป็นเจ้า

“หลวงปู่แหวน ตอนเป็นพระรุ่นหนุ่ม ท่านผิวขาว งามหลายนะ มันก็จะเอาไปเป็นผัวล่ะซี”

หลวงปู่ตื้อ ท่านเล่าว่า “เราอยู่ที่ศาลาหลังนี้เป็นเวลา ๑ เดือน อยู่สอนผีตนนั้น ให้รู้จักทำความดีบ้าง อย่างน้อยก็จะเป็นนิสัยตามส่ง เราก็แผ่เมตตาให้บ้าง ทำบุญให้บ้าง จนผีผู้หญิงนี้ค่อยๆ สุขสบายขึ้น”

แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**จึงมุ่งเดินทางไปพบ**หลวงปู่แหวน** เพื่อออกธุดงค์ร่วมกันต่อไป

เรื่องผีเจ้าเข้าสิงแก้บนด้วยการบวชจึงหาย

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านได้เมตตาเทศน์เล่าเรื่องผีเจ้าอโยธยาถูกทหารเล่นลบหลู่โดยยกตีนไหว้ แล้วถูกผีเจ้าเข้า แก้บนอย่างไรก็ไม่หาย แต่เมื่อบนด้วยการบวช ๒ พรรษา แล้วหายทันที ดังนี้

“ชาวอโยธยาเขาจั่ง (จึง) ได้เคยมีมาแล้ว พวกผีเจ้าฮั่นน่ะ (นั่นน่ะ) พวกผีเจ้า ผีเจ้ากะผีภูมิ ผีพ่อผีแม่เฮานั่นล่ะ เจ้าปู่เจ้าตาฮั่นน่ะ บูชาผีเจ้า เจ้าอโยธยาของเรานี่ล่ะ คือยังบ่ทันเกิด

นั่นตั๊ว (นั่นแหละ) บูชาผีเจ้าปู่เจ้าตาเพิ่น (ท่าน) ว่า อันนี้เมื่อบ่บูชาบ่ได้ ไปผิดแล้วก็เอาแล้ว ปวดหัวมัวตา **ครั้นไปดูเมือ อ้าว ! ถูกผีเข้าเพิ่นว่า ครั้นถูกผีเข้า บนหมูกะมี บนนี้กะมี บนกะบ่หาย นี่**

พูดปัจจุบัน เมื่อผม **(หลวงปู่ตื้อ) อยู่จังหวัดตาก** นั่น วัดอัมพวัน นายร้อยกวด คนอุตฯ (อุตรดิตถ์) นั่นล่ะ แกไปเป็นทหารอยู่ปากน้ำโพ เป็นนายร้อย เจ้ากรมหมื่นชุมพรเสด็จมา เสด็จมาก็รับต้อน รับต้อนดีแล้ว ท่านเสด็จไปขึ้นแท่นเจ้ากรมฯ นั่น พอขึ้นแท่นแล้วกะทำพิธี ไอ้พวกนั้นกะเอากระโถนน้ำหมากไปให้ทำพิธีเล่น พวกทหารน่ะ คาบบุหรี่เกล็ด บุหรี่ทอง เบ้ายาทอง ทำท่า **ไอ้เล่นนี่ก็เอาตีนไหว้ นั่น เล่นกันสนุกกะลงมา... โอ๊ย ! เจ็บหัว เจ้าตายล่ะ**

บนหมู แฮง (ยิ่ง) เจ็บเข้า นี่ เทวดารักษาแท่น บนหมูหัวหนึ่ง เจ็บเข้า ไก่ แฮงเจ็บเข้า ปลา แฮงเจ็บเข้า บ๊ะ !

"เจ้าปู่เจ้าตา ยักษ์รักษาปราสาท รักษากรมทหาร ถ้าบ่ดูลูกหลาน ลูกหลานจะตาย" อันนี้คนบ้านนอกเป็นบ้า แต่อยากเล่น

"ทำแล้วเมื่อได้แล้ว ข้าพเจ้าจะขอบวช ๒ พรรษา บวชจริงๆ นะ"

เท่ากับหายเจ็บ นั่น ! ปานนั้นล่ะ บนหมูบนไก่บ่หาย จะบวช ๒ พรรษา บาปขึ้นแท่นเจ้าปู่ใหญ่ พอพูดปั๊บ ! ออก สบาย นั่น ก็ได้มาบวช ๒ พรรษา นั่น นั่นล่ะ เอาหมูเอาไก่ ขึ้นบ่ได้ อันนี้ผีเจ้า บวช ! หาย สบาย นี่ล่ะ มันเป็นมาอย่างนี้ล่ะเพิ่นว่า"

เรื่องหลวงพ่อตาแจ้ง (ตาทิพย์)

เรื่องหลวงพ่อตาแจ้ง (ตาทิพย์) **ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม** ได้ฟังจาก**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เล่าให้ฟัง ดังนี้

"... ไปจังหวัดตาก **หลวงพ่อตาแจ้ง** หลวงพ่อตาแจ้ง นี่ใครจะทำอะไรอยู่ที่ไหน เขารู้หมดท่านรู้หมด

นายแนว ตาแถวตาแนว เป็นเด็ก ก็บ้านก็อยู่ใกล้ มันอยู่ใกล้ที่อยู่ของหลวงพ่อตาแจ้ง พ่อเป็นโรคอหิวาต์ตาย มีเงินฝังไว้ แต่ไม่รู้ ยังไม่ได้สั่งลูกสั่งเมียเลยตายก่อน

ก็เลย แม่บอกว่า "ไอ้หนู ไปถาม**หลวงพ่อตาแจ้ง** พ่อเอาเงินไว้ที่ไหน จะไปเอามาก็ไม่ได้"

ไปถึง “เอ้อ ! กูรู้ ไอ้หนู ไปบอกแม่มึงเอาสับปะรดมาให้กู ถวายกู กูจะฉันเพลนะ ไอ้ลูกทางหน้าบ้าน กูไม่เอาหรอก ชะมดกินแล้ว เอาลูกทางด้านหลัง ไวๆ หน่อย”

นายแนวก็วิ่งมาก็ให้แม่ไปดู “หลวงพ่ออยากฉันสับปะรด” ไปดูทางหน้าบ้าน ชะมดกินหมดแล้ว กินไปครึ่งหนึ่งล่ะ ด้านหลังยังดีๆ อยู่ แม่ก็ปอกเปลือกดีๆ ก็ไปถวาย กินแล้วคุยเฉย

“พ่อมึงชื่ออย่างนั้นนะไอ้หนูนะ เคยทำบุญผ้าป่ามาแล้ว เคยสร้างพระมาแล้ว กฐินพ่อมึงก็ทำ เคยทำ แหม่ ! นั่นๆ เห็นไหมนั่นน่ะ พ่อมึงหย่อนหัวอยู่นั่นๆ พ่อมึงเป็นเทพบุตรอยู่โน้น ชั้นจาตุมหาราชิกาโน่น มึงเห็นไหม โน่นๆ”

“ต้นดอกเกดหน้าบ้าน พ่อมึงชอบจักตอกเหลาหวายสานตะกร้าขาย ก็ที่พ่อมึงนั่งอยู่นั่นน่ะที่พ่อมึงจักตอกนั่นล่ะ ให้ไปขุดเอา บอกแม่มึงนะ เป็นแม่ม่ายนะ อย่าไปขุดมื่อวัน (กลางวัน) เขาจะแย่งไป ขุดมื่อคืน (กลางคืน)” มื่อคืนก็เลยไปขุดเอาก็ได้จริงๆ นั่น เป็นอย่างนี้

“เงินทองพวกนี้มันยากเย็นอะไร โอ้โถ ! ก็เรือสำเภาสมัยโบราณเขามาล่มริมแม่น้ำปิง อำเภอสามเงา ก็คนข้ามไปข้ามมา ข้ามเรือจนเขาเลื่อม (เงา) จะไปหาพวกนั้นก็ไม่หมด มันจะเป็นลำเรือ”

“อยู่ตรงไหน ?”

“ก็พวกมึง ทางเดินตรงนั้นๆ ทำไมไม่ไปดู”

“โอ๊ย ! ไม่เห็น”

“ก็จะไปเห็นยังไง ตาอย่างพวกมึง เจ้าตัวเขาก็เฝ้าของเขาอยู่ อยู่เฉย อยู่นั่นล่ะ”

อีตาหวังหลังโก่ง (หลังค่อม) สามหลังคา ไปทำไร่อยู่ดงสามสิบ ดงสามสิบก็ทางไปเถิน นั่นล่ะ **หลวงพ่อตาแจ้ง**นี้ไป ไปภาวนาด้วย

“โยมพี่ๆ ปีนี้บอกพระน้องชายจะมาจำพรรษาอยู่ด้วย”

“โอ๊ย ! มันแค่สามหลังคาบ้าน มันจะไม่เพียงพอมั้งหลวงปู่ ที่ไหนมีบ้านใหญ่บ้านโต ขอให้ไปจำพรรษาที่นั่นเถอะ”

“เอ๊ย ! เกิดชาตินั้นอยู่นั้น เกิดชาตินี้เป็นพี่มาแล้วก็มาเท่านั้น พระน้องชายจะมาโปรด ก็ทำไมไล่ไปที่อื่น เอ๊ ! อะไร อยู่นี่ๆ ไม่ให้อยู่ก็อยู่”

เป็นอย่างนั้นอีก ก็ทำแคร่ให้อยู่เรียบร้อย ก็บิณฑบาตสามบ้านนั่นล่ะ ก็พยายามอยู่ในป่า เวลาออกพรรษาแล้วก็

"เอ้า ! เอาด้ายดำด้ายแดงมา" พรูด...(เป่าคาถา)

"อะ ไปที่ไหนก็อย่าเอาออกถุงเสื้อ (กระเป๋าเสื้อ) นะ ด้ายดำด้ายแดง"

ใส่ถุงเสื้อไปก็ **หลวงพ่อตาแจ้ง**ออกพรรษาไปเลย ไปก็ไปเจอฝูงควายป่าขวิดชนอีตาหวัง ชนไปชนมาเขาขวิดเหวี่ยงขึ้น ก็มือเกาะต้นไม้ มันก็เฝ้าอยู่ครึ่งวัน ควายป่าก็หนี อีตาหวังก็ลงมา เมื่อลงมาแล้ว (ขวิด) ไม่เข้า ขาดแต่เสื้อ เมื่อกลับมาถึงบ้านด้ายดำด้ายแดงลักหนีแล้ว ไม่รู้หายไปไหน

ตอนที่จะทิ้งขันธ์นี้ก็เลยบอกว่า แม่โยมแนว

"นี่ อีหนู มึงเอาหมากมานี่ กูจะกินให้มึง เอาขวดมาใส่น้ำหมากนะ กูจะทิ้งขันธ์ล่ะวะ"

ก็จีบหมากไปก็เคี้ยวๆๆ บ้วนๆ น้ำหมากใส่ขวด ปิด

"มึงอธิษฐานอะไรก็อธิษฐานเอานะ กูจะทิ้งขันธ์"

"หลวงปู่จะทิ้งขันธ์จังได๋ (อย่างไร) ?"

"เอ้อ ! กูไปทิ้งเมืองอินเดียโน่นล่ะ"

"ทิ้งขันธ์แล้วหลวงปู่จะไปที่ไหน ?"

"เหย ! มึงไม่รู้กูหรืออีหนู พระพุทธเจ้าไปอยู่ที่ไหน กูก็ไปหาที่พระพุทธเจ้าอยู่สิ กูจะมาวนเวียนอยู่กับมึงยังไง กูไม่เอาล่ะ วนเวียนอยู่กับโลกมนุษย์นี่ กูวุ่นวายจะตายอยู่แล้ว พระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหน กูก็ไป"

"หลวงพ่อจะไปยังไงล่ะเมืองอินเดีย ?"

"ว่านสาลิกาอยู่เขาใหญ่ ว่านเราอดอยากอะไร ว่านสาลิกานี่ดอกเป็นนกสาลิกา นกสาลิกานี่มันเกิดจากดอกว่าน มันแก่ขึ้นๆ ก็ร่วงเป็นนกสาลิกายืนตาย กูก็เอาว่านสาลิกามาเสก เสกกินกูก็บินไป กูไปบ่อยล่ะ เมืองอินเดียแค่นี้เอง"

ว่างั้น แต่คุยนักเลงอยู่ตลอด"

เรื่องหลวงพ่อตาแจ้ง (ตาทิพย์) โปรดนายพราน

พูดถึงหลวงปู่ตื้อนี้แล้ว ไปเจออีตานายพรานนั่นน่ะ เจอตานายพราน อีตาพราน โอ๋ย ! ไม่ใช่ธรรมดา ผมยาวถึงหลัง มีดตัดก็ไม่เข้า เหนียว เหนียวถึงผม **หลวงปู่ตาแจ้ง**ไปโปรด

“โยมพรานบ้านนี้ บอกโยมพรานมาหา ไปพักวัด”

คนก็วิ่ง “ลุงพรานๆ **หลวงพ่อตาแจ้ง**มา สั่งให้ลุงพรานไปหา”

มาก็ มาถึงไม่มีกราบแล้ว ลุงพรานมาถึงนั่งขัดสมาธิต่อหน้า เรียกว่า ขาสั่นอย่างเจ๊กตีขิมนั่น

“อะไร ? ไอ้**หลวงพ่อตาแจ้ง** ไอ้ฉิบหาย ไอ้ขี้เกียจขี้คร้านหลังยาว ไม่มีปัญญาหาเลี้ยงตนเอง ไปบวช ไอ้หัวล้านขี้เกียจ เขาทำมาหาเลี้ยงชีพ ยิงช้างยิงเสือมากิน ไม่ได้ยิงไอ้ตาแจ้ง จะมาเป็นทุกข์อะไรกับเขา เรื่องอะไร โอ้โถ ! งาช้างมันราคาแพงจะตายอยู่แล้ว ไอ้หัวล้านมาหาเรื่อง” ว่าไปโน่นเลย สั่นขาดิ๊กๆๆๆ

หลวงพ่อตาแจ้ง หัวเราะชอบใจ ฮ่าๆๆๆ เลย นายพรานพูด

“ไอ้พรานมึงหยุดก่อน กูมันล้านหัวขูด ไม่ใช่ว่าล้านหัวธรรมดาเหมือนคนอื่น มึงดีหรือเปล่าไอ้พราน ?”

“ดี”

“ดีมึงไปกับกู ไปลองกับกูเดี๋ยวนี้” ว่างั้น

ไปถึงล่ะก็ พรูด... “นี่กูเจ้าช้าง มาเอาโต (ตัว) ช้างได๋ (นะ) มาเป็นฝูงได๋นี่” หยุดเรียกเสือมา เรียกอะไรมา

“แหม ! คาถาผมนี้ ผมยังไม่ดี ไม่มีหรอก โอ้โถ ผมยอมแพ้**หลวงพ่อตาแจ้ง** ถ้าหลวงพ่อตาแจ้งให้ผมล่ะ ผมจะรวยครับ ผมจะเรียกช้างเอาแต่ตัวมายิงเอางาขาย ขอเรียนต่อ ผมขอเป็นลูกศิษย์ ผมแพ้แล้วครับ”

“โอ๋ย ! ไม่ยาก ถ้ามึงจะเรียนกับกู เอามาหมื่นหนึ่ง”

“พรูด...” จับปั๊บ เสกคาถาเลย นายพรานมาถึงบ้าน แบกปืนไปเรียกช้างมา มาเป็นฝูง ยิงก็ไม่ถูก เรียกอะไรมา ยิงก็ไม่ถูก ขนาดตบยุงยังไม่ถูก

"ไอ้ฉิบหาย ไอ้ตาแจ้งตัดอาชีพกูแล้วเว้ย" ทิ้งปืนขึ้นเพดาน เลยไปอยู่กับวัดกับวาเลย

หลวงปู่ตื้อไปนี่ก็ไปเจอนายพราน ไปคุย

"คุณหลานเอ๊ย ผมนี้เป็นคนหัวดื้อ เรียนคาถาอาคม โอ้โฮ ! ไม่รู้เท่าไหร่ เสียโอกาสไปเท่านั้น เหมือนกับเด็กหาเหาเล่นหัวเล่น" สลดเสียใจ

"ถ้าไม่ใช่**หลวงพ่อตาแจ้ง**โปรดผมล่ะ คนในโลกโปรดผมไม่ได้ มี**หลวงพ่อตาแจ้ง**โปรด ท่านโปรดอย่างนี้ ผมก็เลยอยู่วัดอยู่วาก็ดี ถึงผมจะชั่วมากก็ยังมีหลวงพ่อตาแจ้งมาโปรดผม ก็เป็นพระคุณ สาธุครูบาอาจารย์"

เฒ่าก็นึกถึงบุญคุณทีหลัง ช่วงนั้นก็**หลวงพ่อตาแจ้ง**มาโปรด แล้วผู้เฒ่าก็มาหยุดตอนเที่ยวนี่ล่ะ

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๖๕ จาริกไปเชียงตุง เชียงรุ้ง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ กับพระสหจรของท่าน คือ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เมื่อสมัยที่ยังเป็นพระหนุ่ม ท่านชอบเที่ยวธุดงค์แสวงวิเวกไปตามสถานที่ต่างๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศเท่าที่ท่านมีโอกาสและสามารถจะไปได้ถึง จึงกล่าวกันว่า **หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** ท่องธุดงค์ไปมากที่สุดในบรรดาพระธุดงค์ทั้งหมด

ถ้ารวมเวลาที่**หลวงปู่ทั้งสององค์** เดินธุดงค์ทั้งหมดก็ร่วม ๕๐ ปี ค่อนชีวิตบรรพชิตของท่าน

หลวงปู่แหวนบอกว่า การเดินทางในสมัยก่อน ไม่ได้เป็นกังวลห่วงเรื่องรถเรื่องเรือ เพราะการคมนาคมด้วยยานพาหนะสมัยใหม่นั้นไม่มี

การไปมาได้สะดวกสบายมีอยู่ทางเดียวเท่านั้น คือ เดินไป และเวลากลับก็เดินกลับ

ครูบาอาจารย์บางท่านได้พูดในเชิงขบขันว่า การเดินทางของพระธุดงค์ในสมัยก่อน ใช้รถอยู่ ๒ อย่าง คือ รถ **"มอเตอร์ขา"** กับรถยี่ห้อ **"ออสตีน"** เท่านั้น

หลังจากออกพรรษาแล้ว ปี พ.ศ. ๒๔๖๕ ในปลายเดือนตุลาคม **หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** ได้จาริกธุดงค์ไปเมือง**เชียงตุง เชียงรุ้ง**

ท่านออกจากเขตไทยทางด่าน**อำเภอแม่สาย** จังหวัดเชียงราย ข้ามเขตพม่า

ทางฝั่งพม่าสมัยนั้น มีประชาชนอาศัยอยู่ไม่มากนัก

หลวงปู่ทั้งสอง เดินไปตามทางล้อทางเกวียน ในบางแห่งก็ลัดไปตามป่าตามเขา

ภูมิประเทศส่วนใหญ่ ที่**หลวงปู่ทั้งสอง**ผ่านไป ล้วนแต่เป็นป่าเขา มีต้นไม้ลำต้นสูงใหญ่ปกคลุมอยู่ทั่วไป

หลวงปู่ทั้งสอง พำนักปักกลดไปเรื่อยตามรายทาง จนไปถึงเมือง**เชียงตุง**

หลวงปู่แหวนบอกว่า เมืองเชียงตุงนั้นตั้งอยู่ในหุบเขา มีภูเขาเป็นกำแพงธรรมชาติล้อมรอบ พลเมืองส่วนมากเป็นชาวไทยใหญ่ มีพม่าอยู่บ้าง นอกนั้นเป็นชนพื้นเมืองเผ่าอื่นๆ

เชื้อสายเจ้านครเชียงตุงต่างก็มีความเลื่อมใสศรัทธาใน**ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** กันมาก เชื้อพระวงศ์ผู้ใหญ่ยังปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด

ด้านการศาสนา พระภิกษุสามเณรก็มีการประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยดี เพราะได้**ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ** ไปแนะนำสั่งสอนไว้เมื่อสมัยที่ท่านไปจำพรรษาอยู่ที่เชียงตุง

พลเมืองเชียงตุงพูดได้สองภาษา คือ ภาษาไทยใหญ่ กับ ภาษาพม่า

ประชาชนส่วนใหญ่ มีอัธยาศัยไมตรีดี ชอบการบุญกุศล ดูแลอุปถัมภ์พระภิกษุสามเณรดี

อากาศในฤดูหนาวค่อนข้างหนาวเย็น เพราะเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ในที่ที่มีภูเขาล้อมรอบ

การไปเมืองเชียงตุงในครั้งนั้น **หลวงปู่ทั้งสอง**ไม่ได้อยู่จำพรรษา

จาริกไปแสนหวี ฝีฝ่อ หนองแส

จากเมืองเชียงตุง หลวงปู่ทั้งสอง ได้จาริกขึ้นไปทางเหนือต่อไปอีก ภูมิประเทศเป็นป่าทึบ มีป่าโปร่งสลับอยู่บ้าง มีธารน้ำและสัตว์ป่านานาชนิด ในเวลากลางคืนอากาศหนาวเย็นมาก

เมื่อพ้นจากเขตเชียงตุงขึ้นไปทางเหนือแล้ว ผู้คนจะเป็นพวกชาวเขาเผ่าต่างๆ เผ่าที่มีความเจริญมากกว่าเผ่าอื่นๆ ได้แก่ **พวกจีนฮ่อ**

หลวงปู่ทั้งสอง ได้จาริกขึ้นไปถึง**เมืองแสนหวี ฝีฝ่อ** และ **หนองแส** เมืองเหล่านี้เป็นที่อยู่ของพวกจีนฮ่อ

บางแถบที่**หลวงปู่ทั้งสอง**ผ่านไป มี**แม่น้ำโขง**ไหลผ่าน พื้นที่เป็นที่ราบในหุบเขา

พอจวนจะเข้าพรรษา คือช่วงเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน จะมีฝนตกชุกมาก ไม่สะดวกที่จะพำนักในแถบนั้น หลวงปู่ทั้งสอง จึงได้เดินทางกลับมายังประเทศไทย

ภาค ๘ กลับมาอบรมธรรมปฏิบัติกับหลวงปู่มั่น

พ.ศ. ๒๔๖๖ อบรมธรรมปฏิบัติกับหลวงปู่มั่นที่เสนาสนะป่าบ้านค้อ

ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๔๖๖ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** และ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เมื่อท่านทราบข่าวว่า **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** พร้อมด้วย **หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล** ได้กลับมาจำพรรษาร่วมกันอีกครั้งที่ **เสนาสนะป่าบ้านค้อ** อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ท่านทั้งสองจึงได้ออกเดินธุดงค์ติดตามเข้าไปกราบและรับการอบรมธรรมปฏิบัติกับหลวงปู่มั่นอีกครั้ง

ณ เสนาสนะป่าบ้านค้อ **หลวงปู่แหวน** และ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านได้มีโอกาสพบกับพระศิษย์รุ่นแรกๆ ของ**หลวงปู่เสาร์** และ **หลวงปู่มั่น** ซึ่งได้ติดตามมาขอเข้ารับการศึกษาอบรมธรรมปฏิบัติกับท่านพระอาจารย์ใหญ่ทั้งสองอยู่หลายองค์ เช่น **หลวงปู่สิงห์ ขนฺตยาคโม** **หลวงปู่มหาปิ่น ปญฺญาพโล** **หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี** **หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ** และ **หลวงปู่ฝั้น อาจาโร** เป็นต้น

อยู่พระบาทบัวบก – ลองเอาจิตออกจากร่าง

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม ได้เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อลองเอาจิตออกจากร่าง ดังนี้

"คราวเมื่อไปอยู่**พระบาทบัวบก** **หลวงปู่มั่น** **หลวงปู่เสาร์** **หลวงปู่บุญ** **หลวงปู่คำ** เป็นพระผู้ใหญ่ คืนวันหนึ่งเจอ**หลวงปู่มั่น**เทศน์

"การภาวนานั้นอย่าเอาจิตออกนอกขันธ์ ให้รวมจิตสบายๆ เออ รู้จิตให้เห็นจิต ถ้าเอาจิตออกนอกขันธ์ไปดูนั่นดูนี่ เดี๋ยวระวังเป็นบ้านะ เหตุนั้นอย่าให้ออก อย่าให้ถอนจิตออกจากขันธ์ ถอนออกไปแล้วจิตจะเป็นบ้า" หลวงปู่มั่นเทศน์ไว้อย่างนั้น

หลวงปู่ตื้อได้ฟัง "เอ๊ ! คนอยู่ดีๆ มันจะเป็นบ้าได้ยังไง เพราะคนไม่เป็นบ้า คนเป็นบ้ามันน่าจะผีเข้า ถูกของ หรือเป็นบ้ามาเก่า อยู่ดีๆ ว่าจิตออกนอกขันธ์เป็นบ้า มันเป็นไปไม่ได้ ทดลองดูก่อนถึงจะเชื่อ"

หลวงปู่ตื้อก็ภาวนาดู "บ๊ะ ไปเที่ยวพรหมโลกลองดูซะก่อน มันจะเป็นบ้าก็ให้รู้แล้วรู้รอดไป" เมื่อเวลาจิตรวมลงไปนั้น มีอีตาปะขาวคนหนึ่งมารับ "ดอกบัวนั้น โอ้ย ! ใหญ่มาก" **หลวงปู่ตื้อ**ว่า

"อะ คุณหลานๆ เข้าในดอกบัวนี้" เข้าในดอกบัวตามนิมิต แล้วก็อีตาปะขาวก็แบกดอกบัวขึ้นบนสวรรค์เลย ไม่ต้องอะไร ถึงพรหมโลกเลย ไม่ต้องฟังเสียง มีศาลาหนึ่งใหญ่ ตอนไปถึงนั้นบรรจุคนได้เป็นพัน แต่มีแต่พระ มีแต่พระส่วนมาก

มีหลวงปู่ผู้เฒ่าองค์หนึ่งนั่งบนธรรมาสน์กำลังเทศน์ หัวขาวๆ หัวหงอกแล้ว บางองค์ก็พนมมือฟัง บางองค์ก็นั่งขัดสมาธิฟัง จำได้บอกเป็นภาษาบาลีว่า **"กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ"** ว่าอรหันต์เทศน์ หลวงปู่ตื้อก็คลานเข้าไปใกล้ๆ ธรรมาสน์นั่นล่ะ หลวงปู่ตื้อนั่งสมาธิ สักพักก็ลืมตาขึ้น ได้ยินหลวงปู่เฒ่า

"อ้าว ! คุณหลานมาว่าไงนี่ มาเมื่อไรนี่ มายังไงกันนี่ ?"

"เพิ่งมาถึงครับ"

"มากับใคร ?"

"อีตาปะขาวพามาครับ"

ก็หันหน้าทางตาปะขาว ก็ดุใหญ่เลย อรหันต์องค์นั้น "อีตาปะขาวเอ๊ะยังไง ไม่รู้เรื่องรู้ราวมันไม่ถึงกาลถึงเวลา พาคุณหลานมาอย่างงี้แล้ว ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ ลมอัสสาสะ ปัสสาสะ ไม่มีใครรักษาตายจะว่ายังไง ไป ไปส่งๆ คุณหลานเดี๋ยวนี้"

เมื่อดุแล้วก็ ตาชีปะขาวก็มาส่ง ตอนมาส่งนี่ไม่ได้อยู่ในดอกบัว หลวงปู่ตื้อว่า อุ้มลงมาเหมือนกับเราอุ้มลูกอุ้มหลาน บินมาในอากาศ "บ๊ะ ! ตาปะขาวก็ดื้อแท้ๆ" หลวงปู่ว่าอย่างนั้น ก็นึกว่าจะมาส่ง ว่ามาถึงแล้วก็ทิ้งลงมาเลย ก็ไม่รู้ วู๊บ... ลงมาเลย ใจจะขาดตายเลย **หลวงปู่ตื้อ**ว่าคล้ายๆ เหวี่ยงลงมาเลย

เมื่อมาถึงขันธ์ ๕ ตนเอง นั่งภาวนาแล้วก็นานเข้าๆ มันเอียง เอียงก้มหัวไปติดกับก้อนหินเรียกว่างง ยังเหลือลมหายใจอยู่ เข้าขันธ์ตนเองไม่ได้ สักพักก็เข้าขันธ์ได้ เข้าขันธ์ได้ ออกไม่ได้ตัวมันเย็น เมื่อนานก็ธาตุมันทำงาน ก็ออก ออกจาก เอาหัวออกจากก้อนหินที่ไปนอนตะแคงอยู่นั้นก็ล้างหน้าล้างตาก็ออกบิณฑบาต ก็ตามหลัง**หลวงปู่มั่น**ออก

หลวงปู่มั่นก็จั๊ก (รู้) จะเหลียวหน้าเหลียวหลัง เหลียวหน้าเหลียวหลัง "ตื้อ เจ้านี่มันดื้อเนาะข่อย (ผม) บอกบ่ให้เอาจิตออกขันธ์ เมื่อคืนนี้เทศน์ เจ้าก็ยังเอาออกขันธ์อีก ว้า ! เจ้านี่เจ้าดื้อเนาะเจ้าไปเมื่อคืนนี้ เจ้าได้ธรรมมาว่าจั่งได๋ มาเล่าให้ข่อยฟังแหน่ (มาเล่าให้ผมฟังหน่อย)"

ก็เลยเล่าให้ฟัง **"กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ"** ผู้เทศน์นี้ท่านบอก "เขาเล่าลือกันเป็นอรหันต์"

"อันนี้เป็นกามาวจรภูมิ เป็นพรหมโลก **กามาวจรํ** ก็ยังติดอยู่ในกามอยู่ **กุสลํ** คือ กามาวจรภูมิ ไม่ใช่โลกุตรภูมิ"

ท้าวสักกะพระอินทร์และเหล่าทวยเทพมากราบหลวงปู่มั่น

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม ได้เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อเล่าถึงท้าวสักกะพระอินทร์และเหล่าเทวดามากราบหลวงปู่มั่น ดังนี้

"ในระยะเคลื่อนมาทาง**จังหวัดเลย** ก็พระเจ้าพระสงฆ์มาก **หลวงปู่มั่น**เป็นหัวหน้า แต่ว่าท่านจะขึ้นสลับปีกัน ก็ยังไม่รู้อันนี่ มันฟังไปคนละตอน มานั่งภาวนา เดินมาก็เกาะบาตรเกาะกลด พักตามป่า ตามหมู่บ้านเล็กบ้านน้อย ชาวไร่ชาวสวนนะ นั่งภาวนาคืนนั้น "โอ้โฮ่ ! ไม่รู้อะไรเป็นอะไร บินข้ามกลด กุฏี" หลวงปู่ตื้อว่า เป็นเส้นเป็นสายข้ามกลดพระเล็กน้อยๆ ก็ไปหาหลวงปู่ใหญ่นะ หลวงปู่มั่นนะ มีรถจิ๊บคันหนึ่ง รถจิ๊บ ปิ๊ด ! มาในอากาศ รถจิ๊บเป็นแก้ว มาลงรถก็ชี้มือ ชี้มือก็ลงจากรถไปกราบท่านอาจารย์ อันนี้แล้วก็กลับไป

พอดีตอนเช้าบิณฑบาตเรียบร้อย เสร็จธุระ ฉันอาหารแล้วก็เดินไปเป็นคณะ ตอนเที่ยงพักในร่มไม้มันแดดร้อน "เมื่อคืนนี้ภาวนา ใครเห็นอะไรบ้าง" ท่าน (หลวงปู่มั่น) เรียกถามเป็นบางองค์ "องค์นั้นเจ้าเห็นหยัง (อะไร) เมื่อคืนนี้ ? วันนี้เจ้าเห็นอะหยัง ? วันนี้เจ้าเห็นหยัง ?" ก็ถามไปแล้วถามหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่ตื้อว่า "โอ๊ย ! เห็นแต่เทวดามากันมาก ข้ามกลดผมก็มี แล้วก็คนผู้หนึ่งใหญ่ขี่รถแก้วลงมาในอากาศ แล้วก็มาชี้มือไปหาท่านอาจารย์"

สักพักหลวงปู่มั่นก็พูดว่า "ผู้ที่ขี่รถแก้วลงมา คือ **ท้าวสักกะพระอินทร์** มาถาม เทวดาป่าไม้ไปเล่าเรียน บอกว่า **พระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นแล้ว** เอ้ ! โคตมะนิพพานไม่กี่วันก็อุบัติขึ้นอีกแล้ว มันเกินไปมั๊ง มันไม่มีตำรา ไหว้วอนอยู่ไม่ได้หยุดได้หย่อนก็เลยมาถาม **ท่านเป็นพระพุทธเจ้าจริงหรือ ?"**

หลวงปู่มั่นตอบว่า "ตัวข้าไม่ได้เป็นพระพุทธเจ้าหรอก เป็นแต่ก็เพียงแค่สาวก ประพฤติปฏิบัติตามธรรมคำสอนพระพุทธเจ้าแค่นั้นเอง" อันนั้นก็ไป ท่านก็บินไป"

พ.ศ. ๒๔๖๗ – พ.ศ. ๒๔๖๘ สันนิษฐานว่าจำพรรษาตามป่าตามเขาแถบ อ.บ้านผือ อ.หนองบัวลำภู จ.อุดรธานี และ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย

ตามปกติของพระธุดงคกรรมฐาน ในสมัยออกประพฤติปฏิบัติธรรมกันใหม่ๆ นั้น ท่านจำเป็นจะต้องมีพ่อแม่ครูอาจารย์คอยเมตตาอบรมสั่งสอนชี้แนะ ฉะนั้น ท่านจึงมีความผูกพันใกล้ชิดและมีความเคารพเทิดทูนรักใคร่ในพ่อแม่ครูอาจารย์ของท่านเป็นอย่างยิ่ง แม้ชีวิตท่านก็ยอมสละตายแทนได้

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ในสมัยที่ท่านเริ่มออกธุดงค์ประพฤติปฏิบัติธรรมนั้น ก็เช่นเดียวกับพระธุดงคกรรมฐานทั้งหลายที่จำเป็นต้องอยู่ใกล้พ่อแม่ครูอาจารย์ เพื่อจะได้เข้ารับการอบรมชี้แนะจากพ่อแม่ครูอาจารย์ของท่าน คือ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** จึงสันนิษฐานได้ว่าในปี พ.ศ. ๒๔๖๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๖๘ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านได้อยู่จำพรรษาและแสวงหาที่วิเวกตามป่าตามเขาแถบอำเภอบ้านผือ อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี (ปัจจุบันอำเภอหนองบัวลำภู ขึ้นกับจังหวัดหนองบัวลำภู) และอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย สำหรับประวัติ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ท่านก็ไปภาวนาจำพรรษาที่นาหมี – นายูง และพระพุทธบาทบัวบก ซึ่งต่างก็อยู่ไม่ไกลจากที่พักของ**หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล** และ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต**

โดยปี พ.ศ. ๒๔๖๗ ถึง ปี พ.ศ. ๒๔๖๘ ท่านพระอาจารย์ใหญ่ทั้งสอง ท่านได้มาบำเพ็ญสมณธรรมและพักจำพรรษาตามป่าตามเขาในแถบอำเภอบ้านผือ อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี และอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ซึ่งสถานที่เหล่านี้ล้วนเงียบสงัดเหมาะกับการบำเพ็ญภาวนา โดย **หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล** ท่านพักจำพรรษาที่ **วัดพระงามศรีมงคล** อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ส่วน **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ปี พ.ศ. ๒๔๖๗ ท่านพักจำพรรษาที่ **วัดป่ามหาชัย** อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู และปี พ.ศ. ๒๔๖๘ ท่านพักจำพรรษาที่ **วัดอรัญญวาสี** อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

ประวัติ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ในระยะนี้ ท่านจะภาวนาที่บ้านภูดิน ฝั่งประเทศลาว และที่พระพุทธบาทบัวบก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (**หลวงปู่ตื้อ**เทศน์ไว้ว่า **“พระบาทบัวบก** จังหวัดอุดรฯ หลวงตาได้ไปทำความเพียรอยู่นั่นหลายพรรษา”) ท่านได้ผจญเหตุการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับเสือ งูใหญ่ เปรต ภูตผีวิญญาณและเทวดา ชวนให้น่าหวาดกลัวขนพองสยองเกล้ามากมาย และท่านก็ได้ผ่านเหตุการณ์เหล่านั้นมาด้วยดี โดยท่านไม่ได้รับอันตรายใดๆ

ภาค ๙ ผจญเสือ งูใหญ่ เปรต ภูตผีวิญญาณ และเทวดา

การฝึกทรมานจิตของพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น

พระธุดงคกรรมฐานสาย**ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** ชอบอยู่เที่ยวรุกขมูลตามป่าตามเขา ในสถานที่เปล่าเปลี่ยวน่าหวาดกลัว เพื่อฝึกทรมานจิตดวงแสนพยศด้วยวิธีการต่างๆ เช่น อยู่ตามป่าช้า ป่ารกชัฏ ใครกลัวเปรตกลัวผีก็ให้ไปอยู่ในป่าช้า ใครกลัวเสือกลัวงูก็ให้ไปอยู่ในป่ารกชัฏ ตามถ้ำเงื้อมผา ใครรักสวยรักงามหนักในกามราคะก็ให้พิจารณาซากศพอสุภะ เป็นต้น รวมทั้งอุบายวิธีภาวนาอื่นๆ เพื่อการฝึกทรมานจิต เช่น การนั่งสมาธิภาวนานานๆ การเดินจงกรมนานๆ การอดนอนผ่อนอาหาร หรืออดอาหาร เป็นต้น ดังหนังสือปฏิปทาพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น ที่**องค์หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** ได้แต่งเรียบเรียงไว้ดังนี้

"...พระธุดงคกรรมฐานสายท่านอาจารย์มั่น ท่านพยายามเรียนอยู่แถวกายนครและจิตนครที่เป็นแหล่งใหญ่แห่งไตรภพ แม้จะไปอยู่ในป่าในเขา ในถ้ำเงื้อมผา หรือสถานที่ใด จุดใหญ่ก็เพื่อรู้เรื่องของจิตเป็นสำคัญ แม้ปัจจุบันนี้ก็ปรากฏว่า มีพระกรรมฐานสายท่านอาจารย์มั่นจำนวนมากจำพรรษาอยู่ในป่าในเขาเช่นเดียวกับท่านพาดำเนินมา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเรื่องของจิตเป็นสำคัญ

การฝึกทรมานด้วยวิธีต่างๆ ตามจริตนิสัยและสติปัญญาความสามารถ ก็เพื่อรู้จุดจบคือใจนี่เองเป็นสำคัญ ท่านที่มุ่งต่อความหลุดพ้นอย่างแรงกล้า จึงเป็นเหมือนผู้ตายไม่มีป่าช้าคอยให้คนอื่นเผาศพ เก็บซากศพ ถึงคราวแล้วที่ไหนก็ได้ ไม่เป็นกังวล และนั่นคือป่าช้าอันตายตัวแล้ว..."

การฝึกทรมานด้วยวิธีต่างๆ ในสถานที่เปล่าเปลี่ยวน่าหวาดกลัวนั้น **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นพระกรรมฐานอีกองค์หนึ่งที่ได้ออกรุกขมูลธุดงค์ตามป่าตามเขา เพื่อทดสอบฝึกทรมานจิต และได้ผ่านประสบการณ์เรื่องหวาดกลัวชวนให้ขนพองสยองเกล้า เสี่ยงต่อภยันตรายและอาจจะถึงซึ่งความตายมามากมาย ดังเรื่องราวต่อไปนี้

อาจารย์เสือที่บ้านภูดิน

ในสมัยที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมโม** ท่องธุดงค์อยู่ทางฝั่งประเทศลาว มีช่วงหนึ่งได้พักปักกลดอยู่ที่**บ้านภูดิน** เพียงคืนแรกที่หลวงปู่ไปถึง ได้ยินเสียงเสือใหญ่ลายพาดกลอนมาร้องอยู่ใกล้ๆ บริเวณที่ท่านปักกลด และทราบจากชาวบ้านว่า เสือตัวนั้นเพิ่งฆ่าคนตายมาไม่นาน จัดเป็นเสือที่

ดุร้ายที่ชาวบ้านหวาดกลัว

ในคืนนั้น ทั้งชาวบ้าน รวมทั้งวัว ควาย ต่างพากันตระหนกกลัว ต่างเฝ้าคอยระวังตลอดคืน ไม่กล้าหลับนอน

ชาวบ้านได้มาบอกให้หลวงปู่ระมัดระวังตัว เพราะกลัวเสือจะมาทำร้ายท่าน ด้วยท่านปักกลดอยู่องค์เดียว ห่างไกลหมู่บ้านคน

หลวงปู่ไม่ได้แสดงอาการวิตกกังวลให้เห็น ท่านพูดกับโยมว่า “อาจารย์เสือมาช่วยสอนกรรมฐานให้หรือ ?”

หลวงปู่ท่านบอกว่า ท่านเองก็ไม่ประมาท คอยระมัดระวังเช่นกัน แต่จะไปแสดงอาการกลัวหรือกังวลมากก็ไม่ได้ ท่านต้องหนักแน่น เพราะต้องเป็นที่พึ่งทางใจให้ชาวบ้านได้

เสียงเสือร้องรอบๆ บริเวณที่ท่านปักกลดตั้งแต่หัวค่ำ หลวงปู่นั่งสมาธิภาวนาอยู่ภายในตลอด ไม่ได้นึกหวั่นไหวเลย พอตกดึกเสียงเสือก็เงียบหายไป ไม่มีอะไรเกิดขึ้น จิตท่านสงบแนบแน่นอยู่ในสมาธิไปจนถึงเวลาไก่ขันต้น ก็คงประมาณตี ๓ หรือ ตี ๔ เกือบจะแจ้งแล้ว

เรื่องวิญญาณหลวงตาคำป้อ

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม ได้เล่าเรื่องวิญญาณหลวงตาคำป้ออยากไปเกิด จะยกทรัพย์ที่เฝ้าไว้ให้**หลวงปู่ตื้อ** และโยมผู้หญิงเดินข้ามหัววิญญาณหลวงตาคำป้อขณะนอนแล้วตกใจกลัวขวัญหนีก็เลยตาย ดังนี้

“แล้วมีต้นตะคร้อใหญ่ ก็ไม่ใหญ่เท่าที่ควร ก็มีก้อนอิฐล้อมอยู่ ภาวนาไปก็มีหลวงปู่องค์หนึ่งมา “ข้านี้ชื่อว่าหลวงตาคำป้อ แต่สมัยสงครามเวียงจันทน์จะแตก เงินโยมพ่อสารวัตรมาฝากไว้บอกขอฝากไว้หน่อย ถ้าหากว่าสงครามสงบแล้วจะมาเอา” สารวัตรก็คือมัคนายกเหมือนสมปองนั่นแหละ เขาเรียกมัคนายก แต่ว่าภาษาพื้นบ้านเขาเรียกพ่อออกสารวัตร

ก็เลยสงครามแตกจริงๆ ไม่รู้ไปเหนือไปใต้ ผลสุดท้ายก็เลยตาย หลวงปู่คำป้อนี่ อยากไปเกิดก็ไปไม่ได้ เพราะว่ารับปากว่าจะรักษาไว้ให้โยม ถ้าหากโยมไม่มาเอา อาตมาไม่หนีหรอก มันนานไปเป็นสิบเป็นร้อยก็เลยไม่มา ก็เลยตายเป็นผีเฝ้าอยู่นั้น

"คุณหลาน ถ้าต้องการจะเอามาสร้างโบสถ์สร้างวิหารก็ไปเอาเถอะ ที่ระหว่างต้นตะคร้อนั่น ไปสวดมงคลสูตรเป็นสิริมงคล ก็อธิษฐานเอามา"

บอกว่า "ข้าก็อยากไปเกิดจะเป็นจะตายอยู่แล้ว แต่ว่าไปไม่ได้ เสียสัจจะ เนื่องจากว่ารับปากพ่อออกสารวัตรแล้ว"

"โอ้ย ! ไม่เอาหรอกหลวงตา"

"เออ ! ข้านี่ก็จะเป็นบาปอันหนึ่ง มันหนาวมาก นอนอยู่กลางสนามนั่น หลับ นอนผิงแดด" ไอ้ผีก็ยังไง นอนผิงแดดเหมือนกันกับคน

มีโยมผู้หญิงไปซ่อนกันมา (ซ่อน..การจับปลาขนาดเล็กด้วยสวิง หรืออวนขนาดเล็ก) เดินมาก็มาข้ามหัว มันมาข้ามหัวอีตาหลวงปู่คำป้อนั่น ผีก็ตื่น คนก็ตกใจ กลับไปบ้านขวัญหนีหัวก็เลยตาย

"โอ้ย ! ข้าก็จะเป็นบาปเป็นกรรมแท้ๆ ก็ไม่ได้ตั้งใจ แต่ว่าข้ามันมีฤทธิ์ มันไปถูกลูกถูกหลานก็เลยตาย อันนี้จะเป็นบาปขนาดไหน จะทำยังไงคุณหลาน อันนี้เสียใจมาก ลูกหลานตายเพราะมาข้ามหัว ถ้ารู้ว่าเขามาข้ามนั่น ถ้าหากว่าไม่นอน ถ้านอนไม่หลับก็ให้พยายามให้เขาข้ามไปรู้แล้วรู้รอด เราก็ตื่น ไม่รู้เขาข้าม เขาก็ล้ม เขาก็เลยตาย อันนี้เสียใจมาก"

ด้วยนิสัยเป็นพระเป็นเจ้านั่น ถึงตายแล้วจิตนั้นดับเป็นผี แต่ว่าด้วยเมตตาศีลธรรมก็ยังติดเป็นพระอยู่ มีอยู่ส่วนหนึ่ง"

วิญญาณชาวเผ่ากุยก่อมองกะเร

อีกครั้งหนึ่งที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** บำเพ็ญเพียรอยู่ที่**บ้านภูดิน** ในคืนหนึ่งได้ปรากฏนิมิตเป็นผู้ชายร่างสูงใหญ่และตัวดำมาก ท่านว่า ดำยิ่งกว่าถ่านไฟเสียอีก ได้มาปรากฏอยู่ข้างหน้าท่านแล้วก็พูดว่าอย่างไรก็ฟังไม่ชัด

หลวงปู่ได้ถามกลับไปว่า "เจ้าเป็นชาติอะไร ?"

เขาตอบสั้นๆ ว่า "เป็นเผ่ากุยก่อมองกะเร"

หลวงปู่ไม่เข้าใจ จึงถามไปอีกว่า "เป็นเทวดาหรือ ?" เขาก็ตอกย้ำคำเดิม ฟังก็ไม่ได้ความว่าเป็นชาติอะไรกันแน่ พูดจากันไม่รู้เรื่อง หลวงปู่จึงบอกให้นั่งลงและกราบพระ

ผีตนนั้นได้แต่ยิ้ม ไม่ยอมไหว้พระ

หลวงปู่จึงพูดว่า “ถ้าไม่ไหว้พระก็จงหนีไปเถิด”

เขาทำท่าจะนั่งลง แต่ไม่นั่ง แสดงอาการย่อตัวเล็กน้อย แล้วก็หลีกหนีไป

เจ้าปู่ฑีฆาวุโสมาบอกลา

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้ทำความเพียรอยู่ที่**บ้านภูดิน**ต่อไปเรื่อยๆ

คืนหนึ่งมีเทพองค์หนึ่ง นามว่า **ฑีฆาวุโส** ได้ประกาศตนว่า ชาติก่อนเป็นเจ้านครเวียงจันทน์ ได้เข้ามาหาท่าน

ท่านฑีฆาวุโสได้พูดกับหลวงปู่ตื้อว่า “เจ้าหัวลูก มาจากไหน ? เจ้าปู่ได้เฝ้าดูเห็นว่าท่านเคร่งครัดในการปฏิบัติธรรมมาก น่าเลื่อมใส สมัยนครเวียงจันทน์ครั้งก่อนนั้น ชาวเมืองได้ตั้งใจบำเพ็ญกุศลกันดีมาก เจ้าเมืองก็ใส่บาตรทุกวันด้วย

แต่ตอนนี้ เจ้าปู่เห็นท่านไปบิณฑบาตแล้ว ไม่ค่อยจะมีคนใส่บาตรเลย นับว่าท่านมีความอดทน น่ายกย่องสรรเสริญท่านมาก ที่ไม่ท้อถอยในการบำเพ็ญเพียร ไม่เห็นแก่ได้ บางวันเจ้าหัวลูกไม่ได้ฉันอาหารบิณฑบาตเลย น่านับถือในความอดทน และความตั้งใจของท่านจริงๆ...”

ต่อจากนั้น ท่านเจ้าปู่ฑีฆาวุโส ก็กล่าวอำลาว่า “วันนี้เป็นวันที่เจ้าปู่จะไปจากที่นี่แล้ว”

กล่าวเพียงเท่านั้น เจ้าปู่เทพองค์นั้นก็หายวับไปทันที

เรื่องผีเฝ้าทรัพย์

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม ได้เล่าเรื่องผีเฝ้าทรัพย์ ดังนี้

“ไอ้ส่วนบ้าน ไอ้ส่วนหนองนั่นน่ะ หนองแวงน่ะ เป็นของทั้งบ้านทั้งเมือง ขุดเป็นรูปสระแล้วก็เอาเงินทองทั้งบ้านทั้งเมืองแหละลงถมไว้ แล้วก็ไปกั้นเขื่อนไว้ข้างล่างนั่น น้ำก็เลยท่วม อันนั้นมีทั้งเงินทองทั้งบ้านทั้งเมืองไปรวมกัน

“ถ้าคุณหลานจะเอามาสร้างวัดสร้างวา ได้... แต่คนอื่นไม่ได้นะ”

เขาไปหว่านแหนี่ บางทีทองคำนี่ เป็นก้อนๆ เป็นแท่งอยู่ เอามาไม่ได้ เกิดฟ้าเกิดฝน บางทีทำท่าแสดงเป็นปลาก็จับติดข้อง (ข้อง คือ อุปกรณ์สำหรับใส่ปลาชนิดหนึ่ง) มามันก็เกิดฟ้าผ่าทิ้งข้องทิ้งเลย วิ่ง

ตรงหนองแวงนี่ หนองแวงนี้มันมีต้นขี้เหล็กใหญ่ต้นหนึ่ง นั่งภาวนาอยู่ มาแล้วผีเฝ้าทรัพย์ “ถ้าคุณหลานต้องการอยากเอาไปสร้างสมนั่น มี ใต้ต้นขี้เหล็กนั่นลึกท่วมหัว เงินสามแสน ทองคำสามแสน เงินทองชุดนี้แต่สมัยพระยาสุทธิสม” ก็รับปาก

ผลสุดท้ายก็ตอนเช้า ก็พ่อออกขาวเฒ่าๆ อยู่วัด ก็คล้ายๆ อีตาพริ้งผมดกเรานี่ล่ะ มาอยู่วัดก็ธรรมดานั่นล่ะ บอกว่า “อีตาปะขาวๆ อยากได้เงินไหม โอ้โถ ! เงินมากนะ”

“สาธุ... คุณหลาน อยากได้แท้ๆ เงินนี่”

“นั่น ใต้ต้นขี้เหล็กนั่น ขุดเอาเลย” ก็แบกจอบก็ไปขุดเลย ผู้เฒ่านั่น ของคนแก่ไปขุดดินมันจะเป็นตะคริวเอา ยังไม่ถึงศอก เลิก

“ไม่เห็นคุณหลาน”

“เอ้อ ! ไม่เห็นก็เลิกซะ”

มื่อคืน (เมื่อคืน) มาก็ค้อนมาตีฝากระต๊อบ**หลวงปู่ตื้อ** ตึ้มๆ... เลย “คุณหลานนี้ก็เหลือเกินบอกว่าจะเอาก็เอา ไม่เอาแล้วยังไปบอกอีตาปะขาวอีก แหม ! อีตาปะขาวแก่ อีตาปะขาวหนุ่มสงสัยเงินข้าไปแล้ว มันขุดไม่ได้ เพราะเขาแก่หมดกำลังก่อน โอ๊ย ! บอกแล้วอย่าไปบอกใครนั้นบอกคืนนั้น ตื่นมาไปบอกโฆษณาตาปะขาวอีกแล้ว”

“เอาเถอะๆ ไม่บอก บอกแค่นั้นแหละ” ก็เลยเลิกกันไป **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ไอ้นี่อยู่บ้านหนองแวง บ้านหนองแวง บ้านค้อ อำเภอผือ”

เจอเจ้าที่ลองดี

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม มาพำนักที่**พระพุทธบาทบัวบก** จังหวัดอุดรธานี เป็นครั้งที่สอง ในขณะที่หลวงปู่กำลังเดินจงกรม เกิดมีก้อนหินตกลงมาจากที่สูงหลายสิบก้อน แต่ตกห่างจากที่เดินจงกรม หลวงปู่ไม่ได้ให้ความสนใจ ยังคงเดินต่อไป

ไม่นานก็มีก้อนหินตกมาอีก คล้ายกับถูกปาลงมา คราวนี้ใกล้กับทางเดินจงกรมมากกว่าเดิม หลวงปู่จึงพูดขึ้นดังๆ ว่า **“ใครเก่งก็ให้ออกมาต่อสู้กันเลย”**

คราวนี้ได้ยินเสียงก้อนหินตกรอบตัวหลายสิบก้อน หลวงปู่จึงได้หยุดการเดินจงกรม แล้วเข้ามุ้งกลดนั่งสมาธิภาวนาต่อไป เสียงก้อนหินก็ยังตกลงมาเรื่อยๆ โดยไม่รู้ว่าใครเป็นคนขว้างเข้ามา

ในคืนนั้น มีญาติโยมชาวบ้านมารักษาศีลอุโบสถด้วยกัน ๕ คน หลวงปู่ได้บอกให้พระอีกองค์หนึ่งที่ไปด้วยกันมาภาวนาอยู่ใกล้ๆ โยม

เสียงก้อนหินก็ยังตกมารอบๆ บริเวณนั้น ตกมาเป็นระยะๆ มองออกไปรอบบริเวณก็เห็นเป็นก้อนหินจริงๆ ถ้าโดนศีรษะใครก็จะต้องแตกอย่างแน่นอน

สักพักใหญ่ๆ ก็มีเสียงดังคล้ายกับมีคนออกแรงผลักก้อนหินขนาดใหญ่กลิ้งลงมาจากยอดเขา เสียงนั้นอยู่ห่างจากที่ที่พระกับญาติโยมพักพอสมควร

หลวงปู่ตื้อได้กำหนดจิตดู เห็นมีชายร่างใหญ่ผลักก้อนหินลงมาจากยอดเขาจริงๆ จะด้วยจุดประสงค์อันใดนั้น ท่านไม่สามารถกำหนดรู้ได้

ในมุ้งกลดของพระอาจารย์ที่อยู่เป็นเพื่อนญาติโยมได้จุดเทียนขึ้นสว่างไสว ท่านเฝ้าคอยสังเกตการณ์อยู่ตลอดทั้งคืน ทั้งหลวงปู่และญาติโยมต่างไม่ได้หลับนอนกันเลย

หลวงปู่ท่านบอกภายหลังว่า “พอนึกถึงคำพูดของท่านพระอาจารย์ใหญ่มั่นที่ว่า ผีมันปลุกให้ภาวนา แล้วก็มีกำลังแข็งแรงทั้งกายและจิตทุกครั้งไป”

พอสว่างหลวงปู่ก็เตรียมตัวออกไปบิณฑบาต วันนั้นได้ไปเที่ยวบิณฑบาตที่บ้านติ้ว อำเภอบ้านผือ พอฉันอาหารเสร็จ พระอาจารย์ที่เป็นเพื่อนอยู่ในคืนนั้นก็เก็บบริขาร เตรียมตัวจะย้ายไปอยู่ที่อื่น

หลวงปู่ถามพระองค์นั้นว่า “ท่านจะไปที่ไหน ?”

พระอาจารย์องค์นั้นตอบว่า “ผมอยู่ไม่ได้หรอก เพราะตลอดคืนมีแต่ก้อนหินตกลงมาจะภาวนาก็ไม่สะดวก”

หลวงปู่ตื้อจึงแก้ว่า “เมื่อสมัยพระพุทธเจ้าแสดงธรรมเรื่องเวสสันดรชาดก เมื่อพระองค์กล่าวคาถาขึ้นเท่านั้น ก็มีฝนเงินฝนทองตกลงมาเป็นพุทธบูชา

และเมื่อมีการแสดงธรรมเวสสันดรทุกวันนี้ พระท่านกล่าวคาถาพันเท่านั้น พุทธศาสนิกชนทั้งหลายก็โปรยข้าวตอกดอกไม้เป็นเครื่องบูชาเช่นกัน

ก็เมื่อคืนนี้ ลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าภาวนาพุทโธ เทวดาเขาก็อนุโมทนาโปรยดอกไม้ทิพย์เป็นเครื่องสักการบูชา”

ท่านพระอาจารย์องค์นั้นกล่าวสวนขึ้นทันทีว่า “ดอกไม้ทิพย์อะไรกัน เห็นมีแต่ก้อนหินเท่านั้น ก็เรื่องข้าวตอกดอกไม้นั้น เป็นสิ่งที่เห็นด้วยตาและรู้สาเหตุที่มาด้วย แต่นี่ไม่เห็นอะไรเลย”

ทุกคนที่อยู่ที่นั้นต่างพากันหัวเราะขบขัน แล้วต่างแยกย้ายไปสู่ที่พักบำเพ็ญเพียรของตน แล้วพระอาจารย์องค์นั้นก็กราบลาย้ายไปที่อื่น

หลวงปู่ตื้อ ยังคงพักอยู่ที่เดิม ตั้งใจว่าจะอยู่ที่นี่ไปก่อน “เพราะเพิ่งมาถึงคืนแรกเท่านั้นก็จะท้อถอยกลัวมันแล้ว เจ้าผีจะหัวเราะเยาะเอาว่าเรากลัวมัน และเมื่อคืนนี้เราก็ไม่ได้เจ็บกายอะไรจากการกระทำของมันเลย เพียงแต่มันรบกวนให้เราได้รับความรำคาญเท่านั้นเอง ถ้าหากเราไปอยู่ที่อื่นแล้ว เจอเจ้าที่ที่อื่นอีกก็ต้องถูกลองดีกันเรื่อยไป เราต้องทำความเข้าใจกันเป็นที่ๆ ไป”

หลวงปู่ตื้อ ก็พักบำเพ็ญภาวนาอยู่ ณ ที่นั้นต่อไป

เจ้าที่ยังลองดีต่อไป

ในคืนต่อมาแค่เวลาเพียง ๓ – ๔ ทุ่ม เท่านั้นเอง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** กำลังนั่งภาวนาอยู่ภายในกลดธุดงค์ ก็ได้ยินคล้ายเสียงฝีเท้าม้า เดินไปเดินมารอบๆ บริเวณที่ท่านนั่งอยู่ เสียงม้าเดินดังอยู่ที่ก้อนหินเป็นจังหวะ เสียงฝีเท้าม้าหนักเข้า เดินเข้ามาหามุ้งกลดของท่าน เสียงใกล้จนชิดมุ้ง

หลวงปู่เลิกมุ้งกลดขึ้นดู ก็เห็นม้าสีขาวมีขนาดใหญ่เดินเลี่ยงห่างออกไป ท่านเอามุ้งกลดลงแล้วนั่งภาวนาต่อไป

เสียงม้ายังดังรบกวนแบบเดิมอยู่อีก หลวงปู่จึงออกจากมุ้ง แล้วมาเดินจงกรมแทน

อีกไม่นานก็ได้ยินเสียงม้าเดินอีก แต่อยู่ห่างออกไป เสียงเดินยังดังอยู่รอบๆ ห่างๆ มันคงไม่กล้าเข้ามาใกล้ท่าน

หลวงปู่คงเดินจงกรมเป็นปกติ ไม่นานนักเสียงฝีเท้าม้านั้นก็เงียบหายไป

หลังจากนั้นอีกสักครู่ ปรากฏว่าที่ทางเดินจงกรมของท่าน มีงูเลื้อยยั้วเยี้ยอยู่หลายสิบตัว จนหลวงปู่เดินจงกรมไม่ได้ พิจารณาดูงูเหล่านั้นล้วนมีสีดำสนิท ถ้าหากท่านเดินไป จะต้องเหยียบพวกมันอย่างแน่นอน

หลวงปู่จึงหยุดเดิน และยืนดูเฉยๆ บนทางจงกรมนั้น หลับตาเพ่งดูพวกงูเหล่านั้นว่าจะพบอะไรบ้าง

หลวงปู่ยืนนิ่งอยู่ตรงนั้นค่อนข้างนาน ปรากฏว่ามีงูมามากขึ้นกว่าเดิม แต่พวกมันไม่ได้เลื้อยมาใกล้ท่านเลย อยู่ห่างท่านในช่วง ๑ วาเศษ เท่านั้น

หลวงปู่ตั้งใจว่า จะต้องยืนอยู่ที่นั้นจนกว่าบรรดางูจะหนีไปหมด ท่านไม่ได้ให้ความสนใจกับพวกมันว่าจะมีมากหรือน้อยเพียงใด ยืนกำหนดจิตภาวนาอยู่อย่างนั้น

ปรากฏว่ามีบุรุษคนหนึ่งปรากฏตัวขึ้น มาบอกหลวงปู่ว่า ขอให้ท่านเดินจงกรมต่อไปเถิด กระผมจะจับงูเหล่านี้ไปให้หมด จะเอาไปให้เป็นอาหารพญาครุฑ

บุรุษนั้นเก็บเอางูทั้งหมดใส่ลงในถุงใบใหญ่ได้เกือบเต็มถุงแล้วก็เดินหายไป

หลวงปู่มองดูที่เดินจงกรม ก็ไม่มีงูเหลืออยู่แม้แต่ตัวเดียว ท่านจึงออกเดินจงกรมต่อไป ตั้งใจว่าคืนนี้จะไม่นั่งและไม่นอน จะเดินและยืนภาวนาอยู่ในที่เดินจงกรมนี้จนสว่าง

เจ้าที่ยังไม่ยอมลดละ

หลังจากบรรดางูทั้งหลายหมดไปจากทางเดินจงกรมแล้ว หลวงปู่ก็เริ่มเดินจงกรมต่อไป เดินไปได้สักครู่หนึ่ง ก็ได้ยินเสียงคนพูดคุยกันประมาณว่ามี ๔ – ๕ คน หลวงปู่ไม่ได้สนใจว่า เขาพูดอะไรกัน เพียงแต่สักว่าได้ยินเท่านั้น ท่านยังคงเดินจงกรมต่อไป

สักครู่เดียวท่านก็เห็นคนเดินถือคบไฟลงมาจากก้อนหินใหญ่ด้านหน้า แล้วก็เลี้ยวขึ้นไปทางหลังเขา มีคนเดินตามหลังไปจำนวนหนึ่ง ท่านคิดว่าน่าจะเป็นกลุ่มคนที่คุยกันเมื่อสักครู่นี้เอง คนเหล่านั้นเดินหายไป

หลวงปู่เดินจงกรมต่อไปจนได้อรุณวันใหม่ จึงเตรียมตัวเข้าไปบิณฑบาตในหมู่บ้าน แล้วกลับมาฉันที่โรงฉันตามปกติรวมกับพระองค์อื่นๆ

ชาวบ้านได้เล่าให้พระอาจารย์ที่เป็นประธาน ณ ที่นั้นฟังว่า

"เมื่อคืนนี้ วิญญาณเจ้าปู่ได้เข้าลงชาวบ้าน พูดชัดถ้อยชัดคำว่า มีเจ้าหัวธรรมมารบกวนที่อยู่ ลูกหลานทั้งหลายเดือดร้อนมาก ไม่ได้หลับนอนตลอดทั้งคืน ต้องการให้เจ้าหัวธรรมหนีไปเสียจากที่นี่ ถ้าไม่หนีจะทำให้มีฝนและมีฟ้าผ่าลงมาให้ได้รับความเดือดร้อนกันทุกคน วิญญาณเจ้าปู่บอกอีกว่า เจ้าหัวธรรมชุดนี้ เราพยายามขับไล่อย่างไรก็ไม่หนี ถ้าเขาไม่หนีก็จะต้องทำฝนให้ตกจนอยู่ไม่ได้"

พระอาจารย์ผู้เป็นหัวหน้าพูดขึ้นว่า "ถ้าฝนตกและมีฟ้าผ่าลงมาจริง อาตมาจะยอมกินขวานเจ้าปู่เลย" แล้วท่านก็พูดต่อไปว่า "ผีมันโกหกเฉยๆ พูดไม่จริงหรอก ไม่มีอะไรจะจริงเหมือนพระพุทธเจ้าเลยในโลกนี้"

เมื่อพระอาจารย์พูดหนักแน่นเช่นนี้ ชาวบ้านก็นิมนต์ให้พระสงฆ์พำนักอยู่ที่นั่นต่อไปอีกเพื่อพิสูจน์ความจริง พระสงฆ์เหล่านั้นได้พักปฏิบัติธรรมอยู่ที่นั้นอีกหลายราตรี ไม่มีอะไรเกิดขึ้นตามคำขู่ของวิญญาณเจ้าปู่ ชาวบ้านเหล่านั้นจึงหันมานับถือพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึก เลิกการนับถือผี แล้วพากันสร้างเสนาสนะให้เป็นที่พักสงฆ์เป็นการถาวรต่อไป

ประวัติ พระพุทธบาทบัวบก

พระพุทธบาทบัวบก บ้านติ้ว ตำบลเมืองพาน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ตั้งอยู่บนไหล่เขาภูพาน ซึ่งอยู่บริเวณอาณาเขตของอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ปัจจุบันสถานที่แห่งนี้คือ วัดพระพุทธบาทบัวบก อันเป็นวัดเก่าแก่ที่มีความสำคัญต่อชาวอุดรธานีอีกแห่งหนึ่ง เป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธบาท

พระพุทธบาทบัวบก เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อันน่าอัศจรรย์ มีเปรต ผี วิญญาณดุร้าย และมีสัตว์ป่า เช่น เสือ งู ฯลฯ สภาพเป็นป่าเป็นเขา มีถ้ำ เพิงหินก้อนใหญ่ ธรรมชาติได้สรรสร้างไว้ประหนึ่งศิลปินนำมาจัดวางเป็นงานศิลปะ ถ้ำและเพิงหินต่างๆ ตั้งกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณอุทยานฯ ได้แก่ ถ้ำลายมือ ถ้ำโนนสาวเอ้ ถ้ำคน ถ้ำวัวแดง เพิงหินที่สวยงามเหล่านี้ ได้แก่ คอกม้าท้าวบารส หอนางอุสา บ่อน้ำนางอุสา นอกจากนั้นยังพบชิ้นส่วนหลักเสมา และหินทรายจำหลักพระพุทธรูปศิลปะสมัยทวาราวดี ที่เพิงหินวัดพ่อตา และเพิงหินวัดลูกเขย อีกทั้งมี **ถ้ำพญานาค** ซึ่งเล่าขานแต่อดีตว่า ทางเดินภายในถ้ำสามารถทะลุไปถึงแม่น้ำโขง พุทธศาสนิกชนชาวไทย ลาว

สองฝั่งโขง ต่างเดินทางมาสักการะด้วยความเลื่อมใสศรัทธาสืบมาจนกาลปัจจุบัน

พระพุทธบาทบัวบก ในอดีตจึงเต็มไปด้วยบรรยากาศวิเวก เงียบสงบ วังเวง ชวนน่าหวาดกลัวสยองเกล้า เหมาะกับการปฏิบัติธรรม เป็นสถานที่ฝึกจิตทรมานใจได้เป็นอย่างดี จึงเป็นอีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งพ่อแม่ครูอาจารย์และบรรดาพระศิษย์ ท่านมักชอบเดินธุดงค์มาเพื่อฝึกฝนบำเพ็ญสมณธรรมกัน นับแต่**องค์หลวงปู่เสาร์ องค์หลวงปู่มั่น องค์หลวงปู่สิงห์ องค์หลวงปู่เทสก์ องค์หลวงปู่หลุย องค์หลวงปู่ขาว องค์หลวงปู่แหวน องค์หลวงปู่ตื้อ** ฯลฯ

จุดเด่นของพระพุทธบาทบัวบกมี พระธาตุเจดีย์ใหญ่ ซึ่งเป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๔๖๓ – ๒๔๗๗ โดยสร้างขึ้นครอบรอยพระพุทธบาทเอาไว้

องค์พระธาตุเจดีย์มีความสูงประมาณ ๔๕ เมตร ยอดของพระธาตุบรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่พบเมื่อครั้งขุดรื้อเศษปูนเก่าที่บริเวณรอยพระพุทธบาทออก ซึ่งในครั้งนั้นได้ค้นพบโบราณวัตถุอีกหลายชิ้น แต่ปัจจุบันทางวัดได้นำไปบรรจุไว้ในองค์พระธาตุแล้ว

คำว่า “บ่บก” เป็นชื่อของพันธุ์ไม้ชนิดหนึ่งที่เกิดตามป่า มีหัวและใบคล้ายใบบัว ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า “ผักหนอก” บ่บกนี้คงมีอยู่มากในบริเวณที่พบรอยพระพุทธบาท จึงเรียกรอยพระพุทธบาทนี้ว่า พระพุทธบาทบัวบก อาจมาจากคำว่า “บ่บก” ซึ่งหมายถึง ไม่แห้งแล้ง นั้นเอง

รอยพระพุทธบาทบัวบก ซึ่งประดิษฐานอยู่ภายในห้องด้านล่างขององค์พระธาตุ มีลักษณะเป็นแอ่งลึกประมาณ ๖๐ ซม. ลงไปในพื้นหินยาว ๑.๙๓ เมตร กว้าง ๙๐ ซม. ปัจจุบัน ได้มีการก่อปูนเสริมให้เป็นรูปลักษณ์ของรอยพระพุทธบาทให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยตรงกลางทำเป็นลายดอกบัวบาน และมีนิ้วพระบาททั้งห้ายาวเสมอกัน

หลวงปู่ขาวนิมนต์หลวงปู่ตื้อให้ช่วยขับผีตีนเดียว

หลวงปู่ขาว อนาลโย เมื่อท่านยังเป็นพระหนุ่ม ยังคงเที่ยววิเวกแถวจังหวัดอุดรธานีและบริเวณใกล้เคียง อยู่ประมาณ ๔ – ๕ ปี

ในช่วงที่วิเวกแถบอุดรธานีนี้ มีครั้งหนึ่ง**หลวงปู่ขาว** ท่านไปวิเวกที่ **พระพุทธบาทบัวบก** ในเขตอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ขณะที่**หลวงปู่ขาว**ไปถึงนั้น **ท่านอาญาครูสีทัตถ์**กำลังปั้นอิฐ เพื่อปฏิสังขรณ์ซ่อมแซมพระพุทธบาทบัวบกอยู่ **หลวงปู่ขาว**ก็ได้ช่วย**ท่านอาญาครูสีทัตถ์**ด้วย

ที่**พระพุทธบาทบัวบกนี้ หลวงปู่ขาว** ได้พบและรู้จักกับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ซึ่งไปบำเพ็ญเพียรในสถานที่นั้นด้วย

หลวงปู่ขาว ท่านเล่าว่า อยู่มาคืนหนึ่งปรากฏ**ผีตีนเดียว**ออกมาหลอกหลอนรบกวนพระเณรที่บำเพ็ญเพียรอยู่แถวนั้น โดยเฉพาะพระเณรที่บวชใหม่ๆ ต่างก็กลัวผีตีนเดียวกันจนไม่เป็นอันภาวนา

หลวงปู่ขาวบอกพระเณรว่า "ก็เห็นแต่ท่านตื้อนี่แหละที่จะปราบผีตีนเดียวได้" จึงได้นิมนต์ให้**หลวงปู่ตื้อ**ช่วยจัดการ

หลวงปู่ตื้อบอกให้พระเณรช่วยกันเก็บหินกรวดเอามาห่อใส่ผ้าอาบเตรียมไว้ให้ท่าน พอตกกลางคืนผีตีนเดียวก็โผล่ออกมาจากภูเขามุ่งหน้ามาทางวัดเพื่อจะหลอกหลอนพระเณร

หลวงปู่ตื้อรอท่าอยู่แล้ว พอมันเข้ามาใกล้ท่านก็เอาก้อนหินขว้างปาใส่มันชนิดไม่ยั้ง เจ้าผีวิ่งตีนเดียววิ่งหนีลงตามไหล่เขา **หลวงปู่ตื้อ**ก็วิ่งไล่ขว้างมันไปอย่างไม่ลดละ พร้อมกับตะโกนท้าว่า "ไอ้ตีนเดียวมึงจะสู้พ่อมึงหรือ"

หลวงปู่ตื้อตามไล่ขว้างจนก้อนหินหมด ไอ้ตีนเดียวหนีไปแล้ว ท่านจึงค่อยเดินกลับมายังวัด พอมาถึง ท่านพูดว่า "เวลาไล่ไอ้ตีนเดียวทำไมจึงใช้เวลาประเดี๋ยวเดียว แต่พอเดินกลับมันไกลเหลือเกิน เกือบจะมาไม่ถึงวัดซะแล้ว"

หลวงปู่ขาวพูดให้ศิษย์ฟังว่า "ท่านตื้อนี่ขับผีดีจริงๆ" แล้วท่านก็หัวเราะบอกว่า มันน่าขำจริงๆ ที่ท่านตื้อเอาก้อนหินวิ่งไล่ขว้างผีในตอนนั้น

หมายเหตุ – จากการศึกษาเรื่องราวและคำบอกเล่าของครูอาจารย์บอกว่าที่ **พระพุทธบาทบัวบก** ในสมัยก่อน ผีเจ้าที่ดุมาก ซึ่งก็เป็นวิญญาณของพระเณรที่อยู่ที่นั่นประพฤติตัวไม่ดี หลังมรณภาพต้องเป็นเปรตคอยหลอกหลอนและกลั่นแกล้งพระธุดงค์ที่มาบำเพ็ญเพียรแถวนั้น จนเป็นที่เลื่องลือในด้านผีดุ – เจ้าที่แรง

พบกับงูใหญ่ขณะเดินจงกรม

บันทึกเหตุการณ์ส่วนนี้เกิดขึ้นในสมัยที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้มาบำเพ็ญสมณธรรมอยู่ที่ **พระพุทธบาทบัวบก** อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในตอนกลางคืน ขณะที่หลวงปู่กำลังเดินจงกรมอยู่ ปรากฏมีงูใหญ่ตัวหนึ่งเลื้อยออกมาหยุดข้างทางเดินจงกรมของท่าน พอหลวงปู่เดินมาใกล้ งูตัวนั้นก็ชูคอจ้องดูท่านเดินจงกรมไปมา

หลวงปู่เดินไป – กลับบนทางเดินจงกรมอย่างปกติ แสดงว่าไม่ได้ให้ความสนใจมัน เจ้างูใหญ่ยังคงจ้องมองดูท่านอย่างไม่ลดละ คล้ายจะนึกสงสัยว่า “พระองค์นี้กำลังทำอะไรอยู่ เดินกลับไปกลับมาอยู่ได้ ไม่หันมามองดูเราเลย เราสู้อุตส่าห์มาเยี่ยมถึงที่ ท่านน่าจะต้อนรับพูดจาปราศรัยกับเราบ้าง”

เมื่อเจ้างูใหญ่เห็นหลวงปู่ไม่สนใจ จึงได้เลื้อยเลื่อนเข้ามาติดทางจงกรม แล้วก็ขดตัวซ้อนกันเป็นวง ชูคอจ้องมองมายังหลวงปู่ หลวงปู่ก็ยังเดินตามปกติ ไม่แสดงท่าว่าสนใจมัน แต่ความจริงแล้วท่านก็แอบสังเกตอยู่ในใจว่า เจ้างูใหญ่ตัวนั้นจะทำอะไรต่อไป

เจ้างูใหญ่เห็นหลวงปู่ไม่สนใจและไม่กลัวมัน มันเฝ้าดูอยู่ไม่นานก็คลายขนด แล้วเลื้อยหายเข้าป่า พ้นจากทางเดินจงกรมของท่านไป

ผจญเปรตเจ้าที่

ในการเดินจงกรมครั้งเดียวกัน ที่**พระพุทธบาทบัวบก**

หลังจากงูใหญ่เลื้อยหายเข้าป่าไปแล้ว ทันใดนั้นเองก็ปรากฏเป็นคนร่างสูงใหญ่ กะว่าสูง ๑๐ วา มายืนกางขาที่ปลายทางจงกรมคล้ายกับจะคร่อมทางเดินไว้ แสดงท่าทางว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในถิ่นนั้น

หลวงปู่ตื้อ ท่านเดินจงกรมตามปกติ แสดงท่าว่าไม่สนใจกับมัน ท่านบอกว่ารู้สึกขนพองสยองเกล้าขึ้นบ้างเล็กน้อย ปรากฏว่าเริ่มมีกลิ่นสาบสางเหม็นขึ้นมา และก็เหม็นมากขึ้นทุกทีจนรู้สึกว่าจะทนไม่ไหว ไม่สามารถดับเวทนาตัวนี้ได้

หลวงปู่ได้กำหนดจิตแผ่เมตตาให้มันก็ไม่เป็นผล ได้ออกปากไล่ให้มันหนีไป มันก็ยังทำเฉย แถมยังคงปล่อยกลิ่นสาบสางนั้นเช่นเดิม ท่านพยายามเดินจงกรมไปมา และกำหนดจิตไล่มันอยู่นานพอสมควร ก็ไม่ได้ผล ท่านยังยึดพุทโธอยู่ในอารมณ์ตลอดเวลา ตอนนี้จิตใจท่านไม่หวั่นไหวหรือเกรงกลัวมันเลย

ในที่สุดหลวงปู่ก็หยุดเดิน แล้วพูดขึ้นว่า

"ให้มึงรออยู่ตรงนี้ก่อน เดี๋ยวจะได้ลองดีกัน"

หลวงปู่เดินขึ้นไปบนเพิงที่พัก จุดเทียนไขเอาไปติดที่ปลายไม้เท้า แล้วเดินกลับมาที่ทางเดินจงกรม พูดดังๆ ออกไปว่า

"ให้มึงหนีไปเด้อ ถ้าบ่หนีจะเอาไฟจุดดาก (ก้น) มึงเดี๋ยวนี้ล่ะ"

ผีเปรตตนนั้นยังยืนนิ่งเฉย และส่งเสียงหัวเราะเยาะท่าน

หลวงปู่เดินเข้าไปใกล้ แล้วก็พุ่งเทียนเข้าใส่มัน

ได้ผล ผีเปรตตนนั้นกระโจนหายไป แล้วไปปรากฏที่ต้นไม้ใหญ่ซึ่งอยู่ห่างออกไป แต่กลิ่นเหม็นสาบกลับมากขึ้นกว่าเดิม จนหลวงปู่ไม่สามารถข่มใจเดินจงกรมต่อไปได้

หลวงปู่ใช้ไฟเทียนไล่มันต่อไปอีก มันจึงหนีไป ดูท่าว่ามันจะหายไปแล้ว หลวงปู่จึงเข้าทางเดินจงกรมต่อไป พอได้เวลาพอสมควรท่านจึงหยุดพักการเดินจงกรมแล้วนั่งสมาธิภาวนาต่อไป

โดนเปรตแกล้ง

เมื่อหลวงปู่หลับตานั่งสมาธิได้ประมาณครึ่งชั่วโมงเท่านั้น ท่านรู้สึกว่ามีใครบางคนมาเป่าลมเข้าไปในหูขวา ท่านรู้สึกสะดุ้งเล็กน้อย แล้วมันก็กลับมาเป่าทางหูซ้าย ท่านพยายามข่มใจนั่งสมาธิต่อไป แผ่เมตตาให้ก็ไม่เป็นผล มันยังคงรบกวนอยู่นั่นเอง

หลวงปู่ลืมตาขึ้น เอ่ยปากขับไล่มัน มันก็หัวเราะชอบใจแล้วก็หนีไป

หลวงปู่นั่งสมาธิต่อ ไม่นานมันก็กลับมาอีก แกล้งเป่าลมเข้าหูท่าน ทำล้อเล่นเช่นเดิม พอเอ่ยปากไล่ มันก็หนีไป ไม่นานมันก็กลับมาอีก ทำอยู่เช่นนั้น

หลวงปู่คิดอุบายที่จะขับไล่ โดยจะเอาน้ำมาสาดมัน ท่านลุกจากที่จะไปหยิบขันเพื่อตักน้ำ ปรากฏว่าไม่มีขันในที่ที่หลวงปู่วางไว้ คิดว่าผีมันคงเอาไปซ่อน มันหัวเราะเยาะแบบรู้ทัน

หลวงปู่คิดจะเอาไม้ขีดไฟมาเผาหัวมัน แต่ก็คว้าหากลักไม้ขีดไฟไม่เจอ มันเอาไปซ่อนอีก ดูมันเล่นตลกกับท่าน ท่านคิดจะทำอะไร รู้สึกว่ามันจะรู้ทันไปหมด เจ้าผีเปรตยิ่งหัวเราะได้ใจใหญ่

หลวงปู่หมดหนทางจะจัดการกับผีเปรตตนนั้น ท่านจึงดึงมุ้งกลดลงกาง แล้วนั่งภาวนาในมุ้งกลดโดยไม่ยอมนอนเลยตลอดคืน ท่านทำสมาธิไปจนได้อรุณวันใหม่ เจ้าผีเปรตตนนั้นจึงหนีขึ้นไปบนเขา แล้วส่งเสียงร้องบอกท่านว่า

"เรายอมแพ้ท่านแล้ว !"

ถึงตอนเช้า **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ก็เดินไปหาหมู่คณะที่อยู่ห่างออกไป ซึ่งมี**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** พระอาจารย์ใหญ่เป็นประธานอยู่ ณ ที่นั้นด้วย ท่านจะเข้ากราบเรียนถามหลวงปู่มั่นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

พอ**หลวงปู่ตื้อ**เข้าไปถึง **หลวงปู่มั่น**ก็กล่าวทักว่า "ท่านตื้อ เมื่อคืนนี้ท่านทำอะไรอยู่ ?"

หลวงปู่ตื้อกราบเรียนว่า "กระผมรบกับผีขอรับ กระผมทำอย่างไร เจ้าผีตนนั้นก็ไม่หนีจนได้อรุณสว่างขึ้นเจ้าผีตนนั้นจึงขึ้นเขาไป"

หลวงปู่มั่นพูดขึ้นว่า "ดีแล้วท่านตื้อ ผีมันปลุกเราให้ภาวนา"

จากนั้น**หลวงปู่มั่น หลวงปู่ตื้อ** และพระเณรทุกองค์ก็แยกย้ายกันออกเที่ยวบิณฑบาตตามสมณกิจ เมื่อฉันจังหันเสร็จแล้ว ต่างองค์ต่างก็แยกย้ายไปบำเพ็ญเพียรยังสถานที่ของตน

หลวงปู่ตื้อได้เล่าให้ลูกศิษย์ฟังในภายหลังว่า "ผีตนนั้นเป็นผีเจ้าที่ที่ยิ่งใหญ่จริงๆ เราชนะมันได้จึงไปรอด แต่ถ้าเราเอาชนะมันไม่ได้ ก็คงจะลำบาก ต่อจากนั้นเจ้าผีก็ไม่ปรากฏให้เห็นอีกเลย หากแพ้มันแล้ว มันคงจะมารบกวนทุกคืน

ในเหตุการณ์เช่นนั้น ต้องอาศัยความอดทนอดกลั้นเป็นที่สุด จะท้อถอยไม่ได้เลย หายใจเข้า – ออก ก็ต้องมีพุทโธเป็นประจำ ขาดไม่ได้ **คำว่าพุทโธนี้เอง ผีกลัวเกรงมากที่สุด"**

หลวงปู่พูดถึงการเชื่อถือเรื่องวิญญาณ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้พูดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเผชิญภูตผีวิญญาณที่ผ่านมาว่า

"....หากวิญญาณเหล่านั้นได้รู้ความเป็นจริงแล้ว ก็จะไม่หลงวนเวียนอย่างนั้น กิเลส ทิฏฐิ มานะ นี่ร้ายกาจมาก มันสามารถดึงเอาคนตกเป็นทาสของมัน ให้วนเวียนอยู่ในวัฏสงสารได้อย่างง่ายดายมาก

ในโลกนี้ คนที่ตกเป็นทาสของมันมีมาก เพราะขาดจากการเข้าถึงพระรัตนตรัยอย่างแท้จริง การนับถือผีสางอันเป็นจำพวกวิญญาณที่หลงทางเดิน เมื่อตายแล้วนั้น เป็นการเชื่อแบบขอความอ้อนวอน จึงเป็นการเชื่อที่ไม่แน่นอน

พระพุทธองค์จึงทรงแนะนำไม่ให้พุทธศาสนิกชนหลงเชื่อในเรื่องเช่นนี้ **พระองค์สอนให้เชื่อเรื่องกรรม คือ เชื่อการกระทำของตนเองดีกว่า"**

ลูกศิษย์ลูกหาผู้ใกล้ชิดต่างยืนยันว่า **หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็สอนพระศิษย์และประชาชนทั่วไปในทำนองนี้มาโดยตลอด

พระศิษย์ของหลวงปู่ ได้บันทึกเรื่องของวิญญาณไว้ว่า

"ตอนหนึ่งหลวงปู่ตื้อ ท่านได้เล่าให้ฟังว่า เรื่องของวิญญาณต่างๆ ในโลกนี้มีหลายจำพวกเหลือเกิน บางพวกเป็นวิญญาณที่มีความเป็นอยู่ดีมาก มีศีลธรรม แต่พวกเราชอบเรียกรวมไปหมดว่า ผี

ความจริงแล้ว ผีหรือวิญญาณต่างๆ ที่มีอยู่ในโลกนี้ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติธรรมเลย เพราะในโลกนี้มีทั้งน่ารัก น่าชัง ทั้งหัวเราะ ทั้งร้องไห้ ครบถ้วนอยู่แล้ว เหตุการณ์ทั้ง ๔ อย่างนี้มีครบอยู่ในโลก และมีพร้อมๆ กันเลย

มันก็น่าแปลก คนเราเวลาตาย เกิดอารมณ์ร้องไห้ ทำให้เศร้าใจ แต่เวลาเกิด กลับหัวเราะชอบใจ ทำให้ดีใจ

คนที่หัวเราะก็หลง คนที่ร้องไห้ก็หลง หลงในฐานะที่ไม่รู้อะไรเป็นเหตุเป็นผล ความจริงแล้วตายหรือเกิดก็อันเดียวกันนั่นเอง เป็นแต่ว่าเขาเปลี่ยนกันทำหน้าที่เท่านั้นเอง"

เรื่องเสือที่พระพุทธบาทบัวบก

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เล่าให้ฟังว่า **ที่พระพุทธบาทบัวบก** สมัยนั้นมีเสือเยอะ เวลาออกบิณฑบาตต้องไปด้วยกันเป็นหมู่ ในบางครั้งเห็นเสืออยู่ข้างทาง พระท่านต่างก็เดินเกาะตามหลัง **หลวงปู่มั่น** ด้วยใจระทึก เสือมองเห็นพระแล้วมันก็เฉย หลวงปู่มั่นท่านส่งกระแสเมตตาไปให้เสือจึงได้แต่มองพระเฉยอยู่

ถือเอาเสือเป็นอาจารย์กรรมฐาน

เกี่ยวกับการผจญกับสัตว์ร้ายต่างๆ เช่น เสือ งู เป็นต้น ซึ่งพระธุดงค์ที่เดินทางในป่าดงในสมัยก่อน มักจะต้องพบเห็นอยู่เสมอ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านถือว่า เสือเป็นอาจารย์ในการปฏิบัติกรรมฐาน คือมาช่วยสอนช่วยเตือน ให้พระธุดงค์ไม่ประมาทในการบำเพ็ญเพียรของตน ต้องทำสมาธิภาวนาอย่างไม่ลดละ

หลวงปู่ท่านว่า เสือ คือ เทพเจ้าที่คอยรักษาเรา ให้ปลอดภัยจากการเดินธุดงค์ในป่าเขา ไม่ว่าเสือจริงๆ หรือเสือเทพเนรมิต เพราะเสือที่ท่านพบมักแสดงเหมือนกับรู้ภาษาคน

หลวงปู่เล่าว่า “เวลาที่เสือมาหาเราในป่า เราก็เร่งภาวนาให้จิตยึดใน **พุทโธ** เป็นอารมณ์ ไม่ฟุ้งซ่านรำคาญ ทำให้การปฏิบัติกรรมฐานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยดี

เช้าขึ้นก็ออกเที่ยวบิณฑบาตตามสมณวิสัย ฉันอาหารบิณฑบาตแล้ว ก็นั่งสมาธิภาวนาพิจารณาอาการ ๓๒ ของร่างกายที่เราหลงใหลว่าเป็นของสะอาดงดงาม เมื่อรู้สึกง่วงก็เดินจงกรมภาวนา เพื่อป้องกันนิวรณ์มาครอบงำ

สำหรับในเวลากลางคืนนั้น บำเพ็ญความเพียรโดยตลอด เวลาพักผ่อนจำวัดมีน้อยมาก ทำกิจวัตรอย่างนี้ไม่เคยขาด ทำอยู่เสมอ และทำด้วยความพอใจที่สุด ไม่ได้ห่วงหน้าห่วงหลัง ยึดพุทโธเป็นสรณะตลอด ไม่เคยประมาท”

หลวงปู่ท่านเน้นย้ำว่า “ตราบใดที่จิตของเรายังมีอารมณ์ยึดมั่นอยู่กับพุทโธ เสือนั้นจะไม่ทำอันตรายอะไรเรา ไม่ว่าจะเป็นเสือจริงหรือเสือเทพเนรมิตก็ตาม แต่ถ้าจิตเรามัวแต่รักตัวกลัวตายจนลืมภาวนาพุทโธ และจิตห่างจากพุทโธคราวใด เสือนั้นก็จะจ้องคอยทำร้ายให้เป็นอันตรายแก่ชีวิตได้”

ด้วยเหตุนี้ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านจึงไม่กลัวเสือ ท่านถือว่าเสือเป็นอาจารย์สอนให้เราได้ภาวนาและรู้จักคุณของพุทโธ

หลวงปู่ท่านยังแนะอีกว่า ในเรื่องของภูตผีปีศาจก็ตาม ถ้าหากใครกลัวผี ก็ให้ไปอยู่ภาวนาในป่าช้า จิตจะได้ตื่นกลัว แล้วจะได้ตั้งใจภาวนาตลอดคืนจนจิตเกิดสมาธิและสงบลง ทำให้หายกลัวไปได้

เพราะอานุภาพของพุทโธ และจิตที่เป็นสมาธิ พวกภูตผีต่างๆ จึงไม่สามารถทำอันตรายใดๆ แก่เราได้ และเมื่อเราแผ่เมตตาให้ พวกนั้นก็ยินดีน้อมรับในส่วนบุญ กลายเป็นมิตรกับเราไปเสียอีก

เรื่องราวข้างต้นนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้เมตตาเล่าให้พระเณรฟัง เป็นเหตุการณ์เมื่อครั้งท่านจำพรรษาอยู่ที่**พระพุทธบาทบัวบก** อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ก่อนที่จะเดินทางมาบำเพ็ญเพียรที่เชียงใหม่

พ.ศ. ๒๔๖๙ – พ.ศ. ๒๔๗๐ จำพรรษาพระพุทธบาทบัวบก

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๙ – พ.ศ. ๒๔๗๐ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จำพรรษาที่**พระพุทธบาทบัวบก** ท่านได้ออกเที่ยวธุดงค์ตามลำพัง ในระยะนี้**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ท่านได้อยู่ปฏิบัติศึกษาธรรมกับ**ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** ที่วัดบรมนิวาส กรุงเทพมหานคร ต่อมาท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ได้ขึ้นไปจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อบูรณะปฏิสังขรณ์วัดเจดีย์หลวง และเผยแผ่พระพุทธศาสนาทางภาคเหนือ **หลวงปู่แหวน**ท่านได้รับความเมตตาจากท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ให้ร่วมติดตามไปกับคณะในครั้งนี้ด้วย และได้รับการญัตติเป็นพระธรรมยุต

ต่อมา **หลวงปู่ตื้อ** ท่านทราบข่าว **ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** และ **หลวงปู่แหวน** ท่านจึงได้ออกเดินธุดงค์ขึ้นภาคเหนือแต่โดยลำพัง และได้เข้ากราบนมัสการท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ที่วัดเจดีย์หลวง ซึ่งต่อมา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็ได้รับการญัตติเป็นพระธรรมยุตเช่นเดียวกับหลวงปู่แหวน

ภาค ๑๐ ญัตติเป็นธรรมยุต ธุดงค์ติดตามพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น

หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ เคารพนับถือกันมาก

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ กับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านทั้งสองมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันมาก ต่างก็ให้ความเคารพนับถือในคุณธรรมของกันและกันมาก ท่านชอบเรียกกันและกันว่า "ตุ๊เฒ่า" หรือไม่ก็เรียก "ตุ๊บาเฒ่า"

หลวงปู่แหวน กับ **หลวงปู่ตื้อ** เอาจริงเอาจังกับการเดินธุดงค์ มีความตั้งใจ วิริยะ อุตสาหะ ท่านทั้งสองไปอยู่ที่ไหน ชาวบ้านไม่ค่อยรู้จัก เขารู้แต่ว่า "ตุ๊เฒ่า"

ท่านทั้งสองมักธุดงค์ร่วมกัน แต่แยกกันเสาะหาที่ภาวนา นานๆ ก็มาหากัน อันนี้เสมอต้นเสมอปลาย ใครติดขัดปัญหาอันใด ก็มาปรึกษาแก้ไขให้กันและกัน เมื่อบิณฑบาตได้อาหารบิณฑบาตแปลกๆ มา ก็บิแบ่งปันกัน ท่านมักพูดกันถึงวันเก่าๆ ที่เคยบิณฑบาตแล้วไม่ได้อาหาร หรือได้เพียงข้าวกับกล้วย ท่านทั้งสองไม่เคยตำหนิกัน มีแต่ยกย่องเชิดชูในคุณธรรมของกันและกัน แม้แต่จะไปจำพรรษาก็ต้องปรึกษาถามกันว่า ควรอยู่ไหม หรือจะไปอยู่ไหน จะให้อยู่ไหน เป็นการขอความเห็นของกันและกัน แม้**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** จะญัตติให้**หลวงปู่แหวน** ท่านยังไม่ตกลงญัตติทันที โดยจะขอนำไปปรึกษากับ**หลวงปู่ตื้อ**ก่อน แต่ในที่สุดหลวงปู่แหวนก็ยอมญัตติตามเหตุผลของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ

หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ คราวญัตติเป็นธรรมยุต

(จากหนังสือประวัติหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ)

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๐ **ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** รับอาราธนานิมนต์จาก **เจ้าแก้วนวรัฐ** เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ มาอยู่จำพรรษา ณ วัดเจดีย์หลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อบูรณะปฏิสังขรณ์วัดและอบรมพุทธบริษัทปฏิบัติธรรมกรรมฐาน และ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** เพื่อนสหธรรมิกของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ก็ได้ร่วมเดินทางติดตามมากับคณะของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ และต่อมาหลวงปู่แหวน ท่านได้ญัตติเป็นพระธรรมยุต ที่วัดเจดีย์หลวง โดยท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ เป็นพระอุปัชฌาย์ ดังนี้

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๐ นี้เอง **ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** ได้พิจารณาเห็นว่า **หลวงปู่แหวน**มีความตั้งใจในการประพฤติปฏิบัติ มีความวิริยะ อุตสาหะ ปรารภความเพียรสม่ำเสมอไม่ย่อท้อ มีข้อวัตรปฏิบัติดี เหมาะสมตามสมณสารูป มีอุปัชฌายวัตรและอาจริยวัตรดี

เสมอต้นเสมอปลายดี มีอัธยาศัยไม่ขึ้นไม่ลง และมีความคุ้นเคยกันมานาน

วันหนึ่ง**ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ** ได้พูดกับ**หลวงปู่แหวน**ว่า

"อยู่ด้วยกันก็นานมาแล้ว ควรจะได้ญัตติเสีย เพื่อจะได้เข้าร่วมสังฆกรรมกันได้ ไม่ต้องคอยบอกปาริสุทธิในวันอุโบสถเหมือนเช่นทุกวันนี้"

ครั้งแรก**หลวงปู่แหวน**กราบเรียนท่านเจ้าคุณฯ ว่า ขอเวลาปรึกษาเพื่อน คือ **หลวงปู่ตื้อ**ดูก่อน

ในช่วงนั้น **หลวงปู่ตื้อ** ยังท่องธุดงค์อยู่ตามลำพัง ยังไม่ได้ขึ้นไปเชียงใหม่

แต่ด้วยเหตุผลของท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ ที่อธิบายให้ฟังในขณะนั้น ท่านจึงตัดสินใจญัตติเป็นพระธรรมยุตที่พัทธสีมาวัดเจดีย์หลวงนั่นเอง โดยมี**พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** เป็นพระอุปัชฌาย์ มี**พระครูศรีพิศาลสารคุณ** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และ**พระครูนพีสีพิศาลคุณ (ทอง โฆสิโต)** เป็นพระอนุสาวนาจารย์

การที่ท่าน**หลวงปู่แหวน**จะยังไม่ยอมญัตติเป็นพระธรรมยุต โดยจะปรึกษาหารือเพื่อนเสียก่อนนั้น อาจจะเป็นเพราะถ้าท่านตัดสินใจไปคนเดียว ภายหลังอาจถูกเพื่อนตำหนิเอาว่าจะทำอะไรไม่ปรึกษากันก่อน เพราะ**หลวงปู่ตื้อ**เป็นสหธรรมิกที่เคยท่องเที่ยวธุดงค์ไปไหนมาไหนด้วยกันเกือบจะทุกแห่ง เมื่อมีเหตุที่จะต้องทำอะไรที่สำคัญ จำเป็นที่จะต้องขอความเห็นจากผู้ที่คุ้นเคยหรือรู้จักอัธยาศัยกันดีก่อน

อีกอย่างหนึ่ง ขณะนั้น**หลวงปู่แหวน**เองก็อยู่ในขั้นพระผู้ใหญ่พอสมควรแล้ว เพราะท่านมีพรรษาได้ประมาณ ๒๐ พรรษา ซึ่งพระที่มีพรรษาขนาดนั้นจะทำอะไรก็ต้องมีความรอบคอบพอสมควร แต่ด้วยความเคารพในท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ และด้วยเหตุด้วยผลของท่านที่ได้กรุณาชี้แจงถึงการต้องญัตติเปลี่ยนคณะใหม่ จึงยอมตกลงญัตติเป็นพระธรรมยุต

ซึ่งในสมัยนั้นพระฝ่ายมหานิกายที่เป็นพระเถระมีอายุพรรษามาก ยอมตนเป็นศิษย์อบรมธรรมปฏิบัติอยู่กับ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** นั้นมีจำนวนมาก ซึ่งท่านเหล่านั้นเป็นพระฝ่ายปฏิบัติมีลูกศิษย์ลูกหามากมายอยู่มาจนปัจจุบันนี้มากหลายองค์ บางองค์แม้ขอญัตติใหม่ เพื่อเป็นพระธรรมยุต แต่หลวงปู่มั่นท่านไม่อนุญาต โดยท่านให้เหตุผลว่า **มรรคผลนิพพานไม่ได้ขึ้นอยู่กับคณะนิกาย แต่มรรคผลนิพพานขึ้นอยู่กับการประพฤติปฏิบัติของบุคคลนั้นๆ** ผู้มีความตั้งใจจริงแล้ว ท่านให้ไปช่วยสั่งสอนหมู่คณะจนตั้งเป็นหลักฐานปึกแผ่นมาถึงปัจจุบันนี้ก็มี

พ.ศ. ๒๔๗๑ หลวงปู่ตื้อญัตติเป็นพระธรรมยุต ที่วัดเจดีย์หลวง

หลวงปู่แหวนเล่าเหตุการณ์ตอนนี้ให้พระศิษย์ฟังว่า “จะญัตติเป็นธรรมยุตตามคำบัญชาของ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ต้องเสาะหา**หลวงปู่ตื้อ** ถามกันก่อนว่าควรทำอย่างไร แต่ก็เสาะหาไม่เจอ จึงได้ญัตติไปก่อนตามเหตุผลของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ จากนั้นก็เสาะหา แล้วเอาคำของท่านเจ้าคุณฯ ไปบอกให้หลวงปู่ตื้อฟัง เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**ฟังแล้วก็ชอบใจ เพราะรอจังหวะนี้มานานแล้ว จากนั้นก็เดินทางเข้าเชียงใหม่ไปญัตติที่วัดเจดีย์หลวง ภายหลังท่านอาจารย์แหวน”

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านได้ออกเดินธุดงคกรรมฐานจากจังหวัดเลยขึ้นสู่จังหวัดเชียงใหม่ ไปทางหล่มสัก เดินทางหลายคืนจึงถึงจังหวัดเชียงใหม่ ถ้าจะขึ้นรถยนต์รถไฟก็อัตคัดปัจจัย และปัจจัยก็หายากมาก แม้รถยนต์ก็มีน้อยมาก จนนับจำนวนได้ ในจังหวัดเชียงใหม่เวลานั้นมีรถยนต์ทั้งหมดเพียง ๓ คันเท่านั้น คันแรก คือ ของพระยาเจริญราชไมตรี (จำนงค์ อมาตยกุล) คันที่ ๒ ของมหาอำมาตย์โท พลตรีเจ้าแก้วนวรัฐ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ คันที่ ๓ คือ ของหลวงอนุสารสุนทร

หลวงปู่ตื้อ เมื่อเดินทางถึงจังหวัดเชียงใหม่แล้ว ได้ไปกราบนมัสการ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** และได้พักอยู่กับท่านที่วัดเจดีย์หลวง ในเมืองเชียงใหม่ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ท่านก็ได้ญัตติเป็นพระธรรมยุตเหมือนกับ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ที่วัดเจดีย์หลวง โดยมี**พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระครูศรีพิศาลสารคุณ** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และ**พระครูนพีสีพิศาลคุณ (ทอง โฆสิโต)** เป็นพระอนุสาวนาจารย์

ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ เผยแผ่พระพุทธศาสนาทางภาคเหนือ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาทางภาคเหนือของท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ โดยมี**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ผู้ร่วมก่อตั้งกองทัพธรรมพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น เป็นกำลังสำคัญ โดยในระยะแรกบรรดาพระศิษย์ที่ออกติดตามหลวงปู่มั่นก็มี**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ด้วย ซึ่งขณะนั้นอยู่วัดเจดีย์หลวง ได้ออกติดตามหลวงปู่มั่นออกเที่ยวธุดงค์บำเพ็ญเพียรตามป่าตามเขา และเผยแผ่พระพุทธศาสนาโปรดชาวป่าชาวเขา

จากหนังสือประวัติท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ขณะที่ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ นิมนต์หลวงปู่มั่นขึ้นภาคเหนือ ไว้ดังนี้

“การจำพรรษาที่วัดเจดีย์หลวงของ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ในระยะแรกนั้น นอกจากท่านได้อบรมพระเณรให้เคร่งครัดในพระวินัยและถือธุดงควัตร โดยท่านได้พาหมู่คณะออกเที่ยวธุดงค์วิเวก

ในอำเภอใกล้เคียงแล้ว ท่านยังทำประโยชน์สงเคราะห์อบรมธรรมแก่ชาวเมืองนครเชียงใหม่และอำเภอใกล้เคียง

ต่อมาเมื่อท่านดำริจะเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวป่าชาวเขาเผ่าต่างๆ ที่อาศัยอยู่ตามป่าเขาดอยสูงทางภาคเหนือ ท่านจะต้องอาศัยพระสงฆ์ที่ออกประพฤติปฏิบัติธรรมตามป่าเขาดอยสูง ซึ่งในสมัยนั้นมีจำนวนน้อยมาก มีแต่พระธุดงคกรรมฐาน โดยเฉพาะสาย**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ซึ่งท่านสนิทคุ้นเคย ท่านจึงปรารภนิมนต์หลวงปู่มั่นขึ้นเชียงใหม่ ประกอบกับช่วงนั้นหลวงปู่มั่นท่านอยู่อบรมพระศิษย์กองทัพธรรมที่ภาคอีสาน หลวงปู่มั่นเองท่านทราบดีว่า ขณะนั้นท่านยังไม่บรรลุธรรมขั้นสูงสุด ท่านมักรำพึงเสมอว่า **"กำลังเราไม่พอ กำลังเราไม่พอ"** จึงคิดปลีกวิเวกจากหมู่คณะ เมื่อท่านส่งโยมมารดาแล้ว ท่านได้เดินธุดงค์เข้ากรุงเทพฯ และตั้งใจขึ้นภาคเหนือเพื่อบำเพ็ญธรรมขั้นแตกหัก เมื่อท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ได้นิมนต์ท่านขึ้นเชียงใหม่ ท่านจึงตอบตกลงรับนิมนต์ทันที"

ตามประวัติ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ขณะที่ท่านพักจำพรรษาที่วัดปทุมวนาราม กรุงเทพมหานคร เมื่อออกพรรษาแล้วในหน้าแล้ง ประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ท่านได้เดินทางโดยรถไฟขึ้นจังหวัดเชียงใหม่ตามคำอาราธนาของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ และได้เข้าพักที่วัดเจดีย์หลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพักที่วัดเจดีย์หลวงได้ระยะหนึ่งแล้ว ท่านก็กราบลาท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ เพื่อออกเที่ยวธุดงค์แสวงหาที่วิเวกตามป่าตามเขาเพื่อปฏิบัติธรรมขั้นแตกหักแต่เพียงลำพัง

พ.ศ. ๒๔๗๒ – ๒๔๘๓ ท่านพระอาจารย์มั่นแยกไปบำเพ็ญทางภาคเหนือ

หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ท่านจำพรรษาทางภาคเหนือ ๑๑ พรรษา ในระยะแรก ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๗๒ – ๒๔๘๓ หลวงปู่มั่นบำเพ็ญธรรมขั้นแตกหักเพียงลำพังจนบรรลุธรรม ต่อมาจึงมีพระศิษย์ได้ติดตามมา รวมทั้ง**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** และ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ซึ่งได้ติดตามมาจนพบและได้อยู่พักภาวนาในสถานที่ใกล้ๆ เพื่อเข้ารับการอบรมภาวนา บางพรรษาก็ได้อยู่ร่วมจำพรรษาและได้อุปัฏฐากหลวงปู่มั่นอย่างใกล้ชิด ตามประวัติท่านพระอาจารย์มั่น โดยหลวงตาพระมหาบัว ระบุการจำพรรษาของหลวงปู่มั่น ไว้ดังนี้

"การจำพรรษาของท่านในจังหวัดเชียงใหม่ ทราบว่าท่านจำที่หมู่บ้านจอมแตง อำเภอแม่ริม ๑ พรรษา ที่บ้านโป่ง อำเภอแม่แตง ๑ พรรษา ที่บ้านกลอย อำเภอพร้าว ๑ พรรษา ในเขตอำเภอแม่สรวย ๑ พรรษา ที่บ้านปู่พระยา อำเภอแม่สรวย ๑ พรรษา ที่วัดเจดีย์หลวง ๑ พรรษา ที่บ้านแม่ทองทิพย์ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ๑ พรรษา ที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ๑ พรรษา

ส่วนที่ท่านเที่ยวบำเพ็ญสมณธรรมในที่ต่างๆ ตามบ้านป่าบ้านเขานั้น จำไม่ได้ทุกสถานที่ไป และไม่สามารถนำมาเรียงลำดับพรรษาก่อนและหลังกันได้ เพราะท่านเที่ยวอยู่แถบจังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายนานถึง ๑๑ ปี ต่อไปจะขอระบุเฉพาะหมู่บ้านที่ท่านพัก ซึ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์เป็นแห่งๆ ไป ที่ไม่จำเป็นจะไม่ขอกล่าวถึง ท่านพักอยู่ในที่นั้นๆ ไม่ว่าจำพรรษาหรือเที่ยววิเวกธรรมดา เว้นวัดเจดีย์หลวง นอกนั้นทราบว่าเป็นป่าเป็นเขาซึ่งเป็นที่เปลี่ยวๆ แทบทั้งนั้นและเป็นการเสี่ยงต่อภยันตรายหลายอย่างมาตลอดระยะที่ท่านเที่ยวบำเพ็ญ

ฉะนั้น ประวัติท่านจึงเป็นประวัติที่สำคัญมาก ทั้งการเที่ยวธุดงคกรรมฐานและการรู้เห็นธรรมประเภทต่างๆ เป็นเรื่องที่แปลกและพิสดาร ผิดกับประวัติของอาจารย์ทั้งหลายที่เป็นนักท่องเที่ยวบำเพ็ญเหมือนกันอยู่มาก

เริ่มแรกที่ท่านออกปฏิบัติในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ท่านไปเที่ยวและพักอยู่เพียงองค์เดียว ถ้าเป็นแบบโลกก็นับว่าเปล่าเปลี่ยวที่สุด ความหวาดหวั่นพรั่นพรึงคงแทบไม่หายใจ เพราะความกลัวบังคับอยู่ทั้งวันทั้งคืน ไม่เป็นอันกินอยู่หลับนอนได้ แต่สำหรับท่านแล้วในอิริยาบถทั้งสี่ซึ่งเป็นเรื่องของบุคคลผู้เดียว ท่านถือว่ามีความสุขทางจิตใจและสะดวกทางความเพียรมาก เพราะการถอดถอนกิเลส ท่านก็ถอดถอนได้ด้วยอำนาจความเพียรของบุคคลผู้เดียว ดังที่กล่าวผ่านมาแล้ว ต่อมาค่อยมีพระทยอยไปหาท่าน มีท่านเจ้าคุณเทสก์ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ท่านอาจารย์สาร ท่านอาจารย์ขาว วัดถ้ำกลองเพล เป็นต้น”

อนึ่ง ครูบาอาจารย์ที่ติดตามหลวงปู่มั่นขึ้นภาคเหนือ มีอีกหลายท่าน แต่องค์หลวงตาพระมหาบัว ไม่ได้ระบุชื่อ จากหนังสือประวัติท่านพระอาจารย์มั่น และปฏิปทาพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น โดยหลวงตามหาบัว ได้กล่าวถึง**หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ขาว หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ** ฯลฯ โดยไม่ได้ระบุชื่อ **สำหรับกรณีหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** คือ ตอนที่หลวงปู่มั่นมอบหมายให้ท่านไปสำรวจถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า

ท่านอาจารย์สาร ในที่นี้คือ **หลวงปู่สารณ์ สุจิตฺโต** วัดป่าสุจิตตะสังขะวนาราม (ธ) บ้านสังข์ อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร ท่านเป็นพระศิษย์อาวุโสองค์หนึ่งของ**หลวงปู่มั่น** และเป็นพระอาจารย์องค์แรกของ **หลวงปู่พรหม จิรปุญฺโญ**

หลวงปู่มั่นบรรลุธรรม

การบรรลุธรรมของหลวงปู่มั่นนั้น จากหนังสือประวัติท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร โดยหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ท่านออกบำเพ็ญภาวนาอย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง แต่จำสถานที่

และปีที่บรรลุธรรมไม่ได้ ดังนี้

"ท่านพักอยู่วัดเจดีย์หลวง จังหวัดเชียงใหม่ พอสมควรแล้ว ก็กราบลาท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ เพื่อไปเที่ยวแสวงหาที่วิเวกตามอำเภอต่างๆ ที่มีป่ามีเขามาก ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ก็อนุญาตตามอัธยาศัย ท่านเริ่มออกเที่ยวครั้งแรกที่จังหวัดเชียงใหม่ **ทราบว่าท่านไปเที่ยวองค์เดียว** จึงเป็นโอกาสอันเหมาะอย่างยิ่ง ที่ช่วยให้ท่านมีตนเป็นผู้เดียวในการบำเพ็ญเพียรอย่างสมใจที่หิวกระหายมานาน นับแต่สมัยที่อยู่เกลื่อนกล่นกับหมู่คณะมาหลายปี เพิ่งได้มีเวลาเป็นของตนในคราวนั้น ทราบว่าท่านเที่ยววิเวกไปทาง**อำเภอแม่ริม เชียงดาว** เป็นต้น เข้าไปพักในป่าในเขาตามนิสัยทั้งหน้าแล้งหน้าฝน"

ท่านพระอาจารย์มั่นเล่าว่า ปฏิบัติมาถึงขั้นนี้ มีความเพลิดเพลินจนลืมเวล่ำเวลา ลืมวัน ลืมคืน ลืมพักผ่อนหลับนอน ลืมความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า จิตตั้งท่าแต่จะสู้กิเลสทุกประเภทด้วยความเพียร เพื่อถอดถอนมันพร้อมทั้งราก โดยไม่มีความสะทกสะท้านหวั่นเกรงอะไรเลย **นับแต่ออกจากวัดเจดีย์หลวงไปบำเพ็ญโดยลำพังองค์เดียวด้วยเวลาเป็นของตนทุกๆ ระยะ ไม่ปล่อยให้วันคืนผ่านไปเปล่า ไม่นานนักเลยก็ไปถึงบึงใหญ่ชื่อ "หนองอ้อ" และ "อ้อนี่เอง"**

ในเวลาไม่นานนัก นับแต่ท่านออกรีบเร่งตักตวงความเพียรด้วยมหาสติมหาปัญญา ซึ่งเป็นสติปัญญาธรรมจักรหมุนรอบตัวและรอบสิ่งเกี่ยวข้องไม่มีประมาณตลอดเวลา ในคืนวันหนึ่งเวลาดึกสงัด ท่านนั่งสมาธิภาวนาอยู่ชายภูเขาที่มีหินพลาญกว้างขวางและเตียนโล่ง อากาศก็ปลอดโปร่งดี **ท่านว่าท่านนั่งอยู่ใต้ร่มไม้ซึ่งตั้งอยู่โดดเดี่ยวเพียงต้นเดียว มีใบดกหนาร่มเย็นดี ซึ่งในตอนกลางวันท่านก็เคยอาศัยนั่งภาวนาที่นั้นบ้างในบางวัน แต่ผู้เขียน (องค์หลวงตาพระมหาบัว) จำชื่อต้นไม้และที่อยู่ไม่ได้ว่า เป็นตำบล อำเภอและชายเขาอะไร**

เพราะขณะฟังท่านเล่าก็มีแต่ความเพลิดเพลินในธรรมท่าน จนลืมคิดเรื่องอื่นๆ ไปเสียหมด หลังจากฟังท่านผ่านไปแล้ว ก็นำธรรมที่ท่านเล่าให้ฟังไปบริกรรมครุ่นคิดแต่ความอัศจรรย์แห่งธรรมนั้นถ่ายเดียวว่า ตัวเรานี้จะเกิดมาเสียชาติ และจะนำวาสนาแห่งความเป็นมนุษย์นี้ไปทิ้งลงในตมในโคลนที่ไหนหนอ จะมีวาสนาบารมีพอมีวันโผล่หน้าขึ้นมาเห็นธรรมดวงเลิศดังท่านบ้างหรือเปล่าก็ทราบไม่ได้ ดังนี้ จึงลืมไปเสียสิ้น มิได้สนใจว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องเรื่องราวกับท่านในวาระต่อไป ดังได้นำประวัติท่านมาลงอยู่ขณะนี้

นับแต่ตอนเย็นไปตลอดจนถึงยามดึกสงัดของคืนวันนั้น ท่านว่าใจมีความสัมผัสรับรู้อยู่กับปัจจยาการ คือ **อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา** เป็นต้น เพียงอย่างเดียว ทั้งเวลาเดินจงกรมตอนหัวค่ำ ทั้งเวลานั่งเข้าที่ภาวนา จึงทำให้ท่านสนใจพิจารณาในจุดนั้น โดยมิได้สนใจกับหมวดธรรมอื่นใด

ตั้งหน้าพิจารณาอวิชชาอย่างเดียวแต่แรกเริ่มนั่งสมาธิภาวนา โดยอนุโลมปฏิโลม กลับไปกลับมาอยู่ภายในอันเป็นที่รวมแห่งภพชาติ กิเลสตัณหามีอวิชชาเป็นตัวการ เริ่มแต่ ๒๐.๐๐ น. คือ ๒ ทุ่มที่ออกจากทางจงกรมแล้วเป็นต้นไป ตอนนี้เป็นตอนสำคัญมาก ในการรบของท่าน ระหว่างมหาสติมหาปัญญาอันเป็นอาวุธคมกล้าทันสมัย กับอวิชชาซึ่งเป็นข้าศึกที่เคยทรงความฉลาดในเชิงหลบหลีกอาวุธอย่างว่องไว แล้วกลับยิงโต้ตอบให้อีกฝ่ายหนึ่งกลับพ่ายแพ้ยับเยินไม่เป็นท่า และครองตำแหน่งกษัตริย์วัฏจักรบนหัวใจสัตว์โลกต่อไปตลอดอนันตกาล ไม่มีใครกล้าต่อสู้กับฝีมือได้

แต่ขณะที่ต่อยุทธสงครามกันกับท่านพระอาจารย์มั่นในคืนวันนั้น ประมาณเวลาราวตี ๓ ผลปรากฏว่า ฝ่ายกษัตริย์วัฏจักรถูกสังหารทำลายบัลลังก์ลงอย่างพินาศขาดสูญ ปราศจากการต่อสู้และหลบหลีกใดๆ ทั้งสิ้น กลายเป็นผู้สิ้นฤทธิ์ สิ้นอำนาจ สิ้นความฉลาดทั้งมวลที่จะครองอำนาจอยู่ต่อไป ขณะกษัตริย์อวิชชาดับชาติขาดภพลงไปแล้ว เพราะอาวุธสายฟ้าอันสง่าแหลมคมของท่านสังหาร ท่านว่าขณะนั้นเหมือนโลกธาตุหวั่นไหว เสียงเทวบุตรเทวธิดาทั่วโลกธาตุประกาศก้องสาธุการเสียงสะเทือนสะท้านไปทั่วพิภพ ว่าศิษย์พระตถาคตปรากฏขึ้นในโลกอีกหนึ่งองค์แล้ว พวกเราทั้งหลายมีความยินดีและเป็นสุขใจกับท่านมาก แต่ชาวมนุษย์คงไม่มีโอกาสทราบ อาจมัวแต่เพลิดเพลินหาความสุขทางโลกเกินขอบเขต ไม่มีใครสนใจทราบว่า ธรรมประเสริฐในดวงใจเกิดขึ้นในแดนมนุษย์เมื่อสักครู่นี้”

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** บรรลุธรรมประมาณปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ซึ่งในระยะนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเพิ่งรับการญัตติใหม่ๆ โดย **ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมา–จารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** เป็นพระอุปัชฌาย์ ที่วัดเจดีย์หลวง และอยู่ศึกษาธรรมกับท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ

เมื่อ**หลวงปู่มั่น**บรรลุธรรมแล้ว ท่านได้แก้ความปรารถนาพุทธภูมิของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ที่วัดเจดีย์หลวง จน**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ลาพุทธภูมิและได้บำเพ็ญสมถะพิจารณาวิปัสสนา และได้บรรลุธรรม

ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ได้มรณภาพในอิริยาบถนั่งสมาธิที่วัดบรมนิวาส กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งหลวงปู่ตื้อได้กล่าวยืนยันการบรรลุธรรมของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ไว้ว่า “ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ นิพพานที่วัดบรมนิวาส”

นิพพาน หมายถึง การดับกิเลสและกองทุกข์ เป็นโลกุตตรธรรม และเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา หรือหมายถึง การตายของพระอรหันต์

เป็นลูกศิษย์ใกล้ชิดและได้รับความไว้วางใจจากหลวงปู่มั่น

เมื่อ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้ญัตติเป็นธรรมยุตแล้ว และต่อมา**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านได้ออกธุดงค์ปฏิบัติธรรมตามป่าตามเขาทางภาคเหนือ

หลวงปู่ตื้อ ท่านมีความตั้งใจจะขอเข้ารับการอบรมปฏิบัติธรรมจากหลวงปู่มั่น และจะขอติดตามหลวงปู่มั่น โดยได้พำนักอยู่ที่วัดเจดีย์หลวง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรอฟังข่าว จะได้ออกธุดงค์ติดตามหลวงปู่มั่นต่อไป

ในระหว่างนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้ตั้งหน้าตั้งตาอบรมปฏิบัติธรรมกับ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** อยู่ที่วัดเจดีย์หลวง และออกธุดงค์ตามป่าตามเขาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาเมื่อท่านทราบข่าว หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต พำนักจำพรรษา ณ สถานที่แห่งใด หลวงปู่ตื้อท่านจึงได้ออกเดินธุดงค์เพื่อติดตามทันที จากนั้นเป็นต้นมา ท่านก็ได้ติดตามหลวงปู่มั่นไปในกองทัพธรรม ครั้งนั้นท่านถือเป็นลูกศิษย์ที่ใกล้ชิด และเป็นผู้ที่หลวงปู่มั่นไว้ใจในการออกธุดงค์ปฏิบัติธรรมกรรมฐานอย่างมาก หลวงปู่มั่นท่านมักจะมอบงานสำคัญ งานยากๆ ให้ท่าน เช่น ไปสำรวจถ้ำต่างๆ ที่เกิดจากนิมิตภาวนา ทั้งหลวงปู่มั่นท่านมักจะถามและพูดคุยด้วยเสมอ

ดังนั้น **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จึงเป็นลูกศิษย์เอกของ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ซึ่งเป็นที่รู้กันทั่วไปในเวลานั้น

เพื่อนสหธรรมิกต่างนิกาย

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๗๓ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านได้มาพำนักจำพรรษาที่ **วัดพระธาตุจอมแตง** อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีศิษย์พระมหานิกายองค์หนึ่งได้มาถวายตัวเป็นศิษย์และคอยดูแลอุปัฏฐากท่าน คือ **หลวงปู่คำปัน สุภทฺโท** ซึ่งท่านบอกว่าไม่จำเป็นต้องญัตติใหม่ **หลวงปู่คำปัน**มีความเคารพท่านมาก และได้ถือแนวทางปฏิบัติตามปฏิปทาของท่านพระอาจารย์มั่นตลอดมา

หลวงปู่คำปัน สุภทฺโท ท่านเป็นพระมหาเถระอีกองค์หนึ่งทางภาคเหนือ ซึ่งมีความคุ้นเคยและเป็นสหธรรมิก **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ฯลฯ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่วัดป่าดาราภิรมย์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีงานสำคัญงานหนึ่งซึ่งมีครูบาอาจารย์มาร่วมงานกันจำนวนมาก **หลวงปู่คำปัน สุภทฺโท** ท่านก็ได้เดินทางมาร่วมงานสำคัญดังกล่าว และได้บันทึกภาพถ่ายร่วมกัน ในภาพประกอบด้วย**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม**

หลวงปู่สาม อกิญฺจโน หลวงปู่คำปัน สุภทฺโท หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร และคณะศิษยานุศิษย์

นอกจาก**หลวงปู่คำปัน สุภทฺโท** เป็นพระศิษย์ในฝ่ายมหานิกายทางภาคเหนือแล้ว **หลวงปู่ครูบาคำแสน คุณาลงฺกาโร** ที่ชาวเชียงใหม่กล่าวนามถึงท่านว่า **ครูบาคำแสนเล็ก** ก็เป็นพระมหานิกายอีกองค์หนึ่งที่ได้ถวายตัวเป็นศิษย์หลวงปู่มั่นที่วัดเจดีย์หลวง

เมื่อ **หลวงปู่มั่น** ได้เดินธุดงค์ไปยัง**วัดดอนมูล** อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเดิมเป็นสำนักป่าช้า ต่อมาได้เป็น **วัดดอนมูล หลวงปู่ครูบาคำแสน**ได้มาอุปัฏฐากและรับการอบรมภาวนาจากหลวงปู่มั่น และภายหลังท่านเป็นเจ้าอาวาสวัดดอนมูล (ครูบาคำแสนใหญ่ คือ **หลวงปู่ครูบาคำแสน อินฺทจกฺโก** วัดสวนดอก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)

หลวงปู่ครูบาคำแสน ปฏิบัติตามปฏิปทาพระธุดงคกรรมฐานของท่านพระอาจารย์มั่นเป็นอย่างดี ท่านยังเป็นสหธรรมิกของ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** อีกด้วย

ชีวประวัติย่อและปฏิปทา หลวงปู่คำปัน สุภทฺโท (พระครูสุภัทรคุณ)

วัดสันโป่ง ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

หลวงปู่คำปัน สุภทฺโท องค์ท่านเป็นพระมหาเถระผู้ใหญ่ทางเมืองเหนือ เป็นพระศิษย์ **หลวงปู่ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต** ซึ่งได้ติดตามรับข้ออรรถข้อธรรมอยู่กับองค์หลวงปู่มั่น เกือบ ๒๐ ปี และเชี่ยวชาญการธุดงค์ เป็นผู้มักน้อยสันโดษ ท่านเป็นสหธรรมิกกับ**หลวงปู่ชอบ หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่คำแสน**

องค์ท่านนามเดิม **นายคำปัน รัตนภรณ์** เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๓๖ ตรงกับเดือน ๑๐ เหนือ (เดือนล้านนา) แรม ๙ ค่ำ ปีมะเส็ง ณ บ้านสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรของนายสิน และ นางคำ รัตนภรณ์

หลวงปู่คำปัน สุภทฺโท ได้เริ่มต้นเข้าสู่ใต้ร่มผ้ากาสาวพัสตร์ บรรพชาเป็นสามเณรเมื่ออายุ ๑๒ ปี ณ วัดสันโป่ง โดยมีท่านครูบาปัญญา เป็นพระอุปัชฌาย์ แล้วได้ศึกษาอักขระภาษาไทย อักขระพื้นเมือง พระปริยัติธรรม กับพระอาจารย์อินต๊ะ และได้อุปสมบทเมื่ออายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ณ พัทธสีมาวัดสันโป่ง โดยมีท่านพระครูมงคลญาณเถระ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอธิการจันต๊ะ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอธิการสุวรรณ เป็นพระอนุสาวนาจารย์

หลวงปู่คำปัน ได้เรียนปริยัติธรรม ภาษาบาลี พระปรมัตถธรรม วิชาโหราเวทย์ ไสยเวทย์ และวิปัสสนากัมมัฏฐานจากสำนักอาจารย์ต่างๆ เช่น ครูบาปัญญา วัดสันโป่ง ครูบาอินต๊ะ วัดต้นแก้ว (รัตนาราม) ผู้เชี่ยวชาญทางอรรถกถา – บาลี ครูบาธรรมธิ วัดสะลวง ผู้เชี่ยวชาญทางพรหมศาสตร์ ครูบาอินตา วัดเหมืองผ่า (เจดีย์สถาน) เจ้าคุณ (ราชครูวัดฝายหิน) ครูบาอริยะ วัดดับภัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สุดท้ายองค์ท่านได้ฝึกอบรมศึกษาวิปัสสนากัมมัฏฐานจาก **หลวงปู่ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต**

หลังจากออกพรรษาแล้ว กิจวัตรพิเศษ คือ หลวงปู่คำปัน จะออกธุดงค์ติดตามครูบาอาจารย์ เพื่อปฏิบัติธรรมแสวงหาความวิเวกทุกๆ ปี มิได้ขาด อยู่มากระทั่งครูบาปัญญา เจ้าอาวาสวัดสันโป่ง และเป็นพระอุปัชฌาย์ของหลวงปู่คำปัน มรณภาพลง ทางคณะสงฆ์ได้มอบหมายตำแหน่งเจ้าอาวาส ให้หลวงปู่คำปัน ในขณะนั้นท่านมีอายุเพียง ๒๖ ปี แม้หลวงปู่จะรับหน้าที่เป็นเจ้าอาวาสแล้ว แต่ท่านก็ยังคงปฏิบัติธรรมโดยเคร่งครัด กิจวัตรธุดงค์มิได้ขาด

ลุถึง**สมัยหลวงปู่ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต** ได้เดินทางมาจำพรรษาที่**วัดพระธาตุจอมแตง** อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ **หลวงปู่คำปัน** ได้เข้าฝากตัวเป็นสานุศิษย์ศึกษาวิปัสสนากัมมัฏฐาน กับหลวงปู่มั่น จนรอบรู้แตกฉาน เป็นพระสุปฏิปันโน หลวงปู่ใหญ่มั่น ท่านมิได้ให้หลวงปู่คำปัน ญัตติเป็นธรรมยุติกนิกาย แต่ให้คงไว้ซึ่งมหานิกายเดิม เพราะไม่ได้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติธรรมแต่ประการใด พระมหาเถระผู้ร่วมอาจารย์เดียวกัน และต่างไปมาหาสู่กันเสมอๆ คือ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่คำแสน คุณาลงฺกาโร** เป็นต้น

นับแต่นั้นมา **หลวงปู่คำปัน**ก็ปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด ถือวัตรเอกา (ฉันมื้อเดียว) มักน้อย สันโดษ ไม่ยึดติด ไม่สะสม ไม่ติดในอามิสลาภผล ไม่มีปลิโพธกังวลในสิ่งใดๆ ตามแนวทางปฏิบัติธรรมของพระอาจารย์มั่น แม้คราวเจ็บไข้อาพาธ นายแพทย์จะขอร้องให้ท่านฉัน ๒ มื้อ ท่านก็ไม่ยอม ท่านเคยพูดว่า “ถ้าให้ถอยหลังกลับไปมักมากฉันสองมื้ออีก ตายเสีย ไม่ดีกว่าหรือ..”

องค์หลวงปู่คำปัน รักธรรมยิ่งกว่าชีวิต ท่านได้วางตนเป็นแบบอย่างอันดีเยี่ยม ตามแบบพระบูรพาจารย์ที่ท่านได้ศึกษาอบรมมา แม้จะเป็นผู้เงียบสงบ มักน้อย พูดน้อย ไม่โฆษณาโอ้อวด ไม่เผยแผ่ด้วยวาจา แต่ได้ดำเนินการเผยแผ่แบบปฏิบัติทำตนเป็นตัวอย่าง เรียกว่า สั่งสอนด้วยการทำให้ดู ซึ่งเป็นหลักการเผยแผ่ทางหนึ่ง

การมรณภาพ **หลวงปู่คำปัน สุภทฺโท** ได้ดับขันธ์ลงเมื่อวันเสาร์ที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ เวลา ๐๕.๐๐ น. สิริรวมอายุได้ ๘๕ ปี พรรษา ๖๕

ประวัติย่อและปฏิปทา หลวงปู่คำแสน คุณาลงฺกาโร "ครูบาคำแสนน้อย"

วัดดอนมูล (วัดสันโค้งใหม่) บ้านสันโค้งใหม่ ต.ทรายมูล อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

นามเดิม ของท่าน คือ **คำแสน เพ็งทัน**

เป็นบุตรของนายเป็ง และ นางจันทร์ตา เพ็งทัน

เกิดเมื่อวันอังคารที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๗ เหนือ ปีมะเมีย ที่บ้านสันโค้งใหม่ ตำบลทรายมูล อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

บรรพชา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๒ อายุ ๑๗ ปี ที่วัดดอนมูล มีครูบาโพธิ วัดสันโค้ง เป็นพระอุปัชฌาย์

อุปสมบท เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๘ ณ วัดดอนมูล โดยมีครูบาโพธิ วัดสันโค้ง เป็นพระอุปัชฌาย์ ครูบาพิมพิสาร วัดแช่ช้าง เป็นพระกรรมวาจาจารย์

หลวงปู่คำแสน ขณะเป็นพระหนุ่มได้ไปกราบเยี่ยม**ครูบาศรีวิชัย**ขณะถูกจองจำและจะถูกจับสึก ท่านรู้สึกสะเทือนใจแล้วร้องไห้สะอึกสะอื้น จนท่านครูบาศรีวิชัยออกจากการปฏิบัติ และได้เทศน์อบรมเกี่ยวกับขันติให้พระคำแสนฟัง พร้อมกับแนะนำสั่งสอนให้ศึกษาวิปัสสนาธุระ โดยเริ่มต้นให้ปฏิบัติตาม แล้วก็ให้นมัสการลา จึงนับว่าเป็นบทเรียนบทแรกในชีวิตเกี่ยวกับการศึกษาวิปัสสนา และท่านก็ดิ้นรนหาลู่ทางจะศึกษาในเรื่องนี้จากทุกแห่งที่มีข่าวว่ามีอาจารย์สอน

ต่อมาเมื่อท่านได้เรียนกัมมัฏฐานจาก **ท่านครูบาแก้ว ชยเสโน** แล้วท่านก็ขอลาพระอาจารย์ออกเดินธุดงค์จาริกไปในที่ต่างๆ เมื่อถึงคราวเข้าพรรษา ท่านจึงจะกลับมาอยู่ที่วัดดอนมูล

พออายุได้ ๓๔ ปี ๑๓ พรรษา ท่านเจ้าอาวาสก็มรณภาพลง ทางคณะศรัทธาจึงได้นิมนต์หลวงปู่ครูบาคำแสนน้อย เป็นเจ้าอาวาสแทนสืบต่อมา

จนท่านมีอายุได้ ๓๙ ปี ๑๘ พรรษา มีพระธุดงค์ชื่อ **ท่านพระอาจารย์แหวน สุจิณฺโณ** เดินธุดงค์มาพักอยู่ที่อู่ทรายคำ ในเมืองเชียงใหม่ เมื่อหลวงปู่ทราบดังนั้น ท่านได้ให้โยมไปนิมนต์พระอาจารย์แหวน ให้มาเผยแผ่อบรมศรัทธาที่วัดดอนมูล และต่อมา**ท่านพระอาจารย์ตื้อ**ก็ได้มาพักภาวนา

ต่อมา **ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** ได้มาพำนักอยู่ที่วัดเจดีย์หลวง **ท่านพระอาจารย์แหวน ท่านพระอาจารย์ตื้อ หลวงปู่ครูบาคำแสน**ก็ได้ไปนมัสการ และหลวงปู่ครูบาคำแสนได้มอบกาย

มอบจิตถวายเป็นศิษย์ของท่านพระอาจารย์มั่นนับแต่บัดนั้นมา

ต่อมา**ท่านพระอาจารย์แหวน** ท่านได้จาริกไปๆ มาๆ ในเมืองเชียงใหม่ และไปจำพรรษาที่วัดป่าน้ำริน อำเภอแม่ริม ส่วนหลวงปู่ครูบาคำแสนน้อย หลังจากได้เรียนพระกัมมัฏฐานจากท่านพระอาจารย์มั่นแล้ว ท่านก็ออกเดินธุดงค์ไปยังประเทศพม่า ย่างกุ้ง หงสาวดี แล้วเดินธุดงค์ย้อนกลับ และได้เดินธุดงค์สู่ภาคอีสานไปอยู่กับ **ท่านพระอาจารย์สิงห์ ขนฺตยาคโม** ที่โคราช แล้วกลับขึ้นไปทางเหนืออีก ที่ใดเป็นที่วิเวกเป็นป่าเปลี่ยว ท่านก็ได้พักภาวนาตามอัธยาศัยของท่าน ระยะหลังๆ ท่านได้ไปอยู่ร่วมปฏิบัติธรรมกับท่านพระอาจารย์แหวน ตามวัดป่าต่างๆ ๑ พรรษาบ้าง ๒ พรรษาบ้าง แม้เมื่อท่านพระอาจารย์แหวนย้ายไปจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าดอยแม่ปั๋ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ หลวงปู่ฯ ก็ไปคารวะท่านพระอาจารย์อยู่เสมอๆ

อุปนิสัย หลวงปู่ครูบาคำแสนน้อย ท่านมีอุปนิสัยเยือกเย็น อ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใส ผู้ที่ได้รับฟังธรรมจากท่านแล้วก็หายทุกข์โศก ท่านได้เสริมสร้างคุณงามความดี ทั้งที่เป็นอัตประโยชน์และปรหิตประโยชน์ไว้ในพระพุทธศาสนาเป็นอเนกประการ

หลวงปู่ครูบาคำแสนน้อย มรณภาพเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ เวลา ๑๐.๑๒ น. สิริรวมอายุได้ ๘๖ ปี พรรษา ๖๔

ติดตามหลวงปู่มั่นไปถ้ำดอกคำ

เมื่อ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านพักภาวนาที่**สำนักสงฆ์ป่าเมี่ยงแม่สาย** ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้ระยะหนึ่งแล้ว **หลวงปู่มั่น**ท่านก็ได้ออกเดินธุดงค์มาวิเวกปฏิบัติธรรมที่ถ้ำดอกคำ ตำบลน้ำแพร่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่ง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านก็ได้ติดตามมา เพื่อขอรับการอบรมธรรมปฏิบัติด้วย

ณ ถ้ำดอกคำ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้พบกับ**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** และต่อมาหลวงปู่ตื้อ ท่านก็ได้ออกเดินธุดงค์ร่วมกับ**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** และ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** จากประวัติ**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** ได้บันทึกเหตุการณ์ช่วงนี้ไว้ดังนี้

"หลวงปู่ชอบ ออกเดินธุดงค์จากอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มาทางจังหวัดพิษณุโลก การเดินทางเป็นไปอย่างเร่งรีบที่สุด เพราะท่านไม่รู้ว่าเชียงใหม่นั้นอยู่ไกลแค่ไหน เนื่องจากตอนนั้นท่านยังไม่เคยขึ้นมาภาคเหนือ ท่านจึงต้องรีบเดินทางมาให้ถึงเชียงใหม่ก่อนฤดูหน้าฝน ท่านเดินทางจากอำเภอด่านซ้าย มาถึงจังหวัดลำพูน โดยใช้เวลา ๑๓ วัน ท่านมาพบกับ **หลวงปู่พรหม จิรปุญฺโญ** ที่อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ท่านจึงถามหลวง**ปู่พรหม**ว่า "ได้พบกับ**อาจารย์ใหญ่มั่น**หรือยัง"

หลวงปู่พรหมตอบว่า "ยังไม่ได้พบกับองค์หลวงปู่มั่น เนื่องจากท่านแวะจำพรรษาที่อื่น"

หลวงปู่ชอบท่านจึงได้ชวน**หลวงปู่พรหม**เดินธุดงค์ขึ้นเชียงใหม่ เพื่อตามหา**องค์หลวงปู่มั่น** ด้วยกัน ท่านเล่าแบบขำๆ ท่านกับหลวงปู่พรหมต่างไม่เคยมาเชียงใหม่เหมือนกัน กลัวจะหลงทาง เพราะความไม่คุ้นเคยกับสถานที่ ท่านทั้งสองได้พากันเดินเลาะเลียบนับไม้หมอนทางรถไฟ โดยใช้เวลา ๒ วัน จึงมาถึงเชียงใหม่ และแวะเข้าไปพักที่วัดเจดีย์หลวง

วัดเจดีย์หลวงสมัยนั้นเป็นศูนย์กลางการปกครองธรรมยุตภาคเหนือตอนบน พระกรรมฐานสมัยนั้นเดินทางมาเที่ยววิเวกเชียงใหม่ จะเข้าไปพักที่วัดเจดีย์หลวงก่อนเป็นแห่งแรก เพราะวัดเจดีย์หลวงเป็นทั้งที่พักและแหล่งข่าวของพระกรรมฐานสมัยนั้น ท่านทั้งสองมาพักที่นี่เพื่อจะสอบถามข่าวคราวของหลวงปู่มั่นว่า ขณะนี้องค์ท่านพักอยู่ที่ไหน เมื่อทราบว่าองค์หลวงปู่มั่นพักอยู่ที่บ้านป่าเมี่ยง อำเภอพร้าว จึงพากันเดินทางมากราบองค์ท่านที่นี่

หลวงปู่มั่นให้ท่านทั้งสองพักอยู่ที่นี่ก่อน เนื่องจากตอนนั้นมีพระเณรเข้ามาปฏิบัติธรรมกับองค์ท่านจำนวนมาก **หลวงปู่มั่น**ให้ช่วยดูแลความประพฤติของพระเณร เพื่อแบ่งเบาภาระขององค์ท่าน ต่อมา**หลวงปู่เทสก์**ท่านเข้ามาบ้านป่าเมี่ยง **หลวงปู่มั่น**จึงมอบหมายให้**หลวงปู่เทสก์** ดูแลหมู่คณะพระเณรแทนองค์ท่าน **หลวงปู่มั่น**ท่านจะออกไปภาวนาที่**ถ้ำดอกคำ**

หลวงปู่มั่นท่านเดินทางไปพักภาวนาที่**ถ้ำดอกคำ** มีพระเณรและตาผ้าขาวร่วมติดตามไปด้วยกัน ๖ องค์ พระเณรที่ติดตามหลวงปู่มั่นไปถ้ำดอกคำในครั้งนั้นมี **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม พระเขื่อง พระอินตา** (ลาสิกขาบท) สามเณรนั้น ท่านจำไม่ได้ว่าชื่ออะไร ตาผ้าขาวที่ตามไปด้วยชื่อวงษ์ เป็นคนสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาตาผ้าขาววงษ์ท่านบวชเป็นพระภิกษุที่วัดโรงธรรมสามัคคี"

นิมิตหลวงปู่มั่นพ้นจากทุกข์

ระหว่างที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พักอยู่กับ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ที่ **ถ้ำดอกคำ**

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเล่าเรื่องภายในของท่านให้**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** ฟังว่า "ท่านนิมิตเห็นองค์ท่านหลวงปู่มั่นลอยขึ้นไปบนอากาศแล้วหายลับไป"

ในนิมิต**หลวงปู่ตื้อ**ท่านตะโกนถามองค์ท่านหลวงปู่มั่นว่า "พ่อแม่ครูบาอาจารย์จะเหาะไปสวรรค์วิมานชั้นฟ้าไหนขอรับ" มีเสียงตอบจาก**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ว่า "เราไม่ได้เหาะไปสวรรค์ชั้นวิมานไหนๆ เราไม่ได้เหาะไปในพรหมโลกชั้นไหนๆ เราจะไปในที่สัตว์โลกทั้งหลายไปไม่ถึง"

หลวงปู่ตื้อท่านตะโกนบอก “พ่อแม่ครูบาอาจารย์ข้าน้อยขอไปด้วย” เสียงของ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**บอกท่านว่า “ถ้าท่านอยากจะไปด้วยก็ให้ท่านทำให้ได้เหมือนกับเรา”

หลวงปู่ตื้อท่านเล่าเรื่องนิมิตให้หลวงปู่ชอบฟังเพื่อปรึกษาธรรม หลวงปู่ชอบท่านบอกว่า “เรื่องทุกอย่างที่อาจารย์ตื้อรู้เห็นมา มันก็บอกเหตุผลในตัวของมันอยู่แล้ว **อาจารย์ใหญ่มั่นท่านพ้นทุกข์แล้ว เหลือแต่พวกเรานี้แหละที่ยังต้องทำกิจภายในจิตภายในใจของตนเองต่อไป”**

องค์ท่านหลวงปู่มั่นพักภาวนาอยู่ที่ถ้ำดอกคำเกือบสองเดือน พอเข้าเดือนเจ็ด องค์ท่านจึงพาลูกศิษย์กลับมาที่สำนักสงฆ์บ้านป่าเมี่ยงแม่สาย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อีกครั้ง

วิเวกถ้ำเชียงดาวกับหลวงปู่มั่น

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม ได้เล่าถึง**หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ** วิเวกถ้ำเชียงดาวกับ**หลวงปู่มั่น** ดังนี้

“ถ้ำเชียงดาวแถวนั้นแหละ กับ**หลวงปู่แหวน หลวงปู่มั่น** ไปอยู่ถ้ำเชียงดาวนั้น **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ไปภาวนา เดินไปกับ**หลวงปู่มั่น** เมื่อไปถึงจัดที่พักเรียบร้อย ก็เลยต้มน้ำร้อน **หลวงปู่มั่น**ท่านก็เดินจงกรม **หลวงปู่มั่น**ก็เหลือเกิน ยืนเข้าฌานทั้งยืน เรียกว่า เข้ารูปฌานทั้งยืน ยืนอยู่ต้มน้ำร้อนเสร็จก็เข้าไป ท่านก็ลืมตาออก

“อ้า ! **ตื้อ** อยู่ทางเหนือนี่ก็มีวัดหนึ่ง อยู่ทางใต้นี่ก็มีวัดหนึ่ง พระสององค์นี่เป็นอรหันต์ทั้งคู่ ส่วนว่าวัดใต้ก็เป็นเสี่ยว (เพื่อน) กันกับวัดเหนือ วัดเหนือก็เป็นเสี่ยวกันกับวัดใต้ ต่างคนต่างสร้างวัด ลูกชายบวชทั้งคู่ ไปได้เป็นอรหันต์ทั้งคู่ แล้วก็เจ้าของผู้สร้างวัด โยมพ่อโยมแม่อุปัฏฐาก โอ้ย ! เป็นบุญเป็นกุศล นี่ๆๆๆ”

ตอนญาติโยมมาก็ถาม “โยม ทางนั้นมีวัดไหม ?”

“เอ้ย ! มีก้อนอิฐก้อนของเก่า”

“ตรงนี้มันมีวัดไหม ?”

“มี” เขาก็ยอมรับ

พักอยู่ถ้ำเชียงดาวได้ ๓ – ๔ วัน **หลวงปู่มั่น**ก็พูดขึ้นมาว่า “เอ้า ! ไป **ตื้อ** อยู่ไม่ได้อยู่มีเรื่องแน่ เขาจะพยายาม ญาติโยมเขาต้องการอยากได้พระถากถางให้ ทำความสะอาดให้

เป็นวัดเป็นวา เจ้าหน้าที่เขาก็พยายามมา ใครไปทำลายป่าจะจับ” เพราะเป็นป่าสงวนเหมือนวัดเรา (วัดเขาพุนก) ท่านก็เลิก ท่านก็พาเคลื่อนที่ไปที่อื่น ท่านว่าอย่างนั้น”

สำรวจถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า

หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้พาคณะศิษย์ออกธุดงค์ไปทางเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ ไปถึงเขตอำเภอเชียงดาว และได้พำนักปฏิบัติธรรมอยู่ที่ถ้ำเชียงดาว ๓ – ๔ วัน คืนหนึ่ง**หลวงปู่มั่น**ภาวนาได้นิมิตเห็น **ถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า** และได้มอบหมายให้หลวงปู่ตื้อขึ้นไปสำรวจ

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม ได้เล่าถึงการสำรวจถ้ำพระปัจเจก จากคำบอกเล่าของ**หลวงปู่ตื้อ**ไว้ดังนี้

“หลวงปู่มั่นบอกว่า **“ตื้อ อันนั้นเป็นถ้ำพระปัจเจกเน้อ ถ้ำพระปัจเจก ถ้าหากมีโอกาสให้ขึ้นดู” หลวงปู่ตื้อ**ก็รับปาก**หลวงปู่มั่น** ก็มิใช่ขึ้นเดี๋ยวนั้น ก็นานมา ไปบิณฑบาตได้ขนมปังเยอะๆ แล้วก็เก็บไว้ๆๆ เมื่อได้กะพอกินแล้ว ก็ใส่ถุงย่ามสะพายขึ้นเลย เพราะมันไม่มีบ้านผู้บ้านคน ขึ้น ๒ วันหรือ ๓ วันกว่าจะถึงถ้ำพระปัจเจก”

และจากหนังสือประวัติท่านพระอาจารย์มั่น โดยท่านพระอาจารย์มหาบัว ได้บันทึกไว้ดังนี้

“ท่านกับหมู่คณะราว ๓ – ๔ องค์เที่ยววิเวกมาพักอยู่ถ้ำเชียงดาวได้ประมาณสองคืน พอตื่นเช้าคืนที่สามท่านบอกว่า คืนนี้ภาวนาปรากฏเห็นถ้ำใหญ่และกว้างขวางน่าอยู่มาก อยู่บนยอดเขาสูงและชัน ถ้ำนี้สมัยก่อนๆ เคยมีพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลายมาพักเสมอ แต่พระเราสมัยนี้ไปอยู่ไม่ได้เพราะสูงและชันมาก ทั้งไม่มีที่โคจรบิณฑบาต ท่านสั่งให้พระขึ้นไปดูถ้ำนั้น และกำชับว่าก่อนขึ้นไปต้องเตรียมเสบียงอาหารขึ้นไปพร้อม ทางขึ้นไม่มี ให้พยายามปีนป่ายขึ้นไปโดยถือเอายอดเขาลูกนั้นเป็นจุดที่หมาย คือ ถ้ำที่ว่านี้อยู่ใต้ยอดเขานั้นเอง”

หลวงปู่มั่นท่านต้องการให้พระลูกศิษย์ขึ้นไปสำรวจถ้ำแห่งนั้น ซึ่งถ้ำนั้นอยู่บนดอยที่สูงมากยากที่ใครจะขึ้นไปถึงได้ ต้องใช้ความอดทนพยายามที่สูงมาก รวมทั้งมีพลังใจที่กล้าแข็งจริงๆ จึงจะขึ้นไปได้ เมื่อพิจารณาดูแล้วเห็นว่า **นอกจากหลวงปู่ตื้อแล้ว ยังไม่เห็นใครเหมาะสมที่จะขึ้นไปได้** จึงได้บอกให้**หลวงปู่ตื้อ**และคณะเดินทางขึ้นไปสำรวจดูถ้ำแห่งนั้น

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**และคณะได้เสบียงเพียงพอแล้ว ในเช้าวันรุ่งขึ้น หลังจากฉันจังหันแล้ว **หลวงปู่ตื้อ**พร้อมกับพระและโยม ได้พากันออกเดินทางขึ้นสู่ยอดดอยเชียงดาว เพื่อสำรวจดูถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้าตามภาระที่ได้รับมอบหมายจากพระอาจารย์ใหญ่

หนทางขึ้นสู่ยอดดอยสุดแสนจะลำบาก เพราะต้องปีนเขาสูง ไม่มีทางอื่นที่จะเดินลัดหรือเลาะเลี้ยวไปตามเชิงเขา ต้องปีนป่ายเหนี่ยวเกาะไปตามแง่หิน รั้งตัวขึ้นไป ซึ่งเสี่ยงอันตรายมาก

หลวงปู่ตื้อ เล่าให้สานุศิษย์ฟังว่า ยิ่งสายก็ยิ่งเหนื่อย บางแห่งทางแคบมากจริงๆ ต้องเดินเอี้ยวหลบเข้าไปได้ทีละคนเท่านั้น บางช่วงต้องปีนป่ายและห้อยโหนเพราะไม่มีทางเลี่ยงอื่น ต้องเสี่ยงชีวิตเอา

คณะของหลวงปู่ตื้อ ปีนป่ายถึงยอดเขาประมาณ ๕ โมงเย็น แต่ไม่มีวี่แววว่าจะพบถ้ำ และไม่ทราบว่าถ้ำอยู่ที่ไหน บริเวณรอบๆ ไม่ได้ส่อเค้าว่าจะเป็นถ้ำเลย

คณะต้องเดินอยู่บนเขาอีก ๔ ชั่วโมงกว่าๆ บนยอดเขามีลมพัดแรงมาก ตกกลางคืนลมยิ่งพัดแรง จนตัวแทบจะปลิวไปตามแรงลม จะหาถ้ำเล็กๆ พอจะหลบลมก็ไม่มี ในคืนนั้นไม่ได้หลับนอนกัน พระทุกองค์ต้องใช้เชือกตากผ้าที่เตรียมไป ผูกมัดตัวไว้กับต้นไม้ แล้วนั่งสมาธิภาวนากันทั้งคืน ยิ่งดึกลมยิ่งแรงดูผิดปกติธรรมชาติเป็นอย่างมาก

พอรุ่งเช้าได้อรุณแล้ว เมื่อฉันเสร็จก็พากันเดินทางต่อไป แม้จะเดินบนหลังเขา หนทางก็ยากลำบากมาก เหมือนกับการปีนป่ายขึ้นมาในตอนแรก คณะหลวงปู่ตื้อเดินอยู่จนถึงเที่ยงวัน ก็ถึงบริเวณหนึ่งที่เข้าใจว่าน่าจะเป็นที่ที่ถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้าตั้งอยู่

บริเวณข้างหน้าเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ ต้องใช้ขอนไม้เกาะเป็นแพ จึงจะข้ามไปอีกฝั่งหนึ่งได้ พระที่ไปด้วยกันไม่มีใครกล้าข้ามไป **หลวงปู่ตื้อ**จึงอาสาข้ามน้ำไปดูเพียงองค์เดียว

ก่อนจะข้ามน้ำไป หลวงปู่ตื้อได้นั่งสมาธิดูก่อน ปรากฏเป็นเสียงคนพูดเบาๆ พอเสียงนั้นเงียบหายไป ก็มีอีกเสียงหนึ่งพูดขึ้นว่า “งูใหญ่ๆ” พูดอยู่ ๒ – ๓ ครั้ง แล้วปรากฏเป็นผู้ชายรูปร่างบึกบึนสูงใหญ่ ผิวกายดำทะมึนมายืนพูดกับหลวงปู่ว่า

“ท่านจะเข้าไปในถ้ำไม่ได้หรอกนะ ที่นั่นมีงูตัวใหญ่มากเฝ้ารักษาอยู่”

หลวงปู่ตื้อ ได้พูดกับชายผู้นั้นว่า “ที่พวกอาตมาขึ้นมาที่นี่ ไม่ได้มาเบียดเบียนใคร ไม่ได้มุ่งจะมาเอาอะไร แต่ประสงค์จะขึ้นมาดูถ้ำตามที่ท่าน**พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** ใช้ให้มาเท่านั้น”

พอหลวงปู่กล่าวจบลง ชายผู้นั้นก็หายไป ท่านพิจารณาดูต่อไป เมื่อเห็นว่าไม่มีอะไรอีกแล้วจึงออกจากสมาธิ แล้วท่านก็จัดแจงหาขอนไม้มาทำเป็นแพ เอาเทียนจุดไว้ที่หัวแพ แล้วเกาะแพลอยข้ามน้ำไปยังฝั่งตรงข้าม ท่านลองหยั่งดูเห็นว่าน้ำลึกมากไม่สามารถหยั่งถึงได้

เมื่อหลวงปู่เกาะแพไปถึงอีกฝั่งแล้ว จึงได้พบถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า ตามที่หลวงปู่มั่นได้พบเห็นในนิมิต เป็นถ้ำที่ใหญ่โตกว้างขวางและสวยงามมาก อากาศโปร่งสบาย พื้นถ้ำสะอาดสะอ้านเหมือนกับมีคนดูแลปัดกวาดเป็นอย่างดี

หลวงปู่ตื้อได้เข้าไปสำรวจภายในถ้ำ ในถ้ำนั้นมีแสงสว่างอยู่ในตัว แม้เดินลึกเข้าไปก็ไม่มืด ถ้ำนี้มีลักษณะพิเศษกว่าถ้ำอื่นจริงๆ

ลักษณะของถ้ำ กว้างและยาวลึกเข้าไปข้างในเขา ด้านหลังถ้ำออกไปมีแอ่งน้ำธรรมชาติ น้ำใสสะอาดน่าดื่มกิน ด้านนอกถ้ำออกไปข้างหลังมีป่าไม้ประเภทไม้ผลที่อุดมสมบูรณ์ ใบเขียวชอุ่มเหมือนได้รับการดูแลอย่างดี

ด้านนอกถ้ำที่อยู่สูงที่สุดเป็นหน้าผาที่สูงชันมาก คงไม่มีใครขึ้นไปได้ หรือว่าถ้าขึ้นไปได้แล้วก็คงไม่คิดลงมาอีก

หลวงปู่ตื้อ ได้นั่งสมาธิภาวนาอยู่นาน พบว่ามีพวกกายทิพย์เข้ามาหาท่าน และพบวิญญาณชีปะขาวน้อยรูปหนึ่ง เป็นผู้เฝ้าดูแลรักษาถ้ำแห่งนี้ ชีปะขาวน้อยบอกหลวงปู่ว่า “พระปัจเจก–พุทธเจ้า ท่านไม่ได้อยู่ที่ถ้ำนั้นแล้ว” แล้วชีปะขาวน้อยก็หายไปทางหลังถ้ำ

หลวงปู่มั่นบอกเรื่องบ่อน้ำทิพย์

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้ไปสำรวจและพักบำเพ็ญภาวนาอยู่ภายในถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้าจนครบ ๕ วัน เสบียงจวนหมด จึงได้พาหมู่คณะเดินทางกลับลงมาทางเดิม จากหนังสือประวัติท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร โดยท่านอาจารย์พระมหาบัว ได้บันทึกไว้ดังนี้

“พระและโยมได้พากันขึ้นไปดูตามคำที่ท่านบอก เมื่อขึ้นไปถึงแล้วปรากฏว่า ถ้ำนั้นสวยงามและกว้างขวางมากดังที่ท่านว่าจริงๆ อากาศปลอดโปร่งสบายน่าอยู่มาก พระเกิดความชอบใจอยากพักอยู่บำเพ็ญสมณธรรมเป็นเวลานานๆ แต่จำเป็นด้วยที่โคจรบิณฑบาตไม่มี เพราะถ้ำอยู่สูงและห่างไกลจากหมู่บ้านมาก พอเสบียงจวนหมดจำต้องลงมา

เมื่อลงถึงที่พัก ท่าน (หลวงปู่มั่น) ถามว่าเป็นอย่างไร ถ้ำสวยงามน่าอยู่ไหม ผมเห็นในนิมิตภาวนารู้สึกว่าถ้ำนั้นทั้งกว้างขวางและสวยงามมาก จึงอยากให้หมู่เพื่อนขึ้นไปดู ใครๆ คงจะชอบกันแน่ๆ

แต่ก่อนผมก็ไม่ได้สนใจพิจารณาว่า จะมีสิ่งแปลกๆ อยู่ในเขาลูกนี้ แต่พอพิจารณาจึงทราบว่ามีของแปลกและอัศจรรย์อยู่ที่นี่มากมายหลายชนิด ในถ้ำที่พวกท่านขึ้นไปดูนั้น ยังมีรุกขเทพ

อารักขาอยู่เป็นประจำตลอดมามิได้ขาด ใครไปทำอะไรที่ไม่สมควรในที่นั้นไม่ได้ ต้องเกิดเป็นต่างๆ ขึ้นมาจนได้

ขณะที่สั่งให้พวกท่านขึ้นไปดู ผมก็ลืมบอกว่า ที่นั้นมีพวกเทพฯ อารักขาอยู่ ควรพากันสำรวมระวังมรรยาทและอาการทุกส่วน อย่าไปส่งเสียงอื้ออึงผิดวิสัยของสมณะ เกรงว่าจะเกิดความไม่สบายต่างๆ ขึ้นมา เพราะความไม่พอใจของพวกเทพฯ ที่อารักขาอยู่ในสถานที่นั้น อาจบันดาลให้เป็นต่างๆ ได้

พระที่ขึ้นไปได้กราบเรียนท่านตามที่ได้ประสบมา และแสดงความประสงค์อยากอยู่ถ้ำนั้นเป็นเวลานานๆ ท่านตอบว่า **แม้จะสวยงามและน่าอยู่เพียงไรก็อยู่ไม่ได้ เพราะไม่มีข้าวจะกิน** ดังนี้ อาการที่ท่านพูดกับพระที่ไปดูถ้ำกลับลงมา เป็นคำพูดธรรมดาๆ ประหนึ่งท่านเคยเห็นถ้ำนั้นด้วยตามาแล้วหลายครั้ง ทั้งที่ไม่เคยขึ้นไปเลย เพราะอยู่สูงและชัน ขึ้นลงลำบากมาก แต่กลับถามว่าน่าอยู่ไหม ซึ่งเป็นคำพูดออกมาจากความแน่ใจจริงๆ มิได้สงสัยว่าความรู้ทางด้านภาวนาจะโกหกหลอกลวงเลย

ที่ท่านเตือนพระให้พากันสำรวมระวังเวลาพักอยู่ในที่ต่างๆ ไม่เฉพาะเพียงถ้ำนั้นแห่งเดียวนั้นเกี่ยวกับพวกเทพฯ ที่สถิตอยู่ในที่นั้นๆ ซึ่งชอบความเป็นระเบียบงามตาและชอบสะอาดมาก เวลาพวกรุกขเทพฯ มาเห็นอากัปกิริยาของพระที่จัดวางอะไรไว้ไม่เป็นระเบียบ เช่น การหลับนอนไม่มีมรรยาท นอนหงายเหมือนเปรตทิ้งเนื้อทิ้งตัว บ่นพึมพำด้วยการละเมอเพ้อฝันไปต่างๆ เหมือนคนไม่มีสติ แม้จะเป็นสิ่งที่สุดวิสัยของคนนอนหลับจะรักษาได้ก็ตาม แต่พวกเทวดามีความอิดหนาระอาใจอยู่เหมือนกัน และเคยมาเล่าให้ท่านอาจารย์มั่นทราบเสมอ

และเล่าว่า พระซึ่งเป็นเพศที่น่าเลื่อมใส และเย็นตาเย็นใจแก่โลกที่ได้เห็นได้ยิน จึงควรสำรวมระวังกิริยามรรยาท ทั้งการหลับนอนและเวลาปกติ พอเป็นความงามตาเย็นใจแก่ตนและทวยเทพ ตลอดมนุษย์ทั้งหลายบ้าง ไม่แสลงตาแสลงใจจนเกินไป เมื่อยังพอมีทางรักษาได้อยู่ไม่อยากให้เป็นไปแบบฆราวาสซึ่งไม่มีขอบเขต หรือปล่อยไปตามยถากรรมจนเกินไป เพราะสิ่งเหล่านี้ย่อมอยู่ในวิสัยของพระจะทำได้

การมาเล่าเรื่องทั้งนี้มิได้มุ่งมั่นมาตำหนิติเตียนพระว่าไม่ดีโดยถ่ายเดียว แต่เทวดาทั้งหลายก็มีส่วนแห่งความดีและเจตนาหวังเทิดทูนพระศาสนา พร้อมทั้งมีความพอใจกราบไหว้พระสงฆ์ผู้มีมรรยาทอันดีประจำนิสัยของพวกเทวดาเหมือนกัน จึงใคร่ขอกราบท่านเพื่อได้ตักเตือนพระสงฆ์ที่เป็นลูกศิษย์ได้ตั้งอยู่ในท่าสำรวม พอเป็นที่งามตาแก่มนุษย์มนา ตลอดเทวดา อินทร์ พรหมทั้งหลายบ้าง เทวดาทั้งหลายก็จะพลอยมีส่วนเพิ่มพูนความเคารพเลื่อมใสขึ้นอีกมากมายจาก

ความดีของพระที่น่าเลื่อมใส นี้เป็นคำของพวกเทวดามาเล่าถวายท่าน

ดังนั้น เวลาท่านกับพระลูกศิษย์พักอยู่ในป่าในเขาลึก ซึ่งเป็นที่สถิตของพวกรุกขเทวดา ท่านจึงคอยเตือนพระอยู่เสมอเกี่ยวกับการวางบริขารเครื่องใช้สอยต่างๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดผ้าเช็ดเท้า ท่านก็สั่งให้พับและเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบ ไม่ให้ทิ้งระเกะระกะ การขับถ่ายก็ให้เป็นที่เป็นทาง และกำหนดทิศทางว่า ควรจะทำส้วมสำหรับถ่ายในที่เช่นไร บางครั้งท่านก็สั่งพระตรงๆ เลยว่า ไม่ให้ไปทำส้วมหนักส้วมเบาทางทิศนั้นหรือต้นไม้นั้น เพราะพวกเทวดาที่สถิตอยู่หรือเทวดามาทางทิศนั้น จะรังเกียจและยกโทษเอาดังนี้ก็มี

ถ้าเป็นพระที่รู้เรื่องของพวกเทวดาได้ดีอยู่แล้ว ก็ไม่หนักใจที่ท่านอาจารย์ต้องบอกกล่าว เพราะท่านองค์นั้นย่อมทราบวิธีปฏิบัติต่อเทวดาโดยถูกต้อง และพระที่เป็นลูกศิษย์ท่านพระอาจารย์มั่นมีความสามารถในทางนี้อยู่ไม่น้อย เป็นแต่ความรู้ของท่านเป็นประเภทป่าๆ จึงไม่อาจแสดงตัวอย่างเปิดเผย กลัวนักปราชญ์จะหัวเราะเยาะ เราพอทราบได้เวลาท่านสนทนากันเรื่องเทวดาประเภทและภูมิต่างๆ กันมาเยี่ยมท่าน เขามีเรื่องอะไรบ้างมาสนทนา หรือถามปัญหาท่าน ท่านนำมาเล่าสู่กันฟัง เราก็พลอยทราบภูมิจิตใจท่านที่เกี่ยวกับทางนี้ไปด้วย”

เมื่อการสนทนาถึงถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้าจบลง หลวงปู่มั่นท่านได้พูดขึ้นว่า “ทำไมพวกท่านถึงไม่เลยพากันขึ้นไปดูบ่อน้ำทิพย์ ที่อยู่ข้างหลังถ้ำนั้นด้วยล่ะ บ่อน้ำทิพย์ศักดิ์สิทธิ์นั้น ถ้าหากใครได้อาบและดื่มเป็นการชุบตัวแล้ว จะมีอายุยืนถึง ๕,๐๐๐ ปี สามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ด้วย”

หลวงปู่ตื้อกราบเรียนท่านพระอาจารย์ใหญ่ว่า “กระผมขึ้นไปเหมือนกันขอรับ แต่พอขึ้นไปบนหลังถ้ำนั้นปรากฏว่าเป็นหน้าผาที่สูงและชันมาก สูงราวๆ ๑๐ – ๑๕ วา ขึ้นไปมิได้ขอรับ เพราะหน้าผาชันจริงๆ ทางอื่นที่จะขึ้นไปก็ไม่มี กระผมเดินดูรอบๆ ตั้ง ๒ – ๓ รอบ ถ้าหากขึ้นไปได้ก็คงลงมาไม่ได้”

ท่านพระอาจารย์ใหญ่ จึงตอบว่า “พวกเราคงไม่มีบุญวาสนาบารมีที่จะเหาะได้ล่ะมั้ง จึงได้พากันเดินลงมาจนเท้าแตกหมด ถ้าหากว่าขึ้นไปได้ก็คงลงมาไม่ได้ แต่ขึ้นไปได้และลงมาได้อย่างนี้ก็สามารถมากแล้วล่ะ”

สาเหตุที่หลวงปู่ตื้อสำรวจถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า

จากประวัติ**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** ได้บันทึกสาเหตุที่หลวงปู่ตื้อสำรวจถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้าไว้ดังนี้

"ตอนอยู่**ดอยเชียงดาว** **องค์ท่านหลวงปู่มั่น**นิมิตเห็นพระปัจเจกพุทธเจ้าเสด็จมาเยี่ยมและสนทนาธรรมกับองค์ท่าน พระปัจเจกพุทธเจ้าบอกหลวงปู่มั่นว่า "ท่านนิพพานอยู่ที่ถ้ำบนดอยเชียงดาว" **พระปัจเจกพุทธเจ้า**บอกถ้ำอันเป็นสถานที่นิพพานขององค์ท่านให้**หลวงปู่มั่น**ทราบ หลวงปู่มั่นท่านจึงเล่าเรื่องนี้ให้ลูกศิษย์ฟัง **หลวงปู่ตื้อ**ท่านจึงขออาสาองค์ท่านหลวงปู่มั่นขึ้นไปบนยอดดอยเชียงดาวเพื่อจะพิสูจน์ถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้านิพพาน

หลวงปู่ตื้อท่านขึ้นไปบนดอยเชียงดาว เพื่อสำรวจถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า ใช้เวลาไป – กลับถึง ๕ วัน แล้วท่านกลับลงมากราบเรียนองค์ท่านหลวงปู่มั่นว่า "ที่บนยอดดอยเชียงดาวมีลมแรงหนาวเย็นมาก อากาศข้างบนหนาวเย็นมาก จนไม่มีมดแมลงอาศัยอยู่ บนยอดดอยมีถ้ำอยู่ถ้ำหนึ่ง ถ้าไม่สังเกตดูดีๆ จะไม่รู้ว่าเป็นถ้ำ เพราะปากทางเข้าจะแคบพอลอดเข้าไปได้เท่านั้น พอเข้าไปข้างในแล้ว ถ้ำนี้จะกว้างขวางใหญ่โต อากาศถ่ายเทสะดวกดี"

หลวงปู่ตื้อบอกทุกอย่างที่องค์ท่านหลวงปู่มั่นพูดถึง ไม่ต่างอะไรกับองค์ท่านขึ้นไปสำรวจด้วยตนเอง **หลวงปู่ชอบ**ท่านว่านี่เป็นความรู้พิเศษของ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น** เพียงแต่ท่านให้**หลวงปู่ตื้อ**ขึ้นไปดู เพื่อเป็นพยานในความรู้ขององค์ท่านเท่านั้น ที่**หลวงปู่มั่น**ท่านอนุญาตให้**หลวงปู่ตื้อ**ขึ้นไปดูถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า เพราะ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านเป็นนักลุย จิตใจกล้าหาญ ร่างกายแข็งแรง มีพละกำลังมากกว่าคนปกติธรรมดาทั่วไป **หลวงปู่ชอบ**ท่านว่า "**หลวงปู่ตื้อ**ท่านมีพละกำลังเท่ากับบุรุษ ๕ คน"

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นคนที่มีพละกำลังมากที่สุดเท่าที่ท่านเคยเห็นมา ท่านว่าครั้งหนึ่ง**หลวงปู่มั่น**ให้พระหามเสาศาลาสำนักสงฆ์ป่าเมี่ยง เสาต้นนี้หนักขนาดพระ ๕ องค์หามไม่ค่อยไหว **หลวงปู่ตื้อ**ท่านพูดหยอกหมู่คณะว่า "หามเสาแค่นี้ก็หามไม่ได้ อย่าสึกออกไปเป็นลูกเขยใครนะ เดี๋ยวพ่อตาแม่ยายจะไล่ให้กลับมาบวชอีก" **หลวงปู่ตื้อ**ท่านบอกให้หมู่คณะยกเสาขึ้นใส่บ่า ท่านจะแบกคนเดียวเอง **หลวงปู่ตื้อ**ท่านเดินแบกเสาไม้ท่อนนี้ไปได้อย่างสบาย **หลวงปู่ชอบ**ท่านจึงว่า **หลวงปู่ตื้อ**ท่านมีกำลังแข็งแรงมากกว่าคนปกติธรรมดา"

หลวงปู่ตื้อลาพุทธภูมิ

สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่**หลวงปู่มั่น**สั่งให้**หลวงปู่ตื้อ**สำรวจถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้านั้น เพื่อแก้ความปรารถนาพุทธภูมิของ**หลวงปู่ตื้อ** ตามประวัติหลวงปู่ชอบ ฐานสโม ได้บันทึกไว้ดังนี้

"**อาจารย์ใหญ่มั่น**ท่านให้**อาจารย์ตื้อ**ขึ้นไปดูถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้านิพพาน เพราะ**อาจารย์ตื้อ**ท่านเคยปรารถนาพุทธภูมิ **อาจารย์ใหญ่**จึงให้**อาจารย์ตื้อ**ขึ้นไปดูถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า เพื่อที่จะให้**อาจารย์ตื้อ**ท่านเกิดธรรมสังเวช ขนาดปรารถนาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้ากว่าจะบรรลุธรรมได้ก็ยากยิ่งทรมาน ยิ่งถ้าปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ยิ่งเป็นผู้แบกทุกข์หนาสาหัสมากกว่านี้หลายเท่า พอ**อาจารย์ตื้อ**ท่านไปเห็นธรรมสถานนิพพานของท่านพระปัจเจกพุทธเจ้าปัสสิขี ใจท่านก็ถอยจากปรารถนาพุทธภูมิ"

"พอ**อาจารย์ตื้อ**มาอยู่บ้านแม่กอย (วัดป่าอาจารย์มั่น) กับ **ท่านอาจารย์ใหญ่** อาจารย์ใหญ่ท่านยกเรื่องที่ท่านเคยปรารถนาพุทธภูมิมาเล่าให้**อาจารย์ตื้อ**ฟัง **ท่านอาจารย์ใหญ่**เคยปรารถนาพุทธภูมิมาตั้งแต่สมัย**พระพุทธเจ้ากัสสโป** จนมาถึงสมัย**พระพุทธเจ้าสมณโคดม** พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน ขนาดท่านยังไม่ได้รับลัทธพยากรณ์จากพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่ง เพื่อรับรองฐานะยกภูมิขึ้นเป็นพระโพธิสัตว์ องค์ท่านยังเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพน้อยภพใหญ่อย่างหนักหนาสาหัส ทั้งตกอบายภูมิ ทั้งขึ้นสวรรค์อยู่อย่างนั้นหลายภพหลายชาติ"

"แต่ละชาติที่ท่านเกิดตายมีแต่ทุกข์ทั้งนั้น บางครั้งท่านเกิดเป็นเดรัจฉานติดต่อกันนานหลายชาติ **อาจารย์ใหญ่**พิจารณาเห็นทุกข์ในการเกิดตายของตนเองที่ทับถมติดต่อกันมาหลายภพหลายชาติ น้ำตาของท่านถึงกับไหลออกมา องค์ท่านจึงตัดใจละ ลาความปรารถนาพุทธภูมิ จากนั้นมา**อาจารย์ใหญ่**ท่านก็ภาวนาก้าวผ่านความหลงใหลในกามคุณ สำเร็จชั้นภูมิพระอนาคามีที่ถ้ำสาริกา นครนายก พอท่านมาอยู่เชียงใหม่ **อาจารย์ใหญ่**ท่านก็ถึงความบริสุทธิ์สำเร็จธรรมธาตุอยู่ที่นี่ วาสนาอาจารย์ใหญ่มั่นท่านเป็นวาสนาพุทธภูมิ พอชาติปัจจุบันท่านจึงมีลูกศิษย์ลูกหาบริวารมากมาย สอนลูกศิษย์จนได้มรรคผลไปหลายองค์ พระอรหันต์ยุคกึ่งพุทธกาลไม่มีใครเทียบเท่าบารมีขององค์ท่านได้"

"**อาจารย์ตื้อ** ท่านฟัง**อาจารย์ใหญ่มั่น**เตือนใจในเรื่องนี้ ท่านพิจารณาเห็นกองทุกข์ของตัวเองที่ไม่รู้วันจบสิ้น ท่านจึงละพุทธะมหาทุกข์ของท่านที่บ้านแม่กอย จากนั้นมา**อาจารย์ตื้อ**ท่านก็เร่งความเพียรเพื่อปรารถนาพ้นทุกข์เพียงอย่างเดียว จนท่านได้ธรรมธาตุในชาติปัจจุบันของท่าน นับเป็นลูกศิษย์อาจารย์ใหญ่องค์ที่ ๕ ที่รู้ธรรมตามพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น"

"องค์แรกนั่นเป็น**อาจารย์พรหม** บ้านดงเย็น อาจารย์พรหมเป็นลูกศิษย์ของท่านอาจารย์ใหญ่มั่นที่สำเร็จธรรมเป็นองค์แรก อาจารย์ใหญ่ท่านบอกเรา "ท่านชอบ ! ท่านพรหมถึงธรรมแล้วเด้อ ท่านพรหมทางในท่านสว่างแล้วเด้อ" เราก็เข้าใจในความหมายที่ท่านอาจารย์ใหญ่มั่นบอกทันที อนุโมทนาธรรมกับอาจารย์พรหม"

"พอ**อาจารย์ตื้อ**ท่านถึงธรรมแล้ว ถัดมา**อาจารย์แหวน**ท่านก็มาได้ธรรมอยู่บ้านปง แม่แตง **อาจารย์แหวน**ท่านถึงธรรมตอนอายุห้าสิบแปดปี ตอน**อาจารย์แหวน**ท่านบรรลุธรรม เรากับ**อาจารย์ขาว อาจารย์เหรียญ หลวงพ่อวงษ์** พากันเที่ยววิเวกอยู่แถวแม่ริม โลกธาตุภายในสั่นไหวอย่างแรง **อาจารย์ขาว**ท่านถามเราว่า เกิดอีหยัง (อะไร) ขึ้นครูบา ไตรโลกธาตุคือสั่นไหวแรงแท้ เราบอก**อาจารย์ขาว**ว่า **ผู้เฒ่าแหวน**ท่านถึงธรรมอันเป็นมงคลแล้ว เรากับ**อาจารย์ขาว**พากันอนุโมทนาธรรมกับ**ผู้เฒ่าแหวน**ที่ท่านพ้นทุกข์แล้วในชาตินี้"

จำพรรษาที่ถ้ำปากเปียง

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านได้ร่วมติดตาม**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ไปที่ถ้ำเชียงดาว โดยท่านได้จำพรรษาที่**ถ้ำปากเปียง** อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

การไปอยู่ที่ถ้ำเชียงดาวในครั้งแรกมีด้วยกัน ๓ รูป คือ

หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ และ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มีตาผ้าขาว**คำอ้าย** (ต่อมาคือ หลวงปู่คำอ้าย) ติดตามมาคอยอุปัฏฐาก

ทั้งสามองค์ไม่ได้พักอยู่ในที่เดียวกัน **พระอาจารย์ใหญ่มั่น**อยู่ภายในถ้ำหลวง **หลวงปู่ตื้อ**อยู่ถ้ำปากเปียง และ**หลวงปู่แหวน**ขึ้นไปจำพรรษาที่ต้นธารน้ำไหล

ในวันปกติ หลวงปู่มั่นและพระศิษย์จะมาฉันรวมกันที่ถ้ำเชียงดาว ซึ่งอยู่ด้านล่างคนละถ้ำกับที่**หลวงปู่มั่น**พัก เมื่อเสร็จกิจแล้วแต่ละองค์ก็แยกย้ายกลับไปบำเพ็ญเพียรยังที่ของตน

สำหรับวันพระ ๘ ค่ำ และวันพระ ๑๕ ค่ำ พระทั้งหมดจะมาประชุมฟังธรรม ลงอุโบสถ เสร็จแล้วก็แยกย้ายกันไป ไม่ได้อยู่คลุกคลีรวมกัน ต่างองค์ต่างเร่งบำเพ็ญเพียรอย่างเต็มที่

วิบากกรรมของคนเชียงดาว

ในระยะที่ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** และคณะศิษย์ ไปพักภาวนาและจำพรรษาที่**ถ้ำเชียงดาว** อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ในปีนั้นได้เกิดโรคระบาดร้ายแรงเกิดแก่ชาวบ้านอย่างรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต ในขณะเดียวกันก็มีพวกที่ประกอบมิจฉาชีพด้วยการลักขโมย ปล้น ฆ่า กันอย่างไม่เกรงกลัวบาปกรรม และไม่เกรงกลัวกฎหมายบ้านเมือง

การลักขโมย ปล้น ฆ่า มีขึ้นแทบไม่เว้นแต่ละวัน โดยเฉพาะการลักโคกระบือของชาวบ้านเอามาฆ่าจะเกิดขึ้นเป็นประจำ ส่วนโรคระบาดร้ายแรงทำให้มีผู้คนต้องเจ็บป่วยล้มตายกันทุกวันวันละ ๒ – ๓ ศพ ชาวบ้านต้องประสบกับความเดือดร้อนทุกข์ยากลำบาก ต้องทนอยู่กันอย่างหวาดผวา ก่อให้เกิดความทุกข์กายทุกข์ใจกันเป็นอันมาก และก็ไม่รู้ว่าจะพึ่งใคร เพราะอยู่ในที่กันดารห่างไกลจากทางราชการ

เมื่อชาวบ้านขาดที่พึ่ง ต่างก็พากันหันมาพึ่งพระ **หลวงปู่มั่น**ท่านบอกให้พระช่วยกันแผ่เมตตาช่วยชาวบ้านให้มากๆ ซึ่งต่างองค์ต่างก็ส่งกระแสจิตแผ่เมตตาจากที่พำนักของตนเพื่อให้เหตุการณ์ต่างๆ จะได้คลี่คลายไปในทางที่ดี แต่เป็นที่น่าประหลาดใจ คือ ยิ่งแผ่เมตตาช่วยมากเท่าไร ความวิบัติของชาวบ้านกลับยิ่งมากขึ้นเป็นทวีคูณ

หลวงปู่มั่น ท่านได้นั่งภาวนาพิจารณาหาสาเหตุจึงทราบว่า กรรมที่พวกเขาเคยก่อไว้หนักเหลือเกิน แผ่เมตตาเท่าไรก็ช่วยไม่ได้ เป็นกรรมของเขาเอง แต่**หลวงปู่มั่น**ก็บอกพระให้ช่วยกันแผ่เมตตาต่อไปอย่าได้ลดละ

โรคระบาดร้ายแรงครั้งนั้นเกิดอยู่เป็นเดือนจึงค่อยสงบลง คร่าชีวิตชาวบ้านไปหลายสิบคน

สำหรับเรื่องการลักขโมย ปล้น ฆ่า **หลวงปู่มั่น**ท่านได้พยายามเทศนาแนะนำสั่งสอนประชาชนให้รู้จักบาปบุญคุณโทษ ให้ประกอบอาชีพสุจริต เพื่อจะได้อยู่กันอย่างสงบสุข

แต่เหตุการณ์ก็ไม่ดีขึ้น คือ ถึงท่านจะแนะนำสั่งสอนอย่างไร ก็เท่ากับเอาน้ำไปรดตอไม้ พวกเขาหาเชื่อฟังไม่ ยังคงประกอบมิจฉาชีพกันอยู่อย่างเป็นล่ำเป็นสันต่อไป

ต่อมาทางราชการได้ส่งกำลังตำรวจมาทำการปราบปรามพวกมิจฉาชีพอย่างหนัก บรรดามิจฉาชีพจึงค่อยๆ หมดไป แล้วความสงบสุขจึงกลับมาสู่เชียงดาวอีกครั้งหนึ่ง เหตุการณ์ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นที่เชียงดาวในช่วงที่หลวงปู่มั่นและคณะศิษย์ไปพำนักอยู่ในระยะแรก

พญานาคในถ้ำเชียงดาว

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เล่าถึงพญานาคในถ้ำเชียงดาว ดังนี้

ภายใน**ถ้ำหลวง** ที่ถ้ำเชียงดาว มีพญานาคอยู่ ถ้ำดังกล่าวนี้ต้องแยกขึ้นไปทางซ้ายมืออยู่เหนือถ้ำหลวงเล็กน้อย พื้นถ้ำมีก้อนหินเป็นรูปกงจักรกับดอกบัว **มีพญานาคเฝ้าอยู่ภายใต้แผ่นหินนี้**

เวลามีพระเข้าไปภาวนาอยู่ภายในถ้ำนั้น ท่านแทบกระดุกกระดิกตัวไม่ได้เลย เป็นต้องถูกพญานาคกล่าวโทษทันทีว่า สมณะอะไรช่างไม่สำรวม คะนองกายเหมือนเด็กๆ

ถ้าเดินไปสะดุดเอาก้อนหินดังกรอกแกรก เขาก็จะกล่าวโทษว่า สมณะอะไรจะเดินจะเหินไม่สำรวมระวัง รีบไปรีบมาเหมือนม้าแข่ง

ไม่ว่าพระจะทำอะไร ต้องสำรวมทุกอิริยาบถ ถึงอย่างนั้นก็ไม่วายจะถูกตำหนิติเตียน

พญานาคนี้มีอัธยาศัยชอบพอกันกับ**พระมหาบุญ** ถ้า**พระมหาบุญ**เข้าไปอยู่ในถ้ำนั้น ไม่ว่าท่านจะทำอะไร เช่น ทำเสียงกระแอมกระไอ เดินเสียงดัง ทำก้อนหินหล่น เธอก็เฉยไม่แสดงกิริยาอะไรต่อต้าน เพราะมีจริตเหมือนกัน

อย่างไรก็ตาม ไม่มีพระองค์ใดเข้าไปอยู่ในถ้ำนั้นได้นาน เพราะในถ้ำมีช่องให้อากาศเข้าไปทางเดียว คือทางปากถ้ำ เมื่อพระเข้าไปอยู่ข้างในแล้วปิดประตู อากาศภายนอกแทบเข้าไปไม่ได้เลย ทำให้อึดอัดหายใจไม่สะดวก

ยกเว้น **หลวงปู่มั่น** องค์เดียว ที่ท่านเข้าไปอยู่ในถ้ำนั้นได้นานหลายวัน

หลวงปู่มั่น เคยเทศน์แนะนำพญานาค แต่เธอไม่ยอมรับคำแนะนำ เพราะยังอาลัยอัตภาพปัจจุบันของตนอยู่ ในที่สุดท่านเห็นว่าเข้าไปทำความรำคาญให้แก่เธอ จึงไม่เข้าไปในถ้ำนั้นอีกเลย

ที่ถ้ำพญานาคนี้ **หลวงปู่แหวน**เข้าไปอยู่ ๑ วัน **หลวงปู่ตื้อ**เข้าไปอยู่ ๓ วัน แต่ละองค์ที่เข้าไปอยู่ต่างถูกพญานาคตำหนิกล่าวโทษเอาทั้งสิ้น พระท่านอยู่ไม่ได้ เพราะส่งจิตออกไปดูทีไรเห็นพญานาคคอยจ้องหาเรื่องตำหนิพระอยู่ตลอดเวลา

เมื่อพระต่างองค์ต่างเห็นว่า ถ้าเข้าไปแล้วจะทำให้พญานาคสร้างบาปกรรมหนักเข้าไปอีก จึงได้ช่วยเหลือเธอโดยการไม่เข้าไปรบกวนในที่อยู่ของเธออีกต่อไป

เรื่องพญานาคมิจฉาทิฏฐิที่ถ้ำเชียงดาวนี้ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านได้เทศนาแนะนำสั่งสอนพญานาคให้รักษาจิตไม่ให้คอยยกโทษตำหนิท่าน สุดท้ายท่านเห็นว่าทำให้พญานาคลำบากในการรักษาจิต ท่านเลยหาอุบายลาพญานาคไปเที่ยวธุดงค์ที่อื่นต่อไป โดย**องค์หลวงตาพระมหาบัว** ได้บันทึกเรื่องนี้ไว้ดังนี้

"... ขณะที่ท่านอธิบายธรรมในแง่ต่างๆ ให้พญานาคฟัง เธอมิได้ตอบรับคำท่านแม้ประโยคหนึ่งเลย แต่มีความคิดแทรกขึ้นมาในระหว่าง ซึ่งพอเป็นประโยชน์แก่เธอบ้างว่า สมณะนี้พูดมีเหตุผลน่าฟัง แต่เรายังไม่สามารถปฏิบัติตามท่านได้ในระยะนี้ เพราะยังมีความยินดีในวิสัยของตนอยู่ จนกว่าจะผ่านพ้นจากภพนี้ไปแล้วจึงจะสนใจปฏิบัติ สมณะนี้มีสิ่งที่น่าเกรงขามอยู่มาก สิ่งที่ไม่น่ารู้น่าเห็น ก็รู้เห็นได้ ความคิดที่เราคิดขึ้นโดยลำพัง ทำไมสมณะนี้ทราบได้ เราอยู่ในสถานที่ลึกลับ ทำไมสมณะนี้เห็นได้ เราคิดอะไร สมณะนี้ทราบได้โดยตลอด

พระที่เคยมาพักอยู่ในถ้ำนี้เป็นจำนวนมากมาย แต่ไม่เห็นว่าองค์ใดทราบว่าเราคิดอย่างไรบ้าง เราอยู่อย่างไรบ้าง ซึ่งนับแต่เรามาอยู่ที่นี่ก็นานแสนนาน พระบางองค์ถึงต้องหนีไปเพราะเราขับไล่ด้วยอุบายต่างๆ ให้ท่านอยู่ไม่ได้ (ตอนนี้ท่านพระอาจารย์มั่นว่าพญานาคพ่นพิษให้พระที่มาพักอยู่มีอันเป็นไปต่างๆ จนทนอยู่ไม่ได้จำต้องหนีไป)

แต่สมณะนี้ทำไมรู้เห็นเอาเสียทุกอย่างกระทั่งความคิดนึก และยังรู้ไปตลอดที่เราคิดต่างๆ แม้ขณะกำลังหลับสนิทอยู่ยังสามารถรู้และนำมาเล่าได้โดยถูกต้อง ประหนึ่งไม่หลับเลย แต่เราทำไมจึงมีทิฐิมานะไม่มีแก่ใจที่จะยอมรับนับถือและปฏิบัติตามที่สมณะนี้สั่งสอนบ้าง เราคงมีกรรมหนามากดังท่านว่าไม่ผิดแน่ เวลาฟังสมณะอธิบายกิจวัตรที่ท่านทำประจำวัน มิได้มีเจตนาเพื่อความกระทบกระทั่งเรา ทั้งๆ ที่ท่านเห็นและทราบความคิดชั่วลามกของเราอยู่ตลอดมา เราเกิดมาชาติก็อาภัพ แม้ใจก็ยังอาภัพอีก ทั้งที่รู้ดีชั่วอยู่อย่างเต็มใจดังสมณะว่าไม่ผิด เวลาเกิดชาติหน้าก็คงจะเป็นผู้อาภัพอยู่ทำนองนี้ ไม่มีวันสิ้นกรรมได้เลย

อีกพักหนึ่งท่านก็ถามพญานาคว่า เป็นอย่างไรบ้างที่อาตมาอธิบายธรรมให้ฟังพอเข้าใจบ้างหรือเปล่า เธอตอบท่านว่า เข้าใจได้ดีทุกประโยคที่ท่านเมตตาโปรดสัตว์ผู้อาภัพ แต่ตัวผมเองมีกรรมหนามาก คงยังไม่เบื่อความอาภัพของตน จึงกำลังถกเถียงกับตัวเองอยู่เวลานี้ ยังไม่ลงรอยกันได้เลย ใจคอยแต่จะไหลลงทางต่ำที่เคยเป็นมาอยู่เรื่อยๆ ไม่ยอมฟังเสียงอรรถธรรมที่นำมาพร่ำสอนบ้างเลย ท่านถามว่าใจชอบไหลลงทางต่ำนั้น ไหลลงอย่างไร เธอตอบว่า ก็ใจชอบแต่จะยกโทษท่านอยู่ทุกขณะที่เผลอตัว ทั้งที่ท่านไม่มีความผิดอะไรเลย แต่ใจมันก็ชอบคิดของมันอย่างนั้น ไม่ทราบจะปฏิบัติอย่างไรถึงจะพอดี และเห็นโทษในความผิดเสียบ้าง พอมีทางเดินเพื่อความดีต่อไปได้

ท่านตอบว่า ทุกสิ่งที่เห็นว่าเป็นโทษจริงๆ ด้วยความสนใจคิดอ่านไตร่ตรอง ใจก็ย่อมจะเพิกถอนเสื่อมคลายในสิ่งนั้น ไม่กำเริบลำพองต่อไป แต่ถ้าใจยังฝักใฝ่ไยดี โดยเข้าใจว่าสิ่งนั้นยังเป็นคุณ ก็ย่อมจะสนใจใคร่คิดผลิตโทษขึ้นเผาผลาญตนอยู่เรื่อยๆ ไม่มีทางลดหย่อนผ่อนคลายลงได้แน่นอน และนับวันที่ใจจะทำความลามกโสมมแก่ตนอย่างไม่มีทางช่วยได้ ถ้าไม่รีบแก้ไขเสียบัดนี้เป็นต้นไป

อาตมาก็เป็นเพียงผู้แนะแนวทางให้บ้างเล็กน้อยเท่านั้น ไม่อาจทำหน้าที่แก้ไข หรือถอดถอนแทนท่านได้ การแก้ไขดัดแปลงจึงเป็นหน้าที่ของท่าน ผู้รับผิดชอบตัวเองจะทำความพยายามเต็มกำลังความสามารถไม่ลดละท้อถอย สิ่งที่เคยเป็นภัยก็จะค่อยลดตัวลง สิ่งที่เป็นคุณจะมีทางเจริญได้และลบล้างกันไป จนกลายเป็นความดีล้วนๆ ไม่มีสิ่งชั่วเข้ามาแอบแฝงแทงใจต่อไป

ถ้าท่านเชื่อธรรมของพระพุทธเจ้าที่เคยช่วยโลกให้พ้นจากทุกข์ภัยตลอดมา ท่านก็จะเป็นผู้มีธรรมคุ้มครองใจ ใจที่มีธรรมคุ้มครองหลับนอนและตื่นย่อมเป็นสุข ไม่กระวนกระวายส่ายแส่มีตนเสมอภาคต่อสิ่งทั้งปวง ไม่ชมสิ่งนั้นว่าดี ไม่ตำหนิสิ่งนี้ว่าชั่ว จนตัวเองต้องเป็นทุกข์ไปตามซึ่งไม่ใช่ทางนักปราชญ์ท่านดำเนินกัน

พอจบการสนทนาเธอรับคำท่านว่า จะพยายามทำตามที่ท่านแนะนำ หลังจากนั้นท่านเองก็ทำความเพียรไปและสังเกตเธอไป ผลปรากฏว่าดีขึ้นบ้าง ตอนที่ขณะจิตเธอซึ่งคอยจะยกโทษท่านบ่อยๆ ปรากฏขึ้นมาตามนิสัย เธอคอยทำความกวดขันตัวเองอยู่เรื่อยๆ ไม่ปล่อยตัวดังที่เคยเป็นมานัก แต่ก็รู้สึกว่าเป็นความลำบากไม่น้อย เมื่อท่านเห็นความลำบากในการรักษาจิตของพญานาคที่คอยจะคิดไม่ดีอยู่เรื่อยๆ ท่านเลยหาอุบายลาเธอไปเที่ยวที่อื่น ซึ่งเธอก็ยินดีให้ท่านไป เรื่องพญานาคกับท่านจึงเป็นอันยุติลงเพียงแค่นี้ หลังจากนั้น ท่านเลยถือเอาเรื่องพญานาคเป็นเหตุอธิบายธรรมเกี่ยวกับนิสัยของคนและสัตว์ต่อไปอีก เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้นั่งฟังบ้างไม่เสียเวลาไปเปล่า อันนับว่าเป็นคติได้ดี จึงได้นำมาลงเพื่อท่านผู้อ่านนำไปพิจารณา ถือเอาเป็นคติเท่าที่ควรแก่จริตนิสัยของตน”

ธุดงค์ไปหาหลวงปู่พับพา ถ้ำตับเต่า

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเคยได้ยินกิตติศัพท์ของ**หลวงปู่พับพา** หรือ **หลวงปู่พา** จึงได้ออกเดินธุดงค์จากเชียงดาวไปถ้ำตับเต่า อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ (ปัจจุบัน ถ้ำตับเต่าขึ้นกับอำเภอไชยปราการ) เพื่อไปกราบและพักภาวนาอยู่กับ**หลวงปู่พับพา**

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม ท่านได้เมตตาเล่าเรื่องนี้ไว้ดังนี้

“อันนี้จะพูดถึงถ้ำ**ตับเต่า**ก่อน มี**หลวงปู่พับพา**อยู่**ถ้ำตับเต่า เมืองฝาง หลวงปู่ตื้อ**ก็ชวนหมู่ชวนกอง ใครก็ไม่ไปด้วย ไปหาหลวงปู่พับพา **หลวงปู่พับพาเป็นพุทธภูมิ** โห ! แกเก่งมาก เดินก็จากเชียงดาวกว่าจะไปถึงถ้ำตับเต่านั้นก็หลายวันอยู่

“เอ้อ ! นึกถึง**หลวงปู่พับพา** อย่าไปไหนเน้อ ลูกหลานจะไปหา” ไปถึงปุ๊บ ท่านก็มาต้อนรับ **หลวงปู่พับพา**นั่นก็พุทธภูมิ

“เอ ! คุณน้องๆ เมื่อวานนี้เจ้านึกอธิษฐานหาข้ายังไงนี่ อยู่ดีๆ มาอธิษฐานหาข้านี่”

“โอ้ย ! กลัวไม่เห็นหน้าพุทธภูมิครับ อยากเห็นพุทธภูมิก็อธิษฐานให้เห็นซื่อๆ (เฉยๆ)”

“โอ้ย ! เจ้าอย่ามายกยอข้านะ ข้าชอบยอแท้ๆ เด้คุณน้อง เว้า (พูด) พุทธภูมิแล้ว ใจข้าดีแท้ๆ อย่าไปคุยอย่างอื่น ว้า ! เจ้านี่รู้ใจข้อย (ข้า) เนาะ”

“อยู่นี่มันมีแมว (เสือ) เด๊ะ”

“โอ้ย ! ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นบ่กลัวแมวดอก” หัวเราะ แค๊กๆๆๆ ผู้เฒ่า (หลวงปู่พับพา) ก็ดี

“ที่นอน ศาลาอยู่โน่นเน้อ ศาลาเตียนๆ นั่นเน้อ ภาวนาดีๆ นะ คุณน้องนะ เดี๋ยวแมวมันมา”

เมื่อคืนก็มาแล้ว อูย ! ๓ ตัวน่ะท่านว่า มันก็ลายพาดกลอน พาดกลอนยาวเป็นวาๆ ฮ่าว ! ฮึม ! คืนเดือนหงาย ฮึม ! รอบศาลาอยู่

หลวงปู่ตื้อก็ออกจากมุ้งมา มาสูบบุหรี่ ดูมันอยู่นี่ มันก็ไม่ขึ้น สักพักมันก็เข้าไปตามหา ทำกึกๆ กึกๆ **หลวงปู่พับพา**ก็เปิดประตู มันคลานไปหาผู้เฒ่า ผู้เฒ่าก็ตบหัว เสือก็เข้าป่า

ตอนเช้ามาก็ “แหม ! ลูกศิษย์ญาคูมั่น (หลวงปู่มั่น) นี่เก่งแท้ๆ น้อ เห็นแมวไม่ย่าน (ไม่กลัว) ล่ะหว่า บ๊ะ ดีๆๆๆ ข้ามีคาถาหลายนะคุณน้องนะ คาถาข้า หนึ่งคาถาเอาไหเงินไหทอง มันเป็นลึกลงไปขนาดโยชน์หนึ่งก็ไม่ว่า ข้ายืนเสกแล้วขึ้นมาเลย คุณน้องนี่ จะสร้างโบสถ์สร้างวิหารนี่ ไปยืนสวดเอาเล้ย ไม่ต้องไปเรี่ยไรญาติโยม เอาเงินผีก็รวยแล้ว เขาฝังในดิน สินในน้ำ”

“โอ้ย ! ก้อนดินแดง ก้อนดินขาว เอามาไม่เป็นประโยชน์อันใดล่ะ หลวงปู่”

เฮ้อ ! หัวเราะ “เจ้ามันสาวกภูมิ มันไม่อยากสร้าง ข้านี่เว้ย การก่อสร้างนี่ชอบแท้ๆ”

อยู่ด้วยกันหลายวันอยู่ อยู่กับ**หลวงปู่พับพา**นั้น”

ประวัติย่อหลวงปู่พับพา (หลวงปู่พา)

หลวงปู่พับพา หรือ หลวงปู่พา ท่านบวชมานาน ท่านเป็นพระภิกษุอาวุโสฝ่ายมหานิกาย เป็นลูกศิษย์สำคัญองค์หนึ่งของ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ที่ไม่ได้ญัตติเป็นธรรมยุต ท่านเป็นคนภูไท บ้านม่วงไข่ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร และเป็นญาติของอาญาครูดี **(หลวงปู่ดี ฉนฺโน)**

หลวงปู่พา ท่านเป็นสหธรรมิกกับ**หลวงปู่แก้ว สุทฺโธ** วัดดอยโมคคัลลาน์ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ **หลวงปู่แก้ว**เป็นศิษย์หลวงปู่มั่น ฝ่ายมหานิกายอีกองค์หนึ่งที่ไม่ได้ญัตติ เก่งทางระลึกชาติ และชอบก่อสร้างพระพุทธรูปและพระเจดีย์

หลวงปู่พา ท่านนิยมชมชอบกับการก่อสร้างพระ ปั้นพระพุทธรูป ชอบอยู่แต่ในป่าในเขา ไม่ชอบเข้าเมืองเข้าเวียง เดินธุดงค์ก็ไปตามบ้านป่าบ้านเขา รู้จักภาษาสัตว์ทั้งหลาย

หลวงปู่พา และ **หลวงปู่แก้ว** ต่างเป็นพระโพธิสัตว์สร้างบารมีปรารถนาพุทธภูมิ เป็นพระพุทธเจ้า ต่างเป็นชาวอีสานโดยกำเนิด เป็นพระศิษย์**หลวงปู่มั่น**แต่สมัยที่หลวงปู่มั่น อยู่ทางสามผง ดงพะเนาว์ เข้าศึกษาธรรมะกับ**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น** แล้วต่างพากันธุดงค์เลาะน้ำโขงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงเชียงแสน แล้ววกลงมาอยู่ถ้ำตับเต่า **หลวงปู่มั่น**แนะนำ**หลวงปู่พา**ว่า "ถ้ำตับเต่าเป็นดินแดนวิเวกธรรมของพระอริยเจ้าทั้งหลาย มาหลายชั่วหลายกาลมาแล้ว และเป็นสถานที่ของท่านให้เสาะหาภาวนา" หลวงปู่พาชอบสถานที่มงคลแห่งนี้ก็เลยอยู่ตลอด ส่วน**หลวงปู่แก้ว**ท่านเดินธุดงค์ไปดอยโมคคัลลาน์ ท่านถูกใจเพราะเป็นสถานที่ภาวนาของท่าน ต่อมาท่านได้สร้างเป็นวัด

ครูบาศรีวิชัยท่านเป็นอีกองค์หนึ่งที่ปรารถนาพุทธภูมิ ได้แนะนำหลวงปู่ทั้งสองว่า "หากจะอยู่เมืองเหนือสบายๆ ก็ให้เอาอย่างท่าน" การนุ่งห่มอะไรก็เอาระเบียบของเมืองเหนือ แต่ให้ปฏิบัติธรรมกรรมฐาน หลวงปู่ทั้งสองจึงใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบพระทางเหนือ แต่ปฏิบัติธรรมกรรมฐานแบบพระทางอีสาน

ท่านพ่อลี ธมฺมธโร หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ และพระศิษย์**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** อีกหลายองค์ ต่างได้ยินกิตติศัพท์ของ**หลวงปู่พา** จึงพากันไปกราบและพักภาวนาอยู่กับท่าน หลวงปู่พาท่านได้ชักชวนพระศิษย์หลวงปู่มั่นอยู่จำพรรษาที่วัดถ้ำตับเต่า แต่มีข้อแม้ว่า การสังฆกรรมใดๆ นับแต่ปลงอาบัติ อยู่กิน ขอให้เป็นของใครของมัน และจะถือตำหนิโทษท่านไม่ได้ เพราะท่านทำการก่อสร้างปั้นพระพุทธรูปอยู่ ท่านทำสวนกล้วย มะละกอ หมากพริก หมากเขือ เก็บไปขายเอาเงินไปซื้ออุปกรณ์ในการปั้นพระพุทธรูป มีพวกญาติโยมที่เขามีความศรัทธามาช่วยทำสวน มาช่วยปั้นพระ แต่โดยมากแล้วเป็น**หลวงปู่พา**ทำเอง

เกือบทั้งหมด

พระพุทธรูปที่ท่านปั้นไว้แล้วนั้นก็มีมากหลายสิบองค์ องค์เล็กองค์ใหญ่ ปีที่**หลวงปู่จาม**ไปพักอยู่ด้วยนั้น กำลังปั้นพระองค์ใหญ่ที่สุด ไปอัศจรรย์ใจที่สุดคือ **หลวงปู่พา**ยกเสาไม้สักตีเปลือกทำเป็นกระดูกสันหลังพระพุทธรูป ไม้ท่อนยาวใหญ่และหนักมาก แต่**หลวงปู่พา**ยกคนเดียวขึ้นได้

ถาม**หลวงปู่พา**ว่า "หลวงปู่ทำไมจึงสร้างพระเจ้า (พระพุทธเจ้า) ไว้นัก (มาก) แท้ล่ะครับ"

"สร้างบูชาพระเจ้า หลานเอ๋ย"

"มิแม้น หลวงปู่อยากจะเป็นพระเจ้าหรือครับ"

"ก็ทำไว้อย่างนี้ล่ะ หลานเอ๋ย ขอให้เป็นนิสสัยปัจจัย เนื้อเอ็นเป็นกระดูกพระพุทธเจ้าไปทีละเล็กละน้อย มามากหลายชาติก็คงจะสมบูรณ์บริบูรณ์ไปเองได้"

"หลวงปู่รู้ตัวเองข้างหน้าไหมครับว่าจะตั้งอยู่ในกัปใดกัลป์ใด"

"ยังหลานเอ๋ย แต่เพิ่น (ท่าน) ครูอาจารย์มั่นรับรองไว้ให้ว่า จะได้นิสสัยแน่นอน การปั้นพระการค้าขาย เพิ่นมาเห็น เพิ่นก็ไม่ได้ตำหนิว่าอะไร นิสสัยของใครของมัน หลานล่ะ รู้จักตัวเองแล้วหรือ ?"

"ไม่รู้ครับ รู้แต่ว่าบวชแล้วเป็นตุ๊ (พระ) ก็ภาวนาไปตามเรื่อง"

"ตุ๊ปู่นี้จะตายอยู่นี้ล่ะหลานเอ๋ย ไม่กลับไปตายอีสานดอก ถ้ำนี้ทิ้งกระดูกไว้ได้หากนับชีวิตนี้ได้ครบ ๔ หมื่นนับแต่สัตว์ ๔ เท้ากับมนุษย์เท่านั้น"

ถ้ำตับเต่า **หลวงปู่พา**ขึ้นมาก่อน เลาะน้ำโขงขึ้นมากับ**หลวงปู่แก้ว เพิ่นครูอาจารย์มั่น**ขึ้นมาทีหลังและยังมาอยู่ด้วยในถ้ำนี้หลายเดือน มาอยู่ด้วยกับ**หลวงปู่พา**นี้ ๓ รอบ ลงไปเชียงดาว ไปพร้าว ไปเชียงราย การปั้นพระ เพิ่นก็ไม่ตำหนิ การนุ่งห่มเป็นอยู่ เพิ่นก็ไม่ตำหนิ

หลวงปู่พานี้กลางวันทำงานปั้นพระ กลางคืนเดินจงกรม นั่งภาวนา นอนพัก ๔ – ๕ ชั่วโมง กลางคืนก็ห่มจีวรพาดสังฆาฏิ ผ้ารัดอก ถือลูกประคำ เดินจงกรมภาวนา อายุ ๘๑ ปีแล้วยังแข็งแรงทำงานเหมือนคนหนุ่มๆ ฉันจังหันก็ฉันไม่มาก แต่ฉันพวกผลไม้ ฉันกล้วยสุกน้ำว้ามะนีออง วันละ ๓ หวี อยู่ด้วยกับเพิ่นเกือบเดือนลาไป

"มาอยู่ด้วยกันเน้อ หลานเน้อ ให้มาอีกหนา"

เราก็ได้แต่บอกว่า "ไว้มีโอกาสจะมาอยู่ครับหลวงปู่"

เพิ่นกำชับไล่หลังว่า "หลานเอ้ย อย่าลืม เมตตาไม่มีประมาณเน้อ"

ประวัติถ้ำตับเต่า

ถ้ำตับเต่า เป็นถ้ำที่ตั้งอยู่ภายในของวัดถ้ำตับเต่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และถือเป็นศาสนสถานศักดิ์สิทธิ์ของชุมชนเมืองไชยปราการที่มีอายุหลายร้อยปี

ส่วนที่มาของชื่อ **"ถ้ำตับเต่า"** นั้น เป็นเหตุการณ์ที่ชาวบ้านช่วยกัน "ดับเถ้า" ภาษาเหนือออกเสียงว่า "ดับเต้า" เป็นขี้เถ้าหลังจากเกิดเหตุไฟไหม้ป่าครั้งนั้น แล้วเรียกกันจนเพี้ยนมาเป็น "ตับเต่า" จนถึงปัจจุบัน

ถ้ำตับเต่านี้แยกออกเป็น ๒ ถ้ำ คือ ถ้ำแจ้ง กับ ถ้ำมืด

ถ้ำแจ้ง ถ้ำนี้มีความสว่างตามชื่อ มีแสงของธรรมชาติสอดส่องมาจากเพดานถ้ำ ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่เป็นพระพุทธรูปปางไสยาสน์ พระนอนองค์ใหญ่นี้มีพระสาวกนั่งประนมมือประหนึ่งว่ากำลังฟังคำสวดจากพระพุทธเจ้า จากคำสันนิษฐานของเจ้าอาวาส ทำให้ทราบว่าพระนอนองค์นี้สร้างโดยสมเด็จพระเอกาทศรถ ไว้เพื่อเป็นสิริมงคลในการออกศึก และเพื่อเป็นขวัญกำลังใจต่อไพร่พล แต่แล้วเหตุการณ์รบต้องจบลง เมื่อสมเด็จพระเอกาฯ ผู้เป็นพระอนุชาทรงทราบข่าวการสิ้นพระชนม์ของผู้นำทัพหลวง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ถ้ำมืด จากเรื่องราวที่เล่าว่า พระอรหันต์ได้นิพพานที่ถ้ำแห่งนี้ จึงได้นำเอาอัฐิ หรือเถ้ามาก่อขึ้นเป็นพระเจดีย์ชื่อว่า "พระเจดีย์นิ่ม" ภายในถ้ำมืด มืดมิดสมชื่อ จำเป็นต้องใช้ตะเกียงเจ้าพายุหรือไฟฉายส่องสว่างเข้าไป ภายในถ้ำมีเส้นทางที่คดเคี้ยว บางช่วงเป็นช่องแคบ ตัวถ้ำค่อนข้างลึกต้องใช้เวลาเที่ยวชมประมาณ ๑ ชั่วโมง

พระพุทธรูปในถ้ำของเก่าแก่โบราณก็มีมากองค์ ที่**หลวงปู่พา**ก่อปั้นขึ้นมาใหม่ก็หลายองค์ลึกเข้าไปข้างใน พระพุทธรูปทองก็มีอยู่มาก องค์เล็กองค์ใหญ่ เข้าไปข้างในถ้ำ ลึกเข้าไปมีหลายซอกหลายซอย ข้างในถ้ำลึกสุดมีเจดีย์น้อยองค์หนึ่ง ไม่ทราบว่าสร้างในสมัยใด ถาม**หลวงปู่พา** ท่านก็ไม่รู้จัก ถามชาวบ้านก็ไม่รู้จัก ภายหลังมา**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** ว่าเป็นเจดีย์บรรจุพระธาตุของพระเถระเจ้ามาแต่ยุคต้นศาสนา

พระยาทรายขาวบอกพระบาท ๓ รอย

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม ท่านได้เล่าเรื่อง พระยาทรายขาวบอกพระบาท ๓ รอย แก่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ไว้ดังนี้

"พ้นจากนั้นเดินทางไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไปนั่งภาวนา **หลวงปู่ตื้อว่า** ขามันจมลงพื้นดินโน่น ความรู้สึก ลืมตาขึ้นมันก็ยังนั่งอยู่ พอนั่งไปขาจมลงอีก

ตั้งสัจจะอธิษฐานว่า "ข้าเป็นลูกศิษย์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาเพื่อเจริญเมตตาภาวนา ไม่ต้องการมาเอาทรัพย์สินเงินทองของผู้ใดทั้งสิ้น ถ้าต้องการมาหาจริง ขอแสดงเป็นผู้ทรงศีล ถ้าไม่เป็นผู้ทรงศีล ข้าไม่พูดด้วย"

สักพัก ข้ามกลด เหมือนกับรุ้งกินน้ำ ฝนตกใหม่ๆ

"ใครก็แล้วแต่ ถ้าหากว่าไม่ให้เห็นตัว ไม่แสดงเป็นผู้ทรงศีล ไม่คุยด้วย"

สักพักออกมายืนอยู่สนามใกล้ๆ กลด โอ้โถ ! **หลวงปู่ตื้อว่า** ตาเท่ากระบุง เทวดาองค์นี้แหวนเพชรขนาดกลอง แหวนเพชรผู้เฒ่า (เทวดา) เป็นแสง ตารถอาย ขนาดยังเอียงๆ แหวนเพชรใส่ก็นึกว่าเอาหมูหันก็แล้วกันน่ะ มันร้อนถึงร่างกาย ว่าอย่างนั้น

"เอ้อ ! จะมาอย่างไรก็แล้วแต่ ถ้าไม่เป็นผู้ทรงศีลจะไม่คุยด้วย" สักพักแสดงเพศเป็นผู้ทรงศีล เป็นตาผ้าขาวมา

"ว่ายังไงตาขาว ?"

"ข้าพเจ้าชื่อว่า**พระยาทรายขาว** เมื่อสมัยเป็นพระยาอยู่นั้น พระพุทธเจ้ากับพระอานนท์เสด็จมา ได้ทำบุญอยู่ ๗ วัน พระพุทธเจ้าท่านก็เสด็จกลับ"

"แม่น้ำฝาผนังบ้านทรายขาว แม่น้ำฝาผนังเดี๋ยวนี้เปลี่ยนชื่อเป็นแม่น้ำคง คุณหลานขอไปเอาขึ้นเถอะ **พระบาท ๓ รอย** ระหว่างต้นตะเคียน ๓ ต้น ไม่มีใครรู้หรอก ถึงกาลถึงเวลาแล้ว"

ก็รับปาก เดินจากนั้นไปบ้านทรายขาวแม่น้ำฝาผนังนี่ ๓ คืนกว่าจะถึง **หลวงปู่ตื้อ**ว่า **หลวงปู่**เล่าให้ฟัง ไปพักอยู่กับวัดบ้าน ครูบาอาจารย์ธรรมดา

"เอ้อ ! พระหัสธุดงค์มาถึง" ภาษาพื้นเมือง "พระหัสธุดงค์มาพักผ่อน ดีๆ ญาติโยมเน้อ พระหัสธุดงค์ท่านมาพักด้วยเน้อ"

เมื่อหายเหนื่อยวันสองวันนี่ สองสามวันก็คุยกับเณร ๒ – ๓ องค์

“เณรๆๆ ข้า (หลวงปู่ตื้อ) จะพาไปไหว้พระบาท”

“พระบาทไม่มีครูบา”

“เอาเถอะ ไปๆๆ ไปกับข้า ต้นตะเคียนใหญ่อยู่ไหนเณร ?”

“อยู่นั่นต้นหนึ่ง อยู่นี่ต้นหนึ่ง” ไป เมื่อไปถึงเรียบร้อยก็

“เอ้า ! เณรไปดูก้อนหิน เก็บใบไม้ออก”

“อู๋ย ! อยู่นี่รอยหนึ่งจริงๆ ครูบา”

“อยู่นั่น ไปเก็บก้อนหินนั่น”

“โอ๋ย ! อยู่นี่รอย ๓ รอย”

“เอ้อ ! เณร ๓ คน เณรนี้มีบุญ อานิสงส์มากนี่ๆ เณร ๓ องค์มาเห็นรอยพระบาทก่อนคนทั้งหลาย โอ๊ ! มีบุญมีอานิสงส์มาก” หลวงปู่ตื้อก็ยอเณรหน่อย

“ไป ไปบอกตุ๊หลวงนะ บอกว่าให้ไปกราบ พากันมากราบพระบาทเน้อ ได้บุญมาก เณรได้บุญแล้ว ได้บอก”

เณรก็วิ่งใหญ่เลย จากนั้นไปไม่ห่างวัดเท่าที่ควร บอกครูบาใหญ่ ตุ๊หลวงเขาเลย บอกว่า “ไปกราบพระบาท ไปกราบพระบาท พระหัสธุดงค์มาพักอยู่นี่พาไป เจอแล้ว ท่านให้มาตามเดี๋ยวนี้”

ตุ๊หลวงองค์นั้นก็ เมื่อได้ยินข่าวเณรก็ไม่ต้องฟังฟ้าฟังแถน (เทวดา) ล่ะ ถ้าหากเณรโกหกก็เท่ากับตีกลองฟรี ค้อนใส่กลองทึ่มๆ ใหญ่ขึ้นมาเลยนี่ ชาวบ้านก็นึกว่าไฟไหม้วัด หรือมีเหตุการณ์อะไร โอ้โถ ! แห่กันมา

มาถึงแล้วก็ “ไปๆๆ ไหว้พระบาท ไหว้พระบาท อยู่วัดเรานี่ ไปไหว้พระบาทเดี๋ยวนี้” เณรมาตามว่า “อาจารย์มาพักอยู่นี่ไปเห็น” ชาวบ้านก็แตก (ฮือ) ไป

โอ้โถ ! ทำความสะอาดกราบไหว้กัน ใครมีผ้าห่มเอาเช็ดรอยพระบาท ใครมีผ้าเช็ดหน้าเอาเช็ดเอาถู มือลูบพระบาทใส่หัวใส่เกล้า กราบไหว้บูชากัน เรียกว่า ๓ – ๔ – ๕ วัน อันนั้น

ก็แทบว่าเหมือนกับมีงานตลอด

ตามประเพณีธรรมเมืองเหนือ ผู้ที่เจอของดีๆ เจอของวิเศษ ไม่ใช่คน บอกว่าพระอินทราธิราชแสดงเป็นคนมา มานิมิตเป็นพระแล้วมาบอก อันนี้ไม่ใช่คน พระอินทร์ เมื่อพวกให้ชื่อว่า**หลวงปู่ตื้อ**เป็นพระอินทร์

โอ้โถ ! ทิ้งไร่ ทิ้งนา ทิ้งสวน บางคนทิ้งลูกทิ้งเมีย อยากทำบุญพระอินทร์ บางคนก็อยากเห็นพระอินทร์ มาดูกันใหญ่เลย พระอินทร์ทำไมเหมือนพระ ? บอกว่าเพิ่น (ท่าน) เหมือนพระแหละ ท่านแสดงเป็นพระ จนท่านขี้เกียจยถาฯ ทั้งวันทั้งคืน ไผ (ใคร) ก็อยากทำบุญกับพระอินทร์ได๋ (นะ) เดี๋ยวนี้

พระเจ้าพระสงฆ์บ้านใกล้ๆ แถวนั้นก็มาทำบุญกับพระอินทร์หมด มันไม่ได้พักผ่อน ทั้งวันทั้งคืน ใครก็อยากทำบุญกับพระอินทร์ หลวงปู่ตื้อว่าอย่างนั้นน่ะ มันทนไม่ไหว ใกล้จะตาย ไม่ได้พักผ่อน

ก็พอชาวบ้านเผลอๆ มื่อคืน (เมื่อคืน) พระอินทร์ก็ลักหนีถ่อ (เท่า) นั้นแล้ว ลักหนีให้รู้แล้วรู้รอด มันจะตายแล้ว สงสัยเขาจะลือว่าพระอินทร์เสด็จหนีโดยไม่มีใครรู้ใครเห็นอีก หนีเท่านั้นท่านว่า”

เผาปากผี รู้ว่าบาปแต่ทำ

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม ได้เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อไปภาวนาในถ้ำ ผีมากวนเลยเผาปากผี ดังนี้

“หนีจากบ้านอันนั้นเดินตัดออกมา จะออกมาทาง โค้งมาทาง**เชียงดาว** มาเจอเลียงผานี่มันไม่เคยเห็นคน สมัยก่อน เดินไปเดินมาก็ ฟิตๆๆๆ ตามหลังเสียนี่ เลียงผานี่ จะมาชน ก็ยกกลดเข้าใส่ มันก็กลับ ท่านเดินมา ก็ก้มฟิตๆๆๆ มา

“เอ๊ะ ! เลียงผาตัวนี้มันไม่รู้จักหลวงตาตื้อ” ผู้เฒ่าว่า ก้อนหินอยู่ริมเขา มันก็เหมือนไข่เป็ดไข่ไก่ ก็ใส่ เหวี่ยงใส่ซี่โครง เลียงผาก็เข้าเกียร์ โอ้ย ! ยอดเขานั่น “ก็ว่าแล้ว อยู่ดีๆ มาหาชนครูบาเลียงผาตัวนี้” **หลวงปู่ตื้อ**ว่า

แล้วถ้ำมีถ้ำหนึ่งมันเป็นถ้ำยาว แต่ไม่มีรู ไม่มีเกลียว ไปกางกลดที่หน้าถ้ำ นั่งภาวนาไปเสียงพึมพำๆ อยู่ อยู่ในถ้ำนั่นล่ะ เสียง “เอ๊ ! ไอ้นี่มันไม่ใช่เสียงคน เสียงผี”

ก็เลยพูดขึ้นมา “พระเจ้าพระสงฆ์มาเจริญเมตตาภาวนา อย่ามาคุยกันอยู่นี้”

อีกสักพัก มันก็พูดตามเสียงได๋ (นะ) นี่ “พระเจ้าพระสงฆ์มาเมตตาภาวนา อย่ามาคุยกันอยู่นี้” เอ้า ! ว่าตามแล้วผีนี่

แล้วก็นั่งภาวนา ก็คุยกันอีก “อย่าคุยกัน กูจะภาวนา”

มันว่า “อย่าคุยกัน กูจะภาวนา” อีกแล้วนี่

ก็จุดเทียนแล้วก็ตามลงไป ตามไปๆ เห็นรอยเท้า ๒ นิ้ว ตีนเดียว รอยเดียว มันตามเข้าไปแล้วมันเป็นรูคั่นเล็กๆ คนมันไปไม่ได้ ผีไปได้ กลับ หมดเทียนหลายเล่มแล้ว ก็มาพิจารณาดู เอ้อ ! อันนี้มันไม่มีทางออก เรามันมาอยู่หน้าถ้ำ ก็เลยย้ายกลดออกจากหน้าถ้ำ มาภาวนาอยู่นอกถ้ำมันก็ออก

ตอนเย็นก็เดินจงกรมหน้าถ้ำนั่นล่ะ โน่น มันงัดก้อนหินลงมาจากภูเขาโน่น ครึ่มๆๆๆ ลงมา “ระวังนะ ! มันจะถูกหัวอาตมานะ” ก้อนหินหยุด กึ๊ก ! อีก ก็เดินจงกรมอีก

ก้อนหินครึ่มๆๆ มาก้อนที่ ๒ “เฮ้ย ! ระวังนะ จะถูกหัวอาตมานะ” ก็หยุดอีก ทั้ง ๓ ครั้งมันก็หยุด แล้วผลสุดท้ายก็ไปนั่งภาวนาในกลด ควกเคียกๆ อยู่ในป่ามา

“โอ้โฮ ! งูใหญ่เท่าต้นตาล” **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ยกปาก อ้าปากมาเลย ฟู่ๆ มา “สวดวิรูปักเขหลายเที่ยวแล้ว” **หลวงปู่ตื้อ**ว่า “สวดวิรูปักเขไปก็ยิ่งเข้ามา สวดหลายเที่ยวก็ไม่หยุด” เทียนไขไม่มีหรอกสมัยก่อน มีแต่เทียนขี้ผึ้ง เทียนขี้ผึ้ง ๓ เล่มดีๆ ก็มัดๆ ลังๆ เหมือนนี่น่ะเหมือนกับไนล่อนนี่ ก็ติดปลายไม้เท้า ก็ตามไฟไว้ดีๆ ก็สอดเข้าปาก เอาแล้ว หางชี้เข้าป่านั่นน่ะ

สักพักก็เป็นเสือมาร้อง โฮก ! “เอาแหละ เสือจะได้กินไฟอีกแล้วเด้ (นะ) นี่” ไม่มาใกล้

ได้ประมาณ ๒ เดือน หลวงปู่ตื้อเจ็บปาก ปากเปื่อยหมดผู้เฒ่า บุญเผาผีนั้น หลวงปู่ก็รู้อยู่ว่าเป็นบาป แต่หลวงปู่ทำ

แต่นั้นก็มาถ้ำนั้น หลวงปู่ว่า “พระไป พระเจ้าพระสงฆ์ไป มันก็ไม่ค่อยรบกวนแล้ว ถ้าข้าไม่เผาปากไว้ก่อนนะไม่ได้” หลวงปู่ว่า หลวงปู่เผาปากมัน แต่หลวงปู่ก็รู้ว่ามันบาป แต่หลวงปู่ทำเป็นอย่างนั้น นิสัยหลวงปู่เป็นอย่างนั้น”

สำรวจดอยหลวงเชียงดาว

ต่อมา**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้อยู่ปฏิบัติธรรมกับ**หลวงปู่มั่น** เมื่อมีพระเณรเข้ามาสมทบเพื่อเที่ยววิเวกกับองค์ท่านหลวงปู่มั่นเพิ่มมากขึ้น องค์ท่านหลวงปู่มั่นจึงมอบหมายให้**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่เกตุ วณฺณาโภ** และตาผ้าขาวสียาคนบ้านแม่กอย ออกเดินทางล่วงหน้าไปสำรวจสถานที่ดอยหลวงเชียงดาว องค์ท่านบอกให้รออยู่ที่นั่นจนกว่าท่านจะพาหมู่คณะตามไปสมทบ

หลวงปู่ชอบกับหมู่คณะจึงพากันออกเดินทางล่วงหน้าไปดอยหลวงเชียงดาวตามบัญชาขององค์ท่านหลวงปู่มั่น ระหว่างพักรอคณะขององค์ท่านหลวงปู่มั่นที่ดอยหลวงเชียงดาว **หลวงปู่ตื้อ**ท่านชวนหมู่คณะเข้าไปสำรวจภายในถ้ำแห่งหนึ่งที่อยู่เชิงดอยหลวงเชียงดาว ถ้ำแห่งนี้**หลวงปู่ชอบ**ท่านเข้าไปสำรวจมาก่อนแล้ว ท่านว่าถ้ำแห่งนี้มืดมาก แสงสว่างส่องไม่ค่อยถึง อากาศถ่ายเทไม่สะดวก เหม็นอับขี้เยี่ยวค้างคาว ถ้าอยู่นานๆ จะมีอาการปวดหัวแน่นหน้าอก ท่านกับ**หลวงปู่แหวน หลวงปู่เกตุ** จึงปฏิเสธที่จะเข้าไปสำรวจถ้ำกับ**หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ตื้อ**ท่านจึงเข้าไปสำรวจภายในถ้ำมืดเพียงลำพังองค์เดียว

หลวงปู่ตื้อท่านเข้าไปในถ้ำนานหลายชั่วโมง ตอนบ่ายท่านก็ออกมาจากถ้ำในสภาพเนื้อตัวเปื้อนโคลนดิน **หลวงปู่ตื้อ**ท่านบอกถ้ำมืดสลับซับซ้อนมาก ในถ้ำมีพระพุทธรูปและข้าวของเครื่องใช้สมัยโบราณกระจายอยู่ทั่ว ภูมิยักษ์ที่รักษาสมบัติก็ดุเอาการ หยิบจับอะไรขึ้นมาดูก็แสดงกิริยาไม่เป็นมิตรด้วย ในถ้ำมีงูอาศัยอยู่มาก เวลาเดินต้องระวังจะเดินไปเหยียบงู **หลวงปู่ตื้อ**ท่านไม่ค่อยถูกกันกับพวกงูเงี้ยวเขี้ยวขอ พอเจองูมากๆ ท่านจึงออกจากถ้ำ

หลวงปู่ชอบเล่าถึงอุปนิสัยโลดโผนของ**หลวงปู่ตื้อ**ให้ฟังว่า **หลวงปู่ตื้อ**ท่านเป็นพระที่ผีสางเทวดาอันธพาลกลัวเกรงท่านมาก ผีฟ้าป่าเขาที่ไหนว่าดุๆ เฮี้ยนๆ พอเจอ**หลวงปู่ตื้อ**แล้วเป็นต้องแตกกระเจิง หลวงปู่ตื้อท่านไม่เกรงกลัวในอำนาจของพวกมิติมืด แต่ถ้ากับงูท่านจะไม่เข้าใกล้ **หลวงปู่ชอบ**เคยถามท่านว่า **อาจารย์ตื้อ**กลัวงูหรือจึงไม่กล้าจับงู **หลวงปู่ตื้อ**บอกท่านไม่ได้กลัวงู ท่านว่าเวลาจับหรือสัมผัสกับงูท่านจะเกิดอาการเดียมมือ (จั๊กกะจี๋มือ) ไม่จำเป็น ท่านจะไม่จับหรือสัมผัสกับตัวงู

ท่านว่าต่างกันกับหลวงปู่แหวน หลวงปู่แหวนถ้าเจองูท่านจะจับมาดูเฉย **หลวงปู่แหวน**กับ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านจึงมักจะเที่ยววิเวกด้วยกัน ถ้าที่ไหนมีงูมากวน **หลวงปู่แหวน**ท่านจะจับงูไปปล่อยให้ แต่ถ้าที่ไหนมีผีสางมารบกวน**หลวงปู่ตื้อ**ท่านจะเป็นผู้กำราบให้เอง ท่านว่าสมัยก่อนตอนเป็นพระหนุ่มเที่ยววิเวกอยู่ทางภาคเหนือ ถ้าเห็น**หลวงปู่ตื้อ**ที่ไหน ก็จะเห็น**หลวงปู่แหวน**

อยู่ที่นั่น เว้นแต่ท่านทั้งสองจะแยกกันไปจำพรรษายังสถานที่แห่งอื่น พอออกพรรษาแล้ว ท่านก็จะกลับมาหากันเหมือนเดิม จน**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**พูดหยอกชมเชย**หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่แหวน** ว่า **"คู่เงาธรรม งัวงามคู่"**

หลังจากพากันทำที่พักให้**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**เสร็จได้ประมาณสามสี่วัน หลวงปู่มั่นท่านก็พาลูกศิษย์ตามมาสมทบ องค์ท่านถามว่าสถานที่แห่งนี้เป็นอย่างไรบ้าง **หลวงปู่ตื้อ**กราบเรียนองค์ท่านว่าสถานที่แห่งนี้เหมาะแก่การปฏิบัติขอรับ เทพภูมิที่นี่ก็เป็นมิตรกับพระเณรดี เว้นแต่ภูมิยักษ์รักษาสมบัติเท่านั้นเขาไม่ค่อยเป็นมิตรกับพระเณรเราเท่าไหร่ เพราะเคยมีพระเณรมาเอาสมบัติที่เขารักษาออกไปจากถ้ำ ภูมิยักษ์รักษาถ้ำเขาจึงไม่ค่อยเป็นมิตรกับพระเณรเรา เขาจะคอยตำหนิเพ่งโทษ เพราะเกรงว่าพวกเราจะพากันมาขนเอาสมบัติที่เขาเฝ้ารักษาออกไปจากที่นี่อีก

องค์ท่านหลวงปู่มั่นจึงเตือนลูกศิษย์ให้พากันสำรวมในศีลสิกขาของตน อย่าพากันหาญคะนองลองประมาทในสถานที่เป็นอันขาด ท่านสั่งห้ามพระเณรไม่ให้ไปแตะต้องของสงวนที่พวกเทพภูมิเขารักษา ให้พากันทำความเพียรเดินจงกรมภาวนาแผ่เมตตาให้กับสรรพสัตว์ที่อาศัยอยู่ในสถานที่แห่งนี้ให้ได้รับความผาสุกใจในธรรม เรื่องภายนอกนั้นให้พระเณรปฏิบัติไปตามหน้าที่ของตน ส่วนเรื่องภายในนั้นองค์ท่านจะเป็นผู้พิจารณาถึงความเหมาะสมในการปฏิบัติต่อสถานที่ด้วยองค์ท่านเอง

หลวงปู่ชอบท่านเล่าให้ฟังว่า ที่ดอยหลวงเชียงดาวในสมัยอดีตมีฤๅษีชีไพรพากันมาพักบำเพ็ญเพียรอยู่ที่นี่มากมายหลายท่าน ในอดีตชาติของท่านก่อนพุทธกาล ท่านกับ**หลวงปู่ตื้อ**ผู้เป็นสหายธรรมเคยเป็นฤๅษีมุนีไพรบำเพ็ญเพียรที่ดอยเชียงดาวด้วยกันมาก่อน ผลบุญผลานิสงส์ของการบำเพ็ญเพียรในชาตินั้นส่งผลให้ท่านทั้งสองได้มาเกิดในสมัยพระพุทธเจ้าสมณโคดม

ชาตินั้นท่านทั้งสองบวชเป็นพระภิกษุสมัยต้นพระศาสนาทันพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน แต่ด้วยอินทรีย์บารมีธรรมของท่านทั้งสองยังอ่อนอยู่ ต่อมาต่างก็พากันลาสิกขาออกมาครองเรือนเป็นฆราวาส ในชาตินั้น**หลวงปู่ชอบ**ท่านตายตอนอายุสามสิบกว่าปี

เที่ยววิเวกกับสหธรรมิก

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านได้พักปฏิบัติธรรมอยู่กับ**องค์หลวงปู่มั่น** บน**ดอยหลวงเชียงดาว** ซึ่งในระยะนั้นก็มี**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ได้อยู่ร่วมพักปฏิบัติธรรมด้วย

หลังจากที่ **หลวงปู่ชอบ** ท่านพักปฏิบัติธรรมอยู่กับ**องค์หลวงปู่มั่น**บน**ดอยหลวงเชียงดาว** ได้ระยะหนึ่งแล้ว ท่านอยากจะออกเที่ยวธุดงค์วิเวกไปตามสถานที่ที่ท่านยังไม่เคยไป ท่านจึงได้นำเรื่องนี้ไปกราบเรียนองค์หลวงปู่มั่นผู้เป็นพ่อแม่ครูบาอาจารย์ องค์หลวงปู่มั่นท่านจึงแนะนำให้หลวงปู่ชอบไปเที่ยววิเวกทาง**เมืองแหง เมืองคอง** ชายแดนไทย – พม่า เพราะทางนั้นมีป่าไม้ขุนเขาอันเงียบสงบเหมาะแก่การภาวนา หลวงปู่ชอบท่านจึงได้ตัดสินใจจะเดินทางไปเที่ยววิเวก**เมืองคอง** ชายแดนไทยพม่า ตามที่องค์หลวงปู่มั่นท่านแนะนำ

หลวงปู่แหวน กับ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านทั้งสองพอทราบข่าวว่า หลวงปู่ชอบท่านได้กราบลาพ่อแม่ครูบาอาจารย์มั่นออกเที่ยววิเวก หลวงปู่ตื้อกับหลวงปู่แหวนอยากจะไปเที่ยววิเวกกับหลวงปู่ชอบ จึงได้พากันเข้าไปกราบเรียนขออนุญาตจากองค์หลวงปู่มั่นเพื่อออกเที่ยววิเวกกับหลวงปู่ชอบ องค์หลวงปู่มั่นท่านก็อนุญาตให้ท่านทั้งสามออกเที่ยววิเวกด้วยกัน โดยสั่งกำชับเอาไว้ว่า ถ้าหากพากันกลับจากเที่ยววิเวกแล้วให้ไปหาองค์ท่านทาง**เมืองพร้าว** ท่านจะไปพักภาวนารออยู่ทางนั้น

หลวงปู่ชอบ หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ ท่านทั้งสามจึงได้พากันกราบลาองค์หลวงปู่มั่นและได้พากันออกธุดงค์เดินทางไกลด้วยเท้าเปล่าไปตามขุนเขาอันสลับซับซ้อน ระยะทางประมาณ ๕๐ กิโลเมตร จาก**ดอยหลวงเชียงดาว** ผ่านมาทาง **ถ้ำปากเปียง – ถ้ำผาปล่อง** มุ่งหน้าขึ้นเขาไปทาง**เมืองคอง** ตามที่องค์หลวงปู่มั่นบอกทางไว้ ท่านทั้งสามใช้เวลาเดินทางตลอดทั้งวัน จึงมาพบกับหมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่งชื่อว่า **“บ้านแม่แพลม”** บ้านแม่แพลมในสมัยก่อนนั้นมีบ้านเรือนไม่มากประมาณสิบกว่าหลังคาเรือน คณะของท่านทั้งสามจึงได้พากันพักภาวนาอยู่ชายป่าบ้านแม่แพลมเพื่ออาศัยโคจรบิณฑบาตและอาศัยสอบถามเส้นทางกับชาวบ้าน

คณะของท่านพักอยู่บ้านแม่แพลมประมาณสองวัน ก็พากันออกเดินทางมาที่หมู่บ้านเล็กๆ อีกหมู่บ้านชื่อว่า **“บ้านวังมะริว”** ซึ่งอยู่ไม่ไกลกันเท่าไรนักกับบ้านแม่แพลม ท่านทั้งสามพากันขึ้นไปพักภาวนาอยู่ที่**ดอยผาหมี** ห่างจากบ้านวังมะริวออกไปประมาณสองกิโลเมตร ตอนพักภาวนาอยู่ที่ดอยผาหมี หลวงปู่ชอบท่านทราบด้วยความรู้ภายในขององค์ท่านว่า บริเวณบ้านวังมะริวและเมืองคองที่อยู่พื้นล่างดอยผาหมีนั้น ในสมัยอดีตสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ท่านเคยมาตั้งทัพศึก เพื่อรวบรวมกำลังไพร่พลและเสบียงกรังก่อนที่พระองค์จะยกทัพไปตีเมืองหงสาวดี

ออกจาก**ดอยผาหมี บ้านวังมะริว** ท่านทั้งสามพากันเดินข้ามแม่น้ำแม่แตงมาพักภาวนาที่ดอยเล็กๆ แห่งหนึ่งซึ่งอยู่ไม่ไกลจาก**บ้านเมืองคอง**มากเท่าไรนัก **หลวงปู่ชอบ**ท่านเลือกที่จะพักอยู่ถ้ำเล็กๆ แห่งหนึ่งที่ข้างล่างดอย **หลวงปู่ตื้อ**กับ**หลวงปู่แหวน**ท่านพากันขึ้นไปพักอยู่บนยอดดอย ท่านบอกถ้ำแห่งนี้มีอดีตกับท่านมาก่อน มีชาติหนึ่งท่านเกิดเป็นเสือโคร่งเคยอาศัยอยู่ในถ้ำแห่งนี้และได้ตายอยู่ในถ้ำแห่งนี้ ด้วยสิ้นอายุขัยของการเกิดเป็นเสือโคร่งในชาตินั้น

ปัจจุบันดอยแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นมาเป็น **สำนักสงฆ์บ้านแม่เมืองคอง** แต่ไม่ค่อยมีพระเณรอยู่ประจำตลอด เนื่องจากทุรกันดารมาก ปัจจัย ๔ อัตคัดขัดสน พระเณรผู้ไม่มีความอดทนจะอยู่ที่นี่ลำบากด้วยเหตุผลที่หลากหลาย

ออกจาก**บ้านแม่เมืองคอง** ท่านทั้งสามได้พากันไปพักภาวนาที่ **ดอยบ้านขุนคอง** ซึ่งเป็นหมู่บ้านของชาวเขาเผ่าลีซอ ตั้งอยู่ในเขต ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

เมืองคอง ตั้งอยู่ในเขตตำบลเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ใกล้ชายแดนไทย – พม่า สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบระหว่างหุบเขา อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ มีสภาพภูมิอากาศหนาวเย็นตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ย ๕ – ๑๐ องศาเซลเซียส

ดอยหลวงเชียงดาว

ดอยหลวงเชียงดาว หรือ **ดอยเชียงดาว** มียอดเขาที่สูงเป็นอันดับ ๓ ของประเทศไทย ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เดิมมีชื่อว่า **“ดอยเพียงดาว”** แต่ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นได้เรียกเพี้ยนมาเป็น “เชียงดาว” อย่างในปัจจุบัน และมีชื่อดั้งเดิมว่า **“ดอยอ่างสลุง”** โดยมีความเชื่อว่า ในอดีตองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยเสด็จมาพร้อมพระอรหันต์ ๘ รูป ทรงลงสรงน้ำในที่แห่งนี้ ขณะที่ “หลวง” ในภาษาเหนือหมายถึง “ใหญ่”

ดอยหลวงเชียงดาว ธรรมสถานพระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์ หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

เทือกเขาภูหลวงเป็นเทือกเขาแห่งพระอริยเจ้าของทางภาคเหนือ ถือว่าเป็นขุนเขาศักดิ์สิทธิ์ หรือเรียกว่า **“ดอยหลวงเชียงดาว”** ซึ่งประกอบด้วย **ถ้ำเชียงดาว ถ้ำฤาษี ถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า ถ้ำปากเปียง ถ้ำผาปล่อง** ซึ่งล้วนเป็นสถานที่ที่ **ท่านพระอาจารย์มั่น** ได้เดินธุดงค์และพักบำเพ็ญเจริญสมณธรรมมาแล้วทั้งสิ้น

ในสมัยก่อน **“ถ้ำเชียงดาว”** เป็นถ้ำที่เคยมีพระปัจเจกพุทธเจ้ามาพักและมีพระอรหันต์มานิพพาน **ท่านพระอาจารย์มั่น**กล่าวว่า “ป่าเทือกเขาเชียงดาวนั้น ถือเป็นรมณียสถาน ถ้ำเชียงดาวถือเป็นมงคลสำหรับนักปฏิบัติธรรม”

จากหนังสือประวัติท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร โดย ท่านอาจารย์พระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ได้บันทึกไว้ดังนี้

“ขณะที่ท่านพักอยู่ในถ้ำเชียงดาว ปรากฏนิมิตต่างๆ ที่ประทับใจมากมายหลายนิมิต แต่จะนำมาลงเท่าที่ควร คือ ตอนกลางคืนยามดึกสงัดแทบทุกคืน มีเทวดามาจากเบื้องบนชั้นต่างๆ บ้าง

มาจากเบื้องล่างที่ต่างๆ บ้าง มาฟังเทศน์ท่านคืนละ ๓ พวกบ้าง ๒ พวกบ้าง ๑ พวกบ้าง ตามเวลาที่ท่านนัดให้มา และมีพระอรหันต์มาสัมโมทนียกถาธรรม เครื่องรื่นเริงกับท่านเสมอมิได้ขาด”

“ที่ถ้ำเชียงดาวมีพระอรหันต์มานิพพาน ๓ องค์ สององค์นอนนิพพาน แต่อีกองค์หนึ่งเดินจงกรมนิพพาน และแสดงท่านิพพานให้ท่านดูต่อหน้าต่อตาเลย ทุกองค์ที่นิพพานในท่าต่างๆ ได้อธิบายเหตุผลประกอบให้ท่านทราบอย่างละเอียด ก่อนจะทำพิธีนิพพาน”

ครั้น **ท่านพระอาจารย์มั่น** มาพักบำเพ็ญสมณธรรมอยู่นั้น ท่านได้กล่าวว่า “ครั้งแรกๆ เราก็พักอยู่ตีนเขาและบำเพ็ญความเพียร ต่อไปก็ขยับมาอยู่ที่ปากถ้ำ” ตรงปากถ้ำนั้นมีก้อนหินใหญ่ ท่านพระอาจารย์มั่น ท่านใช้ก้อนหินนั้นเป็นที่นั่งสมาธิ มีความรู้สึกว่า เหมือนอยู่ในโลกอีกโลกหนึ่ง มิใช่โลกนี้ ไม่ว่าจะเดินจงกรมหรือนั่งสมาธิ

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ได้ให้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ผู้เป็นลูกศิษย์ ปีนขึ้นไปสำรวจถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า และบ่อน้ำทิพย์ศักดิ์สิทธิ์ตามที่เห็นในนิมิต จนหลวงปู่ตื้อได้เข้าไปเจออีกมิติที่ซ้อนทับอยู่ ได้พบกับอารักษ์ใหญ่และชีปะขาวน้อยผู้ปกปักษ์รักษาถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า

ตอนสาวน้อยจ้อยซอ

ออกจากดอยลีซอ บ้านแม่ขุนคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พากันมาเที่ยววิเวกทางเมืองเวียงแหง ท่านทั้งสามพากันไปขอพักที่วัดในเมืองเวียงแหงซึ่งเป็นวัดของชาวไทยใหญ่ พักอยู่ที่นี่ได้คืนเดียว หลวงปู่แหวนท่านก็ชวนหมู่คณะกลับมาหา**องค์หลวงปู่มั่น ที่เมืองพร้าว** ท่านทั้งสามจึงพากันเดินทางมาหาองค์หลวงปู่มั่นที่บ้านป่าเมี่ยง แม่สาย

ระหว่างเดินทางมานั้น น้ำฉันของพวกท่านหมด **หลวงปู่แหวน**ท่านจึงไปขอน้ำกับโยมที่กำลังเก็บใบเมี่ยง ลูกสาวเจ้าของไร่เมี่ยงจึงไปตักน้ำในบ่อมาถวายให้พวกท่านฉัน พอฉันน้ำดับกระหายกันแล้ว น้ำที่เหลือท่านทั้งสามก็พากันเอามาล้างแข้งล้างขาของตนเอง ระหว่างที่ท่านทั้งสามกำลังพากันล้างแข้งล้างขาอยู่นั้น หญิงสาวชาวไร่เมี่ยงที่ตักน้ำมาถวายให้พวกท่าน เธอได้ส่งเสียงน้ำอ้อย “จ้อยซอ” ขึ้นมา

(จ้อยซอ คือ เพลงลำทางภาคเหนือ คล้ายกับลำกลอนของทางภาคอีสาน ต่างกันแค่ใช้ภาษาถิ่นในการประพันธ์กวี กาพย์ กลอนเท่านั้น)

สาวน้อยนางนี้เธอได้จ้อยซอขึ้นมาว่า “ขาลายยาวแปงฮาวผ้าอ้อม ขาลายก้อมแปงผ้าเจ๊ดตี๋น”

มีความหมายเป็นนัยยะว่า "ชายคนไหนที่สักขาลายทั้งสองข้าง ชายคนนั้นเป็นชายชาตรีเหมาะที่จะเอามาเป็นพ่อของลูก ชายคนไหนสักลายไม่ครบทั้งสองข้าง ชายคนนั้นไม่ใช่ชายชาตรีที่แท้จริง ไม่ควรที่จะเอามาเป็นพ่อของลูก"

คนสมัยก่อนเวลาที่สื่อเสน่หา เขามักจะใช้ถ้อยคำสำนวนที่ซ่อนความหมายในเจตนาของตนเองเอาไว้

องค์ท่านทั้งสามทราบถึงเจตนาที่สาวน้อยจ้อยซอคนนี้เขามีจิตคิดอย่างไรกับพวกท่าน

โดยเฉพาะ**หลวงปู่แหวน**ท่านมีขาลายยาวทั้งสองข้าง สาวน้อยจ้อยซอจึงมีจิตเจตนามองท่านไปในทางแปงฮาวผ้าอ้อม องค์ท่านทั้งสามจึงพากันเดินทางออกจากสวนเมี่ยงแห่งนั้นทันที ระหว่างเดินทางมา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านพูดหยอก**หลวงปู่แหวน**ว่า "คักหลายน้อผู้เฒ่าแหวน ขาลายยาวแปงฮาวผ้าอ้อม"

เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ทำให้องค์ท่านทั้งสามพากันขำขันกับเหตุการณ์ที่ผ่านมา เรื่องขาลายยาวแปงฮาวผ้าอ้อมนี้ จึงเป็นเรื่องที่**หลวงปู่ชอบ** กับ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านมักจะพูดหยอก **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** จนพ่อแม่ครูบาอาจารย์ท่านเฒ่าชะแลแก่ชรา ทำให้ลูกศิษย์รุ่นหลังๆ อย่างเราพลอยได้รับอานิสงส์ความบันเทิงเริงใจของทั้งสามองค์ท่านในเรื่องนี้

ตอนอยู่แต่เกิบ (อยู่แต่รองเท้า)

เมื่อถึงบ้านป่าเมี่ยง ท่านทั้งสามพากันมารอเข้าพบองค์**หลวงปู่มั่น**ที่ศาลาพักขององค์ท่าน ท่านทั้งสามพากันรออยู่นาน ก็ไม่ได้ยินเสียงกระแอมไอขององค์หลวงปู่มั่นเป็นสัญญาณซักที

หลวงปู่ตื้อ ท่านจึงแกล้งพูดเสียงดังขึ้นมาว่า "สงสัยพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น ท่านจะไม่อยู่ที่นี่แล้ว ท่านคงออกไปเที่ยววิเวกแล้วล่ะมัง ถ้าพ่อแม่ครูอาจารย์ท่านอยู่ พวกเราก็ต้องเห็นตัวท่านแล้วสิ นี่มารอกันตั้งนาน ก็ยังไม่เห็นท่านเลย เห็นแต่เกิบเพิ่น บ่เห็นโต๋เพิ่น" (เห็นแต่รองเท้าท่านไม่เห็นตัวท่าน)

พอ**หลวงปู่ตื้อ**ว่าจบไม่นาน **องค์หลวงปู่มั่น**ก็ดุเสียงขึ้นใส่ว่า "พวกพระขี้เหล้าเมายาพากันมาแล้วหรือ มันพากันเมาเหล้าเมาโลกมาจากไหน ถึงได้มาส่งเสียงเอะอะโวยวายรบกวนความสงบของพระสงฆ์องค์เณรผู้ท่านปฏิบัติอยู่ที่นี่ ครูบาอาจารย์ไม่เคยอบรมสั่งสอนหรือยังไง ถึงได้พากันมาเอะอะโวยวายยังกับพวกขี้เหล้าเมายา มันเป็นลูกศิษย์ของใครถึงได้ทำตัวกันแบบนี้..หือ"

หลวงปู่ตื้อท่านตอบองค์หลวงปู่มั่นว่า “กระผมชื่อพระตื้อ อจลธมฺโม เป็นลูกศิษย์ของท่านพระอาจารย์มั่นขอรับ กระผมพาครูบาชอบ ครูบาแหวน มากราบเยี่ยมขอฟังธรรมกับพ่อแม่ครูอาจารย์มั่นขอรับ”

หลวงปู่ชอบบอก “พออาจารย์ตื้อตอบท่านอาจารย์ใหญ่มั่นเสียงดังแบบนี้ เฮา (เรา) กับผู้เฒ่าแหวนพากันตับลีบเบิ๊ด (หมด) ย่าน (กลัว) อาจารย์ใหญ่ท่านย้องบ่างกัณฑ์ใหญ่ (กลัวหลวงปู่มั่นท่านจะเทศน์ยำด้วยธรรมกัณฑ์ใหญ่)

องค์หลวงปู่มั่นดุให้ว่า “ออกไปจากสำนักเราเดี๋ยวนี้ สำนักเราไม่ต้อนรับพระขี้เหล้าเมายา ออกไปเดี๋ยวนี้”

พอองค์ท่านพูดจบ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็คลานขึ้นบันไดเข้าไปยังห้องพักขององค์หลวงปู่มั่น ท่านกราบเรียนองค์หลวงปู่มั่นว่า “พวกเกล้ากระผมพึ่งกลับมาจากเที่ยววิเวก จะพากันมากราบเรียนปรึกษาข้อธรรมะกับพ่อแม่ครูบาอาจารย์ขอรับ”

องค์หลวงปู่มั่นว่าให้หลวงปู่ตื้อ “ท่านตื้อทำอะไรไปก็ควรระวังในเรื่องความสงบเอาไว้บ้าง ท่านก็รู้ว่าเราไม่ชอบคนพูดเสียงดังเหมือนพวกขี้เหล้าเมายา ทำไมท่านตื้อต้องพูดเสียงดังทำลายความสงบของพระเณรผู้ที่ท่านกำลังปฏิบัติอยู่ ถ้าเราไม่รู้จักจริตนิสัยของท่านมาก่อนแล้ว เราจะไล่ให้ท่านออกไปจากที่นี่เลย ปากนั้นไม่ได้มีไว้สำหรับพูดเสมอไป **บางครั้งก็เอาไว้กระแอมไอบ้าง แค่ไอค่อกๆ แค่กๆ ขึ้นมา เราก็รู้แล้วว่ามีคนมาหา ทีหลังท่านตื้ออย่าทำแบบนี้อีกนะ ให้ท่านเห็นใจหมู่คณะพระเณรที่ท่านกำลังปฏิบัติหาความสงบบ้าง”**

เมื่อถูก**องค์หลวงปู่มั่น**เตือน **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็น้อมรับเอาธรรมคำสอนของพ่อแม่ครูบาอาจารย์มาปฏิบัติ

จากนั้น **องค์หลวงปู่มั่น**ว่าให้**หลวงปู่ชอบ**กับ**หลวงปู่แหวน**ว่า “พวกเพื่อนพระขี้เหล้าสององค์นี้ ทำไมมันไม่พากันขึ้นมาหาเราล่ะ มันยังไม่สร่างเมากันอีกหรือ”

หลวงปู่ชอบท่านว่า “เฮากับผู้เฒ่าแหวนพากันคลานก่อมก้อยขึ้นไปตั้งแต่หัวบันได ย่านเพิ่นย้องบ่าง”

ท่านเล่าไปหัวเราะไป นี่อดีตของพ่อแม่ครูบาอาจารย์ทั้งสามท่าน **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เมื่อสมัยท่านทั้งสามยังเป็นครูบาพระหนุ่มที่อยู่ในอ้อมกอดเมตตาธรรมของ**องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต**

องค์หลวงปู่มั่นถามถึงเรื่องการไปเที่ยววิเวก และเรื่องการภาวนาของแต่ละองค์ว่าเป็นอย่างไร พากันได้ข้อคิดข้อธรรมอะไรติดจิตติดใจกันมาบ้าง องค์หลวงปู่มั่นถามเรื่องภายในของแต่ละองค์ ท่านทั้งสามต่างพากันกราบเรียนองค์หลวงปู่มั่นตามภูมิความรู้ที่ตนเองมีอยู่ในตอนนั้น ข้อไหนถูก องค์ท่านก็ส่งเสริม ถ้าใครติดขัดในธรรมจุดไหน องค์ท่านก็จะแก้ปัญหาธรรมนั้นๆ ให้กระจ่างแจ้งแก่ใจ

มีผู้กราบเรียนถามหลวงปู่ชอบว่า "หลวงปู่มั่นท่านดุกับพระเณรนั้นจริงหรือไม่"

หลวงปู่ชอบท่านบอกพ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านจะดุกับพระเณรอยู่ ๒ ประการ

๑. ท่านจะดุพระเณรองค์นั้นเพื่อทดลองใจ ซึ่งเรื่องนี้เราถูกมากับตนเองแล้ว ตอนไปถวายตัวเป็นลูกศิษย์ของท่านที่บ้านสามผง

๒. ท่านจะดุพระเณรองค์นั้นๆ ต่อเมื่อปฏิบัติตนผิดธรรมผิดวินัย ถ้าประพฤติตนหนักเข้าไม่เคารพในพระธรรมวินัย ท่านก็จะไล่ให้หนีออกไปจากสำนักของท่านทันที เราเคยเห็นมาแล้วตอนที่อยู่เชียงใหม่ กับที่สกลนคร

การส่งเสียงกระแอมไอเป็นสัญญาณขอเข้าพบครูบาอาจารย์

เรื่องที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ถูกหลวงปู่มั่นท่านดุเรื่องการส่งเสียงดังในวัด และท่านได้สอนให้ส่งเสียงกระแอมไอเป็นสัญญาณเพื่อขอเข้าพบครูบาอาจารย์นั้น

หลวงปู่ชอบ ท่านสอนลูกศิษย์ว่า "การส่งเสียงกระแอมไอนี้เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของพระเณรกรรมฐานที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมา ตั้งแต่สมัยพระพุทธเจ้าท่านยังทรงดำรงธาตุขันธ์อยู่ มิใช่มาถือเอาในสมัยขององค์หลวงปู่เสาร์ – องค์หลวงปู่มั่นในปัจจุบันนี้"

ดัง นันทกสูตร ได้กล่าวถึงการกระแอมไอ ไว้ดังนี้

"... สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาถ–บิณฑิกเศรษฐี ใกล้พระนครสาวัตถี ก็สมัยนั้นแล ท่านพระนันทกะชี้แจงภิกษุทั้งหลายให้เห็นแจ้งให้สมาทาน ให้อาจหาญร่าเริงด้วยธรรมีกถา ในอุปัฏฐานศาลาฯ

ครั้งนั้นเป็นเวลาเย็น พระผู้มีพระภาคเสด็จออกจากที่หลีกเร้น เสด็จเข้าไปยังอุปัฏฐานศาลา ประทับยืนรอจนจบกถาอยู่ ณ ซุ้มประตูด้านนอก **ครั้นทรงทราบว่ากถาจบแล้ว ทรงกระแอมและเคาะที่ลิ่มประตู ภิกษุเหล่านั้นเปิดประตูให้พระผู้มีพระภาค** ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาค

เสด็จเข้าไปยังอุปัฏฐานศาลาประทับนั่งบนอาสนะที่ปูไว้ ครั้นแล้ว ได้ตรัสกับท่านพระนันทกะว่า ดูกรนันทกะ ธรรมบรรยายของเธอนี่ยาวมาก แจ่มแจ้งแก่ภิกษุ เรายืนรอฟังจนจบกถาอยู่ที่ซุ้มประตูด้านนอกย่อมเมื่อยหลังฯ

เมื่อพระผู้มีพระภาคตรัสอย่างนี้แล้ว ท่านพระนันทกะรู้สึกเสียใจ สะดุ้งกลัว ได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ไม่ทราบเกล้าเลยว่า พระผู้มีพระภาคประทับยืนอยู่ที่ซุ้มประตูด้านนอก ถ้าข้าพระองค์พึงทราบเกล้าว่า พระผู้มีพระภาคประทับยืนอยู่ที่ซุ้มประตูด้านนอกแล้วแม้คำประมาณเท่านี้ ก็ไม่พึงแจ่มแจ้งแก่ข้าพระองค์เลย ...”

หลวงปู่ชอบท่านบอกพระเณรลูกศิษย์ว่า เวลาจะเข้าไปหาครูบาอาจารย์ ก่อนถึงที่พักของท่าน เราจะต้องส่งเสียงกระแอมไอออกมา โดยทิ้งช่วงระยะเวลาพอสมควร เพื่อเป็นการส่งสัญญาณให้ครูบาอาจารย์ท่านทราบ

ถ้ามีเสียงกระแอมไอตอบรับจากครูบาอาจารย์กลับมาแล้ว นั่นคือสัญญาณที่ครูบาอาจารย์ท่านพร้อมที่จะให้เข้าไปพบท่านได้ แต่ถ้าไม่มีเสียงกระแอมไอตอบรับกลับออกมา ให้เข้าใจว่าครูบาอาจารย์ท่านยังไม่พร้อมที่จะให้เข้าพบ บางทีครูบาอาจารย์ท่านมีกิจภายในของท่านอยู่ เช่นกำลังพิจารณาในธรรม หรือกำลังรับแขกภายในของท่านอยู่

ทุกวันนี้ไม่ค่อยเห็นพระเณรสมัยนี้ แสดงลักษณะแบบนี้เวลาเข้าหาครูบาอาจารย์ในที่พักส่วนมากเห็นแต่เอาความเมตตาของครูบาอาจารย์มาเป็นเพื่อนสนิทกับกิเลสของตนเอง พระเณรลูกศิษย์เราหารู้ไม่ บางครั้งเวลานั้นครูบาอาจารย์ท่านกำลังพิจารณาในธรรมเรื่องหนึ่งเรื่องใดอยู่หรือไม่ท่านก็กำลังแสดงธรรมเพื่อสงเคราะห์พวกเทพเทวดาอยู่ เรื่องนี้หลวงปู่ชอบท่านจะเตือนลูกศิษย์อยู่เสมอเพื่อไม่ให้เผลอเป็นบาปกับตัวเอง

เรื่องครูบาศรีวิชัยสร้างทางขึ้นดอยสุเทพ

เรื่องที่สำคัญอีกเรื่อง ถือเป็นผลงานที่เด่นมากของ**ครูบาศรีวิชัย**ก็คือ การสร้างถนนขึ้นดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งครูบาศรีวิชัยได้รับคำเรียกร้องจากศรัทธาประชาชน ให้ช่วยดำริและจัดการเรื่องนี้ จึงเริ่มลงมือสร้างเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ เชิงดอยสุเทพด้านห้วยแก้ว โดยมี พลตรี เจ้าแก้วนวรัฐ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ เป็นผู้ขุดจอบเป็นปฐมฤกษ์ การสร้างถนนสายนี้ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก วันหนึ่งๆ จะมีผู้คนช่วยทำงานประมาณวันละไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ คน ถ้าคิดมูลค่าแรงงานเป็นเงินก็คงมากมายมหาศาลทีเดียว การสร้างทางสายนี้ใช้เวลา ๕ เดือน กับ ๒๒ วัน จึงแล้วเสร็จ และเปิดให้รถขึ้นลงได้ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘

อีกซีกหนึ่งของเชียงใหม่ คือ **อำเภอพร้าว** พระเถระผู้พี่ คือ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** พร้อมด้วยศิษย์สำคัญ มี **หลวงปู่ขาว อนาลโย หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เป็นต้น ได้นั่งส่งใจไปช่วยให้งานสำเร็จดังประสงค์

"ขออนุโมทนากับท่านด้วย ขอให้การใหญ่ที่กำลังกระทำอยู่ จงสำเร็จโดยสวัสดีสมดังที่ปรารถนาไว้เถิดครูบาน้องเรา..."

หลวงตาพระมหาบัว เคยเล่าเอาไว้ว่า "ตอนที่**ครูบาศรีวิชัย** กำลังดำเนินการสร้างทางขึ้นดอยสุเทพ ขณะนั้น**หลวงปู่มั่น**จำพรรษาอยู่วัดป่าแม่กอย อำเภอพร้าว ท่านหยั่งรู้ด้วยญาณวิถีและบอกกับบรรดาศิษย์ให้เจริญกรรมฐานภาวนา หลวงปู่ท่านว่าวันนี้พระศรีวิชัยจะทำการใหญ่ให้ภาวนาส่งกำลังใจให้พระครูบาศรีวิชัยทำการนี้ให้สำเร็จ"

นอกจากนี้ **หลวงตาพระมหาบัว** ท่านยังเคยเทศน์เรื่องหลวงปู่มั่นพูดถึงครูบาศรีวิชัยด้วยความชื่นชม ด้วยความเคารพจริงๆ ดังนี้

"**หลวงปู่มั่น** ท่านพูดชมเชยสรรเสริญ **ครูบาศรีวิชัย** ท่านพูดด้วยความเคารพจริงๆ นะ เราดูอากัปกิริยาของท่าน พูดด้วยความสนิทสนมในจิตใจ ท่านพูดด้วยความเคารพจริงๆ

ครูบาศรีวิชัย ท่านนั่งได้นะทั้งวัน เขาเอาอันนั้นมาถวาย อันนี้มาถวาย เพราะทำทางขึ้น**ดอยสุเทพ** คนแถวนั้นมาหมดเลย ครูบาศรีวิชัย ท่านเป็นตัวประธาน เป็นองค์ประธานนะ เขาเอาอันนั้นมาถวาย อันนี้มาถวาย ท่านนั่งให้พรทั้งวัน ท่านว่า **อิจฺฉิตํ ปตฺถิตํ ตุมฺหํ** ฯลฯ ตาไม่ลืม เฉพาะให้พรโยม **อิจฺฉิตํ ปตฺถิตํ ตุมฺหํ** ฯลฯ หมดทั้งวัน

นี่ท่านก็มาสรุปนะ เราก็อัศจรรย์ท่านนะ ท่านทนจริงๆ นะ ถ้าอย่างเราทนไม่ได้ เผ่นเลยหมดวัน พอตื่นขึ้นมาคนเต็มแล้ว ค่ำก็ยังไม่หนี ทั้งวัน **อิจฺฉิตํ ปตฺถิตํ ตุมฺหํ** ฯลฯ อยู่นั่น เราก็เลยไม่ลืม ก็ท่านพูดเอง เวลาพูดไปสัมผัสถึงครูบาศรีวิชัย ท่านสนิทสนมกันมากนะ **ครูบาศรีวิชัย**กับ**หลวงปู่มั่น**เรา ดูเวลาท่านพูดให้ฟัง โอ้ย ! จึงรู้ว่าท่านสนิทสนมกันมาก ทีนี้เวลาท่านพูด ท่านก็พูดด้วยความสนิทจริงๆ พูดด้วยความเลื่อมใส"

พญานาคพ่นพิษ

ปี พุทธศักราช ๒๔๘๐ หน้าแล้ง **องค์ท่านหลวงปู่มั่น**พาลูกศิษย์ฝึกเที่ยววิเวกแถบป่าเขาเขตอำเภอพร้าว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนั้นมีพระเณรและตาผ้าขาวติดตามองค์ท่านหลวงปู่มั่นเที่ยววิเวกสี่สิบกว่าองค์ **หลวงปู่ชอบ**ท่านเป็นหนึ่งในจำนวนสี่สิบกว่าองค์ที่ติดตาม

องค์ท่านหลวงปู่มั่นไปเที่ยววิเวก เพื่อนสหธรรมิกของท่านที่ติดตามองค์ท่านหลวงปู่มั่นไปเที่ยววิเวก มี **หลวงปู่พรหม จิรปุญฺโญ หลวงปู่ขาว อนาลโย หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ฯลฯ

หลวงปู่ชอบท่านเล่าให้ฟัง องค์ท่านหลวงปู่มั่นพาลูกศิษย์ออกเที่ยววิเวกครั้งนี้ คือครั้งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยมี ลูกศิษย์พระเณรและฆราวาสติดตามองค์ท่านออกจากเมืองพร้าวครั้งแรกสี่สิบกว่าองค์ ระหว่างทางมีพระเณรกรรมฐานเข้ามาสมทบกับคณะขององค์ท่านอีกนับจำนวนร่วมแปดสิบองค์ จนองค์ท่านหลวงปู่มั่นจัดกองคาราวานกรรมฐานขึ้นสามกองเพื่อไม่อยากให้ชาวบ้านลำบากในการดูแลพระเณรในเรื่องภัตตาหารและที่พัก

ตอนออกจากเมืองพร้าว**หลวงปู่ชอบ**ท่านร่วมติดตามมากับ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น** พอมีพระเณรตามมาสมทบกับคณะขององค์ท่านเพิ่มมากขึ้น หลวงปู่มั่นท่านจัดให้**หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่แหวน หลวงปู่เกตุ** เป็นกองหน้าออกสำรวจเส้นทางเที่ยววิเวก ที่หลวงปู่มั่นท่านให้ออกเดินทางล่วงหน้า เพราะองค์ท่านทั้งสี่ **หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่แหวน หลวงปู่เกตุ** เป็นพระกรรมฐานกองทัพธรรมผู้ไม่หวั่นต่อความลำบาก

องค์ท่านหลวงปู่มั่นพาลูกศิษย์ที่ติดตามเดินทางมาถึงบึงแห่งหนึ่งระหว่างเส้นทางอำเภอพร้าวมาอำเภอเชียงดาว **องค์ท่านหลวงปู่มั่น**บอกให้คณะลูกศิษย์ที่ติดตามหยุดพักทางด้านทิศเหนือของบึงแห่งนี้ ท่านให้พระเณรเลือกที่พักตามอัธยาศัยความเหมาะสมของตนเอง **หลวงปู่ชอบ**ท่านเลือกต้นแหนเป็นที่แขวนกลด หลังจากจัดแจงที่พักของตนเองเสร็จเรียบร้อยแล้วท่านเข้าไปดูบริขารและที่พักขององค์ท่านหลวงปู่มั่นว่า**หลวงปู่ตื้อ**ท่านจัดการเรียบร้อยแล้วหรือยัง **หลวงปู่ชอบ**ท่านช่วย**หลวงปู่ตื้อ**จัดแต่งที่พักให้**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**จนเสร็จเรียบร้อย

องค์ท่านหลวงปู่มั่นบอก**หลวงปู่ชอบ**กับ**หลวงปู่ตื้อ**ว่า "ท่านชอบ ท่านตื้อ ให้พวกท่านไปบอกหมู่คณะพระเณรทุกองค์ อย่าพากันบริโภคน้ำทางด้านทิศเหนือของบึงแห่งนี้เป็นอันขาด ถ้าจะใช้น้ำ ให้พากันไปใช้น้ำทางด้านทิศใต้ของบึงเท่านั้น น้ำทางด้านทิศเหนือของบึงมันมีพิษ ถ้าใครไปอาบกินจะป่วยไข้ได้"

"ที่บึงแห่งนี้มีพญานาคแอบมาแผ่พังพานพ่นพิษคลุมน้ำในบึงนี้ไว้ครึ่งหนึ่ง ให้ท่านชอบท่านตื้อไปบอกหมู่คณะทุกองค์ อยู่ที่นี่อย่าพากันประมาทนิ่งนอนใจเป็นอันขาด ถ้าประมาทแล้วจะเป็นอันตรายต่อร่างกายและชีวิตของตนเองได้ ให้พวกท่านไปบอกพระเณรให้พากันอยู่อย่างสงบเหมาะสมตามสมณะวิสัยผู้ประพฤติตนในธรรมวินัย ให้พระเณรเราพากันแผ่เมตตาให้กับผู้ที่เขาเป็นเจ้าหนองจอมบึงแห่งนี้ให้มากๆ"

"ท่านชอบกับท่านตื้อเป็นหูเป็นตามือเท้าให้เราด้วย ท่านชอบคอยเป็นหูในตาในเฝ้าระวังพฤติกรรมความคิดของพญานาคตนนี้ช่วยเราด้วย ท่านตื้อคอยกำกับดูแลพระเณรอย่าให้ประพฤตินอกลู่นอกทาง พญานาคตนนี้มานะทิฐิมันแรงไม่ธรรมดา เราพิจารณาดูแล้ว ถ้าเราวางเฉยไม่โปรดกำราบมานะทิฐิพญานาคตนนี้ ต่อไปข้างหน้าพญานาคตนนี้จะสร้างบาปกรรมกับมนุษย์และสัตว์อื่นให้เดือดร้อน มันจะเป็นกรรมหนักที่จะทำให้เขาตกนรกอบายภูมิได้ เรามีวาสนาเคยสงเคราะห์กันกับพญานาคตนนี้มาก่อน ชาติสุดท้ายแล้วที่เราจะได้โปรดสงเคราะห์เขา"

หลวงปู่ชอบท่านเรียนถาม**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ว่า "พญานาคแผ่พังพานพ่นพิษใส่น้ำในบึงเขาทำแบบนี้เพื่อต้องการอะไร" **องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ว่า "พญานาคเจ้าบึงแห่งนี้เขาไม่ต้องการให้พวกเรามาพักอยู่ที่นี่ เขาเกรงว่าพวกเราจะมาข่มเหงแย่งชิงเอาสถานที่แห่งนี้ไปจากเขา เขาจึงแสดงฤทธิ์เดชพ่นพิษใส่น้ำในบึง ถ้าพวกเราไปใช้น้ำในบึงจะเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วพากันหนีไปจากที่นี่เพราะโทสจริตจิตเขาจึงคิดไปในทางบาป"

เมื่อทราบเหตุของเรื่องแล้ว **หลวงปู่ชอบ** กับ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านจึงนำความที่**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**สั่งกำชับไปแจ้งแก่หมู่คณะให้รับทราบโดยทั่วกัน เรื่องใดที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์มั่นท่านไม่สั่ง อย่าพากันฝืนทำเป็นอันขาด เพราะจะเกิดอันตรายจากพิษภัยของพญานาคตนนี้ได้ เมื่อทราบเรื่องแล้วพระเณรทุกรูปต่างพากันสำรวมในจริยวัตรของตน

หลวงปู่ชอบท่านสังเกตดูพระเณรองค์ใดที่มีภูมิธรรม ท่านจะสำรวมนิ่งเฉย ท่านองค์ใดที่ยังไม่มีหลักจิตหลักใจเป็นของตนเอง จะแสดงอาการหวาดกลัวออกมาให้เห็น ท่านว่าสถานที่ภายนอกอึมครึมดิบเถื่อนน่าเกรงขาม ทำให้เจ้าหัวใจเณรผู้ใจไม่เข้มแข็งเกิดอาการหวาดกลัวในสถานที่เวลาจะสรงน้ำ **องค์ท่านหลวงปู่มั่น**จะให้พระเณรไปสรงน้ำพร้อมกับองค์ท่าน ถ้าเกิดอะไรขึ้นมาองค์ท่านจะช่วยดูแลแก้ไขได้ทัน

หลวงปู่ชอบเล่าว่า "อันตรายจากสิ่งลึกลับไม่ธรรมดา ครั้งนี้แหละที่เราเห็นอาจารย์ใหญ่ท่านออกโรงใช้ฤทธิ์ปกป้องลูกศิษย์ของท่าน พ่อแม่ครูอาจารย์มั่นท่านรู้ว่าอะไรสำคัญ อะไรไม่สำคัญตอนนั้นเราก็คาดเดาใจของท่านไม่ได้ ท่านสั่งให้ทำอะไร เราก็ทำตามที่ท่านบอก ความรู้ของ**ท่านอาจารย์มั่น**เป็นหนึ่งไม่มีสอง ความรู้ของท่านอาจารย์ใหญ่ลึกซึ้งละเอียดลออมาก ถ้าท่านว่ามายังไง มันจะเป็นไปตามคำที่ท่านว่ามา"

อาจารย์ตื้อมาชวนเราไปหาอาจารย์ใหญ่ **อาจารย์ตื้อ**ท่านจะทรมานมานะทิฐิพญานาคตนนี้เราไม่เห็นด้วยกับ**อาจารย์ตื้อ** เราบอก "ท่านตื้ออยู่ซื่อๆ (อยู่เฉยๆ) ให้เชื่อในบุญบารมีพ่อแม่ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านต้องมีเหตุผลลึกซึ้งมากกว่าพวกเราอย่างแน่นอน พวกเราเป็นลูกศิษย์

เทียบบุญบารมีพ่อแม่ครูบาอาจารย์ท่านไม่ได้ **อาจารย์ตื้อ**ท่านฟังคำเรา ท่านเลยไม่ฝืนขัด”

“ฤทธิ์พญานาคเป็นบุญฤทธิ์ ฤทธิ์ที่เกิดจากบุญที่ตนเองบำเพ็ญมา เป็นฤทธิ์ชั่วคราว ฤทธิ์พระอริยะเป็นฤทธาวิมุติถาวร เป็นฤทธิ์เหนือโลก กำลังฤทธิ์อิทธิวิธีมันต่างกัน พญานาคเทวดาพอสิ้นภพชาติตนเอง บุญฤทธิ์นั้นก็สิ้นไปด้วย เหมือนกับผู้ว่าข้าราชการ พอเกษียณแล้วก็สิ้นอำนาจในการให้คุณให้โทษกับผู้อื่น ฤทธิ์วาสนาสิ้นแล้วสิ้นเลย ฤทธิ์โลกุตระถึงจะสิ้นชาติขาดขันธ์ก็ยังเหลือปาฏิหาริย์ทิ้งไว้ให้โลกได้รู้เห็น”

เรากับ**อาจารย์ตื้อ**สรงน้ำอาจารย์ใหญ่อยู่ริมบึง ความคิดของอาจารย์ตื้อไปกระทบจิตของท่านอาจารย์ใหญ่ ท่านอาจารย์ใหญ่บอก**อาจารย์ตื้อ**ว่า “ท่านตื้อ ถ้าเราจะให้ท่านกำราบพญานาคตนนี้ก็ได้ วาสนาของท่านทำได้แค่ข่มฤทธิ์ปราบเขาแค่ชั่วคราวเท่านั้น การใช้กำลังข่มเพื่อเอาชนะบุคคลนั้นมันไม่ถาวร ถึงท่านจะปราบเขาได้ด้วยฤทธิ์ แต่ท่านโปรดเขาด้วยธรรมไม่ได้ วาสนาท่านกับเขาไม่ได้สงเคราะห์กันมาในทางโปรด เรารู้ว่าเราจะทำอย่างไรกับพญานาคตนนี้ เรื่องนี้เราจะจัดการเอง”

องค์ท่านหลวงปู่มั่นแจงเรื่องวาสนาสงเคราะห์ให้**หลวงปู่ตื้อ**ฟัง **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็สิ้นสงสัย

หลวงปู่ชอบท่านว่า เป็นครั้งแรกที่เราได้เห็นพญานาคพ่นพิษใส่น้ำ พิษของพญานาคไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเนื้อ ท่านว่าพิษที่เกิดด้วยฤทธิ์ของพญานาคเป็นเหมือนดั่งเปลวเพลิงที่ลุกไหม้เหนือผิวน้ำ ไม่ต่างอะไรกันกับเปลวไฟที่ลุกไหม้เหนือเชื้อน้ำมัน ท่านสังเกตดูสัตว์ที่อาศัยอยู่รอบๆ บริเวณบึงแห่งนี้ สัตว์ต่างๆ จะไม่ลงกินน้ำในบึงนี้เลย โดยเฉพาะพวกลิง มันจะไม่ไปกินน้ำในบึงเวลาพวกมันเข้าไปใกล้บึงจะมีอาการตื่นกลัวอย่างผิดปรกติ บางตัวถึงกับร้องเจี๊ยกๆ ขี้แตกเยี่ยวราดออกมาให้เห็น เหมือนกับพวกมันกลัวสิ่งลึกลับที่ซ่อนอยู่ใต้น้ำบึงแห่งนี้

พญานาคมานะทิฐิเฝ้าดู**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**และพระเณรด้วยความขุ่นข้องหมองใจที่เห็นพระเณรมาอยู่ในเขตที่ตนเองเป็นเจ้าของ **หลวงปู่ชอบ**ท่านกำหนดดูจิตของพญานาคตนนี้อยู่เนืองๆ พญานาคตนนี้มีไฟโทสะเผาใจของตนเองอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่กล้าที่จะเข้าใกล้หรือทำอันตรายองค์ท่านหลวงปู่มั่นและพระเณร เนื่องจากเกรงกลัวในอำนาจบารมีธรรมของ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ได้แต่แสดงฤทธิ์เดชพ่นพิษใส่น้ำเพื่อเบียดเบียนพระเณรในทางอ้อมเท่านั้น

องค์ท่านหลวงปู่มั่นทำเหมือนไม่ใส่ใจในพญานาคตนนี้ องค์ท่านทำเหมือนไม่ทราบว่าที่บึงแห่งนี้มีพญานาคมาพ่นพิษเอาไว้ ที่จริงแล้วองค์ท่านทราบด้วยญาณวิถีทุกขณะจิตที่พญานาคตนนี้กำลังคิดอะไรอยู่ องค์ท่านพาพระเณรสวดมนต์บทขันธปริตรสูตร หรือที่รู้จักกันในนามบทสวดมนต์วิรูปักเขฯ ซึ่งเป็นบทสวดมนต์แผ่เมตตาและเจริญไมตรีเป็นมิตรกับพญานาคทุกตระกูลหมู่เหล่า

ตลอดจนสัตว์อสรพิษทั้งหลาย

กระแสเมตตาที่**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**และพระเณรแผ่ออกไปทำให้พญานาคเจ้าทิฐิมีจิตใจชุ่มเย็นอ่อนโยนลง มานะทิฐิที่ตนเองเคยถือครองก็พลอยอ่อนโยนไปตามกระแสของเมตตาธรรมที่องค์ท่านและพระเณรแผ่เมตตาให้ แต่ยังคงลวดลายเสียดายทิฐิที่ตนเองเป็นใหญ่ในสถานที่คอยจับจ้องมองผิดคิดตำหนิ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**และพระเณรตามนิสัยอันธพาลที่ตนเองเคยได้รับการบ่มเพาะมาจากกิเลสผู้เป็นพ่อแม่ทางทุกขธรรม

หลวงปู่มั่นโปรดพญานาคมิจฉาทิฐิ

องค์ท่านหลวงปู่มั่นพิจารณาเห็นทิฐิมานะของพญานาคตนนี้อ่อนลงพอที่จะโปรดได้ด้วยธรรมแล้ว องค์ท่านจึงบอกให้พญานาคตนนี้เผยตัวออกมา พญานาคเจ้าทิฐิแปลกใจที่**หลวงปู่มั่น**ท่านรู้ว่าตนเองแอบซุ่มซ่อนดูองค์ท่านอยู่ ตนเป็นกายทิพย์แต่ไหนแต่ไรไม่เคยมีมนุษย์ผู้ใดรู้ว่าตนเองอาศัยอยู่ในบาดาลวิมานบึงแห่งนี้ พญานาคเจ้าทิฐิจึงเกิดอาการกลัวเกรงในอำนาจธรรมฤทธิ์ของ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น** ยอมแสดงตัวตนออกมาพบองค์ท่านโดยการนิรมิตกายภาพเป็นมานพหนุ่มวัยคนอายุราวสามสิบปี

องค์ท่านหลวงปู่มั่นถามพญานาค เจ้ามีชื่อว่าอะไร พญานาคตนนี้ตอบองค์ท่านว่า ข้าพเจ้าชื่อ "มลินทนาคราช" องค์ท่านถาม ใช่เจ้าหรือไม่ที่มาแผ่พังพานพ่นพิษใส่น้ำในบึงแห่งนี้ พญานาคมลินทะยอมรับว่าเขาเป็นผู้พ่นพิษใส่น้ำในบึงแห่งนี้ องค์ท่านถามว่าเพราะเหตุใดเจ้าจึงต้องทำเช่นนี้ เขาตอบว่า เพราะพวกท่านเข้ามาในเขตหวงห้ามของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเกรงว่าพวกท่านจะพากันมาข่มเหงแย่งชิงเอาสถานที่แห่งนี้ไปจากข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงคายพิษพ่นใส่น้ำเพื่อขับไล่พวกท่านในทางอ้อมเพื่อให้พวกท่านหนีไปจากที่นี่

องค์ท่านหลวงปู่มั่นจึงเทศนาแสดงธรรมอบรมพญานาค "มลินทะ" ผู้หลงผิดให้สำนึกในบาป

"สิ่งที่เจ้าได้กระทำลงไปนั้นมันไม่เกิดประโยชน์อะไรในทางดีงามแก่ตัวของเจ้าเลย การเบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อนทั้งกายใจนั้น มันเป็นการสร้างบาปกรรมให้กับตนเองเสียเปล่า ตนเองก็ใช่ว่าจะได้ดีมีงามอะไรในการกระทำแบบนี้ หนำซ้ำกลับทำให้ตนเองนั้นตกต่ำเพราะบาปกรรมที่ตนเองได้กระทำลงไป การที่เจ้ามาเบียดเบียนสมณะสงฆ์องค์เณรผู้มีศีลธรรมนั้นมันเป็นบาปกรรมที่หนัก สิ้นชาติขาดภพจากนี้ไปแล้วตัวเจ้าก็จะตกนรกหมกไหม้ไม่ได้ผุดไม่ได้เกิดกับเขาง่ายๆ เพราะผลจากบาปกรรมที่ตนเองได้เบียดเบียนสมณะสงฆ์องค์เณรผู้ทรงศีลธรรม"

"ขึ้นชื่อว่าอบายภูมิ เป็นภูมิที่ไม่เคยให้ความสุขกับสัตว์โลกหน้าไหนเลย ผู้ที่อยู่ในภูมินี้จะหาความสุขแม้เพียงเสี้ยวเวลาก็หาไม่เจอ มีแต่ระงมจมทุกข์อยู่อย่างนั้นจนกว่าจะสิ้นเวรสิ้นกรรม จะพ้นได้เมื่อไหร่ขึ้นอยู่กรรมหนักเบาที่สัตว์โลกผู้นั้นสร้างมันขึ้นมา"

"อัตภาพภพภูมินาคาปัจจุบันของเจ้าก็สูงส่งกว่าสัตว์นรกทั้งหลายอยู่แล้ว "แก้วทิพย์" คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ที่ทำให้จิตใจของตนเองเป็นสุขนั้นมีอยู่แล้ว ทำไมเจ้าจึงดิ้นรนขนเอา "แก้วทุกข์" คือบาปกรรมเข้ามาเป็นฟืนไฟสุมใจของตนเองให้ทุกข์ทั่วมัวหมอง"

"พระสงฆ์เณรที่ท่านมาพักที่นี่ ท่านก็มิได้มีจิตคิดมุ่งร้ายหมายจะมาทำร้ายทำลายเจ้า พระเณรแต่ละองค์ที่มาพักอยู่ในสถานแห่งนี้ ต่างพากันมาปฏิบัติธรรมเพื่อหวังพ้นทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีพระเณรองค์ใดหรือแม้แต่อาตมาก็ไม่ได้คิดจะมาเบียดเบียนทำให้เจ้าเกิดความลำบากยากใจ พวกเรามาที่นี่เพื่อปฏิบัติธรรมและสงเคราะห์สัตว์โลกทั้งหลายให้ได้รับความผาสุกโดยถ้วนหน้า เจ้าก็เป็นผู้หนึ่งที่อาตมาและพระสงฆ์องค์เณรพากันเดินทางมาโปรดด้วยความเมตตาธรรม"

"เป็นวาสนาของเจ้าแค่ไหนที่มีพระสงฆ์องค์สมณะท่านเดินทางมาโปรดตนเองจนถึงที่ถึงถิ่น แทนที่เจ้าจะรับเอาวาสนาอันดีงามนี้มาเป็นมงคลประดับจิตใจตนเอง กลับจะมาทำลายโอกาสอันดีงามของตนเองไปเสีย เจ้าไม่มีจิตคิดละอายใจในบาปกรรมที่ตนเองได้กระทำลงไปบ้างหรือ ขอให้พิจารณาดูในสิ่งที่ตนเองทำลงไปนั้นว่าดีหรือไม่ดี อย่าเอาสติปัญญาของกิเลสมาเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้กับตนเอง เพราะกิเลสมันไม่เคยอบรมสั่งสอนสัตว์โลกตัวไหนให้ได้รับความเจริญผาสุกในธรรม ให้เอาสติปัญญาของธรรมมาเป็นผู้นำทางให้กับจิตใจ เจ้าก็จะรู้เองว่าสิ่งที่ตนเองทำไปนั้นมันถูกหรือผิด"

มลินทนาคราชลงใจในธรรมที่**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**แสดง สำนึกผิดคิดละอายใจในบาปกรรมที่ตนเองได้กระทำลงไป กราบขอขมา**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ด้วยเกรงในผลกรรมที่ตนเองได้กระทำกับองค์ท่าน และพระสงฆ์องค์เณร พญานาคมลินทะรับปาก**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**จะกู้คืนถอนพิษออกจากบึงน้ำเพื่อประโยชน์สุขของพระเณรและสรรพสัตว์ทั้งหลาย ที่อาศัยบริโภคน้ำในบึงหนองแห่งนี้

ก่อนพญานาคมลินทะจะลาองค์ท่านหลวงปู่มั่นกลับวิมานเมืองของเขา องค์ท่านขอให้พญานาคมลินทะแสดงร่องรอยไว้ให้พระเณรผู้ตานอกใส ตาในมัว ได้เห็นในฤทธานุภาพของพญานาคเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่า ภพภูมินี้มีอยู่จริงตามที่พระพุทธเจ้าท่านได้ทรงตรัสไว้ มลินทนาคราชจึงแสดงฤทธิ์ทิ้งรอยขนาดเท่าต้นตาล เป็นทางยาวกว่าร้อยเมตร จากที่พักของ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ผ่านทุ่งหญ้าไปทางทิศเหนือของบึงน้ำ ต้นหญ้าที่พญานาคมลินทะผ่านไปจะไหม้เกรียม

เฉาตายเป็นสายทางไม่ต่างอะไรกับเอาไฟมาเผาหรือเอายาฆ่าหญ้ามาฉีดพ่น

วันต่อมา**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**บอกพระเณรว่า เมื่อคืนพญานาคที่เขาอาศัยอยู่ในบึงแห่งนี้ขึ้นมาหาองค์ท่าน เขาถอนพิษในน้ำออกแล้ว จากนี้ไปให้พระเณรเราใช้น้ำในบึงแห่งนี้ได้ตามปรกติ ก่อนกลับเขาทิ้งรอยไว้ให้ดู ใครไม่เคยเห็นฤทธิ์รอยของพญานาคก็ไปดูซะ พระเณรจึงพากันไปดูรอยฤทธิ์ของพญานาคที่ทิ้งไว้เป็นหลักฐานเพื่อยืนยันความรู้ขององค์ท่าน

หลวงปู่ชอบท่านสังเกตรอยฤทธิ์ของพญานาคที่ทิ้งไว้ สัตว์เดรัจฉานต่างๆ หรือแม้แต่กระทั่งมดแมง เมื่อผ่านเห็นรอยนี้แล้ว จะไม่มีตัวไหนกล้าเดินข้ามผ่าน จะพากันหลีกเว้นเสียไปทางอื่น ท่านสังเกตพฤติกรรมของสัตว์ เขาจะมีสัญชาตญาณหลบลี้ภัยได้ลึกล้ำกว่ามนุษย์เรา ท่านจึงไม่แปลกใจเลยว่าเวลามีเหตุเภทภัยทางธรรมชาติ หมู่แมลงและสรรพสัตว์เขาจะมีสัญชาตญาณลี้ภัยได้ดีกว่ามนุษย์ เพราะมนุษย์เราถือครองมานะว่าตนเองเหนือกว่าสัตว์อื่น จึงทำให้มนุษย์เราเกิดความประมาทชะล่าใจ พอเกิดเหตุเภทภัยมนุษย์เราจึงตายกันเป็นเบือ เพราะความประมาทมัวเมา

นมัสการพระบาทรังรุ้ง (พระพุทธบาทสี่รอย)

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าเรื่อง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ไปนมัสการพระบาทรังรุ้ง (พระบาทสี่รอย) ดังนี้

"แล้วผู้เฒ่าพูดตอนหนึ่งว่า ไปนมัสการพระบาทรังรุ้ง มีโยม ๔ คนหาบข้าวสาร คงไม่มีบ้านผู้บ้านคนไป เนื้อสัตว์นานาชนิดมันไม่ให้เอาขึ้นไป ถ้าเอาขึ้นไปเกิดฝน เกิดลม เกิดอะไรบางอย่าง เพราะว่าที่นั้นห้ามเอาเนื้อสัตว์ขึ้นไป โยมจะซื้อมิซื้อ แล้วเห็นว่าเขาห้ามก็เลย เอา เลิก ไม่เอาไปก็เลยขึ้นไปถึงศาลา มันมาตีฝาศาลา ติ้งๆๆๆ

"ท่านอาจารย์ เอ้า ! ฝาศาลาทำไมดัง ?" พ่อออก ๔ คนนั้น "ไม้พาดอยู่นั้น ลมพัดมันก็เลยดัง"

"หือ ! ไม่ ลมไม่มี อาจารย์"

"เออ ! ไม่มีก็แล้วไปเถอะ" หลวงปู่ว่า ไม่มีก็แล้วไป

สักพักก็เลยยังไม่มืดนี่ ก็เดินรอบเขาทางขึ้นไปพระบาท เสียงว๊อดๆๆ ร้อง "โอ้ ! อาจารย์ๆ คนๆ"

ในยอดเขานั้นคนขี่คอนกยูง ผ้าแดงมัดหัว คนขี่คอนกยูง สักพักก็โดดจากคอนกยูงใส่หน้าพลาญหิน เป็นฟ้าผ่า ปึ๊ง ! หายไปทั้งนกยูงทั้งคน “ป๊าดโธ่ ! มึงล่ะผีตัวนี้ มึงไม่รู้จักกู”

วันหนึ่งมันก็ไม่มาใกล้ วันสองก็ไม่มาใกล้ วันที่สามเข้ามา เป็นโยคี “ข้าจะแสดงฤทธิ์ ถ้าไม่แสดงฤทธิ์แล้ว โอ้ย ! คนใจบาปหยาบช้าจะมาทำต่างๆ นานา แต่ท่านผู้มีศีลมีธรรมก็อยู่ได้” ก็เลยเป็นสามัคคีกัน

“พระบาทรังรุ้งมันอยู่ยอดเขาเป็นบันไดเหล็ก” หลวงปู่ว่า “เป็นบันไดเหล็กคล้ายๆ แขนเหมือนกับสายยนต์นี่แหละขึ้นไป” โฮ้ ! เหล็กเขาทำไว้หลายปีแล้ว แต่ พ.ศ. ไหนก็ไม่รู้

คนที่จะไปหานี่เป็นลม หลวงปู่ว่า วันไหนคนไปนมัสการพระบาทมากนี่ รู้สึกว่าลมพัดป่าไม้จะมาถึงแค่วัดพระบาท วันไหนลมน้อยก็คนมาน้อย ลมมากก็คนมามาก มีพวกชาวเขา เขามานมัสการ พวกกะเหรี่ยง พวกแม้ว พวกอีก้อ มูเซอ พวกเหล่านี้มานมัสการ มีโยมที่ไปด้วยนั่นรู้จักภาษา ภาษาชาวเขา เป็นคนเชียงใหม่ เขาก็มากราบมาไหว้ ไปดูเขา ให้เฒ่านี่ (ชาวเขา) แปลให้ฟัง

คนหนึ่งมากราบ มันมาล้วงกระเป๋า ล้วงเอาฝิ่นนี่ ถือว่าฝิ่นนี่มันเป็น โอ้โฉ ! เป็นของสูงล่ะ ถ้าใครได้เอาฝิ่นรับต้อนบูชาจะอานิสงส์แรง นั่น ว่าเข้านั่นเลย บอก “พระเจ้า ข้าชื่อว่าอย่างนั้นมาขอบุญกับพระเจ้า ก็เลยเอาฝิ่นนี่มาบูชาตีนพระเจ้า (รอยพระบาท) ข้าอยากได้บุญ” เอาฝิ่นติด แล้วก็ล้วงอีกล่ะนี่ “พระเจ้า หลานของข้าชื่อว่าอย่างนั้น มันไม่ได้มา มันฝากฝิ่นมาบูชาพระเจ้า เพราะมันอยากได้บุญ” เอาติดอีก

แล้วก็ล้วงไปห่อที่ ๓ อันนั้นก็ “ลูกของข้าชื่ออย่างนั้นล่ะนี่ อยากได้บุญ” โอ้ ! บางทีเพื่อนฝากไป “เพื่อนของข้าชื่ออย่างนั้น มันยาก (ยุ่งยากเพราะมีลูก) ลูกน้อย” หรือมันป่วย

รายงานเสร็จเด้ (นะ) นี่ มันอยากได้บุญ ฝากฝิ่นมาบูชารอยพระเจ้า แล้วก็ติด “เออ ! ชาวป่าชาวเขา เขาก็อยากได้บุญ การบูชายังไงมันก็ไม่มีอะไร มันก็มาทำบุญทำทาน เอ้อ ! ใจมันก็เป็นบุญ บางคนถอดสร้อยถอดแหวนบูชา” ท่านว่า ถึงระดับนั้น เมื่ออยู่นั่นก็พอสมควรก็ออก”

หลวงปู่ตื้อพูดถึงพระพุทธบาทสี่รอย

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม พระอริยเจ้าผู้ทรงฤทธิ์อย่างยิ่งยวด ท่านเคยเล่าประสบการณ์การเดินธุดงค์ไปกราบนมัสการ **พระพุทธบาทสี่รอย** ให้พระศิษย์ฟัง และท่านได้ยืนยันรับรองรอยพระพุทธบาทดังกล่าวว่า **“เป็นรอยพระพุทธบาทสี่รอยของพระพุทธเจ้าทั้ง ๔ พระองค์ในมหาภัทรกัปนี้จริง และเป็นสัญลักษณ์แห่งมหาภัทรกัปที่สำคัญสูงสุดในจักรวาล”** ทำให้

พระศิษย์เกิดความเลื่อมใสศรัทธา ใคร่อยากจะเดินธุดงค์ไปกราบนมัสการบ้าง

รอยพระพุทธบาทสี่รอยนี้ประดิษฐานอยู่ที่ วัดพระพุทธบาทสี่รอย ตำบลสะลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ สมัยก่อนนั้นสภาพเป็นป่าเป็นเขา ต้นไม้ปกคลุมหนาทึบ เส้นทางค่อนข้างห่างไกลและทุรกันดาร เป็นสถานที่วิเวกเงียบสงัด มีอากาศหนาวเย็นมาก

“พระพุทธบาทสี่รอยแห่งนี้ เป็นรอยพระพุทธบาทที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย” ด้วยเหตุนี้ แม้พระเดชพระคุณ**พระญาณสิทธาจารย์** หรือ **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** แห่งสำนักสงฆ์ถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พระอริยเจ้าผู้ทรงคุณธรรมและฌานสมาบัติชั้นสูง เป็นพระศิษย์สายท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตมหาเถระ ก็เคยธุดงค์ไปกราบพระพุทธบาทสี่รอย และนำมาเทศนาบอกเล่ารับรอง ภายหลังจากตรวจการทั้งปวงด้วยญาณวิถีแห่งพระอรหันตเถระเจ้าที่ไม่มีกิเลสอาสวะใดมากีดกันปิดกั้น ให้แก่บรรดาศิษยานุศิษย์หลายครั้ง จนพระพุทธบาทสี่รอยแห่งนี้ เป็นที่รู้จักมักคุ้นและแพร่หลายกันโดยทั่วไปในเวลาต่อมาว่า

“ในเขตเชียงใหม่นี้ ยังมีพระบาทสี่รอยอยู่ในเขตอำเภอแม่ริม แต่ว่าลึกเข้าไปในภูเขา หลวงปู่ผู้เทศน์ไปดูมาแล้ว ไปกราบไปไหว้ มันเป็นก้อนหินก้อนใหญ่ เป็นก้อนสี่เหลี่ยมขึ้นไป อยู่ข้างริมแม่น้ำ

พระพุทธเจ้ากกุสันโธ ได้มาตรัสรู้ในโลก ท่านก็มาเหยียบรอยพระพุทธบาทไว้ในยอดหินก้อนนั้น ยาวขนาด ๑๒ ศอก ขนาดนั้น พระพุทธเจ้ากกุสันโธก็โปรดเวไนยสัตว์ทั้งหลาย นำพระสาวก อุบาสก อุบาสิกาไปสู่นิพพาน

เมื่อหมดศาสนาพระพุทธเจ้ากกุสันโธแล้ว **พระพุทธเจ้าโกนาคมโน** ก็มาตรัสรู้รื้อขนสัตว์ไปอีก ก่อนนิพพานท่านก็มาเหยียบไว้ที่พระบาทแม่ริมนี้ เป็นรอยที่สอง (ขนาด) ลดลงมา คือคนสมัยนั้นก็เรียกว่า มันกำลังทดลง ไม่ได้ใหญ่ขึ้น (ตัวเล็กลง)

เมื่อพระพุทธเจ้าโกนาคมโนนิพพานไปพร้อมด้วยสาวก แล้วศาสนธรรมคำสอนท่านหมดไป มาถึง**พระสัมมาสัมพุทธเจ้ากัสสโป**มาตรัสรู้ ท่านก็มาเหยียบไว้ ได้ ๓ รอยล่ะ

เมื่อศาสนาพระพุทธเจ้ากัสสโปหมดไปแล้ว มาถึงศาสนาพระพุทธเจ้าของเราในปัจจุบันนี้ ให้ชื่อว่า **พระพุทธเจ้าโคตมโคตร พระพุทธเจ้าโคดม**มาตรัสรู้ ก่อนที่ท่านจะนิพพาน ก็มาเหยียบรอยพระบาทไว้ในก้อนหินก้อนเดียวกัน จึงให้ชื่อว่า **“พระพุทธบาทสี่รอย”**

คือในโลกนี้ แผ่นดินนี้ ยังเหลืออยู่อีกพระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง ที่เราทุกคนได้ยินได้ฟังกันมาจนชินหูแล้วก็มี ว่ายังมี **พระศรีอริยเมตไตรยโพธิสัตว์** จะมาตรัสรู้เป็นองค์สุดท้าย เมื่อตรัสรู้แล้วโปรดเวไนยสัตว์แล้ว ก็มาเหยียบไว้อีก เหยียบทีนี้น่ะดูเหมือนจะใหญ่ คือว่าเหยียบเต็มเลยก็คล้ายๆ กันกับว่า เหยียบปิดเลย ละลายหินก้อนนั้น เพราะว่าเมื่อหมดศาสนาพระศรีอารย์แล้วก็ไม่มีศาสดาใดที่จะมาตรัสรู้อีก

เรียกว่า แผ่นดินที่เราเกิดนี้ นับว่าเป็นแผ่นดินที่ร่ำรวยที่สุด แผ่นดินนี้เรียกว่า **"ภัทรกัป"** มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ได้ ๕ พระองค์

พระพุทธเจ้าองค์ใดมาตรัสสอนก็ตาม ก็สอนให้มนุษย์และเทวดาทั้งหลาย บำเพ็ญทาน รักษาศีล ภาวนา ละกิเลส ความโกรธ ความโลภ ความหลง อันเก่านี้แหละ เมื่อใครปฏิบัติภาวนาบารมีเต็มแล้ว ก็รู้แจ้งพระนิพพาน เมื่อรูปนามแตกดับแล้วไปสู่พระนิพพาน ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดในโลกอันแสนทุรกันดารนี้อีกต่อไป"

วัดป่าห้วยส้มสุก

วัดป่าห้วยส้มสุก เป็นวัดป่ากรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น ตั้งอยู่ตำบลสะลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ก่อนถึงพระพุทธบาทสี่รอยไม่ไกลนัก เดิมเป็นวัดร้าง ตามตำนานเล่าว่าในสมัยพุทธกาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระสาวกประมาณ ๕๐๐ กว่ารูป ได้เสด็จมาประทับจำวัด ณ บริเวณพื้นที่แห่งนี้ ก่อนขึ้นพระพุทธบาทสี่รอย ซึ่งมีคนยาง คนม้ง คนแคระได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัย ปรากฏว่าส้มและผลไม้ตามป่าสุกพอดี จึงได้นำมาถวายพระพุทธเจ้าและพระสงฆ์สาวกทั้งหมด อันเป็นที่มาของชื่อวัด

สถานที่แห่งนี้จึงเป็นสถานที่มงคล และเป็นสถานที่สัปปายะ เพราะสภาพเป็นป่าเป็นเขาธรรมชาติ บรรยากาศเงียบสงัด อากาศหนาวเย็น จึงเป็นอีกสถานที่หนึ่งซึ่งพ่อแม่ครูอาจารย์นับแต่**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ตลอดพระกัมมัฏฐานและพระธุดงค์ ก่อนที่จะขึ้นไปกราบนมัสการพระพุทธบาทสี่รอยได้แวะมาปักกลดภาวนาเป็นประจำ

ผีปล่อยวัวธนู

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าเรื่องผีปล่อยวัวธนูทำร้าย**หลวงปู่ตื้อ** ดังนี้

"เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**อยู่ที่พระบาทสี่รอยพอสมควรแล้ว ก็ออกเดินตัดออกมาจากแม่ฮ่องสอน เป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยง หว่าง (ระหว่าง) ภูเขาเขาชนกัน เขาเรียกว่าเป็นคอคอด ถ้าบ้านเรา ก็เรียกว่า หน้าช่องนี่มั้ง ไปพักที่เขาทำแคร่ให้พัก

เกิดลมใหญ่มา เฮิ่มๆๆๆ เลย หลวงปู่ก็ออกจากมุ้งไป ก็ไปร้องขอ ลมก็หยุด ท่านว่าอย่างนั้น นั่งภาวนาไป ปล่อยงัว (วัว) ธนูมาเลย ผีปล่อยนะ ไม่ใช่คนนะ ฟิตๆๆๆ สะกดจิต เขาหัก ปล่อยมา ครั้งที่สอง สะกดจิต เขาหัก หยุด !

นั่งภาวนาไปเห็น เอาล่ะ เจ้าของวัวมาล่ะ เป็นคนใหญ่ สูง ขี่หลังช้าง ไม่มีผ้า กระดอใหญ่ เท่าต้นตาล เรียกว่านั่งหลังช้าง เอากระดอพาดมาจากหลังมาพาดหัว เหมือนกับฐานทัพยิงจรวด นั่นแหละ มันมาก็ถือตะบองด้วยนะนั่นน่ะ ถือตะบองด้วย มันบอกว่าหักคอ หักเขางัวมัน

"หา... วัวใครไม่รู้ล่ะ ปล่อยมาชนกูนี่หว่า" มันก็ ผลสุดท้ายมันก็ยอม หลวงปู่ตื้อว่า (เอาใจว้า... ท่านพระครูลี (ท่านพ่อลี) หัวเราะชอบใจ)"

เรื่องเผ่าคนป่า

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อกับเผ่าคนป่า ดังนี้

"ออกจากนั้นมาอีก มาถึงทุ่งนา มันก็บอกว่า "แหม ! พระเจ้านี่หวงปลา วังหนองน้ำนี่ อยู่ห้างอยู่นามานี่ ไปหว่านแหก็ได้ (ปลา) ดิ้น ก็จับขึ้นมา ก็เป็นพระเจ้าอีก ก็โยนไปอีก หว่านไปอีก มันก็มาได้ ถ้ามาหว่านหนองนี้ไม่ได้ปลาหรอก ส่วนมากพระเจ้าหวงปลาเหลือเกิน เห็นบ่นี่ตุ๊เจ้า" มันบอกว่าอย่างนี้ คนป่า

"ถ้ำนั่นก็มีพระ ถ้ำนี้ก็มีพระ องค์ใหญ่ๆ ลูกมันก็มี องค์เล็กๆ น้อยๆ หัวแหลมปะจิดปะแจด นั่นน่ะ" มันว่าพระน้อยพระเครื่องนั่นน่ะว่าลูกมัน ลูกมันก็เยอะแยะ หัวแหลมปะจิดปะแจด หัวใหญ่ก็มี ลูกมันก็มี **หลวงปู่ตื้อ**ว่าอย่างนั้น

"โอ้ ! คนป่าคนดง ประเพณีอันนี้นะ" หลวงปู่คุยต่อไป "ถ้าว่าพ่อมันสร้างพระพุทธรูปไว้ มันไปกราบไปไหว้ (ถ้า) พ่อมันตาย ถ้าหากมีคนอื่นเอาพระพุทธรูปไปไว้อีกองค์หนึ่ง เอาไปไว้ ตรงหน้า หน้าพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ถ้าไปกราบนี่มันกราบตรงมือข้างๆ อย่างนี้ มันบอกองค์หน้านี่

เป็นพระพุทธรูปองค์อื่น ส่วนพระพุทธรูปพ่อมันอยู่องค์หลัง มันกราบองค์หลังโน่น กราบพระพ่อมันโน่น ทางหน้านี้พระองค์อื่น มันไม่กราบ มันกราบพระพ่อมัน มันเป็นอย่างนั้น” หลวงปู่ว่าอย่างนั้น กราบพระพ่อของมัน

ก็เลย เลยมีการถามต่ออีกว่า (ท่านพระอาจารย์ไทถามองค์หลวงปู่ตื้อ)

“เอ๊ ! มันเผ่าคนป่านี่มีกี่อย่าง ?”

“โอ้ย ! มันมีหลายอย่าง” **หลวงปู่ตื้อ**ว่า “มีหลายอย่าง อีก้อ มูเซอ มูเซอดำ มูเซอขาว พวกเย้า แต่ว่ามูเซอดำนี้มันเก่งนะ มันกินผีกองกอย”

หลวงปู่ว่า ฝอยอีกแล้วนี่ “เมื่อรู้ว่าผีกองกอยมีอยู่ตรงไหนล่ะก็ ขอให้ได้ยินข่าวถึงมูเซอดำล่ะ มันเอามากินจนหมดโคตร มันไม่ยากหรอกไอ้ที่ไหนมีผีกองกอย ก็หมาดำๆ เหมือนกับหมาแม่เหลืองนี่ ตะบองตีหมาดำตาย ไปถึงแล้วก็ไฟเผาหมา เขาทำไอ้นั่น ทำซุ้มทำห้างให้อยู่ ไม่ให้เห็น เมื่อไฟมันไหม้หมาดำแล้ว มันได้กลิ่นหมาดำ มาขนาดต้นไม้จะหักนะ มาแล้วก็ดูนั้นดูนี้ไม่เห็น ก็วิ่งเข้ากองไฟ ขนาดมันไปลากขามากินเลย ขาหมา ก็ยิงกระต่ายก็ยิงเวลาอื่นไม่ถูก ยิงเวลาไปจับขาหมา แต่ไม่ใช่หมาดำมันก็ไม่เอา ต้องหมาดำ”

พบวิญญาณครูบาเฒ่า

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าเรื่อง**หลวงปู่ตื้อ**พบวิญญาณครูบาเฒ่า ดังนี้

“เมื่อมาถึง**เชียงดาว**แล้ว ปีต่อไป ไป**อำเภอจอมทอง** ไปนั่งภาวนาอยู่วัดร้างริมแม่น้ำปิง **ครูบาเฒ่า**องค์หนึ่งลงมา “อันนี้เป็น**วัดหินหัก** ขอให้ครูบาน้องมาอยู่เถอะ”

“โอ้ย ! บ้านผู้บ้านคนก็ไม่มี”

“เอาอย่างนี้ก็แล้วกันเถอะ ถ้าคุณน้องมาอยู่นะ ข้าจะไปสิงคน ให้คนมาทำบุญ แต่ว่าเขามาทำบุญแล้วก็แบ่งเซ่นสรวงข้าหน่อยเน้อ ข้าก็หิวข้าว”

“บ๊ะ ครูบานี่ ไม่เอาๆๆ ไม่อยู่ล่ะ” ก็รีบไป ไปอำเภอจอมทอง”

เทพยดาผู้บำเพ็ญบารมีเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าเรื่อง**หลวงปู่ตื้อ**พบเทพยดาผู้บำเพ็ญบารมีเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า ดังนี้

“ไปอำเภอจอมทอง ไปอยู่ดอยโมคคัลลาน์ ภาวนาอยู่นั่น ดอยโมคคัลลาน์ บ้านผาผั้วะ อาตมาก็เคยไปอยู่ เดือนมกราฯ

เจ้าพ่ออำเภอจอมทองเข้าทรง บางปีก็กินไก่ บางปีก็กินหมู บางปีก็กินวัว เมื่อเข้าสิงแล้วก็เข้าประทับทรงแล้วก็จับดาบแล้วนี่ มีอีตาเงี้ยวผู้หนึ่งเป็นเขาเรียกว่า เป็นหมอเซิ้ง (รำดาบ) น่ะ หมอเซิ้งดาบ ทางนั้นก็เข้าฟันดาบกัน เข้าฟันดาบกันแล้วก็เจ้าพ่อจะกินนั้น เจ้าพ่อจะกินนี้ เขาก็จะเลี้ยง

ปีนั้นแล้วก็จัดเข้า ฟันดาบกันเรียบร้อยแล้วก็ ราษฎรซาวบ้าน (ชาวบ้าน) ถาม “มีพระธุดงค์องค์หนึ่งมาอยู่ดอยโมคคัลลาน์ มาภาวนาจริง หรือว่าจะมาหาขุดทรัพย์สินเงินทอง” เพราะว่าแถวนั้นมันเป็นบ้านเก่าเมืองแก่เยอะ

“เอ้อ ! ข้าก็ไม่ได้ดูซักที เดี๋ยวๆๆ ข้าจะไปดูก่อน” อ๊อกแอ๊ก... ออกจากคน เจ้าพ่อนั่น คนดูเป็นร้อย ท่านก็นั่งภาวนากลางวัน ยอดกระแจะ บ้านทางอีสานเขาเรียกว่าไม้ตุงตัง มาก็มาขึ้นยืนอยู่ยอดกระแจะนั่น

“โอ้ ! เทวดาลงมา” หลวงปู่ตื้อท่านเห็นก่อน “เทวดาลงมาคุยกัน” ก็ยิ้มแล้วก็ยกมือ ยกมือในฝ่ามือข้างซ้ายน่ะ มันมีรูปดอกบัว “เทวดาลงมา” ก็ยิ้ม ไม่พูด ยกมือแล้วก็หาย

กลับมามาเข้าร่างประทับทรงอีก “โอ้โฉ ! ครูบาองค์นี้ตาดีขนาด จุ๊ๆๆๆ...(จุ๊ปาก ภาษาอีสานหมายถึง สุดยอด) ตาดีขนาด กูแย่งย่องแย่งไป ไม่พูดไม่จา กูยืนอยู่บนยอดกระแจะ เห็นกูบอกว่าเทวดาลงมา เทวดาลงมา ก็จะไปคุยกับท่านหรือ กลัวลูกหลานคอย ท่านองค์นี้ให้พวกมึงไปทำบุญทำทานนะ ตาดีเหลือเกิน”

ป๊าดโธ่ ! ได้ ๒ – ๓ วัน พวกอำเภอจอมทองแห่ไปหา ไม่รู้ปลาแห้ง ปลาบ้วง ปลาเกลือ ไม่รู้จัก ทั้งข้าวสุกข้าวสาร อีตาปะขาวจนขี้เกียจเก็บ “บ๊ะ ! นี่อีตาเจ้าพ่อไปโฆษณาดีเว้ย” **หลวงปู่ตื้อ**ว่า

กลับลงมาก็ **หลวงปู่มั่น**ถาม ก็เล่าให้ฟัง **“เอ้อ ! อันนี้เป็นปัจเจกภูมิ ถ้ามือข้างขวาเป็นดอกบัวก็เรียกว่า “พุทธภูมิ” ถ้ามือข้างซ้ายเป็นดอกบัวอันนั้นเป็น “ปัจเจกภูมิ” อันนี้เป็นเทวดา**

บารมียังไม่สูง"

เรื่องเทวดารับศีล

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าเรื่อง**หลวงปู่ตื้อ**พูดถึงเทวดารับศีล ดังนี้

"ถ้าหากเทวดาก็จะฝอยต่อว่า เทวดารับศีล คือ พุทโธ ธัมโม สังโฆ คนรับศีล คือ ปาณาติปาตา อทินนาทานาฯ เหมือนเรารับศีล ๕ เมื่อเซ้า (เช้า) นี้ เทวดานั่นรับศีลก็ว่า พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ธัมมัง สะระณัง จนถึง ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

หลวงปู่ตื้อเล่าว่า ปาณาติปาตา ก็ยกมือ อทินนา ก็ดึงมือหนีพรึ่บไปล่ะ คือ เมืองสวรรค์นั่น

ปาณาติปาตา มันไม่ได้ทำการประมง เพราะเสวยบุญ

อทินนาทานา ก็ไม่ได้ค้าได้ขาย ลักขโมย

กาเมสุมิจฉาจารา ต่างคนต่างหูทิพย์ ต่างคนต่างตาทิพย์ ใครไปย่องสี้ (ปล้ำ) เมียกัน มันก็เห็นหมด นั่น มันเป็นอย่างนั้น

สุราเมระยะ มันไม่มีนักธุรกิจจะค้าขาย ก็เลยไม่ได้เลี้ยงลูกค้า เลี้ยงลูกพี่ตามภัตตาคาร อะไรต่างๆ มันเป็นอย่างนั้น

ส่วน**มุสาวาทา** ต่างคนต่างใจทิพย์ ต่างคนต่างกายทิพย์ ไอ้คนนี้จะโกหกเทวดาเหรอๆๆ รู้แล้วเด้นี่ (นะนี่) รู้แล้วนี่ จะมาโกหกกูยังไงนี่ เรื่องโกหกใครไม่ได้ มันรู้ทันกัน เห็นไหม มันเลยไม่มีไอ้พวกเรานี่ก็โกหกกันไปเถอะ เอ้อ ! มันเป็นอย่างนั้น ให้ศีลเทวดา

แต่นั้นต่อมาก็มาพิจารณาดูก็รู้สึกว่าอย่างหลวงปู่ว่า เทวดารับศีลเป็นอย่างนั้น"

คนธรรพ์มาเที่ยวงานพระธาตุจอมทอง

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าเรื่อง**หลวงปู่ตื้อ**พูดถึงคนธรรพ์มาเที่ยวงานพระธาตุจอมทอง ดังนี้

"อีกอย่างหนึ่ง หลวงปู่คุยเรื่องคนบังบด คนธรรพ์ คนบังบด คนธรรพ์ มาอยู่อำเภอจอมทอง งานพระธาตุจอมทอง คุยอยู่กับในวงการของพระ ได้ยินเสียงคนธรรพ์จะมาเที่ยวในงาน ๒ คน งามเท่าสาวเมืองสวรรค์ เสียงกระทบหู ๒ ครั้ง ก็เลยไม่ได้เอาใจใส่

เมื่อเสร็จงานแล้วคนมันวิ่ง โอ้โถ ! เมื่อตะกี๊นี้ งานพระธาตุจอมทอง มีสาว ๒ คน เดินเกาะมือเกาะแขนกันเดิน ยิ้ม เที่ยวในงาน ไอ้หนุ่มแห่หลัง โอ้โธ่ ! กลองยาวอาย ไม่มีใครๆ ใครว่ากล้าจะไปถามว่าน้องมาจากไหน ? เพื่ออะไร ? ไม่มี มันงามเลยใจไม่สู้ แต่อยากเห็น ไม่รู้ว่าทั้งหนุ่มทั้งผู้เฒ่าผู้แก่แห่หลังเหมือนกับแห่กลองยาววัดนั่นล่ะ เหมือนกับแห่ผ้าป่า แห่ไปแห่มาก็ดูนั้นดูนี้ แต่ไม่คุยกับคน ยิ้ม เอาไปเอามาเผลอไม่รู้ว่าหายไปไหน

บางคนว่าสาวมาจากเชียงใหม่ บางคนว่าสาวมาจากลำพูน บางคนว่ามาจากกรุงเทพฯ เถียงกัน อันนี้มันคนธรรพ์มาเที่ยว ข้ารู้อยู่ หลวงปู่ก็ว่าแค่นั้นเอง คนธรรพ์มาเที่ยวท่านก็รู้อยู่ หลวงปู่ก็ว่าแค่นั้น อันนี้ตอนอยู่เชียงใหม่

แล้วก็หลวงปู่บอกว่า คนธรรพ์นี่นะ ตุ๊หลวงนะ ถ้ามันตายแล้วจึงเห็นศพ ถ้าไม่ตายก็ทำให้แสดงให้เป็นศพก็ได้ ไม่ให้เป็นศพก็ได้ ถ้ามันตายแล้ว ข้าไปเห็นมันทำหีบ ทำเหมือนกับคน เอาไม้สักมาเจาะ เจาะเป็นราง เอามาใส่ ไม่มีเปื่อย นานไปๆๆ มันจะแห้ง แห้งเกรียม

หากได้ดูก (กระดูก) คนธรรพ์ติดมือมาเรื่องผีไม่ต้องกลัว เพราะมันใหญ่กว่าผีทั้งหลาย

แต่ว่าคนธรรพ์นี้มัน ผีคนธรรพ์ หลวงปู่ว่า หลวงปู่ว่าอย่างไร ? ตามันจะขึ้นอย่างนี้ เหมือนตาหมา จะแสดงเพศเป็นคนก็ได้ แต่ว่าก็ตาขึ้นอย่างนี้ นั่นล่ะคนธรรพ์ ถ้าหากว่าตัวเมียนะหลังเล็บมันค่อนข้างดำเหมือนกับหลังงูสิง ทางพระว่าหลังเล็บนี้...ไม่เป็นคมแล้วก็นั่นล่ะเป็นผีตัวผู้ นั่นล่ะคนธรรพ์

“คนธรรพ์นี้กำเนิดมาจากข้าจากขอม อานิสงส์ที่เอาผลหมากรากไม้บูชาถวายพระฤๅษีชีพราหมณ์โดยไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ บุญที่จากเป็นคนพวกเผ่าหนึ่ง เลยมาเกิดเป็นคนธรรพ์ เรียกว่าเป็นเทพชั้น ๑ (จาตุมฯ) เรียกว่าเทพชั้นภูเขา เลยมาเกิดเป็นคนธรรพ์ ให้เห็นตัวก็ได้ ไม่ให้เห็นตัวก็ได้ แปลงเป็นเสือก็ได้ เป็นผีก็ได้ ก็แล้วแต่ อันนี้คนธรรพ์” **หลวงปู่ตื้อ**ว่า”

คนธรรพ์ เป็นเทพจำพวกหนึ่งในชั้นจาตุมหาราชิกา อาศัยอยู่ภายในส่วนต่างๆ ของต้นไม้ที่มีกลิ่นหอม แม้ต้นไม้นั้นจะถูกโค่นลงแล้ว คนธรรพ์ก็ยังสิงสถิตภายในไม้นั้นได้ เช่น นางไม้ แม่ย่านาง คนธรรพ์ทั้งหมดเป็นบริวารของท้าวธตรฐผู้เป็นโลกบาลประจำทิศตะวันออก มีความชำนาญในวิชาดนตรีและขับร้อง

คนธรรพ์ขโมยน้องสาวพรานทอง

ท่านพระอาจารย์ไท เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อพูดถึงคนธรรพ์ขโมยน้องสาวพรานทอง ดังนี้

“นี่**หลวงปู่ตื้อ**ก็ยังย้ำมาอีก โน่น อยู่ในจังหวัดเลย ภูกระดึงน่ะ สมัยก่อนน่ะ โอ๋ย ! มาขโมยเอาสาวหนีเลย มาขโมยเอาสาวหนี พี่ชายเป็นพระชื่อว่า “หลวงพี่ทอง”

หลวงพี่ทอง ก็จะเรียกอาจารย์ทองอยู่แล้ว ก็โมโห ลาสึกเลย ข่าวว่าคนวิ่งขึ้นภูเขาภูกระดึงไปแล้ว ก็หาซื้อปืนผาหน้าไม้ โอ๋ย ! จะตามเอาน้องสาวซะเดี๋ยวนี้ สะพายปืนใหญ่เข้าไป คนบ้านหนองบก ก็ไป ไปเห็นสระ ไปเห็นไอ้คนธรรพ์ ไปเข้าฝัน

ไปเข้าฝัน “เฮ้ย ! มึงอย่าไปเถอะ มึงอย่าไป ไปกูก็ไม่ให้หรอก กูเอาไปอยู่แล้ว นี่กูเอาไปอยู่ด้วย” เพราะอันนี้เป็นคนของเขามาเกิด

ตามไปอีก ตามไป โมโหมาก ไปเห็นช้างตัวหนึ่ง ปืนใหญ่อาจารย์ทองยิงเลย ยิงช้างล้มตึงลงไป โอ้โฮ ! เราก็บวชเรียนเขียนอ่าน จะฆ่าช้างแล้วก็โดนมันฆ่า ไม่ได้กิน ฆ่าเล่นจะเป็นกรรมนักหนา กินนิดเดียวยังฆ่า ผู้กินมันก็ยังจะอ่อนลงหน่อย ถอดมีดอีเหน็บกำลังจะไปปาด (เฉือน) เอาใบหูจะไปย่างไฟกินซักหน่อย

น้ำไม่รู้มาจากไหน ฟู่ฟี่ๆ ฟี่ สักพัก ช้างวิ่ง ป๊ะ เฮ่ย ! สงสัยผีตัวนี้แหละตาม ผีรักษาช้างแล้วเอาน้องสาวกูไป ตามไปตามมา มันเหมือนกับไอ้คนเป็นลม ลืมตาขึ้น

โอ้โห ! เป็นป่าเป็นบ้านผู้เมืองคน มีตลาดลาดลี มีภูเขา มีวัดเสียด้วย ก็เข้าไปวัด อายครูบาอาจารย์ ก็เอาปืนไปซ่อนไว้ เมื่อไปซ่อนไว้เรียบร้อยก็ ญาติโยมเขาก็มาทำบุญทำทานการกุศล

โอ้ย ! ข้าวต้มนมหวานก็เหมือนกับวัดเรานี่แหละ มีพระเจ้า**ยถา สัพพีฯ** สวดมนต์สวดพรบอกว่า “พ่อออก อยากจะไปเที่ยวในเมืองก็ไปนะ”

ไป เดินไป ก็ไปเห็นโครงบ้านเมืองพญา ถิ่นอยู่ของพญา ใครจะไปดูพญาก็ได้ มีคนพาไปไปเห็นว่าพญาช้างโดนเขายิงเป็นแผล กำลังรักษาอยู่ ก็ไปดู อ๊ย ! ช้างตัวนี้มั้งเรายิง ลูกปืนเรายิงตรงนี้ จำได้ช้างตัวนี้นี่

โอ๋ย ! ไอ้ที่ข่าวเล่าลือ เขาว่าเลยนะ “ไอ้พรานทองบ้านหนองบกนี่มันก็เหลือเกิน ช้างที่มันยิงก็ช้างในวัง มันยิงตายไปหลายตัวแล้ว บางทีมีงา ไม่มีงา มันก็ยิง อันนี้ให้เด็กไปเลี้ยง ยิงเด็กจนตกคอช้างเลย มันกำลังจะถืออีเหน็บมาแทงอีก เด็กมีคาถาดีเป่า พอเช้าก็ฟื้นมา หมอเขาว่ารักษาหายอยู่ ถ้าช้างตัวนี้มันตายซะแล้วล่ะก็พรานทอง ก็พรานทอง จะใช้ทหารตามเอา”

โมโหมาก พรานทองทำไมมายิงช้างพระที่นั่ง ไอ้ช้างไม่ว่าแหละ บางทีก็หมาบ้านหมาเมืองน่ะ ตามหลังอย่างน้องไปป่าไปเขา ยิงทิ้งอย่างนั้นมันก็ไม่กิน มันยิงหมาแถวนี้ตายไม่รู้กี่ตัว

ปั๊ดโธ่ ! ใจคอไม่ดี กลับมา เมื่อมาถึงก็ลาครูบาอาจารย์ เอาปืนกลับ เดินจากนั้นมายังไม่ถึง ๒ เส้น เหมือนกับเป็นลม วิ้วๆๆๆ ลืมตาขึ้นเป็นป่าเป็นเขา มาก็ไม่ยิงช้างยิงเสือเลย พรานทองหนองบก

พอดีอยู่ไปอีก ๓ ปี มีพระธุดงค์องค์หนึ่งเดินมา เดินมาก็ถาม "พ่อออกจารย์ทองอยู่ไหน พ่อออกจารย์ทองอยู่ไหน ไปตามมา น้องสาวชื่ออย่างนั้นใช่ไหม ?"

"ใช่"

"ไม่ต้องเป็นห่วง เมื่อข้ามาอยู่ภูเขาลูกนี้ มาฟังธรรมกับผี น้องสาวสั่งมาไม่ต้องเป็นห่วง มีความสุขความเจริญอยู่ อยู่กับพวกคนธรรพ์ น้องสาวชื่ออย่างนั้นๆ"

แล้วบอกแล้วก็หนีเลย พระองค์นั้นก็ดี ไม่ต้องนอน ไอ้นี่เรื่องหลวงปู่คุยต่อเป็นเรื่องคนธรรพ์"

ท้าเดิมพันเรื่องตายสูญ ผีบ่ (ไม่) มี

เรื่อง "ตายแล้วสูญ" "ผีมีจริงหรือ" เป็นเรื่องที่ผู้คนในสังคมมักตั้งคำถามด้วยความสงสัยและให้ความสนใจ ซึ่งคนส่วนใหญ่เชื่อว่า ตายแล้วสูญ ผีไม่มี แล้วก็พากันประมาทมัวเมา สร้างบาปสร้างกรรม **เรื่องตายสูญ ผีบ่มี** เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้เทศน์ไว้ดังนี้

"เมื่อผม (หลวงปู่ตื้อ) อยู่จังหวัดแม่ฮ่องสอน หมอเอกสำหรับ มหาธีระวุธ พอปลงศพแผ่นดินแล้ว เขาให้ไปอยู่แม่ฮ่องสอน เป็นหมอเอก

"ป๊าดโธ่ ! ตายสูญ ผีบ่มี" นั่น ไปพูดที่นั้นพูดที่นี่ แพ้ไทใหญ่ ไทใหญ่นั่นนายโสภา ชื่อโสภา

"คุณหมอพูดนี่กะดีแล้ว ผีบ่มี เอ้า ! ไปเซ็นศาลอำเภอ ถ้าบ่มีล่ะจะให้ฆ่าข้าทิ้ง ถ้ามีล่ะบ่รับรอง มา ไป ไปเซ็นซะก่อน มาพูดกันด้วยปากเปล่ามันบ่ได้" แกว่า มันหนักมันหนาหู

เอ้า "จับมัดได๋ (นะ)" แกว่า จับมัดป่าช้าเด้ "คั่น (ถ้า) บ่ตายล่ะ มื้ออื่นนี้ (พรุ่งนี้) ฆ่าผม คั่น (ถ้า) ตายล่ะบ่ต้องการ ป๊ะ (ไป) ไปหานายอำเภอ"

"นายอำเภอครับ คุณหมอว่าผีไม่มี ผมรับรองจะมัดคุณหมอ ป่าช้าแม่ฮ่องสอนนั่นน่ะ ถ้าตายไม่รับรอง ถ้าบ่ตายล่ะให้ฆ่าผม เอาจริงๆ นะ เอ้า คุณหมอว่าจะได๋"

"บ่เอา บ่ไปแล้ว" นั่นๆๆๆ อันนี้พูดให้ชนะเขาดอก นั่น **บ่ไป** นั่น

"ปี๊ะ คืนเดียวนั่นล่ะ ถ้าบ่ตายพรุ่งนี้ปืนยิงผม คั่นตายแล้วบ่รับรอง" ว่างั้น หือ ! ปากบ่ออก (พูดไม่ออก) นั่นๆๆ เอาผิดไปชนะเขา ผู้แพ้กะได้ นี่ล่ะไปเห็น เขาเถียงกัน"

หลวงปู่โต้กับบาทหลวง

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน เห็นเขาเถียงกันเรื่องตายสูญ ผีบ่ (ไม่) มี จากนั้นไม่นาน พวกบาทหลวงก็มาโต้เถียงกับหลวงปู่ตื้ออีก ในหลายๆ เรื่อง ดังนี้

บาทหลวงกล่าวตำหนิคนไทย "ไทยนี่บ้า ไหว้ไม้สักไม้ทอง"

หลวงปู่โต้ว่า "ไทยไหว้ไม้สักดี ไม้สักกะ (ก็) ดี ไม้นี้ดีกว่ามนุษย์ว่า ไม้สักนะ เอาเป็นโต๊ะกะได้ เอาเป็นตั่งกะได้ เอาเป็นแท่นบนกะได้ ไหว้กะได้ เพราะว่าเราจะไปเอารูปโคตมะไม่ได้ ท่านนิพพานแล้ว

ชาติเงี้ยวก็แต้มรูปเป็นรูปภาพพระเงี้ยว พระไทยก็เขียนเป็นรูปภาพพระไทย พม่าเหมือนกัน รูปภาพพม่าจะมาไว้ในเมืองไทยไม่ได้ ใครจะไปเอารูปพระไทยไม่ได้ อันนี่ เลือดใครเลือดมัน เหตุนั้น นักปราชญ์ท่านทำ ชาติเชียงใหม่กะเอารูปเชียงใหม่ออก อย่างกรุงอโยธยาก็เอารูปเจ้าปู่เจ้าตาออก เพราะมันงาม

แล้วคนที่ข่มเหงพระพุทธรูป เจดีย์ ตัวอย่างฝรั่งเศสฆ่าแกว (เวียดนาม) ฆ่าไปหมด มาเมืองจันท์ มาตีเมืองจันท์ พระพุทธรูปทองแก้วเผาหมด กะบ่แพ้มัน เยอรมันออกไปนะ ๑๐ กว่าวัน ๙๐๐ ล้านนะ นั่นลูกระเบิดใส่ตายหมดโคตร นี่ล่ะ ไทยบ่ (ไม่) ได้เผาพระพุทธรูป นั่งสุขนอนสุข นั้นๆ"

บาทหลวง "พระเจ้าโคตมะ เข้าสู่นิพพานบ่ (ไม่) มีจิตวิญญาณ บ่รับรองมนุษย์"

หลวงปู่โต้กลับไปว่า "พระเยซูรับรองหรือไม่รับรอง ตาบอดรับได้ไหม ถ้าพระเยซูได้ยิน ขาคีบคอตาย ..... (หลวงปู่พูดยอดธรรม)

พระพุทธเจ้าไม่ได้ตายเพราะถูกคนฆ่า ตายเพราะชราเฒ่า แต่พระเยซูถูกเขาเอาหอกแทงตาย คนตายโหงรับรองวิญญาณ"

บาทหลวง "เฮ้ย ! พระเยซูมาช่วยจริงๆ น่ะ"

หลวงปู่ “..... (หลวงปู่พูดยอดธรรม) ถ้าแกมีเพศสัมพันธ์กับเมีย พระเยซูมาช่วยที่ไหน”

ผมไปเจอออกลูกคนเดียวเมืองไทยไปฆ่าเขาหมด แม่ดอกทอง ... ทุกวันนี้นะว่า แม่หญิงไทยล้านคน ถ้าบ่มีผัวก็บ่มีลูก ฝรั่งเศสเหมือนกันนะ แม่หญิงออกลูกคนเดียว หมูออกลูกเป็นคนมันมีหรือนั่น

บาทหลวง “ทำบุญไม่ได้บุญ”

หลวงปู่ “เฮ้ย ! กลองชัยที่ดีน่ะ ตีกะมีเสียง ถ้าบ่ตีกะบ่มีเสียง เมื่อเรารักษาศีล กายกับใจไม่ฆ่าสัตว์เรียกพุทธ ไม่ลักก็เรียกพุทธ บ่เสพเมีย พุทธ ขี้ตั๋ว (โกหก) พุทธนี่พุทธนั่น”

บาทหลวง “พระเยซูกินเหล้าได้บ่เป็นบาป”

หลวงปู่ “หือ ? เมาหรือบ่เมา กินบ่เมาเหรอ นั่น กินเหล้าน่ะ ถ้ามันเมามันบาป มันกินมันบาป กินแล้วก็เมานั่น ...... (ช่วงนี้เป็นยอดธรรม หลวงปู่ระบุอวัยวะเพศ) ฆ่าสัตว์ก็ออกบ่ได้ มันเป็นมาอย่างนี้ ว่าพระเยซูฆ่าสัตว์ได้บุญ เอ้า ! อย่างนั้นอาตมาขอฆ่า ฆ่าพระเยซูมันบัดเดี๋ยวนี้ล่ะวะ” หมดความพูด

บาทหลวง “พระเจ้ามาช่วย”

หลวงปู่ “หือ ? ไปลักควายเขาน่ะ เยซูไปมัดคอหรือนั่น กำลังขี้ออกก้น พระเยซูเช็ดหรือมันบ่มานะ .... (ช่วงนี้เป็นยอดธรรมอีก หลวงปู่ระบุอวัยวะเพศอีก) ”

ไอ้บ้า ! หมดหน้าแห้ง

บาทหลวง “ผมนี้ถือคริสต์ ลาภรวยด้วยข้าวของเงินทอง”

หลวงปู่ “ว่าเข้าเยซูร่ำรวย เงินกี่ล้าน ...เจ้าแก้วนวรัฐบ่ได้เข้าเยซูนะ ค้าไม้สักปีละ ๓ ล้าน เงินเดือน..ค้าไม้สักปีละ ๓ ล้านบาท เงินเดือนน่ะ เดือนแปดหมื่น รวมอนุสาร (หลวงอนุสารสุนทร) บ่ได้เข้าศาสนาคริสต์นั่น แม่เป็นเมือง พ่อเป็นศีลถือพุทธ เงินรูเปียตั้ง ๕ แสน เงินบาทไทยนับเลยนั่น ว่าคุณถือศาสนาคริสต์รวย รวยจะได๋ (อะไร) เอาหนังสือมาขาย ขายหนังสือเรื่องคริสต์นั่น ๑๐๐ ได้ ๕ บาท”

อธิบายเถียงกัน ถวายให้พระครู ยุติ จบเพียงนี้ เอาล่ะเนาะ

ท่านชอบรู้เห็นสิ่งต่างๆ ที่เร้นลับ

นิสัยของ **หลวงปู่ตื้อ** ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ ท่านชอบรู้เห็นสิ่งต่างๆ ที่เร้นลับ เช่น พวกกายทิพย์ ผีสาง เทวดา เปรต และวิญญาณต่างๆ เป็นต้น

หลวงปู่เคยเล่าให้บรรดาศิษย์ฟังเสมอเกี่ยวกับพวกกายทิพย์นี้ เรื่องที่ท่านบอกเล่าล้วนแต่น่าอัศจรรย์ เพราะเป็นเรื่องที่นอกเหนือที่มนุษย์ธรรมดาสามัญจะรู้ได้ แต่สำหรับผู้สนใจใฝ่รู้ในด้านการปฏิบัติตามแนวทางพระพุทธศาสนาแล้วก็เชื่อมั่นว่าเป็นความจริง

หลวงปู่ตื้อ ท่านยืนยันว่าเรื่องสิ่งเร้นลับต่างๆ เกี่ยวกับภพภูมิที่แตกต่างออกไป เช่น พวกกายทิพย์ เทวดา ผีสางนางไม้ สัตว์นรกและเปรตต่างๆ นั้นเป็นสิ่งที่มีจริง สามารถสัมผัสรู้เห็นได้ถ้าเรามีการฝึกฝนด้านจิตใจจนมีความละเอียดเพียงพอ

องค์หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ได้เทศนาธรรมถึงเรื่องนี้โดยยก **มหาสมัยสูตร** ไว้ดังนี้

"ใครเป็นคนสอนไว้เทวบุตร เทวดา อินทร์ พรหม ทั้งหลาย ยกตัวอย่างเป็นเอกเทศอย่างเด่นชัดก็คือ ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงในมหาสมัยสูตรนั่นเป็นยังไง พระองค์ทรงรับสั่งกับสาวกทั้งหลาย บรรดาสาวกคราวนั้นมี ๕๐๐ องค์ อยู่ในป่ามหาวัน ทรงรับสั่งว่า วันนี้ให้พากันภาวนาดูพวกเทวดาทั้งหลายประเภทต่างๆ พวกนาค พวกครุฑ สุบรรณ ประเภทต่างๆ ตั้งแต่ท้าวมหาพรหมลงมา เทวดาในแดนสมมุตินี้ เอ้า ! ให้พากันพิจารณา ใครจะรู้เห็นมากน้อยเพียงไร กว้างแคบขนาดไหนแล้วค่อยมาพูดกัน พระองค์ก็จะทรงพิจารณา จะเทศนาว่าการสอนพวกทวยเทพทั้งหลายเช่นเดียวกัน

หลังจากนั้นแล้วบรรดาสาวกทั้งหลายก็มาทูลพระพุทธเจ้า องค์นั้นเห็นอย่างนั้นๆ จำนวนเท่านั้น จำนวนเท่านี้ ตามกำลังความสามารถของแต่ละท่านๆ เวลาพระพุทธเจ้าทรงแสดงสรุปแล้วพระพุทธเจ้าทรงรู้ทรงเห็นจนกระทั่งถึงโคตรถึงแซ่นู่นน่ะฟังซิ ชื่อว่ายังไงๆ ออกหมดในมหาสมัยสูตรนั่นพิจารณาซิ

นี่ล่ะสูตรนี้เป็นสูตรที่ใหญ่โตมากเกี่ยวกับพวกเทพทั้งหลายในมหาสมัยสูตร แล้วมาปฏิเสธอย่างหน้าด้านว่า "เทวดาไม่มี" นี้คือพวกทำลายศาสนาอย่างแหลกเหลวไม่รู้เนื้อรู้ตัวเลย พวกที่ปฏิเสธเทวบุตรเทวดาไม่มี ก็อยู่ในคำสอนของพระพุทธเจ้า อยู่ในวงศาสนาที่พระพุทธเจ้าทรงสอนเช่นเดียวกันกับสอนมนุษย์"

บำเพ็ญกับหลวงปู่มั่น ๙ ปี ไม่สงสัยแล้ว

เมื่อ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านได้บรรลุธรรมแล้ว บรรดาลูกศิษย์จึงได้มีโอกาสอยู่ร่วมจำพรรษาและออกธุดงค์ปฏิบัติธรรมกับท่าน **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านก็เป็นลูกศิษย์อีกองค์หนึ่งที่ได้เข้ารับการอบรมปฏิบัติอย่างใกล้ชิด เรื่องการบรรลุธรรมของหลวงปู่ตื้อนั้น พระศิษย์ที่ได้ฟังจากหลวงปู่ตื้อได้เล่าสืบต่อกันมา ดังนี้

"หลวงปู่ตื้อ ท่านได้บอกกับพระศิษย์เป็นปริศนาธรรมว่า แต่ก่อนท่านมีความเคลือบแคลงสงสัยในพุทธศาสนา ต่อมาเมื่อท่านได้มาบำเพ็ญกับพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น ที่จังหวัดเชียงใหม่ **ประมาณ ๙ ปี ท่านไม่ได้สงสัยในพุทธศาสนา ในครูบาอาจารย์ ในพระรัตนตรัยใดๆ ทั้งสิ้น ไม่สงสัยแล้ว หมดความสงสัยแล้ว** พูดแค่นั้น ท่านบอก

"ทำอยู่ก็ไม่นานหรอก ก็เรามันคนขยัน ไม่ขี้เกียจเว้ย" ท่านว่า

ท่านก็พูดแค่นั้น ท่านก็ไม่ได้พูดว่าท่านสำเร็จ บอกว่าไม่มีความสงสัยแล้วในคำสอนของพระพุทธเจ้า ท่านบอก จะเป็นเมื่อไหร่ เราก็ไม่รู้ ท่านพูดอย่างนั้น หมดความสงสัยแล้ว

การบำเพ็ญเพียรท่าน ครูบาอาจารย์ท่านก็เล่าให้ฟัง ท่านง่วงนอน ท่านก็ไม่ยอมนอน ก็ลงไปนั่งแช่อยู่ในน้ำ ความเพียรของท่าน พอมันง่วงนอน วูบก็ตื่นนั่งอยู่นั่น ท่านกลัวจะเสียความเพียร ท่านเอาโอ่งน้ำมังกรใหญ่มาใส่เสียเต็ม ได้ยินว่าช่วงต้นๆ ที่ท่านบำเพ็ญ ท่านกลัวจะเสียเวลามาก ประมาณ ๙ วัน ท่านนอนพักครั้งหนึ่ง จนร่างกายของท่านซูบผอมมาก"

อนึ่ง จากพระธรรมเทศนาของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้เทศน์อย่างเปิดเผยว่า ท่านเป็นพระอรหันต์ในหลายวาระ ดังนี้

จากกัณฑ์เทศน์ "เกิดมาเป็นมนุษย์ให้รู้จักพระพุทธศาสนา" ณ วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

"พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม พรรษา ๗๔ อายุ ๙๔ เต็มบริบูรณ์ จึงจะกล่าวธรรมะไว้เมตตาแก่ลูกหลานเกิดมาภายซ่อย (ภายหลัง)

พุทธะ ธัมมะ สังฆะ อยู่ในท้องของคุณยายครับ

พุทธัง ธัมมัง สังฆัง เกิดแล้วคุณยาย

๑๙ ปี เป็นพระอรหันต์เป็นไป

ชาวปีแรก (๒๐ ปีแรก) จึงบวชเป็นภิกขุได้เรียกสงฆ์ไทย”

และจากกัณฑ์เทศน์ “หัวใจพระพุทธศาสนา” ณ วัดป่าดาราภิรมย์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

“ข้าพเจ้าขอไหว้พระพุทธ ไหว้พระธรรม พระสงฆ์ จะอธิบายพระพุทธลงในขันธ์มนุษย์ พุทธะ ธัมมะ สังฆะ อยู่ในท้องของคุณยายไม่พ้น

พุทธัง ธัมมัง สังฆัง พ้นแล้ว ตั้งแต่ปี ๑ ถึง ๑๙ ปี เป็นพระอรหันต์ก็ให้เป็นไปตามบารมีของพระคุณเจ้า ๒๐ ปี สมมุติให้เป็นภิกขุตามวินัยสงฆ์”

การบวชเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์จวบจนการบรรลุธรรมของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

๒๐ ปีแรก ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๔๓ **หลวงปู่ตื้อ**ออกบวชเป็นพระ เรียนหนังสืออยู่ ๔ ปี จากนั้นออกธุดงค์ปฏิบัติเอง

๑๙ ปีหลัง ประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๔๖๒ **หลวงปู่ตื้อ**พบ**หลวงปู่มั่น**ครั้งแรก จากนั้นท่านได้ออกธุดงค์ปฏิบัติเอง และประมาณปี พ.ศ. ๒๔๗๓ ภายหลัง**หลวงปู่มั่น**บรรลุธรรม ท่านจึงได้อยู่ปฏิบัติธรรมและอุปัฏฐากรับใช้**หลวงปู่มั่น**อย่างใกล้ชิด รวมทั้งได้ออกธุดงค์ทางภาคเหนือ เป็นเวลา ๙ ปี จึงบรรลุธรรม

รวมเวลาบวชเรียนและออกธุดงค์ปฏิบัติธรรม ๓๙ ปี ท่านบวชเมื่ออายุ ๒๑ ปี

ฉะนั้น ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๒ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านบรรลุอริยธรรมขั้นสูงสุดเป็นพระอรหันต์ ขณะมีอายุนับได้ ๖๐ ปี

พ.ศ. ๒๔๘๒ พักและอบรมภาวนากับหลวงปู่มั่นที่วัดร้างป่าแดง

ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านได้พักจำพรรษาที่**วัดร้างป่าแดง** บ้านแม่กอย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ในปีนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านก็เป็นพระศิษย์อีกองค์หนึ่งที่ได้เข้ามาพักอยู่บริเวณนี้และได้เข้ามารับการอบรมภาวนาจากหลวงปู่มั่น

ตามบันทึกของ**หลวงปู่มหาทองสุก สุจิตฺโต** ได้บันทึกสถานที่ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** จำพรรษาทางภาคเหนือไว้ดังนี้

"สถานที่ **หลวงปู่มั่น** ท่านจำพรรษานั้น ที่รู้มาก็มี **ถ้ำดอกคำ ดอยน้ำมัว (หรือดอยนะโม) ทุ่งบวกข้าว ป่าเมี่ยงขุนปั๋ง ดอยมูเซอ หน้าถ้ำหลวงเชียงดาว** ท่านไปๆ มาๆ อยู่อำเภอพร้าวมากที่สุด ในสมัยหลวงปู่มั่นท่านอยู่เชียงใหม่ ลูกศิษย์ที่มีชื่ออยู่ก็หลายองค์ ท่านก็อยู่กันแถวๆ **ตำบลโหล่งขอด มีดงมะไฟ สันมะค่า แม่แวน ผาหย่อง ดอยพระเจ้า ผาแด่น แม่พวก**"

โดยปี พ.ศ. ๒๔๘๒ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านพักจำพรรษาที่ **วัดร้างป่าแดง** บ้านแม่กอย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ท่านยังเคยแวะเวียนไปปักกลดภาวนาที่บริเวณวัดร้างแห่งนี้หลายครั้งหลายครา ยิ่งกว่านั้น **วัดร้างป่าแดง** ยังเป็นสถานที่ที่**หลวงปู่มั่น** ใช้เป็นที่ประชุมอบรมธรรมแก่ลูกศิษย์ลูกหาที่เป็นพระธุดงค์ ซึ่งแยกย้ายกันอยู่พักภาวนาในที่ต่างๆ ที่ไม่ห่างไกลกันนัก พอเดินไปมาถึงกันได้

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ก็เป็นศิษย์อาวุโสท่านหนึ่งที่เคยไปพักภาวนาและรับการอบรมธรรมจากหลวงปู่มั่น ที่วัดร้างป่าแดงแห่งนี้ พร้อมกับบูรพาจารย์องค์อื่นๆ มี**หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ขาว อนาลโย หลวงปู่ฝั้น อาจาโร หลวงปู่พรหม จิรปุญฺโญ หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่มหาทองสุก สุจิตฺโต หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท** เป็นต้น

ลูกศิษย์รุ่นหลังก็ได้อาศัยญาติโยมที่ครูอาจารย์ได้ฝึกสอนไว้แล้วพอเป็นร่องรอย ท่านไม่ได้ปลูกสร้างสิ่งถาวรอะไรไว้ มีแต่ปลูกกระต๊อบใช้ชั่วคราวพอคุ้มแดดคุ้มฝน กระต๊อบปีหนึ่งก็พังไป

หลวงปู่มั่น เคยเล่าให้บรรดาพระศิษย์ฟังว่า บริเวณ **วัดร้างป่าแดง** เคยเป็นถิ่นเก่าของท่านในอดีตชาติ ซึ่งชาติหนึ่งท่านเคยเกิดเป็นหมูป่า หากินอยู่บริเวณนี้ และถูกพรานฆ่าตาย มาในชาติปัจจุบันท่านจึงมีความผูกพันกับสถานที่แห่งนี้

อุบายฟังเทศน์ของหลวงปู่ตื้อ

พอเอ่ยถึงองค์ท่าน**หลวงปู่ตื้อ**ขึ้นมา ทำให้นึกถึง **หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท** วัดป่าภูริทัตตปฏิปทาราม ตำบลคลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี **องค์ท่านหลวงปู่ชอบ**เล่าให้ฟังว่า สมัยที่**หลวงปู่เจี๊ยะ**ท่านยังเป็นพระหนุ่มมาปฏิบัติกับองค์ท่านหลวงปู่มั่นที่เชียงใหม่ **หลวงปู่เจี๊ยะ** ท่านเป็นคนมีนิสัยผาดโผนโผงผาง พูดจาภาษาขวานผ่าซากเหมือนกันกับ**หลวงปู่ตื้อ** ท่านทั้งสองจะหาเหตุให้**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**แสดงธรรมแบบดุเด็ดเผ็ดร้อน แบบถึงพริกถึงขิง ให้หมู่คณะได้ฟังด้วยอยู่เสมอ

ครั้งหนึ่งที่สำนักสงฆ์ป่าแดง (วัดป่าอาจารย์มั่น) บ้านแม่กอย ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ตอนนั้น**หลวงปู่เจี๊ยะ**ท่านเข้ามาอยู่ปฏิบัติกับ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ยังไม่นานเท่าไหร่ ไม่ทราบว่า**หลวงปู่เจี๊ยะ**ท่านไปทำอะไร **องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ไม่พูดกับท่านนานหลายวัน จน**หลวงปู่เจี๊ยะ**ท่านอึดอัดใจ จึงนำเรื่องนี้มาปรึกษา**หลวงปู่ตื้อ**กับ**หลวงปู่ชอบ** **หลวงปู่เจี๊ยะ**ท่านบอกว่า ไม่รู้ว่ากระผมทำผิดอะไร พ่อแม่ครูบาอาจารย์ท่านไม่พูดกับกระผมเลย ผมงี้อึดอัดใจมาก จะขี้ก็ไม่ขี้ จะตดก็ไม่ตด ครูบาอาจารย์ช่วยแนะนำหน่อยได้ไหมว่ากระผมควรจะทำอย่างไรดี

หลวงปู่ตื้อบอกเรื่องนี้แก้ไม่ยากหรอกท่านเจี๊ยะจุน (ย่อมาจากคำว่า เจี๊ยะ จุนฺโท ชื่อที่ครูบาอาจารย์รุ่นพี่ใช้เรียกหลวงปู่เจี๊ยะ) **หลวงปู่ตื้อ**ท่านยื่นท่อนไม้ท่อนหนึ่งให้กับ**หลวงปู่เจี๊ยะ** ท่านบอกให้หลวงปู่เจี๊ยะเอาไม้ท่อนนี้ไปวางขวางทางเข้าศาลา ค่ำๆ ค่อยไปเก็บ หลวงปู่เจี๊ยะสงสัยว่าทำไมต้องให้ท่านเอาไม้ไปวางขวางทางเข้าศาลา **หลวงปู่ตื้อ**บอกท่านไม่ต้องมาถามอะไรผมมาก บอกให้เอาไปวางก็เอาไปวางสิ รับรองวันนี้ **ท่านเจี๊ยะ จุนฺโท** จะได้สมความมุ่งมาดปรารถนาทันที **หลวงปู่เจี๊ยะ**จึงเอาท่อนไม้ไปวางขวางทางเข้าศาลาตามที่**หลวงปู่ตื้อ**แนะนำ

ตอนบ่ายหลังจาก**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**สรงน้ำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านออกเดินสำรวจดูความเรียบร้อยในการปฏิบัติของพระเณรภายในสำนัก องค์ท่านเดินมาเห็นท่อนไม้วางขวางทางเข้าศาลา ท่านถามพระว่าใครเป็นคนเอาท่อนไม้มาทิ้งขว้างไว้ที่นี่ พระที่เฝ้าศาลากราบเรียนองค์ท่านว่า **ครูบาเจี๊ยะ**ท่านเอามาวางไว้ ท่านบอกไม่ให้ใครเก็บ ท่านจะมาเก็บเอง จากนั้นองค์ท่านหลวงปู่มั่นก็เดินกลับที่พัก

พอย่ำค่ำเสียงเคาะเกราะไม้ไผ่ดังก๊อกๆ มาจากทางที่พักขององค์ท่านหลวงปู่มั่น พระเณรทุกองค์ในสำนักจะรู้ว่านี่คือสัญญาณที่องค์ท่านพร้อมจะแสดงธรรมให้ลูกศิษย์ฟัง พระเณรทุกรูปต่างพากันรีบมารวมตัวยังที่พักขององค์ท่าน **องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ถาม**หลวงปู่เจี๊ยะ**ว่า "ท่านเจี๊ยะเป็นคนเอาไม้ไปทิ้งไว้ที่ทางเข้าศาลาใช่ไหม" **หลวงปู่เจี๊ยะ**รับว่าท่านเป็นผู้เอาไปทิ้งไว้จริง จากนั้นองค์ท่านหลวงปู่มั่นจึงแสดง **"ธรรมฟ้าผ่า"** ขึ้นมาอย่างดุเด็ดเผ็ดร้อนใส่**หลวงปู่เจี๊ยะ** ทำให้พระเณรองค์อื่นพลอยได้รับอานิสงส์ธรรมฟ้าผ่าไปด้วย

หลังแสดงธรรมจบแล้ว**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**บอกกับ**หลวงปู่เจี๊ยะ**ว่า "ต่อไปท่านเจี๊ยะอย่าทำแบบนี้อีกนะ มันเป็นการไม่เคารพพระธรรมวินัย" **หลวงปู่เจี๊ยะ**ท่านบอก "รับด้วยเกล้า ขอรับกระผม" จากนั้นองค์ท่านให้พระเณรแยกย้ายกันไปปฏิบัติทำความเพียรของตนเอง

พอออกจากที่พักของ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**แล้ว **หลวงปู่เจี๊ยะ**บอกกับ**หลวงปู่ตื้อ**ว่า "โอ้โห ! อุบายครูบาอาจารย์ตื้อนี่สุดยอดไปเลย พ่อแม่ครูบาอาจารย์ท่านพูดกับผมแล้ว แหม...วันนี้

องค์ท่านแสดงธรรมถึงอกถึงใจผมมากเลย ใส่ออกมาแต่ละดอกนี้ ผ๊วะๆๆ กิเลสนี่...วิ่งหางจุกตูดหายเข้าป่าเข้าดอยไปหมดเลย” **หลวงปู่เจี๊ยะ**ท่านพูดตามแบบฉบับที่เอกลักษณ์เฉพาะองค์ท่าน ทำให้หมู่คณะพระเณรที่ฟังพลอยขำขันไปกับท่านด้วย

หลวงปู่ชอบว่า “**ท่านเจี๊ยะ**มีนิสัยผาดโผนเหมือนกับ**อาจารย์ตื้อ**จึงเข้ากันได้ดี ท่านเจี๊ยะอยากให้ท่านอาจารย์ใหญ่พูดกับท่าน และท่านก็ได้เห็นผลในอุบายของ**อาจารย์ตื้อ**ที่แนะนำ”

เรื่องปัญหาหักดิบนี้ **อาจารย์ตื้อ**ท่านถนัดในอุบายวิธีแบบนี้มาก อุบายวิธีของท่านแต่ละอย่างนั้น หมู่คณะคิดตามและทำตามด้วยยาก ปัญญาของ**ท่านอาจารย์ตื้อ**ท่านพิสดารแหวกแนวมาก ใครถามปัญหาอะไรมา ท่านไม่เคยติดขัดในคำตอบ **อาจารย์ตื้อ**ท่านช่วย**พ่อแม่ครูอาจารย์มั่น**ปราบมานะพยศพระเณรที่ดื้อด้านให้หมอบราบลงในธรรมได้หลายองค์ **อาจารย์ตื้อ**เป็นลูกศิษย์ของ**ท่านอาจารย์ใหญ่มั่น** ที่พระเณรรุ่นน้องให้ความเคารพยำเกรงในบารมีธรรมของท่านเป็นอย่างยิ่ง...

ประวัติโดยย่อ วัดร้างป่าแดง

วัดร้างป่าแดง หรือ **วัดป่าอาจารย์มั่น** ตั้งอยู่เลขที่ ๗๕ บ้านแม่กอย หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

วัดป่าอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต) นี้ บริเวณสถานที่ส่วนหนึ่งแต่เดิมในอดีตเคยเป็นวัดในพระพุทธศาสนา ซึ่งกล่าวกันว่าเป็นวัดที่สร้างขึ้นโดยชาวมอญแต่โบราณ แต่จะเป็นในสมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด ทราบแต่ว่าวัดนี้ชาวบ้านเรียกกันต่อๆ มาว่า **“วัดป่าแดง”** เนื่องด้วยแต่เดิมนั้นบริเวณนี้เต็มไปด้วยป่าไม้แดงเป็นจำนวนมาก ต่อมาวัดนี้ได้กลายเป็นวัดร้างถูกทอดทิ้งอยู่กลางป่า มีต้นไม้ขึ้นปกคลุมโดยทั่วไป แต่ยังมีร่องรอยซากปรักหักพังบางส่วนปรากฏให้เห็นอยู่ได้

ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๗๒ – ๒๔๘๓ ขณะที่**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** พระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายสมถวิปัสสนากรรมฐาน ได้เที่ยวจาริกขึ้นมาในเขตจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือ และรวมทั้งจังหวัดเชียงใหม่ด้วย เพื่อบำเพ็ญเพียรสมณธรรมนั้น **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ได้เคยมาปักกลดพักบำเพ็ญเพียร ณ บริเวณสถานที่วัดร้างป่าแดงแห่งนี้เป็นการชั่วครั้งชั่วคราว หลายหนหลายครั้งตลอดจนได้พำนักจำพรรษาด้วย ๑ พรรษา

อนึ่งในช่วงที่ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ได้ขึ้นมาพำนักบำเพ็ญเพียรสมณธรรม ณ บริเวณวัดร้างป่าแดงเป็นการชั่วคราวนั้น บรรดาพระศิษย์ของท่านจำนวนมาก ได้เคยมากราบนมัสการ

และรับฟังโอวาทจาก**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** อยู่เสมอๆ อีกด้วย

วัดร้างป่าแดง ได้ถูกทิ้งร้างไปนาน ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเป็นวัดในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่**หลวงปู่มั่น** จึงได้ตั้งชื่อวัดว่า **วัดป่าอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต)** ตั้งอยู่ที่บ้านแม่กอย ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และต่อมาศิษยานุศิษย์ได้ร่วมกันสร้าง **พระธาตุมณฑปอนุสรณ์บูรพาจารย์** เพื่อเป็นอนุสรณ์และที่สักการะแด่ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** และบูรพาจารย์ที่เคยพำนักปฏิบัติธรรม ณ สถานที่อันเป็นมงคลแห่งนี้

หลวงปู่มั่นประกาศเสร็จกิจในการบำเพ็ญเพียรที่วัดร้างป่าแดง

หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต เมื่อท่านขึ้นภาคเหนือเพื่อบำเพ็ญเพียรขั้นแตกหัก ท่านได้บำเพ็ญเพียรจนประสบความสำเร็จได้บรรลุอริยธรรมขั้นสูงสุด และกาลต่อมาท่านได้ประกาศต่อหน้าคณะพระศิษย์ของท่าน ดังนี้

“ผมคงไม่มีงานที่จะทำอยู่กับพวกท่านหรอก ผมคงจะอยู่กับพวกท่านไป ไม่มีงานทำ แต่ก็จะอยู่กับพวกท่านไป พวกท่านก็ให้พากันตั้งใจปฏิบัติ แต่พวกท่านอย่าไปบอกญาติโยมนะ” หลวงปู่มั่น ท่านพูดข้อความนี้หลังจากเทศน์อบรมศิษย์หลังฉันจังหันที่เสนาสนะป่าบ้านแม่กอย (วัดป่าอาจารย์มั่น) อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ศิษย์ที่อยู่ ณ ที่นั้นมี **หลวงปู่เทสก์ หลวงปู่ขาว หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่สิม หลวงปู่คำอ้าย**

ผู้ที่เปิดเผยคำกล่าวของหลวงปู่มั่นนี้คือ **หลวงปู่คำอ้าย** ท่านเป็นชาวบ้านปง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ท่านได้สละบ้านเรือนออกบวชเป็นตาผ้าขาวอยู่อุปัฏฐากหลวงปู่มั่นที่เสนาสนะป่าบ้านปง (ปัจจุบัน คือ วัดอรัญญวิเวก) และต่อมาได้บรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุ

ภาค ๑๑ ปักหลักทางภาคเหนือ

สาเหตุที่ปักหลักทางภาคเหนือ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านได้ชื่อว่าเป็นศิษย์เอกองค์หนึ่งที่ได้อุปัฏฐาก**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** พระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายกรรมฐาน

ในช่วงที่ **ท่านพระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต** พำนักอยู่ในภาคเหนือยาวนานถึง ๑๑ ปี ได้ออกท่องธุดงค์ เพื่อบำเพ็ญเพียรและเผยแผ่พระธรรมกรรมฐานโปรดญาติโยมในถิ่นต่างๆ ตามป่าเขาที่เงียบสงบ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านเป็นศิษย์ผู้หนึ่งที่ได้ติดตามไปแทบทุกหนทุกแห่ง ถือเป็นศิษย์ที่พระอาจารย์ใหญ่มั่น ให้ความเชื่อถือมากที่สุดองค์หนึ่ง

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ท่านพระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต ได้เดินทางกลับภาคอีสาน ตามคำอาราธนาของ**ท่านเจ้าคุณพระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล)** เจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้กลับไปเผยแผ่อบรมกรรมฐานแก่สานุศิษย์และประชาชนชาวอีสาน ที่รอคอยท่านพระอาจารย์ใหญ่มาเป็นเวลานาน

เมื่อ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** กลับไปภาคอีสานแล้ว ในกาลต่อมาลูกศิษย์ลูกหาของท่านพระอาจารย์ใหญ่ ส่วนมากก็กลับภาคอีสาน

ศิษย์อาวุโสที่บรรลุธรรมขั้นสูงสุด (สำเร็จพระอรหันต์) ที่เดินทางกลับภาคอีสาน ได้แก่ **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** (วัดป่าสัมมานุสรณ์ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย) **หลวงปู่พรหม จิรปุญฺโญ** (วัดป่าประสิทธิธรรม อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี) และ **หลวงปู่ขาว อนาลโย** (วัดถ้ำกลองเพล อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู)

ส่วนศิษย์ที่บรรลุธรรมถึงขั้นสูงสุด ที่ยังคงปักหลักอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ในรุ่นนั้น เห็นจะมีอยู่เพียง ๓ องค์ คือ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** (วัดดอยแม่ปั๋ง อำเภอพร้าว) **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** (วัดป่าอาจารย์ตื้อ อำเภอแม่แตง) กับ **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** (สำนักสงฆ์ถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว) เฉพาะหลวงปู่ตื้อในบั้นปลายท่านถึงกลับบ้านเกิดที่จังหวัดนครพนม

เหตุผลที่ **หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ** และ **หลวงปู่สิม** ยังคงพักจำพรรษาทางภาคเหนือต่อไปนั้น

ประการแรก ทั้งนี้เพราะท่านทั้งสามองค์ชอบภูมิอากาศทางภาคเหนือ ท่านว่าอากาศเย็นสบายดี ถูกอัธยาศัยและธาตุขันธ์ของท่าน อีกทั้งภูมิประเทศก็เป็นป่าเขา สงบสงัด เหมาะที่จะบำเพ็ญเพียรแสวงหาความสงบทางใจ

และประการสำคัญ คือ ท่านทั้งสามองค์ต่างเป็น **“เพชรน้ำหนึ่ง”** ที่มีชื่อเสียง มีศักยภาพและมีบารมีธรรมสูงมาก ท่านทั้งสามองค์จะเป็นกำลังสำคัญของกองทัพธรรมพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น ที่จะได้ช่วยกันเผยแผ่และจรรโลงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองและหยั่งลึกทางภาคเหนือต่อไป ทั้งจะเป็นเสาหลัก และเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่นในรุ่นลูกรุ่นหลานถัดไป ที่จะได้เข้ามาอาศัยพึ่งพาต่อไป

อนึ่ง **พ่อแม่ครูอาจารย์** ประเภท **เพชรน้ำหนึ่ง** ซึ่งบรรลุธรรมขั้นสูงสุดเป็นพระอรหันต์ตามป่าตามเขาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ องค์หลวงตาพระมหาบัว ได้เทศนาธรรมเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๙ กล่าวถึงทั้งหมด ๖ องค์ ดังนี้

“**เพชรน้ำหนึ่ง**ไปผุดขึ้นที่เชียงใหม่หลายองค์นะ เป็นเพชรน้ำหนึ่งๆ ไปผุดขึ้นที่เชียงใหม่ **หลวงปู่มั่น หลวงปู่พรหม หลวงปู่ขาว หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่แหวน** นี่ประเภทเพชรน้ำหนึ่งทั้งนั้นไปผุดขึ้นที่เชียงใหม่หลายองค์

นับแต่หลวงปู่มั่น หลวงปู่ขาว หลวงปู่พรหม หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ ๕ องค์ ที่เชียงใหม่นี่ล่ะท่านมักจะโผล่ขึ้นที่ในป่าๆ ที่ว่าเหล่านี้อยู่ในป่าทั้งนั้น

หลวงปู่พรหม นี้อำเภอไหนนา ทางดอยแม่ปั๋ง ท่านเคยเล่าให้ฟัง เพชรน้ำหนึ่งไปผุดขึ้นที่เชียงใหม่หลายองค์ คือท่านผู้สิ้นกิเลสแล้ว เวลาท่านมรณภาพแล้วอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุชัดเจน

หลวงปู่ขาว ท่านเคยเล่าให้ฟังว่า อยู่ที่โหล่งขอด ไปทางอำเภอแม่แตงหรือไง มีแต่เพชรน้ำหนึ่งทั้งนั้นที่เอามาพูด ท่านมักจะผุดขึ้นในป่าในเขาๆ เป็นที่สะดวกในการบำเพ็ญ

เพราะฉะนั้นเวลาพระบวชแล้ว จึงต้องได้รับพระโอวาทสดๆ ร้อนๆ มาจนกระทั่งทุกวันนี้ แต่มันจืดสำหรับพระเสียเองเท่านั้น พระโอวาทเป็นพระโอวาทสดๆ ร้อนๆ เวลาบวชอุปัชฌาย์ไม่สอนอันนี้ไม่ได้เด็ดขาด **รุกฺขมูลเสนาสนํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาโห กรณีโย** บรรพชาอุปสมบทแล้วให้ท่านทั้งหลายไปอยู่ในป่าในเขา รุกขมูลร่มไม้ ที่แจ้งอัพโภกาส ที่อากาศดีๆ อันเป็นสถานที่ปราศจากสิ่งรบกวน และบำเพ็ญได้สะดวกสบาย จงอุตส่าห์พยายามอยู่และบำเพ็ญในสถานที่นั้นตลอดชีวิตเถิด ไม่ใช่ธรรมดา ตลอดชีวิต

ที่เชียงใหม่จึงมีเพชรน้ำหนึ่งผุดขึ้นหลายองค์ เชียงใหม่รู้สึกว่าเด่นมาก นับแต่**หลวงปู่มั่น หลวงปู่ขาว หลวงปู่พรหม หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ** เท่าที่เรานับได้ ๕ องค์ เอ ! **หลวงปู่สิม** ก็ดูว่าจะอยู่ที่นั่นล่ะมัง **หลวงปู่สิม**นี้องค์หนึ่ง รวม ๖ องค์เท่าที่จำได้นะ มีแต่เพชรน้ำหนึ่งผุดขึ้นที่เชียงใหม่ สถานที่เช่นนั้นล่ะ เป็นสถานที่เพาะท่านผู้เลิศเลอ ในป่าในเขาๆ

ท่านอยู่ในป่าในเขาทั้งนั้นแหละ ก็ตรงกับพระโอวาทที่ทรงสอนสดๆ ร้อนๆ จนกระทั่งทุกวันนี้ ถือเป็นสำคัญมากทีเดียว **รุกฺขมูลเสนาสนํ** พอบวชเสร็จแล้วอุปัชฌาย์ต้องสอน ไม่สอนไม่ได้ คือเด็ดขาด ให้อยู่ตามรุกขมูลร่มไม้ในป่าในเขา ตามถ้ำ เงื้อมผา ป่าช้าป่ารกชัฏ ที่แจ้งลอมฟาง อันเป็นสถานที่เหมาะสมกับการบำเพ็ญธรรม ปราศจากสิ่งรบกวน จงอุตส่าห์พยายามอยู่และบำเพ็ญในสถานที่เช่นนั้นตลอดชีวิตเถิด นั่นฟังซิ ของเล่นเมื่อไร ตลอดชีวิต

ครูบาอาจารย์องค์ไหนที่ปรากฏชื่อลือนาม มักจะออกมาจากป่าจากเขา อยากจะว่าทั้งนั้นนะ อย่างที่ว่าเชียงใหม่ก็ในป่าในเขาทั้งนั้นท่านสำเร็จออกมา คืออยู่ในป่าในเขาทัศนียภาพต่างๆ เป็นคุณหมดเลย ต้นไม้ใบหญ้ามองไปที่ไหนเป็นธรรมสอนตนตลอดเวลา”

ปฏิปทาของหลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่สิม

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม และ **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** เป็นพระมหาเถระประเภท **“เพชรน้ำหนึ่ง”** ที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยและชอบพอกันมาก แต่ปฏิปทาของพระมหาเถระทั้งสามองค์นี้แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ดังนี้

หลวงปู่แหวน นี่ ท่านเงียบเลย ไม่ถามไม่ตอบ ไม่ถามไม่พูดอะไรเลย

หลวงปู่ตื้อ ท่านพูดเก่งมาก ท่านสอนธรรม บางครั้งนาน ๒ ชั่วโมง หรือ ๓ ชั่วโมง ท่านพูดคุยเรื่องโน้นเรื่องนี้ พอค่ำมาก็นำทำวัตรสวดมนต์ ทำวัตรเสร็จ ท่านก็หันหน้ากลับมา ทีนี้ท่านจะเทศน์สอน การปฏิบัติทางจิตให้เกิดความสงบอย่างไร อะไรที่วุ่นวาย ท่านให้จับตัวนั้นให้ได้ มองดูภายใน พอได้เห็นชัดอย่างนั้น ก็สามารถกำหนดความดีเข้าสู่จิตใจได้แล้ว ท่านว่าอย่างนั้น

หลวงปู่สิม ท่านก็เป็นพระที่เงียบๆ ไม่ค่อยพูดอะไรนัก เมื่อสอนธรรมะเท่านั้นที่หลวงปู่จะพูดสอนนานๆ ส่วนเวลาที่นั่งฉันน้ำชาร่วมกับพระอื่นๆ ท่านจะพูดน้อยมาก ไม่ถามไม่ตอบ

อดทนต่อสู้กับความอดอยากและความหนาวเย็นทางภาคเหนือ

หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ท่านพักและจำพรรษาอยู่ภาคเหนือนานถึง ๑๑ ปี สถานที่ท่านพักจำพรรษาแต่ละแห่งนั้น นอกจากอยู่ในที่ป่าเปลี่ยว อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลผู้คน ซึ่งต้องทนต่อความอดอยากขาดแคลนในปัจจัย ๔ แล้วสถานที่ดังกล่าวล้วนมีสภาพเป็นป่าเป็นเขา ธรรมชาติต้นไม้ขึ้นปกคลุมหนาทึบอุดมสมบูรณ์มาก ดังนั้น สภาพอากาศจึงหนาวเย็นมากถึงขั้นหนาวเหน็บโดยเฉพาะช่วงฤดูหนาว พระศิษย์ที่พักจำพรรษากับหลวงปู่มั่น จึงต้องมีความเพียรและมีความอดทนอย่างยิ่งยวด

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ตามประวัติท่านได้ติดตามหลวงปู่มั่นอย่างใกล้ชิดในระยะแรกๆ ที่หลวงปู่มั่นขึ้นภาคเหนือ ก่อนที่**หลวงปู่เจี๊ยะ**จะมอบกายถวายตัวเป็นศิษย์อุปัฏฐาก หลวงปู่ตื้อท่านย่อมประสบกับความทุกข์ยากลำบากอย่างแสนสาหัส ทั้งจากความหนาวเย็นถึงขั้นหนาวเหน็บและจากความอดอยากขาดแคลน ท่านจึงต้องมีความเพียรและความอดทนอย่างสูงยิ่ง ซึ่งประวัติในตอนนี้ของ**หลวงปู่ตื้อ**ไม่ได้บันทึกไว้ จึงขอยกกรณีของ**หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท** ซึ่งเป็นพระอุปัฏฐากใกล้ชิดหลวงปู่มั่นในรุ่นต่อมา ดังนี้

"เมื่อออกพรรษา ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ **หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท** กับ **ท่านพ่อเฟื่อง โชติโก** ได้ติดตามหา**หลวงปู่มั่น**จนพบท่านที่ **วัดร้างป่าแดง** (วัดป่าอาจารย์มั่น) อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และได้เข้าไปถวายตัวเป็นศิษย์ คืนนั้นอากาศหนาวเย็นมาก ท่านพักเพียงคืนเดียว หลวงปู่เจี๊ยะก็ชวนท่านพ่อเฟื่องหนีความหนาว ซึ่งหลวงปู่มั่นท่านรู้วาระจิต พอรุ่งเช้าเมื่อพบหลวงปู่มั่นจึงถูกเอ็ดโดยประวัติหลวงปู่เจี๊ยะ ได้บันทึกเหตุการณ์ตอนนี้ไว้ ดังนี้

เมื่อรับฟังโอวาทจาก**ท่านพระอาจารย์มั่น**ด้วยความซาบซึ้งแล้ว ต่างก็เข้าสู่ที่พักด้วยใจที่แข็งแกร่ง แต่ด้วยอากาศที่หนาวเหน็บเข้าไปภายในนั้น ทำให้เนื้อตัวสั่นเทา มีแต่เพียงจีวรบางๆ เป็นที่ห่อหุ้มร่างกาย เมื่อตกดึกๆ นอนไม่หลับ จึงเดินเข้าไปหาท่านเฟื่อง แล้วกระซิบท่านเบาๆ อันเป็นการหยั่งเชิงดูหมู่เพื่อน ว่าจะเป็นไปอย่างไร คิดอย่างไร ว่า

"เฟื่องเว้ย... หนาวเว้ย... กลับบ้านดีกว่า..."

ท่านเฟื่องก็นิ่งเฉย ไม่ตอบแต่อย่างใด ส่วนภายในใจของเรานั้น ก็ไม่ได้ถอยแต่อย่างใดเช่นเดียวกัน

พอรุ่งเช้าวันใหม่ มองเห็นลายมือพอรู้ มองดูชายหญิงพอออกว่าเป็นชายหรือหญิง มองต้นไม้ออกว่าเป็นต้นไม้อะไร ก็ออกจากที่พักอันเป็นเพิงเล็กๆ มุงด้วยใบตอง มีหลังคาพอกันน้ำค้าง

ที่นอนก็เป็นแคร่ไม้ไผ่โยกเยกๆ เดินมากระท่อมน้อยอันเป็นศาลาหอฉัน

พอท่านพระอาจารย์มั่นเห็นหน้าเท่านั้นแหละ เหมือนดั่งว่าสายฟ้าฟาดลงบนกระหม่อมทันที

"คนทะลงทะเลไม่มีความอดทน ไป...ไป ไม่มีใครอาราธนามาที่นี่"

ท่านพูดเสียงดุดัง นัยน์ตาก็กราดกร้าวเหมือนพญาเสือโคร่งใหญ่ เป็นกิริยาที่หมู่แมวๆ อย่างพวกเราต้องหมอบคลาน ก้าวขาก็ไม่ออก เรื่องวาระจิตนี่ ท่านรู้ทุกอย่าง จะพูดจะคิดอะไรอยู่กับท่านต้องระวัง ประมาทไม่ได้เป็นบาปใหญ่ เพราะท่านเป็นพระอรหันต์ เมื่อตั้งสติไว้กำหนดไว้ได้แล้วค่อยก้าวเท้าเดินต่อไปด้วยความนอบน้อม

คำพูดของท่านเพียงเท่านั้นล่ะ มันวนเวียนอยู่ในใจ จะคิดอะไร จะพูดอะไร เหมือนถูกคนสะกดบังคับให้ต้องเป็นไปตามแบบของท่าน ก็ได้แต่เพียงเตือนตนไว้ในใจว่า

"เอาล่ะนะ เจอของจริงแล้ว ระวังตัวให้ดี"

จากนั้นมา ท่านก็เมตตาใช้ทำนั่นทำนี่ ดูแลอุปัฏฐากใกล้ชิดท่าน จิตใจก็ค่อยคุ้นๆ กับท่านสบายใจขึ้นบ้าง

จึงย้อนนึกถึงคำพูดท่านพ่อลี ก่อนที่จะมาว่า

"ท่านจะอยู่กับหลวงปู่มั่นได้หรือ ? ทุกขณะจิตของท่าน องค์หลวงปู่ใหญ่ท่านจะทราบหมด ถ้าจะไปอยู่กับท่าน อย่าให้เสียชื่อเรานะ"

การที่ได้อยู่กับพระที่สมบูรณ์ทั้งความรู้ภายในและความประพฤติ นับว่าเป็นโชคอย่างมหาศาล การอยู่การฉัน ก็นับว่าลำบากมากในสายตาของชาวโลก แต่ถ้าเป็นนักธรรม ถือว่าสมบูรณ์พอดีๆ"

สำหรับอาหารการขบฉัน เมื่อ**หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท** วัดป่าภูริทัตตปฏิปทาราม ท่านเห็นญาติโยมนำอาหารดีๆ มาถวายท่าน ท่านนึกถึงหลวงปู่มั่นแล้ว ท่านถึงกับน้ำตาไหล ท่านพูดว่า **"หลวงปู่มั่นอยู่ในป่าในเขาตลอดชีวิต ท่านไม่เคยฉันอาหารดีๆ อย่างนี้เลย"**

เรื่องการขบการฉันอย่างอดอยากขาดแคลนขององค์หลวงปู่มั่นนั้น **ท่านพระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต** ได้เทศนาธรรมไว้ ดังนี้

“**หลวงปู่เจี๊ยะ**กับ**หลวงตา**ท่านพูดบ่อย หลวงตาท่านบอกนะ เวลาหลวงปู่มั่นท่านเล่าให้ฟังถึงตอนที่อยู่ในป่า แล้วท่านอยู่คนเดียว เวลามันทั้งอดทั้งอยาก ทั้งต่างๆ ท่านพูดไปปกติ ท่านเล่าไว้เป็นคติแบบอย่าง แต่หลวงตาบอกว่าท่านต้องเบือนหน้าเข้าข้างฝาแอบเช็ดน้ำตา หลวงตานะ

คนเล่าท่านเล่าไว้เป็นคติ ไอ้คนฟังนะต้องเบือนหน้าเข้าข้างฝา แล้วเช็ดน้ำตาตัวเอง ชีวิตของท่านเป็นแบบนั้น ถ้าพูดถึงทางโลก ความสุขทางโลกไม่มีเลย นี่มันเป็นแบบอย่างไง แล้วมันมั่นคงในหัวใจได้อย่างไรล่ะ ?

หลวงปู่เจี๊ยะท่านพูด เวลามีอาหารนะ ท่านคิดถึง**หลวงปู่มั่น** หลวงปู่มั่นไม่เคยฉันแบบนี้ แล้วเวลา**หลวงปู่กงมา**มาเที่ยวภาคกลาง มาเห็นพระกรรมฐานนะร้องไห้เหมือนกัน ถ้าลองขบฉันกันแบบนี้ กรรมฐานตายหมด กรรมฐานจะไม่เหลือรอด ถ้าขบฉันกันแบบนี้กรรมฐานตายหมด”

การรักษารอยมือรอยเท้าพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น

การพักภาวนาและอยู่จำพรรษาของพระธุดงคกรรมฐานศิษย์สายท่านพระอาจารย์มั่น เช่น **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ขาว อนาลโย หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่สาม อกิญฺจโน หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ฯลฯ ท่านจะเดินธุดงค์มาพักภาวนาและอยู่จำพรรษาตามสถานที่ที่**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านเคยไปปักกลดภาวนาแทบทั้งสิ้น เพราะสถานที่นั้นเป็นธรรมสถานอันมงคลศักดิ์สิทธิ์เหมาะกับการภาวนา เป็นการแสดงความเคารพธรรม

และที่สำคัญเป็นการรักษารอยมือรอยเท้าของ**พ่อแม่ครูอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** ซึ่งท่านได้รับการเคารพเทิดทูนบูชาว่า **ท่านเป็นพระปรมาจารย์ใหญ่ฝ่ายพระธุดงคกรรมฐาน และท่านเป็นพระอรหันตสาวกองค์สำคัญองค์หนึ่งในครั้งกึ่งพุทธกาล** เพื่อให้เหล่าบรรดาพุทธบริษัทในภายภาคหน้าจะได้เห็นร่องรอยธรรมประวัติอันงดงาม ที่พ่อแม่ครูอาจารย์ธุดงค์ปฏิบัติธรรมต่อสู้กับกิเลสตัณหา และต่อสู้กับความทุกข์ยากลำบากอย่างโชกโชนแสนสาหัส ตลอดได้เห็นธรรมสถานอันมงคลศักดิ์สิทธิ์แสนสงัดวิเวกที่อยู่ตามป่าตามเขาของพ่อแม่ครูอาจารย์ เฉกเช่นเดียวกับในครั้งพุทธกาล ซึ่งพุทธบริษัทต่างได้รู้จักสังเวชนียสถานทั้ง ๔ แห่งขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดรู้จักธรรมสถานของพระอรหันตสาวกในครั้งพุทธกาล เช่น ถ้ำสุกรขาตา ถ้ำที่พระสารีบุตรพระอัครสาวกเบื้องขวาบรรลุธรรม เป็นต้น

ซึ่งกาลต่อมา สถานที่หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ไปธุดงค์บำเพ็ญภาวนาได้กลายเป็นธรรมสถานอันมงคลศักดิ์สิทธิ์ ครูบาอาจารย์พระศิษย์ได้รักษาธรรมสถานเหล่านั้น ได้รักษาข้อวัตรปฏิปทา และได้พัฒนาเป็นวัดป่าเผยแผ่ธรรมะคำสอนทางภาคเหนือต่อไป

ตามประวัติของ**หลวงปู่ตื้อ**ก็เช่นกัน ท่านได้มาอยู่จำพรรษาและพัฒนาสถานที่ที่หลวงปู่มั่นเคยมาปักกลดภาวนา เช่น วัดโรงธรรมสามัคคี วัดป่าน้ำริน วัดอรัญญวิเวก วัดป่าดาราภิรมย์ เป็นต้น

ส่วน **หลวงปู่แหวน** ได้พัฒนาวัดป่าน้ำริน วัดอรัญญวิเวก **หลวงปู่สิม** ได้พัฒนาสำนักสงฆ์ที่บ้านแม่กอยขึ้นเป็นวัด ให้ชื่อว่า วัดป่าอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต) เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงพระอาจารย์ใหญ่ของท่าน

การรักษารอยมือรอยเท้า**พ่อแม่ครูอาจารย์มั่น วัดป่าภูริทัตตถิราวาส หรือ วัดป่าบ้านหนองผือ** ตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เป็นวัดสำคัญอีกแห่งหนึ่ง เป็นสถานที่**พ่อแม่ครูอาจารย์มั่น**ได้อยู่จำพรรษาเป็นวาระสุดท้ายก่อนจะเข้าสู่อนุปาทิเสสนิพพาน และต่อมา**วัดป่าบ้านหนองผือ** ได้เป็นธรรมสถานอันมงคลศักดิ์สิทธิ์สำคัญของพุทธศาสนิกชนได้กราบไหว้สักการบูชามาตราบเท่าทุกวันนี้ ตามประวัติ**หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร** พ.ศ. ๒๕๑๖ – ๒๕๑๗ พรรษาที่ ๔๙ – ๕๐ หลวงปู่หลุยท่านได้กลับไปบูรณะวัดป่าบ้านหนองผือ ดังนี้

“ท่าน (หลวงปู่หลุย) ได้เห็นว่า หลังจากที่**ท่านพระอาจารย์มั่น**ได้มรณภาพแล้ว สภาพ**วัดป่าบ้านหนองผือ**ดูทรุดโทรมมาก ระยะนั้นแทบไม่มีใครที่จะมาดูแล ได้กล่าวกันว่า แม้แต่สถานที่**ท่านพระอาจารย์มั่น**เคยอยู่ถ่าย ก็ได้มีผู้มาขอขุดเอาดินไป ซึ่งกล่าวกันว่าเป็นพระธาตุทั้งนั้น อย่าว่าแต่กระดูกของท่านจะกลายเป็นพระธาตุเลย แม้แต่สิ่งซึ่งถ้าเป็นบุคคลธรรมดาก็จะถือเป็นของปฏิกูลสกปรกโสมมน่าสะอิดสะเอียน ของดีท่านถ่ายทิ้งลงแล้ว หากเป็นของผู้บริสุทธิ์ สิ่งใดผ่านร่างท่าน ผ่านการภาวนาแผ่เมตตาชำระความบริสุทธิ์อยู่ตลอด มูลมูตรมูลคูถจึงกลายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไป

ท่านไปจัดการสอนให้ชาวบ้านรู้จักรักและภาคภูมิใจ ในสิ่งที่**ท่านพระอาจารย์มั่น**ได้ฝากร่องรอยไว้ จะเป็นกุฏิของท่านก็ดี ศาลาธรรมก็ดี บริเวณวัด ทางจงกรม ขอให้รักษาไว้ให้อยู่ในสภาพเดิมดังที่**ท่านพระอาจารย์มั่น**ได้เคยอยู่

ท่านกล่าวกับชาวบ้านไว้ว่า สถานที่นี้จักมีชื่อเสียงต่อไปอีกนานแสนนาน พวกเราอยู่แล้วก็จะตายไปเพียงอายุเท่าชั่วชีวิตของเรา แต่สถานที่นี้จะอยู่ตลอดไป เพราะเป็นสถานที่พระอรหันต–มหาเถรเจ้าได้มาอยู่ในระยะเวลาปัจฉิมวัยของท่าน เป็นสถานที่ได้อบรมบ่มร่ำสอนศิษย์ของท่านให้กลายเป็นต้นโพธิ์ธรรมอันงดงามในพระพุทธศาสนา แตกกิ่งก้านสาขาเป็นที่พักพึ่งพิงทางใจแก่พุทธศาสนิกชนทั่วประเทศ แต่ละต้นต่างมีชื่อเสียงขจรขจายตามรอยต้นโพธิ์พ่อโพธิ์แม่ คือ**ท่านพระอาจารย์มั่น**

โพธิ์ธรรมเหล่านั้นที่ได้รับธรรมจากบ้านหนองผือมีอีกมากมายหลายองค์ อย่างเช่น **หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ขาว หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ตื้อ หรือท่านอาจารย์พระมหาบัว** หรือรุ่นเล็กๆ ต่อไป เช่น **ท่านพระอาจารย์วัน ท่านพระอาจารย์จวน ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง** เป็นอาทิ พวกท่านชาวบ้านหนองผือควรจะต้องบำรุงรักษาสถานที่เหล่านั้น อาจจะขาดแคลนกำลังทรัพย์ แต่คนไทยจากจังหวัดถิ่นอื่นก็คงจะส่งมาให้ความช่วยเหลือได้

พวกเจ้าอาจจะไม่มีกำลังทรัพย์ แต่เจ้ามีกำลังกายที่จะช่วยบำรุงให้อยู่ต่อไป อย่างน้อยรักษาความสะอาดเรียบร้อยไว้ อย่าให้สกปรกรกรุงรัง ทางเดินจงกรมเป็นดินก็ต้องให้ดูแลไว้ พระสงฆ์องค์เจ้าที่จะมาจำพรรษาอยู่ที่นี่เป็นการสืบต่อพระพุทธศาสนา ก็ขอให้ถวายการอุปัฏฐากอย่างดี”

จำพรรษา วัดโรงธรรมสามัคคี

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ตามประวัติท่านเคยจำพรรษาที่ **วัดโรงธรรมสามัคคี** อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แต่ไม่ได้บันทึกปีที่ท่านอยู่จำพรรษา

ตามประวัติบอกเล่า **วัดโรงธรรมสามัคคี** เดิมเป็นเพียงอารามเล็กๆ ที่อยู่ในบริเวณสวนมันแกว บ้านตลาดสันกำแพง ต่อมามีคณะผู้ศรัทธาได้ทำการซื้อที่ดินดังกล่าว แล้วยกให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ฟังเทศน์ โดยได้ก่อสร้างศาลาบำเพ็ญบุญขึ้นหลังหนึ่ง ชาวบ้านจึงเรียกตามสำเนียงคำเมืองว่า “โฮงธรรม” (โรงธรรม) โดยจะอาราธนานิมนต์พระภิกษุจากวัดต่างๆ มาเพื่อรับภัตตาหารและเทศนาธรรมทุกวันพระในช่วงเข้าพรรษา

ที่ **“โรงธรรม”** แห่งนี้ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ได้รับกิจนิมนต์จากศรัทธาญาติโยมอำเภอสันกำแพง ท่านได้มาพักอยู่ “โรงธรรม” ประมาณ ๒๐ กว่าวัน ซึ่งท่านมาเพียงลำพังองค์เดียว

ปี พ.ศ. ๒๔๘๑ ชาวบ้านได้กราบอาราธนา **หลวงปู่กู่ ธมฺมทินฺโน หลวงปู่กว่า สุมโน** พระกรรมฐานสายพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต มาจำพรรษา ในปีต่อๆ มาชาวบ้านได้กราบอาราธนานิมนต์พระสายกัมมัฏฐานมาจำพรรษาโดยมิได้ขาด เช่น **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เป็นต้น

ปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๗ **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ท่านได้มาพักจำพรรษาอยู่ที่วัดโรงธรรมสามัคคี โดยหลังจากที่ท่านได้กราบลาแยกจากหลวงปู่มั่นแล้ว ท่านก็ออกเดินธุดงค์ลงไปทางอำเภอสันกำแพง และเข้าพักที่ วัดโรงธรรมสามัคคี นานถึง ๕ ปี ซึ่งขณะนั้นยังเป็นสำนักสงฆ์ชั่วคราว ต่อมาจึงมีการสร้างเสนาสนะและถาวรวัตถุขึ้นไปตามลำดับ

จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๔๙๓ จึงได้กราบอาราธนา **หลวงปู่ทองบัว ตนฺติกโร** มาเป็นเจ้าอาวาส มีคณะศรัทธาซื้อที่ดินถวายเพิ่ม และได้ตั้งเป็นวัดโดยถูกต้องตามหนังสือที่ ๔๒๕ / ๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ คณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่ตั้ง **หลวงปู่ทองบัว ตนฺติกโร** เป็นเจ้าอาวาส

ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา มีความกว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร ได้สร้างอุโบสถกว้าง ๗.๕๐ เมตร ยาว ๒๔ เมตร

ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ทำการผูกพัทธสีมา ตัดหวายลูกนิมิต โดยมีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปรินายก (จวน อุฏฺฐายี) เป็นองค์ประธาน

ที่วัดโรงธรรมสามัคคีนี้ เคยเป็นสถานที่ที่ครูบาอาจารย์หลายท่านในอดีตเคยมาพักภาวนา และเคยอยู่จำพรรษา ได้แก่ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต หลวงปู่กู่ ธมฺมทินฺโน หลวงปู่กว่า สุมโน หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร หลวงปู่ทองบัว ตนฺติกโร** เป็นต้น

ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นนักรบธรรมที่ผจญภัยเสี่ยงเป็นเสี่ยงตายตามป่าดงพงไพรมาตลอดชีวิตแห่งการธุดงค์ แต่ท่านก็แคล้วคลาดปลอดภัยจากภยันตรายทุกครั้งไป สาเหตุเป็นเพราะท่านได้รักษาพระธรรมวินัย ถือศีลอย่างเคร่งครัดบริสุทธิ์ ไม่ด่างพร้อย การปฏิบัติธรรมนับแต่ด้านสมาธิธรรม จนถึงด้านพิจารณาทางด้านปัญญาธรรม เพื่อถอดถอนกิเลสออกจากใจก็เป็นไปอย่างรวดเร็วก้าวหน้า ทำให้เกิดเป็นอำนาจธรรมที่คอยปกป้องคุ้มครองรักษาท่านในขณะออกธุดงคกรรมฐานได้เป็นอย่างดี สมดังบทธรรม **"ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารึ"** ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม

การออกธุดงคกรรมฐาน **ท่านพระอาจารย์เสาร์** และ **ท่านพระอาจารย์มั่น** ท่านจะสอนพระศิษย์โดยเน้นในเรื่อง **ศีล สมาธิ ปัญญา** แยกออกจากกันไม่ได้ เป็นธรรมเครื่องหนุนกันไปตามลำดับ ซึ่ง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้ดำเนินตามหลักของศีล สมาธิ ปัญญา มาโดยตลอด โดย**องค์หลวงตาพระมหาบัว** ท่านได้แสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง ศีล สมาธิ ปัญญา ไว้ดังนี้

"สีลปริภาวิโต สมาธิ มหปฺผโล โหติ มหานิสํโส ศีล อบรมกาย วาจา ใจของตนให้มีความสงบร่มเย็นจนกลายเป็นสมาธิ ใจเป็นสมาธิขึ้นมาได้ เพราะใจไม่วอกแวกคลอนแคลนว่าได้ไปทำผิดศีลข้อไหนๆ ใจก็ไม่เป็นกังวล มาบำเพ็ญจิตตภาวนาก็มีความสงบร่มเย็นขึ้นมา เป็นสมาธิขึ้นมาได้

สมาธิปริภาวิตา ปญฺญา มหปฺผลา โหติ มหานิสํสา สมาธิเป็นเครื่องหนุน เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงปัญญาให้มีกำลังแก่กล้า พิจารณาในสภาวธรรมทั้งหลาย ตั้งแต่กายของตนออกไปทั่วแดนโลกธาตุ ขาดกระจัดกระจายไปจากความยึดมั่นถือมั่นขึ้นไปโดยลำดับลำดา มันหนุนกันเป็นอย่างนี้ไปนะ ศีลหนุนจิตให้เป็นสมาธิ สมาธิหนุนปัญญาให้มีความเฉลียวฉลาดแก่กล้าสามารถ

ปญฺญา ปริภาวิตํ จิตฺตํ สมฺมเทว อาสเวหิ วิมุจฺจติ ปัญญาเป็นเครื่องซักฟอกจิตใจให้มีความผ่องใสจนกระทั่งถึงหลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวงโดยชอบ คือ ปัญญา นี่ให้นำมาใช้”

พุทโธช่วยให้พ้นภยันตรายได้

เป็นที่ยอมรับในวงกรรมฐานสาย**ท่านพระอาจารย์เสาร์** และ **ท่านพระอาจารย์มั่น** รวมทั้งบรรดาลูกศิษย์ลูกหาต่างก็มีความเชื่อมั่นว่า นับตั้งแต่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านบวชมาในพระพุทธศาสนา ท่านก็ได้ดำเนินปฏิปทาในการปฏิบัติธรรมอย่างอุกฤษฏ์เคร่งครัด ท่านไม่เคยรู้สึกอ่อนแอท้อแท้ต่ออุปสรรคต่างๆ หลวงปู่ท่านบอกว่า **“จงสละไปเถิดวัตถุธรรม เพื่อความดี คือพระธรรม อันเป็นความดีที่สุดของชีวิต”**

จากเรื่องราวชีวิตของหลวงปู่ จะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่ท่านได้ออกธุดงค์ครั้งแรกเป็นต้นมาก็ผจญกับภยันตรายจากสัตว์ป่า ตลอดจนสิ่งเร้นลับตามป่าตามเขา เช่น เจ้าที่เจ้าทาง เปรต ผี และวิญญาณทั้งหลายมาทดสอบความเข้มแข็งทางจิตใจ เพื่อจะเอาชนะท่านเสมอ แต่ด้วยสาวกวิสัยศิษย์พระตถาคตแล้ว ท่านไม่เคยอ่อนแอท้อแท้ หรือลดละความพยายามในการปฏิบัติธรรมเลย

การท่องธุดงค์ของหลวงปู่ มักจะเป็นการผจญภัยใกล้ต่ออันตรายในชีวิตเสมอ นับเป็นปกติที่หลวงปู่ไม่ได้ฉันอาหารติดต่อกันตั้งแต่ ๗ – ๑๕ วัน เพราะต้องท่องเที่ยวอยู่ในป่าในเขาที่ไม่พบบ้านเรือนผู้คนเลย ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า หลวงปู่ตื้อและพระธุดงค์ทั้งหลายท่านไม่มีความพึงพอใจในการกระทำเช่นนั้น แต่ท่านเต็มใจทำไปเพื่อความเห็นแจ้งตามแนวทางธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแท้จริง

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นองค์หนึ่งที่ได้ดำเนินตามรอยองค์พระบรมศาสดาในข้อรุกขมูลอยู่ป่าอยู่เขาอย่างแท้จริง นับแต่เป็นพระหนุ่มพรรษายังไม่มากได้ออกเที่ยวธุดงค์

เมื่อเวลาท่องธุดงค์ในป่าเขาที่ห่างไกลบ้านผู้คน ท่านจะต้องนึกเอา **“พุทโธ”** เป็นอารมณ์ทำให้เกิดกำลังใจ จิตใจแช่มชื่น ขจัดความหวาดกลัวได้เป็นอย่างดี ทั้งทนต่อความหิว และความกระวนกระวายลงได้ ท่านยอมสละตายมอบกายถวายชีวิตเพื่อค้นหาพระธรรม จึงไม่มีอะไรที่จะเป็นอุปสรรคต่อการบำเพ็ญเพียรของท่านเลย ท่านมีใจเด็ดเดี่ยวมุ่งมั่นต่อการค้นหาพระธรรม

อย่างแท้จริง

การระลึก **"พุทโธ"** ของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** นับแต่หลวงปู่ตื้อท่านเป็นพระหนุ่มออกเดินธุดงค์ช่วยให้ท่านพ้นภยันตรายนานัปการครั้งแล้วครั้งเล่า สมดังบทสวดธชัคคสูตร ที่องค์สมเด็จ–พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงประทานพระโอวาทนี้ไว้ในครั้งพุทธกาล ดังองค์หลวงตาพระมหาบัวได้เทศนาธรรมไว้ดังนี้

"... ที่ท่านสอนพระ พระพุทธเจ้าสอนเอง สอนให้ไปอยู่ในป่า ที่น่ากลัวเท่าไรๆ ในขั้นเริ่มต้นจิตอย่าห่างจากพระพุทธเจ้า หรือพระธรรม หรือพระสงฆ์ ให้ติดแนบอยู่นั้น ความกลัวทั้งหลายจะหายไปๆ ดังท่านแสดงไว้ในธชัคคสูตรก็เห็นไม่ใช่หรือ

อรญฺเญ รุกฺขมูเล วา สุญฺญาคาเรว ภิกฺขโว

อนุสฺสเรถ สมฺพุทฺธํ ภยํ ตุมฺหาก โน สิยา

จากนั้นก็ให้ระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เช่น ไปอยู่ในเรือนว่าง ในป่า รุกขมูลร่มไม้ซึ่งเป็นที่เปลี่ยว ถ้าเกิดความหวาดเสียวความกลัวขึ้นมา ให้ระลึกถึงพระพุทธเจ้า ถ้าระลึกถึงพระพุทธเจ้าไม่ระงับ ให้ระลึกถึงพระธรรม ระลึกถึงพระธรรมแล้วยังไม่ระงับ ให้ระลึกถึงพระสงฆ์ ท่านบอกไว้ในธชัคคสูตร แล้วความกลัวนั้นจะสงบไป

เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าท่านถึงสอนให้อยู่ในป่าในเขา พอมีความจำเป็นเข้ายึดธรรมปั๊บคือธรรมมีอำนาจ พอยึดธรรมปั๊บ จิตใจก็อบอุ่นๆ จากนั้นเกิดความกล้าหาญชาญชัย นั่นเห็นไหมในขณะที่เราไปอยู่ทีแรกมันกลัว กลัวมากทีเดียว สติกับจิตกับคำบริกรรม ถ้าในขั้นคำบริกรรมนะให้ติดกับนั้น เรื่องความกลัวทั้งหลายจะหายไปหมด

การพิจารณาธรรม มันตามขั้นของธรรม คือตามขั้นของจิต จิตอยู่ในขั้นใดๆ ก็พิจารณาตามขั้น เช่น อยู่ในขั้นที่จะตั้งรากตั้งฐาน จิตกลัว ท่านให้ยึดคำบริกรรม นี้คือที่พึ่งของจิตในขั้นนี้ พอจิตสงบเย็นเข้าไปๆ แล้วจิตมีสมาธิไม่ออกที่อื่น ให้อยู่กับสมาธิ แน่ะ จิตอยู่กับสมาธิ ตั้งมั่น รู้เด่นอยู่ในนั้นก็ไม่มีอะไร พอก้าวเข้าสู่วิปัสสนา เอาล่ะทีนี่ แยกธาตุ แยกขันธ์ ไปอยู่ในป่าในเขาอย่างนี้มันกลัวเสือก็ไล่หาเสือ แยกวิปัสสนาธาตุเสือกับธาตุเราต่างกันอย่างไรบ้าง ผม ขน เล็บ ฟัน หนังของเสือกับของเราต่างกันอย่างไร แยกออกไป เป็นเนื้อ เป็นหนัง เอ็น กระดูก ของสัตว์นั้นกับเราต่างกันอย่างไร กลัวกันหาอะไร นั่น เรียกว่า วิปัสสนา มันเป็นเองนะ เป็นตามขั้นของจิต

ผู้ไม่ได้ก้าวขึ้นสู่เวทีที่สำคัญๆ ไม่ค่อยจะเข้าใจเรื่องเหล่านี้ ส่วนมากมักจะเป็นผู้ที่เข้าสู่จุดสำคัญๆ ที่น่ากลัวมากๆ นั่นล่ะเข้าสงคราม จะได้เห็นเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างกิเลสกับธรรมอยู่ในจิต อันนี้เราก็เลยได้พอมาพูดให้บรรดาลูกศิษย์ลูกหาฟัง เหล่านี้คือ เราผ่านมาแล้วทั้งนั้นเป็นเครื่องทดสอบ สิ่งเหล่านั้นเป็นหินลับปัญญา พอถึงขั้นปัญญาแล้วทุกสิ่งทุกอย่างเป็นหินลับปัญญาไปหมด...”

ท่านมุ่งมั่นฝึกฝนอบรมสั่งสอนตนเองก่อน

พระธุดงคกรรมฐานศิษย์สายท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น ในสมัยยุคต้นๆ หรือ**กองทัพธรรม** จะดำเนินตามแนวปฏิปทาของท่านพระอาจารย์ใหญ่ทั้งสองที่วางไว้อย่างเคารพบูชา และจะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด คือ **ท่านจะมุ่งมั่นฝึกฝนอบรมสั่งสอนตนเองก่อน จึงจะอบรมสั่งสอนผู้อื่น** กล่าวคือ หากท่านประพฤติปฏิบัติธรรมไปแล้ว ยังไม่บรรลุอริยธรรมขั้นสูงสุดเป็นพระอรหันต์ ท่านก็ไม่ยอมคลุกคลีเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ท่านก็ยังเร่งรีบบำเพ็ญความเพียรอย่างอุกฤษฏ์ยิ่งยวดต่อไป

เมื่อท่านประสบผลสำเร็จสมตามความปรารถนาเป็นศาสนทายาท สืบทอดพระพุทธศาสนาแล้ว ท่านก็ยังคงบำเพ็ญเพียรภาวนาเป็นวิหารธรรมของท่านอย่างไม่ลดละไปตลอดชีวิตจวบจนท่านละจากโลกนี้ไป เพื่อรักษาธาตุขันธ์ เพื่อบำเพ็ญประโยชน์แก่โลก โดยท่านจะรับภาระหน้าที่อบรมสั่งสอนหมู่คณะในวงกรรมฐาน เพื่อทดแทนบุญคุณของท่านพระอาจารย์ใหญ่ทั้งสอง ทั้งนี้เพื่อสร้างศาสนทายาทให้สืบทอดพระพุทธศาสนาต่อไป ทั้งท่านเมตตาสงเคราะห์สั่งสอนสัตว์โลกโดยเทศนาธรรมโปรดมนุษย์ เทพยดา อินทร์ พรหม และเป็นเนื้อนาบุญของพุทธบริษัทจะได้บำเพ็ญบุญกับท่าน ตลอดจนท่านได้แผ่เมตตาอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้บรรดาสรรพสัตว์ทั่วทั้งสามแดนโลกธาตุเป็นปรกติประจำวัน

การฝึกฝนอบรมสั่งสอนตนเองก่อน และการบำเพ็ญประโยชน์แก่โลกมากน้อยของท่านแต่ละองค์นั้น เป็นไปตามนิสัยวาสนาบารมีที่ท่านได้บำเพ็ญมาในอดีตชาติ ถือเป็นการดำเนินตามแนวอริยวิถีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่นได้ปฏิบัติสืบทอดมาอย่างงดงาม

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นหนึ่งในกองทัพธรรม ที่มุ่งมั่นฝึกฝนอบรมสั่งสอนตนเองก่อนตามแนวปฏิปทาของ**พ่อแม่ครูอาจารย์เสาร์** และ **พ่อแม่ครูอาจารย์มั่น** ที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ท่านเป็น **“พระสมบูรณ์แบบ”** ที่ได้บรรลุอริยธรรมขั้นสูงสุด เป็นพระอรหันตสาวกสำคัญองค์หนึ่งในครั้งกึ่งพุทธกาล ที่จังหวัดเชียงใหม่ ท่านได้รับการเคารพยกย่องจาก **องค์หลวงตาพระมหาบัว**

ญาณสมฺปนฺโน ว่าเป็น **"เพชรน้ำหนึ่ง"** องค์หนึ่งในวงกรรมฐาน

นอกจากนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านยังเป็นพระแท้ที่ทรงอภิญญา มีพลังจิตวิเศษ และมีความสามารถในการสอนธรรมะอย่างยอดเยี่ยม อธิบายข้อสงสัยได้กระจ่าง สมกับที่วงกรรมฐานและบุคคลทั่วไปกล่าวขวัญกันว่า **"ท่านสำเร็จพระอรหันต์ประเภทปฏิสัมภิทาญาณ"**

อภิญญา

อภิญญา หมายถึง ความรู้ยิ่ง ความรู้เจาะตรงยวดยิ่ง ความรู้ชั้นสูง มี ๖ อย่าง คือ

๑. อิทธิวิธิ แสดงฤทธิ์ต่างๆ ได้

๒. ทิพพโสต หูทิพย์

๓. เจโตปริยญาณ ญาณที่ให้ทายใจคนอื่นได้

๔. ปุพเพนิวาสานุสติญาณ ญาณที่ทำให้ระลึกชาติได้

๕. ทิพพจักขุ ตาทิพย์

๖. อาสวักขยญาณ ญาณที่ทำให้อาสวะสิ้นไป

ข้อ ๑ – ๕ เป็นโลกียอภิญญา ข้อ ๖ เป็นโลกุตตรอภิญญา

ปฏิสัมภิทาญาณ

พระธุดงคกรรมฐานในสายท่านพระอาจารย์มั่น ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นพระอรหันต์ประเภทปฏิสัมภิทาญาณ ได้แก่ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** ฯลฯ

ปฏิสัมภิทา ความแตกฉาน ความรู้แตกฉาน ปัญญาแตกฉาน มี ๔ ประการ คือ

๑. อัตถปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในอรรถ ปรีชาแจ้งในความหมาย เห็นข้อธรรมหรือความย่อ ก็สามารถแยกแยะอธิบายขยายออกไปได้โดยพิสดาร เห็นเหตุอย่างหนึ่ง ก็สามารถคิดแยกแยะกระจายเชื่อมโยงต่อออกไปได้จนล่วงรู้ถึงผล

๒. ธัมมปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในธรรม ปรีชาแจ้งในหลัก เห็นอรรถาธิบายพิสดาร ก็สามารถจับใจความมาตั้งเป็นกระทู้หรือหัวข้อได้ เห็นผลอย่างหนึ่ง ก็สามารถสืบสาวกลับไปหาเหตุได้

๓. นิรุตติปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในทางนิรุกติ คือ ภาษา ปรีชาแจ้งในภาษา รู้ศัพท์ถ้อยคำบัญญัติและภาษาต่างๆ เข้าใจใช้คำพูดชี้แจงให้ผู้อื่นเข้าใจและเห็นตามได้

๔. ปฏิภาณปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในปฏิภาณ ปรีชาแจ้งในความคิดทันการ มีไหวพริบซึมซาบในความรู้ที่มีอยู่ เอามาเชื่อมโยงเข้าสร้างความคิดและเหตุผลขึ้นใหม่ ใช้ประโยชน์ได้สบเหมาะ เข้ากับกรณี เข้ากับเหตุการณ์

กราบคารวะพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น

ในปัจฉิมวัยของ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านเดินทางกลับภาคอีสาน และท่านได้จำพรรษาที่ **วัดป่าภูริทัตตถิราวาส (วัดป่าบ้านหนองผือ)** ตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร อันเป็นวัดสุดท้ายที่ท่านอยู่จำพรรษา ก่อนที่ท่านจะมรณภาพที่วัดป่าสุทธาวาส จะมีพระศิษย์จำนวนมากได้เดินทางไกลมากราบ เพื่อขอเข้ารับการอบรมธรรมปฏิบัติ และก็มีพระศิษย์อาวุโสหลายๆ ท่านมากราบนมัสการ เพื่อแสดงสัมมาคารวะ แสดงความกตัญญู กตเวที ต่อพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านก็เป็นพระศิษย์องค์หนึ่งที่ได้เดินทางไกลมากราบนมัสการ และได้พบกับ **หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** ซึ่งขณะนั้นเป็นพระอุปัฏฐากใกล้ชิด และในครั้งนั้น **หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็ได้สร้างวีรกรรมต่อหน้าหลวงปู่มั่นและพระศิษย์จำนวนมาก โดย**หลวงปู่ตื้อ**ฉันก่อนที่**หลวงปู่มั่น**จะให้พรและลงมือฉัน

ภาค ๑๒ พัฒนาวัดป่าดาราภิรมย์ ได้ศิษย์เอกองค์สำคัญ

พ.ศ. ๒๔๘๔ – พ.ศ. ๒๔๙๑ จำพรรษา วัดป่าดาราภิรมย์

วัดป่าดาราภิรมย์ (เสนาสนะป่าแม่ริม) อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ได้ธุดงค์มาพักปฏิบัติธรรมชั่วคราวที่ **เสนาสนะป่าแม่ริม** อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่ง **ท่านพ่อลี ธมฺมธโร** วัดอโศการาม จังหวัดสมุทรปราการ ได้มากราบนมัสการหลวงปู่มั่นที่เสนาสนะป่าแห่งนี้

ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๔ – พ.ศ. ๒๔๙๑ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้มาพักและจำพรรษาอยู่วัดป่าดาราภิรมย์ และได้พัฒนาวัด ตามแนววัดป่ากรรมฐานสายท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น โดยการถากถางที่รกร้างต่างๆ ภายในวัด รวมทั้งสร้างเสนาสนะป่าที่จำเป็นไม่หรูหรา เช่น กุฏิกรรมฐานพร้อมทางเดินจงกรม ศาลาหอฉัน เป็นต้น

หลวงปู่ตื้อ ท่านจำพรรษาอยู่ที่**วัดป่าดาราภิรมย์**นานถึง ๙ ปี สำหรับปี พ.ศ. ๒๔๙๒ – ๒๔๙๓ ท่านได้ไปจำพรรษาที่ **วัดสันติธรรม** อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และ**เสนาสนะป่าน้ำริน** อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามลำดับ และปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้กลับมาจำพรรษาอีกครั้ง

ประวัติ วัดป่าดาราภิรมย์

วัดป่าดาราภิรมย์ ในปัจจุบันตั้งอยู่ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการตั้งเป็นวัด ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ และได้ประกอบพิธีผูกพัทธสีมา เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๓

ทางวัดได้รับพระบรมราชานุญาตให้ยกเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นปีเฉลิมฉลองพระชนมายุครบ ๖ รอบ ๗๒ พรรษา แห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

ปฐมเหตุในการสร้างวัดป่าดาราภิรมย์ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ **ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺต มหาเถระ** ได้รับอาราธนาจาก**ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)** ให้มาเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเริ่มแรกที่วัดเจดีย์หลวง ซึ่งในขณะนั้นยังไม่พลุกพล่านด้วยผู้คน บรรยากาศภายในวัดเงียบสงบ ท่านอยู่พักภาวนาระยะหนึ่ง จากนั้นท่านก็ออกจาริกธุดงค์ไปแสวงหาความสงบสงัด

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ **ท่านพระอาจารย์มั่น** ได้จาริกมาทางอำเภอแม่ริม ได้พักอยู่ที่ป่าช้าร้าง บ้านต้นกอก ซึ่งในขณะนั้นเต็มไปด้วยป่าไม้สักและไม้เบญจพรรณ อยู่ติดกับบริเวณสวนเจ้าสบาย ตำหนักดาราภิรมย์ ของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี ในรัชกาลที่ ๕

ในขณะนั้นบริเวณวัดเป็นป่าไม้เบญจพรรณ (ป่าแพะ) อยู่เขตชายป่าเทือกเขาดอยสุเทพ และดอยม่อนคว่ำหล้อง ยังไม่พลุกพล่านด้วยบ้านผู้คน เป็นสถานที่เงียบสงบสงัด วิเวก เล่าลือกันว่าเป็นสถานที่ผีดุ **ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** อยู่พักภาวนาชั่วระยะหนึ่ง แสวงจาริกไปที่พระธาตุจอมแตง เพื่อจำพรรษา ๑ พรรษา ไปห้วยน้ำริน ป่าช้าบ้านเด่น บ้านปง อำเภอเชียงดาว และอำเภอพร้าว ต่อไป

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๑ คณะพุทธบริษัทกลุ่มหนึ่งมีความเลื่อมใสศรัทธาในปฏิปทาของพระธุดงคกรรมฐานสาย**ท่านพระอาจารย์มั่น** ที่จาริกมาประพฤติปฏิบัติธรรม จึงพร้อมใจกันสร้างเสนาสนะ มีกุฏิ และศาลา ถวายแก่พระกรรมฐานเหล่านั้น

วัดป่าดาราภิรมย์ ตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๑ มีชื่อในครั้งนั้นว่า **"วัดป่าวิเวกจิตตาราม"** บางหมู่ก็เรียกว่า **"วัดป่าเรไร"** บางหมู่ก็เรียกว่า **"วัดป่าแม่ริม"** โดยมี**พระอ่อนตา อคฺคธมฺโม** เป็นประธานสงฆ์อยู่

เนื่องจากสถานที่ตั้งวัดแต่เดิมไม่สะดวกในการคมนาคม ห่างไกลหมู่บ้านและกันดารน้ำ ประกอบกับระยะนั้นไม่มีพระพักอยู่ จึงได้ย้ายวัดมาตั้งแห่งใหม่ที่ป่าช้าต้นกอก อันเป็นป่าช้าร้างเขตบ้านแพะ ติดกับ**ตำหนักดาราภิรมย์ สวนเจ้าสบาย** ของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ มีเนื้อที่ ๖ ไร่ และยังคงใช้ชื่อวัด **"วัดป่าวิเวกจิตตาราม"** เหมือนเดิม

ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ทายาทในกองมรดกของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี อันมีเจ้าหญิงลดาคำ ณ เชียงใหม่ เป็นหัวหน้า ได้ถวายที่ดินให้แก่วัดอีก ๖ ไร่ เพื่อเป็นพระราชกุศลอุทิศถวายแด่ พระราชชายาเจ้าดารารัศมี จึงได้เปลี่ยนชื่อวัดเป็น **"วัดป่าดาราภิรมย์"** ตามนามตำหนักดาราภิรมย์ สวนเจ้าสบาย เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่พระกรรมฐาน และเพื่อเป็นพระราชอนุสรณ์

ถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๑ มีคณะศรัทธาได้ถวายที่ดินให้วัดเพิ่มอีกประมาณ ๑๒ ไร่ ในสมัยที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เป็นหัวหน้าสำนัก

วัดป่าดาราภิรมย์ ในสมัย**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านสร้างเสนาสนะป่า โดยดำเนินตามปฏิปทา**ท่านพระอาจารย์เสาร์** และ **ท่านพระอาจารย์มั่น** ดังนั้น ในสมัยนั้นจึงไม่เน้นการสร้างถาวรวัตถุ นอกจากสร้างกุฏิกรรมฐานที่สร้างด้วยไม้ พร้อมทำทางเดินจงกรม มีพระภิกษุสามเณร

อยู่ปฏิบัติกรรมฐาน และมีญาติโยมมาประพฤติปฏิบัติกันพอสมควร จากนั้น**หลวงปู่ตื้อ**ก็จาริกไปอยู่สำนักสงฆ์สามัคคีธรรม (ปากทาง) ปัจจุบันเป็น **“วัดป่าอาจารย์ตื้อ”**

พ่อแม่ครูบาอาจารย์พระกรรมฐาน ในสมัยที่ท่านเป็นพระหนุ่มออกวิเวกปฏิบัติ ได้มาอยู่พักปฏิบัติที่วัดป่าดาราภิรมย์เป็นครั้งคราว เช่น **หลวงปู่กู่ ธมฺมทินฺโน พระราชนิโรธรังสี (หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี) หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร หลวงปู่สาม อกิญฺจโน พระญาณสิทธาจารย์ (หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร) พระสุธรรมคณาจารย์ (หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ)** เป็นต้น

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ **หลวงปู่ตื้อ** ได้ย้ายไปอยู่วัดอื่น คณะศิษย์จึงได้อาราธนา**พระอาจารย์กาวงศ์ โอทาตวณฺโณ** จากวัดเจดีย์หลวง ในเมืองเชียงใหม่ มาเป็นเจ้าสำนัก พระครูสังฆรักษ์กาวงศ์ โอทาตวณฺโณ ได้สร้างความเจริญให้แก่วัดเป็นอย่างมาก และได้ดำเนินการจดทะเบียนวัดเป็นวัดประเภทสำนักสงฆ์ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑

พ.ศ. ๒๕๐๔ พระครูสังฆรักษ์กาวงศ์ ได้รับแต่งตั้งอย่างเป็นทางการให้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดป่าดาราภิรมย์ นับเป็นเจ้าอาวาสรูปแรกของวัดนี้

ก่อนหน้านี้ได้มีหัวหน้าสำนักมาแล้ว ๔ ท่าน คือ

๑. พระอาจารย์อ่อนตา อคฺคธมฺโม พ.ศ. ๒๔๘๑ ๑ ปี

๒. พระอาจารย์พุทธา พ.ศ. ๒๔๘๒ ๑ ปี

๓. พระญาณดิลก (พิมพ์ ธมฺมธโร) พ.ศ. ๒๔๘๓ ๑ ปี

ภายหลังเป็นที่ สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ วัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน กรุงเทพฯ

๔. **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พ.ศ. ๒๔๘๔ – ๒๔๙๑ และ พ.ศ. ๒๔๙๔ ๙ ปี

พ.ศ. ๒๕๐๙ กรมชลประทาน โครงการแม่แตง ได้ขุดคลองส่งน้ำผ่านวัดในส่วนที่เป็นที่ตั้งศาลาโรงธรรม และกุฏิพระ อันเป็นที่ดินที่เคยเป็นป่าช้าต้นกอก และที่ดินที่เจ้าหญิงลดาคำ ณ เชียงใหม่ ถวาย ทางวัดจึงย้ายศาลาโรงธรรมและกุฏิพระมาตั้งในเขตที่ดินที่ นายตะก่า จองจิงนะ เป็นผู้ถวาย และยังได้ซื้อที่ดินเพิ่มเติมจาก นายหน่อแก้ว สอนไว อีกส่วนหนึ่ง

พ.ศ. ๒๕๑๐ ทางวัดได้จัดวางศิลาฤกษ์พระอุโบสถ โดยมีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฺฐายี) วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร เสด็จมาเป็นองค์ประธาน และเนื่องจากต่อมา พระครูสังฆรักษ์กาวงศ์ได้ล้มป่วยลง จึงยังไม่มีการก่อสร้าง จนกระทั่งท่าน

มรณภาพในปี พ.ศ. ๒๕๑๖

พระราชวินยาภรณ์ (จันทร์ กุสโล) จากวัดเจดีย์หลวง ได้เป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาส โดยมอบหมายให้ พระมหาละม้าย สิริวณฺโณ เป็นผู้ดูแลวัดแทน

เนื่องจากวัดป่าดาราภิรมย์ กำเนิดมาจากพระธุดงคกรรมฐานสายหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต และ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เป็นเจ้าสำนักอยู่นานถึง ๙ ปี จึงพยายามหาพระกรรมฐานศิษย์หลวงปู่ตื้อมาเป็นเจ้าอาวาส ทางวัดได้ไปขอ **พระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม** ซึ่งเป็นศิษย์และหลานของหลวงปู่ตื้อ ซึ่งขณะนั้นจำพรรษาอยู่ที่วัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน กรุงเทพฯ มาเป็นเจ้าอาวาส แต่**เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (พิมพ์ ธมฺมธโร)** ไม่อนุญาต ประกอบกับทางวัดมีปัญหาเรื่องคนที่มาพักอาศัยติดยาเสพติด ลักเล็กขโมยน้อย มีคนมาร้องเรียนประจำ **พระราชวินยาภรณ์ (จันทร์ กุสโล)** จึงได้ย้ายองค์ท่านเองจากวัดเจดีย์หลวง มาจำพรรษาที่วัดป่าดาราภิรมย์ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นต้นมา และได้มาพัฒนาวัดจนเจริญรุ่งเรืองมาจนปัจจุบัน

หลวงปู่ตื้อกับหลวงปู่อ่อนพูดธรรมะกัน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นนักเทศน์โผงผาง ตรงไปตรงมา เทศน์เป็นยอดธรรม ถ้าใครมีกิเลสมาก ฟังแล้วก็จะพากันรังเกียจและตำหนิท่าน แต่ถ้าผู้มีปัญญาแล้ว แม้จะขจัดกิเลสได้เพียงเล็กน้อย หากได้เปิดใจฟังและทำความเข้าใจในเนื้อหาสารธรรม ก็จะเข้าใจและจะศรัทธาชื่นชมกับความเปิดเผย ความจริงใจ และความเด็ดเดี่ยวของท่าน

อย่างเมื่อตอนที่ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านพักที่ **วัดป่าดาราภิรมย์** อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ นั่งสนทนาธรรมกันอยู่หลายองค์ **หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ** ก็ได้ถามขึ้นว่า

"ท่านตื้อ ถ้าไม่รักษาศีล ไม่เจริญสมาธิ ไม่บำเพ็ญปัญญา จะไปนิพพานได้ไหม ตอบหน่อย"

พระดังอย่าง**หลวงปู่ตื้อ** เรื่อง มงคลหมา ท่านก็เคยเทศน์มาแล้ว ตอบ**หลวงปู่อ่อน**ว่า

"มี ก็จะเป็นอะไรไป ถ้าไม่รักษาศีล ก็ให้รักษาซิ่น (ผ้าถุงที่สตรีนุ่ง) ไม่เจริญสมาธิ ก็ให้รักษาช่องเข้า ไม่เจริญไม่บำเพ็ญปัญญา ก็ให้รักษาช่องขี้ เท่านั้นแหละ"

หลวงปู่อ่อน ท่านก็ว่า "โอ ! ท่านตื้อนี้พูดหยาบคาย"

"ไม่หยาบหรอกหลวงพ่อ ผมจะอธิบายให้ฟัง คืออย่างนี้

๑. ก็ธรรมดา ร่างกายสังขารของเรานี้ ไม่ว่าผู้ชายหรือผู้หญิงก็ตาม เครื่องนุ่งเครื่องห่มก็ต้องรักษาให้สะอาด สังขารร่างกายก็เปรียบเหมือนผ้าเหมือนซิ่น ต้องรักษาให้สะอาดอย่าให้มัวหมอง

๒. ไม่บำเพ็ญสมาธิ ให้รักษาช่องเข้า ก็อะไรเล่า กิเลสมันเข้าทางไหน มันเข้าช่องตา ช่องหู ช่องจมูก ช่องปาก ลิ้น กาย และใจ ใช่ไหม ? ช่องเข้าเหล่านี้เราต้องรักษาไว้ อย่าให้กิเลสมันเข้า มันจึงจะเกิดความสะอาดบริสุทธิ์ได้ จริงไหม

๓. ไม่บำเพ็ญปัญญา ให้รักษาช่องขี้ ก็ขี้ทุกข์ ขี้ยาก ขี้ลำบากยากจน ขี้คร้าน ขี้เกียจ ขี้คุก ขี้ตะราง ขี้อิจฉาริษยา ขี้โกรธ ขี้หึง ไล่มันออกไปให้หมด อย่าให้มันเข้ามารังควานซี เท่านี้ทำได้บ่ (ทำได้ไหม)...”

นั่น ความจริงท่านไม่เจตนาพูดคำหยาบอะไรเลย ท่านพูดความจริง บางคนไม่เข้าใจธรรมะ ฟังพระสอนมากแล้วแต่ไม่เข้าใจ ก็เพราะยังไม่เคยฟังเรื่องจริงๆ ของนักเทศน์อย่าง**หลวงปู่ตื้อ**

นี่แหละ ธรรมะมิใช่จะสอนให้คนโง่ ให้หลับฟุบคาพื้น ฟังแล้วอย่าให้ง่วง เราไม่ใช่พระอภัยมณีนี่นะ จึงเป่าปี่ให้หลับทั่วเมือง นี่ต้องอย่างนี้

ได้ลูกศิษย์เอกที่มีอดีตเป็นขุนโจร

ในระหว่างที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พำนักอยู่ทางภาคเหนือ ได้มีผู้ศรัทธาเดินทางมาทำบุญฟังธรรมจากหลวงปู่จำนวนมาก รวมทั้งมีพระธุดงคกรรมฐานมาถวายตัวเป็นศิษย์ มาขออยู่พักและขออยู่จำพรรษา เพื่อเข้ารับการอบรมปฏิบัติกรรมฐานกับหลวงปู่ก็มีมากมาย

ในปีที่**หลวงปู่ตื้อ**จำพรรษาที่**วัดป่าดาราภิรมย์** อำเภอแม่ริม เชียงใหม่ ในวันหนึ่งได้มีพระภิกษุรูปหนึ่งเดินทางมาจากภาคใต้ ตั้งใจมาขอถวายตัวเป็นศิษย์ ขอเรียนกรรมฐานกับหลวงปู่

พระภิกษุรูปนั้นก็คือ **ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต** เจ้าอาวาสรูปแรก แห่ง**วัดป่าผาลาด** ตำบลวังด้ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ปัจจุบันท่านมรณภาพแล้ว เป็นพระป่าที่มีชื่อเสียงมากองค์หนึ่ง ท่านเป็นพระที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ น่าเคารพเลื่อมใสมาก หลังจากการเผาศพของท่านแล้ว อัฐิท่านได้กลายเป็นพระธาตุ ท่านได้รับฉายาว่า **“พระอรหันต์ผู้มีอดีตเป็นขุนโจรอิสไมล์แอ”**

ในประวัติของ**ท่านพระอาจารย์ประยุทธ** ได้บันทึกไว้ว่า ท่านใช้เวลาเดินเท้าธุดงค์จากภาคใต้สู่ภาคเหนือนานถึง ๓ เดือนเต็ม ตอนนั้น**หลวงปู่ตื้อ**ท่านกำลังก่อสร้างสำนักสงฆ์แห่งใหม่

ในเขตอำเภอแม่ริม ซึ่งปัจจุบันก็คือ วัดป่าดาราภิรมย์

ในสมัยนั้น วัดป่าดาราภิรมย์ กุฏิสงฆ์เป็นเพียงกุฏิไม้ไผ่ หลังคามุงแฝก พอได้อาศัยหลบแดดหลบฝนเพื่อปฏิบัติธรรมเท่านั้น พระเณรก็มีอยู่ไม่กี่รูป

ท่านพระอาจารย์ประยุทธยังเป็นพระใหม่ บวชได้พรรษาเดียว ท่านบุกบั่นไปหา**หลวงปู่ตื้อ**ด้วยความทรหดอดทน สมกับที่เป็นอดีตขุนโจรผู้นำสมุนจำนวนมาก

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ เดินเข้าไปในวัด เห็นพระนั่งอยู่ตามลำพังที่ศาลาโรงฉัน ดูจากท่าทาง มั่นใจว่าเป็น**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จึงเข้าไปกราบ และเรียนท่านว่าเดินทางมาจากภาคใต้ ใช้เวลา ๓ เดือน ตั้งใจฝากตัวขอเป็นศิษย์ปฏิบัติธรรมด้วย

เพราะ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านพูดจาโผงผาง ตรงไปตรงมา ไม่ชอบพูดยาวอ้อมค้อม หรือเกรงอกเกรงใจใคร หลวงปู่ได้ถามทันทีว่า “ก่อนบวชเคยทำอาชีพอะไรมา ให้บอกไปตามความจริง”

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ทำท่าอึกอัก ไม่รู้จะตอบท่านอย่างไรดี

หลวงปู่ตื้อก็ชี้หน้าว่า “ให้บอกมา ไม่เช่นนั้นจะไม่รับเป็นศิษย์”

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ จึงพูดละล่ำละลักว่า “เป็นโจรครับ”

หลวงปู่ตื้อพูดด้วยความหนักแน่นว่า “การเป็นศิษย์ต้องมีข้อแม้ เมื่อท่านรับปากแล้ว จึงจะรับไว้เป็นศิษย์ และให้อยู่ปฏิบัติธรรมในสำนัก”

แล้วท่านก็ให้ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ไปจุดธูปปักในกระถางหน้าพระประธานบนศาลาโรงฉัน แล้วให้พูดตามท่านว่า **“ข้าพเจ้าจะบวชตลอดชีวิต ไม่ลาสิกขา”**

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ จึงพูดตามที่หลวงปู่สั่ง และหลวงปู่ได้รับท่านเป็นศิษย์ในสำนัก

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต ได้เป็นศิษย์ติดตามหลวงปู่ตื้ออยู่นานถึง ๓ ปี ไม่ว่าหลวงปู่จะออกเดินธุดงค์ไปตามป่าเขาลำเนาไพร หรือในท้องถิ่นใด ก็ได้ติดตามท่านไปด้วยเสมอ เว้นแต่เวลาบำเพ็ญเพียร ก็จะแยกไปปักกลดภาวนาในที่ไม่ห่างไกลนัก เมื่อมีปัญหาติดขัดในการปฏิบัติภาวนาก็มากราบเรียนถามท่านได้

เคร่งครัดในพระธรรมวินัยและระเบียบปฏิบัติมาก

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเคร่งครัดในพระธรรมวินัย และ ธุดงควัตร ท่านรักษาข้อวัตรปฏิบัติตามแบบฉบับปฏิปทาพระธุดงคกรรมฐานสาย**ท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น** ด้วยความเข้มงวดกวดขัน ท่านรักษาความเงียบสงบตามแบบฉบับของวัดป่า เพื่อเป็นสถานที่บำเพ็ญเพียรภาวนาด้วยการเดินจงกรม นั่งสมาธิ ท่านเอาจริงเอาจังกับพระ เณร ญาติโยมที่มาศึกษาอบรมปฏิบัติธรรม

ท่านเคร่งครัดในเรื่องเวลาตามหลักอปัณณกปฏิปทา เช่น การหลับและตื่นนอนเป็นเวลา การทำวัตรสวดมนต์ การบิณฑบาต การขบการฉัน รวมทั้งการทำความสะอาดเสนาสนะต่างๆ ภายในวัด เช่น การเช็ดถูศาลา ขัดล้างห้องน้ำ การปัดกวาดลานวัด ฯลฯ ท่านก็ให้พระมาร่วมกันทำโดยพร้อมเพรียงกัน

สำหรับพระสงฆ์ที่อยู่ร่วมกันในวัด **หลวงปู่ตื้อ** ท่านจะถือตามหลักภิกขุอปริหานิยธรรมที่องค์พระบรมศาสดาตรัสวางไว้

ท่านพระครูสรภัญญประกาศ ได้กล่าวทบทวนความจำที่ได้จากคำบอกเล่าของ **ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต** ตอนที่อยู่กับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พระอาจารย์ที่ท่านเคารพมากที่สุดว่า **"หลวงปู่ตื้อท่านเคร่งครัดในพระธรรมวินัยและระเบียบปฏิบัติของพระมาก** ท่านเน้นความสำรวมระวังของพระที่อยู่ปฏิบัติธรรมกับท่าน แม้แต่กระโถนที่นำมาล้างจะต้องไปตั้งวางไว้ที่เดิม เวลาไปตั้งวางจะทำให้เกิดมีเสียงก็ไม่ได้ ท่านจะตำหนิทันทีว่าซุ่มซ่ามไม่รู้จักสำรวมระวัง"

ภิกขุอปริหานิยธรรม ธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม ธรรมที่ทำให้ไม่เสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว มี ๗ อย่าง ดังนี้

๑. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

๒. เมื่อประชุมก็พร้อมเพรียงกันประชุม เมื่อเลิกประชุมก็พร้อมเพรียงกันเลิก และพร้อมเพรียงช่วยกันทำกิจที่สงฆ์จะต้องทำ

๓. ไม่บัญญัติสิ่งที่พระพุทธเจ้าไม่บัญญัติขึ้น ไม่ถอนสิ่งที่พระองค์บัญญัติไว้แล้ว สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบทตามที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้

๔. ภิกษุเหล่าใด เป็นผู้ใหญ่เป็นประธานในสงฆ์ เคารพนับถือภิกษุเหล่านั้น เชื่อฟังถ้อยคำของท่าน

๕. ไม่ลุอำนาจแก่ความอยากที่เกิดขึ้น

๖. ยินดีในเสนาสนะป่า

๗. ตั้งสติระลึกไว้ในใจว่า เพื่อนภิกษุสามเณรซึ่งเป็นผู้มีศีล ซึ่งยังไม่มาสู่อาวาส ขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่เป็นสุข

ชอบให้ดุด่าเหมือนกัน

สามเณรที่เคยฝึกเดินธุดงค์กับ**ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต** เล่าว่า

"การฝึกเดินธุดงค์ไปกับ **ท่านพระอาจารย์ประยุทธ** นั้น ท่านสอนให้มีความมานะอดทนให้เข้มแข็ง จะทำอะไรก็ต้องทำให้จริง ปฏิบัติก็ปฏิบัติให้จริง ไม่ใช่ทำพอเป็นพิธี ไปที่ไหนก็ให้รู้จักสังเกตว่า เขาทำกันอย่างไร **ส่วนมากท่านไม่ได้สอนแต่ปาก ท่านจะทำให้ดู**

ระเบียบแบบแผนของวัดปฏิบัติธรรม ซึ่งสมัยนั้นยังเป็นวัดป่าสำนักสงฆ์นั้นเคร่งครัดในเรื่องเวลาและความสะอาดมาก เวลาเช้าต้องตื่นขึ้นมาทำวัตรสวดมนต์ ทำสมาธิ ไปบิณฑบาตต้องให้ตรงเวลา จะนอนตื่นสายเหมือนชาวบ้านชาวเมืองไม่ได้ เดี๋ยวท่านก็ด่าเอาเจ็บๆ แต่การด่าของท่านไม่ใช่ด่าคนทำผิดอย่างเดียว **ตัวท่านเองก็ชอบให้ผู้อื่นด่าเหมือนกัน โดยเฉพาะกับ หลวงปู่ตื้อ พระอาจารย์ของท่าน ท่านพนมมือให้ด่า ไม่โต้เถียง ท่านเคารพรักหลวงปู่ตื้อมากที่สุดทีเดียว**"

ทำอย่างจิตว่าง

ตอนที่**ท่านพระอาจารย์ประยุทธ**อยู่กับ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พระอาจารย์ของท่าน ท่านพระอาจารย์ประยุทธได้เล่าให้ **หลวงพ่อสินธุ์** เจ้าอาวาสวัดถ้ำหว้า ฟังว่า ที่สำนักของ**หลวงปู่ตื้อ** พระเณรองค์ใดจะปลูกกล้วยอ้อยไม่ได้ ถือว่าผิดวินัย แต่**หลวงปู่ตื้อ**ท่านกลับขุดดินฟันดิน ปลูกกล้วยอ้อยเสียเอง กลับไม่ผิดวินัย เพราะท่านทำอย่างจิตว่าง ไม่ยึดติดในสิ่งใด

บาทหลวงสงสัย

สมัยหนึ่ง **ท่านพระอาจารย์ประยุทธ** ได้เล่าถึงพระอาจารย์ของท่านว่า เขานิมนต์ท่านไปเทศน์ ในที่นั้นมีบาทหลวงของศาสนาคริสต์มาฟังอยู่ด้วย ตอนให้ศีลใช้ตาลปัตรบังหน้า

บาทหลวงก็เข้ามายืนถามว่า "เวลาสวดมนต์ทำไมต้องใช้พัดบังหน้า"

หลวงปู่ตื้อท่านก็พูดสวนออกมาว่า "ก็เพราะฉันอายพระเยซูของท่านนะซิ" พวกบาทหลวงหัวเราะ ท่านก็หันตาลปัตรออกมาบอกว่า "ทางข้างนี้ไม่อาย จะเอาตีหน้าพระเยซู"

เรื่องของท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต แห่งวัดป่าผาลาด ตำบลวังด้ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี อดีตขุนโจรอิสไมล์แอ ผู้หันเหชีวิตเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์ เป็นศิษย์เอกองค์หนึ่งของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ออกเที่ยวธุดงค์ปฏิบัติธรรมอย่างอุกฤษฏ์จนบรรลุธรรม ท่านได้มรณภาพในอิริยาบถนั่งสมาธิ และอัฐิท่านได้กลายเป็นพระธาตุ

เรื่องของท่านพระอาจารย์ประยุทธ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง หนังสือพิมพ์เคยลงข่าวอย่างเกรียวกราวเกี่ยวกับ "ขุนโจรอิสไมล์แอ โจรสลัดแห่งท้องทะเลหลวงผู้โหดเหี้ยม เสรีไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ฆ่าคนมานับไม่ถ้วน บางคราวก็ฆ่าอย่างโหดร้ายทารุณ"

เรื่องของท่านพระอาจารย์ประยุทธจริงๆ แล้วไม่เป็นที่เปิดเผย เพิ่งจะมีผู้สืบเสาะนำประวัติมาเผยแพร่หลังจากท่านมรณภาพไปแล้วถึง ๑๐ ปี โดยสอบถามเอาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เรื่องที่ได้จึงยังเลือนลางอยู่

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต นามสกุลเดิม "สุวรรณศรี" เกิดที่ จังหวัดเพชรบุรี ในครอบครัวที่มีฐานะดีพอสมควร เมื่อวันที่เท่าใดจำไม่ได้ ทราบแต่ว่า ท่านเกิดวันเสาร์ เดือน ๕ ปีมะโรง พ.ศ. ๒๔๗๑ มีพี่น้องรวมทั้งตัวท่าน ๕ คนด้วยกัน ท่านเป็นบุตรคนที่ ๓ คือ ท่านมีพี่ชาย ๑ คน พี่สาว ๑ คน และน้องสาวอีก ๒ คน ชื่อ คุณประภา และ ชื่อ คุณพะเยาว์ ส่วนโยมบิดา โยมมารดา พี่ชาย และ พี่สาว จำชื่อไม่ได้ เพราะไม่ได้บันทึกไว้

ครอบครัวท่านอพยพไปอยู่ทางหัวหิน ท่านจึงเติบโตที่นั่น

ท่านพระอาจารย์เล่าว่า ชะตาของท่านต้องฆ่าคนเมื่ออายุ ๑๑ ปี โดยไม่เจตนา คือขว้างมีดเล่นๆ ไปถูกที่สำคัญทำให้ชายผู้หนึ่งตาย แต่ยังเป็นเด็กจึงยังไม่ถูกลงโทษทัณฑ์

เมื่ออายุครบบวช โยมบิดาสิ้นชีวิตแล้ว โยมมารดาจึงจัดให้บวชตามประเพณีอยู่ ๑ พรรษา ท่านบอกว่าไม่ได้เรียนรู้อะไรเลย เพราะบวชตามประเพณีจริงๆ

หลังจากลาสิกขาแล้ว ก็จากครอบครัวไปทำมาหากินทางภาคใต้ประกอบอาชีพหลายอย่างในหลายจังหวัด เคยทำประมง เป็นกัปตันเรือหาปลา มีเพื่อนฝูงและลูกน้องมาก และเคยไปตั้งบาร์ไนท์คลับที่ประเทศมาเลเซีย

ระยะผกผันในชีวิต คือ มีพ่อค้าใหญ่ในกรุงเทพฯ ได้ว่าจ้างให้ขนฝิ่นไปส่งลูกค้าที่มาเลเซีย ในราคาเที่ยวละ ๒,๐๐๐ บาท ไปรับเงินที่ปลายทาง

ผู้มารับฝิ่นเป็นเจ้าหน้าที่ ๒ คน บอกว่าจ่ายเฉพาะค่าฝิ่น ๒,๐๐๐ บาทเท่านั้น ค่าขนเขาไม่เกี่ยว สรุปว่าโดนหักหลัง ทางเจ้าของฝิ่นทางกรุงเทพฯ คงไม่ไว้ใจท่านแน่ โทษทัณฑ์ในวงการฝิ่นก็คือ การฆ่าลูกเดียว

แต่ที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ ๒ คนนั้นขู่ว่า ถ้าไม่ตกลงตามราคาที่เสนอก็จะแจ้งตำรวจมาเลเซียจับ เรียกว่าท่านไม่มีทางเลือก จึงตัดสินใจฆ่าเจ้าหน้าที่ ๒ คนนั้นแล้วโยนศพลงทะเลไป ปรากฏว่าศพเกิดลอยน้ำมาติดอยู่ข้างเรือ ท่านจึงถูกจับฐานสงสัยว่าฆ่าคนตาย แต่ไม่มีเรื่องค้าฝิ่น

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ถูกขังในคุกมาเลเซียหลายเดือน ขึ้นศาลหลายครั้ง พอครั้งที่ ๖ มีผู้ชายบุคลิกดีอายุราว ๕๐ – ๖๐ พยายามขอเข้าเยี่ยม บอกว่า “ไม่เป็นไร ไม่ถึงตาย หรือติดคุกหรอกหลานชาย ลุงจะช่วย”

ลุงคนนั้นบอกคาถาสั้นๆ ให้ไว้บริกรรมเวลาขึ้นศาล ท่านไม่เชื่อแต่ก็ยอมทดลองดู ปรากฏว่าได้ผล “เพราะวันตัดสิน ศาลปล่อย แต่ห้ามเข้ามาเลเซียอีก รอดประหารไปได้อย่างปาฏิหาริย์”

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ บอกให้ลูกศิษย์ฟังว่า ท่านมาทราบในภายหลังว่า คุณลุงคนนั้นเป็นเทพมาช่วยปกปักษ์รักษาท่าน

เมื่อพ้นโทษจากมาเลเซีย ท่านพระอาจารย์ก็กลับเมืองไทย ยังวนเวียนอยู่ทางภาคใต้เช่นเดิม ในช่วงนั้นอยู่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐบาลไทยต้องเข้าร่วมกับญี่ปุ่นด้วยความจำเป็นบังคับ

ขณะเดียวกัน ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกา ได้ร่วมกับคนไทยจำนวนหนึ่ง จัดตั้งคณะเสรีไทย ทำงานใต้ดินเพื่อขัดขวางกองทัพญี่ปุ่นทุกวิถีทาง

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ได้เข้าร่วมกับคณะเสรีไทยอยู่ในกลุ่มที่คอยตัดกำลังญี่ปุ่น เรียกว่า กลุ่มไทยถีบ คือ เมื่อญี่ปุ่นขนอาวุธยุทโธปกรณ์ เสบียงอาหาร ไปให้กองทัพของตนตามภาคต่างๆ ซึ่งส่งไปทางรถไฟ ก็จะถูกกลุ่มไทยถีบ ถีบของเหล่านี้ลง เพื่อไม่ให้ส่งไปถึงปลายทางได้

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ได้รวมสมัครพรรคพวก ได้ประมาณ ๒๐๐ คน ไปซ่องสุมอยู่เกาะตะรุเตา ส่วนหนึ่งเป็นโจรสลัดอยู่ในทะเล คอยปล้นเรือสินค้าและเสบียงทางเรือของกองทัพญี่ปุ่น แล้วนำไปแจกจ่ายให้ประชาชนที่กำลังอดอยากตามชายฝั่ง อีกส่วนหนึ่งกระจายกันอยู่บนฝั่ง

คอยเป็นหูเป็นตาให้

โจรสลัดทะเลหลวงกลุ่มขุนโจรอิสไมล์แอโด่งดังมากในช่วงนั้น

เมื่อสงครามสงบลง การปล้นของโจรกลุ่มนี้ก็เปลี่ยนแผนใหม่ ในช่วงนั้นประชาชนทางภาคใต้มีข้าวไม่พอกิน ในตลาดก็ไม่มีขาย แต่มีเรือของผู้มีอิทธิพลขนข้าวไปขายทางมาเลเซีย ฮ่องกง สิงคโปร์ ซึ่งอยู่ในภาวะขาดแคลนเหมือนเมืองไทย แต่ขายสินค้าได้แพงกว่ามาก

ขุนโจรอิสไมล์แอ เห็นว่าไม่ถูกต้อง จึงคุมสมัครพรรคพวกเข้าปล้นเรือขนส่งสินค้าเหล่านั้นหลายหน แล้วนำสินค้าเหล่านั้นออกแจกประชาชนเช่นเคย

ผู้มีอิทธิพลเจ้าของสินค้าพยายามเจรจาต่อรอง แต่กลุ่มโจรไม่ยอม ถ้าไม่หยุดส่งสินค้าไปขายต่างประเทศ

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ หรือ นายประยุทธ สุวรรณศรี คุมลูกน้องเป็นโจรสลัดในทะเลหลวงอยู่ ๕ ปี เป็นขุนโจรอิสไมล์แอที่โด่งดังที่ไม่มีใครปราบได้

เหตุการณ์พลิกผันในชีวิตอีกครั้งหนึ่ง เมื่อน้องสาวส่งข่าวว่าคุณแม่ตาย ก่อนตายคร่ำครวญหาแต่ “เล็กของแม่ๆๆ” จนกระทั่งสิ้นใจ

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ มากราบรูปถ่ายของแม่ ระลึกย้อนถึงเหตุการณ์แต่ครั้งหลังถึงความรักความห่วงใยของแม่ พลัน...จิตของท่านก็สงบลง และวูบลงไป

ปรากฏเป็นชายร่างกำยำ ๔ คน ตรงมาจับส่งท่านกระชากลงไปในนรก จับใส่เครื่องขื่อคาแล้วบังคับให้ลงไปในกระทะทองแดง ท่านหวาดกลัวมาก พลันคิดถึงแม่ จึงร้องเรียก

“แม่ช่วยลูกด้วยๆๆ”

ปกติโยมแม่เป็นคนใจบุญ ชอบทำบุญ และอยู่ในศีลในธรรมเสมอมา

พอท่านร้องว่า “แม่ช่วยด้วย” ก็มีใบบัวใหญ่เท่ากระด้งตากปลามาช้อนร่างท่านขึ้นไปบนที่สูง ได้ไปเห็นวิมานที่สวยงาม พบเหล่านางฟ้าเทพธิดาต่างๆ จำนวนมาก

หลังจากท่องวิมานพอสมควร ก็มีนางฟ้าท่านหนึ่งพูดว่า “ไปเสียก่อนเถอะ ไปสร้างกุศลบารมีให้พอเสียก่อน จึงค่อยมาเจอกันใหม่”

แล้ว**ท่านพระอาจารย์ประยุทธ** ก็รู้สึกตัวอยู่ตรงหน้ารูปถ่ายของคุณแม่นั้น แต่ท่านก็งุนงงกับเหตุการณ์มาก ไม่รู้ว่าเป็นอะไร

หลังจากนั้นท่านก็บอกกับพี่สาว น้องสาว ว่าจะขอออกจากบ้านไปอีกครั้งหนึ่ง ไม่ทราบว่าจะไปนานเท่าใด พี่สาวเอาเงินมาให้ ๕,๐๐๐ บาท ท่านหยิบเอาเพียง ๕๐๐ บาท เหลือนอกนั้นบอกให้เอาไปทำบุญให้แม่

ความจริงท่านมีเงินมาก แต่ไม่กล้าบอกให้พี่น้องรู้ รับไว้เพียง ๕๐๐ บาท พอเป็นพิธีเท่านั้น

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ท่านได้มุ่งลงใต้ เพราะลูกสมุนยังมีอยู่มากและคุ้นเคยกับภูมิภาคแถบนั้นดี ท่านอยู่ที่นั่นนานพอสมควร ก็ได้พบกับ “หลวงปู่” องค์หนึ่ง ท่านเกิดความเลื่อมใส จึงแจกจ่ายเงินทองทรัพย์สินทั้งหมดให้ลูกน้อง แล้วท่านก็บวชเป็นพระอย่างเงียบๆ ไม่มีพิธีรีตองอะไรให้ยุ่งยาก เรียกว่า “โกนหัวเข้าวัด”

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ได้อยู่ปฏิบัติธรรมกับ “หลวงปู่” เป็นเวลา ๑ ปี ได้ฝึกกรรมฐานและธุดงควัตรตามแบบพระป่า

วันหนึ่ง “หลวงปู่” ก็บอกว่า ท่านหมดความรู้ที่จะสอนแล้ว ต้องไปหาอาจารย์อีกองค์หนึ่ง ตอนนี้อยู่ทางภาคเหนือ พระองค์นั้นแหละที่จะเป็นครูบาอาจารย์ของท่าน

“หลวงปู่” บอกว่าได้คุยฝากฝังกับพระอาจารย์องค์นั้นในทางจิตและรู้เรื่องกันหมดแล้ว

“หลวงปู่” ได้บอกรูปร่างลักษณะและที่อยู่ของพระอาจารย์องค์นั้นอย่างละเอียด และสั่งว่า

“ข้อสำคัญ การไปหาท่านอาจารย์ จะขึ้นรถลงเรือไม่ได้ ต้องเดินธุดงค์ด้วยเท้าจากภาคใต้ไปถึงภาคเหนือเท่านั้น จะนานเท่าไรก็ตามไม่เป็นไร”

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ใช้เวลาเดินธุดงค์ ๓ เดือนเต็ม จึงได้ไปเป็นศิษย์ของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่วัดป่าดาราภิรมย์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ อยู่ในสำนักหลวงปู่ตื้อ ๓ ปี ท่านจึงได้ธุดงค์ต่อไป ท่านได้ไปสร้างสำนักสงฆ์ที่ถ้ำผาพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย และไปมรณภาพที่ วัดป่าผาลาด ตำบลวังด้ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒

๒๑๐

สอนศิษย์แม่อุ้ยเฒ่าที่วัดป่าดาราภิรมย์

ในระยะที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** อยู่จำพรรษาเป็นประธานสงฆ์รักษาวัดป่าดาราภิรมย์ อำเภอแม่ริม นอกจากท่านจะเทศนาอบรมสั่งสอนและเข้มงวดกวดขันกับพระเณรให้หมั่นบำเพ็ญเพียรภาวนากันแล้ว ท่านยังได้เมตตาเทศนาอบรมสั่งสอนการปฏิบัติภาวนาให้กับศรัทธาญาติโยมผู้มีจิตใจฝักใฝ่ธรรมปฏิบัติ ศรัทธาญาติโยมชาวอำเภอแม่ริมในยุคสมัยนั้นส่วนใหญ่เคยเป็นศิษย์ของ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)**

ศรัทธาญาติโยมที่ประพฤติปฏิบัติธรรมตามที่ท่านได้แนะนำสั่งสอนแล้ว ปรากฏว่าได้ผลดี จน**หลวงปู่ตื้อ**ท่านเอ่ยปากชื่นชมให้พระศิษย์ฟัง คือ โยมแม่อุ้ยคนหนึ่ง เป็นคนเฒ่าอายุประมาณ ๗๐ ปี เป็นผู้ตั้งใจปฏิบัติภาวนา รักษาศีลอุโบสถในวันพระ และวันก่อน – วันหลังวันพระ **ที่วัดป่าดาราภิรมย์** รวมแล้วได้ ๓ วัน แม้ในวันปกติอยู่บ้านก็รักษาศีล ๕ ได้ตลอดเป็นนิจศีล แม่อุ้ยเฒ่าท่านมีจิตใจปักหลักตั้งมั่นในธรรมมาแต่เมื่อครั้งได้ฟังเทศนาธรรมของ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** แล้วมาฝึกหัดปฏิบัติภาวนากับ**หลวงปู่ตื้อ**อยู่อีกหลายปี

แม่อุ้ยเฒ่าฝึกหัดภาวนาอยู่กับ**หลวงปู่ตื้อ**ได้ ๓ ปี จึงได้เห็นพุทโธ คือ พุทโธมั่นคงอยู่ในใจ เรื่องอุคคหะปฏิภาคนั้นได้มาแต่ปีแรก **หลวงปู่ตื้อ**ก็สอนให้พิจารณาร่างกายเป็นอสุภะอสุภังตั้งอยู่ในไตรลักษณญาณ จนที่สุดแม่อุ้ยเฒ่าผู้นี้ก็สามารถทำลายร่างกายได้ แยกรู้ได้ในรูป นาม ธาตุขันธ์ หมดความสงสัยในตัวตน ในข้อศีลข้อธรรมชั้นต้น

หลวงปู่ตื้อท่านก็เมตตาแม่อุ้ยเฒ่าคนนี้มาก ท่านพร่ำสั่งสอนชี้แนะในอุบายชั้นต้นให้เท่านั้น แม่อุ้ยเฒ่าพิจารณาแก้ไขคิดอ่านตนของตนด้วยตนเองก็แจ้งได้ขั้นต้น เป็นปีที่ ๗ ของการปฏิบัติภาวนาของคนเฒ่า

กิจวัตรข้อปฏิบัติของแม่อุ้ยเฒ่า

๑. วันธรรมดาอยู่ที่บ้านก็ถือศีล ๕ เป็นนิจ มั่นคงในศีล

๒. วันพระถือศีลอุโบสถที่วัด รวม ๓ วัน

๓. นิสัยไม่มีความตระหนี่หวงแหน

๔. ไม่อิจฉาริษยา หรือพยาบาทใครๆ

๕. หมดความถือตนถือตัว ไม่โอ้อวดมายาใดๆ

๖. โทสะความโกรธก็เบาบาง

๗. ไม่ถือมงคลตื่นข่าว ใครๆ ว่าที่นั่นที่นี่ มีพระรูปนั้นดี พระรูปนี้ดี อย่างนั้นอย่างนี้ ก็ไม่ตื่นเต้นอะไรกับเขา

หลวงปู่ตื้อ ท่านบอกกับพระศิษย์ว่า “แม่อุ้ยเฒ่าคนนี้สำคัญอยู่นะ มีความรู้พิเศษแปลกจากคนอื่น ไม่เหมือนกับคนเฒ่าคนอื่น พิจารณาดูเถอะจะรู้จักได้”

พระศิษย์ก็สังเกตดูแม่อุ้ยเฒ่าอยู่นาน ดูข้อปฏิบัติของแม่อุ้ยเฒ่า ก็จริงอย่าง**หลวงปู่ตื้อ**ท่านว่า พอได้โอกาสพูดจาสนทนาธรรมกัน ก็ได้รู้ในความรู้ของแม่อุ้ยเฒ่า

ลูกหลาน ลูกเขยของแม่อุ้ยเฒ่าที่เขามาส่งที่วัดในวันถืออุโบสถศีล ในวัน ๗ ค่ำ วัน ๑๓ ค่ำ หรือวัน ๑๔ ค่ำ และก็จะมารับแม่อุ้ยเฒ่ากลับเมื่อครบกำหนด ๓ วัน

แม่อุ้ยเฒ่ามีลูกสาวคนเดียว ได้ตาเจ็กบ๊งมาแต่เมืองจีนเป็นลูกเขย ตาเจ็กผู้เป็นลูกเขยก็รักเคารพแม่ยาย เอาข้าวน้ำมาส่ง เอาผ้าห่มหมอนมุ้งเสื่อสาดมาส่ง เมื่อมีโอกาสพระศิษย์ก็ไต่ถามเจ็กบ๊งว่า

“โยม แม่อุ้ยเฒ่าคนนี้เป็นยังไง โกรธให้ลูกให้หลานอยู่ไหม”

“ไม่เคยโกรธเลย ดีกว่าเมียผมเสียอีก”

“แม่อุ้ยเฒ่าอยู่บ้านทำอะไร”

“แม่ยายชอบไหว้พระสวดมนต์ เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา อ่านหนังสือธรรมะ ชอบปลูกดอกไม้เอาไว้บูชาพระ และปลูกผักสวนครัวเอาไว้กิน”

“อาหารการกินของแม่อุ้ยเฒ่าเล่าเป็นอย่างใด”

“แม่ยายชอบกินน้ำพริก ผักลวก ไม่ชอบกินเนื้อ น้ำพริกปลาแห้ง น้ำพริกหมู ไม่เคยบ่นว่าอยากกินอันนั้นอันนี้ ไม่เคยว่า ไม่เคยบ่นให้ลูกให้หลาน ได้อย่างใดก็ใช้อย่างนั้น มีอย่างใดก็กินอย่างนั้น แต่หากของกินอันใดรู้ว่าฆ่าเฉพาะให้แม่ยายแล้ว แม่ยายก็จะไม่ยอมกิน ต่อมาก็เลยต้องซื้อมาแต่ตลาด อยู่บ้านไม่มีการฆ่า”

พระศิษย์ที่เคยพูดจาสนทนาธรรมและได้สอบถามข้อวัตรปฏิบัติของแม่อุ้ยเฒ่าแล้ว จะรู้จักแม่อุ้ยเฒ่าเป็นอย่างดี

ทีนี้อยู่มาได้ปีที่ ๑๐ ก่อนที่**หลวงปู่ตื้อ**จะย้ายออกจากวัดป่าดาราภิรมย์ ออกพรรษาได้เพียง ๒ วัน ดึกดื่นค่อนคืนแล้ว มีเทพบุตรตนหนึ่งนั่งบนบัลลังก์ดอกบัวสีเขียวอ่อนลอยมาทางอากาศ มากราบลา**หลวงปู่ตื้อ** ว่า

"ท่านอาจารย์ ข้าฯ เจ้าจะได้ไปแล้วเน้อเจ้า"

"เอ้า ! เทวบุตรตนนี้ ทำไมไม่เหมือนหมู่อื่น รัศมีก็งาม รูปกายก็งาม มีบัลลังก์ มีดอกบัวบานรับ รัศมีกว้างไกลเยือกเย็น มาจากไหนหรือนี่"

"ท่านอาจารย์จำข้าฯ เจ้า บ่ได้ก๊า ข้าฯ เจ้าเป็นแม่อุ้ยที่อยู่จำศีลปฏิบัติธรรมกับท่านอาจารย์นี้ล่ะ จะมากราบลา จะไปสวรรค์"

"จะมาโลกนี้อีกไหม"

"บ่ได้มาเจ้า"

"เออ ! ตั้งใจให้ดีของตน"

"ตอนนี้เวลาตีสองพอดีเน้อเจ้า"

หลวงปู่ตื้อ ว่าพอถอนจิตออกมาก็ดูนาฬิกา ตี ๒ พอดี จนลุถึงตอนเช้า ตาเจ๊กบึ๊งผู้เป็นลูกเขย รีบด่วนมาหาหลวงปู่ตื้อ ทั้งร้องห่มร้องไห้และกราบเรียนว่า "หลวงปู่ครับ แม่ยายผมตายแล้วแต่เมื่อคืนนี้ จะทำอย่างใดกับศพครับ"

"เมื่อคืนนี้ แม่อุ้ยไปตี ๒ ตรงใช่ไหมบึ๊ง" **หลวงปู่ตื้อ**ถาม

"โอ ! ท่านอาจารย์ฮู้ (รู้) ได้ ถูกแล้ว ตี ๒ ตรง แล้วแม่ยายผมไปไหนท่านอาจารย์ ?" เจ๊กบึ๊งตอบและถามกลับ

"ไปโลกหน้า"

เมื่อแม่อุ้ยเฒ่าหมดอายุขัย จากกุศลกรรมที่ประกอบแต่คุณงามความดีและได้ปฏิบัติภาวนาอยู่เสมอๆ จึงได้จุติเป็นเทพบุตร เปลี่ยนจากสตรีเพศเป็นบุรุษเพศ เช่นเดียวกับกรณีของ**พระนางสิริมหามายา** พระพุทธมารดา ภายหลังประสูติพระโอรสได้เพียง ๗ วัน พระนางสิริมหามายาก็สิ้นพระชนม์ไปจุติเป็นเทพบุตรอยู่บนสวรรค์ชั้นดุสิต

พระอรหันตธาตุพระอานนท์เสด็จ

ในวันปีใหม่เมืองเหนือ ขณะนั้น **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พำนักอยู่วัดป่าดาราภิรมย์ ขณะที่หลวงปู่ทำวัตรเย็นอยู่นั้น จิตระลึกถึงคุณของพระอานนท์เถระเจ้า ผู้เป็นพุทธอุปัฏฐาก และเป็นคลังแห่งธรรมะว่า ธรรมอันเป็นของดีวิเศษนี้ ทรงไว้ได้สืบต่อมาแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเหล่าบรรดาพระอริยสงฆ์สาวกทั้งหลาย แล้วจิตสงบลง นิ่งนานอยู่หลายชั่วโมง สมาธิถอนมารู้สึกตัวว่านั่งพนมมืออยู่ แล้วสวดมนต์ต่อ

สักพักหนึ่งก็มีวัตถุแบนเรียบเหมือนใบผักหนอก ใหญ่ขนาดเล็บมือ สีใสงามแต่หม่น คล้ายดอกพิกุล ๓ ก้อน ลอยมาหล่นตกมาถูกมือ พร้อมได้ยินเสียงบอกลอยมาตามลมว่า “พระอานนท์พุทธอุปัฏฐาก”

หลวงปู่ตื้อ จึงเก็บรักษาพระธาตุพระอานนท์ไว้กราบไหว้บูชา ต่อมาภายหลังได้สร้างเจดีย์บรรจุไว้ในวัดป่าสามัคคีธรรม (วัดป่าอาจารย์ตื้อ) ปากทางแม่แตง ในอดีตชาติของ**หลวงปู่ตื้อ** ท่านเคยได้บำรุงพระอานนท์ภายหลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว **หลวงปู่ตื้อ**ยังพูดเป็นปริศนาเอาไว้อีกว่า

“ข้าฯ ได้แต่ของลูกศิษย์ ท่านอาจารย์ลีได้ของอาจารย์ ท่านจามก็จะได้ของอาจารย์”

(หมายความว่า **หลวงปู่ตื้อ**ได้แต่พระธาตุพระอานนท์ **ท่านอาจารย์ลี**ได้พระบรมสารีริกธาตุ แม้**ท่านจาม**ก็จะได้พระบรมสารีริกธาตุ)

ภาค ๑๓ เสาหลักกรรมฐานทางภาคเหนือ

พ.ศ. ๒๔๙๒ จำพรรษา วัดสันติธรรม

ปี พ.ศ. ๒๔๙๒ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้มาพักจำพรรษา ณ **วัดสันติธรรม** อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ตามคำกราบอาราธนานิมนต์ของคณะศรัทธา ปีที่**หลวงปู่ตื้อ**ท่านได้มาจำพรรษานั้นเป็นระยะแรกเริ่มในการพัฒนาวัด ซึ่งเสนาสนะป่าในขณะนั้น มีเพียงกุฏิกรรมฐานพอเป็นที่อยู่อาศัยไม่กี่หลัง ภายหลังจึงมีการสร้างศาสนถาวรวัตถุ เช่น พระอุโบสถ ศาลา ฯลฯ

โดยในพรรษานี้ **หลวงปู่ตื้อ** ได้อยู่ปฏิบัติธรรมจำพรรษาร่วมกับ **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ฯลฯ ซึ่งต่อมาหลวงปู่ทั้ง ๔ องค์ มีชื่อเสียง และเป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป ถือได้ว่าเป็นปฐมฤกษ์ที่ดีงามของการสร้างวัดสันติธรรม

ต่อมา **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ได้มาเป็นเจ้าอาวาส วัดสันติธรรม และได้พัฒนาวัดแห่งนี้จนเจริญรุ่งเรืองมาโดยลำดับ เช่น มีการสร้างกุฏิ พระอุโบสถ ศาลา พระประธาน ฯลฯ เมื่อมีงานสำคัญของวัดสันติธรรม เช่น การฉลองพระประธาน ทางวัดจะกราบอาราธนานิมนต์ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เป็นองค์ประธานและแสดงธรรมโปรดญาติโยม เพราะในขณะนั้นท่านเป็นพระมหาเถระองค์หนึ่งที่ได้รับการเคารพยกย่องในภูมิจิตภูมิธรรมอย่างกว้างขวาง และต่อมาท่านก็เป็นเสาหลักของพระกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น ทางภาคเหนือ

ประวัติ วัดสันติธรรม

วัดสันติธรรม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นวัดป่ากรรมฐานอีกแห่งหนึ่งทางภาคเหนือที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์องค์สำคัญได้มาพำนักและจำพรรษา สถานที่สร้างวัดสันติธรรม เดิมเป็นวัดร้าง ตามประวัติบันทึกไว้ดังนี้

"ในการแผ้วถางดำเนินการครั้งแรก สังเกตเห็นได้ว่า เนื้อที่บริเวณที่จะสร้างกุฏิ มีอิฐ มีกระเบื้อง มีแนวกำแพง และมีเนินโบสถ์หรือวิหาร พอจะหยั่งสันนิษฐานได้ว่า **ที่แห่งนั้นเคยเป็นวัดมาก่อน แต่ไม่อาจสืบประวัติได้ว่าเป็นวัดอะไร**

เมื่อทำการก่อสร้างกุฏิพอเป็นที่อาศัยของพระภิกษุสามเณรได้แล้ว คณะศรัทธาจึงได้กราบอาราธนานิมนต์ **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** (ขณะนั้นท่านพักอยู่วัดโรงธรรมสามัคคี อำเภอสันกำแพง) และพระภิกษุสามเณร ที่เป็นศิษย์ของท่านมาอยู่จำพรรษา

ได้ทำพิธีเปิดป้ายเป็นการชั่วคราวขึ้น เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๒ ให้ชื่อว่า **"วัดสันติธรรม นครเชียงใหม่"**

พรรษาแรก (ปี พ.ศ. ๒๔๙๒) มีพระภิกษุสามเณรจำพรรษา คือ พระภิกษุ ๑๓ รูป สามเณร ๙ รูป จากเอกสารของวัดสันติธรรม มีรายชื่อครูบาอาจารย์สายพระกรรมฐาน ที่เคยมาพักจำพรรษา นับแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ปีที่เปิดป้ายวัดมีเขียนไว้ดังนี้

พระอาจารย์ชอบ ฐานสโม พระอาจารย์แหวน สุจิณฺโณ พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม พระอาจารย์สิม พุทฺธาจาโร พระอาจารย์อ่อนสี สุเมโธ พระอาจารย์จาม มหาปุญฺโญ พระอาจารย์ทองอินทร์ กุสลจิตฺโต บ้านเดิมเพชรบูรณ์ **หลวงตาพรหมมินทร์ พรหมปุญฺโญ** บ้านป่าเปอะ เชียงใหม่ **พระอาจารย์บุญจันทร์ จนฺทวโร** บ้านเดิมขอนแก่น **พระอาจารย์รินทร กิตฺติสทฺโธ** บ้านเดิมสกลนคร เป็นหลานของหลวงปู่สิม **พระอาจารย์กาวงศ์ โอภาตวณฺโณ** บ้านเดิมนครพนม **พระอาจารย์หลอด ปโมทิโต** บ้านเดิมหนองบัวลำภู และ **พระอาจารย์หนู สุจิตฺโต** บ้านเดิมยโสธร

ส่วนองค์อื่นๆ ที่มาเยี่ยมเยือน (ไม่ได้พักจำพรรษา) ได้แก่ **ท่านพระอาจารย์ลี ธมฺมธโร** วัดอโศการาม มาพักที่วัดสันติธรรม ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๔ **หลวงปู่สาม อกิญฺจโน หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ หลวงปู่แว่น ธนปาโล หลวงพ่อเจริญ ญาณวุฑฺโฒ** และ **หลวงปู่หลวง กตปุญฺโญ**

พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้ทำหนังสือยื่นขอสร้างวัดต่อทางการ กว่าจะได้รับอนุญาตให้สร้างวัดได้ต้องใช้เวลานานถึง ๓ ปี คือ ได้รับอนุญาตให้สร้างวัดได้ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ใช้นามว่า **วัดสันติธรรม** ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสองค์แรก คือ **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** (พระครูสันติวรญาณ ต่อมาเป็น พระญาณสิทธาจารย์)"

ตอนหลวงปู่มั่นนิพพาน

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม ท่านเล่าเรื่องตอนติดตามองค์ท่านหลวงปู่มั่นไปภาวนาที่**ถ้ำดอกคำ** ให้ฟังว่า

"พระอริยสงฆ์เมืองไทย ไม่มีองค์ใดที่มีบารมีมากเท่ากับ**ท่านอาจารย์มั่น** พระกรรมฐานเมืองไทยส่วนมากล้วนสืบหน่อต่อแนวจากพ่อแม่ครูจารย์มั่นทั้งนั้น

ผู้ที่สำเร็จคุณธรรมเป็นพระอรหันต์ที่เกิดจากท่านพระอาจารย์มั่นฝึกฝนมา เฉพาะที่เรารู้มีมากกว่าร้อยองค์ ผู้ที่สำเร็จภูมิธรรมต่ำกว่านี้ก็มีมาก ลูกศิษย์ขององค์ท่านที่สึกออกไปก็มีมาก

ท่านอาจารย์มั่นบอกเราตอนอยู่บ้านหนองผือ **“ท่านชอบ** ถ้าเราตาย ท่านอย่ามางานของเราเด้อ ท่านไม่ต้องมาสนใจกินข้าวต้มขนมหวานกับใคร ถึงท่านรู้ว่าอ้ายเฒ่านี้ตายแล้ว ท่านก็อย่ามาเป็นอันขาด ท่านอยู่ที่ไหนก็ให้อยู่ที่นั่น”

ตอนพ่อแม่ครูจารย์มั่นละขันธ์นิพพาน (เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๒) เราอยู่บ้านผาแด่น เชียงใหม่ สามทุ่มกว่า เราเดินจงกรมอยู่ อาจารย์มั่นท่านมาปรากฏให้เราเห็นบนอากาศ ท่านบอกเราว่า “ท่านชอบ เฮา (เรา) ไปแล้วเด้อ พญาขันธมารมานิมนต์ให้เราทิ้งขันธ์แล้ว ภาระพระศาสนาต่อจากนี้ไป ท่านเป็นผู้หนึ่งที่เราไว้ใจฝากให้ดูแล” ท่านย้ำเราในนิมิตว่า “อย่าไปงานของเฮาเป็นอันขาด”

เราลงจากผาแด่นมากับผู้เฒ่าเสาร์ (พระภิกษุชาวกะเหรี่ยง) มาหา**อาจารย์ตื้อ**ที่แม่แตง คุยกับอาจารย์ตื้อเรื่องอาจารย์มั่นท่านละขันธ์ บอกท่านถึงความจำเป็นที่เราจะบ่ (ไม่) ไปงานของพ่อแม่ครูจารย์ **อาจารย์ตื้อ**บอก “บ่ต้องห่วง ผมจะลงไปจัดการเอง” อาจารย์ตื้อชวน**อาจารย์เกตุ** เชียงใหม่ (วัดเจดีย์หลวง) ลงไปงานท่านอาจารย์มั่นที่สกลนคร”

ต้นปี พ.ศ. ๒๔๙๓ หลวงปู่ตื้อร่วมงานประชุมเพลิงศพหลวงปู่มั่น

งานประชุมเพลิงศพ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺตมหาเถร** เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ณ วัดป่าสุทธาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เป็นงานสำคัญยิ่งใหญ่งานหนึ่งของวงกรรมฐาน ซึ่งมีเหล่าบรรดาครูบาอาจารย์และพระธุดงคกรรมฐานศิษย์สายหลวงปู่มั่น และเหล่าบรรดาพระเณรและประชาชนทั้งจากใกล้และไกล ต่างเดินทางไปร่วมงานเพื่อแสดงออกถึงซึ่งความกตัญญูกตเวทีและแสดงความไว้อาลัยเป็นครั้งสุดท้ายต่อการจากไปขององค์หลวงปู่มั่นกันอย่างคับคั่งล้นหลามมากเป็นประวัติการณ์ จนสถานที่จัดงานประชุมเพลิงศพเบียดเสียดแน่นขนัด โดย **องค์หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** ได้บรรยายเหตุการณ์ตอนนี้ไว้ ดังนี้

“.... พอจวนวันงานจะมาถึง พระเณรและประชาชนนับวันหลั่งไหลมาทุกทิศทุกทางทั้งใกล้ทั้งไกล จนเจ้าหน้าที่คอยต้อนรับแทบเป็นลม รับไม่หวาดไม่ไหว จวนวันเข้าเท่าไรยิ่งล้นไหลกันมาจนหาที่พักให้ไม่ได้พอกับจำนวนคนและพระเณรที่มา พอถึงวันงานเข้าจริงๆ บริเวณวัด ทั้งกุฏิทั้งป่ากว้างๆ ในวัดเต็มไปด้วยพระเณรที่มาจากที่ต่างๆ มองดูกลดขาวเปรียะไปทั้งป่า เฉพาะภายในวัดสุทธาวาสมีพระเณรทั้งหมดในวันงานกว่า ๘๐๐ ที่พักอยู่ตามวัดต่างๆ พอไปมาหาสู่งานได้

สะดวกมีจำนวนมากพอดู

เมื่อรวมพระเณรที่มาในงานทั้งพักในวัดและนอกวัดมีจำนวนกว่า ๑,๐๐๐ รูป ส่วนฆราวาสญาติโยมที่พักอยู่ในวัดก็นับไม่ไหว เพราะเหลือหูเหลือตาที่จะนับอ่านได้ ที่พักอยู่ตามร่มไม้ทุ่งนาก็มีแยะ ที่พักอยู่ในตัวเมืองก็มาก ตามโรงแรมต่างๆ เต็มไปหมด จนไม่มีโรงแรมให้พักพอกับจำนวนคน เวลามารวมในงานแล้วนับไม่ได้ เพียงคาดคะเนเอาประมาณหลายหมื่น แต่แปลกและน่าอัศจรรย์อยู่อย่างหนึ่ง ที่ไม่มีเสียงดังสมคนมากมายเหมือนงานทั้งหลายที่เคยมีกัน ได้ยินเฉพาะเครื่องกระจายเสียงที่ทำการโฆษณาประจำงานในเรื่องต่างๆ ซึ่งเกี่ยวกับงานของวัดเท่านั้น

งานนี้ไม่มีมหรสพคบงันใดๆ ทั้งสิ้น เพราะเป็นงานกรรมฐานล้วนๆ เครื่องไทยทานที่ประชาชนต่างมีศรัทธานำมาสมโภชโมทนาช่วยเหลือในงานนี้ อยากจะพูดว่ากองเท่าภูเขาลูกย่อยๆ เรานี่เอง ข้าวกี่ร้อยกระสอบ อาหารกี่สิบกี่ร้อยรถยนต์ที่ต่างท่านต่างขนมา มาด้วยกำลังศรัทธาอย่างไม่อัดไม่อั้น ผ้าที่นำมาเพื่อถวายบังสุกุลอุทิศส่วนกุศลถวายท่านอาจารย์ ก็อยากจะพูดว่ากองใหญ่ยิ่งกว่าโรงงานทอผ้าเสียอีก ซึ่งผู้เขียนก็ไม่เคยไปเห็นโรงงานทอผ้า เลยไม่ทราบว่าใหญ่โตขนาดไหน แต่กองผ้าของคณะศรัทธาทั้งแผ่นดินที่ต่างท่านต่างนำมานี้รู้สึกมากกว่านั้น จึงกล้าเดาด้วยความกล้าหาญไม่กลัวผิด....”

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นศิษย์อาวุโสสำคัญอีกองค์หนึ่ง ซึ่งได้เดินทางไกลจากเชียงใหม่เพื่อมาร่วมงานประชุมเพลิงศพ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ที่วัดป่าสุทธาวาส เมื่อท่านเตรียมตัวลงมาจากเชียงใหม่ มีญาติโยมลูกศิษย์ลูกหาหลายคนทราบข่าว จึงได้พากันจัดเตรียมวัตถุไทยทานต่างๆ คนละเล็กละน้อย รวมทั้งร่วมกันบริจาคปัจจัยอีกหลายร้อยบาท เพื่อร่วมถวายในงานครั้งสำคัญครั้งนี้

หลวงตาขุนอมรเดช ทราบข่าวว่า **หลวงปู่ตื้อ**จะเดินทางไปร่วมงานจึงขออนุญาตติดตามมาด้วย **หลวงปู่ตื้อ** ท่านทราบอยู่แล้วว่า พระหลวงตาขุนอมรเดชบวชตอนแก่ อีกทั้งมีชื่อเสียงกระฉ่อนในทางขี้โกง แต่จะปฏิเสธมิให้ลงมาด้วยก็กระไรอยู่ อีกทั้งตัวหลวงตาเองก็เป็นตัวตั้งตัวตีในการเก็บรักษารวบรวมวัตถุไทยทานเอาไว้

ในขณะเดินทางบนรถไฟจากเชียงใหม่ลงมากรุงเทพฯ ผู้คนพอทราบเรื่องท่านจะไปร่วมงานประชุมเพลิงศพหลวงปู่มั่น เขาก็ถวายปัจจัยมาอีก จากกรุงเทพฯ มาอุดรฯ ก็ได้อีกมาก จากอุดรฯ ท่านจึงเดินทางไปบ้านข่า ศรีสงคราม อันเป็นบ้านเกิด ญาติพี่น้องลูกหลานของท่านต่างก็ได้สละปัจจัย ข้าวของเครื่องใช้ ของขบฉัน ผ้าขาว และวัตถุไทยทานอื่นๆ อีกมากมาย นับเอาเฉพาะปัจจัยก็มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท นับค่าเงินในยุคนั้นก็นับว่าเป็นมูลค่าอันมากพอควร ท่านก็มอบให้โยม

ของหลวงตาขุนอมรเดชเป็นผู้เก็บรักษา

จากนั้นก็ว่าจ้างรถยนต์เดินทางจากบ้านข่าไปวัดป่าสุทธาวาส โดยใช้เงินส่วนอื่น พอถึงวัดก็เอาของลงจากรถ เขาขนเข้าโรงครัวแม่ชีแม่ขาว และท่านก็ถามหาปัจจัยกับหลวงตาขุนอมรเดช หลวงตาก็บอกว่า "เอาไปมอบให้กองกลางกรรมการเรียบร้อยแล้ว" ท่านก็ถามย้ำอีกว่า "ให้เขาจนหมดแล้วหรือ" หลวงตาก็ตอบว่า "ให้จนหมดครับ"

แต่**หลวงปู่ตื้อ**ก็ไม่เชื่อใจนัก ได้ย้อนกลับไปถามคณะกรรมการ เขาก็ปฏิเสธว่าไม่รู้ไม่เห็น ตรวจดูรายชื่อผู้บริจาคก็ไม่มี จึงรู้ว่าหลวงตาขุนอมรเดชมันโกงเอาเงินสามหมื่นกว่าไปกิน หากจะเอะอะโวยวายในงานก็กลัวขายขี้หน้า เขาจะหาว่าพระผิดทะเลาะวิวาทกัน จึงได้แต่เก็บเรื่องไว้และนิ่งเฉยอยู่ จนเสร็จงานประชุมเพลิงศพหลวงปู่มั่น ก็เดินทางกลับวัด เมื่อกลับถึงวัด จึงเรียกหลวงตาขุนอมรเดชมาด่ามาสั่งสอนแล้วไล่ออกจากวัด

"บักหลวงตาตายห่า ไม่อยากทำบาปกับมัน ขุนผีบ้าบักอมรเดชปาราชิก โคยถอก"

หลวงตาขุนอมรเดชคนนี้ มันโกงราชการเป็นปลัดอำเภอ ทางการลงโทษไล่ออกถอดยศมัน แต่ตัวมันยังเรียกมันเป็นขุนอยู่ ออกจากหลวงปู่ตื้อไปก็ล้มป่วยเป็นไข้ท้องร่วง ๓ วันตาย ตายไปก็เป็นเปรตข้างวัดป่าดาราภิรมย์ เพราะมันโกงเงินที่ญาติโยมเขาร่วมกันบริจาคถวายในงานประชุมเพลิงศพหลวงปู่มั่น เป็นความผิดพระวินัยขั้นร้ายแรงถึงขั้นปาราชิก จึงป่วยไข้ขี้ไหล ๓ วันตาย

ท่านเจ้าคุณจันทร์ฯ วัดเจดีย์หลวง ก็ไม่ยอมให้มันตายในวัด จึงเรียกลูกหลานของมันมาจากลำปาง รับเอามันกลับไป ยังไม่ทันพ้นเวียงเชียงใหม่ หลวงตาขุนอมรเดชก็ขาดใจตาย มันสร้างกรรมหนัก บาปทันตาเห็นแท้ๆ

พ.ศ. ๒๔๙๓ จำพรรษาที่เสนาสนะป่าน้ำริน อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ปี พ.ศ. ๒๔๙๓ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้มาพักและจำพรรษา **ที่เสนาสนะป่าน้ำริน** ตำบลท่าขี้เหล็ก อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ (ปัจจุบัน คือ วัดป่าน้ำริน)

เสนาสนะป่าน้ำริน เป็นอีกธรรมสถานหนึ่งที่**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ได้ออกเดินธุดงค์มาพำนักบำเพ็ญภาวนา โดยมีพระศิษย์ได้ติดตามรอยบาทท่านมาบำเพ็ญภาวนาและพักจำพรรษา ณ เสนาสนะป่าแห่งนี้ด้วยกันหลายองค์ เช่น **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ หลวงปู่มหาปราโมทย์ ปาโมชฺโช** ฯลฯ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ขณะจำพรรษาอยู่ที่ เสนาสนะป่าน้ำริน ท่านได้ให้โอวาทพระที่มาเข้ารับการอบรมธรรมปฏิบัติ และแนะนำพระให้สวดบท**โพชฌังคปริตร** เพื่อช่วยรักษาโรคภัยไข้เจ็บ และระงับเหตุเภทภัยอาเพศต่างๆ

บทสวดโพชฌังคปริตร

โพชฌังคปริตร เป็นบทสวดประเภทสัจกิริยา แปลว่า การตั้งความสัตย์ หรือสัจจาธิษฐาน แปลว่า การอธิษฐานในใจโดยอ้างสัจจะ ดังนั้น การสวดจะมีผลต่อการรักษาโรค หัวใจของบทสวด คือมีศรัทธาเชื่อมั่นว่า พระพุทธเจ้าทรงสวดโพชฌังคปริตร เพื่อรักษาอาการอาพาธของพระมหาโมคคัลลานะ พระมหากัสสปะ ให้หายจากการอาพาธ และทรงให้พระจุนทะสวดถวายรักษาอาการประชวรของพระองค์ให้หายได้จริง

พระปริตรกล่าวถึง คุณของพระรัตนตรัย และกล่าวถึงการเจริญเมตตาภาวนา ดังนั้น การสวดพระปริตรเป็นประจำจะทำให้เกิดอานุภาพกับผู้ที่ปฏิบัติโดยตรง แต่เดิมการสวดพระปริตรเป็นการบริกรรมภาวนาเฉพาะตัว เพื่อคุ้มครองป้องกันตัวเองให้ได้รับผลานิสงส์ ประสบความสวัสดี ปราศจากทุกข์ ได้รับชัยชนะ เหนือสัตว์ร้าย อมนุษย์ร้ายทั้งหลาย แคล้วคลาดจากอุปสรรคอันตราย มีสุขภาพดีและมีอายุยืน แต่เมื่อการสวดพระปริตรขยายวงกว้างออกไปเพื่อคุ้มครองผู้อื่น จึงเกิดพิธีกรรมสวดพระปริตรเป็นหมู่คณะ หรือเจริญพุทธมนต์ขึ้น

ประวัติ วัดป่าน้ำริน

วัดป่าน้ำริน บ้านห้วยน้ำริน ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นวัดป่ากรรมฐานอีกแห่งหนึ่งทางภาคเหนือ **วัดป่าน้ำริน**เดิมเป็น**เสนาสนะป่าห้วยน้ำริน**

วัดป่าน้ำริน ตั้งอยู่ทิศตะวันตกของ**หมู่บ้านห้วยน้ำริน** ห่างออกไปประมาณ ๕๐๐ เมตร ตั้งอยู่บนเนินสูงกว่าบ้านราว ๔๐ เมตร สภาพแต่เดิมเป็นป่าไม้สูง มีที่ราบคั่นกลางระหว่างบ้านกับวัด ตรงที่ราบมีหนองน้ำที่มีน้ำไหลรินตลอดปี จึงเรียก **หนองน้ำริน** แต่น้ำมีรสเปรี้ยว จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **หนองน้ำส้ม** แต่ชาวบ้านนิยมเรียกตามชื่อแรกมากกว่า

บริเวณที่ตั้งวัดเป็นป่าไม้เงียบสงัด แต่เดิมชาวบ้านไม่กล้าเข้าไป ถือว่าเป็นที่แข็ง เป็นที่ศักดิ์สิทธิ์ จึงเป็นสถานที่เหมาะสมแก่สมณะผู้หลีกเร้นหาความสงบเพื่อบำเพ็ญเพียร

ปลายปี พ.ศ. ๒๔๗๗ – ต้นปี พ.ศ. ๒๔๗๘ มีพระธุดงค์ต่างถิ่น ๑ รูป คือ **หลวงปู่มั่น** มาพักปักกลดภาวนาใต้ร่มไม้ ใกล้กับหนองน้ำรินแห่งนี้ เป็นองค์แรก ตอนเช้าท่านก็ออกบิณฑบาตแล้ว

กลับที่พัก เจริญสมณธรรมของท่านโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับใคร ต่อมาได้มีลูกศิษย์ลูกหาทราบข่าว ก็ตามมาพำนักด้วย ชาวบ้านห้วยน้ำรินเห็นข้อวัตรปฏิปทาอันเคร่งครัดงดงามขององค์หลวงปู่มั่นแล้ว เกิดความเคารพเลื่อมใสศรัทธาในองค์ท่านมาก จึงสร้างกุฏิที่พักถวาย อันเป็นที่มาของ **เสนาสนะป่าห้วยน้ำริน** และมีพระสายกรรมฐานเวียนมาพำนักอยู่โดยมิได้ขาด

เมื่อมีลูกศิษย์ขององค์ท่านมาพักภาวนา ก็จะช่วยกันบำรุงปัจจัย ๔ ที่จำเป็น เช่น ถวายจังหัน ยารักษาโรค ฯลฯ และช่วยกันสร้างเสนาสนะป่า เช่น ศาลา กุฏิกรรมฐาน ทางเดินจงกรม จนเจริญรุ่งเรืองเป็นวัดมาโดยลำดับ

วัดป่าน้ำริน หรือ **เสนาสนะป่าน้ำริน** เริ่มเป็นวัดขึ้นมาสมัยที่ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ท่านมาจำพรรษา ๑๐ พรรษา เป็นธรรมสถานมงคลแห่งหนึ่งที่เงียบสงัด วิเวก เป็นที่สัปปายะเหมาะกับการปฏิบัติธรรม จึงมีครูบาอาจารย์องค์สำคัญๆ เช่น **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่มหาปราโมทย์ ปาโมชฺโช หลวงปู่คำดี ปภฺโภาภาโส** ฯลฯ มาจำพรรษา และมีพระเณรได้ติดตามมาพักจำพรรษามิได้ขาด ตราบเท่าทุกวันนี้

พระครูธรรมวารีนุรักษ์ เจ้าอาวาสเล่าถึงการตั้งวัดว่า สมัยก่อนครูอาจารย์ท่านแวะเวียนมาพักจำพรรษา พอออกพรรษาแล้วท่านก็ไป ไม่มีใครจะสร้างให้เป็นวัดโดยสมบูรณ์ จนกระทั่งหลวงปู่คำดี ปภฺโภาภาโส ท่านมาจัดการก่อสร้างเสนาสนะที่จำเป็น พร้อมทั้งได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างเป็นวัดที่สมบูรณ์ โดยได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๗

ปี พ.ศ. ๒๔๘๓ **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** เข้ามาพักอยู่ที่บ้านน้ำรินตามคำแนะนำของ**พ่อแม่ครูอาจารย์มั่น** เพราะสถานที่ถูกกับจริตหลวงปู่ชอบและเพื่อโปรดพญานาค ท่านว่าแต่ก่อนท่านเพียงแค่ผ่านไปผ่านมาเท่านั้น

เสนาสนะป่าบ้านน้ำรินที่หลวงปู่ชอบท่านมาพักเมื่อปี ๒๔๘๓ กับ วัดป่าน้ำรินในปัจจุบัน ท่านบอกเป็นคนละสถานที่กัน เสนาสนะป่าบ้านน้ำรินที่ท่านพักจะอยู่หลังวัดป่าน้ำริน

ที่นี่ชาวบ้านน้ำรินพากันทำกุฏิที่พักให้**หลวงปู่ชอบ** โดยพ่อของพ่อเลี้ยงชื้น ซึ่งเป็นลูกศิษย์เก่าแก่ของ**องค์หลวงปู่มั่น** พาชาวบ้านทำศาลาหอฉันหลังหนึ่ง เพื่อให้**หลวงปู่ชอบ**ท่านใช้เป็นสถานที่รับรองญาติโยมในเวลามาถวายจังหันภัตตาหาร สร้างกุฏิที่พักไม้ไผ่สับฟากให้หลวงปู่ชอบหลังหนึ่งเพื่อใช้เป็นที่พักอาศัย ทำทางจงกรมให้ท่านสองเส้น เส้นหนึ่งอยู่ข้างที่พัก อีกเส้นอยู่เนินดอยห่างจากที่พักของท่านราวสามร้อยเมตร

ที่เสนาสนะป่าบ้านน้ำริน หลวงปู่ชอบท่านเล่าว่า มีนาคามานพตนหนึ่ง มีวิมานบาดาลอยู่หนองห้วยส้ม หน้าวัดป่าน้ำริน พญานาคตนนี้จำแลงแปลงเป็นมนุษย์ขึ้นมาใส่บาตรถวายจังหันให้กับองค์ท่าน พญานาคบอกกับหลวงปู่ชอบว่า "ข้าพเจ้าเป็นพญานาคอยู่บึงห้วยส้ม ข้าพเจ้ามาอยู่ที่นี่เพื่อรักษาพระศาสนา ที่ข้าพเจ้าขึ้นมาโลกมนุษย์ เพราะข้าพเจ้าอยากทำบุญสั่งสมบารมีให้กับตนเอง"

หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร ได้กล่าวถึงวัดป่าน้ำริน ไว้ดังนี้

"หลังจากออกพรรษาปี พ.ศ. ๒๕๒๐ จนถึงตอนที่จะเข้าพรรษาในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ อันที่จริงในระหว่างที่ท่านอยู่เชียงใหม่ ท่านยังแวะพักที่วัดป่าน้ำริน อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ วัดป่าแก่งปันเต๊า ของพระอาจารย์มหาถวัลย์ด้วย สำหรับวัดป่าน้ำรินนั้น เป็นที่สหธรรมิกของท่านชอบมาพัก คือ **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ขาว อนาลโย หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ และหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ต่างเคยมาพักและมีประสบการณ์อันน่าอัศจรรย์เกี่ยวกับภพภูมิลึกลับมากมาย"

หลวงปู่ตื้อเล่าเรื่องอาจารย์กู่ เจอพญานาคห้วยน้ำริน

เมื่อหลวงปู่ตื้อพูดคุยถึง คุยกันเรื่อง**อาจารย์กู่ (หลวงปู่กู่ ธมฺมทินฺโน) อาจารย์กู่**ไปพักอยู่บ้านห้วยน้ำริน อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่อยู่ใต้วัดใหม่ มันเป็นวัด อยู่ใต้วัดใหม่น่ะ มันเป็นวัดเก่า อยู่ตามห้วย มันเป็นแม่น้ำซับ (น้ำซึม)

อาจารย์กู่ ท่านก็ทำแคร่อยู่ ก็ไปครอบน้ำในน้ำน่ะ เย็นๆ หน่อย หน้าร้อนนอนไม่ได้ **อาจารย์กู่**นอนกระตุกๆ พอดีตอนเช้า

"เออ ! **ท่านอาจารย์ (หลวงปู่ตื้อ)** ลองฤทธิ์กับผมหรือเปล่า ผมนอนไม่ได้ เมื่อคืนนี้"

"โอ้ย ! **ท่านอาจารย์กู่** ผมเล่นจังได๋ (อย่างไร) ผมไม่เคยเป็นเลย ผมไม่เคยเล่นของพวกนี้ ไปอยู่ใต้บ่อนั่นน่ะอาจารย์ ทำไมไม่ดู"

"ยังไงรู้วันนี้ล่ะ" พอดีฉันข้าวเสร็จก็ไป พอไป

"เป็นยังไง ? อาจารย์กู่"

"โอ๋ย ! พระ มีพระอยู่นั่น ผ้าเหลืองยังมีอยู่"

ก็เลยไปเทศน์ได้เงินมา เลยไม่กินไม่ทานอย่างอื่นเลย ครูบาองค์นี้ก็เลยเอาเงินบรรจุใส่ไห ใส่ไหฝังไว้ ฝังไว้ในสระนั้น ตายไปแล้วเป็นผี ผีนาคเฝ้าทรัพย์ตนเอง เฝ้ากัณฑ์เทศน์ตนเองนั่นน่ะ แต่ว่าหัวเป็นนาค แต่ว่าผ้าเหลืองนี้เป็นคน เป็นพระอยู่ ยังมีเพศผ้าเหลืองติดอยู่

"เอ๊ะ ! ทำไมเป็นนาคได้"

"เอ๋า ! ไม่นาคได้ยังไงล่ะ เจ้าของไปเทศน์ได้เงินจากญาติจากโยมมาแล้วน่าจะทำบุญให้ทาน ทำกุศล เพื่อจะทำประโยชน์ส่วนรวมอะไรในวัดในวา เก็บไว้ๆ ไปฝัง"

อุปาทานทรัพย์แค่นั้นน่ะ ก็เลยมาเกิดเป็นนาคเฝ้ากัณฑ์เทศน์ตนเองอยู่ จอคอ (ซึมเซา, จับเจ่า) อยู่นั่นน่ะ **หลวงปู่ตื้อ**ว่า อานิสงส์ที่ไม่เฝ้าภาวนาตัวเอง ไม่มีอานิสงส์อีหยัง (อะไร) เลย การเจริญเมตตาภาวนาเป็นอย่างนั้น

พ.ศ. ๒๔๙๓ หลวงปู่ตื้อได้รับมอบหมายเป็นแม่ทัพกองทัพธรรมภาคเหนือ

องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้มรณภาพและประชุมเพลิงศพ ณ วัดสุทธาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เมื่อวันอังคารที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๓ เมื่องานประชุมเพลิงศพแล้วเสร็จ **หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี** ได้รับมอบหมายจาก **หลวงปู่สิงห์ ขนฺตยาคโม** ให้ขึ้นมาประชุมกองทัพธรรมกรรมฐานลูกศิษย์องค์หลวงปู่มั่นที่อยู่ทางภาคเหนือ ในวันวิสาขบูชา ในปีเดียวกัน

โดยก่อนวันวิสาขบูชา ปี พ.ศ. ๒๔๙๓ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ขณะนั้นพักจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าน้ำริน อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ท่านได้มอบหมายให้โยมบ้านน้ำริน มานิมนต์ **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** ที่พักสงฆ์ผาแด่น อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โยมบ้านน้ำรินกราบเรียนท่านว่า "หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี ขอนิมนต์ให้ท่านไปร่วมลงอุโบสถสามัคคีและประชุมกองทัพธรรมกรรมฐานลูกศิษย์ของ**องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ที่วัดเจดีย์หลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่"

ก่อนหลวงปู่ชอบเดินทางไปพักที่วัดป่าน้ำรินหนึ่งวัน ฝนได้ตกลงมาอย่างหนัก จนมีน้ำหลากลงจากภูเขา ตอนเช้าหลังฉันจังหันแล้ว หลวงปู่ชอบชวนตาเสาร์ ชาวบ้านผาแด่นเดินทางไปวัดป่าน้ำริน เพื่อสมทบกับคณะขององค์หลวงปู่ตื้อ แล้วเดินทางต่อไปวัดเจดีย์หลวง

ในที่ประชุมยก **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** กับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ขึ้นเป็นผู้ดูแลหมู่คณะพระกรรมฐานทางภาคเหนือ หลวงปู่ชอบท่านขอยกให้หลวงปู่ตื้อ ส่วนท่านขอเป็นผู้ให้คำปรึกษา เพราะท่านอยากจะอยู่อย่างสันโดษ **นับแต่นั้นเป็นต้นมา หลวงปู่ตื้อ ท่านจึงเป็นแม่ทัพหลวงกองทัพธรรมกรรมฐานภาคเหนือ**

หลังประชุมกองทัพธรรมภาคเหนือแล้ว **หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี** พาหมู่คณะลูกศิษย์สายองค์หลวงปู่มั่นลงไปเผยแผ่ธรรมทางภาคใต้ ครูบาอาจารย์ที่ติดตามหลวงปู่เทสก์ลงไปเผยแผ่ธรรมที่ภาคใต้ในยุคแรกมี **หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ หลวงปู่ผั่น ปาเรสโก** เป็นต้น จากนั้นมีลูกศิษย์สายองค์หลวงปู่มั่นเดินทางลงไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาทางภาคใต้ตามหลวงปู่เทสก์อีกหลายองค์ เช่น **หลวงปู่หล้า เขมปตฺโต หลวงปู่คำพอง ติสฺโส** ฯลฯ

แต่ผู้อยู่กับหลวงปู่เทสก์ที่ภาคใต้นานที่สุด หลวงปู่ชอบท่านบอก คือ หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ รองลงมา คือ หลวงปู่ผั่น ปาเรสโก

เหตุการณ์ประชุมกองทัพธรรมภาคเหนือ ณ วัดเจดีย์หลวง

ท่านพระอาจารย์บุญฤทธิ์ ได้เล่าเหตุการณ์ประชุมกองทัพธรรมสายท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ณ วัดเจดีย์หลวง ดังนี้

วันนั้นเป็นวันวิสาขบูชา ได้ยินเพื่อนพระด้วยกันบอกว่า

"คุณอยากจะเดินธุดงค์ คุณควรไปเห็นปฏิปทาของครูบาอาจารย์เสียก่อน วันนี้ท่านจะมาชุมนุมกันที่**วัดเจดีย์หลวง** อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่"

พอได้ยินแค่นี้ก็ดีใจมาก ไม่รอช้า รีบเร่งไปเลยทีเดียว **เวลานั้นจิตใจมันมีความเลื่อมใสศรัทธามาก**

เมื่อเดินทางไปถึงก็มองเห็นภาพประทับใจเข้าอีก โอ ! น้ำตาคลอเลยทีเดียว

พระป่าครูอาจารย์ ท่านมาประชุมกันมากมายถึง ๙๗ องค์ นั่งเรียงรายกันเต็มลานวัดนั้น มองแล้วมันชื่นตาชื่นใจ นับเป็นมงคลแก่ตนเองมาก

อาตมาเป็นพระเด็ก ก็เที่ยวซอกแซกไปเรื่อย ถามเพื่อนพระที่บวชก่อน และเคยรู้กิตติศัพท์ของครูบาอาจารย์แต่ละองค์ ท่านก็ตอบให้ฟัง องค์นั้นชื่อนั้น องค์นี้ชื่อนี้ องค์นั้นจิตท่านว่องไว รู้วาระจิตของผู้อื่นได้หมด คิดอะไรนึกอะไรรู้หมด องค์นั้นท่านก็เก่ง จิตท่านกำหนดรู้ว่องไวมาก องค์นั้นท่านจะนั่งในป่าเขาลำเนาไพรที่ไหนก็ตาม พวกวิญญาณ เทวดาทั้งหลาย มักจะไปฟังธรรมะจากท่าน องค์นี้ท่านมีกระแสจิตเยือกเย็น ถ้าแม้ท่านไปอยู่แห่งใด กระแสจิตเมตตาของท่านนี้แผ่ไปกว้างไกล ใครมาพบเห็นก็ไม่อยากหนีไปไหน...ฯลฯ

อาตมาก็ถามดะไปเลย เพราะไม่รู้จักท่านจริงๆ นั่น **พระอาจารย์แหวน สุจิณฺโณ** นั่น **พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม**

หลวงปู่ที่ตัวเล็กๆ ผอมดำ นั่นเป็นใคร ? พระเพื่อนก็ไม่รู้จัก เพียงแต่บอกว่า องค์นี้ชอบอยู่แต่ในป่า ไม่ค่อยจะได้พบท่านหรอก ท่านชอบอยู่บนดอยสูงๆ กับพวกกะเหรี่ยง พวกยาง

วันนั้นได้ทำวัตรสวดมนต์กัน เสร็จแล้วก็มีการนิมนต์พระขึ้นเทศน์ นิมนต์พระอาจารย์องค์นั้น นิมนต์พระอาจารย์องค์นี้ ที่สุดก็ประกาศนิมนต์**พระอาจารย์ชอบ ฐานสโม** เรียกกี่ครั้งๆ ก็เงียบ ไม่มีพระที่จะเดินไปที่ธรรมาสน์

อาตมาก็ถามพระป่าองค์หนึ่งว่า “พระคุณท่าน **พระอาจารย์ชอบ** น่ะ คือใครกันครับ กระผมเห็นเรียกอยู่นานแล้ว ?” พระองค์ที่อาตมาถามก็พูดว่า “อ้าว ! ก็พระตัวเล็กดำๆ นั่งอยู่แถวต้นๆ นั่นแหละ ท่านหายไปแล้ว ไม่รู้ว่าจะเข้าป่าแล้วมั้งนี่”

อาตมาก็มิได้ติดใจอะไรตอนนั้น จะพูดคุยกับครูบาอาจารย์ก็ไม่กล้า ปล่อยเวลาไปทั้งคืนนั้น

รุ่งเช้า อ้าว ! ท่านเข้าป่ากันหมดแล้ว !

หลวงปู่ตื้อท่านเป็นกองทัพธรรมศิษย์ท่านพระอาจารย์มั่น

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นพระศิษย์องค์หนึ่งในกองทัพธรรมของหลวงปู่มั่น ที่บำเพ็ญประโยชน์ทางภาคเหนือ จากหนังสือประวัติท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท) หัวข้อ กองทัพธรรมศิษย์หลวงปู่มั่นทำประโยชน์อย่างใหญ่หลวงทางภาคเหนือ กล่าวไว้ดังนี้

“ความปรารถนาของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นความจริงประจักษ์ชัดขึ้นมา กล่าวคือเมื่อหลวงปู่มั่นเที่ยววิเวกในที่สงบสงัด เพื่อบำเพ็ญธรรมขั้นแตกหักตามป่าเขาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จนประสบธรรมปีติบรรลุธรรมขั้นสูงสุด จากนั้นมาท่านไม่เคยกล่าวเลยว่า “กำลังเราไม่พอ”

ต่อมาพระศิษย์กองทัพธรรมสมัยที่ท่านอบรมอยู่ภาคอีสานได้ออกติดตามท่าน และอยู่บำเพ็ญสมณธรรมตามป่าเขาตามดอยสูงต่างๆ ทางภาคเหนือ เช่น **หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี หลวงปู่พรหม จิรปุญฺโญ หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ขาว อนาลโย หลวงปู่ฝั้น อาจาโร หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ท่านพ่อลี ธมฺมธโร หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท** ฯลฯ ซึ่งหลวงปู่มั่นได้สั่งให้พระศิษย์แยกย้ายกัน

ภาวนาตามป่าเขาดอยสูงต่างๆ กองทัพธรรมศิษย์พระอาจารย์มั่นได้บำเพ็ญตนและประโยชน์แก่ชาวป่าชาวเขาเผ่าต่างๆ ที่อาศัยอยู่ตามดอยสูง เช่น มูเซอ กะเหรี่ยง แม้ว เย้า ฯลฯ

สำหรับ**หลวงปู่มั่น** ท่านเองก็ไม่ชอบอยู่กับที่นานๆ ท่านได้ออกเดินธุดงค์แล้วก็เอาเด็กๆ มาบวชได้จำนวนไม่น้อย ให้มาศึกษาเล่าเรียน พร้อมทั้งจำพรรษาที่วัดเจดีย์หลวงนั้น ท่านมองเห็นด้วยญาณของท่านว่า เด็กเหล่านี้จะบวชไม่สึกแน่ๆ เลยเอาเด็กเล็กเด็กน้อยมาศึกษาเล่าเรียนทางธรรมจนเป็นพระเถระผู้ใหญ่ก็มาก ซึ่งอดีตเคยส่งมาที่วัดเจดีย์หลวง

พระพุทธศาสนาทางภาคเหนือเจริญรุ่งเรืองอย่างเห็นได้ชัด ทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ

ในด้านวัตถุ วัดป่า เสนาสนะป่า สายหลวงปู่มั่น ที่ตั้งอยู่ตามป่าเขาดอยสูงเกิดขึ้นมากมาย และในกาลต่อมาเหล่าบรรดาสานุศิษย์ได้ร่วมกันสร้างพระวิหาร – เจดีย์บูรพาจารย์ เพื่อเป็นการน้อมรำลึกบูชาคุณบูรพาจารย์พระกรรมฐานที่เคยอยู่จำพรรษาทางภาคเหนือ

ในด้านจิตใจ บรรดาพระศิษย์หลวงปู่มั่นเจริญงอกงามในธรรมปฏิบัติ นับแต่ธรรมเบื้องต้นจนถึงธรรมขั้นสูงสุด ต่างช่วยกันวางรากฐานสืบทอดข้อวัตรปฏิบัติปฏิปทาพระกรรมฐานสายหลวงปู่มั่น ชาวเมืองชาวป่าชาวเขาที่ได้รับการอบรมจากกองทัพธรรม ต่างก็มีความมั่นคงในการนับถือพระพุทธศาสนา ใฝ่ใจในการบำเพ็ญทาน รักษาศีล เจริญเมตตาภาวนา บ้างก็ออกบวชศึกษาเล่าเรียนปฏิบัติธรรม ทำให้สยามประเทศในขณะนั้นซึ่งมีภัยต่างๆ รอบด้าน ทั้งจากการรุกรานของประเทศมหาอำนาจ และจากการเผยแพร่ลัทธิต่างศาสนา กลับมาสงบร่มเย็นภายใต้พระบวร–พุทธศาสนาได้อย่างน่าอัศจรรย์

นับว่าท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ผู้ริเริ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนาทางภาคเหนือ หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต และพระศิษย์กองทัพธรรม ได้สร้างคุณูปการที่เป็นคุณประโยชน์ต่อชาติ ศาสนา อย่างอเนกอนันต์”

พ.ศ. ๒๔๙๔ จำพรรษาที่วัดป่าดาราภิรมย์

ปี พ.ศ. ๒๔๙๔ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้กลับมาจำพรรษาที่วัดป่าดาราภิรมย์อีกครั้ง เป็นการจำพรรษาครั้งสุดท้ายที่วัดแห่งนี้ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ **ท่านพระอาจารย์กาวงศ์ โอภาตวณฺโณ** หลานของท่านได้เป็นเจ้าอาวาส พัฒนาวัดต่อจากท่าน

เรื่องการโต้วาทีกับบาทหลวงที่วัดป่าดาราภิรมย์

คราวหนึ่งขณะที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พักที่**วัดป่าดาราภิรมย์** มีพวกบาทหลวงหมอสอนศาสนาคริสต์ มาขอนัดโต้วาทีเรื่อง “ศาสนาพุทธกับศาสนาคริสต์ ศาสนาใดมีเหตุผลกว่ากัน”

เมื่อถึงวันนัดโต้วาที มีศรัทธาผู้คนพากันแห่มาฟังกันตั้งแต่บ่าย พอใกล้ ๕ โมงเย็น เห็นพวกบาทหลวงมา นั่งรถหมูคันใหญ่มาเต็มรถ ลงมาจากรถ แล้วก็มีคนไปกราบนิมนต์**หลวงปู่ตื้อ**ออกมา ผู้คนก็มากันเต็มลานวัด

การโต้วาทีครั้งนี้ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็นิมนต์พระศิษย์หลวงปู่มั่นอีกรูปหนึ่งไปโต้วาทีแทนท่าน พวกบาทหลวงเขาก็หัวเราะยิ้มเยาะ คงคิดในใจว่า “คงจะคว่ำศาสนาพุทธลงได้แล้ว ดูแต่ผู้จะมาโต้วาทีนี้เถิด”

ฝ่ายคริสต์มีบาทหลวงนับได้ ๑๗ คน พร้อมตำราของใครของมัน ส่วนฝ่ายพุทธมีพระศิษย์หลวงปู่มั่นเพียงรูปเดียวขึ้นโต้วาที โดยหลวงปู่ตื้อนั่งฟังเป็นพยาน

ตกลงกติกากันเรียบร้อยแล้วก็เริ่มโต้วาทีกัน โดยเริ่มต้นแต่การยกประวัติพระบรมศาสดาขึ้นมาแจกแจง ฝ่ายพุทธยกที่มาจากพุทธประวัติได้อย่างชัดเจน ฝ่ายคริสต์พวกบาทหลวงเขาก็ค้านมาเป็นข้อๆ แต่ฝ่ายพุทธพระศิษย์หลวงปู่มั่นก็แก้ไปจนหมด ทีนี้ฝ่ายคริสต์พวกบาทหลวงเขาก็ยกประวัติพระเยซูขึ้นมา พอฝ่ายพุทธเราค้านเท่านั้น เขาก็ชี้แจงที่มาของพระยะโฮวาไม่ได้ว่ามาจากไหน

พระศิษย์หลวงปู่มั่นก็สรุปว่าเหตุผลทางฝ่ายพุทธดีกว่า เพราะพระศาสดาที่มาฝ่ายพุทธนั้นนับสืบลำดับที่มาได้อย่างชัดเจน พอว่าเท่านี้ผู้คนฟังอยู่ก็ปรบมือไชโยโห่ร้อง จนพวกบาทหลวงตั้งตัวไม่อยู่ ลาขึ้นรถหนีเปิดไปไม่เป็นท่า หาว่าฝ่ายพุทธเราไม่ให้โอกาสแก่เขา หนีไปเลย

พ.ศ. ๒๔๙๕ – พ.ศ. ๒๔๙๖ จำพรรษาที่สำนักสงฆ์อรัญญวิเวก

ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ – พ.ศ. ๒๔๙๖ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้อยู่จำพรรษาที่ สำนักสงฆ์อรัญญวิเวก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมา คือ วัดอรัญญวิเวก โดยจำพรรษาร่วมกับ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่สาม อกิญฺจโน หลวงปู่คำอ้าย ฐิตธมฺโม** ติดต่อกันเป็นเวลา ๒ พรรษา

เรื่องเล่าความสนิทสนมคุ้นเคยของหลวงปู่ทั้งสอง

สมัยพุทธกาล **พระสารีบุตร** คู่กับ **พระโมคคัลลาน์** สมัยกึ่งพุทธกาล**หลวงปู่แหวน** คู่กับ **หลวงปู่ตื้อ** เป็นคู่พระกรรมฐานที่เดินคู่เคียงกันมาโดยตลอด

เรื่องเล่าความสนิทสนมคุ้นเคยของท่านทั้งสองขณะอยู่ด้วยกันนั้นมีอยู่มาก ขอยกเรื่องเล่าครั้งที่**หลวงปู่แหวน** และ **หลวงปู่ตื้อ** ได้จำพรรษาร่วมกันที่**วัดอรัญญวิเวก หลวงปู่ตื้อ** ได้พูดหยอก **หลวงปู่แหวน** ด้วยความสนิทสนมคุ้นเคยกัน ดังนี้

ในวันหนึ่ง **หลวงปู่ตื้อ**กำลังปีนบันไดขึ้นไปซ่อมอะไรไม่ทราบ มีโยมท่านหนึ่งเดินมาสนทนาด้วย มาถามปัญหาธรรมะ

หลวงปู่ตื้อได้บอกว่า “นู่น ไปถามองค์นู้น **องค์ที่พูดเสียงดังๆ** น่ะ” และท่านบุ้ยไปที่ **หลวงปู่แหวน** ซึ่งพูดเบาเหมือนกระซิบ

สมัยพุทธกาล **พระสารีบุตร**เก่งด้านแสดงธรรม **พระโมคคัลลาน์**เก่งแสดงฤทธิ์ ส่วนสมัยกึ่งพุทธกาลนี้ **หลวงปู่แหวน**จะสนทนาธรรม และเทศนา ตอบปัญหาธรรมแก่ผู้สนใจ ส่วน **หลวงปู่ตื้อ** จะเก่งทั้งด้านฤทธิ์และด้านแสดงธรรม ท่านชอบแสดงธรรม

ประวัติ วัดอรัญญวิเวก

วัดอรัญญวิเวก เดิมเป็นสำนักสงฆ์เก่าแก่มาแต่อดีตกาล ได้มีการจัดตั้งขึ้นจากบุคคลผู้ใฝ่ในทางพระพุทธศาสนาหลายตระกูลในหมู่บ้านปง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้ที่มีความเชื่อ ความเลื่อมใสในบวรพระพุทธศาสนา ได้ประชุมปรึกษาหารือกันว่าพวกเราควรที่จะหานิมนต์พระ หาครูบาอาจารย์กัมมัฏฐานผู้มีคุณธรรม ให้มาอยู่ในที่ใดที่หนึ่งในหมู่บ้าน เพื่อฟังธรรมในคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ต่อมาได้ยินข่าวคราวว่ามีพระกัมมัฏฐานมาพักอยู่ที่วัดเงี้ยว อำเภอแม่แตง จึงขออาราธนานิมนต์พระคุณ**ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร** ท่านหลวงปู่มั่นไม่ขัดข้องประการใด หลวงปู่มั่นก็ชวนคณะศรัทธาและศิษย์ของท่านเที่ยวหาสถานที่อื่นเพื่อพักเจริญภาวนา เที่ยวสำรวจอยู่ ๔ วัน ท่านหลวงปู่มั่นก็มาพบสถานที่แห่งนี้

เมื่อออกพรรษาแล้ว หลวงปู่มั่นจึงได้ชักชวนศิษยานุศิษย์ ปรารภจะออกจากที่นี่ไปเที่ยวธุดงค์ต่อไป จึงได้สั่งคณะศรัทธาบ้านปงที่มาอุปัฏฐากไว้ว่า สถานที่แห่งนี้ เราได้ตั้งชื่อว่า **สำนักสงฆ์**

อรัญญวิเวก ณ สำนักสงฆ์แห่งนี้จึงได้ชื่อว่า **สำนักสงฆ์อรัญญวิเวก** เป็นชื่อซึ่งหลวงปู่มั่นตั้งให้ และท่านเป็นเจ้าสำนักองค์แรก

ในสำนักนี้ได้มีพระอาจารย์กัมมัฏฐานหลายท่านหลายองค์มาอยู่จำพรรษา เช่น **หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ขาว อนาลโย หลวงปู่พรหม จิรปุญฺโญ หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่คำแสน คุณาลงฺกาโร หลวงปู่โค่ง หลวงปู่คำอ้าย จิตธมฺโม ฯลฯ**

ปี พ.ศ. ๒๔๘๙ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ได้มาอยู่จำพรรษา และต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๕ หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ ได้กลับมาจำพรรษาอยู่ที่สำนักสงฆ์แห่งนี้อีกครั้ง โดยมี**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่สาม อกิญฺจโน หลวงปู่คำอ้าย จิตธมฺโม** มาอยู่จำพรรษาด้วยกัน **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ได้จำพรรษาที่วัดอรัญญวิเวก ติดต่อกันเป็นเวลา ๑๐ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงไปจำพรรษาที่วัดดอยแม่ปั๋ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ จวบจนมรณภาพ

ต่อมาสำนักสงฆ์ก็ว่างเปล่า ครูบาอาจารย์ต่างก็พากันเดินธุดงค์กันหมด ไม่มีพระเณรอยู่ที่สำนักสงฆ์ ในหน้าแล้งหาพระเณรมาอยู่ลำบาก มีเพียงวิหารหลังเก่าซึ่งชำรุด ภายหลังจึงมีการพัฒนาขึ้นเป็นวัดป่า มีการสร้างกุฏิ ศาลา พระอุโบสถ ฯลฯ และมีพระเณรมาอยู่จำพรรษากัน

สอนพญานาคที่น้ำตกแม่กลาง

เมื่อครั้ง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พักวิเวกอยู่น้ำตกแม่กลาง ทางขึ้นดอยอินทนนท์ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ใกล้บริเวณที่พัก มีหนองน้ำขนาดกว้างพอควร เป็นที่รองรับตาน้ำผุดไหลออกมาจากใต้ภูเขา น้ำออกสีเขียวน่ากลัว มีฟองน้ำผุดขึ้นเป็นสายๆ

วันเว้นวันจะมีงูใหญ่เท่าลำหมากสีเหลืองทอง หัวเหลืองหงอนแดง คอแดงเลื่อมเป็นเงาลอยออกมาจากรูน้ำผุด แล้วก็วนอยู่ในหนองน้ำสองรอบสามรอบ แล้วก็เลื้อยเข้าไปในรูเดิมที่ออกมาทำให้น้ำนั้นส่งกลิ่นคาวเหม็น ใช้สอยมิได้ ทำเช่นนี้อยู่นาน จน**หลวงปู่ตื้อ**ดูรู้วาสนาของมัน เมตตาจะสั่งสอนนาคทั้งหลายเหล่านั้น วันนั้นมันก็ออกมาของมัน แต่ดูเหมือนมันเองก็จะรู้ตัวเช่นกัน บ่าย ๔ โมง ฤทธิ์มันก็มาก เปลี่ยนจากน้ำสีเขียวน่ากลัวมาเป็นน้ำสีแดงเหมือนน้ำล้างเนื้อ คาวก็คาว

หลวงปู่ตื้อ สำรวมจิตดูให้รู้ว่า มันประสงค์อะไรกันแน่ จึงว่ามันไปว่า "ไอ้สัตว์ขี้ทุกข์ สูเจ้าจะเอาหน้าอกแถกไถไปมาอยู่เช่นนี้หรือ ศีลธรรมพระเจ้าไม่เอาใจใส่ เมื่อใดมันจะพ้นได้ ข้ามาอยู่ตรงนี้มาภาวนาหาทางพ้นทุกข์ พวกสูเจ้าอยู่ตรงนี้หวงแหนถิ่นที่ คิดดูให้ดี สูเจ้าเกิดก่อนที่นี่ หรือ

ที่นี่เกิดก่อนสูเจ้าทั้งหลาย ใครมาก่อนมาหลัง จะมาหวงโลกหรือ เพราะสูมันหวงโลกนี้แหละ จึงได้มาอยู่อย่างนี้ พระเจ้าไม่รู้ พระธรรมไม่รู้ พระสงฆ์ไม่รู้ สูจะเอาอันใดเป็นที่พึ่งของตน เอาความหวงที่นี้หรือ หรือว่า จะมาทดลองฤทธิ์กัน จะเอาไหม จะเอาก็เอา เอ้า ! ลงมือ ใครแพ้ ใครชนะ ให้รู้ให้ได้วันนี้”

ว่าแล้ว**หลวงปู่ตื้อ**ก็ทำท่าขึงขังตึงตังขึ้นมา น้ำในหนองนั้นก็หยุดเป็นฟองฟอด เปลี่ยนจากแดงฉานมาเป็นสีปกติ กลิ่นคาวเลือดก็หายไป หมู่นาคน้อยใหญ่ต่างก็มายินดียอมต่อคำสอนของหลวงปู่ตื้อ แต่หลวงปู่ตื้อก็มิได้เล่าอะไรให้ศิษย์ฟังไปมากกว่านั้น มีแต่ว่า “สวดมนต์พระปริตรให้เขาฟัง แปลพระปริตรให้เขาฟัง สอนให้รู้จักศีล ๕ ให้รู้จักพรหมวิหารธรรม”

หลวงปู่ตื้อ ท่านพักภาวนาที่น้ำตกแม่กลางระยะหนึ่ง จากนั้นญาติโยมได้นิมนต์ท่านมาพักจำพรรษาที่วัดปากทางแม่แตง (วัดป่าอาจารย์ตื้อ)

ภาค ๑๔ ปัจฉิมวัย สร้างศาสนถาวรวัตถุและเผยแผ่ธรรม

สร้างวัดป่าอาจารย์ตื้อ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ใช้เวลาท่องธุดงค์ปักกลดภาวนาไปตามสถานที่ต่างๆ ตามป่าตามเขา เป็นเวลายาวนาน ถ้ารวมเวลาทั้งหมดทั้งที่ท่านธุดงค์เองตามลำพัง และธุดงค์ร่วมกับสหธรรมิก ตระเวนในภาคอีสาน ฝั่งลาว พม่า ทั้งออกธุดงค์ทางภาคเหนือติดตาม**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ตลอดระยะเวลา ๑๑ ปี และทั้งออกธุดงค์ทางภาคเหนือภายหลังที่หลวงปู่มั่นกลับภาคอีสานแล้ว รวมเวลาที่ท่านท่องธุดงค์ทั้งหมดก็ยาวนาน ๕๐ กว่าปี นับเป็นเวลาที่ยาวนานมาก ประสบการณ์และเรื่องราวการเดินธุดงค์ของท่าน มีมากมายเกินกว่าลูกศิษย์ลูกหาจะสามารถรับรู้ได้ทั้งหมด ที่นำมาถ่ายทอดต่อกันมาเป็นเพียงบางแง่บางมุมเท่านั้นเอง

พระลูกศิษย์ใกล้ชิดที่อุปัฏฐากหลวงปู่ตื้อ ก็ยอมรับว่าการที่จะบันทึกเรื่องราวของหลวงปู่ให้หมดทุกแง่มุมเป็นเรื่องเหลือวิสัย แม้แต่จะกราบเรียนถามท่านเมื่อท่านยังมีชีวิตอยู่ก็ยังไม่กล้า ต้องคอยจดจำเมื่อเวลาท่านยกมาเล่าให้ฟังในโอกาสต่างๆ เท่านั้น

ในปัจฉิมวัย **หลวงปู่ตื้อ** ท่านยังออกธุดงค์ รวมทั้งได้พัฒนาและสร้างวัดป่ากรรมฐานที่จังหวัดเชียงใหม่ขึ้นหลายแห่ง ที่มีชื่อเสียงมีอยู่ ๒ แห่งด้วยกัน คือ **วัดป่าดาราภิรมย์** และ **วัดป่าอาจารย์ตื้อ** และเมื่อท่านกลับบ้านเกิดที่บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ท่านก็ได้พัฒนา **วัดป่าอรัญญวิเวก** อันเป็นวัดบ้านเกิด รวมทั้งสร้างโบสถ์ เจดีย์ และได้ช่วยเหลือพัฒนาวัดต่างๆ ในละแวกนั้นให้จนเจริญรุ่งเรืองถึงปัจจุบัน

จวบจนท่านเข้าสู่วัยชราภาพมากแล้ว ท่านจึงเริ่มหยุดธุดงค์ โดยประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๖ **หลวงปู่ตื้อ**ในวัยชราภาพมากแล้ว อายุท่านได้ ๗๔ ปี ท่านได้เริ่มสร้างวัดป่าสามัคคีธรรม (วัดป่าอาจารย์ตื้อ) อันเป็นวัดสุดท้ายทางภาคเหนือที่ท่านสร้าง

หลวงปู่ตื้อปรารภให้ฟังว่า การสร้างวัดป่าสามัคคีธรรมแห่งนี้ “เพื่อจะได้อยู่เป็นที่เป็นทาง เพราะชราภาพมากแล้ว”

หลวงปู่ตื้อ ใช้วัดป่าสามัคคีธรรมแห่งนี้ ต่อมา คือ วัดป่าอาจารย์ตื้อ เป็นสถานที่ในการประกาศพระพุทธศาสนา ด้วยการแสดงธรรมแก่ญาติโยมผู้ที่สนใจใคร่ฟังธรรม สำหรับพระป่าผู้ที่มุ่งปฏิบัติสมถะ – วิปัสสนากรรมฐาน เพื่อความหลุดพ้น หลวงปู่ท่านก็เมตตาให้การอบรมสั่งสอนเข้มงวดกวดขันเป็นพิเศษ อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยเบื่อหน่าย ในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ จึงมีผู้สนใจ

ใคร่ฟังธรรม และพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่นจะหลั่งไหลไปกราบนมัสการฟังธรรม และอยู่ปฏิบัติธรรมกับท่านกันอย่างไม่ขาดสาย

สร้างวัดป่ากรรมฐานตามปฏิปทาของบูรพาจารย์ใหญ่

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้สร้างวัดป่ากรรมฐานขึ้นหลายแห่ง ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดีก็ได้แก่ **วัดป่าดาราภิรมย์** อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และ**วัดป่าอาจารย์ตื้อ** อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นวัดที่**หลวงปู่ตื้อ**ท่านพักจำพรรษาอยู่เป็นเวลานาน วัดป่าดาราภิรมย์ ๙ พรรษา วัดป่าอาจารย์ตื้อ ประมาณ ๑๔ พรรษา

วัดป่าอาจารย์ตื้อ มีชื่อแต่เดิมว่า **วัดป่าสามัคคีธรรม** สมัยนั้นเป็นเพียงสำนักสงฆ์ ยังมิได้มีชื่อเป็นทางการ ครูบาอาจารย์บางท่านเรียกว่า วัดธรรมสามัคคี หลังจากหลวงปู่ตื้อ ท่านหยุดการเดินธุดงค์แล้ว ก็มาพักประจำที่วัดแห่งนี้ เพราะเป็นวัดที่สงบมีความวิเวก

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านกลับไปอยู่บ้านเกิดที่จังหวัดนครพนมแล้ว ประชาชนทั่วไปก็เรียก **วัดป่าสามัคคีธรรม** เป็น **วัดป่าหลวงตาตื้อ อจลธมฺโม** เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่หลวงปู่ที่พำนักอยู่ภาคเหนือเป็นเวลานาน

การสร้างวัดป่ากรรมฐานของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้ดำเนินตามแนวปฏิปทาของ**ท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น** อย่างเคร่งครัด คือ สร้างวัดเช่นเดียวกับครั้งพุทธกาล คือ มุ่งเน้นการปฏิบัติธรรมด้วยการเดินจงกรม นั่งสมาธิ อย่างแท้จริง มีกุฏิกรรมฐาน ทางจงกรม ศาลาอเนกประสงค์หลังเล็กๆ สำหรับฉันจังหัน แสดงธรรม ลงอุโบสถ ฯลฯ หลวงปู่ท่านมุ่งเน้นสร้างพระป่า เพื่อเป็นศาสนทายาท ท่านไม่มุ่งเน้นการก่อการสร้างหรูๆ หราๆ ที่สำคัญไม่ให้มีการซื้อมาขายไปในวัด และไม่ให้วัดมีสิ่งใดแอบแฝงเจือปนซึ่งเต็มไปด้วยเรื่องทางโลก

การสร้างวัดป่ากรรมฐานและสร้างพระป่าเพื่อเป็นศาสนทายาทของท่าน จึงเป็นไปตามหัวข้อ กำเนิดวัดป่ากรรมฐาน จากหนังสือประวัติท่านพระอาจารย์เสาร์ กนฺตสีโล ดังนี้

“**ท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น** ท่านออกประพฤติปฏิบัติตามป่าตามเขาในถิ่นทุรกันดารแสนยากลำบากห่างไกลผู้คนชุมชน แม้การคมนาคมทั้งทางน้ำและทางบกไปไม่ถึง แม้ไม่มีถนนหนทาง ท่านก็สมบุกสมบันเดินเท้าธุดงค์รุกเข้าไปในป่าในเขาด้วยกำลังปลีแข้งของท่าน เพื่อมุ่งบำเพ็ญสมณธรรม ณ สถานที่ใดที่ท่านธุดงค์ไป สถานที่นั้นจะเป็นสถานที่มงคล ซึ่งกาลต่อมาจะตั้งเป็นสำนักสงฆ์และพัฒนาเป็นวัดป่ากรรมฐาน”

ฉะนั้น ในสมัยท่านพระอาจารย์เสาร์ พระอาจารย์มั่น และพ่อแม่ครูอาจารย์กองทัพธรรม ในขณะที่ท่านยังดำรงธาตุขันธ์มีชีวิตอยู่นั้น **วัดป่ากรรมฐาน** ซึ่งมีสภาพธรรมชาติเป็นผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์ จึงเกิดขึ้นมากมาย **วัดป่ากรรมฐาน**ในสมัยนั้น จึงเป็นสถานที่สัปปายะเอื้ออำนวยเหมาะกับการปฏิบัติธรรม ตามหลักสัปปายะ เช่น ครูบาอาจารย์ หมู่คณะ อาวาส อากาศ อาหาร เป็นต้น ล้วนสัปปายะ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสมัยที่ท่านพระอาจารย์ใหญ่ทั้งสอง และพ่อแม่ครูอาจารย์ศิษย์รุ่นแรกๆ ยังดำรงธาตุขันธ์อยู่ ท่านเป็นครูบาอาจารย์สัปปายะที่รู้จริงเห็นจริง หาได้ยากยิ่ง และสำคัญที่สุด ดังนั้น พระป่าในวงปฏิบัติจึงต้องการเสาะแสวงหาอย่างที่สุด เพราะครูบาอาจารย์จะเป็นผู้สั่งสอนชี้นำในธรรมทุกขั้น นับแต่สมาธิธรรม ปัญญาธรรม จนถึงขั้นวิมุตติธรรม

พระภิกษุที่มุ่งบำเพ็ญเพียรเพื่อความหลุดพ้นในสมัยนั้น บ้างก็บวชถวายตัวเป็นศิษย์ บ้างก็ได้ญัตติเป็นธรรมยุต ล้วนจะต้องเคร่งครัดในพระธรรมวินัย จะต้องเป็นพระธุดงคกรรมฐานถือ**ธุดงควัตร** ยึดหลัก**สัลเลขธรรม** มุ่งรักษา**ข้อวัตรปฏิบัติ** และจะต้องทำหน้าที่ของพระอย่างแท้จริง กล่าวคือ มุ่งปฏิบัติภาวนาด้วยการเดินจงกรม นั่งสมาธิ ตามหลัก**พละ ๕** คือ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา และการดำเนินชีวิตแบบพระป่าจะต้องดำเนินตามหลัก**อปัณณกปฏิปทา** ดังพระธรรมเทศนาขององค์หลวงตาพระมหาบัว ดังนี้

“**อปัณณกปฏิปทา การปฏิบัติไม่ผิด** แปลแล้วนะ พระพุทธเจ้าท่านทรงสั่งสอนว่า **ในปฐมยามเดินจงกรม หรือจะนั่งสมาธิก็ได้** มัชฌิมยามพัก นี่หมายถึงว่าการปฏิบัติเป็นศูนย์กลางสม่ำเสมอ **ในมัชฌิมยามก็พักเสีย** การพักนั้นทำความเข้าใจเอาไว้กับตัวเอง กำหนดว่าเมื่อรู้สึกแล้วจะรีบตื่น นั่นฟังซิ พอรู้สึกแล้วจะรีบตื่น นอนตะแคงข้างขวา ท่านบอกไว้เรียบร้อย นี่ล่ะ อปัณณก–ปฏิปทา

เวลาจะนอนให้ทำความกำหนดกับตัวเองเอาไว้ว่า พอรู้สึกตัวแล้วจะตื่น หรือกำหนดจะตื่นในระยะไหน ให้ทำความรู้สึกตัวเองเอาไว้ อย่านอนแบบจม พอรู้สึกคือ**ปัจฉิมยามตื่น** แล้วก็เดินจงกรมบ้าง นั่งสมาธิบ้าง ท่านสอนไว้อย่างนั้น มัชฌิมยามเป็นเวลาพักนอน นอนตะแคงข้างขวา ขาซ้ายทับขาขวา ทำความกำหนดในใจไว้ว่า เมื่อรู้สึกตัวเมื่อไรแล้วจะรีบตื่น นี่ล่ะในสูตรนี้ท่านแสดงไว้ชัดเจน พอปัจฉิมยามก็เป็นเวลาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา **มัชฌิมยามเป็นเวลาพัก พัก ๔ ชั่วโมงพอเหมาะพอดีท่านว่า**

นี่เรียกว่าความเพียร **กลางวันหากจะพักก็ให้พักได้** ปิดประตู อย่าให้ใครเห็นกิริยามารยาทในการหลับนอนของพระ มีบอกไว้อย่างนั้น นอนในที่ลับ ไม่ให้นอนในที่เปิดเผย กิริยาของพระ

นี่เหมือนกันกับกิริยาของเสือ และกิริยาของราชสีห์ ราชสีห์กับเสือระมัดระวังตัวมาก พระผู้แก้กิเลสก็ให้มีสติสตางค์ระมัดระวังตัวอยู่เสมอเช่นนั้น นี่ล่ะธรรมท่านสอนไว้ ฟังเอาซิ"

พระธุดงคกรรมฐาน หรือ พระป่า ทุกองค์จะต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมที่ท่านพระอาจารย์ใหญ่ทั้งสองวางไว้อย่างเข้มงวดเคร่งครัดทุกประการ ซึ่งพระศิษย์ในรุ่นต่อๆ มาที่ท่านปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติจนทรงอริยธรรมขั้นต่างๆ นับแต่พระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์ ต่างก็ได้ตรวจสอบซึ่งกันและกัน จนได้รับการยอมรับเคารพบูชาจากวงกรรมฐานด้วยกัน ซึ่งพ่อแม่ครูอาจารย์แต่ละองค์นั้น ก็ได้สืบทอดสร้างวัดป่ากรรมฐานตามแนวทางปฏิปทาของท่านพระอาจารย์ใหญ่ทั้งสอง ฉะนั้น วัดป่ากรรมฐาน จึงเกิดขึ้นมากมายและขยายไปทั่วทุกภาคของประเทศ รวมทั้งต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๔๙๗ – พ.ศ. ๒๕๑๐ จำพรรษาวัดป่าอาจารย์ตื้อ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เมื่อท่านหยุดการเดินธุดงค์ตามป่าตามเขาแล้ว ท่านก็ได้มาสร้างเสนาสนะป่าขึ้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่อีกแห่ง เป็นแห่งสุดท้ายก่อนกลับบ้านเกิด ชื่อว่า **"สำนักสงฆ์สามัคคีธรรม"** ต่อมาคือ **วัดป่าอาจารย์ตื้อ** ท่านได้มาอยู่พำนักและจำพรรษาที่วัดแห่งนี้นานที่สุดในชีวิตของท่าน โดยปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ญาติโยมได้นิมนต์ท่านมาอยู่จำพรรษา ท่านได้เมตตาจำพรรษาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ – พ.ศ. ๒๔๙๘ (ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ กลับไปจำพรรษาที่วัดบ้านเกิด วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม) ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ – พ.ศ. ๒๕๑๐ และกลับมาจำพรรษาอีกครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๑๔

วัดป่าอาจารย์ตื้อ ตั้งอยู่ห่างจาก **วัดอรัญญวิเวก** บ้านปง ไม่ไกลนัก ประมาณ ๕ กิโลเมตร **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** เคยพำนักอยู่ที่วัดอรัญญวิเวก บ้านปง ถึง ๑๐ ปี ก่อนไปอยู่ที่วัดดอยแม่ปั๋ง **หลวงปู่ตื้อ** และ **หลวงปู่แหวน** ทั้งสององค์มักไปมาหาสู่พูดคุยไต่ถามสารทุกข์สุกดิบ สุขภาพ และสนทนาธรรมกันอยู่เสมอๆ

ภาพพระมหาเถระทั้งสองธรรมสากัจฉากัน ด้วยความร่าเริงและรื่นเริงใจในธรรม งดงามน่าซาบซึ้งใจและหาดูได้ยากยิ่งนัก เพราะทั้งสองเป็นคู่สหธรรมิกที่สนิทสนมคุ้นเคยใกล้ชิดกันมากตั้งแต่ยังอยู่ในวัยหนุ่มร่างกายแข็งแรง ต่างเคยร่วมทุกข์ร่วมสุข ร่วมคิดอ่านปรึกษาธรรม ร่วมพ่อแม่–ครูอาจารย์ และร่วมออกผจญภัยเสี่ยงเป็นเสี่ยงตายเดินธุดงค์ เพื่อแสวงหาโมกขธรรมตามป่าตามเขาไปทั่วภาคอีสาน ภาคเหนือ รวมทั้งต่างแดน จนต่างประสบธรรมปีติบรรลุธรรมขั้นสูงสุดเป็นพระอรหันต์ แม้ทั้งสองก้าวเข้าสู่วัยชราก็ยังไปมาหาสู่ระลึกถึงกันเสมอ นับเป็นคู่สหธรรมิกเพื่อนเป็นเพื่อนตายกันอย่างแท้จริง

ประวัติ วัดป่าอาจารย์ตื้อ

วัดป่าอาจารย์ตื้อ ตั้งอยู่เลขที่ ๓๒๕ บ้านปากทาง ซอยศรีมหาพน หมู่ที่ ๗ ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดคณะสงฆ์ธรรมยุติกนิกาย มีเนื้อที่ ๒๒ ไร่ ๒ งาน ๒๑ ตารางวา หนังสือกรรมสิทธิ์ที่ดิน น.ส.๓ เลขที่ ๑๑๓ และ ส.ค.๑ เลขที่ ๗๐๗

ชาวบ้านจะเรียกสั้นๆ ว่า วัดป่า เดิมทีเป็นที่ดินของนายหมื่น เกษม นางสา มะลิวัลย์ นายเลิศ ประทุม และนายปลั่ง จันทรวัชร

ก่อนนั้นชาวบ้านศรัทธาญาติโยมได้เคยนิมนต์พระธุดงค์มาพำนักเพื่อโปรดชาวบ้าน พระท่านไปๆ มาๆ จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๖ คณะศรัทธาจึงได้อาราธนานิมนต์**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มาพำนักประจำที่นี่ โดยในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ หลวงปู่ตื้อได้กลับไปจำพรรษาที่บ้านเกิด ณ วัดป่าอรัญญวิเวก อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ หลวงปู่ตื้อ ท่านได้สร้างศาลาขึ้น ๑ หลัง เพื่อให้เป็นศาสนสมบัติสืบต่อไปในพระพุทธศาสนา พร้อมกันนี้ท่านได้ริเริ่มตั้งที่ดินนี้ขึ้นเป็นสำนักสงฆ์และตั้งชื่อว่า **"สำนักสงฆ์สามัคคีธรรม"** ได้มีพระธุดงค์หรือพระป่าสาย**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** แวะเวียนมาพำนักตลอดมา

จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๑ **หลวงปู่ตื้อ** ได้รับอาราธนานิมนต์กลับไปจำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวิเวก อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อันเป็นวัดบ้านเกิดของท่าน **หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ** ซึ่งเป็นหลานของท่าน จึงได้รับมอบหมายให้ดูแลปกครองวัดนี้ตลอดมา

ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้สร้างพระเจดีย์ขึ้นไว้หนึ่งองค์ ณ สำนักสงฆ์สามัคคีธรรม และต่อมาเมื่อพระเจดีย์แล้วเสร็จ ได้ทำการฉลองพระเจดีย์ โดยมี **พระเทพสารสุธี (ขัน ขนฺติโก)** วัดเจดีย์หลวง มาเป็นองค์ประธาน

ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ คณะศรัทธามีนายเลิศ ประทุม เป็นหัวหน้าได้ทำหนังสือขออนุญาตสร้างวัดด้วยทางกรมการศาสนาและกระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้พิจารณาเห็นว่าสมควรที่จะให้เป็นวัดได้ จึงอนุมัติให้สร้างวัดได้ เมื่อทางคณะศรัทธาญาติโยมได้รับหนังสืออนุมัติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นายเลิศ ประทุม ซึ่งเป็นหัวหน้าได้นำศรัทธาญาติโยมเริ่มทำการก่อสร้างกุฏิเพิ่มขึ้นเป็นการถาวร และได้ขอให้ตั้งชื่อวัดเป็นลำดับต่อไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ กรมการศาสนาได้มีหนังสืออนุญาตการเป็นวัดพร้อมทั้งออกชื่อวัดมาให้ด้วยว่า **"วัดป่าอาจารย์ตื้อ"** ซึ่งชื่อวัดนี้ **ท่านเจ้าคุณพระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล)** ซึ่งต่อมาได้รับ

พระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระพุทธพจนวราภรณ์ อดีตเจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ – ลำพูน – แม่ฮ่องสอน (ธ) ได้เสนอมาให้ทางคณะศรัทธาญาติโยมเลือกพร้อมกับชื่ออื่นๆ อีกหลายชื่อ แต่ทางคณะศรัทธาเห็นว่าชื่อนี้สมควรแล้ว จึงได้ใช้ชื่อว่า **"วัดป่าอาจารย์ตื้อ"** มาจนถึงทุกวันนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ **หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ** ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสอย่างเป็นทางการ

ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ทางวัดได้ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้งเป็นวัด และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ มีเขตวิสุงคามสีมากว้าง ๑๗ เมตร ยาว ๓๐ เมตร

วัดป่าอาจารย์ตื้อ มีความเป็นระเบียบ เงียบสงบ และสะอาดสะอ้าน เพราะ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเข้มงวดมาก เป็นแบบฉบับของวัดป่าโดยทั่วไป ปัจจุบัน **หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ** ท่านดำเนินตามปฏิปทาดังกล่าวของหลวงปู่ตื้อได้อย่างสมบูรณ์งดงาม

ศาสนถาวรวัตถุและเสนาสนะภายในวัดมีดังนี้ พระอุโบสถ องค์พระเจดีย์ ศาลาการเปรียญ กุฏิสงฆ์ ศาลาหอฉัน หอระฆัง โรงครัว โรงต้มน้ำ ที่พักฆราวาสผู้มาปฏิบัติธรรม และสังเวชนียสถานจำลอง ส่วนปูชนียวัตถุก็มี พระพุทธรูปเนื้อโลหะ รูปเหมือนหลวงปู่ตื้อ

ครูบาสามพี่น้อง

พระครูภาวนาภิรัต หรือ หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ วัดป่าอาจารย์ตื้อ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ **หลวงปู่หนูบาล จนฺทปญฺโญ** วัดป่าอรัญญวิเวก อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม และ **ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม** วัดเขาพุนก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ท่านทั้งสามเป็นญาติสนิทกัน ต่างเป็นคนบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม และเป็นหลานแท้ๆ ของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม**

ในสมัยหนุ่มๆ **หลวงปู่สังข์ หลวงปู่หนูบาล** และ **ท่านพระอาจารย์ไท** ต่างก็ได้ยินเรื่องราวชื่อเสียงกิตติศัพท์ของ**หลวงปู่ตื้อ**จากบรรดาญาติพี่น้อง เมื่อครูบาทั้งสามทราบว่าหลวงปู่ตื้ออยู่ทางภาคเหนือ ซึ่งเมื่อหลวงปู่ตื้อเริ่มจะหยุดออกเดินธุดงค์ เพราะวัยชราภาพมากแล้ว ท่านพักจำพรรษาที่ วัดป่าดาราภิรมย์ และ วัดป่าสามัคคีธรรม (วัดป่าอาจารย์ตื้อ) ครูบาทั้งสามต่างองค์ต่างก็ได้ออกติดตามหาหลวงปู่ตื้อจนพบ และได้ถวายตัวเป็นศิษย์เข้ารับการอบรมปฏิบัติธรรมจากหลวงปู่ตื้อ

เนื่องจากครูบาทั้งสามเป็นญาติสนิทกัน อีกทั้งเป็นหลานแท้ๆ และเป็นศิษย์ของหลวงปู่ตื้อ และกาลต่อมาครูบาทั้งสามก็เป็นสหธรรมิก ได้อยู่ร่วมอบรมปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่ตื้อ และได้ออกเดินธุดงค์บำเพ็ญเพียรตามป่าตามเขาร่วมกัน จึงเป็นที่มาของชื่อ **"ครูบาสามพี่น้อง"** ที่พระด้วยกันได้ขนานนามให้

ประวัติย่อ หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ

นามเดิม สังข์ คะลีล้วน

เกิด เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๓

บ้านเกิด บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

บิดา – มารดา นายเฮ้า และ นางลับ คะลีล้วน

พี่น้อง มีพี่ชายติดโยมบิดา ๑ คน มีพี่ชายติดโยมมารดา ๑ คน มีพี่น้องร่วมท้องเดียวกันจำนวน ๔ คน ท่านเป็นลูกชายคนที่ ๑

บรรพชา อายุ ๑๘ ปี ณ พัทธสีมา วัดศรีเทพประดิษฐาราม โดยมี พระสารภาณมุนี (จันทร์ เขมิโย) เป็นพระอุปัชฌาย์ (ต่อมาได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระเทพสิทธาจารย์)

อุปสมบท พ.ศ. ๒๔๙๓ เมื่ออายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ณ พัทธสีมา วัดป่าบ้านสามผง (วัดโพธิ์ชัย) อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยมี **พระอาจารย์เกิ่ง อธิมุตฺตโก** เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระทัด** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ **พระอาจารย์บุญส่ง โสปโก** เป็นพระอนุสาวนาจารย์

เรื่องราวในชีวิต ท่านเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งถือว่าสูงสุดในสมัยนั้น เมื่ออายุได้ ๑๘ ปี บรรพชาเสร็จก็กลับมาจำพรรษาที่ วัดอรัญญวิเวก บ้านข่า ซึ่งเป็นบ้านเกิด

เมื่อครั้งเป็นสามเณร **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต**ได้มาพำนักที่วัดป่าบ้านหนองผือนาใน ท่านก็ได้มีโอกาส ได้ไปรับฟังพระธรรมเทศนาจากหลวงปู่มั่นโดยตรง แต่ยังไม่ค่อยเข้าใจ เพราะยังเป็นเด็กอยู่ ท่านเป็นสามเณรอยู่ ๓ ปี สอบนักธรรมชั้นตรี – โท ได้จากสนามสอบวัดศรีชมชื่น ซึ่งเป็นวัดบ้าน เพราะยุคนั้นสนามสอบของคณะธรรมยุตยังไม่มี

หลวงปู่สังข์ ท่านได้ออกติดตามหา **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ซึ่งมีศักดิ์เป็นญาติทางยาย คือ ปู่ของหลวงปู่ตื้อเป็นพี่ชายของคุณยายของท่าน ท่านได้ยินแต่กิตติศัพท์ของหลวงปู่ตื้อมานาน แต่

ไม่เคยเห็นตัวจริงมาก่อนเลย จึงอยากจะออกติดตามหาหลวงปู่ตื้อ มีพระและญาติโยมขึ้นมาเชียงใหม่เป็นครั้งแรก โดยมีพี่ชายของหลวงปู่ตื้อ มีพระและญาติโยมตามมาด้วย ซึ่งเมื่อถึงจังหวัดเชียงใหม่แล้ว ก็เข้าพักที่จังหวัดเชียงใหม่ก่อน ได้ยินว่า**หลวงปู่ตื้อ**จำพรรษาอยู่ที่วัดป่าดาราภิรมย์ จึงตามไปพบท่านที่ **วัดป่าดาราภิรมย์** เมื่อได้พบ**หลวงปู่ตื้อ**สมดังความตั้งใจแล้ว ก็พากันพักอยู่ที่วัดป่าดาราภิรมย์ระยะหนึ่ง จึงเดินทางกลับบ้านเกิด

พ.ศ. ๒๔๙๓ เมื่ออุปสมบทแล้ว ก็อยู่จำพรรษาที่ **วัดป่าบ้านสามผง** กับพระอุปัชฌาย์เป็นเวลา ๕ ปี ท่านสอบนักธรรมชั้นเอกได้ที่วัดป่าบ้านสามผงแห่งนี้ แล้วทำหน้าที่เป็นครูสอนนักธรรมช่วยพระอุปัชฌาย์

จากนั้นปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ท่านจึงออกเดินทางขึ้นเหนือเพื่อมาอยู่กับ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่ **วัดป่าอาจารย์ตื้อ** อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ที่นี่ท่านได้เรียนบาลีไวยากรณ์กับพระมหามณี พยอมยงค์ จนจบชั้นหนึ่ง สอบได้แล้วจึงหยุดเรียน เพราะจิตใจใฝ่ในทางธุดงค์มากกว่า ท่านจึงได้ออกวิเวกแถบจังหวัดเชียงราย โดยมี **พระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม** เป็นสหธรรมิก เที่ยววิเวกไปด้วยกัน ได้พบ พระอาจารย์มหาทองอินทร์ กุสลจิตฺโต ที่วัดถ้ำผาจรุย อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม สร้างวัดป่าสามัคคีธรรม ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น วัดป่าอาจารย์ตื้อ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ท่านได้กลับจากเที่ยววิเวกมาจำพรรษากับหลวงปู่ตื้อที่วัดป่าอาจารย์ตื้อ ได้พัฒนาและบูรณะวัดนี้มาตลอด

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**กลับวัดอรัญญวิเวก จังหวัดนครพนม ท่านได้รับภาระปกครอง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดป่าอาจารย์ตื้ออย่างเป็นทางการ และท่านได้สร้างอุโบสถหนึ่งหลัง

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้รับพระราชสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นโท ฝ่ายวิปัสสนาธุระที่ **พระครูภาวนาภิรัต** ท่านจำพรรษาอยู่ที่วัดนี้มาเป็นเวลา ๔๐ กว่าปีแล้ว ปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๘ อายุท่านย่างเข้า ๘๕ ปี พรรษา ๖๕

เมื่อมีการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่วัดอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณสูงถึง ๒๘ ล้านบาท **หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ** ท่านก็รับเป็นประธานจัดสร้าง

ประวัติย่อ หลวงปู่หนูบาล จนฺทปญฺโญ

ชื่อเดิมว่า หนูบาล แก้วชาลุน

เกิดที่ บ้านข่า ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๔ ตรงกับวันอังคาร แรม ๔ ค่ำ เดือน ๒ ปีมะแม

โยมบิดาชื่อ เบี้ยว แก้วชาลุน **โยมมารดา**ชื่อ กาสี แก้วชาลุน

ศึกษาเล่าเรียนที่โรงเรียนประชาบาล ตำบลบ้านข่าในขณะนั้น จนกระทั่งจบชั้นสูงสุด คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ โดยมีท่านเจ้าคุณสารภาณมุณี (หลวงปู่จันทร์ เขมิโย) เจ้าคณะจังหวัดนครพนม เป็นอุปัชฌาย์ และได้อยู่จำพรรษา ณ วัดศรีเทพ-ประดิษฐาราม จังหวัดนครพนม เป็นเวลา ๒ ปี และได้ศึกษาจนจบนักธรรมชั้นโท

อุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๔ เมื่ออายุครบ ๒๐ ปี บริบูรณ์ โดย**พระอาจารย์เกิ่ง อธิมุตฺตโก** แห่งวัดโพธิ์ชัย บ้านสามผง ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระอาจารย์บุญส่ง โสปโก** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ **พระอาจารย์นู สุกวโร** เป็นพระอนุสาวนาจารย์ โดยได้รับฉายาว่า **จนฺทปญฺโญ**

ชีวิตมัชฌิมวัย หลังจากที่ **พระหนูบาล จนฺทปญฺโญ** ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุตามความประสงค์ของท่านแล้ว ท่านได้กลับไปที่วัดศรีเทพประดิษฐาราม จังหวัดนครพนม เพื่อปฏิบัติรับใช้พระอุปัชฌาย์เมื่อครั้งท่านเป็นสามเณร คือ **ท่านเจ้าคุณสารภาณมุณี (หลวงปู่จันทร์ เขมิโย)** เจ้าคณะจังหวัดนครพนมในสมัยนั้น และตั้งใจว่าจะเรียนฝ่ายปริยัติจนถึงระดับมหาเปรียญธรรมให้ได้ และท่านเจ้าคุณฯ ได้แนะนำให้กลับบ้านเพื่อลาโยมบิดามารดาเสียก่อน จึงจะนำไปฝากตัวเพื่อเรียนต่อที่กรุงเทพฯ

ท่านจึงได้เดินทางกลับมายังบ้านเกิดอีกครั้ง และเล่าความประสงค์ให้โยมบิดา มารดาฟัง โยมบิดา มารดาของท่านบอกว่ามีญาติผู้หนึ่งชื่อว่า **"ตื้อ"** เป็นลูกชายของพ่อลุงจารย์ปา ซึ่งเป็นญาติพี่น้องของเรานี่แหละ บวชนานแล้ว ตั้งใจจะไปเรียนมหาเปรียญเหมือนกัน แต่บัดนี้หายสาบสูญไป ไม่ทราบเป็นตายร้ายดีประการใด (หมายถึง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม**) จึงเป็นห่วง ไม่อยากให้ไป แต่ท่านได้ตั้งใจเด็ดเดี่ยวแล้วว่า จะออกตามหาหลวงปู่ตื้อให้พบ เพื่อจะได้เรียนรู้และปฏิบัติธรรมด้วย

ในสมัยนั้นมีพระสงฆ์จากบ้านข่าหลายรูปที่บวชแล้ว เดินทางไปปฏิบัติธรรมทางภาคเหนือ เช่น **พระอาจารย์กาวงศ์ โอทาตวณฺโณ หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ** เป็นต้น ท่านจึงคิดว่าน่าจะได้ข่าวคราวของ "หลวงลุง" **(หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม)** บ้าง ท่านเดินทางไปเชียงใหม่ ในขณะที่ท่านมีพรรษา ประมาณ ๕ – ๖ พรรษา และไปจำพรรษาที่วัดป่าดาราภิรมย์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ กับพระอาจารย์กาวงศ์ โอทาตวณฺโณ ได้ ๒ พรรษา จากนั้นได้ทราบข่าวว่า **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้จำพรรษาอยู่ที่วัดป่าพระอาจารย์ตื้อ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ท่านจึงกราบลาพระอาจารย์กาวงศ์ เพื่อไปศึกษาและปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่ตื้อ ซึ่งเป็นหลวงลุงของท่านด้วยความดีใจ

ท่านอยู่ปฏิบัติธรรมกับ "หลวงลุง" ของท่านประมาณ ๔ – ๕ พรรษา และได้พบกับ **หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ และพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม** ซึ่งเป็นเครือญาติเดียวกัน และจะเป็นที่ทราบกันดีในหมู่พระสงฆ์ทั่วไป เรียกว่า **"ครูบาสามพี่น้อง"** โดย**หลวงปู่สังข์** (พระครูภาวนาภิรัติ) จะมีอายุพรรษามากที่สุด รองลงมาคือ **หลวงปู่หนูบาล** (พระครูวิรุฬห์ธรรมโอภาส) และ **หลวงปู่ไท** (พระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม) ท่านทั้งสามได้เรียนรู้และปฏิบัติธรรมกับ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จนหลวงปู่ไว้วางใจและสามารถดูแลตัวเองได้แล้ว จึงได้แยกย้ายกันออกไปปฏิบัติธรรมตามสถานที่ต่างๆ ตามจังหวัดในภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคอีสาน

ประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๔ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้รับนิมนต์มาจำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวิเวก เพื่อโปรดญาติโยมที่บ้านข่า อันเป็นบ้านเกิดของท่าน ก่อนกลับ**หลวงปู่ตื้อ**มีเถระบัญชาให้**หลวงปู่หนูบาล**อยู่ช่วยสร้างกุฏิและเสนาสนะ วัดป่าดาราภิรมย์ ที่**หลวงปู่กาวงศ์**สร้างทิ้งไว้ไม่แล้วเสร็จ เพราะท่านได้มรณภาพก่อน หลังจากท่านได้ช่วยดำเนินงานก่อสร้างแล้วเสร็จ ท่านได้กลับไปช่วย**หลวงปู่ไท**อุปัฏฐาก**หลวงปู่ตื้อ**ที่บ้านข่า **หลวงปู่หนูบาล**ช่วยเป็นกำลังในการสร้างโบสถ์และพัฒนาวัดป่าอรัญญวิเวก ตามคำบัญชาของหลวงปู่ตื้อ และได้จัดการชักชวนให้โยมแม่ของท่านได้บวชชีจนตลอดชีวิต หลังจากนั้นประมาณ ๓ ปี **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้นิพพานลง ท่านได้ร่วมจัดงานถวายเพลิงจนแล้วเสร็จ

พอสิ้น**หลวงปู่ตื้อ**แล้ว วัดป่าอรัญญวิเวก (บ้านข่า) ก็ได้ว่างเว้นเจ้าอาวาสลง ชาววัดและชาวบ้านต่างกราบอาราธนานิมนต์ให้ท่านอยู่เป็นหลักชัย โดย**หลวงปู่หนูบาล**รับเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าอรัญญวิเวก (บ้านข่า)

อีกสองปีต่อมาโยมแม่ของท่านก็เสียชีวิตลง ท่านได้จัดงานศพของโยมแม่เป็นที่เรียบร้อย จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดป่าอรัญญวิเวก (บ้านข่า) และเป็นเจ้าคณะตำบลศรีสงคราม เขต ๒ (ธ) ในสมณศักดิ์ **ท่านพระครูสังฆรักษ์หนูบาล**

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ท่านได้ไปจำพรรษาที่สำนักสงฆ์ยอดวังบาดภูวัว บ้านดอนเสียด อ.เซกา จ.หนองคาย เป็นเวลา ๕ พรรษา และได้กลับมาบ้านข่าเพื่อทำฌาปนกิจศพโยมบิดาของท่าน ซึ่งเสียชีวิตลง ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับแต่งตั้งให้เลื่อนสมณศักดิ์เป็น **พระครูวิรุฬห์ธรรมโอภาส** ท่านดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดป่าอรัญญวิเวก จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๐ ท่านจึงลาออกจากตำแหน่ง และไปตั้งวัดใหม่ชื่อ วัดป่าสันติธรรม บ้านโพนก่อ ต.นาคำ อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม และจำพรรษาที่วัดป่าสันติธรรม จนตลอดบั้นปลายของชีวิต

หลวงปู่หนูบาล ท่านเป็นผู้ทรงคุณวิเศษ เป็นที่ประจักษ์ว่า ท่านสามารถขี่เสือได้ตามอัธยาศัย เมื่อครั้งที่ท่านจำพรรษาอยู่ที่**ภูลังกา** จังหวัดนครพนม ในเวลาเช้าที่ท่านจะลงจากภูเขาเพื่อมาบิณฑบาต ท่านจะเรียกเสือมา แล้วก็ขี่หลังเสือลงไปบิณฑบาต และหลังจากกลับมาก็ขี่หลังเสือขึ้นบนภูเขาตามเดิม

หลวงปู่หนูบาล เป็นพระเถระผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ มีปฏิปทามักน้อย สันโดษ ตามปฏิปทาแห่ง**องค์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม**

ชีวิตปัจฉิมวัย ท่านพระครูวิรุฬห์ธรรมโอภาส (หลวงปู่หนูบาล จนฺทปญฺโญ) ตลอดระยะเวลาที่ท่านอยู่จำพรรษาที่วัดป่าสันติธรรม ท่านได้พาศิษยานุศิษย์และญาติโยมชาวบ้านโพนก่อร่วมกันบูรณะวัดป่าสันติธรรมให้เจริญรุ่งเรือง จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ สุขภาพของท่านทรุดโทรมอย่างหนัก เดินไปมาลำบาก ประกอบกับท่านเข้าสู่วัยชราภาพ ศิษยานุศิษย์และลูกหลานได้นิมนต์ท่านเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลหลายครั้ง แต่อาการมีแต่ทรงกับทรุด

จากนั้นพระศิษย์และลูกหลานจากบ้านข่าได้กราบอาราธนานิมนต์ท่าน ให้มาจำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวิเวก เพื่อสะดวกในการดูแลปรนนิบัติรับใช้ ประกอบกับท่านมีปัญหาสุขภาพเกี่ยวกับไต จึงทำให้สุขภาพทรุดโทรมยิ่งขึ้น

พระศิษย์ของท่าน พร้อมด้วยลูกหลาน เคยนำท่านไปรักษาที่ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จ.ขอนแก่น อาการก็เพียงทุเลาเบาบางเท่านั้น ในวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ **หลวงปู่หนูบาล** ได้ปรารภว่า ได้ทำให้ลูกหลานลำบากยุ่งยากมานานแล้ว อีก ๒ – ๓ วันก็จะตาย อดเอาเน้อ แต่ก็ไม่มีใครใส่ใจในคำพูดของท่าน ในวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้สังเกตว่าท่านมีความสดชื่นเป็นพิเศษ พูดจาหยอกล้อกับลูกศิษย์ ลูกหลาน และญาติโยมที่ไปเยี่ยมด้วยอารมณ์ดี

จนกระทั่งตอนเช้าของวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ หลังจากที่ท่านฉันจังหันเช้าเสร็จ ท่านมีอาการเหนื่อยอย่างเห็นได้ชัด ลูกศิษย์ผู้ปรนนิบัติได้นำท่านเข้าสู่ที่จำวัดและสังเกตว่าท่านเริ่ม

หายใจลำบาก ประมาณไม่ถึง ๒๐ นาที ท่านก็มรณภาพลงด้วยอาการสงบในเวลา ๐๘.๓๐ น. ของวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ เหตุการณ์นี้ยังความเศร้าโศกเสียใจให้กับศิษยานุศิษย์ ญาติพี่น้อง และสาธุชนที่เคารพนับถือโดยทั่วไป สิริอายุได้ ๗๘ ปี ๕๘ พรรษา

คณะศิษยานุศิษย์ได้ตั้งศพบำเพ็ญกุศลที่ศาลาการเปรียญ วัดป่าอรัญญวิเวก โดยกำหนดงานพระราชทานเพลิงศพในวันเสาร์ที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

หลังจากงานพระราชทานเพลิงศพเพียง ๑ วัน อัฐิธาตุของ**หลวงปู่หนูบาล**บางส่วน ก็ได้แปรสภาพเป็นพระธาตุ

ประวัติย่อ พระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม

พระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เกิดเมื่อวันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ ตรงกับวันแรม ๕ ค่ำ เดือนอ้าย ปีจอ ณ บ้านข่า ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

บิดาท่านชื่อ นายบัว คะปัญญา **มารดา**ท่านชื่อ นางขำ คะปัญญา

มีพี่น้องร่วมบิดามารดารวม ๓ คน เรียงตามลำดับดังนี้

นายวันคำ คะปัญญา

นางวัง ยะภักดี

พระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม

ท่านเรียนหนังสือจบชั้นประถมปีที่ ๔ ณ โรงเรียนบ้านข่า ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม แล้วได้ออกจากโรงเรียนมาช่วยบิดามารดาทำงานที่บ้าน จนท่านมีอายุได้ ๒๑ ปี ท่านได้ติดตาม**พระอาจารย์กาวงศ์ โอภาตวณฺโณ** ไปที่วัดป่าดาราภิรมย์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แล้วได้ศึกษาข้อมูลวิธีอุปสมบทกับท่านพระครูวิมลคณาภรณ์ ณ วัดโรงธรรมสามัคคี ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ต่อจากนั้น เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๙ ตรงกับวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๘ ปีวอก เวลา ๑๔.๓๕ น. ท่านได้บรรพชาอุปสมบท ณ วัดเจดีย์หลวง ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีพระวิสุทธิสารสุธี เป็นพระอุปัชฌาย์ และมีพระวินัยโกศล เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอาจารย์ทองบัว เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้รับฉายาว่า “ธานุตฺตโม” จากนั้นท่านได้เดินทาง

ไปจำพรรษาที่วัดโรงธรรมสามัคคี ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และท่านได้ศึกษาพระปริยัติธรรมจนสอบนักธรรมชั้นตรีได้ใน พ.ศ. ๒๔๙๙ และสอบนักธรรมชั้นโทได้ใน พ.ศ. ๒๕๐๑ ณ สำนักเรียนวัดเจดีย์หลวง ในสนามหลวง คณะจังหวัดเชียงใหม่

จนกระทั่งพรรษาที่ ๕ ท่านจึงได้เดินทางไปจำพรรษา เพื่อปฏิบัติธรรมกับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ณ วัดป่าอาจารย์ตื้อ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อออกพรรษาแล้วท่านได้เที่ยวธุดงค์ไปในที่ต่างๆ หลายที่ และอยู่จำพรรษาตามวัดต่างๆ ไม่อยู่ประจำที่ไหนนานนัก เช่น ถ้ำวัวแดง จังหวัดชัยภูมิ วัดป่าพุเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ เมืองเก่าสุโขทัย เขาวงพระจันทร์ จังหวัดตาก วัดแม่พริก จังหวัดลำปาง ถ้ำสุขเกษมสวรรค์ อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพะเยา บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

ในคืนวันหนึ่ง หลังจากที่ท่านปฏิบัติกัมมัฏฐานแล้ว ลูกศิษย์คนหนึ่งได้กราบเรียนถามถึงการปฏิบัติกัมมัฏฐานของท่าน ท่านได้เมตตาเล่าให้ฟังว่า ขณะที่ท่านปฏิบัติธรรมอยู่ที่ถ้ำผาไท จังหวัดลำปาง จิตได้ถึงความสงบ จนได้เกิดนิมิตมีเสียงดังระเบิดขึ้นสนั่น เมื่อเสียงนั้นเงียบลงแล้วท่านก็ได้ยินเสียงพูดขึ้นชัดเจนว่า “ครูบา ขณะนี้จิตของท่านได้ถึงความสงบแล้ว ขอให้ท่านรักษาจิตของท่าน ให้มีความสงบอย่างนี้ตลอดไป จะมีผู้คนเคารพสักการะและมาพึ่งบารมีท่านเป็นอันมาก ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป” แล้วเสียงพูดนั้นก็เงียบไป

ครั้นท่านได้กำหนดจิตต่อเนื่องไปอีก ก็บังเกิดแสงสว่างกระจ่างนวลสดใส สามารถจะมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้แจ่มชัด ต่อจากนั้นมาก็มีท่านครูฤๅษีมาบอกคาถาและตัวยาต่างๆ เพื่อให้ท่านได้โปรดญาติโยมที่เจ็บไข้ได้ป่วย และประสบเคราะห์กรรมทุกข์ภัย ที่ต่างพากันมาขอเมตตาบารมีจากท่านมากมายในทุกแห่งที่ท่านพำนักอยู่

จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (พิมพ์ ธมฺมธโร) เจ้าอาวาสวัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน กรุงเทพฯ มีบัญชาให้ท่านอยู่จำพรรษาด้วย เพื่ออบรมวิธีปฏิบัติธรรมวิปัสสนากัมมัฏฐานแก่ญาติโยมที่วัดพระศรีมหาธาตุ ท่านจึงรับบัญชาอยู่จำพรรษาด้วย ๑ พรรษา

เมื่อออกพรรษาแล้ว ท่านได้เดินทางโดยรถไฟจากกรุงเทพฯ ไปร่วมงานฉลองพระอุโบสถวัดสันติธรรม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเสร็จงานแล้ว ท่านได้เดินธุดงค์ไปพะเยา และเชียงราย แล้วจึงมาจำพรรษาที่ถ้ำผาจรุย อยู่ ๑ พรรษา

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (พิมพ์ ธมฺมธโร) ได้มีบัญชาให้ท่านกลับมาจำพรรษาที่วัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน กรุงเทพฯ อีก เพื่อให้มาอบรมวิธีปฏิบัติธรรม

วิปัสสนากัมมัฏฐานแก่ญาติโยม ท่านจึงรับบัญชาอยู่จำพรรษาอีกครั้ง ณ วัดพระศรีมหาธาตุนี้ ซึ่งในบางปีทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ได้กราบนิมนต์ท่านเป็นพระอาจารย์พิเศษ สอนนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ ท่านได้มาอยู่จำพรรษา พร้อมทั้งบูรณะและสร้างสำนักสงฆ์เขาพุนก บ้านหนองลังกา ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ซึ่งเดิมเป็นสำนักสงฆ์ร้าง ท่านได้พัฒนาจนมีความเจริญรุ่งเรือง และได้รับใบอนุญาตให้เป็นวัดถูกต้องตามกฎหมายเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ตราบกระทั่งวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เวลา ๑๔.๓๐ น. ท่านได้ละสังขารจากไปอย่างไม่มีวันกลับ นำความโศกเศร้าอย่างยิ่งแก่ผู้ที่เคารพนับถือท่าน รวมสิริอายุของท่านได้ ๕๗ ปี ๓๖ พรรษา

ปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นองค์ประธานงานสมโภชพระพุทธรูป ณ วัดสันติธรรม

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับ**หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** เป็นอย่างดี สมัยที่**หลวงปู่สิม**เป็นเจ้าอาวาส **วัดสันติธรรม** อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทางวัดได้เศียรพระพุทธรูปเก่าแก่ แล้วมีการนำมาบูรณะปฏิสังขรณ์ โดย **หลวงพ่อพระมหาทองอินทร์ กุสลจิตฺโต** เป็นผู้นำ และมีการถวายนามพระพุทธรูปองค์นี้ว่า **"พระอนันตญาณมุนี"** เพื่อเป็นพระประธานประดิษฐานในพระอุโบสถ วัดสันติธรรม เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ มีการจัดงานฉลองสมโภชขึ้นในระหว่างวันที่ ๑๓ – ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗ ทางวัดได้กราบอาราธนานิมนต์ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เป็นองค์ประธานในงาน **หลวงปู่ตื้อ**ได้เป็นองค์ประธานเจริญพระพุทธมนต์ และ แสดงพระธรรมเทศนาโปรดพุทธบริษัทที่มาร่วมงาน ดังนี้

ในสมุดบันทึกของวัด เป็นลายมือของ**หลวงปู่สิม** เขียนไว้เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ เขียนถึงที่มาของเศียรพระพุทธรูปพระองค์นี้ว่า **"เจ้าน้อยเมืองชุม** เป็นศรัทธาจ้างคนไปเอา**เศียรพระเจ้าปางมะโอมา หลวงตาแสง**เป็นผู้นำพาเอามาจึงสำเร็จ"

พระพุทธรูปนี้ได้ทำการหล่อ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ เวลา ๐๓.๓๖ น.

การบูรณะปฏิสังขรณ์และปิดทองพระพุทธรูปได้สำเร็จบริบูรณ์ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ เวลา ๑๔.๓๕ น.

ประกอบพิธีสมโภชพระพุทธรูป เมื่อวันที่ ๑๓ – ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗ มีพระสำนักกัมมัฏฐานมาร่วม ๑๑ วัด พร้อมด้วยคณะศรัทธามากมาย

วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗ มีการเจริญพระพุทธมนต์ โดยพระสงฆ์ ๒๐ กว่ารูป และสมโภชพระพุทธรูปด้วย ตอนกลางคืนมีการแสดงพระธรรมเทศนาโดยพระอาจารย์ ๔ องค์ โดยมี **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เป็นประธาน

วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗ ถวายอาหารบิณฑบาตพระภิกษุสามเณรมากกว่า ๗๐ รูป มีการแสดงพระธรรมเทศนาโดย**พระครูวินัยโกศล** (จันทร์ กุสโล)

พ.ศ. ๒๔๙๙ จำพรรษาวัดอรัญญวิเวก

นับแต่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้ออกจากบ้านเกิดไปนาน ในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้เดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านเกิดเป็นครั้งแรก

ลูกหลานของหลวงปู่ตื้อ ได้เล่าเรื่องนี้ไว้ดังนี้

"ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านเกิดเป็นครั้งแรก ช่วงนั้นท่านมีชื่อเสียงโด่งดังแล้ว ก็มาจำพรรษาอยู่ในวัดนี้ (วัดป่าอรัญญวิเวก) ๑ ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ แล้วก็พอดี ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ช่วงเดือนเมษายน ท่านก็กลับเชียงใหม่ ไปถึงเชียงใหม่ เอาพวกผมไปด้วย ตอนนั้นผมเป็นเณรน้อย เอาไปฝากไว้วัดเจดีย์หลวง

แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**ก็ไปพักอยู่ที่วัดป่าดาราภิรมย์ โดยมี**ท่านพระอาจารย์กาวงศ์ โอภาตวณฺโณ** เป็นเจ้าอาวาสอยู่ตอนนั้น **ท่านพระอาจารย์กาวงศ์**เป็นคนอยู่ในนี้ จากบ้านข่านี้แหละไปเป็นเจ้าอาวาส วัดป่าดาราภิรมย์ องค์แรก

ช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๐๐ **หลวงปู่ตื้อ**ก็เดินทางลงไปที่วัดอโศการาม ไปช่วยงานฉลองกึ่งพุทธกาลกับ**ท่านพ่อลี ธมฺมธโร**

หลวงปู่สังข์ท่านไปอยู่ใกล้ชิด ไปเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ **หลวงปู่สังข์**เดินทางไปเชียงใหม่ กับ**อาจารย์ไท** อาจารย์ไทยังไม่บวชตอนนั้น บวชที่วัดเจดีย์หลวง ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ บวชปีแรกท่านไปจำพรรษาอยู่วัดโรงธรรมฯ สันกำแพง ท่านเป็นโยมติดตาม**หลวงปู่สังข์**กับ**พระอาจารย์กาวงศ์**พาไป แล้วท่านก็สวนทางกับ**หลวงปู่ตื้อ** มาจำพรรษาปี พ.ศ. ๒๔๙๙ นั้นล่ะ สวนทางกัน"

พ.ศ. ๒๕๐๐ ร่วมงานฉลองกึ่งพุทธกาล วัดอโศการาม

ในเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านรับอาราธนานิมนต์แสดงพระธรรมเทศนา ในงานฉลองกึ่งพุทธกาล ๒๕ พุทธศตวรรษ ณ วัดอโศการาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

ในงานนี้ **ท่านพ่อลี ธมฺมธโร** ได้มอบหมายให้**หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท** คอยปรนนิบัติ**หลวงปู่ตื้อ** เพราะ**หลวงปู่เจี๊ยะ**มีความสนิทสนมคุ้นเคยและถูกอัธยาศัยกับ**หลวงปู่ตื้อ**มาก ตั้งแต่สมัยที่หลวงปู่ทั้งสองได้อยู่ร่วมปฏิบัติธรรมกับ**หลวงปู่มั่น** ที่จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านนั่งรถแท็กซี่มาถึงวัดอโศการาม และเห็น**หลวงปู่เจี๊ยะ** ด้วยความสนิทสนมคุ้นเคยกัน **หลวงปู่ตื้อ**ท่านตะโกนพูดขึ้นมาว่า **"เจี๊ยะโว้ย ! วัดแตกแล้วโว้ย"** ในที่สุดก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ ตอนหัวค่ำ**หลวงปู่ตื้อ**เทศน์ ตอนดึกๆ **หลวงปู่เจี๊ยะ**ขึ้นเทศน์ เทศน์ถึงพริกถึงขิง เทศน์ถึงยอดธรรม จนคนที่มาฟังเทศน์ในงานนึกว่า หลวงปู่ทั้งสองท่านเทศน์หยาบคายหยาบโลน บางคนถึงกับฟังไม่ได้ก็แตกฮือ ! ลุกหนี

พ.ศ. ๒๕๐๑ ร่วมฉลองพระเจดีย์ วัดถ้ำพระสบาย

พระสุทธิธรรมรังสีคัมภีรเมธาจารย์ หรือ ท่านพ่อลี ธมฺมธโร วัดอโศการาม จังหวัดสมุทรปราการ ขณะท่านดำรงสมณศักดิ์เป็น **พระครูสุทธิธัมมาจารย์** ท่านพ่อลีได้นำคณะศรัทธาญาติโยมจัดสร้างพระเจดีย์ เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ที่ **วัดถ้ำพระสบาย** อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยมีเจ้าแม่สุข ณ ลำปาง แม่เลี้ยงเต่า จันทรวิโรจน์ แม่เหรียญ กิ่งเทียน เป็นเจ้าภาพศรัทธาใหญ่ ตามคำปรารภของ**ท่านพ่อลี** ให้จัดสร้างและทำพิธีเจริญพระพุทธมนต์ และด้วยจิตอธิษฐานบารมีของ**ท่านพ่อลี** ได้เกิดต้นโพธิ์ขึ้นเอง ๓ ต้น ที่บริเวณหน้าถ้ำพระสบาย

เมื่อสร้างพระเจดีย์แล้วเสร็จ **ท่านพ่อลี ธมฺมธโร** ได้นิมนต์ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ หลวงปู่แว่น ธนปาโล พระอาจารย์น้อย สุภโร** ไปทำพิธีเจริญพระพุทธมนต์ โดยต่างองค์ก็ต่างสวดบทมนต์ตามถนัด ตั้งแต่หัวค่ำจนถึงตีสี่จึงจบเสร็จพิธี พิธีที่แปลก แต่ละองค์จะมีพานไว้ข้างหน้าเพื่อเสี่ยงทายบารมี และจะนั่งอยู่องค์ละทิศของพระเจดีย์

หลวงปู่แว่น ธนปาโล นั่งอยู่หน้าถ้ำ จึงอธิษฐานจิตขึ้นมาว่า "ถ้าพระธาตุเสด็จมาในพานของผู้ใดมากน้อย ก็แสดงว่าผู้นั้นได้ทำประโยชน์แก่พระพุทธศาสนามากน้อยตามปริมาณที่พระธาตุเสด็จมา"

แต่ละองค์ต่างก็สวดบทมนต์ตามที่ตนถนัด หรือบทที่จำจนขึ้นใจ รวมทั้งสวดปาฏิโมกข์ เมื่อสวดถึงประมาณตีสี่ ปรากฏว่าเสียงตกกราวลงมาคล้ายกระจกแตก จึงให้สัญญาณหยุดเจริญพระพุทธมนต์ แล้วจึงได้ตรวจดูในพานของแต่ละท่านที่วางอยู่หน้าที่นั่ง ปรากฏว่าในพานของ**ท่านพ่อลี** มีพระธาตุมากที่สุด รองลงมาก็เป็นของ**หลวงปู่จาม** ต่อมาก็**พระอาจารย์น้อย หลวงปู่ตื้อ** และ**หลวงปู่แว่น** ตามลำดับ

เรื่องครูบาอาจารย์ทั้ง ๓ องค์

ท่านอาจารย์ลี วัดอโศการาม คนมีอำนาจ ฝึกฝนในอำนาจมามาก มีเมตตาชอบพอกับผู้ข้าฯ (หลวงปู่จาม) ยิ่งนัก ผู้คนก็ชอบท่านมาก ท่านแสดงธรรมะฉะฉาน เป็นคนเกรงใจคน ไม่ติดหมู่คณะ ไม่ติดผู้คนชาติตระกูล ไม่ติดอามิส อุบายแยบคายดีมาก จน**สมเด็จฯ อ้วน (สมเด็จ–พระมหาวีรวงศ์ (อ้วน ติสฺโส)) สังฆนายก** ยอมลงใจตั้งใจภาวนาตาม จนปรากฏผลภาวนาได้ดี

ท่านมักพูดว่า “เราเป็นพระกรรมฐานแจกอุบายธรรมพระสมเด็จเจ้าคุณได้ เพราะอำนาจของการบำรุงศาสนามามากแต่ก่อนเก่า”

ท่านอาจารย์ลี ถ้าต้องการอยากได้พระธาตุบอกกล่าวแก่เทวดาก็ได้มาทันที มาสุดท้ายอายุมาก ผู้คนเข้าหุ้มแหนเอาไว้เลยไปไหนไม่ได้ติดอยู่สมุทรปราการ เป็นพระสงฆ์ที่จิตเข้มแข็ง ชอบพอกับ**ท่านอาจารย์ตื้อ** พูดคุยหัวเราะเอิ๊กอ๊าก เป็นอรรถรสในธรรม ได้ยินท่านชวนกันเดินเท้าไปอินเดียกันอีก แต่ท่านว่ากับ**ท่านอาจารย์ตื้อ**ว่า “ไม่ไปล่ะทางเท้า ไปทางลมดีกว่า”

ท่าน ๒ องค์นี้พูดธรรมะของกันและกัน ก็เป็นอันแล้วกัน รู้เรื่องกันดียิ่งนัก

ท่านอาจารย์ลี ธมฺมธโร มักพูดตลกแต่เป็นธรรมะ

ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม มักพูดจาหยาบแต่เป็นธรรมะ

หากองค์ไหนพูดก่อนแล้วไม่คัดค้านกัน สติปัญญาแหลมคมหนาแน่นเท่ากัน

ท่านอาจารย์น้อย สุภโร เป็นคนพูดน้อย แต่มีอุบายธรรม เป็นคนแยบคาย พูดธรรมนอก – ใน มีที่อ้างอิง ถามถูกช่องทางธรรมะไหลออกมาเป็นเทน้ำ

ครูบาอาจารย์ทั้ง ๓ องค์นี้ได้อย่างเพิ่น (ท่าน) **ครูอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** คนละแขนง

ท่านพ่อลี ก่อนวันมรณภาพคุยกับหลวงปู่ตื้อ

ความเก่งในด้านพลังจิตของ **ท่านพ่อลี ธมฺมธโร** วัดอโศการาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มีเรื่องเล่าลือทางความเก่งของท่านมากมาย แต่เล่าเท่าที่ได้ยินจาก **หลวงปู่หนูบาล จนฺทปญฺโญ** ท่านว่า "ครั้งหนึ่ง**ท่านพ่อลี**ไปธุดงค์ในป่ากับพระภิกษุสามเณรหลายรูป สถานที่แห่งนั้นแห้งแล้งมาก พระเณรจึงช่วยกันแสวงหาแหล่งน้ำจนเหนื่อยอ่อน จนที่สุดท่านพ่อลีบอกว่า "รอสักครู่" แล้วท่านหายเข้าไปในโขดหินที่มีพุ่มไม้บังอยู่ สักครู่หนึ่งท่านก็เรียกพระเณรเข้าไป ปรากฏว่ามีน้ำไหลออกมามากมายจากจุดที่ท่านหายเข้าไป พระเณรจึงได้พากันดื่มกินและอาบเสียจนเป็นที่พึงพอใจของทุกองค์"

ก่อนที่ **ท่านพ่อลี** จะมรณภาพเพียงวันเดียว พระเณรที่อยู่กับ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่ **วัดป่าอาจารย์ตื้อ** อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ **ได้ยินหลวงปู่ตื้อท่านนั่งคุยกับใครอยู่ แต่มองไม่เห็นใคร เห็นแต่ท่านนั่งคุยอยู่คนเดียว** หลังจากเลิกคุยกันแล้ว **หลวงปู่ตื้อ**ท่านเล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่า "คุยกับ**ท่านอาจารย์ลี** วัดอโศการาม เขาบอกว่าวันพรุ่งนี้เขาจะตายแล้ว เขาจึงบอกลา"

ปรากฏว่าวันต่อมา **ท่านพ่อลี**ก็มรณภาพจริง โดยท่านพ่อลี ถึงแก่มรณภาพที่วัดอโศการาม เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงเป็นเรื่องที่เชื่อถือได้ว่า ท่านรู้จริงเห็นจริง

เรื่องหลวงปู่สามถูกทำร้ายและมาพักรักษาตัวกับหลวงปู่ตื้อ

ออกพรรษาแล้ว **หลวงปู่สาม อกิญฺจโน** ท่านได้เที่ยววิเวกไปแถวเชิงเขากับพวกแม้ว พวกกะเหรี่ยง จนถึงเดือน ๕ (เมษายน) มีชาวบ้านผาเด็งทำกุฏิให้อยู่ มีพวกญาติโยมมานั่งภาวนาทุกๆ คืนจำนวนมากไม่เคยขาด

พักอยู่ที่นั้นประมาณ ๑ เดือน ก็มีพระมาฝึกหัดธุดงค์ ให้มาพักรวมกันในที่นั้น พระองค์นั้นไม่ยอมบอกว่าไปพักที่โคนต้นไม้ เพราะมีผ้าขาวและมีแม่ชีเคยตายอยู่ตรงนั้น พระองค์นั้นมาจากเมืองละโว้ ลพบุรี

วันต่อมามีพระแปลกหน้าองค์หนึ่งเข้ามาในที่นั้น พระจากลพบุรีจึงถามว่า "ท่านอยู่ที่ไหน" พระองค์นั้นจึงตอบว่า "ผมอยู่บ้านนี้แหละ แต่ห่างจากบ้านนี้ ๒ กิโลเมตร" พระจากลพบุรีจึงถามว่า "ท่านจะมาปองร้ายหลวงพ่อ (หลวงปู่สาม) ใช่ไหม" พระนั้นก็ตอบว่า "ใช่ครับ" พระจากลพบุรีจึงตอบว่า "อย่ามานึกปองร้ายอะไรท่านเลย เพราะท่านก็อยู่ชั่วคราว และไม่มีความประสงค์จะเบียดเบียนใครๆ ทั้งนั้น"

หลังจากนั้นอีกไม่กี่วันก็มีคนมาทำร้ายจริงๆ เขาได้รับจ้างด้วยเหล้าคนละ ๓ บาทเท่านั้น คือค่ำวันหนึ่ง ท่านยังไม่เข้าห้องนอน เห็นมีคนมาจุดเทียนกราบๆ ไหว้ๆ อยู่ นึกเฉลียวใจจึงได้ถามว่า "โยมพากันมาทำอะไร" ถามถึง ๒ ครั้ง เขาก็ไม่พูดอะไรเลย ลุกขึ้นเดินหนีไปเฉยๆ

หลังจากนั้นอีกประมาณ ๑๐ วัน คือ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๗ (จากหนังสือ ๙๑ ปี หลวงปู่สาม อกิญฺจโน) เป็นเวลาประมาณ ๒ ทุ่ม ท่านกำลังนั่งเข้าสมาธิอยู่เป็นเวลาหลายชั่วโมง เมื่อออกจากสมาธิแล้วรู้สึกตัวแปลกประหลาดไปหมดทุกอย่างในขณะนั้น คือรู้สึกตึงๆ ที่ใบหน้า จึงจุดเทียนขึ้นมองดูไปข้างหน้า เห็นก้อนหินเท่ากำปั้นตกอยู่ ๑ ก้อน และข้างๆ ตัว อีก ๒ ก้อน มองมาถึงตัวก็เห็นมีเลือดเปรอะเกรอะกรัง เปื้อนตัวและเต็มจีวรไปหมด คิดว่านี้เลือดอะไรหนอ แล้วยกมือลูบไปทั่วตัว ไม่เห็นเจ็บตรงไหน พอเอามือลูบปากและใบหน้าก็เห็นมีเลือดเต็ม แล้วค่อยๆ รู้สึกเจ็บปวดมากขึ้น ก็คิดว่าเรานี้ถูกเขาทำร้ายอย่างจริงจังแล้ว

ก้อนหินที่ขว้างมา ๓ ก้อนนั้น ๒ ก้อนถูกเฉพาะมุ้งและจีวร อีกก้อนหนึ่งถูกปากอย่างจัง เลือดไหลออกจากปากแห่งเดียวในขณะที่อยู่ในสมาธิอย่างไม่รู้สึกตัวนั้น พวกผู้ร้ายคงคิดว่าท่านตายแล้ว จึงตีฝากุฏิให้ล้มทับเข้ามาอีก

ท่านอาจารย์สาม เล่าว่า พอรู้สึกตัวว่ามีผู้มาทำร้ายจริงๆ ก็นึกว่าท่านคงตายแน่ นานเกือบชั่วโมง ถึงได้จุดเทียนส่องดู จึงรู้สึกว่าอะไรเป็นอะไรดังกล่าวแล้ว เมื่อถึงสติหยั่งรู้ว่ายังไม่ตาย จึงลงจากกุฏิเข้าไปในหมู่บ้าน แจ้งเหตุร้ายให้ทราบ พวกญาติโยมจึงได้มาช่วยซักมุ้งและซักจีวร และคืนนั้นขอร้องให้ท่านพักที่บ้านโยมคืนหนึ่ง พอสว่างก็กลับมาดูกุฏิของท่านและนำท่านไปรักษาที่โรงพยาบาลแม่แตง

พวกชาวบ้านต่างช่วยกันค้นหาคนร้าย แต่ไม่พบ จนในที่สุดชาวบ้านก็สืบจนรู้ว่าใครทำร้ายท่าน คิดจะแก้แค้น แต่ท่านได้ห้ามไว้ เพราะท่านคิดว่าจะเป็นเวรเป็นกรรมแก้แค้นกันไม่มีที่สิ้นสุด เป็นบาปกรรมเปล่าๆ ท่านบอกว่า อาจเป็นเวรกรรมอะไรของท่านในปางก่อนก็ได้ จึงถูกเขาทำร้ายร่างกายให้ได้รับความเจ็บถึงเพียงนี้ และขอให้กรรมนั้นจงเป็นอโหสิต่อไป

พวกที่ได้ทำร้ายท่าน พอรู้ตัวเข้าก็ตกใจกลัว ล้มป่วยได้ไข้แล้วก็ตายไปหมด

หลังจากพักรักษาตัวแล้ว ท่านได้มาพำนักอยู่กับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่วัดป่าปากทาง ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น "วัดป่าอาจารย์ตื้อ"

การถูกทำร้ายคราวนี้ฟันของท่านหัก พอหายดีแล้ว ท่านได้ชวนท่านจันดี เขมปญฺโญ วัดศรีสะอาด อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร และท่านคำแปง เพื่อกลับไปจำพรรษาที่เดิม

อีกครั้ง หลวงปู่ตื้อทัดทาน แต่ท่านให้เหตุผลว่า **"สงสารญาติโยมที่เขาเริ่มมีศรัทธากับพระปฏิบัติ จนเขาทิ้งวัดบ้านกันเป็นส่วนมาก เขาจะไม่มีทางไป จะเกิดความลังเล ไม่ทราบจะไปทางใด"** ท่านจึงตัดสินใจขึ้นไปอีกครั้ง ญาติโยมต่างดีใจและช่วยกันอารักขาท่านและคณะ ท่านได้พาญาติโยมปฏิบัติอย่างจริงจังและเป็นไปด้วยดีตลอดพรรษา

อันตรายจากการถูกทำร้ายร่างกายของพระกรรมฐานที่ธุดงค์อยู่ในแถบนี้ ไม่ใช่มีแต่**หลวงปู่สาม**เพียงองค์เดียวเท่านั้น **พระอาจารย์บุญฤทธิ์ ปณฺฑิโต** ซึ่งเคยพักปฏิบัติธรรมอยู่ที่สำนักสงฆ์บ้านผาแด่นขณะนั้น ท่านเคยโดนพวกโจรจี้และทำร้าย จนท่านไม่พักในบริเวณสำนักสงฆ์ ต้องปลีกตัวเข้าไปอยู่ในป่า และจะออกมาที่หมู่บ้านเฉพาะเวลาเช้าเพื่อบิณฑบาต เมื่อฉันเสร็จก็จะกลับเข้าป่าไป

เข้มงวดกวดขันให้พระเร่งความเพียร

ท่านพระอาจารย์ผจญ อสโม อดีตเจ้าอาวาสวัดป่าสิริปุญญาราม บ้านหมากแข้ง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พระศิษย์**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** ที่เคยขึ้นวิเวกเที่ยวธุดงค์ทางภาคเหนือ และเคยอยู่จำพรรษาเป็นพระศิษย์อุปัฏฐาก**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** บอกเล่าว่า สมัยอยู่กับ**หลวงปู่ตื้อ** ได้มีโอกาสรับใช้อุปัฏฐากท่าน กลางคืนต้องเร่งภาวนาตลอดทั้งคืน คืนไหนอ่อนเพลีย ทำท่าจะล้มตัวลงนอน ก็จะได้ยินเสียงไม้เคาะหน้าห้องทันที เป็นอย่างนี้ทุกครั้ง

หลวงปู่ตื้อท่านมักจะมาเตือนยามดึกอย่างนี้ตลอด พอจะล้มตัวนอนปุ๊บ ก็ได้ยินเสียงไม้เท้าท่านเคาะหน้าห้องปั๊บทันที จนเราเองร่างกายซูบผอมมาก ตาแดงก่ำ เวลามีญาติโยมเห็นก็มักจะถามว่า **"ทำไมผอมอย่างนี้"** ก็เลยตอบเขาไปว่า **"ก็หลวงปู่ตื้อสิ ท่านให้เร่งความเพียรทั้งวันทั้งคืนเลย ท่านสอนให้จริงจัง ไม่ให้เหยาะแหยะ"**

เรื่องหูทิพย์ ตาทิพย์ และ ปรจิตตวิชชาของหลวงปู่ตื้อ

เรื่องหูทิพย์ ตาทิพย์ และปรจิตตวิชชา ของพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่นนั้น เป็นที่ทราบกันดีในบรรดาพระศิษย์ที่เข้ารับการอบรมจาก **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** และพระศิษย์องค์สำคัญของท่าน เช่น **หลวงปู่ทองรัตน์ กนฺตสีโล หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ฯลฯ ว่า แต่ละท่านต่างมีความรู้พิเศษเหล่านี้นำมาสั่งสอนฝึกอบรมพระศิษย์

ท่านพระอาจารย์ผจญ อสโม เล่าถึงจิตของ **หลวงปู่ชอบ** และ **หลวงปู่ตื้อ** ว่า หลวงปู่ทั้งสองท่านต่างมี**หูทิพย์ ตาทิพย์** และ **ปรจิตตวิชชา** ที่รวดเร็วมาก เมื่อหลวงปู่ทั้งสองท่านแสดง

ปรจิตตวิชชาออกมา เพื่อสั่งสอนพระศิษย์ที่มีความคิดไหลออกสู่อารมณ์ต่างๆ นอกลู่นอกทาง โดยไม่มีสติควบคุมรักษา **หลวงปู่ชอบ**ท่านจะพูดน้อยแต่เจ็บมาก สำหรับ**หลวงปู่ตื้อ** เป็นที่ทราบกันดีในหมู่พระว่า ท่านจะพูดหนักพูดดุดันตรงไปตรงมา และเจ็บหนักหน่วง

ท่านพระอาจารย์ผจญ บอกเล่าอีกว่า มีอยู่ครั้งหนึ่งจำได้ดี ตอนกลางคืนไปบีบนวดท่าน**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านก็เตือนมาว่า "พรุ่งนี้ยามบ่าย อย่ามาแถวกุฏิเรานะ พญาครุฑเขามาบอกว่า จะมีอสุนีบาตฟาดลงมาที่ต้นไม้ตรงกุฏิ" ท่านใช้คำว่า "อสุนีบาต" เลยนะ เราจำได้ อสุนีบาตก็คือ สายฟ้าฟาดหรือฟ้าผ่านั่นเอง

พอถึงช่วงบ่าย เราก็ออกไปทำข้อวัตรปัดตาดปกติ ช่วงนั้นเป็นฤดูแล้ง ไม่มีฝน ท้องฟ้านี้แดดเปรี้ยงเลย พอถึงช่วงบ่ายๆ เรามองไปที่ท้องฟ้า แปลกมาก อยู่ดีๆ ก็มีเมฆดำทะมึนจับตัวลอยเข้ามาๆ แล้วก็มีสายฟ้าฟาดลงมาที่ต้นไม้ใหญ่หักโค่นไปบริเวณเวจกุฎี (ส้วม) ของหลวงปู่ตื้อ แต่กิ่งไม้นี้พาดเว้นห่างออกไป เราจึงไปกราบเรียนหลวงปู่ตื้อที่ศาลาว่า มีฟ้าผ่าลงมาตรงเวจกุฎีท่าน ท่านถามว่า "แล้วมีอะไรเสียหายไหม" ก็เลยตอบท่านว่า "ไม่มี" เพราะกิ่งไม้ได้ลอดผ่านช่วงเวจกุฎีไปพอดี ท่านก็พยักหน้า แล้วไม่ได้ว่าอะไร

ใจเรานี้ก็ระลึกที่ท่านบอกเตือนไว้เมื่อคืนเรื่องของพญาครุฑมาเตือน อยากจะถามท่านก็ไม่กล้าถาม จึงกราบแยกตัวไปทำข้อวัตรต่อ พระเณรที่อยู่ที่วัดตอนนั้นก็อยากรู้ จึงได้ยุยงให้เรากราบเรียนถามท่าน

พอตกกลางคืน เราก็ไปทำข้อวัตรบีบนวดท่านตามปกติ อยู่สองต่อสอง พอบีบนวดสักพัก เราก็รวบรวมความกล้า กราบเรียนถามท่านว่า "หลวงปู่ พญาครุฑนั้นมีจริงหรือครับ ไม่เคยได้ยินเคยแต่ได้ยินว่ามีแต่พญานาค" ขณะนั้นท่านนอนให้เราบีบนวดท่านอยู่

เมื่อท่านได้ยินเราถามอย่างนั้น ท่านก็ยกมือขึ้น แล้วฟาดลงมาที่ตักเราอย่างแรง จนเราตกใจ แล้วท่านก็ลุกขึ้นมานั่งแล้วพูดว่า **"โคตรพ่อมึง โคตรแม่มึง โคตรปู่ ย่า ตา ยายมึงมันโง่ ถึงได้มีลูกหลานโง่ๆ อย่างมึงออกมานี่แหละ พวกมึงนี่ไม่รู้จักภาวนา ของอย่างนี้มันมีอยู่ แต่ตามึงก็ไม่รู้ไม่เห็น หัดภาวนาให้มันดีซี จะได้รู้ได้เห็นมั่ง"**

พอ**ท่านพระอาจารย์ผจญ** เล่าถึงเรื่องนี้เสร็จ ท่านก็ขำ แล้วท่านก็เล่าว่า ที่หน้ากุฏิเรามีลาปั้นไว้ ก็เพื่อมาเตือนเจ้าของ (หมายถึงตัวท่าน) นี่แหละ มันโง่นัก เลยให้โยมปั้นลาเอาไว้ ปั้นไว้เอาไว้เตือนเจ้าของแหละ (ที่หน้ากุฏิท่านพระอาจารย์ผจญ ที่วัดป่าสิริปุญญาราม จะมีรูปลายืนกินหญ้าอยู่ ๒ – ๓ ตัว)

ประวัติย่อ ท่านพระอาจารย์ผจญ อสโม

ท่านพระอาจารย์ผจญ อสโม วัดป่าสิริปุญญาราม บ้านหมากแข้ง ตำบลหนองงิ้ว อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

ท่านเกิดในสกุล แสงจันทร์ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๖ ครอบครัวท่านอพยพจากอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น มาอยู่ที่บ้านสว่างหนองแก ตำบลขัวเรียง อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ในชีวิตปฐมวัย ท่านจบประถมศึกษาปีที่ ๗ ที่โรงเรียนบ้านสว่างหนองแก ก่อนไปศึกษาต่อ จบชั้นมัธยมปลายที่โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน ขณะที่ไปศึกษานั้น ท่านฝากตัวเป็นศิษย์อยู่ที่วัดศรีจันทร์ จังหวัดขอนแก่น

อายุ ๑๗ ปี บิดาเสียชีวิต ท่านจึงกลับมาดูแลครอบครัว แม่และพี่น้อง กระทั่งอายุครบ ๒๒ ปี เข้าพิธีอุปสมบท ที่วัดสว่างอารมณ์ บ้านหนองแก ตำบลขัวเรียง อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ มีพระครูชมาพรพิสุทธิ์ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระสมุห์บุญชุม เป็นพระกรรมวาจาจารย์

ต่อมาท่านได้มีโอกาสไปกราบฝากตัวเป็นศิษย์ในสำนักของครูบาอาจารย์หลายท่าน เช่น **หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** วัดป่าสัมมานุสรณ์ **หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร** วัดถ้ำผาบิ้ง **หลวงปู่ขาว อนาลโย** วัดถ้ำกลองเพล **หลวงปู่คำดี ปภาโส** วัดถ้ำผาปู่ **หลวงปู่ฝั้น อาจาโร** วัดป่าอุดมสมพร **หลวงปู่มหาบุญมี สิริธโร** ผู้สร้างวัดป่าสิริปุญญาราม เป็นต้น

และต่อมาได้ขึ้นไปวิเวกปฏิบัติธรรมทางภาคเหนือ โดยได้พักปฏิบัติธรรมกับ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** วัดดอยแม่ปั๋ง จังหวัดเชียงใหม่ **หลวงปู่ขาน ฐานวโร** (พระศิษย์หลวงปู่ขาว อนาลโย) วัดป่าบ้านเหล่า จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นพระกรรมฐานรุ่นพี่

หลวงปู่ขาน ฐานวโร ท่านให้ความเมตตาท่านพระอาจารย์ผจญเป็นอย่างมาก แม้เพียงพบเจอกันได้ไม่นาน ท่านทั้งสองก็มีความสนิทสนมกัน

ส่วนพระมหาเถระองค์สำคัญที่ท่านพระอาจารย์ผจญ เคยไปอยู่จำพรรษา เพื่อเข้ารับการอบรมปฏิบัติธรรมและอุปัฏฐากอีกองค์หนึ่ง คือ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่วัดป่าสามัคคีธรรม ปัจจุบันเรียกว่า วัดป่าอาจารย์ตื้อ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ท่านพระอาจารย์ผจญออกธุดงค์ไปตามป่าเขาที่ต่างๆ ทั้งในจังหวัดภาคเหนือ – ภาคอีสาน ไปอยู่กับพวกกะเหรี่ยง พวกมูเซอ และจำพรรษาอยู่ตามวัดต่างๆ อีกทั้งเคยมาอยู่ที่วัดป่าอัมพวัน ตำบลน้ำหมาย อำเภอเมือง จังหวัดเลย อยู่รับใช้อุปัฏฐาก**หลวงปู่ซามา อจุตฺโต**

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ท่านพระอาจารย์ผจญท่านมาเที่ยววิเวกที่บ้านหมากแข้ง – กกกอก ท่านเข้ามาขออยู่ปฏิบัติกับ**หลวงปู่มหาบุญมี สิริธโร** ที่วัดป่าสิริปุญญาราม ท่านเห็นวัตรปฏิบัติของหลวงปู่มหาบุญมี น่าเคารพเลื่อมใส ท่านจึงขออยู่จำพรรษากับหลวงปู่มหาบุญมี ออกพรรษาท่านก็กลับไปอยู่ที่ถ้ำผาปู่กับ**หลวงปู่คำดี**

ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๕ **หลวงปู่มหาบุญมี สิริธโร** ท่านไปจำพรรษาอยู่ทางจังหวัดอุดรธานี **ท่านพระอาจารย์จันทร์เรียน คุณวโร** (วัดถ้ำสหายธรรมจันทร์นิมิต อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี) พา **ท่านพระอาจารย์ผจญ** และ **ท่านพระอาจารย์สมศรี อตฺตสิริ** (วัดป่าเวฬุวนาราม จังหวัดเลย) มาเที่ยววิเวกที่บ้านหมากแข้ง เข้าพักปฏิบัติกันอยู่ที่วัดป่าสิริปุญญาราม

ท่านพระอาจารย์จันทร์เรียนบอกกับท่านพระอาจารย์ผจญว่า **"ท่านผจญอยู่ที่นี่แหละที่นี่เหมาะสมกับท่านที่สุด ต่อไปท่านจะได้ดูแลรอยมือรอยเท้าครูบาอาจารย์ทั้งบ้านหมากแข้งทั้งบ้านกกกอก"** ท่านพระอาจารย์จันทร์เรียนก็พาท่านพระอาจารย์สมศรีเที่ยววิเวกไปทางอำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ท่านพระอาจารย์ผจญจึงได้อยู่จำพรรษาอยู่ที่ **วัดป่าสิริปุญญาราม** นับแต่บัดนั้นจนถึงวาระสุดท้าย

ท่านพระอาจารย์ผจญ อสโม เป็นพระกัมมัฏฐานที่มีวัตรปฏิบัติดีงาม ครองตนอย่างสมถะ มักน้อย ถือสันโดษมานาน มีเมตตาธรรมสูง แม้ล่วงวัยผ่านมาแล้วกว่า ๗๐ ปี ยังคงยึดมั่นในพระธรรมวินัยอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

ท่านได้มรณภาพด้วยโรคมะเร็ง เมื่อช่วงค่ำวันพุธที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เวลา ๒๑.๑๐ น. ที่โรงพยาบาลเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร สิริอายุ ๗๐ ปี พรรษา ๕๐

ภาค ๑๕ กลับสู่มาตุภูมิสร้างศาสนถาวรวัตถุและเผยแผ่ธรรม

พ.ศ. ๒๕๑๑ – พ.ศ. ๒๕๑๓ จำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวิเวก จ.นครพนม

ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้เดินทางกลับมาจำพรรษาที่**วัดป่าอรัญญ-วิเวก** อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อันเป็นมาตุภูมิวัดบ้านเกิดของท่านอีกครั้ง ตามคำกราบอาราธนานิมนต์ของลูกหลานและญาติโยมชาวบ้านข่า และท่านได้เมตตาอยู่จำพรรษาที่วัดบ้านเกิดแห่งนี้เรื่อยมา ติดต่อกัน ๓ พรรษา เพื่อสงเคราะห์ลูกหลานและญาติโยมชาวบ้านข่า

ถวายพระพุทธรูป ๖๘ องค์มอบให้ชาวนครพนม

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** อายุ ๙๐ ปี ได้รับนิมนต์ลงไปกรุงเทพมหานคร แล้วท่านไปพักที่วัดอโศการาม จังหวัดสมุทรปราการ เหมือนเช่นเคย

คณะศรัทธาญาติโยมได้ถวายพระพุทธรูปบูชากับหลวงปู่ มีจำนวนถึง ๖๘ องค์ หลวงปู่จึงได้อัญเชิญพระพุทธรูปทั้งหมดโดยทางเกวียน (สมัยนั้นยังไม่มีรถขนส่งไปจังหวัดนครพนม) เพื่อขึ้นไปถวายประดิษฐานประจำวัดต่างๆ ในจังหวัดนครพนม ถิ่นมาตุภูมิของท่าน นับเป็นบุญของชาวนครพนมเป็นอย่างยิ่ง

แล้วหลวงปู่ก็ได้ไปพำนักที่**วัดป่าอรัญญวิเวก** บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม บ้านเกิดของท่าน ลูกหลานและญาติโยมทั้งหลายจึงได้กราบอาราธนานิมนต์ให้ท่านได้อยู่จำพรรษา ณ วัดแห่งนั้นอีกครั้ง ด้วยเหตุผลที่ว่า “เพื่อสงเคราะห์ลูกหลานทางนี้บ้าง เพราะหลวงปู่ได้จากบ้านเกิดไปนานเกือบ ๗๐ ปีแล้ว”

หลวงปู่ตื้อ จึงรับอาราธนานิมนต์ และอยู่จำพรรษาที่ **วัดป่าอรัญญวิเวก** แห่งนี้ ติดต่อกันอีก ๒ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ – พ.ศ. ๒๕๑๓

งานวันรับพระพุทธรูป

การถวายพระพุทธรูปไปตามวัดต่างๆ ในจังหวัดนครพนมนั้น **หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็ได้ส่งข่าวให้วัดต่างๆ มารับ และท่านก็ได้ส่งข่าวบอก**หลวงปู่จาม** ให้ไปอัญเชิญพระพุทธรูปมาไว้เป็นพระประธานประจำวัดด้วย ซึ่งหลวงปู่จามก็ได้นำเอาข้าวของไปให้ทาน พร้อมกับไปอัญเชิญพระพุทธรูปมาประดิษฐานไว้บนศาลาไม้หลังเก่า ๔ เสา

หลวงปู่จาม ได้เล่าเหตุการณ์งานวันรับพระพุทธรูปไว้ดังนี้

"วันที่ไปรับพระพุทธรูปกับ**ท่านอาจารย์ตื้อ**นั้น ครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่เถระ ต้องสับเปลี่ยนกันเทศน์ตลอดคืน

ผู้ข้าฯ **(หลวงปู่จาม)** เป็นคนที่ ๓ ที่ได้ขึ้นเทศน์

เทศนาจบแล้ว **ท่านอาจารย์ซามา อจุตฺโต ท่านอาจารย์คำดี ปภาโส** ถ้ำผาปู่ จูงแขนไปสนทนากันอยู่บนกุฏิที่พัก"

พ.ศ. ๒๕๑๔ นิมนต์กลับไปจำพรรษาที่เชียงใหม่

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** กลับไปจำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวิเวก จังหวัดนครพนม ลูกศิษย์ลูกหาทางเชียงใหม่ ย่อมรู้สึกว้าเหว่และคิดถึงหลวงปู่อย่างแน่นอน จึงจ้องหาโอกาสที่จะกราบอาราธนานิมนต์หลวงปู่กลับเชียงใหม่คืนให้ได้

ปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๓ พอออกพรรษาแล้ว ศรัทธาญาติโยมทางเชียงใหม่ จึงได้เดินทางไปกราบอาราธนานิมนต์หลวงปู่ของพวกเขา ให้กลับไปอยู่ที่เชียงใหม่คืน ด้วยเหตุผลที่ว่า

"หลวงปู่ชราภาพมากแล้ว สุขภาพก็ไม่ค่อยแข็งแรง ต้องการให้หลวงปู่ได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยก็จะได้พยาบาลรักษา และต้องการให้หลวงปู่ได้อยู่ใกล้โรงพยาบาล เพื่อจะได้ตอบแทนพระคุณของหลวงปู่ ด้วยการอุปัฏฐากรักษาหลวงปู่ได้อย่างเต็มที่"

หลวงปู่ตื้อ ท่านก็ตอบญาติโยมชาวเชียงใหม่ว่า "อยู่ใกล้หมอยา ถ้าหากเราไม่กินยา โรคก็ไม่หาย เราต้องอาศัยตัวของเราเอง" แล้วท่านก็หัวเราะอารมณ์ดีตามแบบฉบับของท่าน

ญาติโยม "จาวเจียงใหม่" ก็กราบอาราธนานิมนต์หลวงปู่ด้วยเหตุผลอื่นๆ คือ "ที่วัด (วัดป่าอาจารย์ตื้อ) ได้สร้างเจดีย์ สร้างพระพุทธรูป และศาลาฟังธรรม เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็เลยจะจัดให้มีการทำบุญฉลอง และขอกราบอาราธนานิมนต์หลวงปู่ได้โปรดอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุไปบรรจุด้วยองค์ของหลวงปู่"

เมื่อโดนเหตุผลเช่นนี้ **หลวงปู่ตื้อ**ของจาวเจียงใหม่ จึงจำเป็นต้องรับอาราธนานิมนต์ และศรัทธาญาติโยมชาวเชียงใหม่ ก็ได้กราบอาราธนาอ้อนวอนหลวงปู่อยู่จำพรรษา ผลก็คือ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านกลับไปจำพรรษาที่วัดป่า**อาจารย์ตื้อ** จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ นี้เอง

และแน่นอน ชาวบ้านข่า นครพนม ก็รอจังหวะไปกราบอาราธนานิมนต์**หลวงตาตื้อ** อันเป็นที่รักและเคารพยิ่งของพวกเขากลับนครพนมคืนให้จงได้

ว่าโดยส่วนตัวของหลวงปู่แล้ว ท่านถูกอัธยาศัยกับอากาศทางภาคเหนือมาก เพราะเย็นสบายและเหมาะอย่างยิ่งต่อการบำเพ็ญภาวนา ญาติโยมก็ให้การอุปัฏฐากหลวงปู่เป็นอย่างดี และเป็นแดนแห่งคนใจบุญสุนทาน และที่สำคัญหลวงปู่ท่านอยู่ทางเหนือมานาน ท่านบอกว่าท่านได้ธุดงค์ไปทุกหนทุกแห่งในภาคเหนือนี้ จนชินกับความหนาวเย็นของภาคเหนือ

เป็นอันว่าตลอดพรรษาปี พ.ศ. ๒๕๑๔ หลวงปู่ได้พำนักอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่วัดป่าอาจารย์ตื้อนั่นเอง

พ.ศ. ๒๕๑๕ – พ.ศ. ๒๕๑๗ จำพรรษา วัดป่าอรัญญวิเวก เป็นวัดสุดท้าย

หลังจากออกพรรษาปี พ.ศ. ๒๕๑๔ แล้ว ลูกหลานและทายกทายิกาชาวบ้านข่า นครพนม พร้อมใจกันเดินทางไปกราบอาราธนานิมนต์**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่ วัดป่าอาจารย์ตื้อ จังหวัดเชียงใหม่ ให้กลับไปจำพรรษาที่ **วัดป่าอรัญญวิเวก** บ้านข่า ถิ่นกำเนิดของท่านอีกครั้ง และกราบอาราธนานิมนต์วิงวอนให้ท่านอยู่จำพรรษาที่วัดแห่งนี้ตลอดไป เป็นวัดสุดท้าย

ไม้ตายของชาวบ้านข่า นครพนม อยู่ที่คำว่า "ตลอดไป" นี้เอง

เหตุผลคือ "หลวงปู่จากบ้านข่า นครพนม ไปนานจนแก่เฒ่าแล้ว ขอให้เมตตากลับไปโปรดลูกหลานที่บ้านเกิดด้วย"

หลวงปู่ตื้อจึงตกลงรับอาราธนานิมนต์ และในปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ท่านได้พูดพยากรณ์อายุขัยของท่านไว้ล่วงหน้ากับหลวงปู่จามว่า "สามเน้อ สามปีสี่คนหามแน่นอน" ท่านจะมีชีวิตอยู่อีก ๓ ปี และก็เป็นไปตามนั้นจริงๆ เพราะท่านอยู่ต่อมาอีก ๓ ปีก็ถึงแก่มรณภาพ สามปีสี่คนหาม ส่วนเจดีย์บรรจุพระธาตุที่ท่านสร้างก็ฉลองได้เสร็จทัน

หลวงปู่ตื้อ ได้ไปจำพรรษาที่**วัดป่าอรัญญวิเวก** บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ตั้งแต่ออกพรรษาปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ติดต่อกันไปตราบจนท่านละขันธ์ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ คือ อยู่ที่บ้านข่า นครพนม ได้อีก ๓ ปีเท่านั้นเอง

โดยปี พ.ศ. ๒๕๑๕ **หลวงปู่ตื้อ**ได้ดำริสร้างพระเจดีย์ เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ขึ้นที่วัดป่าอรัญญวิเวก โดยท่านได้นำช่างฝีมือจากอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มาก่อสร้างพระเจดีย์ เป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ สูงประมาณ ๑๐ เมตร เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

พ.ศ. ๒๕๑๖ ฉลองสมโภชองค์พระเจดีย์ที่วัดป่าอรัญญวิเวก

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ พระเจดีย์ที่เริ่มก่อสร้างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ก็เสร็จสมบูรณ์ สิ้นค่าก่อสร้างประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท ได้จัดพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุและจัดงานฉลองสมโภชองค์พระเจดีย์ โดยมี**หลวงปู่อุ่น อุตฺตโม พระครูสถิตธรรมวิสุทธิ์ (หลวงปู่ถิร ธิตธมฺโม) หลวงปู่ผ่าน ปญฺญาปทีโป** ร่วมในพิธี ในงานมีการบวชชีพราหมณ์จำนวน ๒๓๐ คน มีการแสดงธรรมและปฏิบัติภาวนาตลอดคืน และมีการแจกเหรียญหลวงปู่ตื้อ เพื่อเป็นที่ระลึกการสร้างพระเจดีย์ และแจกจ่ายให้ผู้ที่มาร่วมงานฉลองสมโภชพระเจดีย์

ตลอดทั้งปีมีผู้มาฟังธรรมะและมาเข้ารับการอบรมกรรมฐานกับหลวงปู่จำนวนมาก หลวงปู่ต้องเทศน์ ต้องแสดงธรรมโปรดญาติโยมแทบไม่ว่างเว้นในแต่ละวัน แม้หลวงปู่จะอยู่ในวัยชราภาพอายุ ๙๔ ปี แล้วก็ตาม ท่านลงทำวัตรสวดมนต์และเทศน์ที่ศาลาการเปรียญเป็นประจำและไม่เคยว่างเว้นการปฏิบัติกิจของสงฆ์เลย

ทางด้านสุขภาพของหลวงปู่ก็แข็งแรงดี แม้ท่านมีอาการเจ็บไข้ได้ป่วยตามสังขารร่างกายอันเป็นไปตามวัยชรา แต่ท่านก็ไม่เคยปริปากบ่นว่าเหนื่อยหรือลำบากอะไรเลย

หลวงปู่ตื้อป่วยรักษาด้วยพุทโธ

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เป็นพระอุปัฏฐากใกล้ชิด **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ในชีวิตบั้นปลาย ในขณะที่ท่านจำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า จังหวัดนครพนม ท่านได้เล่าเรื่องครั้งหลวงปู่ป่วยรักษาจิตด้วยพุทโธ ดังนี้

“เมื่อผม (ท่านพระอาจารย์ไท) อยู่กับครูบาอาจารย์ (หลวงปู่ตื้อ) ท่านป่วย ไปเห็นนอนตะแคงผ้าคลุมโปง ก็ได้ไปนวดขา ท่านว่า **“อยู่คนเดียวสบาย ระวังรักษาจิตก็พุทโธ พุทโธ จิตดีอยู่ ถ้าญาติโยมมาคุย ไม่อยากให้มา ถ้ามาคุยแล้วจิตมันถอนจากความสงบ มันมาเสริมขันธ์ ๕ ขันธ์ ๕ เป็นหวัดมันก็ไม่ไปเป็นกับมัน มันวุ่นมันวาย เมื่อโยมหนีแล้วก็สำรวมจิต มันอยู่กับผู้รู้ตัวเดียว วางมันซะ ปลงสังขารมันก็สบายอยู่”** ท่านผู้เป็นไปได้ มันเป็นอย่างนั้น

ไอ้พวกเรามันปลงอะไร ไม่รู้จะปลงตรงไหน มันไม่มีที่ปลง นับแต่กายแต่ผมลงไปหาปลายเท้า แต่ปลายเท้าขึ้นมาหาผม เรียกว่าแบกภาระทั้งหมด อารมณ์ของจิตคืออะไรก็ไม่ค่อยรู้ ก็รู้ ก็รู้อย่างนั้นแหละ ก็เนื่องจากพวกเรายังวิเวกไม่ได้ เหมือนครูบาอาจารย์ที่ท่านกล่าว

เหตุนั้นครูบาอาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิ ผมก็เคยถาม บริกรรมนั่งภาวนากรรมฐาน ๔๐ ห้อง ที่เรียนมาธรรมโท ธรรมเอก ก็เคยพบเคยเจออยู่ แต่ครูบาอาจารย์กรรมฐานท่านทำไมเน้นให้พุทโธ ให้ธัมโม ให้สังโฆ อันนี้ท่านพูดว่าเป็นหลักพุทธศาสนา เรียกว่า ไตรสรณคมน์ ถึงจะเอาคำอื่นก็ได้ **แต่การเป็นสิริมงคลสู้ พุทโธ ธัมโม สังโฆ ไม่ได้** ส่วนที่มากๆ นั้น ท่านพูดไปตามอัธยาศัยของจิตแต่ละดวง หรือข้อคิดข้อเห็นของพระคุณเจ้าบางอย่าง **ที่แน่นอนที่สุด คือ พุทโธ ธัมโม สังโฆ**"

บันทึกธรรมในช่วงที่หลวงปู่อยู่นครพนม

พระศิษย์ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้บันทึกธรรมะที่หลวงปู่ได้แสดงไว้ช่วงที่ท่านอยู่ที่นครพนม ดังต่อไปนี้

เมื่อท่านมาพักจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ข้าพเจ้าได้ไปกราบคารวะท่าน (ข้าพเจ้าเรียกท่านว่า หลวงตา) เป็นประจำ ได้กราบเรียนถามถึงการที่ท่านได้ออกธุดงค์ไปตามที่ต่างๆ และท่านก็ชอบเล่าให้ฟังเสมอ เพราะท่านหลวงตาท่านเดินธุดงค์ตั้งแต่บวชมาจนถึงวัยชราภาพ ด้วยความมุ่งมั่นในพระธรรม อย่างเด็ดเดี่ยวมีชื่อเสียงเป็นที่รู้ๆ กันอยู่แล้ว

ท่านชอบเดินเข้าไปในดงเสือร้าย ชอบนั่งภาวนาในป่าช้า ชอบธุดงค์ไปพบผีเจ้าที่ ผีเจ้าป่าเป็นผู้มีวิชาที่ผีบอกให้ ท่านเคยบอกคาถาป้องกันไฟให้ และเคยใช้ได้ผลมาแล้ว

เมื่อข้าพเจ้าไปกราบท่านหลวงตา ท่านชอบเล่าเหตุการณ์ต่างๆ ให้ฟังเสมอ และท่านหลวงตาชอบเทศน์ให้ฟังยาวๆ ถึง ๒ – ๓ ชั่วโมง ซึ่งก็เป็นความประสงค์ของผู้ฟังที่อยากให้เป็นเช่นนั้น

ครั้งหนึ่งท่านได้เล่าเหตุการณ์ที่ท่านเดินธุดงค์ไปตามภูเขา ตามป่าดงพงไพรให้ฟัง แบบการแสดงพระธรรมเทศนาว่า

"หลวงตาได้ออกเดินกรรมฐานมาหลายปีแล้ว จะเล่าให้ฟัง เมื่อครั้งไปจำพรรษาที่**ภูลังกา** อำเภอบ้านแพง นครพนม ได้เร่งทำความเพียรที่ภูลังกานั้น จนไม่ได้ฉันข้าวฉันน้ำ ตั้งใจแน่วแน่จะให้เห็นแจ้งต่อโลก พอจิตสงบบรรลุถึงโคตรภูญาณแล้ว รู้ไปถึงวิญญาณหลายพวกว่าเป็นอยู่อย่างไร

นี่แหละหลาน **เราบรรพชาอุปสมบทมา ต้องเร่งทำให้รู้ และ เร่งทำให้ได้ เมื่อได้แล้วจะหมดสงสัยในการบรรพชา และจะลืมโลก อันมีระบบการเดินทางอันยืดยาวนี้เลยเด็ดขาด**

โลกนี้เขามีเครื่องผูกอันเหนียวแน่น ยากที่จะตัดได้ด้วยอย่างอื่น นอกจากพระธรรมของพระพุทธเจ้า

มนุษย์เราเกิดมาก็ต้องทำบาปแล้ว เมื่อทำแล้วก็ต้องได้รับผลกรรมที่เราทำไว้ พ่อแม่เรานั้นทำกรรมมา เราเกิดมาก็ทำกรรมไป อะไรที่สุดของกรรม ไม่มีใครรู้ได้ ทำบาปแล้วมีตัวอย่างให้เห็นมากมาย”

ท่านหลวงตาเล่าว่า “สัตว์บางพวกในโลกหัวเป็นไก่ ท่อนตัวเป็นคน หัวเป็นควาย ตัวเป็นคนเป็นต้น ตามแต่บุญแต่กรรมที่ตนทำเอาไว้

วิญญาณเหล่านี้ ถ้าหากพ้นจากสภาพนี้แล้วคงมิได้กลับมาเกิดเป็นคน คงต่ำลงไปต่ำกว่าที่ตนอยู่

นักธรรม นักกรรมฐาน พระมหาเปรียญ ถ้าหากยังไม่บรรลุโคตรภูญาณแล้ว ก็คงไม่มีโอกาสได้รู้ได้เห็น ไม่ว่าจะเป็นท่านพระครู ท่านเจ้าคุณ หรือสังฆราชก็เช่นกัน เพราะจิตนั้นไม่มีพุทโธ ธัมโม สังโฆ และยังเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าไม่ได้

พระพุทธเจ้าประสูติ กับ พวกเราเกิด ต่างกันที่ตรงไหน ? ก็ต่างกัน ตรงที่พระพุทธเจ้าไม่หลงโลก ไม่ติดอยู่ในโลกเหมือนพวกเราทั้งหมดในทุกวันนี้

พระพุทธเจ้าท่านรู้แจ้งรู้จริง คือ รู้ที่เกิดที่ตายของพวกสัตว์ด้วยปัญญา ทั้งนี้ก็เพราะท่านรู้และตรัสรู้ของจริงตามความเป็นจริงนั่นเอง

แต่เมื่อถึงเวลาแล้ว พระองค์ก็จากโลกนี้ไปเข้าสู่พระนิพพาน ไม่มีการเกิดอีก เหลือไว้แต่ความดีให้พวกเราได้คำนึงระลึกถึง เพื่อไม่ให้เป็นผู้หลงตาย อย่างนี้เราจึงเคารพเลื่อมใส กราบไหว้อย่างไม่จืดจาง ยอมมอบกายถวายชีวิต

พวกเราทั้งหมดก็เกิดมาด้วยบุญวาสนา จึงได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นเวไนยชนอันหาได้ยากเป็นที่รู้ๆ กันอยู่แล้ว

พระพุทธเจ้าจึงสอนให้ไม่ประมาท ไม่ให้ลืมตัว ไม่ให้ลืมบุญวาสนาของตน คือไม่ให้ลืมตัวในการสร้างคุณงามความดี เพราะถ้าเราไม่สร้างคุณงามความดี ใจเราก็ไม่มีพุทโธ ธัมโม สังโฆ อันจะเป็นเหตุให้ต่อภพต่อชาติเป็นมนุษย์ต่อไป เมื่อบารมีไม่แก่กล้า หากเราไม่เชื่อมั่นในพระรัตนตรัย เราก็จะพากันไปสู่ภพที่ต่ำทรามก็ได้”

หลายสิบครั้งที่ได้ฟังเทศน์ของ**ท่านหลวงตา** ปรากฏว่าไม่มีใครที่จะแสดงธรรมได้อย่างท่าน และท่านก็แสดงธรรมได้ไม่เหมือนใคร ท่านหลวงตากล้าพูด พูดในสิ่งที่เป็นความจริงมาก ตรงไปตรงมา

เมื่อท่านได้แสดงธรรมจบลงแล้ว ท่านชอบอธิบายซ้ำอีก เพื่อความแจ่มแจ้งในการปฏิบัติตามธรรมให้ชัดขึ้น ท่านหลวงตาเทศน์ได้ดี ตามทัศนะของนักฟังความจริงและท่านได้เล่าเรื่องแปลกๆ ให้ฟังเสมอ โดยเฉพาะท่านชอบสั่งสอนว่า

"ธรรมะ คือ คำสอนของพระพุทธเจ้า พวกเรามองข้ามไปเสียหมด อยู่ที่ตัวของเรานี้เอง มิใช่อื่น พุทธะ คือ ผู้รู้ ก็ตัวของเรานี้เอง มิใช่ใครอื่น เช่นเดียวกันกับไข่ ไข่อยู่ข้างในของเปลือกของไข่ ทำให้เปลือกไข่แตก เราก็ได้ไข่ พิจารณาร่างกายของเราให้แตก แล้วเราก็จะได้ธรรมะ"

"ธรรมะจะเกิดขึ้นได้ ก็ต้องการทำอะไรที่จริงจัง คือการตัดสินใจอย่างแน่นอนลงไป แล้วเลือกเฟ้นธรรมะปฏิบัติอย่างแท้จริง ไม่นานหรอก เราก็จะได้พบสิ่งที่เราต้องการ

ความกลัวทุกอย่างจะหายไปหมด ถ้าเราตัดสินใจอย่างใดแล้ว คือเราต้องเป็นคนมีจุดมุ่งหมาย อย่างหลวงตานับตั้งแต่บวชมา ได้ตัดสินใจปฏิบัติธรรมะอย่างจริงจังจนทุกวันนี้ ไม่เคยลดละและท้อถอยเลย

นักธรรม นักกรรมฐาน ต้องมีนิสัยอย่างเสือโคร่ง คือ

๑. น้ำจิตน้ำใจ ต้องแข็งแกร่ง กล้าหาญ ไม่กลัวต่ออันตรายใดๆ

๒. ต้องเที่ยวไปในเวลากลางคืนได้

๓. ชอบอยู่ในที่สงัดจากคน

๔. ทำอะไรลงไปแล้วต้องมุ่งความสำเร็จเป็นจุดหมาย"

"สัตว์ดิรัจฉานมันดีกว่าคน ตรงที่มันไม่มีมายา ไม่หลอกลวงใคร มีครูอาจารย์ก็คือคนเป็นสัตว์นี้น่ารักน่าสงสาร คนเราสิโง่ เป็นพุทธะได้ แต่หลอกลวงตนเองว่าเป็นไปไม่ได้ ร่างกายก็ไม่ให้พิจารณาว่าเป็นของเน่า เป็นของเหม็น แต่เราพิจารณาว่าเป็นของหอมน่ารัก โง่ไหมคนเรา ?"

ท่านบอกว่า ผู้ที่สงสัยในกรรม หรือไม่เชื่อว่าจะต้องส่งผล คือ คนที่ลืมตนลืมตาย กลายเป็นคนมืดคนบอด คนประเภทที่ว่านี้ย่อมช่วยอะไรเขาไม่ได้เลย แม้จะมีกำเนิดสูงส่งสักปานใด ได้รับ

การทะนุถนอมเลี้ยงดูมาอย่างวิเศษเพียงไรก็ตาม หากเขาไม่มองเห็นคุณข้าวคุณน้ำ คุณบิดามารดาแล้วนั้น เขาเรียกว่าคนรกโลก และก็ไม่รู้ด้วยว่าตนเองเป็นคนรกโลก และก็ไม่สนใจจะรู้ด้วย

คิดเห็นแต่ว่า เพียงเขาเกิดมาและเจริญเติบโตมาจนกระทั่ง ถึงปัจจุบันด้วยการดื่ม การกินอาหารบำรุงเลี้ยงร่างกายจนเติบใหญ่ เป็นเพราะมันจะต้องเป็นไปในทำนองนั้น

มิได้คิดไปว่า ตนเองนั้นได้เกิดขึ้นเป็นตัวเป็นตน เพราะคุณของบิดามารดาทั้งสองป้องกันรักษาให้ชีวิตและร่างกายแก่ตนมา

การทำความดี แม้แต่รูปร่างกายเรานี้ โดยกระทำให้ถูกให้ควรว่า อะไรเป็นอะไร อะไรเป็นกุศล อกุศล สิ่งที่บันดาลให้ร่างกายเราเจริญเติบโตขึ้นมาได้ ถ้าไม่เรียกว่าเป็นผล เราสมควรจะเรียกว่าเป็นอะไร จึงจะถูกต้องตามความเป็นจริง

ความดี ความชั่ว สุข ทุกข์ ที่สัตว์โลกได้รับกันมาโดยตลอดสาย ถ้าปราศจากแรงหนุนเป็นต้น ก็คงอยู่เฉยๆ

ฉะนั้น นักกรรมฐานของจงได้พิจารณาธรรมะของพระพุทธเจ้า คือ พุทโธ ธัมโม สังโฆ เป็นที่อยู่อาศัยของจิตนั้นให้มั่นคงถาวร

และเมื่อเทศน์จบลง ท่านชอบถามผู้ฟังว่า “ฟังเทศน์ดีไหม ?” คำถามเช่นนี้เคยกราบเรียนท่านว่า “หมายถึงอะไร ?” ท่านบอกว่า **“หมายถึง การฟังธรรมครั้งนี้ ได้รับความสงบเป็นของจิตไหม และเกิดสังเวชในความชั่วไหม ?”**

ท่านหลวงตาชอบตักเตือนเสมอว่า “การปฏิบัติธรรมะนั้น อย่างที่ท่านบูรพาจารย์ทั้งหลายดำเนินมานั้น ท่านพยายามไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการปฏิบัติธรรม พยายามให้เกิดความสนใจในธรรมปฏิบัติอยู่เสมอ

การที่เราเกิดความเบื่อหน่ายในธรรมปฏิบัตินี้เป็นการที่เราจะดำเนินการไปไม่ได้นาน และจะเป็นอันตรายต่อการปฏิบัติธรรมเป็นอย่างมาก แต่เกิดความสังเวชในธรรมบางอย่างนั้นเป็นการดี เพราะจะเป็นประโยชน์แก่เราผู้ปฏิบัติธรรมอย่างแท้จริง แต่ถ้าเบื่อหน่ายในความชั่ว ไม่เป็นไร เพราะถ้าเบื่อหน่ายในความชั่วแล้ว ก็เร่งพยายามทำความดีต่อไป”

ภูลังกา

ภูลังกา ตั้งอยู่อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ **ภูลังกา** เป็นยอดเขาสูงชัน มีความสูงจากพื้นถึงยอดเขาประมาณ ๒ กิโลเมตร เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของพระป่าอันสัปปายะวิเวก และเป็นสถานที่ฝึกจิตทรมานใจของพระป่า ทำให้พระป่ามีจิตใจเข้มแข็ง

ภูลังกา ถึงแม้จะลำบากในเรื่องอาหาร ต้องอดๆ อยากๆ หิวท้องกิ่วเหมือนฤๅษีชีไพร เพราะอาหารที่ไปบิณฑบาตมาได้จะเป็นเพียงข้าวเหนียว ๑ ก้อนเล็กๆ กับเกลือและพริก ได้มาแค่ไหนก็ฉันกันแค่นั้น ไม่คิดมาก ไม่ถือว่าเรื่องอาหารเป็นอุปสรรคในการเจริญภาวนา เพราะจิตมีความมุ่งหมายอยู่ที่การขัดเกลากิเลสตัณหาความทะยานอยากให้หมดไป เพื่อความพ้นทุกข์ จิตสะอาด บริสุทธิ์ สว่าง สงบ เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ดังนั้น พระป่า จึงไม่มีการบ่นต่อสถานที่สัปปายะนี้ว่า หิวเหลือเกิน อ่อนเพลียไม่มีแรง จะเป็นลม เพราะอัตคัดขาดแคลนในปัจจัย ๔ ลำบากเหนื่อยยากเหลือเกิน เพราะต้องเดินขึ้นเขาที่สูงชัน บางตอนต้องใช้บันไดลิง

พระป่ามุ่งมั่นมาสถานที่แห่งนี้ เพื่อต้องการบำเพ็ญเพียรอย่างอุกฤษฏ์ ด้วยการเดินจงกรมกับนั่งสมาธิภาวนา ด้วยการอดนอน ผ่อนอาหาร กำหนดสติรู้คอยระมัดระวังกิเลสตัณหาในตัวเองอยู่ตลอดเวลา รู้เท่าทันกิเลส ใช้ขันติ ความอดทน อดกลั้น ในทุกสถานการณ์ ไม่ทำตามกิเลสทุกรูปแบบ บังคับตัวเองได้ เป็นนายตัวเองได้

หากเจ็บไข้อาพาธ ไม่ต้องไปหาหมอ หรือพึ่งหยูกยาใดๆ ท่านก็รักษาตัวเองด้วยการนั่งสมาธิภาวนา สลับกับเดินจงกรม รักษาด้วยธรรมโอสถ หายก็ดี ไม่หายก็ตาย ถ้าตายก็หายห่วง เพราะท่านบำเพ็ญเหตุด้วยดีแล้ว ตายก็ตายอย่าง "สุคโต" และความตายก็ไม่ใช่สิ่งน่ากลัวอะไร

ภูลังกา เป็นสถานที่สัปปายะ จึงเป็นธรรมสถานแห่งหนึ่งของพระอริยเจ้า ครูบาอาจารย์พระธุดงคกรรมฐานสายหลวงปู่มั่น ภูริทตฺตเถร จึงมักชอบแวะเวียนไปเที่ยววิเวกและไปจำพรรษาบนภูลังกาอยู่เสมอ เช่น **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร พระอาจารย์วัง ฐิติสาโร หลวงปู่ชา สุภทฺโท หลวงปู่คำพันธ์ จนฺทูปโม หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ** เป็นต้น

ภารกิจช่วงสุดท้ายด้านการพัฒนาถาวรวัตถุ

ในช่วง ๓ ปีสุดท้าย ระหว่างปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๔ – ๒๕๑๗ ที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พักและจำพรรษาที่ **วัดป่าอรัญญวิเวก** บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม วัดบ้านเกิดของท่านนั้น หลวงปู่ได้แสดงธรรมโปรดลูกหลาน ศิษยานุศิษย์ ญาติโยมทั้งไกลทั้งใกล้ อย่างไม่ขาดเลย

แม้หลวงปู่จะชราภาพมากแล้วก็ตาม ถ้ามีญาติโยมไม่ว่าใกล้หรือไกลมากราบเยี่ยมท่าน ท่านจะต้อนรับขับสู้ด้วยการให้โอวาทธรรม และแสดงธรรมโปรดเสมอ

ในช่วง ๓ ปีสุดท้ายนี้ ท่านได้สร้างพระเจดีย์ และ พระอุโบสถ ที่วัดป่าอรัญญวิเวก และสนับสนุนการสร้างพระอุโบสถ ที่วัดศรีวิชัย ดังนี้

หลวงปู่ตื้อได้ก่อสร้าง**พระเจดีย์ ๑ องค์** เป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำสูงร่วม ๑๐ เมตร เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ที่วัดป่าอรัญญวิเวกแห่งนี้ เพื่อให้เป็นที่กราบไหว้สักการบูชาของประชาชนทั่วไป สิ้นค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๔ หมื่นบาทเศษ ได้มีผู้ศรัทธาถวายปัจจัยร่วมการก่อสร้างจำนวนมาก ท่านได้นำปัจจัยที่เหลือจากการสร้างพระเจดีย์มา**สร้างพระอุโบสถ ที่วัดป่าอรัญญวิเวก** ต่อไป

นอกจากนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้ปรารภถึงวัดศรีวิชัย บ้านศรีเวินชัย ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม ซึ่งเป็นวัดของ **ท่านพระครูอดุลธรรมภาณ หรือ หลวงปู่คำพันธ์ จนฺทูปโม** ต่อมาเลื่อนสมณศักดิ์เป็น **พระจันโทปมาจารย์** ซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์ประจำอำเภอศรีสงคราม ว่าสมควรจะได้สร้างพระอุโบสถไว้บวชลูกหลาน เพื่อสืบต่อพระพุทธศาสนา ในการสร้างพระอุโบสถจะต้องใช้ทุนทรัพย์จำนวนมาก **หลวงปู่คำพันธ์**จึงกราบขออนุญาต**หลวงปู่ตื้อ**จัดสร้างเหรียญของหลวงปู่ตื้อ เพื่อหาทุนทรัพย์ในการสร้างพระอุโบสถ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็เมตตาอนุญาต

ทั้งหมดนี้คือภารกิจด้านการพัฒนาในช่วงสุดท้ายในชีวิตของหลวงปู่ ซึ่งในชีวิตของหลวงปู่แล้ว ท่านทุ่มเทในการสร้างคนมากกว่าการสร้างวัตถุสิ่งของ ถาวรวัตถุในวัดของท่าน จึงมีเท่าที่จำเป็นและต้องใช้ประโยชน์จริงๆ เท่านั้น

ได้พระผู้มีบุญฤทธิ์มาช่วยสร้างโบสถ์

ประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๕ ขณะสร้างโบสถ์กลางน้ำที่วัดป่าสัมมานุสรณ์ (วัดที่หลวงปู่ชอบ ฐานสโม จำพรรษาอยู่ก่อนที่จะย้ายไปอยู่ที่วัดโคกมน) อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จวนเสร็จแล้ว **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ซึ่งเป็นศิษย์ของ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** จำพรรษาอยู่ที่วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ปรารถนาจะสร้างโบสถ์ และได้นิมิตเห็นว่ามีเทวดา

สวมชุดขาวและสวมชฎาเหมือนมงกุฎกษัตริย์ มาอุ้มท่านเหาะขึ้นไปบนยอดเขาสูงซึ่งมีปราสาทสวยงามมาก ก่อนที่จะเข้าไปในปราสาท หลวงปู่ตื้อขอล้างเท้าก่อน แต่พอเท้าแตะถูกน้ำที่ใสเย็น ท่านก็สะดุ้งตื่นจากนิมิต **ท่านจึงได้นั่งพิจารณานิมิตและทราบว่าจะสร้างโบสถ์นี้สำเร็จได้ ต้องมีพระองค์หนึ่งมาช่วยสร้าง แต่พระองค์ไหนหนอจะมาช่วยสร้าง**

เมื่อพิจารณาต่อไปจึงทราบว่า พระที่จะมาช่วยสร้างนั้นจะจำพรรษาอยู่ที่วัดบ้านจิก จังหวัดอุดรธานี ท่านจึงให้ลูกศิษย์มานิมนต์ **หลวงปู่ถิร** ทั้งๆ ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน โดยสั่งลูกศิษย์ว่า "ให้ไปนิมนต์พระอาจารย์สิงห์ หรือ สิม นี่แหละนะไม่ทราบชื่อแน่ชัด จำพรรษาอยู่ที่**วัดบ้านจิก** อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี บอกกับท่านว่า **หลวงปู่ตื้อ** ที่จำพรรษาอยู่ วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อยากสร้างโบสถ์ ขอนิมนต์ท่านอาจารย์ไปพบด้วย"

(**หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม** ชื่อของท่าน อ่านว่า "ถิน" เสียงคล้ายๆ กับ สิงห์ หรือ สิม ในนิมิตของหลวงปู่ตื้อ)

ลูกศิษย์ของหลวงปู่ตื้อจึงมาพบและนิมนต์**หลวงปู่ถิร**ตามความต้องการของ**หลวงปู่ตื้อ** ซึ่งในช่วงเวลานั้นพอดีมีญาติโยมชาวจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีโยมกุ้ยกิ่มจะนำผ้าป่าไปทอดที่วัดหลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ถิรจึงได้เดินทางไปพบหลวงปู่ตื้อโดยไปพร้อมกับคณะทอดผ้าป่าคณะนี้ ซึ่งมีทั้งญาติโยมที่เป็นฆราวาสและพระสงฆ์

ก่อนวันที่**หลวงปู่ถิร**จะเดินทางไปกับคณะผ้าป่านี้ **หลวงปู่ตื้อท่าน**ได้นิมิตเห็นเครื่องบินบินผ่านมา ในนิมิตนั้น **หลวงปู่ตื้อ**หยิบปืนที่อยู่ข้างตัวขึ้นมาหมายใจว่าจะยกขึ้นยิงเครื่องบิน เพราะสมัยนั้นมีสงครามระหว่างเวียดนามกับสหรัฐอเมริกา เครื่องบินมักจะบินผ่านเมือง เพื่อไปทิ้งระเบิดที่เวียดนามเป็นประจำ เมื่อยกปืนขึ้นมาแล้วเตรียมยิง ปรากฏว่ามองเข้าไปในเครื่องบินลำนั้นกลับได้ยินเสียงบอกว่า มีพระปัจเจกโพธิพระอรหันต์เจ้าอยู่ข้างใน จึงรำพึงว่า เราเกือบยิงพระปัจเจกโพธิเสียแล้ว จึงวางปืนลง กลับพบว่าปืนที่ถือนั้นคือหางปลากระเบน

ครั้นรุ่งขึ้นวันต่อมา เมื่อ**หลวงปู่ถิร**กับคณะทอดผ้าป่าเดินทางมาถึง **หลวงปู่ตื้อจึงเล่าให้หลวงปู่ถิรฟังถึงนิมิตและบอกว่า พระปัจเจกโพธิพระอรหันต์เจ้าจะมาช่วยสร้างโบสถ์ให้แล้ว** (พระปัจเจกโพธิ หมายถึง พระผู้ซึ่งบำเพ็ญเพียรตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า แต่ไม่ปรารถนาที่จะเป็นศาสดาก่อตั้งศาสนาเพื่อสั่งสอนผู้ใด ส่วนพระอรหันต์ หมายถึง พระสาวกของพระพุทธเจ้าที่บำเพ็ญเพียรปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า จนหมดสิ้นกิเลสอาสวะและถึงซึ่งพระนิพพานในที่สุด)

เมื่อ**หลวงปู่ถิร**ทราบเจตนาของ**หลวงปู่ตื้อ**แล้ว จึงบอกกับ**หลวงปู่ตื้อ**ว่า ถ้าเรามีบุญบารมีร่วมกันมาแต่ปางก่อน ก็คงจะร่วมกันสร้างโบสถ์นี้ได้สำเร็จ และในการสร้างโบสถ์นี้ขอมีข้อแม้ ๒ ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง ห้ามจัดทำเหรียญหรือวัตถุมงคลออกจำหน่ายเพื่อหาเงินเข้าวัด

ประการที่สอง ห้ามจัดงานมหรสพหาเงินเข้าวัด

ถ้าไม่ได้ตามข้อแม้ดังกล่าวนี้ ก็จะไม่ช่วยสร้างโบสถ์ เมื่อหลวงปู่ตื้อทราบแล้วก็ตกลงตามที่ขอ จึงเตรียมการที่จะสร้างโบสถ์ต่อไป

หลังจากนั้น**หลวงปู่ตื้อ**กับ**หลวงปู่ถิร**จึงได้พบกันบ่อยครั้ง และทุกครั้งก่อนที่**หลวงปู่ถิร**จะไปพบ**หลวงปู่ตื้อ** **หลวงปู่ตื้อ**ก็มักจะเกิดนิมิตล่วงหน้าเสมอ เช่น ครั้งหนึ่ง**หลวงปู่ตื้อ**ได้นิมิตไปว่า ตัวท่านเองได้เดินรอบโบสถ์ที่สร้างเสร็จแล้ว (ความเป็นจริง ในขณะนั้นเพิ่งจะเริ่มมีการก่อสร้างโบสถ์เท่านั้น) ท่านได้ยินเสียงบอกท่านว่า "มีพระบุญฤทธิ์มาสร้างโบสถ์จึงจะสำเร็จ" ท่านจึงเดินรอบโบสถ์นั้นเพื่อมองหาพระบุญฤทธิ์ แต่ก็หาไม่พบ เมื่อมองเข้าไปในโบสถ์ จึงเห็นพระบุญฤทธิ์นั่งอยู่กลางโบสถ์ และก็ปรากฏว่าวันรุ่งขึ้น**หลวงปู่ถิร**ก็เดินทางมาพบท่าน ท่านจึงเล่าเรื่องนิมิตให้หลวงปู่ถิรฟัง และกล่าวว่า **"พระบุญฤทธิ์เท่านั้นที่จะสร้างโบสถ์ให้สำเร็จได้"**

อีกครั้งหนึ่ง **หลวงปู่ตื้อ**ได้นิมิตเห็นม้ามณีกาบ (ม้าสีขาวมีปีกบินได้) บินอยู่ในอากาศ ท่านจึงคว้าจับบังเหียนไว้ แล้วเอาเท้าเหยียบที่ขาหลังของม้าเพื่อดันตัวเองให้ขึ้นนั่ง แต่ปรากฏว่าพยายามหลายครั้งก็ไม่สามารถขึ้นนั่งบนหลังม้าได้สำเร็จ

ดังนั้น เมื่อ**หลวงปู่ถิร**เดินทางมาถึง ท่านจึงเล่านิมิตให้หลวงปู่ถิรฟัง **หลวงปู่ถิร**จึงพูดว่า "ท่านอาจารย์ เราเคยเป็นญาติกัน ถ้าอาจารย์เป็นพี่ก็คงจะขี่ม้ามณีกาบได้ ถ้าเป็นน้องคงขี่ไม่ได้" แล้วหลวงปู่ทั้งสององค์ต่างก็หัวเราะพร้อมกัน

หลังจากนั้นอีกไม่นาน **หลวงปู่ตื้อ**ได้บอก**หลวงปู่ถิร**ว่า "ช่วยรีบสร้างโบสถ์ให้เสร็จเร็วๆ ด้วย เพราะขณะนี้เหล่าเทวดามานิมนต์แล้ว ๔๐๐ องค์ แต่มนุษย์มานิมนต์เพียง ๒๐๐ คน คงต้องมรณภาพในเวลาอันใกล้นี้" หลวงปู่จึงเร่งก่อสร้างโบสถ์วัดป่าอรัญญวิเวก แต่การสร้างโบสถ์ต้องใช้เวลา จึงสร้างเสร็จหลังจากที่หลวงปู่ตื้อมรณภาพไปแล้ว ซึ่ง**หลวงปู่ถิร**ก็ได้เป็นประธานจัดงานฌาปนกิจศพหลวงปู่ตื้อด้วย

ท่านพระครูสถิตธรรมวิสุทธิ์ พำนักอยู่ที่วัดทิพยรัฐนิมิตร หรือ วัดบ้านจิก อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ชื่อของท่านคือ **หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม** ท่านมีฝีมือในการสร้างโบสถ์ได้อย่างงดงาม ทั้งๆ ที่ไม่เคยไปฝึกหัด หรือร่ำเรียนจากที่ใดมาก่อน

ในหนังสือธรรมประวัติของพระครูสถิตธรรมวิสุทธิ์ (หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม) ได้กล่าวถึงว่า ทุกครั้งที่**หลวงปู่ถิร**เข้าพบ**หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ตื้อ**จะได้นิมิตทราบเหตุการณ์ต่างๆ ล่วงหน้าเสมอ

ประวัติย่อ พระครูสถิตธรรมวิสุทธิ์ (หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม)

อดีตเจ้าอาวาสวัดทิพยรัฐนิมิตร (วัดบ้านจิก) จังหวัดอุดรธานี

พระครูสถิตธรรมวิสุทธิ์ หรือ "หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม" มีนามเดิมชื่อ ถิร บุญญวรรณ

เกิดเมื่อวันพุธที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๙ ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีมะโรง ณ บ้านสิงห์มงคลใต้ อำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม (ในสมัยนั้น)

โยมบิดา – โยมมารดา ชื่อ นายลอย และ นางช่วย บุญญวรรณ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันทั้งหมด ๖ คน ท่านเป็นบุตรคนที่ ๓ ในวัยเด็กเรียนหนังสือจบชั้นประถมภาคบังคับที่โรงเรียนมุกดาหารมุกดาลัย อำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม (ปัจจุบันเป็น จังหวัดมุกดาหาร)

เมื่ออายุ ๑๐ ขวบ ได้ขอโยมบิดาไปเป็นลูกศิษย์วัดที่ **วัดยอดแก้วศรีวิชัย** (วัดกลาง) ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม คอยปรนนิบัติรับใช้พระอยู่ในวัด

การบรรพชาและอุปสมบท เมื่อเรียนจบการศึกษาจึงได้เข้าพิธีบรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดยอดแก้วศรีวิชัย ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ขณะนั้นอายุได้ ๑๖ ปี โดยมี **พระมหาแก้ว รตฺนปญฺโญ** เป็นพระอุปัชฌาย์ ด้วยคาดหวังจะได้ศึกษาหลักสูตรการเรียนของสามเณร ทั้งการฝึกหัดครูศาสนาพุทธ ภาษาบาลีและสันสกฤตควบคู่กันไป

ต่อมาโยมบิดาได้พาไปอยู่ที่วัดป่าศีลาวิเวก และได้รับการอบรมวิธีการบำเพ็ญเพียรภาวนาสมาธิ และกัมมัฏฐานจาก**พระอาจารย์ดี ฉนฺโน** เจ้าอาวาสวัด เป็นเวลา ๒ พรรษา จนกระทั่งสามเณรถิรอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ จึงตัดสินใจขออุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๘ ณ วัดหัวเวียง อำเภอพระธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยมี **พระสารภาณมุนี (จันทร์ เขมิโย)** เป็นพระอุปัชฌาย์ และ **พระอธิการทอง** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ได้รับนามฉายาว่า **"ฐิตธมฺโม"** แปลว่า ตั้งมั่นในธรรม

หลังจากนั้นพระถิรได้มาจำพรรษาที่ **วัดป่าศีลาวิเวก** กับ**พระอาจารย์ดี ฉนฺโน** เช่นเดิม โดยได้ฝึกปฏิบัติตนตามแนวสายพระป่าอย่างจริงจัง เมื่อเข้าพรรษาที่ ๒ จึงเดินทางไปจำพรรษาที่วัดเกาะแก้วฯ แต่ไม่พบกับ**หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล** เนื่องจากท่านไปจำพรรษาที่ จังหวัดอุบลราชธานี

ในพรรษาที่ ๔ ได้ออกธุดงค์กับ **พระอาจารย์อุ่น อุตฺตโม** ไปบ้านปากดง ส่วนท่านเดินทางกลับมายังวัดบ้านจิก พ.ศ. ๒๔๘๓ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ได้เดินทางมาจำพรรษาที่วัดป่าโนนนิเวศน์ จังหวัดอุดรธานี พระถิรได้เดินทางไปกราบนมัสการหลวงปู่มั่น พ.ศ. ๒๔๘๖ เป็นช่วงเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ พระถิรได้เดินทางไปธุดงค์และจำพรรษาที่วัดบ้านงิ้วพึง ข้างสนามบินอุดรธานี (กองบิน ๒๓)

จากนั้นได้กลับมาจำพรรษาที่วัดบ้านจิกอีก แต่มีเหตุการณ์ไม่สงบเกิดขึ้นในวัดมากมาย หลวงปู่จึงออกธุดงค์อีก พ.ศ. ๒๔๘๘ **พระอาจารย์อุ่น** เจ้าอาวาสย้ายไปจำพรรษาที่อื่นหลวงปู่จึงต้องเป็นเจ้าอาวาสแทน แต่ปรากฏมีพระเถระบางรูปไม่พอใจ ทำให้ท่านท้อใจออกธุดงค์ไปจำพรรษาที่วัดบ้านโป่ง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และได้เข้ากราบนมัสการ **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ที่วัดดอยแม่ปั๋ง

ต่อมา ร.ต.ท.ขุนรัฐกิจบรรหาร และคณะชาวบ้านได้ไปนิมนต์ท่านให้กลับมาอยู่วัดบ้านจิกอีกครั้ง พ.ศ. ๒๔๙๘ คณะภรรยาข้าราชการตำรวจและพ่อค้าชาวจีนในอุดรธานีได้ร่วมกันซื้อที่ดินให้วัดเพิ่มขึ้นอีก ทำให้วัดกว้างขึ้นมากในปัจจุบันนี้

ข้อวัตรปฏิบัติหลวงปู่ถิร มีข้อวัตรปฏิบัติเป็นประจำ ๓ ประการ คือ

๑. ปิณฑปาติกังคธุดงค์ ถือภิกขาจารออกบิณฑบาตมาฉันเป็นนิจ ยกเว้นวันที่ท่านอาพาธ

๒. เอกปัตติกังคธุดงค์ ถือฉันในบาตรโดยใช้ภาชนะใบเดียวตลอด

๓. เอกาสนิกังคธุดงค์ ถือฉันหนเดียวตลอดมา และธุดงควัตร

หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม มรณภาพ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๘ สิริอายุ ๘๘ ปี ๙ เดือน ๑ วัน ๗๐ พรรษา

แม้ทุกวันนี้หลวงปู่ละสังขารไปแล้วอย่างสงบ แต่ท่านจะยังเป็นศูนย์รวมใจของชาวอุดรธานี

เผยแผ่ธรรม

ในระยะที่**หลวงปู่ตื้อ** พักจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าอรัญญวิเวก มีพุทธศาสนิกชนจากกรุงเทพฯ เชียงใหม่ และจากจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ เดินทางมากราบขอพรจากท่านมิได้ขาด **หลวงตาตื้อ** ท่านต้องรับแขก และแสดงธรรมโปรดพระ เณร และญาติโยมทุกวันอย่างไม่รู้จักเหน็ดจักเหนื่อย จนคณะศิษย์อุปัฏฐากต้องกำหนดเวลาพักผ่อนสำหรับท่านไว้อย่างแน่นอน เพื่อถนอมหลวงปู่ไว้ให้พวกเราได้กราบไหว้นานๆ เพราะอายุสังขารของท่านชรามากแล้ว

หลวงปู่ตื้อ ท่านไม่เคยเบื่อหน่ายในการแสดงธรรม ท่านบอกว่า "หลวงตาจะแสดงธรรมเพื่อให้ลูกหลานและลูกศิษย์ทั้งหลายได้เข้าถึงธรรมอย่างแท้จริง"

ขณะเดียวกัน ท่านก็เมตตาอบรมกรรมฐานแก่พระภิกษุสามเณร "เพื่อให้เป็นนักธรรม นักกรรมฐานอย่างแท้จริง" ด้วย

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ทุ่มเทการเผยแผ่ธรรมะอย่างไม่รู้จักเหน็ดจักเหนื่อย ผู้สนใจใคร่ธรรมก็หลั่งไหลมาฟังธรรม และรับการอบรมจากท่าน ชนิดไม่ขาดสายเลยทีเดียว

ท่านเป็นสังฆรัตนะเนื้อนาบุญ

ในบั้นปลายชีวิต **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นสังฆรัตนะ เป็นเนื้อนาบุญอันยิ่งใหญ่ ท่านได้สร้างโบสถ์ที่วัดป่าอรัญญวิเวก โดยช่วงก่อนออกพรรษาปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ท่านได้แสดงพระธรรมเทศนาถึงศรัทธาญาติโยมจำนวนมากจากต่างถิ่น ได้เดินทางมากราบนมัสการฟังธรรม และบำเพ็ญบุญกุศลกับท่าน และจะมาทอดผ้าป่าและทอดกฐิน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ท่านขอให้ญาติโยมวัดป่าอรัญญวิเวก สร้าง **"กฐินใน"** เพื่อเตรียมใจต้อนรับ ดังนี้

"เห็นบ่ (เห็นไหม) อาตมาคนขี้ล่าย (ขี้ริ้วขี้เหร่) คนก็ยังมาไหว้ เมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมาก็มากันมาก ทีละ ๕ คัน ๖ คันรถ พากันมาสาดเสื่อหมด เป็นยังงั้นซี ใครมาก็จะมาขอฟังเทศน์ เขามัก (ชอบ) เทศน์เด้ คนมาทุกวัน วันอาทิตย์ วันเสาร์ยิ่งมาก จนออกจากวัดไปไหนไม่ได้เลย ตอนนี้ก็ใกล้จะออกพรรษา ใครก็มา ใครก็มาซิ มันเป็นยังงั้น มาก็ดีได้ธรรมทาน ได้ให้ธรรมเป็นทาน...

ใกล้จะออกพรรษาแล้ว ยังเหลืออีกเดือนเดียวเท่านั้นแหละจะออกพรรษา ออกพรรษาตามกาลตามสมัยเฉยๆ ดอก พอออกพรรษาทีนี้ ก็ทอดผ้าป่าประจำปีเหมือนทุกปีนั่นแหละ

ปีนี้ก็วันที่ ๒ ตุลาคม ใครมีศรัทธาก็มาทอด มาสมทบทุนสร้างอุโบสถ ยังขาดเงินหลาย สร้างยังบ่เสร็จเลย งบประมาณไว้ยี่สิบหมื่น แล้วก็วันที่ ๓ ก็จะมีกฐิน ก็จะมาทอดวันที่ ๓ ต่อกันเลย

วันที่ ๒ ก็เป็นวันพระใช้ไหม ทอดผ้าป่าประจำปี ส่วนวันที่ ๓ ก็กฐิน คณะจากสกลนครก็จะมาทอดต่อกันเลย ต่างคนต่างมาสร้างกุศลกันไว้ อันนี้ก็ในฐานะพวกเราเป็นเจ้าของวัดให้จื่อจำนำไว้ (จดจำไว้และต้องทำตาม) เข้าใจแล้วก็บ่ให้ยาก บ่ให้ซา (ไม่ให้ยุ่งยาก) อะไรหรอก เรื่องกฐินก็เช่นกัน เป็นกฐินแบบง่ายๆ ตลอด บ่ (ไม่) ห่วงเรื่องเงินเรื่องหยัง (อะไร) ดอก ถึงวันนั้นก็เอามาถวายเลย เขานิมนต์เราไว้ตั้งแต่อยู่บ้านเขานั่นแหละ เอาแบบสบายๆ เลย

ถ้ามันถูกใจถูกจริตก็มากันเลย เข้ามานั่งให้สบาย สร้าง **“กฐินใน”** เลย ก็พากันสร้างกฐินในแหละวันนั้น คือ สร้างกาย สร้างวาจา สร้างจิตใจ เอาความดีออกต้อนรับ ปีนี้อาจคนมากอยู่สักหน่อย ตอนออกพรรษานั่นได้ยินว่า พวกเขาจะมากันมาก พวกเราอย่าได้คิดหนักจิตหนักใจไปเลย มีศรัทธงศรัทธาอะไรก็ให้หัด จึงต้องหัดจิต หัดใจ ให้เป็นบุญ แล้วก็เอาบุญต้อนรับเขา อย่าไปเอาบาปต้อนรับเขาเท่านั้นแหละ เขาก็ภูมิใจหรอก

เราต้องยิ้มแย้มแจ่มใส เอาบุญเอากุศลที่มีในจิตใจนั่นแหละต้อนรับ มันเป็นอย่างงั้น เขาเรียกว่าสร้างขึ้นในใจ คนเขาก็อยากมาเห็นกันล่ะ เราก็มาหัดเป็นพระกัน พ่อออกก็เป็นพระ แม่ออกก็มีใจเป็นพระ บ่ (ไม่) ต้องโกนหัวบวชก็เป็นพระได้ เป็นพระอยู่ที่ใจ จิตใจมันเป็นพระ สร้างให้อุดมสมบูรณ์ ให้มันเกิดให้มันมีขึ้น นั่นแหละหลักพระพุทธศาสนา มันเป็นอย่างนั้น

ให้ท่านทั้งหลายนำไปใคร่ครวญพิจารณา ที่ใดมันบกพร่อง มันยังไม่ถูก ยังไม่มีในเจ้าของ ก็ต้องฝึกหัดทำให้เกิดให้มี เอาแต่สิ่งที่ดีๆ นั้นนะ **ให้ตั้งจิตตั้งใจ มันไม่ยากเลย รักษาศีล ให้ทาน ภาวนา อบรมสมาธิ อบรมปัญญา ให้มันเกิดขึ้น อย่าไปเชื่อกิเลสภายในใจเจ้าของเท่านั้น ครั้นไปเชื่อกิเลส มันก็บ่เป็นหยังแหลว ศีลมันก็บ่เป็น สมาธิมันก็บ่มั่น ปัญญามันก็บ่รู้ มันก็บ่เกิดสิ**

ฉะนั้น จึงขอฝากญาติโยมทั้งหลายนำไปพิจารณาดู จะเว้า (พูด) ไปหลาย มันก็ยาวไปซื่อๆ (เฉยๆ) ดอก ก็พูดซ้ำซากแบบเก่าๆ นั่นแหละ เว้ามาแต่ต้นจนอวสาน ฝนตกก็ปานนั้น หวังว่าจะเป็นคติเตือนใจแก่พวกท่านทั้งหลายไม่มากก็น้อย ฟังแล้วก็ให้มีโยนิโสมนสิการ นำไปใคร่ครวญแล้วนำไปปฏิบัติให้เป็นบุญเป็นกุศลยิ่งๆ ขึ้นไป”

คำพยากรณ์ของหลวงปู่มั่น

ก่อนหน้าที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จะมรณภาพ ช่วงบั้นปลายชีวิตของท่าน ท่านมักจะได้รับนิมนต์ไปเชียงใหม่บ่อยมาก หลวงปู่ท่านไม่ลืมชาวเชียงใหม่ เพราะท่านได้บรรลุอริยธรรมขั้นสูงสุดที่เชียงใหม่ และชาวเชียงใหม่ก็มีบุญคุณกับท่าน โดยได้ดูแลอุปัฏฐากถวายอาหารบิณฑบาต ซึ่งก็คือให้ชีวิต ให้เลือด ให้เนื้อในร่างกายของท่าน ทำให้ท่านมีกำลังวังชาที่จะบำเพ็ญเพียรและเผยแผ่ธรรมะต่อไป

ครั้งหนึ่ง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ก่อนที่จะเดินทางจากเชียงใหม่กลับไปพำนักประจำที่จังหวัดนครพนม บ้านเกิดของท่าน ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ก่อนท่านมรณภาพเพียง ๑ ปี **หลวงปู่ตื้อ** ได้ไปเยี่ยม **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ช่วงที่ท่านยังพำนักที่ **วัดโรงธรรมสามัคคี** อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงหนึ่งของการปราศรัยสนทนาธรรมกัน ท่านได้กล่าวถึงคำพยากรณ์ของ **พระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต** ว่า

"... ผมมีความลับจะบอกท่านอยู่เรื่องหนึ่ง ผมรักษาเอาไว้ ๓๔ ปีนี่แล้ว เมื่อครั้งที่ท่านพระอาจารย์ใหญ่มั่น ยังอยู่ที่เชียงใหม่ ก่อนท่านจะกลับไปอุดรฯ ท่านได้พยากรณ์ไว้ว่า ศิษย์รุ่นต่อไปที่จะมีชื่อเสียงโด่งดัง คือ **ท่านสิม** กับ **ท่านมหาบัว** ..."

เพชรน้ำหนึ่งคู่งามตามคำพยากรณ์

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร และ **หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** ต่างเป็นเพชรน้ำหนึ่ง เป็นศิษย์องค์สำคัญของหลวงปู่มั่นที่มีชื่อเสียงโด่งดัง เป็นที่เคารพเทิดทูนของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ทั้ง**หลวงปู่สิม** และ **หลวงตาพระมหาบัว** ต่างมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับ **หลวงปู่ตื้อ** ศิษย์รุ่นอาวุโสกว่าเป็นอย่างดี

ท่านสิม ก็คือ **พระญาณสิทธาจารย์** หรือ **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** แห่งสำนักสงฆ์ถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ส่วน **ท่านมหาบัว** ก็คือ **พระธรรมวิสุทธิมงคล** หรือ **หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** แห่งวัดป่าบ้านตาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

สำหรับ**องค์หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ท่านเป็น **"เพชรน้ำหนึ่ง"** จัดเป็นศิษย์รุ่นแรกๆ ของ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านมีบทบาทสำคัญยิ่งในการเผยแผ่ธรรมะปฏิบัติสู่พุทธศาสนิกชนจนเป็นที่เคารพศรัทธาอย่างกว้างขวาง

เอกลักษณ์อย่างหนึ่งของหลวงปู่สิม คือ การพานั่งขัดสมาธิเพชร และ การยกมรณานุสสติกรรมฐานไว้เป็นกรรมฐานชั้นเอก

หลวงปู่สิมเน้นย้ำเสมอว่า "การนั่งสมาธิภาวนา ใจต้องเด็ด นั่งขัดสมาธิเพชรนี่แหละจะช่วยให้จิตใจอาจหาญขึ้นมาได้ โดยน้อมระลึกถึงพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งก่อนตรัสรู้ พระพุทธองค์ทรงนั่งขัดสมาธิเพชรใต้ต้นโพธิ์ เอาชีวิตเป็นเดิมพัน แลกกับการตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิ-ญาณ"

หลวงปู่สิมท่านสอนว่า "การปฏิบัติจะให้ได้ผล ต้องปล่อยวางร่างกายลงไป ปล่อยวางความมั่นหมายในรูปร่างกาย อันเป็นก้อนเกิด ก้อนแก่ ก้อนเจ็บ ก้อนตายอันนี้ ทั้งต้องระลึกถึงความตายให้ได้ทุกลมหายใจเข้าออก จึงจะชื่อว่าเป็นผู้ไม่ประมาท"

ด้วยปฏิปทาที่เด็ดเดี่ยวอาจหาญของหลวงปู่สิม ด้วยลีลาการเทศนาธรรมที่ยังดวงจิตดวงใจของผู้ฟังธรรมให้เข้าสู่ความสงบระงับได้อย่างรวดเร็ว และด้วยรอยยิ้มที่เปี่ยมด้วยเมตตาธรรมอันบริสุทธิ์ สานุศิษย์ของท่านจึงเพิ่มมากขึ้น มากขึ้นเรื่อยๆ จนนามของท่านเป็นที่รู้จักและกล่าวขานกันทั่วไปในหมู่ผู้สนใจในธรรมปฏิบัติทั่วทั้งประเทศ

หลวงปู่สิม จึงเป็นเสมือนเพชรน้ำเอก ในหมู่พระธุดงคกรรมฐาน สมดังคำพยากรณ์ของ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ดังกล่าวมาแต่ต้นแล้วว่า

"...ท่านสิมเป็นดอกบัวที่ยังตูมอยู่ เบ่งบานเมื่อใด จะหอมกว่าหมู่..."

สำหรับ **หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** จัดเป็นพระศิษย์องค์สำคัญที่อุปัฏฐากรับใช้หลวงปู่มั่นในชีวิตบั้นปลายอย่างใกล้ชิด และสืบทอดดำเนินตามปฏิปทาของหลวงปู่มั่นได้อย่างเด่นชัดและเคร่งครัดที่สุด

เรื่องคำพยากรณ์ของ**หลวงปู่มั่น**ถึงพระศิษย์หนุ่ม นอกจาก**หลวงปู่ตื้อ**ท่านได้บอกความลับให้หลวงปู่สิมทราบแล้ว **หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท** ท่านก็เป็นศิษย์อุปัฏฐากใกล้ชิดหลวงปู่มั่นอีกองค์หนึ่ง ท่านได้เล่าเรื่องนี้ไว้ดังนี้

"มีอยู่คราวหนึ่ง ตอนที่อยู่ที่เชียงใหม่ก่อนกลับภาคอีสาน ท่านพระอาจารย์มั่นท่านพูดว่า

"มีพระอยู่องค์หนึ่งนะ จะทำประโยชน์ใหญ่ให้หมู่คณะ ลักษณะคล้ายๆ ท่านเจี๊ยะ แต่ไม่ใช่ท่านเจี๊ยะ ตอนนี้อยู่เชียงใหม่ เขาอยากมาหาเรา แต่ยังไม่เข้ามาหาเรา องค์นี้ต่อไปจะสำคัญอยู่นะ เขายังไม่มาหาเรา แต่อีกไม่นานก็จะเข้ามา"

(พอดีหลวงตามหาบัวเป็นพระหนุ่ม กำลังเรียนบาลีอยู่ที่วัดเจดีย์หลวง เชียงใหม่ ตอนนั้น)

เมื่อท่านพูดอย่างนั้น เราก็จับจ้องรอดูอยู่ ไม่ว่าใครจะไปจะมาคอยสังเกตอยู่ตลอด เพราะคำพูดท่านสำคัญนัก พูดอย่างไงต้องเป็นอย่างนั้น เรื่องนี้เราจึงเก็บไว้แล้วคอยสังเกตตลอดมา เพราะผู้ที่จะมาสืบต่อท่าน ต้องเป็นผู้มีบุญใหญ่ ในที่สุด**ท่านอาจารย์พระมหาบัว**ก็มาหาท่านที่เสนาสนะป่าบ้านโคก จังหวัดสกลนคร เราเห็นลักษณะถามความเป็นมาเป็นไป จึงแน่ใจเป็นอย่างยิ่ง จากนั้นมาท่านพระอาจารย์มั่นก็ไม่พูดเรื่องนี้อีกเลย”

(เรื่องคำพยากรณ์ของท่านพระอาจารย์มั่นเกี่ยวกับหลวงตาพระมหาบัวนั้น เป็นเรื่องจริงดังที่พวกเราชาวพุทธได้เห็นอยู่ในปัจจุบัน องค์หลวงตาพระมหาบัว **ท่านเป็นเสาหลักวงกรรมฐานและเป็นผู้นำโครงการผ้าป่าช่วยชาติ โดย หลวงตามหาบัว** กู้วิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ โดยการนำทองคำเข้าสู่คลังหลวง ๑๓ ตันกว่า มากที่สุดในโลก จนเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก)

เรื่องสร้างอุโบสถเป็นอนุสรณ์แด่ท่านพระอาจารย์วัง ฐิติสาโร

วันหนึ่งราวปี พ.ศ. ๒๕๑๖ – ๒๕๑๗ **ท่านพระครูอดุลธรรมภาณ (คำพันธ์ จนฺทูปโม)** ได้พบกับพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระอุดมสังวรวิสุทธิเถร **(หลวงปู่วัน อุตฺตโม)** ท่านบอกว่า “อัฐิพระอาจารย์วังที่เก็บไว้นั้นควรจะสร้างอะไร เพื่อเป็นอนุสรณ์และเอาอัฐิบรรจุ”

หลวงปู่คำพันธ์ จึงกราบเรียน **หลวงปู่วัน** ว่า “ถ้าจะสร้างก็จะสร้างอุโบสถ” ท่านบอกว่า “สร้างได้เลย เราจะช่วย” จึงมีความดีใจอย่างยิ่ง ที่มีครูบาอาจารย์มีความเมตตากรุณาช่วยเหลือ ต่อมาจึงได้ประชุมทางวัดและทางชาวบ้าน แจ้งถึงการที่จะสร้างอุโบสถ เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่**พระอาจารย์วัง ฐิติสาโร** แต่การจะสร้างนี้ต้องทำเป็นอุโบสถสองชั้น

เหตุผลคือ ศาลาการเปรียญหลังเก่าเล็กคับแคบไม่พอกับจำนวนผู้มาทำบุญ จะสร้างอุโบสถชั้นเดียวก็จะต้องสร้างศาลาการเปรียญใหม่อีก และพื้นที่ดินของวัดก็ไม่กว้างขวางมากนัก ดังนั้นจึงควรสร้างอุโบสถนี้เป็นสองชั้น แต่การสร้างนี้ก็ต้องใช้ทุนนับเป็นล้านสองล้านจึงจะสำเร็จ เรามีปัจจัยที่จะสร้างเพียง ๗๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นบาทถ้วน) เท่านั้น ดังนั้น **หลวงปู่คำพันธ์** จึงได้แจ้งความในใจต่อที่ประชุมว่า เราได้ระลึกถึงอุปการีที่พระอาจารย์วังได้มีแก่พวกเรามามากมาย

จึงจะขอสร้างอุโบสถนี้เป็นอนุสรณ์ให้ได้ และได้ยกมือตั้งสัจจะอธิษฐานว่า “จะขอสร้างให้สำเร็จให้ได้ แม้เวลาจะนานกี่ปี หรือจะสูญสิ้นทุนทรัพย์ไปเท่าไรก็ตาม ก็จะมุ่งมั่นสร้างไปจนสำเร็จ แม้จะตายไปก่อนในชาตินี้และยังสร้างไม่เสร็จ ชาติหน้าเกิดใหม่ ก็ขอให้ได้มาสร้างต่อจนเสร็จ” ที่ประชุมจึงได้ยินดีพร้อมกันตามที่มีความมุ่งมั่นไว้

๒๗/๒

สร้างวัตถุมงคล หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

ก่อนเริ่มลงมือก่อสร้างอุโบสถ **หลวงปู่คำพันธ์** ท่านได้กราบเรียน**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** (ซึ่งขณะนั้นท่านได้กลับมาอยู่ที่บ้านเกิดของท่าน คือ วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม) ถึงเรื่องการจะสร้างอุโบสถ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็เห็นด้วย และเมตตาให้จัดสร้างวัตถุมงคลของท่านขึ้น ชื่อ "รุ่นไตรมาส" เพื่อรวบรวมปัจจัยไว้ก่อสร้างอุโบสถ โดยสร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๗ แล้วนำไปถวายให้**หลวงปู่ตื้อ**ปลุกเสกเดี่ยว ซึ่งท่านตั้งใจว่าจะปลุกเสกตลอดไตรมาส ๓ เดือน แต่เมื่อปลุกเสกได้เพียงเดือนเศษ ท่านก็มรณภาพเสียก่อน เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ จึงนับได้ว่าเป็นวัตถุมงคลรุ่นสุดท้ายของท่าน และได้จัดพิธีพุทธาภิเษกอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันทำบุญครบรอบ ๑๐๐ วันของการมรณภาพของท่านที่วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่านั้น โดยมีครูบาอาจารย์สายกัมมัฏฐานหลายรูปเมตตามาร่วมพุทธาภิเษกด้วย

ได้กล่าวแต่ต้นแล้วว่า รายได้จากการสร้างวัตถุมงคลชุดนี้ นำไปสร้างพระอุโบสถวัดศรีวิชัยของ**ท่านพระครูอดุลธรรมภาณ** (หลวงปู่คำพันธ์) และอีกส่วนหนึ่งได้นำไปก่อสร้างพระอุโบสถวัดป่าอรัญญวิเวก ซึ่งขณะนั้นยังไม่เสร็จสมบูรณ์

ประวัติย่อ พระอาจารย์วัง ฐิติสาโร

พระอาจารย์วัง ฐิติสาโร แห่งวัดถ้ำชัยมงคล ตำบลโพธิ์หมากแข้ง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ เป็นพระป่านักปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานศิษย์**หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล** ที่มีความเคร่งครัดในพระธรรมวินัยเป็นอย่างยิ่ง ได้รับการยกย่องว่าเป็น **"เทพเจ้าแห่งภูลังกา"**

ท่านเกิดในสกุล สลับสี เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๕ ที่บ้านหนองคู ตำบลกระจาย อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร

อุปสมบท เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่พัทธสีมา วัดศรีเทพประดิษฐาราม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยมี **หลวงปู่จันทร์ เขมิโย** เป็นพระอุปัชฌาย์

ภายหลังอุปสมบท พระอุปัชฌาย์ให้ไปปฏิบัติธรรมอยู่กับ**พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร** และ**พระอาจารย์อ่อน ญาณสิริ** ต่อมาได้กลายเป็นลูกศิษย์คนสำคัญของ**หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล** และได้ถวายตัวเป็นลูกศิษย์ของ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต**

ครั้งหนึ่งลูกศิษย์ของพระอาจารย์วัง ได้เล่าให้ฟังว่า

“การเจริญภาวนาของพระอาจารย์วังนั้นเป็นการปฏิบัติขั้นอุกฤษฏ์จริงๆ เป็นที่เล่าลือกันทั่วไปในหมู่พวกสหธรรมิกด้วยกัน พระอาจารย์วังชอบไปนั่งบำเพ็ญเพียรที่ชะง่อนผาอันสูงลิบลิ่วบนยอดภูลังกา ชะง่อนผานั้นกว้างประมาณ ๒ ศอก กำลังเหมาะเจาะพอดี เวลานั่งลงไปถ้าเอียงซ้ายหรือเอียงขวานิดเดียวเป็นต้องร่วงลงไปในเหวลึก หรือถ้าสัปหงกไปข้างหน้าก็หัวทิ่มลงเหวอีกเหมือนกัน”

“การปฏิบัติธรรมขั้นอุกฤษฏ์ของพระอาจารย์วังนี้ เป็นการเอาชีวิตตัวเองเป็นเดิมพันกับความตาย พระอาจารย์วังจะนั่งอยู่บนชะง่อนผามรณะนั้นนานนับชั่วโมง บางครั้งนั่งอยู่ทั้งวันทั้งคืน เป็นการเจริญมหาสติปัฏฐานแบบเจโตวิมุตติ โดยใช้อำนาจของอัปปนาฌานเป็นบาทฐาน เป็นการปฏิบัติแบบสมถกรรมฐานเจือปนวิปัสสนากรรมฐาน เจริญกายคตาสติพิจารณาอาการ ๓๒ นั่นเอง”

พระอาจารย์วัง ได้ละสังขาร เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๖ สิริรวมอายุได้ ๔๑ ปี

ภาค ๑๖ แม้มรณกาลยังแสดงธรรม

ก่อนมรณภาพ หลวงปู่สั่งไม่ต้องสวดกุสลา

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านบำเพ็ญสมณธรรมจนบรรลุอริยธรรมขั้นสูงสุดเป็น พระอรหันต–สาวกขีณาสพ องค์สำคัญองค์หนึ่งในครั้งกึ่งพุทธกาล หลวงปู่ตื้อท่านก็เหมือนกับพ่อแม่ครูอาจารย์ **"เพชรน้ำหนึ่ง"** ทั้งหลาย ซึ่งก่อนมรณภาพ มักจะสั่งพระศิษย์และญาติโยมไม่ต้องนิมนต์พระมาสวดกุสลาธัมมาฯ ให้ท่าน

ดังส่วนหนึ่งของพระธรรมเทศนาธรรมที่หลวงปู่ตื้อ แสดงก่อนมรณภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ณ วัดป่าอรัญญวิเวก ดังนี้

"พอเวลาตายแล้ว จะนิมนต์พระไปสักร้อยวัดให้สวด**กุสลาธัมมา อกุสลาธัมมา อัพยากตาธัมมา** หมดวันหมดคืน นั่นอยากจะไปสวรรค์ ด้วยคำสวดของพระไม่ได้หรอก ให้เราละเท่านั้นแหละ ตายปุ๊บก็ไปทุคติปั๊บ ไอ้คนชั่วมันไม่ไปคอยฟังสวดกุสลาอยู่นั่นดอก อันคนใจบุญก็เหมือนกัน ตายปุ๊บก็ไปสู่สุคติทันที ไม่คอยมาฟัง กุสลาธัมมากับพระหรอก มันเป็นยังงั้น

เมื่ออาตมาตาย ไม่ต้องนิมนต์พระสวดให้เมื่อยหรอก มีเครื่องไทยทานก็ถวายท่านเลย ไม่ต้องสวดกุสลาธัมมาอะไรหรอก ไม่ต้องให้สวด พระอภิธรรม อารัมมณปัจจโย... อะไรก็ไม่ต้องว่า อาตมาสวดใส่ไว้แล้ว กุสลาธัมมาก็สวดใส่ทุกวัน อกุสลาธัมมาก็สละออกทุกวัน อัพยากตาธัมมาก็ไม่ให้มันติด บุญก็ไม่ให้มันติด บาปก็ไม่ให้มันเกิด ทำอยู่ทุกวันนี้เป็นยังงั้น มันคงไม่เป็นพระโง่เท่าใดดอก"

วาระสุดท้ายก่อนละขันธ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นปีที่ ๔ ที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มาพักจำพรรษาที่วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านเกิดของท่านนั้น ไม่มีใครคาดคิดเลยว่า หลวงปู่จะรีบละวางขันธ์จากพวกเราไปในปีนี้

ก่อนเข้าพรรษาในพรรษาสุดท้าย หลวงปู่จะพูดเสมอว่า "ใครต้องการอะไร ก็ให้เร่งรีบสร้างเอา คุณงามความดีทั้งหมดอยู่ที่ตัวของเราแล้ว ขันธ์ ๕ นี้เมื่อมันยังไม่แตกดับ ก็อาศัยมันประกอบความดีได้ แต่ถ้ามันแตกดับแล้วก็อาศัยมันไม่ได้เลย ขันธ์ ๕ ของหลวงตาก็จะดับแล้วเหมือนกัน.."

หลวงปู่ตื้อ ย้ำบ่อยครั้งที่สุดว่า "ธาตุลมของหลวงตาได้วิบัติแล้ว บางครั้งมันเข้าไปแล้วก็ไม่ออกมา นานที่สุดจึงออกมา และเมื่อมันออกมาแล้วก็ไม่อยากจะเข้าไป"

หลวงปู่ท่านพูดอยู่เช่นนี้ แต่ดูเหมือนไม่ค่อยมีใครใส่ใจถึงเรื่องการจะมรณภาพวางขันธ์ของท่าน เพราะสุขภาพของท่านก็แข็งแรงดี ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บอะไรที่จะต้องกังวล ท่านก็ไม่ได้อาพาธอะไรเลย เดินเหินไปไหนมาไหนได้แคล่วคล่องตามปกติ เพียงแต่ลูกศิษย์คอยช่วยประคับประคองบ้าง เนื่องจากเป็นห่วง เพราะท่านชราภาพมากแล้วเท่านั้น

ก่อนเข้าพรรษา จะมีคณะสงฆ์ที่เคารพศรัทธาในองค์ท่าน มาทำวัตร เพื่อกราบสักการะและถวายดอกไม้ธูปเทียนต่อหลวงปู่ ซึ่งปฏิบัติเป็นประเพณีทุกปี แล้วหลวงปู่ก็ให้โอวาทธรรมและสนทนาธรรม ต้อนรับขับสู้ไปตามระเบียบที่เคยปฏิบัติ

ในพรรษา หลวงปู่แสดงธรรมโปรดญาติโยมลูกศิษย์ลูกหา ทั้งฝ่ายฆราวาสและฝ่ายบรรพชิตทุกวันไม่เคยขาด แต่มีที่แปลกกว่าพรรษาก่อนๆ กล่าวคือเมื่อท่านแสดงธรรมจบแล้ว ท่านจะพูดเสมอว่า

"ลมไม่ค่อยดี ลมไม่ค่อยเดินสะดวก ลมของหลวงตาวิบัติแล้ว ลูกหลานเอ้ย"

แล้วท่านก็ยิ้มและหัวเราะอย่างสบายใจตามปกติวิสัยของท่าน มิหนำซ้ำ ท่านไม่เคยบ่นว่าเหนื่อยหรือแสดงอาการลุกนั่งลำบากให้เห็นเลย จึงไม่มีใครใส่ใจและกังวลเรื่องธาตุขันธ์ของท่านเท่าที่ควร

การแสดงธรรมของท่าน ยังคงรูปแบบเอกลักษณ์ของท่าน ไม่ว่าจะเป็นสำนวนโวหาร ทัศนะลีลา ทุกอย่างเป็นปกติ โปรดญาติโยมและคณะสงฆ์อย่างสม่ำเสมอ

ในเวลากลางคืน ซึ่งเป็นเวลาประชุมพระภิกษุสามเณร และ ญาติโยมชาวบ้าน หลวงปู่จะต้องลงมาจากกุฏิเพื่อแสดงธรรม ไม่เคยงดเว้นแม้แต่วันเดียว จะไม่มีคำว่าหลวงตาอาพาธแสดงธรรมไม่ได้ ลูกศิษย์ลูกหาที่อยู่ประจำต่างก็พูดว่า "หลวงตาถึงจะมีอายุ แต่ก็ยังแข็งแรงดี" ใครๆ ก็ว่าอย่างนั้น

หลังการแสดงธรรม เมื่อหลวงปู่พูดว่า "ขันธ์ ๕ จะดับแล้ว ธาตุลมวิบัติแล้ว" ก็มีผู้กราบเรียนถามท่านว่า "ท่านหลวงตาไม่เหนื่อยหรือ ?"

หลวงปู่ท่านบอกว่า

“ขันธ์ ๕ จะให้หยุดการแสดงธรรมเหมือนกัน แต่จิตไม่หยุด มันก็หยุดไม่ได้ การแสดงธรรมเป็นหน้าที่ของเรา เกิดมาเพื่อทำประโยชน์ทั้งนั้น

ให้ความดี แล้วก็ทำความดี ต้องทำความดีเพื่อความดีอีก

คนเกิดมารู้จัก พุทโธ ธัมโม สังโฆ จึงจะเป็นคน ไม่ใช่สัตว์ เราต้องรู้จักพระธรรมให้ดีที่สุด จึงจะเรียกได้ว่าพระมหาเปรียญ พระนักธรรม พระกรรมฐาน”

เหตุการณ์ก่อนหลวงปู่มรณภาพ

หลังจากเข้าพรรษาไปได้ ๑๑ วัน คือ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ เวลาประมาณเที่ยงวัน **หลวงปู่แว่น ธนปาโล** ได้นำคณะสงฆ์จาก วัดป่าอุดมสมพร อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร มาทำวัตร และขอโอวาทธรรมจากหลวงปู่ตามประเพณีปฏิบัติ

หลวงปู่แสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์ จบแล้วสังเกตเห็นว่า ท่านเหนื่อยมาก อาการเช่นนี้แสดงให้เห็นตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม คือ ๒ วันที่แล้ว

หลวงปู่ไม่เคยปริปากบอกว่าท่านเหนื่อย แต่ท่านพูดว่า “เทศน์วันนี้มีหัวใจธรรม”

แล้วท่านก็เอนหลังลงพักผ่อน ดูอาการภายนอกแล้วเห็นว่า ท่านเหนื่อยจริงๆ ตัวท่านร้อนมีไข้ ลูกศิษย์ได้ถวายยาแก้ไข้ ท่านรับมาฉัน แล้วพูดว่า

“ยานี้รักษาใจไม่ได้ แต่รักษาขันธ์ ๕ ได้ แต่ขันธ์ ๕ ของหลวงตาจะดับแล้วล่ะ”

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ **ท่านพระอาจารย์อุ่น อุตฺตโม** จากวัดอุดมรัตนาราม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร มากราบเยี่ยมทำวัตรหลวงปู่แล้ว ท่านแสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์ เรื่องอายตะภายใน อายตนะภายนอก

สอนให้รู้ อายตนะภายใน และ อายตนะภายนอก ให้รู้อาการเป็นไปของอายตนะทั้งสอง สุดท้ายท่านแสดงว่า “อายตนะของหลวงตาจะแตกดับแล้วล่ะ”

ท่านพระอาจารย์อุ่นกราบลา เดินทางกลับเวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น.

เย็นวันนั้นสังเกตเห็นว่าหลวงปู่ท่านเหนื่อย พูดเบา บางครั้งก็พักหายใจยาวๆ แล้วจึงพูดสอนลูกศิษย์ต่อ

ลูกหลานและลูกศิษย์กราบเรียนให้ท่านพักผ่อน ท่านเอนหลังลงแล้ว ก็เทศน์สั่งสอนลูกศิษย์ไปเรื่อยๆ ไม่หยุด

ลูกศิษย์ได้ถวายยาท่าน ท่านบอกว่า

"ยามีประโยชน์แก่ร่างกาย ก็ต่อเมื่อร่างกายต้องการเท่านั้น"

แม้จะมรณภาพ ก็ยังแสดงธรรม

เช้าวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ หลวงปู่ฉันจังหันเช้าตามปกติ แต่ฉันได้น้อย สังเกตดูอาการภายนอกเห็นว่าท่านเหนื่อยและอ่อนเพลียมากทีเดียว

ฉันเสร็จท่านเข้าไปพักผ่อนเพียงเล็กน้อย แล้วแสดงธรรมโปรดศิษย์และญาติโยมตลอด แต่เสียงเบามาก พอดีมีพระภิกษุสามเณรจากวัดอื่นมากราบท่าน ท่านจึงบอกให้ลูกศิษย์พยุงท่านลุกขึ้นนั่ง แล้วท่านพูดว่า

"สังขารไม่เที่ยง หลวงตาเกิดมาก่อน ก็ต้องไปก่อนตามธรรมดา"

ท่านแสดงธรรมโปรดคณะสงฆ์ชุดนั้นประมาณ ๑๕ นาที คณะพระสงฆ์และสามเณรได้กราบลาเมื่อเวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น.

หลวงปู่แสดงอาการเหนื่อยมาก พูดเบามาก ท่านบอกว่า

"ลมวิปริตแล้ว ไม่มีแล้ว"

ท่านให้พรลูกศิษย์ที่อยู่ ณ ที่นั้นเป็นภาษาบาลีว่า

"พุทฺโธ สุโข ธมฺโม สุโข สงฺโฆ สุโข

จตฺตาโร ธมฺมา วฑฺฒนฺติ อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ"

แล้วหลวงปู่ก็หัวเราะ ยิ้มให้ลูกศิษย์ ตามนิสัยปรกติของท่าน ท่านมีอารมณ์ดีไม่สะทกสะท้านต่อความตายที่ประชิดเข้ามา ไม่หลง ไม่กังวลใดๆ ยังสงบเย็นเป็นปกติ

คณะศิษย์ที่อยู่ ณ ที่นั้นก็มี ท่านพระอาจารย์อุ่น พระอาจารย์หนูบาล และพระภิกษุสามเณรอีกหลายสิบรูป เฝ้าดูอาการท่านและรับคำสอนจากท่านจนวินาทีสุดท้าย

หลวงปู่พูดธรรมะสอนศิษย์ไปเรื่อยๆ แม้เสียงจะเบาแต่ก็ยังพอรู้เรื่อง จนประโยคสุดท้ายท่านพูดว่า

"ธาตุลมในหลวงตาวิปริตแล้ว"

จากนั้นท่านไม่พูดอะไรอีก สังเกตดูอาการเคลื่อนไหวทุกอย่างหยุดสนิท ทุกคนจึงแน่ใจว่าหลวงปู่ได้ละขันธ์แล้ว เมื่อเวลา ๑๙.๐๕ น.

แทบไม่ต้องนัดแนะกัน ศิษย์ทุกท่าน ณ ที่นั้นก้มลงกราบแทบเท้าของท่านด้วยความรักความศรัทธา และความเคารพในองค์ท่านอย่างสุดจิตสุดใจ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม พระผู้เป็นศากยบุตรพุทธชิโนรสขององค์พระบรมศาสดา ท่านเป็นลูกศิษย์เอกองค์หนึ่งของหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ท่านเป็นพระสมบูรณ์แบบ ประเภท **"เพชรน้ำหนึ่ง"** ซึ่งได้ทำหน้าที่ของพระได้อย่างสมบูรณ์งดงามที่สุด เท่าที่สมณะในพระพุทธศาสนาจะพึงกระทำ ท่านได้ละวางขันธ์ถึงแก่มรณภาพด้วยความองอาจ กล้าหาญ และสง่างาม ครบถ้วนบริบูรณ์ที่สุด เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๗ เวลา ๑๙.๐๕ นาฬิกา สิริรวมอายุได้ ๙๕ ปี มหานิกาย ๒๘ พรรษา ธรรมยุติกนิกาย ๔๖ พรรษา รวมทั้งสองนิกายได้ ๗๔ พรรษา

งานถวายเพลิงศพ

ก่อนที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จะมรณภาพนั้น ท่านก็เหมือนกับพ่อแม่ครูอาจารย์องค์สำคัญในวงกรรมฐานทั้งหลาย จะสั่งให้ลูกศิษย์รีบจัดงานเผาศพ ห้ามเก็บศพไว้นาน ให้จัดงานอย่างประหยัด ไม่ให้เอิกเกริก โดยหลวงปู่ตื้อท่านสั่งไว้ว่า **"อย่าเอาศพไว้นาน พวกมึงจะขายกระดูกกูกิน แล้วก็ไม่ต้องไปทำอะไรเอิกเกริก"**

แต่มีลูกศิษย์บางกลุ่มขอไว้ การถวายเพลิงศพของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จึงจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยทางวัดมีเวลาเตรียมงานประมาณ ๗ เดือนเศษ

สถานที่ถวายเพลิงศพหลวงปู่ บริเวณต้นโพธิ์ ฟากโบสถ์ วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

ในการจัดเตรียมงานถวายเพลิงศพ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พระมหาเถระองค์สำคัญองค์หนึ่ง ถือเป็นงานสำคัญยิ่งใหญ่อีกงานหนึ่งของวงพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น ตลอดจนของจังหวัดนครพนม และของประเทศไทยในขณะนั้น จะต้องตระเตรียมงานล่วงหน้า

มีกองอำนวยการ และแผนกรับผิดชอบงานต่างๆ เพื่อรองรับพระภิกษุ สามเณร แม่ชี ผ้าขาว และศรัทธาประชาชนจำนวนมากที่เดินทางไกลมาจากจตุรทิศหลั่งไหลมาร่วมงาน เช่น จะต้องเตรียมสร้างเมรุ กุฏิที่พักชั่วคราว แคร่ โรงทาน ห้องน้ำ ที่จอดรถ ฯลฯ

การถวายเพลิงศพ**หลวงปู่ตื้อ** เป็นแบบพระธุดงคกรรมฐาน กล่าวคือ เรียบง่าย ประหยัด ไม่หรูหรา ไม่มีมหรสพ ไม่ให้เก็บศพไว้นาน และไม่ให้จัดงานเอิกเกริก ในงานมีแต่การแสดงธรรมปฏิบัติธรรม ถวายตลอดงานบำเพ็ญกุศล และไม่มีการสวด**กุสลาธมฺมาฯ** ตามที่หลวงปู่ตื้อท่านสั่งไว้

บรรยากาศในงานเต็มไปด้วยพระมหาเถระ พ่อแม่ครูอาจารย์องค์สำคัญ เพื่อนสหธรรมิก พระธุดงคกรรมฐานรุ่นลูกหลาน ตลอดจนสามเณร แม่ชี ผ้าขาว และบรรดาศิษยานุศิษย์ที่ให้ความเคารพนับถือหลวงปู่ จากทั้งใกล้และไกลต่างเดินทางมาร่วมงานสำคัญในครั้งนี้กันอย่างคับคั่งหนาแน่นเบียดเสียดกัน เพื่อแสดงความเคารพ ความอาลัยเป็นครั้งสุดท้าย จนวัดป่าอรัญญวิเวกสถานที่ประชุมเพลิงศพที่กว้างขวางดูคับแคบไปถนัดใจ

สภาพเมรุเผาศพหลวงปู่ตื้อ ก็สร้างขึ้นอย่างเรียบง่าย สมกับเมรุของพระธุดงคกรรมฐาน โดยมีการก่อเนินดิน และมีการจัดสร้างเมรุชั่วคราวทรงมณฑป เป็นที่ถวายเพลิง

ในงานประชุมเพลิงครั้งนี้ **พระครูสถิตธรรมวิสุทธิ์ (หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม)** วัดป่าบ้านจิก จังหวัดอุดรธานี ท่านได้เมตตารับเป็นองค์ประธานจัดงานถวายเพลิงศพหลวงปู่ตื้ออย่างสมเกียรติสมศักดิ์ศรี งานเป็นไปอย่างราบรื่นดีงาม

และเป็นไปตามธรรมเนียมการถวายเพลิงของพระธุดงคกรรมฐาน ก่อนการประชุมเพลิงจะมีการแสดงธรรมโดยพ่อแม่ครูอาจารย์องค์สำคัญ โดยในงานนี้ทางวัดได้กราบอาราธนานิมนต์**องค์หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** วัดป่าบ้านตาด จังหวัดอุดรธานี เป็นองค์แสดงพระธรรมเทศนา

ภาค ๑๗ พระธาตุและอาคารพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

เรื่องพระธาตุของหลวงปู่ตื้อ

ตามตำรากล่าวไว้ว่า “อัฐิของพระอรหันต์เท่านั้น จึงจะกลายเป็นพระธาตุได้”

การที่กระดูก หรืออัฐิของบุคคลใด ได้แปรสภาพกลายเป็นพระธาตุ หรือ อริยธาตุ นั้น เป็นหลักฐานเครื่องยืนยันทางวัตถุ ว่าบุคคลผู้นั้นได้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงตามคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จนจิตเป็นอริยจิต บรรลุถึงมรรคผลนิพพาน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดในการปฏิบัติธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา

ในวงกรรมฐานท่านจะทราบภูมิจิตภูมิธรรมของกันและกัน ตั้งแต่ขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ว่าองค์ใดอยู่ในภูมิจิตภูมิธรรมขั้นใด ทั้งนี้จากการสนทนาธรรมกัน จากการแสดงธรรม และจากญาณหยั่งทราบ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านก็เคยกล่าวถึงการที่กระดูกคนเรากลายเป็นพระธาตุว่า

“อำนาจตบะที่พระอริยบุคคลได้ตั้งหน้าบำเพ็ญเพียรเพื่อขัดเกลากิเลสนั้น มิได้แผดเผาแต่เฉพาะกิเลสเท่านั้น หากแต่ได้แผดเผากระดูกในร่างกายให้กลายเป็นพระธาตุไปด้วยในขณะเดียวกัน”

ดังนั้น **พระธาตุ** จึงเป็นวัตถุที่ยืนยันถึงความบริสุทธิ์หมดจดจากกิเลสของเจ้าของกระดูกหรืออัฐิธาตุนั่นเอง ถ้าเป็นของพระพุทธเจ้า เรียกว่า **“พระบรมสารีริกธาตุ”** หรือเรียกย่อๆ ว่า **“พระบรมธาตุ”** แต่ถ้าเป็นของพระอรหันตสาวก เรียกว่า **“พระธาตุ”** เฉยๆ

หลังจากการถวายเพลิงศพของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้ว อัฐิของท่านก็ได้แปรสภาพกลายเป็นพระธาตุที่สวยสดงดงามมาก ในระยะเวลาที่ไม่นานนัก ปรากฏให้เห็นเป็นประจักษ์ในหลายที่หลายแห่ง ดังนี้

“อัฐิหลวงปู่ตื้อ เป็นพระธาตุ สีดั่งทับทิม สวยงามมาก”

“อัฐิของหลวงปู่ตื้อกลายเป็นพระธาตุในเวลาประมาณ ๒๗ วันภายหลังการถวายเพลิงศพท่าน”

องค์หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ได้กล่าวถึงพระธาตุหลวงปู่ตื้อไว้หลายวาระดังนี้

“.... หลวงปู่ตื้อ เราไปเห็นด้วยตาของเราเองนะ โห ! พระธาตุท่านสวยงามมากนะ **หลวงปู่ตื้อ** นี่ไปเห็นพระธาตุท่านสวยงามแพรวพราว เราไปดูด้วยตาของเรา....”

“.... อย่าง**หลวงปู่ตื้อ**นี้ โอ๋ย ! สวยงามมากจริงๆ สดใสเหลืองอร่ามเลยเทียว เป็นเม็ดๆ เท่าเม็ดข้าวโพด เล็กกว่านั้นหน่อย มองดูแล้วเหมือนทองคำ อัฐิของหลวงปู่ตื้อสวยงามมากจริงๆ นี่องค์หนึ่ง นี่ก็เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น...”

ผู้ที่ได้ประสบกับปาฏิหาริย์ของ**พระธาตุหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เล่าให้ฟังว่า เคยได้ไปชม **พระธาตุหลวงปู่ตื้อ**ที่บ้านลูกศิษย์ของท่านคนหนึ่งที่จังหวัดนครพนม เล่าให้ฟังว่า “ท่านได้เปิดตลับพระธาตุให้ดู เห็นมีพระธาตุประมาณ ๑๐ กว่าองค์ องค์ใหญ่ ๔ องค์ องค์เล็ก ๑ องค์ เป็นหินปูน ๒ องค์ เป็นสีเทา ๑ องค์ เป็นหินมันเลื่อม ๔ องค์มีขนาดเล็กมาก มีลักษณะเป็นแก้ว ๑ องค์ อีกองค์หนึ่งยังเป็นอัฐิธรรมดา และที่เหลือองค์เล็กๆ มีลักษณะเป็นหินปูน คล้ายพระธาตุของหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ”

ท่านเจ้าของ**พระธาตุหลวงปู่ตื้อ** บอกว่า “ท่านได้รับมาจากชาวท่าอุเทนที่เคยรู้จักกัน ได้ไปร่วมงานถวายเพลิง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** และได้นำอัฐิส่วนหนึ่งมามอบให้ เป็นอัฐิธรรมดา ๒ ชิ้น ปรากฏว่าต่อมาได้ย่อยละเอียดลงกลายเป็นส่วนย่อยดังกล่าว ตอนแรกเข้าใจว่าคงแตกแล้วกระจายออกเป็นเม็ดเล็กๆ แต่จากการศึกษาเรื่องพระธาตุ จึงได้รู้ว่าพระธาตุสามารถเพิ่มจำนวนขึ้นได้”

ต่อมาท่านเจ้าของ**พระธาตุหลวงปู่ตื้อ**คนเดิม เล่าประสบการณ์อีกครั้งว่า “พอเปิดตลับถึงกับตะลึง เพราะพระธาตุจำนวนเกือบสิบองค์ได้รวมตัวเหลือเพียงสององค์ องค์หนึ่งมีลักษณะเป็นสีงาช้าง ตรงปลายเป็นผลึกวาวสีดำ อีกองค์ก็ยังคงเป็นอัฐิธรรมดาอยู่”

ท่านเจ้าของ**พระธาตุหลวงปู่ตื้อ**อีกรายหนึ่ง ท่านได้รับแบ่งปันมาเล่าว่า “สำหรับพระธาตุที่ข้าพเจ้ามีไว้บูชา ก็มีขนาดใหญ่ขึ้นเกือบทุกองค์”

กิตติศัพท์เลื่องลือถึงบารมีธรรมของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่ท่านเป็นที่รักของทวยเทพเทวดา รวมทั้งด้านอิทธิฤทธิ์นานาประการ ไม่เพียงอัฐิเท่านั้นแปรเป็นพระธาตุได้ แม้ที่สุดทุกส่วนของร่างกายพระอรหันต์ก็แปรสภาพเป็นพระธาตุได้ เช่น เส้นเกศาของหลวงปู่ตื้อที่เก็บไว้ในผอบ เมื่อบูชาด้วยความเคารพเลื่อมใสอย่างสูงสุดแล้ว สุดท้ายเส้นเกศาในผอบยังมีพระธาตุของท่านเพิ่มขึ้น เถ้าอังคารของหลวงปู่เมื่อมีผู้นำไปบูชาก็แปรเป็นพระธาตุได้เช่นกัน ฯลฯ

อาคารพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

อาคารพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ตั้งอยู่ที่ วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า หมู่ ๑ ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

ความเป็นมาเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

ศิษยานุศิษย์ทั้งบรรพชิตและฆราวาสของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม มีความประสงค์ที่จะสร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์และอนุสติ ระลึกถึงคุณงามความดี ตลอดถึงปฏิปทาของท่าน ทั้งนี้เพราะท่านได้มรณภาพไปเป็นเวลานานแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เป็นพระปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เป็นคนพูดตรง พูดจริง เป็นศิษย์เอกสำคัญองค์หนึ่งของ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** และเป็นสหธรรมิกปฏิบัติธรรมร่วมกับ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** จนถึงทุกวันนี้ยังไม่มีสิ่งใดที่เป็นอนุสรณ์สถานสำหรับท่าน ดังนั้น คณะศิษยานุศิษย์ จึงได้สร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นดังกล่าวมา

รูปแบบพิพิธภัณฑ์และงบประมาณ

อาคารพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ ออกแบบตามศิลปะทางภาคอีสาน ลักษณะพิพิธภัณฑ์เป็นอาคาร ๒ ชั้น พื้นที่ก่อสร้างขนาดกว้าง ๑๐๒ เมตร ขนาดยาว ๑๑๕ เมตร รูปแบบพิพิธภัณฑ์พื้นที่ใช้ประโยชน์ได้มากและดูเรียบง่าย

ชั้นล่าง ใช้เป็นที่ประชุมสงฆ์ และเป็นอาคารฝึกอบรมกรรมฐานของพุทธบริษัท

ชั้นบน มีรูปปั้นหุ่นขี้ผึ้งจำลอง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ในอิริยาบถนั่งสมาธิ ประดิษฐานในตู้กระจกใสขนาดใหญ่ และภายในตู้มีผอบเจดีย์บรรจุอัฐิธาตุของหลวงปู่ ซึ่งแปรสภาพเป็นพระธาตุสวยงามมีสีสันวรรณะต่างๆ ดุจทับทิมบ้าง ทองคำบ้าง

ภายในอาคารชั้น ๒ รอบระเบียงมีซุ้มประตู ๔ ด้าน ทั้ง ๔ ด้านเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป รวมทั้งมีสิ่งที่น่าสนใจอื่นๆ อีกมากมาย เช่น เป็นสถานที่จัดเก็บรวบรวมอัฐบริขารวัตถุมงคล ข้าวของเครื่องใช้ ตลอดจนภาพถ่ายของหลวงปู่

การก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ ต้องใช้งบประมาณสูงถึง ๒๘ ล้านบาท ซึ่งเป็นวงเงินที่สูงมาก โดยมี **พระจันโทปมาจารย์ (หลวงปู่คำพันธ์ จนฺทูปโม) และ พระครูภาวนาภิรัติ (หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ)** ท่านได้เป็นองค์ประธานในการจัดสร้าง โดยมีคณะสงฆ์และศรัทธา

ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ได้ร่วมใจกันบริจาคจัดสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์นี้ขึ้น เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ประวัติ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม**

เริ่มดำเนินการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ใช้เวลาก่อสร้างยาวนาน ๑๕ ปี

ในการนี้ได้จัดงานเฉลิมฉลองระหว่างวันที่ ๑ – ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ วาระดังกล่าว **พระจันโทปมาจารย์** (คำพันธ์ จนฺทูปโม) และคณะศิษย์ ได้จัดสร้างวัตถุมงคลเหรียญหลวงปู่ตื้อขึ้น เพื่อแจกเป็นที่ระลึกให้กับญาติโยมที่มาร่วมทำบุญฉลองอาคารพิพิธภัณฑ์ ประกอบพิธีพุทธาภิเษกเหรียญหลวงปู่ ในวัดป่าอรัญญวิเวก โดยมีพระอาจารย์กัมมัฏฐานสายพระป่าองค์สำคัญหลายรูปได้เข้าร่วมพิธี

ภาค ๑๘ โอวาทธรรมคำสอน และ เทศนาธรรม

โอวาทธรรมคำสอน

“จิตดวงเดียว แสดงเป็นสี่ดวง พระโสดาปัตติมรรคก็จิตดวงเดียว พระสกิทาคามิมรรคก็จิตดวงเดียว พระอนาคามิมรรคก็จิตดวงเดียว พระอรหัตตมรรคก็จิตดวงเดียวนี้แหละ”

“พระอรหันตเจ้าทั้งหลาย นั่งก็นั่งอยู่ในนิพพาน นอนก็นอนอยู่ในนิพพาน เดินก็เดินอยู่ในนิพพาน กินก็กินอยู่ในนิพพาน แต่ขันธ์ห้าที่เป็น**อุปาทาน**ยังไม่ดับ”

“พระอรหันต์นั่นนะ ท่านไม่มีพุทโธ ธัมโม สังโฆ ดอก คือ พ้นจากอุปาทาน นั่งอยู่นิพพาน นอนอยู่นิพพาน นิพพานไม่ใกล้ไม่ไกล เมื่อถอนอุปาทานแล้ว ใจเป็นนิพพาน คือ **พระอรหันต์ไม่มีพุทโธ ธัมโม สังโฆ ท่านพอแล้ว** เฉยจากรูป เฉยจากเวทนา เฉยจากสัญญา เฉยจากสังขาร เฉยจากวิญญาณ จึงเป็นนิพพาน เมื่อจิตเป็นนิพพานแล้ว **ชาติ** เกิดไม่มี **ชราธมฺโม** ไม่มีแก่ **พยาธิ** ความเจ็บไม่มี **มรณ** ความตายไม่มี”

“ถ้ามี**พุทโธ ธัมโม สังโฆ** เป็นผู้รู้สวรรค์ รู้นิพพาน ปรารถนาสวรรค์ ปรารถนานิพพาน ก็จะได้สวรรค์ และนิพพานตามความมุ่งมาดปรารถนา”

“พุทโธ ตั้งใจของเราให้มี**พระพุทโธ ธัมโม สังโฆ** ตั้งใจของเราให้มีพระธรรม พระสงฆ์ ขาวพุทโธให้ขาวลงที่ใจของยาย ธัมโม สังโฆ ให้ขาวพระพุทโธ ธัมโม สังโฆ ที่ใจของคุณยาย คุณตา ทุกคน ผ้าเหลือง พุทโธ ธัมโม สังโฆ ก็ให้เหลืองลงที่ใจของเราทุกพระองค์เถิด”

“ขอนักกรรมฐานทั้งหลาย ผู้มีพุทโธแล้ว สวรรค์ ๖ พรหม ๑๖ พระนิพพาน ก็จะเป็นของท่าน ถ้าหากนักธรรม นักกรรมฐาน ละ**พุทโธ ธัมโม สังโฆ** แล้ว มันไกลพุทธศาสนาตั้งหมื่นวาแสนวา จะนั่งภาวนาเอาสวรรค์ ๖ พรหม ๑๖ พระนิพพาน จนกระดูกหักก็ไม่ได้สวรรค์นิพพานหรอก”

“อริยบุคคล เกิดจาก พุทฺโธ ธมฺโม สงฺโฆ อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ”

“ธมฺโม จ วินโย จ พระธรรมอยู่ที่ไหน เดิมทีอยู่ที่กายพระพุทธเจ้า ที่ใจพระพุทธเจ้าน้อมเข้ามาในกายของเรา ก็เป็นตัวเดียวกันนั่นแหละ พระธรรมที่ใจของเรา วินัยก็ที่ใจของเรา”

“ธรรมนั้นคืออะไร ? รูปก็พระธรรม เวทนาก็พระธรรม สัญญาก็พระธรรม วิญญาณก็พระธรรม ตาก็พระธรรม หูก็พระธรรม จมูกก็พระธรรม ปากก็พระธรรม กายก็คือพระธรรม

นั่นแหละ”

“ธรรมทั้งหลายก็อยู่ที่หัวใจของเรา กายของเรา วินโย จงรักษาวินัย ศีล ๒๒๗ ก็พุทธวินัย มีศีล ๕ เป็นเค้า (ต้น) ศีล ๘ เป็นปลาย ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ก็เป็นปลาย”

“โลกนี้เขามีเครื่องผูกอันเหนียวแน่น ยากที่จะตัดได้ด้วยอย่างอื่น นอกจากพระธรรมของพระพุทธเจ้า มนุษย์เราเกิดมาก็ต้องทำบาป เมื่อทำแล้วก็ต้องได้รับผลกรรมที่เราทำไว้ พ่อแม่เรานั้นทำกรรม เราเกิดมาก็ทำกรรมไป อะไรที่สุดของกรรม ไม่มีใครรู้ ได้ทำบาปแล้ว มีตัวอย่างให้เห็นมากมาย”

“เราก็มาหัดเป็นพระกัน พ่อออก (อุบาสก) ก็เป็นพระ แม่ออก (อุบาสิกา) ก็มีใจเป็นพระ บ่ต้องโกนหัวบวชก็เป็นพระได้ เป็นพระอยู่ที่ใจ จิตใจมันเป็นพระ สร้างให้อุดมสมบูรณ์ ให้มันเกิดให้มันมีขึ้น นั่นแหละหลักพุทธศาสนา มันเป็นอย่างนั้น”

“ใจที่เราทำบาป บาปก็เกิดจากหัวใจนี่แหละ สมมุติถ้าเราทำนาก็ได้ข้าวกิน เอาผัวเอาเมียก็ได้ลูกสาวลูกชายตามความปรารถนา ถ้าเราไม่เอาเมียเอาผัวก็ไม่ได้ลูกสาวลูกชาย”

“หัวใจนั้นคืออะไร ? การที่เราเกิดมานี้ เรียกว่า ผู้หญิงผู้ชายนี้ ก็เป็นเพียงแต่ขันธ์เท่านั้น ส่วนใจนั้นทำให้เป็นพระอรหันต์ได้ เหตุนั้น ธรรมอรหันต์ ก็คือ ใจ นั่นแหละ”

“นี้เพราะพระพุทธศาสนา นี้แหละพุทธใน

พุทธนอก ได้แก่ ปากของเรา ธัมโม สังโฆ ได้แก่ ปาก

ปากเป็น พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ปากไม่มีพระพุทธ ได้แก่ ปากน้ำบ่อ ปากน้ำบวย ปากน้ำคนโฑ ปากหม้อ ปากไห

ปากอย่างนี้เป็นปากไม่มีพุทธ ปากมีพุทธ ได้แก่ ปากมนุษย์ทั้งหลาย

หูไม่มีพุทธ ได้แก่ หูกระเช้า หูกระทะ หูกระบุง หูมีพุทธ ได้แก่ หูมนุษย์

ตาไม่มีพุทธ ได้แก่ ตาไม้สัก ไม้ซาง ตาไม้ไผ่ ตาไม้ไร่ ตาไม้บง ตามีพุทธ ได้แก่ ตามนุษย์เราท่านทั้งหลายทุกคน”

“ศีลทั้งหลาย มีศีล ๕ เป็นเค้า (ต้น) ศีล ๕ เปรียบเหมือนแผ่นดิน ศีล ๘ เหมือนต้นกล้วย ต้นอ้อย ศีล ๒๒๗ เหมือนต้นข้าว เปรียบเหมือนนายเศรษฐี จะทำนาก็ดี จะปลูกต้นกล้วยก็ดี ต้นอ้อย ต้นข้าวทั้งหลายนี้ปลูกลงในแผ่นดิน ไม่มีดิน กล้วย อ้อยทั้งหลายก็ตาย นี่แหละศีลทั้งหลาย มีศีล ๕ เป็นเค้า เมื่อได้ศีล ๕ แล้ว ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ก็ได้เค้า ศีล ๕ ก็เค้าขาของเราทุกคน เค้าแขนของเราทุกคน ศีล ๕ ก็หัวใจของเรานี้แหละ”

“**ฆ่าสัตว์** ก็ละแล้ว ยังแต่พระพุทโธ ธัมโม สังโฆ คือ ใจของเราทุกคน

ลักทรัพย์ ก็ละแล้ว ยังแต่พุทโธ ธัมโม สังโฆ คือ ใจของเราทุกคน

เสพกาม ก็ละแล้ว ยังแต่พุทโธ ธัมโม สังโฆ คือ ใจของเราทุกคน

มุสาวาท ก็ละแล้ว ยังแต่พุทโธ ธัมโม สังโฆ คือ ใจของเราทุกคน

ดื่มสุรายาเมา ก็ละแล้ว ยังแต่พุทโธ ธัมโม สังโฆ คือ ใจของเราทุกคน”

“โยมทั้งหลายเกิดมาในพุทธศาสนา เป็นผู้ใกล้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ใกล้อย่างนั้น อย่างไรจึงจะเป็น “ผู้ใกล้” นั่งใกล้ก็ไม่ใช่ นอนใกล้ก็ไม่ใช่ และยืนใกล้ก็ไม่ใช่ ทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้ที่ใกล้ ? โยมผู้หญิง ผู้ชายทั้งหลาย

ทานบารมี ตั้งอยู่ในทาน การถวายของตามที่จัดหามาได้ มีมากก็ทานมาก มีน้อยก็ทานน้อย ทานตามมีตามเกิด

ศีลบารมี ตั้งอยู่ในศีล ๕ ศีล ๘

ธรรมบารมี ตั้งอยู่ในธรรมคำสั่งสอนของเราแล้ว ศาสนธรรมคำสั่งสอนของเราก็เจริญ เต็มไปด้วยพระโสดา ไม่เลือกผู้หญิงผู้ชาย เต็มไปด้วยพระสกิทาคา ได้ทั้งหญิงทั้งชาย เต็มไปด้วยพระอนาคา เต็มไปด้วยพระอรหันต์ จิตวิญญาณเท่ากันทั้งนั้น

แม้โยมทั้งหลาย ทานบารมีก็ไม่ทำเลย ศีลบารมี ศีล ๕ ศีล ๘ ก็ไม่เอา ธรรมคำสั่งสอนของเราก็สูญหมด หายหมด ไม่เป็นประโยชน์แก่มนุษย์”

“กายานุปัสสนาสติปัฏฐานัง รูปขันธ์ เป็นกายที่หนึ่ง เวทนาขันธ์ เป็นกายที่สอง สัญญาขันธ์ เป็นกายที่สาม สังขารขันธ์ เป็นกายที่สี่ วิญญาณขันธ์ เป็นกายที่ห้า นี้แหละเรียกว่า กายานุปัสสนาสติปัฏฐานัง”

“กายานุปัสสนา เรามีกาย ไม่พากายไปฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม กล่าวมุสาวาท ดื่มสุรายาเมา กายก็กลายเป็นพระพุทธเจ้า ใจก็เป็นพระพุทธเจ้า กายเราใจเราทุกคนนี่แหละ”

“**จิตตานุปัสสนา จิตไม่ฆ่าสัตว์** จิตก็เป็นโสดาปัตติมรรค จิตก็เป็นโสดาปัตติผล

จิตตานุปัสสนา จิตไม่ลักทรัพย์ จิตก็เป็นพระสกิทาคามิมรรค จิตก็เป็นพระสกิทาคามิผล

จิตตานุปัสสนา จิตไม่คิดมีผัวเมีย ออกบวช จิตก็เป็นพระอนาคามิมรรค จิตก็เป็นพระอนาคามิผล

จิตตานุปัสสนา จิตไม่กล่าวมุสาวาท จิตก็เป็นพระอรหัตตมรรค จิตก็เป็นพระอรหัตตผล”

“**จิตไม่ฆ่าสัตว์** จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่หัวใจของเราทุกคน

จิตไม่ลักทรัพย์ จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่หัวใจของเราทุกคน

จิตออกบวช จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่หัวใจของเราทุกคน

จิตไม่ขี้ปด จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่หัวใจของเราทุกคน”

“**พรหมวิหาร** อันเป็นฐานที่อยู่ของใจ ได้แก่

เมตตาพรหมวิหาร แก่เพื่อนมนุษย์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย **อเวรา** อย่าได้เป็นเวรแก่มนุษย์

กรุณาเจโต กรุณาแก่เพื่อนมนุษย์ เพื่อนเกิดมาร่วมสุข ร่วมทุกข์ **อพฺยาปชฺฌา โหนฺตุ** อย่าพยาบาทกัน อาฆาตผูกเวรกัน

มุทิตาเจโต มุทิตาจิตอ่อนหวาน ผู้เกิดก่อนเป็นปู่ ย่า ตา ยาย ผู้เกิดมาทีหลังเป็นลูก หลาน เหลน

อุเบกขาพรหมวิหาร กระทำจิตเป็นกลาง วางจิตเฉยๆ”

“คนเราเวลาตาย ทำให้คนร้องไห้เศร้าใจ แต่เวลาเกิด ทำให้คนหัวเราะชอบใจดีใจ คนที่หัวเราะก็หลง คนที่ร้องไห้ก็หลง ไม่รู้อะไรเป็นเหตุเป็นผล **ความจริง “ตายและเกิด” ก็อันเดียวกันนั่นเอง เพียงแต่ว่า เขาเปลี่ยนกันทำหน้าที่เท่านั้นเอง”**

“มีบางคนชอบพูดคะนองปากว่า **ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป พูดอย่างนี้ผิด พูดไม่รู้จริง** เรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วนี้ เราต้องใจเย็นคอยดูผลตลอดชีวิต อย่าดูในระยะสั้นๆ ต้องดูไปเรื่อยๆ ในระยะยาว อย่าใจร้อน”

“การทำดีเพื่อจะให้ดีนั้น เราต้องทำให้ถูกหลัก คือ ทำให้ถูกดี ทำให้ถึงดี ทำให้พอดี อย่าทำเกินพอดี ทำให้ถูกบุคคล ทำให้ถูกกาลเทศะ การต้องการผลดีตอบแทนนั้น อย่าหวังผลแค่ด้านวัตถุท่าเดียว ต้องหวังผลทางใจ คือ ความสบายใจ ความสุขใจด้วย”

“สัตว์เดรัจฉานมันดีกว่าคนตรงที่มันไม่มีมายา ไม่หลอกลวงใคร มีครูอาจารย์ ก็คือ คนเป็นสัตว์ที่น่ารักน่าสงสาร คนเราสิโง่ เป็นพุทธะได้แต่หลอกลวงตนเองว่าเป็นไม่ได้ ร่างกายก็มีให้พิจารณาว่าเป็นของเน่า เป็นของเหม็น แต่เราพิจารณาว่าเป็นของหอมน่ารัก โง่ไหม คนเรา”

“ผู้ที่สงสัยในกรรม หรือไม่เชื่อว่าจะต้องส่งผล คือ คนที่ลืมตนลืมตาย กลายเป็นคนมืดคนบอด คนประเภทที่ว่านี้ ย่อมช่วยอะไรเขาไม่ได้เลย แม้จะมีกำเนิดสูงส่งสักปานใด ได้รับการทะนุถนอมเลี้ยงดูมาอย่างวิเศษเพียงไรก็ตาม

หากเขาไม่มองเห็นคุณข้าว คุณน้ำ คุณบิดามารดาแล้วนั้น เขาเรียกว่า คนรกโลก และก็ไม่รู้ด้วยว่าตนเองเป็นคนรกโลก และก็ไม่สนใจจะรู้ด้วย คิดเห็นแต่ว่า เพียงเขาเกิดมาและเจริญเติบโตมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ด้วยการดื่ม การกินอาหารบำรุงเลี้ยงร่างกายจนเติบใหญ่ เป็นเพราะมันจะต้องเป็นไปในทำนองนั้น มิได้คิดไปว่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นเป็นตัวเป็นตน เพราะคุณของบิดามารดาทั้งสองป้องกันรักษาให้ชีวิตและร่างกายแก่ตนมา”

“ขอให้ท่านทั้งหลายจงตั้งอยู่ในพุทโธเถิด **อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ”**

เทศนาธรรม

• เทศน์พระนิพพาน

นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ นิพฺพานปจฺจโย โหตุ

ข้าพเจ้า **(หลวงปู่ตื้อ)** ขออธิบายถึงผู้ที่เข้าสู่พระนิพพาน จากชาติกันดารไม่ต้องกลับมาเกิดอีก ซึ่งเรียกว่า วิมุตติสุข อันพ้นจากโลกนี้ไป

พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ให้แก่พวกเรา นักธรรม นักกรรมฐานผู้ตั้งใจ เอาพระนิพพานให้รู้แจ้งขาดจากความสงสัย อุปสมานุสสติ ให้ระลึกถึงคุณพระนิพพาน พระนิพพานก็อยู่ที่ใจของเรา

ใจไม่ฆ่าสัตว์ ใจดี เป็นศีล เป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ใจไม่กินเหล้า ไม่กินสุรา ใจก็เป็นศีล เป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ใจไม่ตีฆ้อง ตีกลอง ดีดสีตีเป่า ใจก็เป็นศีล เป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ใจไม่ลูบไล้ชโลมทาของหอมอย่างชาวบ้าน ใจก็เป็นศีล เป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ใจไม่เอนนอนมายังที่นอน ภายในยัดด้วยนุ่นและสำลีอันสูงใหญ่ เหมือนพระราชามหากษัตริย์ ใจก็เป็นศีล เป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ชาตรูปรชต เงินรูปิย หรือกระดาษเศษที่นักปราชญ์เขาทำกัน ออกมาใช้ทุกวันนี้ เป็นทรัพย์ของพระราชา อเมริกาเป็นผู้ทำ ช่วยประเทศไทยให้เจริญ มีก็ใช้ ไม่มีก็ไม่ใช้ ใจเราก็เป็นศีล เป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

นี้แหละนักธรรม นักกรรมฐาน วิปัสสนาจารย์ทั้งหลาย จงรู้ด้วยใจเถิด พาลฆ่าสัตว์ไม่มีแก่ใจ พาลลักทรัพย์ไม่มีแก่ใจ พาลขี้ปดไม่มีแก่ใจ พาลเสพกามไม่มีแก่ใจ พาลกินเหล้าไม่มีแก่ใจ พาลกินข้าวเย็นไม่มีแก่ใจ พาลตีฆ้องตีกลองดีดสีตีเป่าไม่มีแก่ใจ ใจไม่พาลหาของหอมไม่มีแก่ใจ ใจไม่พาลนอนบนที่นอนอันยัดด้วยนุ่นและสำลีอันสูงใหญ่ไม่มีแก่ใจ พาล **ชาตรูปรชต รูปิย** เงินตราไม่มีแก่ใจ จึงจะเป็นนิพพาน

เตสํ วูปสโม สุโข รูปแตก รูปตาย ตั้งแต่หัวถึงตีน ตั้งแต่ตีนถึงหัว

ธาตุดิน คือ กระดูกกับเนื้อชิ้น ไม่ใช่พระนิพพาน

เตสํ ธาตุน้ำ ๑๓ ไม่ใช่พระนิพพาน เตสัง สัญญา ลมหายใจเข้า – ออก รูลม รูจมูก ลมเข้าลมออก จะห้ามลมไว้ไม่ได้ รูปาก รูคอ เป็นที่อยู่ของลม รูทวารหนัก ทวารเบาถ่ายปัสสาวะ ทวารหนักถ่ายอุจจาระออก จะห้ามลมไว้ไม่ได้

เตสํ สังขารเบื้องต่ำ ได้แก่ ขา จะห้ามขาไว้ไม่ให้แก่ไม่ได้ สังขารท่ามกลาง ได้แก่ แขน สังขารเบื้องบน ได้แก่ ศีรษะหรือหัว จะห้ามไว้ไม่ให้แก่ไม่ได้

นี่แหละ นักธรรม นักกรรมฐาน จิตเป็นของไม่ตาย ตัวตายนั้น คือ รูปเป็นตัวตาย ตัวตายตัวเวทนา ตัวตายตัวสัญญา ตัวตาย คือ ตัวสังขาร ตัวตายตัววิญญาณ

ตัวไม่ตาย ได้แก่ จิตที่เป็นนิพพาน

อสังขตธรรม ได้แก่ รูปธรรม เวทนาธรรม ไม่มีแก่จิต

อสังขตธาตุ เวทนาธาตุ ไม่มีแก่จิต อสังขตปัจจัย

ใจพ้นจากรูป ใจพ้นจากเวทนา ใจไม่มีเวทนา ใจพ้นจากสัญญา ใจไม่มีสัญญา ใจก็พ้นจากสัญญา ใจไม่มีสังขาร ใจก็พ้นจากสังขาร ใจไม่มีวิญญาณ ใจพ้นจากวิญญาณ ใจก็นิพพานนั่นแหละ

เมื่อใจเป็นนิพพานแล้ว ชาติ ความเกิดไม่มีแก่ใจ ชรา ความแก่ไม่มีแก่ใจ พยาธิ ความเจ็บไข้ตัวร้อน ไม่มีแก่ใจ มรณะ ความตาย – ความเกิดไม่มีแก่ใจ ใจก็เป็นพระนิพพาน พ้นจากความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ไม่ต้องกลับมาเกิด ให้มันทุกข์ มันยากลำบากในโลกนี้

• เทศน์เรื่องฌาน กับ นิพพาน

หนึ่ง ผู้เจริญฌานให้รู้จักฌาน ถ้าไม่รู้จักฌานจะนั่งเอาฌานจนเอวหัก ก็ไม่ได้นิพพานตามความปรารถนา

สอง ผู้เจริญฌานให้รู้จักฌาน จึงจะได้นิพพาน เพราะฌานกับนิพพานเป็นคู่กัน จะแยกออกจากกันไม่ได้ เหมือนเดือนกับดาว เดือนอยู่ที่ไหนดาวอยู่ที่นั่น

ที่ว่า**การไม่รู้จักฌาน ไม่รู้จักนิพพาน** เป็นอาการ**ของจิต** เรียกว่า **โลกียจิต**

โลกุตตรจิต จิตจะรู้ฌาน เพราะ

โสดาปัตติมรรค	โสดาปัตติผล	เป็นฌานที่ ๑
พระสกิทาคามิมรรค	พระสกิทาคามิผล	เป็นฌานที่ ๒
พระอนาคามิมรรค	พระอนาคามิผล	เป็นฌานที่ ๓
พระอรหัตตมรรค	พระอรหัตตผล	เป็นฌานที่ ๔

ฌานเป็นที่อยู่ของพระพุทธเจ้า พระนิพพาน ได้แก่ ใจของพระอรหันตเจ้า นั้นแล

ฌาน เหมือนเค้าต้นของผม **นิพพาน** เหมือนเส้นผมแล จึงจะสมกันนะ

ที่หนึ่ง **บริกรรมพุทโธ**เป็นศีล พุทโธเป็นฌาน พุทโธเป็นนิพพาน

ที่สอง **อุปจาระเป็นที่อยู่ของจิต** ธัมโมเป็นศีล ธัมโมเป็นฌาน ธัมโมก็เป็นนิพพาน

ที่สาม **สังโฆเป็นศีล** สังโฆก็เป็นฌาน สังโฆเป็นนิพพาน

ที่สี่ **อนุโลมญาณ** จงดูลมหายใจเข้าออก โทสะ โมหะ ทิฏฐิ ใจขี่โมหะ ทิฏฐิก็หมดไป ใจขี่โทสะ ใจเป็นอรหันต์ ใจขี่โมหะ ใจเป็นอรหันต์ ใจขี่ทิฏฐิ ใจนี้เป็นอรหันต์

ที่ห้า **โคตระ** อยู่ในรูปไม่ติดรูป อยู่ในเวทนาไม่ติดเวทนา อยู่ในสัญญาไม่ติดสัญญา อยู่ในสังขารไม่ติดสังขาร อยู่ในวิญญาณไม่ติดกับวิญญาณ ใจเราก็เป็นพระนิพพาน

ที่หก โสดาปัตติมรรคก็ใจ โสดาปัตติผลก็ใจ สกิทาคามิมรรคก็ใจ สกิทาคามิผลก็ใจ อนาคามิมรรคก็ใจ อนาคามิผลก็ใจ อรหัตตมรรคก็ใจ อรหัตตผลก็ใจ

สอุปาทิเสสนิพพาน กิเลสขาดจากสันดานหมดไป โมหะกิเลสหมดไป ทิฏฐิกิเลสหมดไป ยังเหลือแต่ใจสะอาดปราศจากกิเลส ขาดจากสันดานหมด พระจันทร์เดินอยู่บนท้องฟ้านภากาศ ไม่มีอะไรจะทำลายได้

วาโยธาตุ แปลว่า **ลม** จากทิศทั้ง ๔ จะทำลายพระจันทร์ไม่ได้ ลมก็เป็นลม พระจันทร์ไม่แตกไม่ดับ พระจันทร์ก็อยู่อย่างนั้นแหละ

อาโปธาตุ แปลว่า **น้ำ** ฝนตกลงมาเม็ดเล็กเม็ดน้อยใหญ่ จะทำลายพระจันทร์ไม่ได้ เปรียบเหมือนที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้ ดังเช่น เปรียบกันได้กับใบบอนนั้น น้ำชำแรกแทรกไปในใบบอนย่อมไม่ได้ ถึงฝนจะตกลงมาถูกต้องใบบอนสักเพียงไร น้ำฝนก็มิอาจแทรกซึมเข้าไปในใบบอนได้ฉันนั้น เพราะใบบอนไม่ดูดเอาน้ำเข้าไปเลย

เหมือนดังกับพระจันทร์ พระจันทร์เดินไปเมืองม่าน (พม่า) พวกม่านทั้งหลาย ทั้งน้อยและใหญ่พากันกราบไหว้พระจันทร์ พระจันทร์ก็เฉยๆ ไม่รับรองลิ้นของพม่ามาเป็นสรณะแต่อย่างใด

ไปเมืองมอญ พระจันทร์ก็เฉยเสีย พวกมอญจะติฉินนินทาด่าว่าสิ้นทั้งบ้านเมืองมอญ พระจันทร์ก็เฉยเสีย

นี่แหละนักธรรม นักกรรมฐานเจ้าทั้งหลาย จึงเรียกได้ว่า **จบพรหมจรรย์** คือ ๑. ไม่ฆ่าสัตว์ เรียกพุทธพรหมจรรย์ ๒. ไม่ลักทรัพย์ พุทธพรหมจรรย์ ๓. ไม่เสพกาม เรียกว่าพุทธพรหมจรรย์ ๔. ไม่ขี้ปด คือ กล่าวมุสาวาท เรียกว่า พุทธพรหมจรรย์ ๕. ไม่กินเหล้า – สุรา เรียกว่า พุทธพรหมจรรย์

เปรียบเหมือน**ดวงพระจันทร์**นั่นแหละ พระจันทร์ไม่ฆ่าสัตว์ พระจันทร์ไม่ลักทรัพย์ พระจันทร์ไม่เสพกาม พระจันทร์ไม่กล่าวมุสาวาท พระจันทร์ไม่ดื่มสุรา เรียกว่า **จบพรหมจรรย์**

เสียง**จันทร์** กับ **จรรย์** ออกเสียงเหมือนกัน จึงเอาเปรียบเทียบเช่นนี้

• เรื่องพระโมคคัลลาน์หลงทิศ

พระโมคคัลลาน์ได้พุทโธจริง มีหญิงโสเภณี เป็นภาษาไทยว่า อีดอกทอง "ขอนิมนต์พระผู้เป็นเจ้ามาเป็นผัวของข้าพเจ้า"

พระโมคคัลลาน์ว่า "คุณนาย อาตมาได้พุทโธแล้ว ได้ธัมโม สังโฆแล้ว อาตมาถือเป็นโยมผู้หญิงเสียแล้ว ปุริโส ชายในเมืองพาราณสีหลายร้อยล้าน บ่าวก็มี พวกเฮียนก็มี ไปหาเขาพู่น (โน่น) เถอะ"

มันก็ว่า "บ่าวเป็นผัวข้า พ่อเฮียนเพิ่งเป็นผัวข้า ข้าอยากขอถวายกามแก่โมคคัลลาน์"

ท่านว่า "เอ้อ ! กูได้พุทโธแล้วอีนาย" มันก็สอพลออยู่นั่น

ปุฬุวกํ "อีหนอนเจาะฮี่มึงพู่นน่ะ" พอด่า **ปุฬุวกํ** นั่นหนอนออกทางตา ออกทางหูเบิ๊ด (หมด) ตาก็ออก หนอนเจาะหู หนอนเจาะดัง (จมูก) ก็เจาะฮู (รู) ฮี่ฮูก้นหนอนเจาะ เจาะหมด เลือดไหลออก ไฟนรกไหม้ พรึบๆๆ (ฮี่ อวัยวะเพศหญิง หลวงปู่แสดงยอดธรรม)

"โอ๊ย ! ผิดแล้วพระผู้เป็นเจ้า ขอเมตตาข้า โปรดข้า"

"เออ" พูดธรรมดา "กูไปถามพระพุทธเจ้าโคตมะเสียก่อน ถ้าพระพุทธเจ้าโคตมะโปรดได้กูจะมา โปรดไม่ได้ กูก็ไม่มา" นั่น

ว่าแล้วก็ไปถึงพระพุทธเจ้า

"**ภนฺเต ภควา** ข้าแด่พระพุทธเจ้า อีโสเภณีน่ะ มันมานิมนต์หลายอย่างหลายประการ ห้ามบ่ (ไม่) ฟัง ข้าพเจ้าลั่นปาก **ปุฬุวกํ** หนอนเจาะตา เจาะหู ไฟไหม้ จักเมตตาหรือโปรดเถิด ?"

"ไม่ได้โมคคัลลาน์ ไม่ได้หรอก แผ่นดินหนาสองแสนสี่หมื่นโยชน์ ชนะน้ำหนา บ่ (ไม่) มีที่สุด บาปอีนั่นยิ่งกว่านั้น **จักกะวาเหสุ** จักรวาลหนึ่งมีพระอาทิตย์ก็มาก สู้บาปอีนั่นบ่ (ไม่) ได้"

คือพระองค์นี้นะกามไม่มี นั่น "**ภนฺเต ภควา** ข้าแด่พระพุทธเจ้า มนุษย์เกิดจากกาม ไม่มีกามมันไม่เกิด ทำไมกามเป็นบาป ?"

"โมคคัลลาน์ กามเป็นแก้ว เอารับศีล ๕ แล้วได้เป็นพระอรหันต์นะ อีนี่มันจองหองน่ะ ปัญจักขันธา ขันธ์ ๕ มันน่ะ เป็นสมบัติคุณตา คุณยาย มันไปขายแลกกะปิ อีดอกทอง อีจองหอง โผด (โปรด) ไม่ได้" นั่น

"ถ้าอย่างนั้น ข้าพเจ้าขอไปดูจักรวาล"

"เออ ! โมคคัลลาน์ไปเถอะ เอาบาตรใส่เม็ดงา ๓ บาตรไปเถอะ ถ้าไปถึงดวงพระอาทิตย์ เอาเม็ดงาทิ้งใส่"

ว่าแล้วก็เอาบาตรลังกา ๓ แก่น ใส่เม็ดงา เตโชแตก ปึ้ง ! พู่น (โน่น) ไปปั๊บ พระอาทิตย์ออก บ่ (ไม่) ได้พู่นน่ะ ม้างเขา (แหวกเขา) ที่บังพระอาทิตย์พู่น เตโชกสิณัง แตกปึ้ง ! ปั๊บ... บอกจอดปั๊บ ถ้าบ่ (ไม่) จอดนะ ลมทั้งหมดตีหมดโลกธาตุ นั่นๆ มันมีเขาบังน่ะ อันนี้ล่ะ ท่านก็จอดซะ บให้มา ปั๊บออกแล้ว จอดปั๊บ คาถาโมคคัลลาน์จอดดู จอดยังจนทุกวันนี้ นี่ฤทธิ์พระอริยเจ้า นั่น

ไปเห็นเขมรตั๋ว (โกหก) นั่น ตั๋วอยู่วัดศรีมหาธาตุ มันมาหา เอาเหล็ก ๘ นี่แทงเข้าตา แทงเข้าตา ตบขะลาด (พรวดพราด) ออกหู พู่น กลืนเหล็กตะปูเข้าท้อง เบ่งออกทางก้นพู่น นี่มันใช้คาถาโมคคัลลาน์ ไฟนี่ นั่น ดับพู่นน่ะ นั่น คาถาเรียนมาจากครูบา คาถาโมคคัลลาน์ปราบโลก พู่นน่ะ นั่น อย่างใด ปืนนี่ตีก้นขี้ (ตีตูด) ใส่ยิงบ่ออกพู่นน่ะ เขมรตั๋วนี้กะดาย (ก็ดี) นั่น

หลานของตาเรียนเอาคนหนึ่ง เอาเหล็กตะปู ๕ อันใส่ดัง (จมูก) ยัดเข้านี่ก็ออกหมด บ่มีตบย้อนไหลออกพู่นน่ะ คาถานี้ อันนี้แหละคาถาครูบาโมคคัลลาน์

ม้างออกแล้ว เห็นดวงพระอาทิตย์ เอาเม็ดงาป้อนใส่ๆ เม็ดงา ๓ บาตร ไม่พอกับดวงพระอาทิตย์ กลับมาหูเก่า (ที่เก่า) ป้างเข้า จอดปั๊บ พู่น

"โมคคัลลาน์" (พระพุทธเจ้า)

"ครับ" (พระโมคคัลลาน์)

"เธอเอาเม็ดงาเท่าไร ?" (พระพุทธเจ้า)

"๓ บาตร" (พระโมคคัลลาน์)

"พอไหม ?" (พระพุทธเจ้า)

"ไม่พอครับ" นั่น

ส่วนพระสารีบุตร ตาเห็น โมคคัลลาน์บ่มีตา แต่เอาตาเนื้อไปดูเอา นี่

"ถ้าอย่างนั้น ข้าพเจ้าขอขึ้นไปดูอากาศ ไปดูสวรรค์ ๖"

"เอ้า ! ไปได้ เมื่อเธอขึ้นไปแล้วนะ ก้มหน้าลงมา ถ้าเห็นแผ่นดินเท่าไร่นา แสงพระอาทิตย์เท่ากับแสงแมงหิ่งห้อย ให้เธอลงมานะ อย่าขึ้นไปนะ" เพิ่น (ท่าน) ว่า

พั้บ ! ขึ้นไป ปานปิ้น (พลิก) ฝ่ามือ เข้าฌานที่ ๑ ดูลงมาแผ่นดินเท่าไร่นา แสงพระอาทิตย์เท่าแสงหิ่งห้อย

ไปอีกที่สอง แผ่นดินเท่าใบบัว แสงพระอาทิตย์เท่าพยาธิ

ไปอีกที่สาม แผ่นดินเท่าใบผักแว่น แสงพระอาทิตย์น้อยลง ตึ๊บ ! มืดตึ๊บ เหาะขึ้นอากาศม้างออกพู่น เป็นปุพพวิเทหทวีปพู่น ม้างออกข้างบน นี่

ลมที่โมคคัลลาน์ไปชนลงมาทุกวันนี้ นั่น ทางภาษาไทยเรียกว่าลมได้ฝุ่น หรือลมเพชรหึงภาษาภาคอีสาน ลมหัวด้วน นั่น ภาษาเชียงใหม่ ลมพัดตาไก่ นั่น มันลงมานะลมนั่น เป็นก้อนลงมาอันนี้ แตโมคคัลลาน์ชนแตกพู้น (ครั้งโน้น)

ปุ๊บ ! ออกถึง ปุพพวิเทหทวีป มีพระเจ้าองค์หนึ่ง โคตมะอันเดียวกัน แต่ทวีปนั่นน่ะอายุ ๑,๐๐๐ ปีนะจึงตาย คิ้วกล้อนกลม ตาอย่างเดือนได้ ๕ ค่ำ มีสีใสวรรณะ ท่านเทศน์โปรดบริษัทอยู่ โมคคัลลาน์ลงไปอธิษฐานเป็นแมงหิ่งห้อย ดับ

ว่า "ภิกขเว ดูก่อนภิกขุ แมงหิ่งห้อยที่มานี่อะไร ?"

"โมคคัลลาน์ลูกศิษย์โคตมะหลงทวีป (ทิศ)" นั่น

ก็หยุดเข้าไปหา "**ภนฺเต ภควา** ข้าแด่พุทธเจ้า ขอบอกชมพูทวีป"

"นั่นสิ ก็ให้ความโคตมะ"

"ครับๆๆ โคตมะว่า ดูแผ่นดินเท่าไร่นาให้ลงมา ดูอีกเท่าใบบัว เท่าใบบัวบ่มา ลมพัดครับ" นี่ จั่งว่า (จึงว่า) พระโมคคัลลาน์หลงทวีป ว่าแล้วก็ "ขอพระพุทธเจ้าบอกหนทางข้าพเจ้า"

"เอ้า ! ไปทิศบูรพา ตะวันออก" แผ่นดินก็ใหญ่กว่าชมพูทวีปเฮา (เรา) พระอาทิตย์ก็ใหญ่พระจันทร์ก็ใหญ่ คนก็ใหญ่ ไม่มีขี้ทูด ตาบอด หูหนวก โจรบ่มี ขี้เหล้าไม่มี ขี้ลักไม่มี นั่น นี่ล่ะ

แม่หญิงก็เป็นนางเทวดา บิดามารดาเอาให้ (เลี้ยงให้) ผู้ชายเหมือนกันน่ะ ถ้าเมียตายแล้วไม่เอาเมียต่อไป พู่น จั่งว่า

รูปารมฺมณํ วา ทิพย์หมด พระพุทธเจ้าก็ทิพย์ อายุยืนน่ะ ๑,๐๐๐ ปี โคตมะเรา ๘๐ ปี นั่นมันผิดหรือ ? พุทธกับพุทธฮั่น (นั่น) ล่ะ มันเป็นอย่างนี้ล่ะ

"เมื่อหมดแผ่นดินเรา (เมื่อเหาะพ้นปุพพวิเทหทวีป) แล้วนะ ตถาคตจะอธิษฐานพระรัศมีไปในอากาศ อย่างสายรุ้งไปในอากาศ จงตามเถอะ **โคตมะ**จะเปล่งพระรัศมีมารับ"

ลาปิ๊บ ! มาแล้ว หมดแผ่นดินนั้นแล้ว พระรัศมีตาม หมดพระรัศมีพระพุทธเจ้าองค์นั้นโคตมะเฮา (เรา) นี่ส่องไป โอ้ ! พระรัศมีก็ผิดกัน นั่น พระรัศมีพระพุทธเจ้าองค์นั้นอย่างสีคำ (ทอง) นั่น พระรัศมีโคตมะสีขาว สีเหลือง นั่นน่ะอย่างสีคำ

พอได้แล้วก็เหาะลงมา ก็ลงมาชมพูทวีปของเรา ฟากสมุทรฟากพู้น ป่าหิมพานต์ นั่นยังบได้ข้ามมา นี่ล่ะ ไปถึงป่าหิมพานต์แล้วยังเที่ยวดูในป่าหิมพานต์ ไปเห็นเปรตตัวหนึ่ง

"อยาก ! อยาก ! อยาก !" (เปรต)

"มึงอยากอะไร ?" (พระโมคคัลลาน์)

"ข้าพเจ้าอยากน้ำ" (เปรต)

"ทำไมมึงบได้กิน ?" (พระโมคคัลลาน์)

"ขา ๕๐๐ แขนคา (ติด) ขา ฝนตกมาไม่เห็นฝน ไม่เห็นฝนจั๊กที (สักที) ครับ" (เปรต)

"มึงเป็นเปรตคืออะไร ?" (พระโมคคัลลาน์)

"ข้าพเจ้าเป็นนายพรานเนื้อ พู่นน่ะ **พระพุทธเจ้ากกุสันโธ**เกิดขึ้นประกาศศาสนา ข้าไปคัดค้านธรรมะพระเจ้ากกุสันโธ"

ฆ่าสัตว์เป็นบาป "ไม่เป็น บาปมึงเบื่อตายล่ะพู่น หมูหลายล้าน ฟานหลายล้าน (ฟาน คือเนื้อชนิดหนึ่ง ตัวคล้ายกวาง แต่มีขนาดเล็กขนาดสุนัข บางทีเรียก อีเก้ง) บ่เป็นบาป เป็นบาปก็เบื่อตาย" นั่น

ลักทรัพย์เป็นบาป "โว้ย ! ข้านี่ลักหมด หมากพริก หมากเขือ หอมเหิม ลักหมด บ่เป็นบาปเป็นบาปก็ตาย" นั่น

เสพกามมันเป็นบาป “ไว้ ยกไว้แต่แม่ พู่น พี่เอื้อยกับแม่ นอกจากนั้นเมียใครก็ตามหนามันตั๋ว (โกหก) สวรรค์สิ นั่น เป็นบาปอะไร”

ขี้ปดเป็นบาป “เฮ้ย ! ไม่เป็นบาป ปดดีก็ได้เงินได้ทอง”

กินเหล้าเป็นบาป “เอ้ย สุราเมรัยน่ะ กินแล้วหายใจมันก็แอ่ว (ม่วน) ไม่มีบาป บาปเมาตายซำบาย (สบาย) พู่น กินแล้วก็ไชโยๆ” พู่น

“อ๋อ ! ธรรมนายกระสุน ธรรมก่ำธรรมดำ (เศร้าหมอง) ธรรมของเรา ธรรมเหลืองธรรมขาว จะเอาก็ได้ ตถาคตบ่ได้บังคับเด้ บัญญัติไว้ ผู้ใดเอาได้ก็เอา เอาบ่ได้ก็แล้ว ปาณาติปาตาเวรมณีฯ ผู้ใดเว้นบ่ฆ่าก็ดี บ่ลักทรัพย์ก็ดี บ่เป็นหยัง (อะไร) นี่ บ่ได้บังคับ บัญญัติ เวรมณีฯ ไม่ฆ่าสัตว์ ความสุขนั้นล่ะคือความสุข”

“ผมแค้นใจ จะเอาปืนไปยิงพระเจ้ากกุสันโธ ถ้าปืนบ่ออก จะเอา (ถ้าปืนยิงไม่ออกจะยอมรับนับถือ) ยกปืนไปบ่เห็น แผ่นดินยะ (แยก) เอาข้าพเจ้าไปอยู่สุญญกัป (กัปที่ปราศจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระเจ้าจักรพรรดิ) นั่น แบกปืนไปเหนื่อยๆ วางปืนเหล็กแดงเกี้ยว (พัน) ข้าพเจ้า นอนเหล็กแดง ไฟไหม้หู ไหม้ตา ไหม้อยู่ฮั่นล่ะ หงายหน้าขึ้นฮ้อง (ร้อง) ร้อนๆๆๆๆๆ ร้อนอยู่ทั้งกลางวันกลางคืน ลับกันเดียวพ้นออกมาผิ (นี่) ออกมาได้เห็นแสงพระอาทิตย์พระจันทร์ แต่ลมไม่ถึง นั่น ลมพัดบ่ถึง ฮู้จักว่าแสงพระอาทิตย์ ฝนตกไม่มี” นั่น

“เอ้า ! กูจะเมตตามึง” ท่านไปเอาน้ำมาให้เปรตกิน อธิษฐานฝ่ามือ ๕๐๐ โยชน์ ฝ่าเท้าเอาน้ำมหาสมุทรมาให้กินถึง ๓ ที น้ำมหาสมุทรแห้งไป

ว่า “เปรต กูเอาน้ำมาให้ถึงไหม ?”

“ถึงปลายลิ้นพระผู้เป็นเจ้า พอชุ่มปลายลิ้นน้อยหนึ่ง” นั่น มันเป็นอย่างนี้ล่ะ

“เอ้า ! กูจะเอาพุทโธให้ พุทโธ... เสียงนี้หยัง ฮู้หือ (รู้หรือ) ?”

“ไม่รู้ครับ”

“ธัมโม... รู้หือบ่รู้ ?”

“สังโฆ...”

อั้นตู้หูยิ่งกว่าเสียงฟ้า เลยบ่รู้ นั่น มันหูตัน อันนี้ว่า พ้น ๓ ที พุทโธบ่รู้จัก ธัมโมมันตัน สังโฆบ่รู้จัก “เออ อย่างนั้นพระโมคคัลลานì เมื่อพระผู้เป็นเจ้าไปถึงพระโคตมะแล้ว จงมาเมตตาข้า”

“เออดีแล้ว” แล้วโมคคัลลานì์ก็บอกว่า “**พระเจ้ากกุสันโธ**นิพพานไปแล้ว แสนปี **โกนาคม** มาเกิด สองแสนปี **กัสสปะ**... ๔ พุทธันดร ๔ พระพุทธเจ้าแล้ว บ่แม่นพระเจ้ากกุสันโธ”

“เออ ถ้าอย่างนั้นพระผู้เป็นเจ้าไปถึงโคตมะ จงมาเมตตาข้า” เสด็จออก ไฟลุก ตั๊ม ! ตั๊ม !

“อยาก ! อยาก ! อยาก ! อยาก ! อยากน้ำ” ปิ้นไปปิ้นมา (กลิ้งไปมา)

• เทศน์ไปธุดงค์กราบไหว้รอยพระพุทธบาทต่างๆ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านได้เดินธุดงค์ไปภาวนาและกราบไหว้รอยพระพุทธบาทตามสถานที่สำคัญต่างๆ ทางภาคอีสาน ภาคเหนือ และฝั่งลาว มากมายหลายต่อหลายแห่ง โดยหลวงปู่ได้แสดงธรรมกล่าวถึงการกราบไหว้รอยพระบาทของท่าน ไว้ดังนี้

“นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ชาวไทยเรียกว่า ชาวโยนก แต่เก่าเรียกไทยหัน ชาวไทยหันนี้ ได้รับรอยพุทธบาทแต่เจ้าปู่เจ้าตามา

สมัยพระพุทธเจ้าเสด็จมาจังหวัดจอมทอง พระเจ้าอาฬวี มีผียักษ์เบียดเบียน กินมนุษย์เหมิด (หมด) ครบหมื่นคน เรียกว่า อาฬวกยักษ์ ภาษาเงี้ยวว่า กินหัว ภาษาไทยลาว เรียกว่า ฆ่ากินคน ภาษามคธ อาฬวกยักษ์ สมัยพระเจ้าอาฬวี

๒๔ พรรษา พระศาสดาเสด็จมา ผู้ข้าทั้งหลาย เหมิดในสกุลไทย ไทยเหนือ ไทยใต้ ตลอดสิงคโปร์ ข้าพเจ้าขอไหว้รอยพระพุทธเจ้า แต่พระพุทธเจ้านิพพานมา ๒,๔๐๐ กว่าแล้ว

พุทธัง ธัมมัง สังฆัง ข้าพเจ้าถือพุทธ มีพระสงฆ์ สมเด็จสังฆราช ตลอดมา ถึงคุณตา คุณยาย

ถึงปัจจุบันนี้ อะหัง วันทามิ สัพพะทา

พระพุทธเจ้าได้เป็นพระอรหันต์ จักขุญาณ ตาเป็นทิพย์ ดูเห็นหมด มนุษย์ สว่างรับพุทธได้ พระองค์ถึงเสด็จมาลพบุรี แม่เจ้านางศรีพระจันทร์เป็นเจ้าเมือง มาเหยียบรอยพุทธบาทไว้ ใส่ชื่อว่า **พระบาทลพบุรี** นี้เป็นรอยที่หนึ่ง

ที่สอง **เมืองตักศิลา** ๔ รอย จังหวัดตาก อำเภอสามเงา แม่น้ำวัง หลวงตาไปภาวนาอยู่นั่น หลายวัน ได้กราบได้ไหว้

สาม **พระบาทเขี้ยวแก้ว** ตกอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ หลวงตาก็ได้ไปภาวนาอยู่

พระบาทเมืองพระโค ฟากน้ำโขงฟากโน้น สมัยพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ฝรั่งเศสมีอิทธิพล ใช้แกว (เวียดนาม) มารบ ได้ไปต่อสู้กัน พวกฝรั่งเศสสู้อำนาจไทยไม่ได้ หลวงตาก็ได้ไปแล้ว

พระพุทธบาทป่าเมี่ยง ๔ รอย หลวงตาก็ได้ไปแล้ว

พระบาทบัวบก จังหวัดอุดรฯ หลวงตาได้ไปทำความเพียรอยู่นั่นหลายพรรษา

พระบาทเวียงจันทน์ โพนสันโพนแทน หลวงตาก็ไป

พระบาทคอแก้ง จังหวัดหนองคาย หลวงตาก็ไป

พระบาทควายเงิน จังหวัดเลย อำเภอเชียงคาน หลวงตาก็ไป

พระบาทจอมสี เมืองหลวงพระบาง หลวงตาก็ไป

พระบาทโกสัมพี ไปอยู่นั่น ๒ เดือน นี่ล่ะ รอยพุทธบาท

อีก อำเภอสันป่าตอง พระบาท... (ยั้งหวีด) เมื่อขี้ออกนั้น ขี้เหี้ย (ขี้ไหล) ใส่ผ้า พระมหาอานนท์เอาผ้าไปตาก เรียก **พระบาทตากผ้า** เมื่อฉันหมูแล้ว

นี่ล่ะ หลักพุทธบาท เป็นมาอย่างนี้ หมายให้รู้

แต่**พระบาทตักศิลา** หลวงตาไปทำความเพียรอยู่ ได้นิมิต มีพระอริยะ ๒ องค์ เป็นพระโบราณ รัดอกมีลูกบักนัด (สับปะรด) ลงมาใต้ดาว ส่องแสงมา

เลยกราบถามท่านว่า “รอยพุทธบาทนี่เป็นมาอย่างไร ?”

ท่านก็บอกว่า “รอยพระพุทธเจ้า ข้าพเจ้าเป็นพระอรหันต์”

นั่น แต่เปลี่ยนแปลงเป็นพระอนาคาให้เป็นรูปได้ ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงไม่เห็น ออกจากโลกุตตระมาแล้ว มาอาศัยโลกียะ แสดงให้เป็นรูปนิมิต อย่างข้าพเจ้าเป็นพระ ชื่อของข้า **"พระมหาชื่น"** องค์นั้นหรือครับ

อันนี่ ความจริงของข้าพเจ้าได้เห็นแล้ว ได้กราบแล้ว อย่าว่าข้าพเจ้ากล่าวอุตริมนุสธรรม ผู้ใดว่าก็ว่าเถอะ เป็นหน้าที่ผู้นั้น นี่ธรรมที่ข้าพเจ้าไปภาวนาอยู่ ได้กราบไหว้ เข้านิพพานกั้นไม่มีสูญ ออกจากลมแล้วจิตเป็นอรหันต์อย่างดาว ยังอาศัยสวรรค์ ๖ เป็นรูปอยู่ พรหม ๑๖ เป็นรูปอยู่ ถ้าออกพรหมแล้วเรียกว่า นิพพาน ไม่มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย อย่างดาวครับ ดาวไม่เกิด ไม่แก่ ไม่ตาย

นี่ล่ะ จึงถวายไว้แก่สมเด็จสังฆราช คุณตา – คุณยายผู้ถือศาสนา พระอรหันต์ในเมืองไทยของเรา เอหิภิกขุ ๕๐๐ พระองค์..."

• เรื่องพระอรหันต์โปรดพ่อ แม่ พี่สาวที่ตายแล้วไปเกิดเป็นสัตว์

ในคัมภีร์พหุปุตติกา พราหมณีวา มีพราหมณ์ผู้หนึ่ง อย่างอุบาสกทุกวันนี้ล่ะ มีลูก ๓ คน ลูกเค้า (ลูกคนโต) เป็นผู้หญิง ลูกที่ ๒ ก็เป็นผู้ชาย ลูกปลาย ลูกหล้า (ลูกคนสุดท้อง) เป็นผู้ชาย ลูกหล้านั้นมาบวชเป็นภิกขุในพุทธศาสนา เทศน์โปรดโยมผู้ชาย (พ่อ) ก็มาบ่ (ไม่) ได้ เทศน์โปรดโยมผู้หญิง (แม่) ก็มาบ่ได้ เทศน์โปรดพี่สาวก็มาบ่ได้ พี่อ้ายก็มาบ่ได้

นี่ล่ะ ผู้พ่อก็เมา (มัว) แต่เข้าในนาค้าขาย ผู้แม่ก็เมาแต่เข้าในนาค้าขาย พี่สาวใหญ่ก็เมาแต่เข้า พี่ชายใหญ่ก็เมาแต่เข้า โบราณจึงกล่าวไว้ ผ้าขาวดาวบสตกอะไร ? ตกกะโป๋ (กะลา) กับแก้ๆ (ตุ๊กแก) อันนี้ล่ะ...

พระมหาเถระว่า "โยม ไปให้ทาน ไปรักษาศีล" จะมาให้ทานบ่ได้ นานๆ จะมาให้ทาน มันเป็นอย่างนี้ล่ะ แต่ผ้าขาวดาวบส ผ้าขาวนั่น ผู้นุ่งขาวหุ่มขาว รักษาศีล ๕ ศีล ๘ อันนี้ก็ขาวดาวบส ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ พร้อมบุตรลูกบุตรหลาน เข้าวัด ฟังธรรม จำศีล อันนี้ดาวบส ตกกับแก้ วัดบ่เข้า กับแก้ๆ สาระภู กับแก้ สาระภู จิตกลับกลอก เข้าวัดก็บ่ได้ รับศีลก็บ่ได้

เตสํ เตส พ่อมหาเถระเจ้าก็ตาย **เตสํ เตส** แม่มหาเถระก็ตาย **เตสํ เตส** พี่สาวพระมหาเถระก็ตาย แต่พี่ชายยังมีอยู่

พ่อมหาเถระเจ้าตายไป **ปุคคโล** ไปเกิดเป็นหมู ทำไมจึงไปเกิดเป็นหมู ? มันให้ทานบ่ได้ รักษาศีลบ่ได้ นี่ล่ะมันเมาแต่เงินแต่ทองแต่แก้ว แม่มหาเถระเจ้าตายไปแล้ว ไปเกิดเป็นงู มันไปบ่ได้ พี่สาวมหาเถระเจ้าตายแล้ว ไปเกิดเป็นกบ มันไปบ่ได้ มันอย่างนี้ล่ะ แต่เกิดเป็นหมูแล้วคอยมากิน

ข้าวลูก ลูกก็คอยฆ่าหมูอยู่ฮั่นล่ะ (นั่นล่ะ) มันเป็นอย่างนี้

ในวันจะถึงแก่กรรมนั่นน่ะ ลูกสาวผู้เป็นกบออกมากินน้ำก็ร้องอ๊บๆๆ อยู่ฮั่นล่ะ แม่เป็นงูเห่ามากินน้ำก็ไปเห็นกบ กินลูกสาว นี่ล่ะเมื่อเป็นมนุษย์รักกันที่สุด ลูกสาวเป็นกบ แม่เป็นงู มันกินกันไม่รู้จักเสียแล้ว อันนี้ล่ะมันเปลี่ยนสภาพไป แม่กินลูก แม่คืองู ลูกคือกบ ลูกสาวก็ตายล่ะ แต่งูไม่ตาย เมื่อกินกบแล้วก็รออยู่ หมูผู้เป็นผัวนั่นน่ะมากินข้าวก็ไปเห็นงู เข้าขบ (กัด) งูตาย อันนี้ผัวกินเมีย เมื่อเป็นผัวเป็นเมียรักที่สุด เมื่อเมียไปเป็นงูแล้วไม่รู้ ผัวเป็นหมูมันกินกันตาย ตายแล้วก็ไปกินข้าวลูก ลูกที่เป็นนายพรานนั่น ปืนยิงใส่หมูนั่น หมูก็ตาย

น้องหล้าผู้เป็นพระอรหันต์น่ะ ออกฌานมาได้ยินเสียงปืนดัง "อะไรหนอ ?" ท่านก็เพ่งดู "โอว... โยมผู้ชาย (พ่อ) ตายไปเป็นหมู โยมผู้หญิง (แม่) ตายกลายไปเป็นงู โยมผู้หญิง (พี่สาว) ตายกลายไปเป็นกบ พี่สาวเป็นกบ จำเป็นเราจะทรมานพี่วันนี้ ถึงมาใส่บาตรวันนี้"

คิดแล้วก็ตั้งอยู่ฮั่นล่ะ พี่ชายใหญ่ก็ได้หมูแล้วก็ปิ้ง ทำดีแล้วก็มอบให้ลูกหลานมาใส่บาตรให้พี่สะใภ้ ครั้นแจ้งสว่างแล้ว บิณฑินี โภชะนัง พระสงฆ์ลูกศิษย์พระพุทธเจ้าก็บิณฑบาตตามมาหาได้ พี่สะใภ้จะใส่บาตรท่านก็ปิด ไม่ให้ใส่ หลานสาวลองไปก็ปิด ไม่ให้ใส่

เมื่อเป็นเช่นนั้น แม่นั้นก็ว่า "หนู ไปหาพ่อหนูซิ ใส่บาตรไม่ได้ หลวงอาวจะโปรดหรือเทศน์อย่างไรไม่รู้" ลูกสาวก็ไปเห็นพ่อ ว่า "พ่อ วันนี้น่ะ พวกฉันใส่บาตร หลวงอาวไม่ให้ใส่ แม่ก็ไม่ได้ใส่ ฉันบ่ได้ใส่ ท่านรังเกียจอะไรไม่รู้"

ผู้พ่อนั้นก็มา มาว่า "***ภนฺเต ภควา*** ข้าแด่ผู้เป็นเจ้า ลูกหลานมาใส่บาตร ปิดบาตร รังเกียจลูกหลานหรือ ?"

ว่าพี่ "ไม่รังเกียจ แต่ไม่ให้ใส่บาตร"

"ทำอย่างไรเล่า ทุกวันยังใส่ได้ วันนี้ทำไมใส่บ่ได้ ?"

"ไม่ต้องเถียงดอก ถ้าจะรับศีล ๕ และพระไตรสรณคมน์เมื่อใด เป็นพี่เป็นน้องกัน ศีล ๕ ไม่เอา พระไตรสรณคมน์ไม่เอาแล้ว เลิก ไม่เป็นพี่เป็นน้อง" ผู้พี่ชายใหญ่ก็ร้อนใจ สะใภ้ก็ร้อนใจ ทั้งลูกทั้งหลาน จึงมาขอสมาทานศีล แสดงขึ้นว่า

อหํ พุทฺธญฺจ ข้าพเจ้าทั้งลูกทั้งหลานขอถึงพระพุทธเจ้า

อหํ ธมฺมญฺจ ข้าพเจ้าเมิ้ด (ทั้งหมด) ทั้งลูกทั้งหลานขอถึงพระธรรม

อหํ สงฺฆญฺจ ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์

อุปาสกตฺตํ อุปาสิกตฺตํ ขอเป็นอุบาสก อุบาสิกา ค้ำชูศาสนาจากวันนี้ไป พระผู้เป็นเจ้าจงจำข้าพเจ้าไว้ เป็นญาติโยมค้ำชูศาสนา ว่าแล้วให้พี่ชายและพี่สะใภ้รับศีล อย่างไรก็รับวันนี้ล่ะ

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ขอเอาใจของเรานี้รับเอาพระพุทธเจ้า

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ เอาใจของเรานี้รับเอาพระธรรม

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ เอาใจของเรารับพระสงฆ์

ทุติยัมปิ พุทธัง เอาใจนี้รับเอาพระพุทธเจ้า

ทุติยัมปิ ธัมมัง เอาใจของเรารับเอาพระธรรม

ทุติยัมปิ สังฆัง เอาใจรับเอาพระสงฆ์

ตะติยัมปิ พุทธัง เอาใจรับเอาพระพุทธเจ้า

ตะติยัมปิ ธัมมัง เอาใจรับพระธรรม

ตะติยัมปิ สังฆัง เอาใจรับพระสงฆ์

นี่เรียกพระไตรสรณคมน์ ๙ แล้วก็รับศีล

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

กาเมสุมิจฉาฯ รักษากาม ให้มีผัวเดียวเมียเดียว

มุสาวาทา เวระมะณีฯ อย่าขี้ปด

สุราเมระยะฯ อย่ากินเหล้า

เมื่อได้พระไตรสรณคมน์ ๙ แล้ว เมื่อรับศีล ๕ แล้ว **โอปนยิโก** พี่สะใภ้ก็ดี พี่ก็ดี จงตั้ง พุทโธขึ้น พุทโธอยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจของเรานี้นับถือ ถ้าใจบ่มีพุทโธ มันใช้ไม่ได้ ธัมโมล่ะ เอาใจของเรารับพระธรรม สังโฆ ใจรับพระสงฆ์ ผู้เป็นพี่ตั้งพุทโธขึ้นที่จิต พี่สะใภ้กับหลานน่ะ

อันนี้บาปที่ฆ่าหมูนี่ ฆ่าอีพ่อเม็ดไป (หมดไป) นี่ล่ะ ครั้นไม่ได้รับนั่น อันนี่ล่ะปิตุฆาต ฆ่าพ่อ พ่อไปเป็นหมูก็จะไปอเวจีพู้นน่ะ นี่ล่ะถ้าฆ่าคนไม่ได้ แต่พ่อมันตายเปลี่ยนสภาพไปแล้ว มันไปเป็นหมู ก็พ้นไป เหตุนั้นพี่สะใภ้ก็ดี หลานก็ดี ได้ผลโสดามรรค โสดาผล เพราะอะไร ? เพราะพุทธัง ธัมมัง สังฆัง...

• เรื่องมักน้อยสันโดษ

พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม จะเทศน์มงคลทิพย์มณี มงคลย่อ ถวายไว้แก่สมเด็จพระสังฆราชเจ้า ท่านพระครูเจ้า คุณตา คุณยาย ผู้ถือศาสนา เราถือพุทธ รักษาพุทธ รักษากายกับใจ **เอตํ พุทฺธาน สาสนนฺตีติ**

สนฺตุฏฺฐี มักน้อยสันโดษ ฝ่ายพระก็มักน้อยสันโดษ ฝ่ายโยมก็มักน้อยสันโดษ ถ้ามักมาก ในกามคุณย่อมเป็นอันตราย พระ ถ้าพระมักมากย่อมเป็นอันตราย มักน้อยสันโดษนี้มีพระภิกขุ ๓๒ องค์ ไปอยู่รุกขมูลต้นไม้ ๗ วันออกบิณฑบาต ท่านถือธุตังควัตร มีพราหมณ์คนหนึ่งไม่เคยถือ ศาสนา บอกลูกศิษย์พระโคตมะ มักน้อยสันโดษ จำเป็นจะไปทดลอง ยกเอาข้าวไปขันหนึ่งไปถวาย

พระเถระก็ "โยม ให้หยิบใส่บาตรเถิด ตามได้ตามมี" พราหมณ์คนนั้นก็หยิบข้าวใส่บาตร คนละเล็กละน้อยแล้วท่านก็ฉัน

๗ วันออก (ออกบิณฑบาต) อีก พราหมณ์คนนั้นก็มาอีก ให้ข้าวองค์ละเท่ามะขามป้อม ท่านก็ฉัน ๗ วันออกอีก ให้ข้าว ลองเท่าไข่ขี้เกี๊ยม (จิ้งจก) ท่านก็ฉันอีก พราหมณ์คนนั้นเกิดศรัทธา แก่กล้า สร้างวิหารขึ้น กุฏิขึ้น จึงนิมนต์พระไปอยู่จำพรรษา เมื่อสร้างวิหารแล้วนิมนต์พระพุทธเจ้า เสด็จไป ถวายวิหารแก่พระพุทธเจ้าอรหันต์ จึงได้ความยกย่องว่านี่แหละ มักน้อยสันโดษ ฉันน้อย เลยได้วิหารลานพระเจดีย์

ถ้ามักมากๆ ไปขอที่ไหน บิณฑบาตที่ไหนเขาก็บ่ (ไม่) ให้ ตัวอย่าง สาธุ วัดสันติธรรม พระตั้งร้อย ทั้งพระเณร ไปบิณฑบาตเต็มบาตรนั้น... **อาจารย์สิม อาจารย์จาม บางทีก็หลวงปู่ (หลวงปู่ตื้อ)** พาลูกศิษย์บิณฑบาตนั้น ทั้งพระทั้งเณรตั้งร้อยกว่า เหลือบาตรเหลือกิน

วัดเจ้าคุณมื้อเช้าก็บ่ (ไม่) พอ มื้อเพลได้เฮ็ด (ทำ) อาหารกิน ปานนั้นล่ะ พระวัดเจดีย์หลวง "บ๊ะ ! เอาอย่างนี้วะ ไปยืมผ้าจีวรกรรมฐานมา มาบิณฑบาต" บ่ได้เฮ็ดอาหาร บ่ได้หุงข้าวปลา จนทุกวันนั่นนะ

นี่แหละ มักน้อยสันโดษ เป็นอย่างนั้น วัดเจดีย์หลวงไปบิณฑบาตมาก็บ่พอ มื้อเพลได้หุงข้าวตั้ง ๒ ติ๊บ (กระติบ) จึงจะพอ นั่น ให้คุณอย่างนี้

• เทศน์มงคลหมา

เรื่องที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ชอบพูดประกอบในเวลาที่ท่านสั่งสอนศิษย์ หรือบางครั้งในการแสดงพระธรรมเทศนา ท่านมักจะยกเรื่องความดีของสุนัข ซึ่งท่านเรียกว่า **"มงคลหมา"**

หลวงปู่ตื้อ ได้พิจารณาเกี่ยวกับสัตว์ ซึ่งเป็นสายของสัตว์โลก มีการเกิด แก่ เจ็บ ตายเหมือนกัน หลวงปู่บอกว่า บางครั้งสัตว์ยังดีกว่าคนบางคนเสียอีก สัตว์ทุกจำพวก มันมีดีประจำอยู่ในตัวของมัน ตามภูมิของมัน การพิจารณาชีวิตของสัตว์ อันเป็นเครือของวัฏสงสารเหมือนกันนี้ เป็นการหาอุปมา เครื่องเปรียบเทียบ

ดังนั้น เวลามีโลกธรรมครอบงำ เราก็สามารถพิจารณาหาเหตุผลมายับยั้งชั่งใจได้ เช่น ถ้าใครเขาด่าเปรียบเปรย ว่าเราเป็นหมา ก็ไม่น่าจะโกรธ เพราะหมาก็มีความดีหลายอย่าง

หลวงปู่ตื้อ ท่านบอกว่า ลองพิจารณาดูให้ดี จะเห็นว่าหมาก็มีมงคล คือ ความดีประจำตัว อย่างน้อยก็ ๒๐ ประการ คือ

๑. หมาวิ่งได้เร็ว คนวิ่งตามไม่ทัน

๒. หมาเดินกลางคืนได้ ไม่ต้องจุดไฟ

๓. หมาเข้าป่าหนามไม่ปักตีน

๔. หมามีจมูกเป็นทิพย์

๕. หมากินอาหารได้ไม่เลือก

๖. เวลาเยี่ยวมันยกขาไหว้ธรณี

๗. ก่อนนอนหมาเดินเวียนสามรอบ

๘. เวลาสืบพันธุ์ หมาไม่รู้จักอาย

๙. หมารู้จักเจ้าของดี

๑๐. ถ้ามีแขกแปลกหน้ามา หมามันเห่า

๑๑. หมาออกลูกไม่ต้องมีแม่หมอ

๑๒. หมากินอาหารก้างไม่ติดคอ

๑๓. หมาไม่เคยห่มผ้า

๑๔. เวลานอนหมาไม่หนุนหมอน

๑๕. หมาไม่ต้องปูที่นอน

๑๖. หมากินข้าวแล้วไม่ต้องกินน้ำ

๑๗. หมาไม่ต้องคิดบุญคิดบาป

๑๘. หมานอนตากแดดได้นานถึง ๓ ชั่วโมง

๑๙. ไม่ถึงฤดูกาลไม่มีการสืบพันธุ์

๒๐. หมาตกน้ำไม่ตาย ว่ายน้ำได้เร็วกว่าคน

หลวงปู่ท่านบอกว่า คนเราหากไม่มีดี ก็สู้สัตว์ไม่ได้ และจะถูกตราหน้าว่า เป็นคนประพฤติถอยหลัง ไม่สมกับที่เกิดมาเป็นมนุษย์ หมาบางตัวที่เขาเลี้ยงไว้ มียศถึงนายพันเอก มีเงินเดือนหลายพันบาท ใครจะว่าหมาไม่ดีก็ว่าไม่ได้ ลูกสาว คุณนายเลี้ยงมาแต่เล็กๆ หมดเงินเป็นแสน เวลาโตขึ้นมาทำให้พ่อแม่ต้องเสียใจ ต้องลำบากเดือดร้อนเนรคุณก็มี เรื่องเช่นนี้ไม่มีในหมา

หลวงปู่ยกมงคลหมาขึ้นมาแสดง เพื่อให้เราเห็นเป็นเครื่องเปรียบเทียบว่า **คนเราถ้าไม่มีศีลธรรม ก็ไม่ต่างอะไรจากสัตว์**

• เทศน์มงคลหมู

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เทศน์เปรียบเทียบ หมูดีกว่ามนุษย์ เพื่อเตือนสติให้มนุษย์หมั่นทำความดีจะได้ไม่แพ้หมู ดังนี้

"พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราทุกคน เกิดจากเจ้าคุณพ่อ หมายถึง **พระสุทโธทนะ** เจ้าคุณแม่ หมายถึง **พระนางเจ้าสิริมหามายา** เป็นที่เกิดธรรมะอันประเสริฐสูงสุด วิเศษสุด อยู่ที่ใจของเรา

อันเกิดจากพระบิดา พระมารดา

ถ้าใครไม่เชื่อ เอาหมูเป็นเมีย ปีกุน แปลว่าหมู หมูดีกว่ามนุษย์ มนุษย์สู้หมูไม่ได้

หมูดีกว่ามนุษย์ ขาหมูมนุษย์ก็กิน แต่ขามนุษย์ไม่มีใครกิน

หำหมูมนุษย์กิน แต่หำมนุษย์ไม่มีใครกิน

ฮี่หมูมนุษย์กิน ฮี่มนุษย์ไม่มีใครกิน ฮี่หมูคนปากไม่ชัด คือ ลิ้นไก่สั้น พูดอ้อแอ้ กินแล้วจะดีขึ้น

น้ำมันหมูเป็นสินค้าทั่วราชอาณาจักรไทย เป็นอาหารทั่วไปไม่เลือกชาติไหน กินกันทั้งนั้น แต่น้ำมันมนุษย์ไม่มีใครกิน

ขี้หมูเอามาทำปุ๋ยใส่ในนา ใส่ผัก ใส่สวน ได้ทั้งนั้น แต่ขี้มนุษย์ไม่มีใครต้องการ

หัวหมู ตับหมู มนุษย์กิน หัวคนตายไม่มีใครกิน หัวหมู จมูกหมู ลิ้นหมู มันสมองหมู ต้มกินได้ทุกชาติ ปากคน ลิ้นคน มันสมองคน หัวคน ไม่มีใครกิน

ไส้หมูทำเป็นไส้กรอกกินได้ ตับหมู พุงหมู กินได้ แต่ตับคน ไส้คน พุงคน ไม่มีใครกิน

ขนหมูเป็นสินค้า ทำแปรงทาสีได้ทั่วไป แต่ขน ผม ของมนุษย์ ตัดทิ้งเสียเปล่าๆ ไม่มีใครต้องการ

ผมของอุบาสก ต้องตัดเดือนละครั้งสองครั้ง เสียเงินครั้งละ ๔ – ๕ บาท ยิ่งเป็นผมของเจ้านายก็แพงขึ้นไปกว่านี้ แล้วก็ค่าน้ำมันเดือนละขวด

เมื่อจะหมดบุญก็ต้องเสียเงินหลายพันบาท เมื่อตายไปไฟกินหมด

นี่แหละนักธรรม นักกรรมฐานทั้งหลาย ข้าพเจ้า**พระอาจารย์ตื้อ** หรือ**หลวงปู่ตื้อ** ขอถวาย**ปัญญาวิปัสสนาญาณ**ไว้ แสดงให้ทั่วถึงกัน มีเจ้านาย ข้าราชการ อุบาสก อุบาสิกา เป็นต้น

ถ้าไม่จริงอย่างหลวงปู่ว่า ขอให้อมขี้มาเป่าหน้าเถิด”

ภาค ๑๙ การเทศนาอบรมสั่งสอนธรรม

การแสดงธรรมของหลวงปู่

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านชอบแสดงธรรม อันเป็นปกตินิสัยประจำองค์ท่าน หลวงปู่ตื้อท่านเป็นพระนักเทศน์ที่มีชื่อเสียงมากองค์หนึ่ง ท่านเทศน์สอนเอาไว้หลายอย่าง เทศน์ธรรมเป็นน้ำไหลไม่หยุดเป็นชั่วโมงๆ โดยมากท่านจะเทศน์พระไตรสรณคมน์ เทศน์บารมี เทศน์หลักของพระพุทธเจ้า เทศน์หลักของการบำเพ็ญ เทศน์หลักประวัติพระสาวกอรหันตเจ้า การเทศน์ธรรมของท่านไม่ค่อยเหมือนในตำราหรอก เทศน์ชี้แจงยกขึ้นสาธยายชี้เข้าหาตัวเรานี้หมด

การแสดงธรรมของท่านเป็นไปอย่างดุเดือดโลดโผน เสียงดัง เอาจริงเอาจัง และเต็มไปด้วยโวหารปฏิภาณ ท่านใช้คำเทศน์ที่รุนแรงชนิดไม่เกรงกลัวใคร ผู้ที่รับไม่ได้เห็นว่าท่านใช้คำหยาบคายหรือเทศน์ไม่รู้เรื่องก็มี

วัดป่าที่หลวงปู่ท่านอยู่พักจำพรรษา ท่านมักแสดงธรรม เพื่ออบรมภาวนาแก่พระศิษย์และญาติโยมที่สนใจการปฏิบัติธรรม รวมทั้งญาติโยมที่แวะเวียนไปกราบเยี่ยมท่านเสมอ

พระศิษย์ได้บันทึกเรื่องการแสดงธรรมของ**หลวงปู่ตื้อ** ดังนี้

"การแสดงธรรมนั้น ท่านชอบพูดตรงไปตรงมา พูดความจริงที่มีอยู่ ยกอุทาหรณ์ในปัจจุบันให้เห็นได้ง่ายๆ ผู้ที่ฟังธรรมจากท่านโดยตรง แล้วนำไปพิจารณา จะเห็นว่า ล้วนแต่เป็นสัจจะหรือความเป็นจริงเท่านั้น

วิธีการแสดงธรรมของท่าน ต้องการให้ความรู้จริงเข้าไปกระทบจิตของผู้ฟัง ท่านบอกว่าเพราะการรู้จริง แม้จะเพียงนิดเดียวก็มีประโยชน์ทั้งนั้น ดีกว่าการไม่รู้จริง แม้จะรู้มากๆ ก็ไม่สำเร็จประโยชน์อะไรได้

หลวงปู่ชอบพูดว่า **"ธัมมะธัมโมนั้นมีอยู่ดาษดื่น คนส่วนมากมองข้ามไปหมด"**

หลวงปู่ท่านแปลบาลีก็ไม่เหมือนพระเถระองค์อื่นๆ การฟังธรรมะจากท่าน จึงต้องฟังอย่างละเอียด ต้องพิจารณาและนำไปปฏิบัติตามให้เข้าถึงธรรม จะได้ชื่อว่าเป็นนักธรรมนักกรรมฐานที่แท้จริง ไม่เหลวไหล ไม่เลอะเทอะ"

ศิษย์อาวุโสท่านหนึ่งของ**หลวงปู่ตื้อ** ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการแสดงธรรมของท่าน ดังนี้

"สำหรับการแสดงธรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ**หลวงปู่ตื้อ**นั้น เห็นว่าท่านแสดงธรรมโดยตรง ตรงที่เราสงสัย แสดงตามจริง ไม่มีการอ้อมค้อม ตรงไปตรงมา แต่ลักษณะท่าทางอาจจะไม่ไพเราะ ทั้งนี้ก็เพราะว่า พวกเรายังไม่ชินกับเหตุการณ์เช่นนั้น

เนื่องจากหลวงปู่ท่านเดินธุดงคกรรมฐานผ่านไปในที่หลายแห่ง มีประสบการณ์และอารมณ์แปลกๆ บางครั้งต้องเจอะเจอและสนทนากับผีสางนางไม้ บางครั้งก็พบกับพวกเทพพวกเทวดาอารักษ์ บางครั้งก็พบพวกวิญญาณเจ้าที่เจ้าทาง

ท่านต้องประสบกับเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้ ในระหว่างนั้นอารมณ์ท่าทาง คำพูด จะออกมาในรูปไหนนั้นยากที่จะกำหนดได้ สำหรับผู้ที่เคารพนับถือในท่านแล้ว จะยิ่งมีความเคารพและเลื่อมใสในธรรมของท่านมากขึ้น"

ลีลาเทศนาธรรม

การแสดงพระธรรมเทศนาของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านมักจะเทศนาธรรมถึงพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ โดยจะเทศน์ไว้เสมอว่า

"ข้าพเจ้า อาตมาภาพ **พระอาจารย์ตื้อ** พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ จะขอกล่าวไว้ ถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา แด่พระพุทธเจ้าทั้งหลายทุกพระองค์" หรือ

"พระอริยบุคคลเกิดจากพุทโธ **กุสลา ธมฺมา** ถ้าใจนั้นเป็นโลกียะ จะได้สร้างบารมีต่อไป **พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม** ได้รับพุทธคุณบรรยายมาจาก**เจ้าคุณปู่อุบาลีฯ** ผู้เป็นพระอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้า **เจ้าคุณปู่มั่น ภูริทัตฯ** เป็นผู้สั่งสอนพระกรรมฐาน ข้าพเจ้าจำได้แล้วจึงมาถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา แด่พุทธสาวกเจ้าทั้งหลายทุกพระองค์ ถ้าข้าพเจ้าพูดไม่ถูกต้อง ถือไปก็ดี ขอพระคุณเจ้าจงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้า ถ้าถูกต้องตามธรรมคำสั่งสอนพระพุทธเจ้า ขอพระสงฆ์เจ้าจงอนุโมทนาสาธุการเถอะครับ" หรือบางครั้งก็ว่า

"พุทธคุณคาถา ธรรมคุณคาถา สังฆคุณคาถา นี้อาตมาภาพจะนำมากล่าวเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา แก่พระคุณเจ้าทั้งหลาย ทั้งอุบาสก อุบาสิกา หากพระธรรมเทศนาที่ข้าพเจ้าได้อธิบายมานี้ เป็นที่ถูกต้องตามพุทธบัญญัติไม่ขัดกับหลักแห่งพระสงฆ์ไทย ก็ขอให้พระคุณเจ้าทั้งหลายจงอนุโมทนาสาธุการด้วยเถิด และจงน้อมนำเอาพระธรรมคำสอนที่ข้าพเจ้าได้อธิบายมานี้แล้วจงนำไปปฏิบัติลงที่กาย วาจา ที่ใจของท่านทั้งหลายด้วย"

หากท่านเทศน์เรื่องศีลก็จะว่า

"พระบรมศาสดา พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อพระองค์เสด็จดับขันธปรินิพพานได้บัญญัติศีล ๕ บัญญัติศีล ๘ บัญญัติศีล ๑๐ บัญญัติศีล ๒๒๗ บัญญัติศีล ๓๑๑ บัญญัติไตรสรณคมน์ไว้ให้แก่อุบาสก อุบาสิกา ศรัทธาทั้งชายทั้งหญิง ทั้งน้อยทั้งใหญ่ ทั้งบ่าวทั้งสาว"

แสดงธรรมเป็นประจำที่วัดอโศการาม

วัดอโศการาม ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นวัดป่ากรรมฐานที่**ท่านพ่อลี ธมฺมธโร** สร้างขึ้น เป็นศูนย์กลางวัดป่ากรรมฐานวัดหนึ่งทางภาคกลาง ที่พ่อแม่ครูอาจารย์องค์สำคัญๆ มาพักและแสดงธรรมโปรดญาติโยมพุทธบริษัทอยู่เสมอ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นพ่อแม่ครูอาจารย์องค์สำคัญองค์หนึ่ง ท่านมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับ**ท่านพ่อลี ธมฺมธโร** ดังนั้น ในงานสำคัญๆ ของทางวัดอโศการาม เช่น งานฉลองกึ่งพุทธกาล ๒๕ พุทธศตวรรษ งานครบรอบวันมรณภาพท่านพ่อลี งานจัดอบรมกรรมฐาน ฯลฯ ทางวัดจึงกราบอาราธนานิมนต์หลวงปู่ตื้อมาเป็นองค์แสดงธรรมเสมอ เนื่องจากท่านเป็นพระศิษย์อาวุโสองค์สำคัญองค์หนึ่งของ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** เป็นพระศิษย์ใกล้ชิดที่เคยอุปัฏฐากและได้รับการถ่ายทอดธรรมปฏิบัติจากหลวงปู่มั่นโดยตรง ที่สำคัญภูมิจิตภูมิธรรมของท่านก็เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในวงกรรมฐานด้วยกัน

หลวงปู่ตื้อ ท่านจึงรับอาราธนานิมนต์มาแสดงธรรมและมาพักที่วัดอโศการามเสมอ ท่านไปแสดงธรรมและพักอยู่ที่วัดอโศการามแต่ละครั้งเป็นเวลานานๆ เพราะมีญาติโยมนิมนต์ท่านไว้ให้อยู่โปรดนานๆ

คนฟังน้อยหรือมากก็เทศน์ดุเดือดเหมือนกัน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเทศน์อย่างองอาจกล้าหาญ สังเกตว่า เมื่อท่านอยู่ในป่าดงมีคนฟังแค่คนสองคน ท่านก็เทศน์ดุเดือดอย่างนั้น

เมื่อท่านไปเทศน์ตามสาธารณชน มีคนมากๆ ท่านก็เทศน์ดุเดือดอย่างนั้น

คนฟังไม่เป็นจะเข้าใจว่า ท่านพูดหยาบคาย พระบ้าพระบออะไร จึงมาเทศน์อย่างนี้

ความจริงแล้ว ท่านเทศน์เรื่องจริง เป็นความดีทั้งหมด นอกจากว่า คนเราไม่ชอบฟังไม่ชอบคนพูดตรงๆ มันคอยปกปิดความชั่วของกันและกันอยู่ แล้วมันก็เที่ยวหวังความสุขความสงบกันจะได้ยังไง

ธรรมะเป็นของจริง จะให้พูดแต่เรื่องเอาใจกัน พูดเรื่องไม่จริงกัน ก็หาของหาผลประโยชน์ใส่ตัวกันล่ะนะ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นพระเปิดเผย พูดจริงแล้วได้ธรรมะจริงๆ ทำตัวท่านพ้นทุกข์ได้จริง ท่านไม่เทศน์ยกยอใคร กัณฑ์เทศน์ไม่เกี่ยว เทศน์ให้ได้สติรับรู้วาระจิตจริงๆ ก็เป็นอันว่าเอาตัวรอดได้

พุทโธ ธัมโม สังโฆ นี่แหละเลิศประเสริฐแล้ว

หลวงปู่รินทร (ลิ้นทอง) กิตฺติสทฺโธ แห่งวัดพุทธิการาม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ท่านเป็นพระศิษย์ที่เคยมีโอกาสอยู่ปฏิบัติธรรมกับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** หลวงปู่รินทรท่านเป็นพระนักปฏิบัติที่เคร่งครัดในพระธรรมวินัย ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ องค์หนึ่ง ท่านได้กรุณาถ่ายทอดประสบการณ์ ดังต่อไปนี้

วันนั้นเป็นวันโกน **หลวงปู่ตื้อ**ท่านกำลังปลงผมอยู่ ญาติโยมทางเชียงใหม่กลุ่มหนึ่งได้มากราบท่าน ในเวลานั้นพอดี คุณนายท่านหนึ่ง อยากได้เส้นผมของหลวงปู่ จึงบอกกับลูกศิษย์ของหลวงปู่ ว่า

"ตุ๊เจ้าๆ ช่วยเก็บเกศาของหลวงปู่ไว้ให้ด้วยนะ"

หลวงปู่ตื้อท่านได้ยิน จึงบอกคุณนายท่านนั้นไปว่า "อย่าเลยนะ คุณนาย เดี๋ยวอาตมาจะให้อะไรดีๆ"

คุณนายท่านนั้นแสนจะยินดี เมื่อหลวงปู่บอกจะให้อะไรดีๆ จึงไม่ติดใจที่จะเอาเส้นเกศาของท่าน

พอปลงผมเสร็จ หลวงปู่ท่านก็เอาน้ำราดให้เส้นเกศาที่โกนแล้วนั้น ไหลไปกับน้ำจนหมดสิ้นแล้วท่านก็ไปสรงน้ำ เรียบร้อยแล้วจึงออกมาสนทนากับญาติโยม

คณะชาวเชียงใหม่สนทนาธรรมอยู่กับหลวงปู่เป็นเวลานานพอสมควร เมื่อจะถึงเวลากลับคุณนายท่านนั้นจึงได้ทวงถาม "อะไรดีๆ" จากหลวงปู่

"หลวงปู่เจ้าคะ ไหนหลวงปู่บอกว่าจะให้อะไรดีๆ แก่ดิฉันล่ะ เจ้าคะ"

หลวงปู่ตื้อ ท่านยิ้มน้อยๆ แล้วพูดว่า

“พุทโธ ธัมโม สังโฆ”

แล้วท่านก็พูดต่อไปว่า

“พุทโธ ธัมโม สังโฆ นี่แหละเลิศประเสริฐแล้ว พระในประเทศทุกรูปจะต้องมี จะต้องถือ พุทโธ ธัมโม สังโฆ ถ้าพระรูปใดไม่มีพุทโธ ธัมโม สังโฆ แล้ว รู้ได้เลยว่าพระรูปนั้นเป็นพระปลอม ขนาดขึ้นบ้านใหม่ยังต้องว่า พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ สังฆัง สรณัง คัจฉามิ เลย”

นี่แหละ อะไรดีๆ ที่**หลวงปู่ตื้อ** ท่านมอบให้คุณนายท่านนั้น

สอนศีล สมาธิ ปัญญา หลักของพระพุทธศาสนา

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านสอนญาติโยมไม่ให้ประมาท ให้พากันทำบุญกุศลตั้งแต่มีชีวิตอยู่ ดังพระธรรมเทศนาบางตอน ดังนี้

“.... ถ้าต้องการบุญการกุศลอะไร ก็ให้ทำเอา อย่าประมาท ต่างเจ้าของ ต่างตัวใครตัวมัน ทำให้มันดีแล้ว มันก็ค่อยดีดอก นี่ก็สอนล่ะ กุลบุตรกุลธิดาของใครของมัน สอนให้เขารู้จักคุณพ่อคุณแม่ แล้วคุณครูบาอาจารย์อะไรสารพัดนั่นแหละ

ครั้นบ่ (ไม่) สอนลูกสอนหลาน ลูกหลานเขาก็ไม่รู้ เราตายไป เขาก็ไม่รู้จักทำบุญทำกุศลอุทิศไปให้ ตายไปเฉยๆ มันเป็นอย่างนั้น จึงให้สอนเอาลูกใครหลานมัน ถ้าเราสอนเขาไม่ได้แล้วล่ะ ก็ตายทิ้งเฉยๆ อย่างนั้นแหละ

ผู้อาตมานี้ก็เหมือนกัน เป็นหัวหน้าหมู่คณะ ก็ต้องสอน สอนเรื่องศีล เรื่องสมาธิ เรื่องภาวนา สอนเรื่องหลักของพระพุทธศาสนาให้มันถูกต้อง ใครเขามาหา ก็สอนเขาแต่ในทางที่ดี แต่ว่าใครเขาจะเอาหรือไม่นั้น เป็นหน้าที่ของผู้ฟังผู้นั้นแหละ

จะรักษาศีลให้มันบริสุทธิ์ไหม จะบำเพ็ญสมาธิให้มันมั่นไหม จะบำเพ็ญปัญญาให้มันรู้หรือไม่ จะดูตัวของตัวหรือไม่ จะเชื่อพระพุทธเจ้า หรือเชื่อกิเลส มันเป็นของสำคัญ

ผู้ใดเชื่อมันก็เป็นความสุขไปเรื่อยๆ นั่นแหละ เกิดปัญญารู้จากเจ้าของได้เอง ไม่ยอมให้กิเลสมันสอน นั่นเป็นอย่างนั้น....”

การรักษาศีลสิกขาของพระเณรไม่มียกเว้นโดยเด็ดขาด

ในวงสนทนาของบรรดาผู้ศรัทธาในสายพระป่าของหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ถ้าหยิบยกเรื่องของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มาสนทนาคราใดก็ตาม จะต้องได้รสชาติในวงสนทนาเป็นอย่างดี รวมทั้งได้ฮากันตึงทีเดียว

ปฏิปทาของ**หลวงปู่ตื้อ** นั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท่าน ซึ่งไม่เหมือนของครูบาอาจารย์องค์ใดๆ เลย เรื่องการสั่งสอนศิษย์แบบทุบกิเลสตรงๆ นี้ หลวงปู่ท่านถนัดเป็นพิเศษ

เรื่องการรักษาความสะอาดของวัด ศาลา กุฏิที่พักอาศัย หลวงปู่ตื้อท่านเข้มงวดมาก เป็นกิจวัตรของพระเณรในสายของวัดป่า ที่ถือปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นอย่างดี

เรื่องการรักษาศีล รักษาวินัย ของพระเณร หลวงปู่ก็เข้มงวด ชนิดไม่มีย่อหย่อนให้เลย

หลวงปู่ตื้อ ท่านจะถามพระเณรในวัดทุกรูปว่า “ศีลทั้ง ๒๒๗ ข้อนั้น มีข้อใดเมื่อพากันปฏิบัติแล้ว ให้ถึงกับขาดใจตายบ้าง มีไหม ?”

พระเณรกราบเรียนไปว่า “ไม่มีครับ”

หลวงปู่ก็ว่า “ถ้าเช่นนั้น ต้องพึงระมัดระวังอย่าล่วงในศีลนั้น ไม่ยกเว้นแม้แต่ศีลข้อเล็กๆ น้อยๆ”

หลวงปู่ตื้อ ท่านอบรมสั่งสอนศิษย์ของท่านว่า “สิ่งเล็กๆ น้อยๆ นั่นแหละสำคัญยิ่งกว่าสิ่งใหญ่ๆ การเริ่มต้นในสรรพสิ่งทั้งปวง เริ่มแต่เล็กๆ มาก่อน แม้แต่จุดรอยรั่วรูเล็กๆ ให้น้ำหยดจากหลังคา ถ้าไม่รีบแก้ไข ในที่สุดก็เป็นรูขนาดใหญ่ได้

อันนิสัยมนุษย์จะเริ่มประพฤติชั่วจากครั้งแรกขโมยสตางค์แม่แค่สลึงเดียวก่อน ต่อไปก็ขโมยวัวควาย ฉกชิงวิ่งราว สุดท้ายก็เข้าไปอยู่ในคุกเพราะเป็นโจรปล้น

ศีลสิกขาของบรรดาพระเณร หลวงปู่ท่านจะกวดขันแม้ข้อเล็กๆ น้อยๆ ก็ไม่ละเว้น เพราะเป็นอาบัติซึ่งมักจะถูกมองข้ามไป พระเณรบางรูปคิดว่าไม่สำคัญ หลวงปู่ท่านกล่าวเปรียบเทียบว่า ให้พิจารณาเวลาที่เศษผงเข้าตานั้นมีแต่ฝุ่นเล็กๆ เท่านั้น ก้อนหินเท่ากำปั้นนั้นไม่เคยปลิวเข้าตาพระเณรเลย”

หลวงปู่ท่านถามพระเณรว่า “เวลาสะดุดตอไม้ เคยเดินไปสะดุดตอขนาด ๔ – ๕ คนโอบไหม เห็นมีแต่ตอไม้ขนาดเท่านิ้วก้อย ที่พระเณรเดินสะดุดจนเป็นแผลอาบเลือด”

อันภิกษุที่กล้าล่วงในศีลเล็กน้อย ก็เหมือนกับขโมยเงินสลึงเดียวของแม่ เป็นการเริ่มต้นแน่นอนที่สุด ในเมื่ออาบัติปาจิตตีย์ยังกล้าล่วงเกินได้แล้ว ศีลในข้อสังฆาทิเสสก็ย่อมเป็นเรื่องเล็กน้อย แล้วนับประสาอะไรกับศีลในข้อปาราชิก

อย่าคิดว่าศีล ๒๒๗ นั้นไม่มีใครประพฤติตามได้

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม กวดขันเรื่องศีล ๒๒๗ ข้อของพระภิกษุ

อย่าได้มองเห็นไปว่า ศีลทั้ง ๒๒๗ ข้อนั้น ในโลกนี้จะไม่มีผู้ที่ประพฤติตามได้ ผู้ที่กล่าวเช่นนั้น คือ ผู้ที่มีจิตไม่เอื้อเฟื้อต่อธรรมวินัย เป็นการตีความเข้าข้างตัวเอง ที่ตกอยู่ภายใต้จิตใจฝ่ายต่ำที่ครอบงำ จึงตีความเอาว่า ไม่มีภิกษุรูปใดจะทำตามพุทธบัญญัตินั้นได้ เห็นไปว่าการปฏิบัติตามศีล ๒๒๗ ข้อทั้งหมดนั้นตึงเกินไป ถึงกับสมณะบางรูป บางสำนัก สอนกันว่าศีลทั้งหมดรักษาไว้แต่ปาราชิก ๔ ข้อก็พอ

โถ ! น่าสงสาร ก็เลยไม่ต้องเป็นพระกันเลย

หลวงปู่ตื้อ ท่านย้ำว่า การเป็นพระไม่เว้นในศีลข้อใดข้อหนึ่ง แม้แต่ มุสาวาท เพราะมุสาวาทนี้ยังเป็นศีลของคฤหัสถ์ด้วย เป็นแค่เบญจศีล ที่ทำให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ถือเพียงแค่ศีล ๕ ของคฤหัสถ์เท่านั้นก็ยังไม่ได้ จะเป็นศีล ๑๐ ของสามเณรก็ยังมิได้เสียแล้ว

ถ้าภิกษุกล่าวมุสาวาท โกหกตอแหล แค่เป็นมนุษย์สมบูรณ์ยังเป็นไม่ได้ ประสาอะไรที่จะเป็นพระ !

หลวงปู่สอนว่า ที่ให้พากันปฏิบัติตามพุทธบัญญัตินี้ หาได้เป็นเรื่องเคร่ง เรื่องตึง ที่ตรงไหน เพราะเพียงแค่งดเว้นในสิ่งที่องค์พระบรมศาสดาทรงห้ามไว้ และประพฤติปฏิบัติตามที่พระองค์สอนก็เท่านั้น พระเณรในวัดทุกรูปจะอยู่ในสายตาของ**หลวงปู่ตื้อ**ตลอดเวลา ถ้าประพฤติไม่สมควรสอนไม่ได้ ท่านจะบอก **"ไม่พึงปรารถนา ให้พิจารณาตัวเองไปเสียให้พ้นวัด"**

ตัวอย่างพระเณรที่หัวดื้อ เตือนแล้วเตือนอีกก็เช่น มีพระภิกษุรูปหนึ่งที่วัด แอบเขียนจดหมายติดต่อกับฆราวาสกลางดึกดื่น ไม่เอาเวลานั้นมาภาวนา ปรากฏว่า เสียงไม้เท้าฟาดเข้าข้างกุฏิ หลวงปู่ตวาดเสียงเขียวไล่ภิกษุนั้นด้วยเสียงอันดังว่า

"ไป... ไปซะ ไป๊ อยากไปนอนกอดขี้ก็ไป"

สอนภาวนาพุทโธ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านชอบถามพระเณรที่ไปหาท่านเสมอว่า “ที่พวกคุณภาวนานี้ พวกคุณได้พุทโธหรือยัง ?”

ผู้ที่ยังไม่แน่ใจก็จะตอบว่า “ยังขอรับ” ผู้ที่ค่อนข้างแน่ใจก็ตอบท่านว่า “ได้แล้วขอรับ” แล้วหลวงปู่มักจะย้อนถามว่า “ได้แน่จริงหรือ ?”

ถ้าหากว่าได้แล้วก็ให้ฟังและพิจารณาอย่างนี้ก่อน คือถ้าหากใครเขาด่าเราว่า “ไอ้หัวหงอก” ให้เราลองนั่งชั่งดูใจของเราว่า เราโกรธเขาไหม

ถ้าเรายังโกรธอยู่ ก็หมายความว่า เรายังรับรู้การด่าของเขาอยู่ นั่นหมายถึง เราเอาจิตออกมารับคำด่า เรายังอดทนไม่ได้ เรายังโกรธ หมายถึง เรายังไม่ถึง หรือยังไม่ได้พุทโธอย่างแท้จริงนั่นเอง

ในการสอนกรรมฐานของหลวงปู่ สำหรับบางคนที่ไปขอฝึกกรรมฐานกับท่าน **ท่านจะให้ท่องพุทโธจนขึ้นใจ ท่านว่า พุทโธยังไม่ซึ้งในใจของผู้นั้น เราจะต้องให้พุทโธมั่นในใจของเราและมีความเชื่อมั่นจริงๆ**

สอนนรก – สวรรค์มีจริง

ตลอดเวลาที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเดินธุดงค์ไปยังสถานที่ต่างๆ ท่านได้พบกับผีเทวดา นรก สวรรค์เป็นจำนวนมาก **หลวงปู่ตื้อ**ท่านจึงสอนนรก – สวรรค์มีจริง และได้เทศน์ประสบการณ์เรื่องนรก – สวรรค์อยู่บ่อยๆ

ว่ากันถึงนรก – สวรรค์ ไม่เฉพาะแต่พระอริยสงฆ์ ท่านเห็นด้วยญาณบ้าง ด้วยตาเนื้อบ้างเท่านั้น คนที่ตายไปแล้วกลับฟื้นขึ้นมาอีกก็มี เรื่องที่ได้ไปพบสวรรค์ นรก วิญญาณ เพื่อนบ้านที่รู้จักมักคุ้นก็มีอยู่ไม่น้อย

เรื่องความเชื่อของคนโบราณ ท่านเชื่ออย่างมีหลักฐานข้อมูล และถือว่าเป็นนรกไทย สวรรค์ไทย ผีไทย เทวดาไทยเสียด้วย การติดต่อกับจิตวิญญาณต่างๆ ไม่ใช่มีแต่เดี๋ยวนี้ แม้สมัยพุทธกาลก็มีมาแล้ว ดังเช่น **องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า**แสดงไว้ใน **ติโรกุฑฑสูตร** การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้เปรต หรือ**พระโมคคัลลานะ** พระอัครสาวกเบื้องซ้าย ซึ่งเลิศด้วยฤทธิ์ ท่านไปท่องนรก ไปดูสัตว์นรกเสวยผลกรรมต่างๆ ต้องเจ็บปวดทนทุกข์แสนทรมาน แล้วสัตว์นรกก็วิงวอน

ร้องขอพระโมคคัลลานะ ให้ช่วยส่งข่าวแจ้งญาติพี่น้องทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ เป็นต้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แสดงนรกหลุมต่างๆ สวรรค์ชั้นต่างๆ ที่เรียกกันมาจนถึงเดี๋ยวนี้ว่า ๑๖ ชั้นฟ้า ๑๕ ชั้นดิน แต่ละชั้นท่านได้ระบุไว้ว่า ชั้นไหนเป็นอย่างไร ใครเป็นประธานในชั้นนั้น แม้กระทั่งการแต่งตัวสีอะไร มีกลิ่นหอมแบบไหน ทำหน้าที่อะไร ท่านบอกไว้ละเอียด การจัดระดับสวรรค์ ท่านก็จัดไว้แต่ชั้นสูงลงมาหาชั้นต่ำ

พระอริยสาวกนับแต่ครั้งพุทธกาลจวบจนปัจจุบัน ต่างล้วนยอมรับ นรก – สวรรค์ ว่ามีจริง รวมทั้ง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นอีกองค์หนึ่งที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับนรก – สวรรค์มากมาย และท่านยังเคยได้พบเทพยดาผู้สร้างบารมีเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า

ท่านสอนไม่ให้ใครเอาอย่างท่าน

ครูบาอาจารย์ได้เล่าถึงปฏิปทาของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ต่อไป ดังนี้

การที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นพระที่พูดจาโผงผางไม่อ้อมค้อมนี้ ท่านจึงเป็นที่รู้จักในหมู่พระสายกรรมฐาน และในบรรดาประชาชนทั่วไปว่า

“ใครหน้าบาง ก็อย่าไปนิมนต์พระอาจารย์ตื้อ เพราะนอกจากท่านจะเทศน์ตรงแล้ว ยังพูดตรงอีกด้วย ถ้าใครหน้าบางเป็นนางอายล่ะก็ ฟังไม่ได้”

หลวงปู่ตื้อ ท่านมีปฏิปทาที่ไม่เหมือนใคร และใครก็เอาอย่างท่านไม่ได้ เป็นลักษณะนิสัยเฉพาะองค์ท่าน หลวงปู่ไม่เคยสอนใครให้เอาอย่างท่าน แต่ท่านสอนให้พระศิษย์ทุกรูปปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า สอนให้ทุกคนมีความกล้าหาญ

เพราะความกล้าหาญ เป็นมรดกในทางธรรมของพระพุทธเจ้า อันหมายถึงว่า ถ้าเราดีจริงๆ แล้วไม่ต้องหวั่นเกรงอันตราย ไม่มีใครจะมาทำร้ายเรา ขอให้ดีจริงๆ ก็แล้วกัน

ความดีมีศีลธรรม มีคำสัตย์ มีคำจริง ไม่มีนิสัยหลอกลวงโลก ชี้ทางพระนิพพานได้จริง นี่เป็นสมบัติของพระพุทธเจ้าที่ควรจะดำเนินจิตใจของเรา

ต้องเทศน์สอนตัวเองด้วย

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเทศน์คราวหนึ่ง ๒ – ๓ ชั่วโมงก็มี ท่านเทศน์นะ **ท่านสอนตัวของท่านเองด้วย** ท่านอธิบายว่า

“ตนเองเทศน์เอาความดีให้คนอื่นๆ ได้ ตัวเองก็ควรฟังเทศน์ด้วย จึงจะถูก **เราผิดเราแก้ไขได้** ถ้าเทศน์สอนคนอื่นได้ แต่ตัวเองยังมีทิฏฐิ เห็นผิดเป็นชอบอยู่ ทำอะไรก็เป็นปัญหา เอาอะไรก็ต้องดีต้องเด่น อย่างนี้นะ สอนคนอื่นไม่ได้หรอก ยังโกรธ ยังมีความลุ่มหลงอยู่ เป็นธรรมะดำ”

ธรรมะของ**หลวงปู่ตื้อ** คนที่ฟังได้ หรือฟังธรรมเป็น ก็ไม่มีอะไรทำให้สะดุดใจ แต่ถ้าหากว่าคนฟังไม่ได้ หรือฟังธรรมไม่เป็น ก็คิดว่าท่านพูดคำหยาบคาย พูดอะไรไม่ได้สาระ ท่านเทศน์แบบชนหักไปเลย ตรงไปตรงมา ไม่มีการอ้อมค้อม

คนถูกชนด้วยคำพูดคำเทศน์ของท่านก็มี หลายคนแตก หลายคนร้าว นึกตำหนิท่านก็มี แต่ต่อมาภายหลังเมื่อคนเหล่านั้นคิดได้ เขาก็มากราบขอขมา มาทำบุญกับท่านอีก ทั้งนี้คงเข้าใจคำพูดของท่าน

เทศน์กระแทกใจ จนถูกประท้วง

ครั้งหนึ่ง ที่วัดแห่งหนึ่ง ชาวบ้านไม่พอใจคำเทศน์กระทบกระแทกแสบใจของท่าน พากันประท้วง จะไม่ยอมใส่บาตร ท่านทราบแล้วกล่าวว่า

“ญาติโยมไม่ใส่บาตรอาตมา อาตมาก็ไม่สนใจ อาตมาไปบิณฑบาตในเมืองก็ได้”

แต่ท่านก็ไม่ได้เข้าเมืองบิณฑบาต เพราะชาวบ้านก็ยังใส่บาตรท่านเป็นปกติดี เรียกว่าทั้งรัก ทั้งชัง ทั้งชื่นชม และ หมั่นไส้

คำเทศน์อย่างไรหรือจึงทำให้ผู้คนประท้วงท่าน ยกตัวอย่างที่เบาสุดสุด

“เอ้า ! โยมผู้หญิงก็มา โยมผู้ชายก็มา กะเทยไม่ต้องมา... อีดอกทอง”

หลวงปู่กล่าวตำหนิกะเทยจำพวกที่เข้าวัดแล้วชอบส่งเสียงดัง ไม่สำรวมระวังกิริยา มรรยาท

สาเหตุที่พระพุทธเจ้าไม่ทรงอนุญาติให้อุปสมบทกะเทย ในสมัยพุทธกาลได้มีกะเทยบวชเป็นภิกษุ แล้วไปชวนภิกษุสามเณรมีเพศสัมพันธ์ แต่ถูกภิกษุสามเณรเหล่านั้นขับไล่ ภิกษุกะเทยจึงไปชวนพวกคนเลี้ยงช้างและคนเลี้ยงม้ามีเพศสัมพันธ์ด้วย เมื่อคนเลี้ยงช้างคนเลี้ยงม้าเหล่านั้นมีเพศสัมพันธ์กับภิกษุกะเทยแล้วก็ไปโพนทะนาว่า ภิกษุในพระพุทธศาสนานี้ถ้าไม่ใช่กะเทย ก็เคยมีเพศสัมพันธ์กับกะเทย ภิกษุได้ยินจึงนำเรื่องกราบทูลพระพุทธเจ้า พระองค์จึงรับสั่งมิให้อุปสมบทกะเทยอีก กะเทยที่อุปสมบทแล้วก็ให้สึกเสีย

นะโม มันของเก่า

ในการเทศน์อีกครั้งหนึ่ง ได้มีกลุ่มพระภิกษุหนุ่ม เป็นมหาเปรียญและได้รับการศึกษาที่ทันสมัย ตามมาฟังเทศน์ด้วยในระหว่างที่**หลวงปู่ตื้อ**ขึ้นเทศน์ พระภิกษุหนุ่มเหล่านั้นซุบซิบกันพอได้ยินในกลุ่ม ไม่สามารถได้ยินไปถึงหลวงปู่ได้อย่างแน่นอน

บรรดาพระหนุ่มซุบซิบกันว่า **หลวงปู่ตื้อ**ไม่พัฒนา เทศน์โบราณ มีแต่ของเก่าๆ ไม่ทันยุคทันสมัยเลย

หลวงปู่ท่านหยุดเทศน์ เดินตรงไปยังพระรูปนั้น ท่ามกลางความงุนงงของบรรดาญาติโยม ท่านนิมนต์พระภิกษุหนุ่มรูปนั้นขึ้นเทศน์ แล้วท่านก็พูดเสียงดังชัดเจนว่า “เอ้า ! หลวงตาจะคอยฟังคุณเหลน คุณมหา ขอให้เทศน์เอาแต่ของใหม่ๆ นะ...”

พระมหาหนุ่มรูปนั้น ก็เดินขึ้นธรรมาสน์ด้วยความมั่นใจ คงคิดที่จะเทศนาธรรมแบบใหม่ตามยุคสมัย ตามแบบพระผู้มีปริญญามหาเปรียญ

เมื่อพระมหาหนุ่มขึ้นต้นว่า **“นะโม...”** เท่านั้น **หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็บอกให้หยุดเทศน์

“หยุด หยุด คุณเหลน หยุด ไม่เอา – ไม่เอา นะโม มันของเก่า มีมากว่าสองพันปีแล้วคุณเหลน...”

ญาติโยมทั้งศาลาหัวเราะกันฮาครืน !

ฟังเทศน์ของหลวงปู่ครั้งแรกไม่เข้าใจ

การฟังธรรมะป่า หรือธรรมะภาคปฏิบัติ ย่อมแตกต่างจากธรรมะภาคปริยัติอย่างสิ้นเชิง พระที่เริ่มออกปฏิบัติกรรมฐาน เมื่อไปอยู่กับพ่อแม่ครูอาจารย์ใหม่ๆ แล้วฟังเทศน์ธรรมะภาคปฏิบัติย่อมไม่เข้าใจ ดังเช่นกรณี **หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** ท่านเล่าว่า ท่านเป็นมหาเปรียญเรียนภาคปริยัติจนจบ ๓ ประโยคตามคำอธิษฐานแล้ว ท่านก็ออกปฏิบัติ ท่านฟังเทศน์ธรรมะภาคปริยัติของเจ้าฟ้าเจ้าคุณ ท่านเข้าใจหมด แต่เมื่อท่านไปอยู่กับ**หลวงปู่มั่น**ใหม่ๆ ฟังเทศน์ธรรมะภาคปฏิบัติของหลวงปู่มั่นแล้วไม่เข้าใจ เพราะท่านยังไม่มีพื้นฐานทางภาคปฏิบัติ ต่อเมื่อท่านปฏิบัติไปแล้ว ท่านก็ค่อยๆ เกิดความเข้าใจตามลำดับ

กรณีพระป่าที่เริ่มออกปฏิบัติใหม่ๆ แล้วไปฟังเทศน์ธรรมะป่าของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ก็เช่นเดียวกัน ฟังเทศน์ท่านแล้วไม่เข้าใจ คิดว่านี่ท่านเทศน์อะไรของท่าน เรื่องนี้พระศิษย์หลวงปู่สิม ท่านได้เล่าว่า

“ครั้งหนึ่ง **หลวงปู่ตื้อ** ท่านรับอาราธนานิมนต์มาเทศน์ในงานฉลองสมณศักดิ์พัดยศของ **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ที่ วัดสันติธรรม ท่านเทศน์นานตั้ง ๒ ชั่วโมง ฟังเทศน์แล้วไม่เข้าใจ เลยลุกขึ้น แล้วเดินกลับมานอนในกุฏิ จิตใจมันไม่ยอมรับ เป็นเหมือนกัน อันนี้ผู้ฟังเทศน์ต้องระวัง

การฟังธรรมะภาคปฏิบัติของครูบาอาจารย์แล้ว เกิดความไม่เข้าใจ จงพยายามหลบหลีกไปพิจารณาเสียก่อน อย่ารีบด่วนตำหนิติเตียนครูบาอาจารย์ แต่ถ้าหากท่านเทศน์เลอะเทอะจริงๆ คือนอกเหตุนอกผลตามแนวทางของพระพุทธองค์ การตำหนิก็ไม่มีบาป แต่ถ้าท่านเทศน์ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เราตำหนิท่าน ต้องเป็นบาป

ธรรมะทั้งหลายเป็นของละเอียด ต้องอาศัยการปฏิบัติภาวนา และฟังธรรมอยู่บ่อยๆ จึงจะเข้าใจธรรมที่ท่านเทศน์ได้

ถ้าหากเรายิ่งได้อยู่ใกล้ครูบาอาจารย์ ก็ยิ่งวิเศษมาก ท่านจะได้เทศน์ให้เราฟังทุกวันๆ เช่นเดียวกับอาตมาได้อาศัยนั่งฟังเทศน์หลวงปู่สิมทุกวัน ทั้งเช้าทั้งเย็นตลอดพรรษา จิตเกิดความรู้ความฉลาดในทางธรรมขึ้นมา

ที่ฟังธรรมะของหลวงปู่ตื้อไม่รู้เรื่องน่ะ ก็เพราะเรายังไม่มีพื้นฐาน จึงยืนยันได้ว่า พื้นฐานในการปฏิบัติทางจิต เรื่องพระธรรมกรรมฐานที่เข้าใจได้ ก็เพราะว่าได้พื้นฐานจาก **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ตั้งแต่นั้นมาเลยเข้าใจคำสอนของท่านแจ่มแจ้งขึ้นอีกแยะเลย

นี่เป็นประสบการณ์ในทางธรรมะ ในทางบำเพ็ญภาวนา ด้วยจิตใจมีความเชื่อว่า **กรรมฐานให้ผลมาก คือ ความสงบสุข และก็ได้จริงๆ”**

มีบางคนเหมือนกันไปฟังธรรมคำสอนของหลวงปู่แล้ว จะซุบซิบกันว่า ท่านเอาอะไรมาสอน ไม่เห็นเป็นธรรมเป็นหนทางเลยสักหน่อย นี่แสดงให้รู้ว่า จิตของผู้พูดเช่นนั้นยังไม่เข้าถึงธรรม คือความจริงนั่นเอง เพราะหลวงปู่ท่านเทศน์แบบไม่เคยยกย่องใคร ไม่เคยเทศน์เพื่อเอาใจใคร เทศน์แต่เรื่องที่เป็นความจริงและเป็นปัจจุบันโดยแท้จริง

ตอบเรื่องสวรรค์ในอก นรกในใจ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านไม่เพียงแต่จะเทศนาว่าการเก่งแล้ว ท่านยังตอบปัญหาธรรมเก่ง ดังครั้งหนึ่ง ข้าหลวงเมืองเชียงใหม่ได้กราบอาราธนานิมนต์พระราชาคณะ ๓ รูป เพื่อมากราบถามปัญหาธรรมว่า **"สวรรค์ในอก นรกในใจ มีจริงหรือ"** แต่ก็ไม่มีองค์ไหนตอบได้เป็นที่ถูกใจ เป็นที่เข้าใจ ทำให้หายสงสัยได้

ข้าหลวงเมืองเชียงใหม่จึงได้มอบหมายให้นายอำเภอไปกราบอาราธนานิมนต์ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เข้าไปตอบปัญหาธรรมดังกล่าว โดย หลวงปู่ตื้อ ตอบว่า

"ทำดีไว้ในตัวเป็นสวรรค์ ใจสวรรค์

ทำชั่วไว้ในตัวเป็นนรก ใจนรก

หัวอกคนดีเป็นหัวอกสวรรค์

หัวอกคนบาปเป็นหัวอกนรก

นรกดิบอยู่ในเมืองมนุษย์ คือ หัวใจมนุษย์

สวรรค์ดิบอยู่ในเมืองสวรรค์ คือ หัวใจสวรรค์

สวรรค์ที่ ๑ ไม่ฆ่าสัตว์

สวรรค์ที่ ๒ ไม่หยิบหยองมองลัก

สวรรค์ที่ ๓ ไม่ผิดลูกเมียใคร

สวรรค์ที่ ๔ ไม่ขี้ปด

สวรรค์ที่ ๕ ไม่กินเหล้า

สวรรค์ที่ ๖ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา"

พอท่านเทศน์แจกแจงอย่างนี้แล้ว จึงเป็นที่พอใจ เป็นที่เข้าใจของข้าหลวงเมืองเชียงใหม่เป็นอย่างมาก นับแต่นั้นมา**หลวงปู่ตื้อ**จึงเป็นพระป่าที่มีชื่อเสียงมากองค์หนึ่งในสมัยนั้น

ตอบคำถามเกี่ยวกับนิมิตต่างๆ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านตอบคำถามเกี่ยวกับ นิมิต ความรู้ ความเห็น ตลอดถึงการนั่งสมาธิสู้กับผีต่างๆ

หลวงปู่ตื้อท่านว่า นิมิตมีหลายแบบ นิมิตนะดีก็มีมาก นิมิตหลงก็มีมาก แต่มันจะดีหรือมันจะหลอกนั้น ผู้ภาวนาเป็นมันจะรู้เองหรอก คนที่ถูกนิมิตหลอกก็เพราะภาวนาไม่เป็นมันหลงทางนะ

ก็ถ้านิมิตมันหลอกเอาคนไปกินจริง พระพุทธเจ้า พระสาวกเจ้า ครูอาจารย์ ก็คงเหลือแต่กระดูกเท่านั้นซี

คนฉลาด มีปัญญา นิมิตมาหลอกไม่ได้หรอก คนโง่นั่งเซ่อไม่ลืมหูลืมตาต่างหาก ที่นิมิตพาไปบ้าบอเสียสตินะ ก็สติมันเสียแต่แรกแล้วนะ คนเช่นนั้นน่ะ

นี่**หลวงปู่ตื้อ** จึงพูดว่า คนเราเกิดมามีทุกอย่างในตัว มีธาตุ ๔ ดิน น้ำ ไฟ ลม มีสติมีความดี มีความโง่ มีปัญญา อยู่ในนั้นแหละ เว้นแต่ว่าเรายังไม่ได้ฝึก เราก็ยังไม่รู้ เมื่อได้ฝึกอบรมมีองค์พระพุทโธอยู่ในจิตใจแล้ว สมควรแล้ว ก็จะรู้สิ่งที่ไม่เคยรู้ เห็นในสิ่งที่ไม่เคยเห็น

ที่ว่ารู้ รู้อะไรน่ะ ก็รู้เท่าทันกิเลส คนมีปัญญาต้องรู้อย่างนี้นะ **อย่าไปรู้เรื่องอื่นๆ ยิ่งไปกว่ารู้เท่าทันกิเลส** เห็นน่ะ เห็นอะไร **เห็นหนทางที่จะฆ่าจะดับกิเลส เปิดประตูเข้าพระนิพพานไป** อย่าไปเห็นสิ่งที่เขาไม่อยากให้เห็นนะ อย่าไปเห็นว่าเป็นผัว อย่าไปเห็นว่าเป็นเมียเขามาก่อนในอดีตชาติ เป็นต้น

อย่างนี้ **หลวงปู่ตื้อ** เคยเปรียบเทียบว่า

"มันมองเห็นเลย ผ้าซิ่นของเขานี่ มันเป็นปัญหานี่ มันเป็นทุกข์นี่ มันไม่มีปัญญาหลบนี่มันก็เข้าไหปลาร้าเก่าแหละเว้ย"

นี่แหละพระพุทธเจ้ารู้ชัดว่า พระองค์จะขนหมู่มนุษย์ไปได้ไม่หมด เอาแต่คุณภาพ คือผู้มีปัญญาไปนิพพานได้เป็นส่วนน้อย เหมือนใบไม้ในป่า พระองค์เอาไปได้แค่กำมือเดียวเท่านั้นรู้ไหม ท่านว่าอย่างนี้

นิมิตที่เกิดจากจิตภายในนั้น เราจะต้องฝึกให้เกิดความเห็นที่ถาวร ทำอย่างไร ?

หลวงปู่ตื้อ ท่านให้ข้อคิดดังนี้

"เรื่องสมาธิ เรื่องนิมิต ถ้าหากได้ภาวนาอยู่เสมอๆ ไม่มีตัวอยากจนเกินไป อยากรู้อยากเห็นนะ เป็นตัวกิเลสใหญ่ทีเดียวแหละ"

ยกนิมิตของหลวงปู่มั่นเป็นตัวอย่าง

มีผู้กราบเรียนถาม**หลวงปู่ตื้อ**ว่า "การภาวนาแล้วเกิดนิมิตเห็นสิ่งต่างๆ (นอกจากตาเนื้อเห็น) เป็นไปได้จริงหรือไม่นั้น"

หลวงปู่ตื้อ ท่านได้กล่าวโดยยกนิมิตของหลวงปู่มั่นเอาไว้ ดังนี้

"สมัยที่**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ท่านอยู่ที่วัดป่าบ้านหนองผือ ตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โน้น สมัยก่อนมันเป็นป่าดงพงไพรทั้งนั้น ส่วนหนึ่งก็เป็นทุ่งนาของญาติโยม ทุ่งนาก็ดี ป่าก็ดี เวลานั้นลำบากเรื่องน้ำใช้น้ำอาบมาก

ทีนี้มันมีลำธารอยู่แห่งหนึ่ง ทุกวันหลวงปู่มั่นท่านจะลงไปตักน้ำสรงเสมอๆ พอท่านเดินไปถึงริมลำธารท่านจะถอดรองเท้า แล้วเดินอ้อมไปอีกทางหนึ่ง จึงวกกลับมาตักน้ำสรงตัวท่าน

พอได้สรงน้ำเสร็จ ท่านก็เดินอ้อมไปหยิบรองเท้าแล้วเดินกลับกุฏิไป

หลายๆ ครั้งเข้า พวกชาวบ้านเขาเห็นนี่นะว่า ทำไมหลวงปู่มั่นไปถึงตรงนั้นแล้ว ท่านถอดรองเท้าเดินอ้อมไปอีกทาง ก่อนจะวกมาอาบน้ำสรงน้ำที่ริมธารนั้น

ความจริงท่านเดินตรงไปอีกนิดเดียวก็ถึงลำธารแล้ว ทำไมท่านจะต้องถอดรองเท้าไว้แล้วเดินอ้อมที่ตรงนั้นไป

หลวงปู่มั่น ท่านก็ไม่ได้บอก ไม่ได้เล่าเหตุผลของท่าน ท่านคงทำอยู่อย่างนั้นเป็นประจำอยู่หลายปี จนท่านอาพาธหนัก ต้องช่วยกันแบกหามแคร่ของท่านเดินทางไปวัดป่าสุทธาวาส ในตัวจังหวัดสกลนคร แล้วท่านก็ละสังขารไป

ชาวบ้านหนองผือต่างสงสัยว่า ทำไม**หลวงปู่มั่น**จึงต้องถอดรองเท้าและเดินอ้อมที่ตรงนั้นทุกครั้ง หลังจากหลวงปู่มั่นมรณภาพแล้ว ได้พากันขุดดู ก็พบพระพุทธรูปฝังดินอยู่ ณ สถานที่นั้น จึงได้อัญเชิญขึ้นมาไว้สักการบูชาต่อไป"

แก้ปัญหาการโต้วาที

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นพระศิษย์**หลวงปู่มั่น**อีกองค์หนึ่ง ที่เป็นเลิศทั้งด้านการเทศนาธรรม และ ด้านการตอบแก้ปัญหาธรรม ดังครั้งหนึ่ง ขณะที่ท่านอยู่วัดเจดีย์หลวงญาติโยมแบ่งกันเป็น ๒ ฝ่าย พวกหนึ่งว่าของเก่าดี อีกพวกหนึ่งว่าของใหม่ดี โต้วาทีกันอยู่ยังไม่ยอมลงกัน ฝ่ายชอบของเก่าวิ่งมาหา**หลวงปู่ตื้อ**ให้ไปช่วยแก้ไข ฝ่ายชอบของใหม่มาจากกรุงเทพฯ กับ**สมเด็จพระสังฆราช จวน อุฏฐายี** คนเชียงใหม่จับฉลากได้ฝ่ายของเก่า **หลวงปู่ตื้อ**ไปถึงก็เข้าไปไหว้สมเด็จพระสังฆราช แล้วขอโอกาสชี้แจงว่า ใครว่าของใหม่ดี ใครว่าของเก่าดี ให้รู้ชัดเจน

ทีนี้ท่านก็ยกของเก่าที่ได้จากพ่อจากแม่ ไล่อวัยวะอาการ ๓๒ ออกไป ก็ล้วนแต่ของเก่ามีมาหลายปี ไล่ลำดับจากตัวออกไปหาของข้างนอก พระพุทธรูปเก่า นักบวชตุ๊เฒ่า ถ้วยโถโอชามสังคโลกลายครามทั้งหลาย หากใครว่าของเก่าไม่ดีก็ให้เอาของใหม่มาแทน ประเทศไทยก็ของเก่า โลกนี้ก็ของเก่า หากใครว่าไม่ใช่ของเก่า ให้หนีไปอยู่ประเทศใหม่ ท่านชี้แจงไปทุกแง่ทุกมุม จนสุดท้ายพวกของใหม่ยอมแพ้ ยอมจำนนต่อเหตุผล

อีกคราวหนึ่งก็เรื่อง “พ่อ – แม่ ใครมีคุณกว่ากัน” **หลวงปู่ตื้อ**ก็ออกไปชี้แจงว่า “**มีคุณเท่ากันเสมอกัน พ่อครึ่งแม่ครึ่งจึงเกิดมาเป็นคนได้ หากไม่มีพ่อก็ไม่เป็นคน หากไม่มีแม่ก็ไม่เป็นคน**” สุดท้ายพวกโต้วาทีก็เลิกลากันไปได้

ภาค ๒๐ ปาฏิหาริย์ ๓

ปาฏิหาริย์ทั้ง ๓

ปาฏิหาริย์ สิ่งที่น่าอัศจรรย์ เรื่องที่น่าอัศจรรย์

การกระทำที่ให้บังเกิดผลเป็นอัศจรรย์ มี ๓ อย่างด้วยกัน คือ

๑. อิทธิปาฏิหาริย์ ปาฏิหาริย์ คือ ฤทธิ์ แสดงฤทธิ์ได้เป็นอัศจรรย์ เช่น ล่องหน ดำดิน เหาะเหินเดินฟ้า เป็นต้น

๒. อาเทสนาปาฏิหาริย์ ปาฏิหาริย์ คือ ทายใจได้เป็นอัศจรรย์ เช่น การทายใจ การรอบรู้กระบวนของจิตต์ อ่านความคิดและอุปนิสัยของผู้อื่นได้เป็นอัศจรรย์

๓. อนุสาสนีปาฏิหาริย์ ปาฏิหาริย์ คือ อนุศาสนี คำสอนมีผลจริงเป็นอัศจรรย์ เช่น คำสอนเป็นจริง สอนให้เห็นจริง นำไปปฏิบัติได้ผลสมจริง เป็นอัศจรรย์

ปาฏิหาริย์ใน ๓ อย่างนี้ ข้อสุดท้าย คือ **อนุสาสนีปาฏิหาริย์** ดีเยี่ยมเป็นประเสริฐ พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญ

ปาฏิหาริย์ทั้ง ๓ มีอยู่ในหลักพระพุทธศาสนา ครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าทรงแสดงเอง และในบางโอกาส พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้พระอัครสาวกแสดงปาฏิหาริย์ เช่น ครั้ง**พระสารีบุตร** และ **พระโมคคัลลานะ** กราบทูลลานิพพาน เป็นต้น ในครั้งกึ่งพุทธกาล**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น** และพระศิษย์ เช่น **ท่านพ่อลี หลวงปู่ตื้อ องค์หลวงตาพระมหาบัว** ก็แสดงปาฏิหาริย์ทั้ง ๓ ให้ปรากฏเห็นกันอยู่บ่อยครั้ง แม้ในอนาคตกาลภายภาคหน้า หากยังมีผู้ปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรม ได้บรรลุธรรมและมีอำนาจวาสนาบารมี ก็สามารถแสดงปาฏิหาริย์ทั้ง ๓ นี้ได้

พระโมคคัลลาน์ กับ พระเทวทัต

เรื่องอภิญญา การมีอิทธิฤทธิ์ มีหูทิพย์ ตาทิพย์ การทายใจคนอื่นได้ และ การระลึกชาติได้ จัดเป็นโลกียอภิญญา ไม่ได้เป็นเป้าหมายสูงสุดในทางพระพุทธศาสนา องค์พระบรมศาสดาทรงยกย่องสรรเสริญ การเข้าถึงอริยสัจ การกระทำจิตให้สะอาดบริสุทธิ์ และเข้าถึงพระนิพพานเป็นบรมสุขประเสริฐสุด หากพระสาวกองค์ใดกระทำจิตให้สะอาดบริสุทธิ์ และมีอภิญญาครบทั้ง ๖

ด้วยแล้ว คือ ได้อาสวักขยญาณ อันเป็นโลกุตตรอภิญญา ก็จะได้รับการยกย่องสรรเสริญ ดังเรื่องของพระโมคคัลลาน์ กับ พระเทวทัต ดังนี้

ในครั้งพุทธกาล **พระโมคคัลลาน์** เป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้าย ที่ได้รับการยกย่องจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเป็นเอตทัคคะในทางมีฤทธิ์มาก ท่านได้ปฏิบัติบำเพ็ญสมถะ–วิปัสสนากรรมฐาน จนได้คุณธรรมวิเศษบรรลุอริยธรรมขั้นสูงสุดเป็นพระอรหันต์ พร้อมด้วยปฏิสัมภิทาญาณและอภิญญา ๖

ส่วน**พระเทวทัต** เป็นพระสงฆ์สาวกที่บำเพ็ญจนได้โลกียอภิญญา แต่ยังไม่ได้คุณธรรมวิเศษแม้ขั้นพระโสดา พระเทวทัตเป็นเพียงพระปุถุชน ที่แสดงฤทธิ์ เหาะเหินเดินอากาศได้ ล่องหนหายตัวได้ ฯลฯ แต่มีกิเลสเต็มหัวใจ

พระโมคคัลลาน์ ด้วยใจที่บริสุทธิ์และมีอภิญญา ๖ ท่านได้เป็นกำลังสำคัญในการประกาศเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยท่านใช้ฤทธิ์ให้เป็นประโยชน์ในการทรมานผู้ที่ยังไม่ศรัทธานับถือให้หันกลับมาศรัทธานับถือ และเป็นสื่อให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว กับพ่อแม่ญาติพี่น้องจะได้บำเพ็ญบุญอุทิศไปให้ ฯลฯ แม้ที่สุดก่อนที่ท่านจะเข้าสู่อนุปาทิเสสนิพพาน ท่านต้องเสวยวิบากกรรมจากคนลัทธิอื่นมากลุ้มรุมทุบฆ่าท่าน ทำให้ท่านถึงแก่มรณกรรมและร่างกายของท่านก็แหลกเหลว ท่านก็ใช้ฤทธิ์ประสานกายแล้วเหาะไปกราบทูลลานิพพาน องค์พระบรมศาสดาก็ทรงประทานอนุญาตและให้พระโมคคัลลาน์แสดงฤทธิ์ได้อย่างเต็มที่เป็นครั้งสุดท้ายก่อนเข้าสู่พระนิพพาน อันเป็นการแสดงถึงคุณธรรมวิเศษของท่านผู้มีจิตบริสุทธิ์นั้นสามารถรักษาอภิญญาไม่ให้เสื่อมได้

ส่วน**พระเทวทัต** ด้วยใจที่เต็มไปด้วยกิเลสโสมม แม้มีโลกียอภิญญา แต่เพราะกิเลสครอบงำ พระเทวทัตจึงมีความมักใหญ่ใฝ่สูงคิดปกครองสงฆ์ เป็นกำลังสำคัญในการทำลายพระพุทธศาสนา ก่อให้เกิดสังฆเภทเดือดร้อนไปทั่วสังฆมณฑล โดยท่านใช้ฤทธิ์ในทางที่ผิด จนองค์พระบรมศาสดาทรงสลดสังเวชสะเทือนพระทัยต่อการกระทำอันเลวร้ายของพระเทวทัตเป็นที่สุด และทรงเปล่งพระวาจาขึ้นว่า

สุกรานิ อสาธูนิ อตฺตโน อหิตานิ จ,

ยํ เว หิตญฺจ สาธุญฺจ ตํ เว ปรมทุกฺกรํ.

สิ่งที่เลวร้ายทั้งหลาย ทั้งไม่เป็นประโยชน์แก่ตน และไม่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วย สัตว์ที่ชั่วช้าลามกทำได้ง่าย ส่วนกรรมใด งานการใดที่เป็นประโยชน์แก่โลก แก่ตนด้วย แก่ผู้อื่นด้วย ดีด้วย งานนั้นสัตว์ประเภทนี้ทำได้ยากอย่างยิ่ง

ในที่สุดโลกียอภิญญาของพระเทวทัตเสื่อมหมด ภายหลังพระเทวทัตสำนึกผิด จะมากราบทูลขอขมาต่อพระพุทธเจ้า แต่เข้าไม่ถึง เพราะถูกธรณีสูบจมหายหน้าวัดพระเชตวัน พระเทวทัตตายลงไปเสวยวิบากกรรมในอเวจีมหานรก อันเป็นการแสดงถึงโลกียอภิญญาเสื่อมได้ เพราะกิเลสนั้นทำให้เสื่อมหมด

ท่านเป็นเลิศในปาฏิหาริย์ทั้ง ๓

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นเลิศในปาฏิหาริย์ทั้ง ๓ คือ **ท่านเก่งทั้งฤทธิ์ อภิญญา และเก่งทางเทศน์สั่งสอน** ในบรรดาศิษย์ของ**หลวงปู่มั่น** พระที่มีฤทธิ์มาก คือ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** และ**ท่านพ่อลี ธมฺมธโร** วัดอโศการาม

สมัยที่**หลวงปู่มั่น**อยู่เชียงใหม่ **หลวงปู่ตื้อ**ก็อยู่ในสำนักเดียวกับท่าน อาจอยู่ป่าหรือที่ไหนสักแห่ง ขณะนั้นพระ ๔ – ๕ รูป กำลังย้อมจีวร กำลังต้มแก่นขนุนจนน้ำเดือดพล่าน **หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็อยู่ที่นั่นด้วย มีพระรูปหนึ่งถามว่า **"เขาว่าท่านตื้อมีฤทธิ์อย่างไร"** **หลวงปู่ตื้อ**ได้ฟังดังนั้นจึงล้วงมือลงไปในหม้อน้ำที่กำลังเดือดพล่าน แต่มือท่านไม่เป็นอะไร

อีกคราวหนึ่งเป็นช่วงฤดูหนาว พระภิกษุนั้นผิงไฟแก้หนาวกันอยู่ เพราะทางเชียงใหม่โดยเฉพาะตอนบนยอดดอยนั้น จะหนาวเหน็บขนาดไหน คงไม่ต้องบรรยาย ขณะนั้น**หลวงปู่ตื้อ**และเพื่อนกำลังเหลาซี่กลด มีหลายท่านเห็น**หลวงปู่ตื้อ**ยื่นแข้งใส่เข้าไปในเปลวไฟ ไฟไหม้เฉพาะขนหน้าแข้งท่าน เหตุเพราะขนหน้าแข้งท่านยาวรุงรังเกินไป ท่านรำคาญ จะโกนก็เสียเวลา เลยเผาไฟทั้งแข้ง แต่แข้งท่านก็ไม่เป็นอะไร เรียกว่าท่านสามารถบังคับได้ว่าให้ไฟไหม้ส่วนไหนก็ได้

เรื่องนี้ **หลวงปู่หนูบาล จนฺทปญฺโญ** ท่านบอกว่า "ได้ยิน **หลวงปู่เทสก์ หลวงปู่ฝั้น และหลวงปู่แหวน** เป็นผู้เล่า" เพราะท่านเหล่านั้นเป็นสหธรรมิกรุ่นราวคราวเดียวกัน คือเป็นศิษย์ผู้ใหญ่ของ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ที่ได้ติดตามหลวงปู่มั่นขึ้นเชียงใหม่

สำหรับในเรื่องการรู้วาระจิต การทายใจ ตลอดการแสดงธรรม การตอบปัญหาธรรมเป็นปาฏิหาริย์ ก็เป็นที่ยอมรับในเพื่อนสหธรรมิกและบรรดาศิษย์ว่า **หลวงปู่ตื้อ**ท่านเป็นพระอรหันต์อีกองค์หนึ่งที่มีความเป็นเลิศในปาฏิหาริย์ทั้ง ๓

องค์หลวงตาพระมหาบัว ท่านได้แสดงถึงเรื่องปาฏิหาริย์ในทางพระพุทธศาสนา โดยยกตัวอย่าง พระสารีบุตร และ พระโมคคัลลานะ ขณะมากราบทูลลานิพพาน ไว้ดังนี้

“**พระสารีบุตร** มาทูลลาเข้าสู่นิพพาน เวลาพระองค์ทรงรับสั่ง “แล้วแต่กาลอันควรของเธอเถิด แต่ก่อนที่เธอจะไปจากที่นี่เพื่อจะไปนิพพาน ให้แสดงธรรมให้พวกน้องๆ ทั้งหลายของเธอฟังเสียก่อน” นี่ในพระเชตวันนะ

นั่น**พระสารีบุตร**ทราบแล้ว พระองค์แย้มเพียงเท่านั้นว่า ให้แสดงเต็มเม็ดเต็มหน่วยเต็มที่เต็มฐานในวาระสุดท้าย มีฤทธาศักดานุภาพขนาดไหน เอ้า ! แสดงเต็มที่ทั้งทางด้านอรรถด้านธรรมการให้โอวาทสั่งสอนและอิทธิปาฏิหาริย์ แสดงทั้งสองอย่าง

อิทธิปาฏิหาริย์ก็แสดง **อนุสาสนีปาฏิหาริยะ**ก็แสดงเต็มที่ แล้วก็ทูลลาไปและทรงเปิดโอกาสด้วยว่าพระภิกษุสามเณรในวัดนี้ อยากจะตามส่ง**พระสารีบุตร**พี่ชายของพวกเธอทั้งหลายก็ให้ไปได้ตามอัธยาศัย คือองค์ใดต้องการไปก็ให้ไปได้ตามอัธยาศัย พระเณรหลั่งไหลตามไปตั้ง ๕๐๐ ไปสู่สถานที่นิพพาน คือ ห้องประสูติ ห้องเกิดนั่นแหละ ท่านจะไปนิพพานที่นั่น

นี่เราก็ได้พูดไปถึงโน้น แต่จุดสำคัญเราหมายเอาตรงที่ว่า เวลา**พระสารีบุตร**มาทูลลาเข้าสู่นิพพาน พระองค์ไม่ทรงคัดค้านว่าให้รอเสียก่อน เพราะจะเป็นการส่งเสริมวัฏจักรแล้วขัดความจริงเออ นิพพานเสียก็เหมือนกับซ้ำเติมไปอีก ซึ่งขัดต่อความจริงเหมือนกัน จึงมอบให้ตามเวลาของท่านตามแต่กาลเวลาของเธอเถิด กาลอันควรนั่นฟังซิ ตามแต่กาลอันควรของเธอเถิด

เวลา**พระโมคคัลลาน์**มาทูลลาเข้าสู่นิพพาน ก็ดูเหมือนห่างกัน ๗ วันเท่านั้น ก็แบบเดียวกันอีก ทรงแสดงแบบเดียวกัน แล้วก็เปิดประตูพระเชตวันโล่งไว้เลย นี่คือพี่ชายของเธอทั้งหลาย...ก็บอกเลยอย่างนั้นแหละ แล้วก็ให้**พระโมคคัลลาน์**แสดงธรรมให้น้องๆ ทั้งหลายฟังในวาระสุดท้าย

พระโมคคัลลาน์ก็ฉลาดแหลมคมมากเช่นเดียวกัน นี่แสดงว่าพระพุทธเจ้าทรงเปิดโอกาสให้ทุกแง่ทุกมุมแล้วเวลานี้ ก็แสดงทั้ง**อิทธิปาฏิหาริยะ** และ**อนุสาสนีปาฏิหาริยะ** คือ การแนะนำพร่ำสอนให้เห็นอรรถเห็นธรรม ให้เข้าใจตามหลักความจริงทั้งหลาย และแสดงอิทธิปาฏิหาริย์เหาะเหินเดินฟ้ายังไงล่ะ **พระโมคคัลลาน์** เหาะขึ้นไปชั่วลำตาลแล้วลงมา แล้วเหาะขึ้นไปแล้วลงมาแสดงธรรมแล้วเหาะขึ้นไปเอาเต็มที่เลย แล้วเวลาจะปรินิพพานก็ไปปรินิพพานที่พวกโจรเขาฆ่านั่นแหละ นี่ก็ทรงเปิดประตูพระเชตวันเลย พระภิกษุสามเณรองค์ไหนที่ต้องการไปส่งพี่ชายของเธอทั้งหลายก็ให้ไปตามอัธยาศัย เปิดโอกาสให้เลย”

เทศน์บารมี ๑๐ ทัศของพระพุทธเจ้า พระสมณโคดม

เทศน์การสร้างพระบารมี ๑๐ ทัศของพระพุทธเจ้า **พระสมณโคดม** พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน เพราะ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านมีอภิญญา ๖ จึงได้เทศนาแสดงถึงสถานที่ต่างๆ ที่พระพุทธองค์ได้เสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ไว้อย่างพิสดาร รวมทั้งเทศนายืนยันพระสิทธัตถะราชกุมาร เมื่อประสูติแล้ว ทรงพระดำเนินได้ ๗ ก้าวทันที เพราะจากการสร้างพระบารมี ดังนี้

“**ทานบารมี พระเวสสันดร** อยู่นครจำปาศักดิ์ ทานลูก ทานเมีย ทานช้าง เขาไล่หนีไปอยู่ป่า ทานชาลี – กัณหา ทานพระนางมัทรี ตายแล้วเกิดใหม่

ศีลบารมี พระภูริทัตต์ พญานาคเผือก เกิดขึ้นจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอจอมทอง ภูริทัตต์จำศีล นาคเผือก ตายเหมือนกันน่ะ จิตไม่ตาย

เนกขัมมบารมี พระเตมีย์ใบ้ พรหมโลก เมืองลังกา ออกบวช ไม่มีเมีย ตายแล้วเกิดอีก

ปัญญาบารมี พระมโหสถ กรุงเทวทหะ มีเมีย มีลูก ๔ หญิง ๒ ชาย ๒ ตายอีก

วิริยบารมี พระมหาชนก ตกน้ำ เป็นไทเงี้ยว มีเมียอย่างมนุษย์ มีลูก ๔ คน ตายอีก

ขันติบารมี พระจันทกุมาร ไม่มีเมีย ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน ก็ตายอีก

สัจจบารมี พระวิทูรบัณฑิต กรุงสุโขทัย อันนี้ก็บ่มี (ไม่มี) เมีย ตายอีก

อธิษฐานบารมี พระเนมิราช ลูกพระเจ้าบุปผาวดีมหานครเมืองอังวะ ขันธ์จะขาด ฆ่าก็บ่ (ไม่) ตาย พระอินทร์มาช่วย ตายอีกนั่นแล้ว

เมตตาบารมี พระสุวรรณสาม มอญเมืองหงสา อิสรบัญฑิต มีเมีย ตายจากนั้นไปพรหมโลก

อุเปกขาบารมี พระพรหมนารท กรุงกบิลพัสดุ์ นี่ล่ะ หัวใจศาสนา

พรหมองค์ที่หนึ่ง **พระเจ้าสุทโธทนะ** พรหมองค์ที่สอง **พระเจ้าสิริมหามายา** ลงมาเกิดเมืองกบิลพัสดุ์ **พระเจ้าพิมพิสาร**อยู่ด้วยกัน มหาพรหมลงมาเกิด เป็นลูกของพระเจ้าจักรพรรดิเกิดมาแล้วน่ะ เดือน ๖ เพ็ญ วันพุธ คุณยายไปสวนดอกไม้ คลอดพระราชบุตรเสด็จเจ็ดก้าวตืน ปราชญ์ไทยว่าเสด็จเจ็ดพระนคร ไม่ใช่ทั้งนั้น

ทานบารมีเป็นทานที่หนึ่ง อานิสงส์เวสสันดร ศีลที่สอง เนกขัมมะที่สาม ปัญญาที่สี่ วิริยะที่ห้า ขันติที่หก สัจจะที่เจ็ด เสด็จเจ็ดก้าวตีน”

เรื่องกราบสรีระศพพระมหากัสสปะ

เรื่องสรีระศพของ**พระมหากัสสปะเถรเจ้า** พระอรหันตสาวกองค์สำคัญที่เป็นเอตทัคคะเลิศทางด้านธุดงควัตรของ**พระพุทธเจ้าสมณโคดม** พระพุทธเจ้าองค์ที่ ๔ ของภัทรกัปนี้ ที่ยังรอการถวายพระเพลิงบนฝ่าพระหัตถ์ของ**พระศรีอริยเมตไตรย** พระพุทธเจ้าองค์ที่ ๕ ของภัทรกัปนี้ ซึ่งจะมาตรัสรู้ในอนาคตกาลอีกยาวไกลแสนไกลนั้น เป็นตำนานเรื่องจริง เรื่องอัศจรรย์ลี้ลับอีกเรื่องหนึ่ง ที่พ่อแม่ครูอาจารย์สาย**ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** ได้กล่าวยืนยันว่าเป็นเรื่องจริง เช่น **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** รวมทั้ง**หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** ซึ่งหลวงตาท่านได้เทศน์ไว้ ดังนี้

“... **พระกัสสปะ** ในตำรายังบอกไว้ว่ายังไม่ได้เผา ศพพระกัสสปะนี่ ท่านมีกรรมอะไรๆ เกี่ยวโยงกับ**พระอริยเมตไตรย** ดูว่าพระอริยเมตไตรยจะเอาอัฐิของพระกัสสปะมาเผาที่ฝ่าพระหัตถ์เลยว่างั้นใช่ไหม ในปฐมสมโพธิ เราอ่านนานแล้วมันลืม เหล่านี้ผ่านมาหมดแล้วแต่มันลืม ท่านมีกรรมเกี่ยวโยงกัน พระกัสสปะเป็นช้างบอกนอนสอนง่ายทุกอย่างๆ ท่านก็อยากชมเชยช้างตัวเองว่างั้นใช่ไหม แล้วได้ยินไปถึงหูพระราชา พระราชาก็พระราชาเทวทัต เรียกเข้ามาเฝ้าช้างเธอนั้นบอกนอนสอนง่ายทุกอย่างได้หมดใช่ไหม ใช่ บอกเลย ถ้างั้นบอกให้จับเหล็กแดงได้ไหม ได้ สั่งทำอะไรได้อย่างนั้นๆ พระราชาก็เลยสั่งเผาเหล็กแดงให้ช้างจับ ดูซิน่ะ

เจ้าของช้างก็เลยน้ำตาร่วง มาพูดให้ช้างฟังให้ช้างตัดสินใจเอง เพราะความรักช้างบอกอะไรได้อย่างนั้น เลยมาเล่าให้ช้างฟัง “เอ๊อ ! เราได้ผิดพลาดไปแล้ว ไปหาพระราชาก็เพราะความดีของเธอนั่นแหละ ว่าอะไรๆ ไม่เคยขัดเคยแย้ง ทำตามหมดทุกอย่าง พระราชาก็มารับสั่งถามเราว่าให้จับเหล็กแดงได้ไหม ก็บอกว่าได้” ให้ฝืนนี้ไม่ฝืน มาเล่าให้ช้างฟัง “ถ้าหากว่าเธอไม่จับเราก็คอขาด ถ้าจับเธอก็ตาย เราก็ยังอยู่ ให้เธอเลือกเอา” บอกให้ช้างเลือก ช้างเลือกทางจับนั่นเห็นไหม เพราะรักนายเข้าใจเหรอ จับเหล็กแดงก็เลยตาย เรื่องราวเป็นอย่างนั้น

ดูว่า**พระกัสสปะ**นี้ยังไม่ได้เผาศพนะ อยู่ในเขาสามลูก วิสัยของธรรม ใครจะไปคาดไม่ได้นะ พระพุทธเจ้ารื้อฟื้นขึ้นมาจากความจริงทั้งนั้น เป็นวิสัยของธรรม เราจะไปคาดด้นเดาด้วยอำนาจของคลังกิเลสนี้ไม่ได้ **พระกัสสปะเวลานี้ก็ยังไม่ได้เผาศพ** มันเกี่ยวโยงกันกับพระศรีอริยเมตไตรยที่ให้ช้างจับเหล็กแดง แล้วพระอริยเมตไตรยจะเอาอัฐิของพระกัสสปะมาเผาที่ฝ่าพระหัตถ์แก้กันที่ให้ช้างจับเหล็กแดง มีอย่างนั้นในหนังสือปฐมสมโพธิ”

สำหรับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้เล่าเรื่องที่ท่านไปกราบสรีระศพพระมหากัสสปะไว้ดังนี้

"พระอรหันต์ในเมืองไทยของเรา เอหิภิกขุ ๕๐๐ พระองค์ แต่ยัง ๒ พระองค์ **อุตตระรัสสี อัตถะทีรัสสี** จังหวัดเชียงตุง เมืองฟ้าหยาด ยังไม่ทันถวายพระเพลิง ต่อเมื่อพระอริยเมตไตรยมาจะถวายพระเพลิง

หนึ่ง **พระกัสสปะ**อยู่ที่ภุกิ่ง เดี๋ยวนี้เวลานี้ ฝรั่งเศสเรียกว่าเนปาล นั่น เปลี่ยนไป เดิมทีเมืองภุกิ่งอยู่เนปาล นั่น องค์นั้นก็ยัง จังหวัดเชียงตุงนี้ ยังมี ๓ องค์

ขอโทษ ขอกราบ ขอไหว้ เจ้าปู่เจ้าตา กัสสปะที่อยู่เมืองภุกิ่งนั้น **ข้าพเจ้าได้ไปกราบไปไหว้แล้ว แต่ขอโทษขอกรรม แต่ขันธ์บ่ได้ไปน่ะ**

เจ้าคุณปู่ เจ้าคุณตา สมเด็จสังฆราช ว่าใจพาไปก็ไม่ใช่ เรียกว่า ธรรม ไปที่หนึ่ง ไปปันศีลให้ยายขาวผู้บังบน (บังบด) นายดวงคำเข้าไม่ได้ เวลานั้นกลางพรรษา เทพยักษ์ไม่เปิด อยู่มาได้ ๓ ปี ไปได้ ผู้มามีบุญนี้ เรียกว่า นายแก้วมณี

ไปถึงแล้ว นั่นล่ะ นายแก้วมณีว่า ได้ถามว่า "นาย นายทำยังไง ?"

"ขอโทษ ท่านอาจารย์ถือพุทโธหรือ ?"

"ครับ"

"ก้มศีรษะว่าพุทโธจั๊ก (สัก) ที" นั่น

เอาใส่ไขออก นี้ตาม ตามนิมิต ว่าฝันก็ไม่ใช่ ว่าไม่ฝันก็ไม่ใช่ ตั้งพุทโธ ๗ ที เอาศีรษะใส่ไขออก ฟีบลูกตา แต่เข้าไปทางตีน เอาหัวเข่าย่าง (เดิน) เดินมาถึงหัว

มาถึงหัวแล้ว นอนขวางพระอาทิตย์ นั่น นี่ล่ะ ยาวประมาณสัก ๕ ศอก เตียงสูงประมาณศอกหนึ่ง แล้วมีเพชรอย่างลูกตีหย่อนลงมา แจ้งหมด ไม่มีปิดผ้า เอาผ้าห่มเอา ตีนเห็นอยู่ มือนอนซบหน้าอกอยู่ งามที่สุด เขี้ยวก็ไม่หล่อน (ไม่โยก – หรือไม่หลุด) ได้กราบได้ไหว้ ขอโทษจนเอาจมูกดม ไม่มีหอม ไม่มีเหม็น

เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็กราบ ๓ ที กราบ ๓ ทีก็ออกมา ออกมาทางเก่า พอออกแล้วประตูเลื่อน กึ๊ก ! สะดุ้ง ! นอนอยู่สิ นี่ จะว่าฝันก็ไม่ใช่ พอกึ๊ก สะดุ้ง ! นอนอยู่ในขันธ์สิ

นี่แหละ ใครจะว่าข้าพเจ้าเป็นคนปดก็เป็นหน้าที่ จะว่าข้าพเจ้าขี้ปดก็เป็นหน้าที่ นี้ความจริงของข้าพเจ้าได้ทำความดีมาอย่างนี้ ขอถวายคำอันนี้ ใครวินิจฉัยอันนี้ วินิจฉัยไปเถอะ จนตายก็ไม่รู้ หมื่นชาติก็ไม่รู้ ถ้าแม้อานิสงส์ที่เจริญพุทโธให้ผล เป็นนิสัยพระนิพพาน ย่อมเห็น

เอตํ พุทฺธาน สาสนนฺตีติฯ

เอ้า ! ซำนี่ล่ะ (เท่านี้ล่ะ)"

และ**หลวงปู่ตื้อ**ได้เล่าเรื่องกราบสรีระศพพระมหากัสสปะให้หลวงปู่จามฟังว่า

"ผู้ข้าฯ ก็ไปมาแล้วล่ะ ท่านจามเอ๊ย ไปกราบไหว้มาแล้ว ที่ตั้งศพพระมหากัสสปเถระ วงนอกภูเขา ๗ ลูก ต่อๆ กันเป็นวงภูเขา วงในมีภูเขา ๓ ลูกซ้อนเหลื่อมกัน อยู่ตรงกลางลึกใต้พื้นภูเขา ๓ ลูกนั้นแหละที่ศพพระมหากัสสปเถระตั้งอยู่ หันหัวไปตะวันออก เอาเท้าไปตะวันตก มีเทพยักษ์รักษาอยู่นอกด่าน ๑ ด่าน ๒ พวกเทวดากับพวกนาค ด่านสุดท้ายเป็นพวกเทพครุฑรักษาอยู่อย่างใกล้ชิด เขาจะรักษาไว้จนกว่าศาสนายุคของพระศรีอารย์จะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว เตโชธาตุของท่านจะเผาศพของท่านเอง ?"

ญาณหยั่งรู้หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

ที่อยู่ของมนุษย์ หรือ มนุสสภูมิ นั้นอยู่บนพื้นดิน (หรือเรียกว่า ดาวเคราะห์) ลอยอยู่กลางอากาศในระดับเดียวกับไหล่เขาพระสุเมรุ (เขาสิเนรุ) ตั้งอยู่ในทิศทั้ง ๔ ของเขาพระสุเมรุ ซึ่งเป็นแกนกลางของจักรวาล (หรือทางวิทยาศาสตร์ปัจจุบันเรียกว่า กาแล็กซี) ผืนแผ่นดินใหญ่ (ดาวเคราะห์) ทั้ง ๔ ที่ลอยอยู่ในทิศทั้ง ๔ เรียกว่า "ทวีป" มีชื่อและที่ตั้ง ดังนี้

ปุพพวิเทหทวีป ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเขาพระสุเมรุ

อมรโคยานทวีป (อปรโคยานทวีป) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเขาพระสุเมรุ

ชมพูทวีป (โลกมนุษย์ที่เราอยู่) ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเขาพระสุเมรุ

อุตรกุรุทวีป ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเขาพระสุเมรุ

ทวีปใหญ่ทั้ง ๔ นี้ มี ๓ ทวีปตั้งอยู่นอกโลกใบนี้ โดยมีหลักฐานยืนยันจากพระไตรปิฎกและจากคำบอกเล่าของพ่อแม่ครูอาจารย์ว่ามีจริง ดังนี้

ในครั้งพุทธกาล **พระโมคคัลลานะ** พระอรหันต์ผู้เป็นเอตทัคคะด้านฤทธิ์ ได้กราบทูลขอพระพุทธเจ้าไปบิณฑบาตที่**อุตรกุรุทวีป** ในครั้งกึ่งพุทธกาล **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พระอรหันต์ศิษย์หลวงปู่มั่น ผู้เป็นเลิศด้านฤทธิ์ ท่านได้บอกกับพระศิษย์ว่า **"อมรโคยานทวีป ท่านเคยไปเห็นอยู่"**

ทวีปใหญ่ทั้ง ๔ เราทุกคนไปเกิดไปตายมาแล้ว เขาก็เป็นมนุษย์เหมือนกันกับเรา แต่การบำเพ็ญบารมีนั้นทำได้มากเฉพาะในโลก**ชมพูทวีป** คือ โลกของเรานี้เอง

ชมพูทวีป เป็นทวีปเดียวใน ๔ ทวีป ที่พระโพธิสัตว์ทั้งหลายเลือกลงมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เพราะอายุขัยของมนุษย์ในชมพูทวีปมีกำหนดไม่แน่นอน มนุษย์ในชมพูทวีปนี้จึงไม่ประมาทมากนัก พอที่พระพุทธเจ้าจะแสดงพระธรรมเทศนาสั่งสอนให้ตรัสรู้ตามได้ ซึ่งแตกต่างจากมนุษย์ในทวีปอื่นที่เหลืออีก ๓ ทวีป คือ

มนุษย์ใน**ปุพพวิเทหทวีป** มีอายุยืนได้ ๑๐๐ ปีจึงตาย

มนุษย์ใน**อมรโคยานทวีป** มีอายุยืนได้ ๔๐๐ ปีจึงตาย

มนุษย์ใน**อุตรกุรุทวีป** มีอายุยืนได้ ๑,๐๐๐ ปีจึงตาย

และเหตุที่มนุษย์ทั้ง ๓ ทวีปนี้ มีอายุยืนและมีกำหนดแน่นอนเพราะมนุษย์ทั้งหลายมีปกติรักษาศีล ๕ อยู่เสมอ

อุตรกุรุทวีป **พระโมคคัลลานะเถระ** พระอัครสาวกเบื้องซ้าย และเป็นเอตทัคคะด้านฤทธิ์เคยกราบทูลขอพระพุทธเจ้าไปบิณฑบาตที่ทวีปนี้ ดังปรากฏในพระไตรปิฎก ดังนี้

พระมหาโมคคัลลานะเปล่งสีหนาท

"[๖] ครั้งนั้น ท่านพระมหาโมคคัลลานะเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค ถวายบังคมแล้วนั่ง

ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ได้กราบทูลคำนี้แด่พระผู้มีพระภาคว่า พระพุทธเจ้าข้า บัดนี้เมืองเวรัญชา มีภิกษาหารน้อย ประชาชนหาเลี้ยงชีพฝืดเคือง มีกระดูกคนตายขาวเกลื่อน ต้องมีสลากซื้ออาหาร ภิกษุสงฆ์จะยังอัตภาพให้เป็นไปด้วยการถือบาตรแสวงหา ก็ทำไม่ได้ง่าย พระพุทธเจ้าข้า

พื้นเบื้องล่างแห่งแผ่นดินผืนใหญ่นี้สมบูรณ์ มีรสอันโอชา เหมือนน้ำผึ้งหวี่ที่ไม่มีตัวอ่อน ฉะนั้น ขอประทานพระวโรกาส ข้าพระพุทธเจ้าจะพึงพลิกแผ่นดิน ภิกษุทั้งหลายจักได้ฉันง้วนดินพระพุทธเจ้าข้า.

พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรโมคคัลลานะ ก็สัตว์ผู้อาศัยแผ่นดินเล่า เธอจะทำอย่างไรแก่สัตว์เหล่านั้น ?

ม. ข้าพระพุทธเจ้าจักนิรมิตฝ่ามือข้างหนึ่งให้เป็นดุจแผ่นดินใหญ่ ยังสัตว์ผู้อาศัยแผ่นดินเหล่านั้นให้ไปอยู่ในฝ่ามือนั้น จักพลิกแผ่นดินด้วยมืออีกข้างหนึ่ง พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. อย่าเลย โมคคัลลานะ การพลิกแผ่นดิน เธออย่าพอใจเลย สัตว์ทั้งหลายจะพึงได้รับผลตรงกันข้าม.

ม. ขอประทานพระวโรกาส ขอภิกษุสงฆ์ทั้งหมด พึงไปบิณฑบาตใน**อุตรกุรุทวีป** พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็ภิกษุผู้ไม่มีฤทธิ์เล่า เธอจักทำอย่างไรแก่ภิกษุเหล่านั้น ?

ม. ข้าพระพุทธเจ้าจักทำให้ภิกษุทั้งหมดไปได้ พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. อย่าเลย โมคคัลลานะ การที่ภิกษุสงฆ์ทั้งหมดไปบิณฑบาตถึงอุตรกุรุทวีป เธออย่าพอใจเลย.”

หลวงปู่ตื้อกับรูปพระเจ้าแผ่นดิน

พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต พระอรหันต์ที่เป็นแม่ทัพธรรม มีลูกศิษย์ลูกหามากมายที่ไปปฏิบัติธรรมกับท่าน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม วัดป่าอรัญญวิเวก ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ก็เป็นอีกท่านหนึ่ง เช่นเดียวกับ**หลวงปู่ขาว อนาลโย** แต่**หลวงปู่ตื้อ**จะดุหน่อย

ลูกศิษย์ของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เล่าให้ฟังว่า วันนั้นมีคุณนายและบริวารมากราบเยี่ยม **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** แล้วเรียนถามถึงบ้านที่จะขาย ยังขายไม่ได้สักที ได้เที่ยวบนเจ้าบนวัดไปทั่ว ก็ยังขายไมได้ มีแต่คนต่อรองราคา หลังๆ มาต่ออีกก็บอกตกลงไป พอให้ราคาที่ต่อ กลับไม่มาซื้อ หนูอยากขายเหลือเกิน รอมาเป็นปีแล้วเจ้าค่ะ

หลวงปู่มองหน้าคุณนายเจ้าทุกข์ แล้วตอบว่า “ที่ดินนั่นไม่ใช่ของเอ็งสักหน่อย ของแฟนเอ็งไม่ใช่เหรอ ?”

“เจ้าค่ะ ของสามีข้าน้อยเจ้าค่ะ”

"เออ ! มันต้องให้เจ้าของเขาบนเอง ของใครของมัน แต่มันเป็นฝรั่ง มันจะเชื่อหรือ ?"

ถึงตอนนี้ คุณนายและพวกที่มาด้วย ต่างงงและตื่นเต้น อุทานออกมาว่า "หลวงปู่รู้ได้ไงคะ ว่าแฟนหนูเป็นฝรั่ง"

"อ้าว ! แค่นี้ไม่รู้แล้วจะเป็นพระให้เขากราบไหว้ได้รึ ไป...ไปบอกแฟนเอ็งให้เขาไปทำพิธี เอาเอง ทำแทนกันไม่ได้"

คุณนายฝรั่งจึงกลับไปอย่างมีความหวัง อีกหนึ่งเดือนต่อมา เข้ามารายงานหลวงปู่อีก เล่าว่า "หนูทำตามหลวงปู่แล้ว คือให้ฝรั่งไปไหว้ ไปทำบุญที่พระธาตุ แล้วบนด้วย แต่ยังไม่มีคน มาซื้อเลยค่ะ ยังเงียบอยู่เลยค่ะ"

หลวงปู่มองหน้า แล้วเอ็ดเสียงค่อนข้างดังว่า "เป็นคนต่างชาติ แล้วมาหากินที่เมืองไทย ก็ต้องให้ความเคารพเจ้าของแผ่นดินเขา บ้านออกใหญ่โตติดรูปก็เยอะ แต่มีรูปผู้หญิงแก้ผ้าทั้งนั้น แล้วมันจะไม่ซวยได้ไง เจ้าที่เจ้าทางเขาเห็นก็หนีแล้ว ไม่รู้จักเอารูปเจ้าของแผ่นดินมาติด มากราบไหว้ แล้วแบบนี้มันจะเจริญได้อย่างไร อยู่ไปก็มีแต่ฉิบหายหมด เพราะเงินทองที่ได้กำไรมา ไม่เคยเสียภาษีเข้าหลวงเลย ไป...กลับไป แก้ไขใหม่" คราวนี้หลวงปู่เทศน์ยาวเลย

"แล้วรูปเจ้าของแผ่นดินคือใครคะ ?"

"อ้าว...ไอ้โง่ ก็**ในหลวง**ไง ยังไม่รู้อีกเรอะ ผัวเอ็งไม่รู้ไม่เป็นไร เพราะเป็นฝรั่งหัวแดง แต่เอ็งน่าจะรู้นะว่า ใครคือเจ้าของแผ่นดินนี้ นังนี่โง่จริงโว้ย" แล้วคุณนายก็กราบลาไป แต่ยังไม่ทัน ได้ลงจากศาลา ก็คลานมาถามหลวงปู่อีกถามว่า "แล้วต้องนำรูปในหลวง ไปทำพิธีตรงที่ดิน ที่จะขายหรือเปล่าเจ้าคะ"

"เออ ! ต้องนำไปด้วย ไปบอกกล่าวที่นั่น เจ้าที่เจ้าทางเขาจะได้เปิดทางให้ เอาอย่างงี้ ไปตามโยมผัน ให้เขาไปเป็นผู้ทำพิธีแล้วจะดี" ไปอีก ๑๐ กว่าวัน คุณนายฝรั่งมาหาหลวงปู่อีก คราวนี้พาแฟนฝรั่งหัวแดงมาด้วยสีหน้ายิ้มแย้มกันทั้งคู่ พวกบริวารหอบข้าวของมาเพียบเลย มาถึง ฝรั่งก็กราบหลวงปู่ตามเมียเขา กราบแค่นั้นยังไม่พอ เจ้าฝรั่งเอามือจับเท้าหลวงปู่มาไว้ที่หัวตัวเอง

"เออ ! เอาจริงโว้ย ไอ้ฝรั่งคนนี้ ถ้าจะได้เงินทองมาแล้วสิ ใช่ไหม ?"

ฝ่ายเมียฝรั่งตอบแทนว่า "ได้มาแล้วเจ้าคะ ได้มาเมื่อวาน ฝรั่งเขาดีใจมาก เขานับถือ หลวงปู่มาก ทำตามทุกอย่าง วันนี้เขานำเงินมาถวายหลวงปู่ ๑ แสนบาท ทำบุญกับหลวงปู่ แล้วให้ หลวงปู่ไปซื้อรูปในหลวงแจกชาวบ้านด้วยเจ้าค่ะ"

นี่คือ ความศักดิ์สิทธิ์ของภาพในหลวงที่เป็นพระเจ้าแผ่นดิน ไม่มีอะไรที่จะบอกได้มากกว่านี้ สำหรับหลวงปู่ตื้อ พระอรหันต์เจ้า และ กฤษฎาภินิหารของพระบาทสมเด็จ-พระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

เรื่องเล่าความเก่งของหลวงปู่ตื้อ

ความเก่งของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มีมากมายเล่ากันทั้งวันก็ไม่หมด พระศิษย์อุปัฏฐากที่ได้เข้าไปมีโอกาสนวดถวายหลวงปู่อย่างใกล้ชิด ต่างได้เล่าประสบการณ์ที่ได้ยินได้ฟังจากหลวงปู่ ซึ่งหลวงปู่พูดถึงเหตุการณ์ต่างๆ ไว้ล่วงหน้าได้อย่างถูกต้องแม่นยำราวกับตาเห็น ดังนี้

“ครั้งหนึ่งได้นวดถวาย**หลวงปู่ตื้อ** กำลังนวดอยู่ ท่านก็บอกว่า “นั่น นั่น ยิงกันใหญ่แล้ว” พระศิษย์สงสัยว่าอะไรยิงกัน กราบเรียนถามท่าน ท่านก็ว่า **“สหรัฐฯ รบกับเวียดนามแล้ว”** พอรุ่งเช้าได้เห็นหนังสือพิมพ์แทบทุกฉบับต่างลงข่าวสงครามเวียดนาม เหมือนที่**หลวงปู่ตื้อ**พูดไม่มีผิด กราบเรียนถามท่านว่า “หลวงปู่เห็นหรือครับ” ท่านว่า **“อย่าว่าแต่สหรัฐฯ รบกับเวียดนามเลย เห็นหมด ทั้งโลกก็เห็น”**

พระศิษย์บอกว่าความเห็นอันกระจ่างของท่าน มีเพื่ออะไรไม่ทราบ แต่รู้สึกว่าครูบาอาจารย์กำลังกระตุ้นการประพฤติปฏิบัติของเรา ทำให้เราอยากเห็นอย่างท่านบ้าง

“อีกคราวหนึ่งกำลังนวดท่านอยู่เหมือนกัน ท่านเอะอะว่า **“มาแล้ว มาแล้ว รถกระบะสีฟ้ากำลังเลี้ยวโค้งมา อีก ๑๕ นาที จะมาชนเสาไฟฟ้าหน้าวัด ตายสองรอดหนึ่ง”** ราว ๑๕ นาทีต่อมา มีเสียงโครมสนั่นลั่นอยู่หน้าวัด พระเณรพากันออกไปดู ก็เห็นรถกระบะสีฟ้าหักงออยู่กับเสาไฟฟ้าหน้าวัด มีคนโดยสารกันมา ๓ คน ตาย ๒ คน รอด ๑ คน จริงๆ”

นี่คือความเก่งของหลวงปู่ตื้อ

อีกคราวหนึ่งที่วัดหรือบ้าน งานอะไรสักอย่าง คือ **หลวงปู่ตื้อ**ได้ไปร่วมงานนั้นด้วย ท่านมีความสำคัญที่สุดในงาน เพราะท่านเป็นประธาน ทุกคนจะต้องรอให้ท่านเป็นผู้เริ่มสวด แต่วันนั้นท่านอิดออดประวิงเวลาไว้โดยไม่มีใครทราบสาเหตุที่แท้จริง อดรนทนไม่ได้ก็กราบเรียนถามท่าน “หลวงปู่ครับ ทำไมไม่เริ่มสวดสักทีครับ ?” ท่านตอบว่า **“รออีกสองคนก่อน กำลังจะเข้าเมืองเชียงใหม่แล้ว อีกเดี๋ยวก็มาถึงวัด”** ครูใหญ่ๆ มีรถเก๋งซึ่งเดินทางไกลมาจากกรุงเทพฯ เลี้ยวพรืดเข้ามาจอดในวัด สองสามีภรรยากระหืดกระหอบลงจากรถมาร่วมงาน และถวายของแก่ท่านทันที เมื่อรับประเคนของแล้วท่านจึงลงมือสวด พระเณรที่อยู่ใกล้ชิด พอได้ยินท่านกล่าวให้รอ จึงพากันเข้าใจและทึ่งในความรู้เห็นอันแจ่มใสของท่าน

เรื่องอภิญญา ๖ ของหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เป็นพระอรหันต์ที่ทรงอภิญญา ๖ เป็นพระผู้เลิศด้วยฤทธิ์ จนเป็นที่ยอมรับในวงพระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์เสาร์ ท่านพระอาจารย์มั่น และบรรดาศิษย์ผู้ใกล้ชิด ท่านได้แสดงทิพพจักขุ หรือ ตาทิพย์ อันเป็น ๑ ใน ๖ ของอภิญญา ให้พระศิษย์ได้เห็นหลายครั้งต่อหลายครั้ง ดังเรื่องเล่าต่อไปนี้

ครั้งหนึ่งหลังจากฉันจังหันเช้าเสร็จ วันนั้นไม่มีญาติโยมคนใดนั่งอยู่เลย พระศิษย์เห็นว่าสมควรจะได้นิมนต์ให้ท่านกลับไปพักผ่อนที่กุฏิ พอออกปากนิมนต์ หลวงปู่ก็พูดออกมาว่า

"เราเห็นญาติโยมกำลังมาหาอยู่ ขณะนี้กำลังออกเดินทางจากเชียงใหม่"

เมื่อท่านว่าอย่างนั้น พระศิษย์ก็มิได้ว่าอะไร ก็เดินกลับขึ้นกุฏิ มองเห็นท่านยังนั่งเฉยอยู่ พระศิษย์ได้นั่งสังเกตดูอยู่ครู่ใหญ่ๆ จากนั้นไม่นานก็เห็นมีผู้คนเดินมายังที่ท่านนั่งอยู่ หลวงปู่รออยู่แล้วจึงเชิญนั่ง ต้อนรับกันอยู่ตรงนั้น จนบรรดาญาติโยมคณะนั้นกลับกันหมด ท่านก็ไม่พูดอะไร พระศิษย์เห็นท่านนั่งยิ้มน้อยๆ อยู่อย่างนั้น

รู้ล่วงหน้าว่าใครจะมาหา

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต มีความเคารพเลื่อมใสในองค์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม พระอาจารย์ของท่านมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านฤทธิ์อภิญญา

จากบันทึกของท่าน**พระอาจารย์ประยุทธ** บอกว่า วันหนึ่งพระเณรเข้ากุฏิกันเกือบหมดแล้ว หลวงปู่สั่งให้เณรไปต้มน้ำกาใหญ่

เณรย้อนถามด้วยความสงสัยว่า "ไม่มีใครอยู่ฉันน้ำแล้วหลวงปู่จะให้ต้มน้ำกาใหญ่ไปทำไม"

หลวงปู่ตื้อพูดด้วยน้ำเสียงดุว่า "บอกให้ต้มก็ต้มเถอะ ต้มน้ำชงชา" แล้วท่านก็สั่งให้เณรเอาถ้วยชามาเตรียมไว้ ๕๐ ถ้วย

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ก็รู้สึกงงๆ หลวงปู่พูดขึ้นว่า "เดี๋ยวจะมีญาติโยมมาจากกรุงเทพฯ"

สักครู่ใหญ่ๆ ก็มีรถบัสเข้ามาจอดในบริเวณวัด หลวงปู่ให้นำน้ำชาร้อนๆ มาเลี้ยงญาติโยม ปรากฏว่าถ้วยชา ๕๐ ถ้วยที่เตรียมไว้ครบจำนวนคนพอดี

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ เล่าอีกว่า อยู่ๆ ราวลวดที่ขึงไว้สำหรับตากสบงจีวรก็ดังขึ้นมา **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็ว่า เขามาบอกว่าจะมีแขกมาหา แล้วปรากฏจริงๆ ว่ามีคนมาหาเป็นคันรถ

เตรียมรอรับการนิมนต์

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม จะเรียก**ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต** ว่า **"ตุ๊ไทย"**

(ตุ๊ หรือ ตุ๊เจ้า เป็นภาษาเหนือ ใช้เรียกพระสงฆ์ มาจากคำว่า สาธุ)

คราวหนึ่ง ขณะที่นั่งกันอยู่ หลวงปู่ก็สั่งท่านพระอาจารย์ประยุทธว่า "ตุ๊ไทย รีบไปสรงน้ำไวๆ"

สร้างความงุนงงสงสัยให้พระเณร ณ ที่นั้น แต่ไหนแต่ไรมาหลวงปู่ไม่เคยยุ่งกับการสรงน้ำท่าของใครเลย

ท่านพระอาจารย์ประยุทธได้เรียนถามว่า "หลวงปู่ให้กระผมไปสรงน้ำทำไม ?"

หลวงปู่ตื้อตอบว่า "ให้ไปสรงก็ไปเถอะ" แล้วท่านก็พูดต่อไปว่า **"เย็นนี้ ๖ โมงเย็น จะมีโยมผู้ชายมานิมนต์ไปปัดรังควานให้ลูกเขาที่ตกต้นลำไย แต่เด็กมันต้องตายแน่ๆ ไม่รอดดอก จะให้ตุ๊ไทยไปแทน"**

ท่านพระอาจารย์ประยุทธ จึงรีบไปสรงน้ำ สรงเพิ่งเสร็จ ยังไม่ทันครองผ้า โยมที่ว่าก็ขับรถกระบะเข้ามาจอดในวัด รีบเข้ามากราบหลวงปู่ ขอนิมนต์ไปปัดรังควานให้ลูกชายตามที่หลวงปู่บอกไว้ไม่มีผิด

เรื่องลงบ่ได้

หลวงปู่รินทร (ลิ้นทอง) กิตฺติสทฺโธ เล่าเหตุการณ์ดังนี้

เส้นทางเชียงใหม่ – แม่แตง ในสมัยนั้นยังไม่เจริญเอามากๆ แต่ก็มีรถยนต์โดยสารวิ่งรับส่งผู้คนบนเส้นทางสายนี้แล้ว ในปีที่หลวงปู่ตื้อ กำลังบุกเบิกสร้างวัดป่า ท่านจะต้องเดินทางไปๆ มาๆ ระหว่างอำเภอแม่แตงกับตัวเมืองเชียงใหม่ เพื่อทำธุระในการก่อสร้าง จึงจำเป็นต้องขึ้นรถโดยสารประจำทางไปมาอยู่บ่อยๆ พวกรถโดยสารจะชินตากับ "หลวงตาพระป่าแก่ๆ กับศิษย์ชาวเขาผู้เฒ่าที่โกนหัว นุ่งขาวห่มขาว สะพายย่าม เดินตามต้อยๆ"

พวกรถโดยสารคงรำคาญ และหมั่นไส้หลวงตาพระป่ารูปนั้นเอาการอยู่ เพราะว่าพอขึ้นไปนั่งบนรถปุ๊บ พระหลวงตาก็เอาเท้าขึ้นไปนั่งขัดสมาธิบนเบาะปั๊บ แล้วก็นั่งหลับตาปี๋หลับเฉยโดยไม่สนใจใคร ช่างน่าเบื่อหน่าย และน่ารำคาญจริง ผู้โดยสารคนอื่นๆ นั่งห้อยขาเบาะเดียวนั่งได้ ๓ – ๔ คน แต่หลวงตาแก่รูปนั้นนั่งเอ้เต้อยู่คนเดียว เด็กหนุ่มกระเป๋ารถจึงพูดกึ่งขอร้อง กึ่งไม่พอใจ "ป้อหลวง ตุ๊เจ้า ตื่น...ตื่นเอาตีนลงจากเบาะเน่อ"

"ลงบ่ได้" หลวงปู่ตอบทั้งๆ ที่ยังหลับตาอยู่

กระเป๋ารถเริ่มโมโห เลือดขึ้นหน้า ขณะนั้นรถกำลังตระเวนรับส่ง ผู้โดยสารตามรายทาง กระเป๋าหนุ่มกล่าวสบถเสียงดัง

"มันเป็นอะหยังหือ...จึงเอาตีนลงบ่ได้"

พร้อมกันนั้นก็เอามือกระชากขาของหลวงปู่ เพื่อเอาลงจากเบาะ ทันใด ครืด...ครืด...ครืด... ฉึก ! เครื่องยนต์ดับสนิท รถโดยสารหยุดกึกอย่างฉับพลัน ผู้โดยสารทั้งคัน หัวคะมำไปตามๆ กัน

หลวงปู่พูดขึ้น "หลวงตาบอกแล้ว...ลงบ่ได้...ลงบ่ได้ !"

คนขับพยายามติดเครื่องรถอยู่หลายครั้ง แต่เครื่องยนต์ก็ไม่ติด ผู้โดยสารก็ส่งใจไปลุ้น แต่เครื่องก็ไม่ติดสักที

หลวงปู่พูดขึ้นว่า "ผู้ใด๋เอาตีนกูลง มาเอาขึ้นคืนเน่อ"

กระเป๋ารถจำเป็นต้องทำด้วยความจำยอม จากนั้นเครื่องยนต์ก็ติด รถโดยสารวิ่งสะดวกจนถึงตัวเมืองเชียงใหม่ เหตุการณ์เกิดขึ้นต่อหน้าผู้โดยสารหลายคน จากการเล่าขาน ปากต่อปาก นับจากนั้นมา หลวงตาพระป่าแก่ๆ อยู่ในอำเภอแม่แตง จึงดังระเบิด ! รถโดยสารทุกคันไม่เก็บเงินหลวงปู่ และต่างก็อยากให้หลวงปู่นั่งรถของตน แม้นั่งคนเดียวทั้งคันก็ยินดี

เรื่องสามล้อเมืองเชียงใหม่

เรื่องนี้ก็ได้รับการถ่ายทอดจาก**หลวงปู่รินทร (ลิ้นทอง)** อีกเช่นกัน

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เข้ามาในตัวเมืองเชียงใหม่ ท่านจะพักที่วัดเจดีย์หลวง แล้วบรรดาลูกศิษย์ลูกหาก็จะพากันไปทำบุญฟังธรรม และกราบคารวะท่านอย่างเนืองแน่น

ในช่วงเช้าตรู่ทุกวัน หลวงปู่จะออกบิณฑบาตเป็นกิจวัตร แล้วจะมีลูกศิษย์ลูกหามารอคอยใส่บาตรท่านตั้งแต่ประตูวัดเป็นแถวยาวเหยียดไปตามถนน

และทุกเช้าเช่นกัน บรรดาสารถีในเมืองเชียงใหม่ ก็จะพากันจูงรถเดินตามหลวงปู่เป็นพรวน ตอนขากลับจากบิณฑบาตต่างก็มะรุมมะตุ้มยื้อแย่งหลวงปู่ นิมนต์ให้ท่านนั่งรถสามล้อของตนเพื่อความโชคดีมีชัย ว่ากันอย่างนั้น

ตอนแรกๆ ก็มีสารถีสามล้อคนอีสานไม่กี่คน มานิมนต์ให้ท่านขึ้นนั่ง ท่านก็เมตตาฉลองศรัทธาให้ทุกคัน ลงคันนี้ ขึ้นคันนั้น แบ่งเฉลี่ยคันละนิดละหน่อยได้ทั่วถึงกัน

นับวันสามล้อก็มีมากขึ้น เพิ่มจำนวนเป็นร้อยๆ คัน ทุกๆ เช้า ดังนั้น ตอนหลวงปู่บิณฑบาตสุดแถว แล้วเดินกลับวัด จึงมีเหตุการณ์เกือบจลาจลวุ่นวาย ต่างยื้อแย่งนิมนต์หลวงปู่ให้ขึ้นนั่งรถของตน

บรรดาสารถีต่างล้อมหน้าล้อมหลังท่าน ดูมะรุมมะตุ้มไปหมด เสียงนิมนต์ดังเซ็งแซ่

“หลวงปู่ ขึ้นรถผม...หลวงตา ขึ้นรถผม...”

คนนั้นก็หลวงปู่...คนนี้ก็หลวงปู่...คนโน้นก็หลวงปู่...หลวงปู่... หลวงปู่ๆๆๆ ดูสับสนวุ่นวายจนกระทั่งเกินที่หลวงปู่จะรับฉลองศรัทธาได้ไหว ปัญหาจึงเกิดขึ้น

เช้าวันหนึ่ง เป็นเช้าที่หลวงปู่แก้ปัญหาในขั้นแตกหัก ไม่มีใครคาดคิดในเรื่องนี้

ตอนหลวงปู่เดินกลับวัด สามล้อเป็นร้อยก็มามะรุมมะตุ้มหลวงปู่เช่นเคย คันนี้ก็หลวงปู่คนนั้นก็หลวงปู่ หลวงปู่ หลวงปู่...

หลวงปู่ ว่าคาถาคำเดียวว่า “ขึ้นบ่ (ไม่) ได้”

ขึ้นบ่ได้... ขึ้นบ่ได้... ขึ้นบ่ได้... ไปตลอดทาง หลวงปู่เดินไปเรื่อย จวนจะถึงประตูวัดแล้วสร้างความผิดหวังให้บรรดาสามล้อเป็นอย่างมาก

ทันใดนั้น มีสามล้อหนุ่มคนหนึ่ง แกคงบ้าบิ่นพอสมควร ตัดสินใจจู่โจมเข้าอุ้มหลวงปู่เอาไปนั่งบนสามล้อของเขาทันที

พลัน เมื่อร่างหลวงปู่แตะเบาะนั่งเท่านั้น ทุกคนตกใจเสียง โป้ง.. โป้ง.. โป้ง ๓ ครั้งติดกัน

เสียงดังสนั่น...เส้นยางระเบิดทั้ง ๓ เส้น

ทุกคนที่อยู่ ณ ที่นั้นต่างตะลึงตาค้างไปตามๆ กัน !

ใช้พลังจิตรักษาศิษย์ที่ป่วยไข้ป่า

ครั้งหนึ่ง พระเณรในวัดเกิดเจ็บป่วยเป็นไข้ป่า เพราะไปติดเชื้อมาเลเรียมาจากการไปภาวนาอยู่ในป่าดงพงไพร เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านทราบ ก็จะทำการรักษาให้เป็นอย่างดี ท่านให้เหตุผลว่า "อายุเขายังน้อย ควรที่จะฝึกฝนอบรมให้มีพลังต่อไป จะต้องรักษาให้หาย"

แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**ก็นั่งเพ่งใช้พลังจิตเป็นอำนาจในการรักษา ท่านใช้เวลานั่งเพ่งนานพอสมควร แล้วท่านก็ทำภารกิจของท่านไปตามปกติ เช่น เดินจงกรม ภาวนา พอได้เวลาสมควร ท่านก็จะมานั่งเพ่งจิตช่วยเหลือต่อ ท่านทำอย่างนี้เพียง ๒ – ๓ วัน เท่านั้น อาการไข้ของพระเณรก็จะหายเป็นปกติ พระเณรบางรูปก็ไม่รู้ว่าหลวงปู่ท่านส่งพลังจิตไปช่วยเหลือ แต่ทุกรูปก็หายเจ็บไข้ในเวลาที่รวดเร็ว นับว่าหลวงปู่มีอำนาจจิตที่แก่กล้า มีพลังมหาศาลเลยทีเดียว

สำหรับองค์ของหลวงปู่ตื้อเอง ถ้าเกิดอาพาธเจ็บป่วยขึ้นมา ท่านก็เฉยเสีย เดินจงกรมก็เป็นไปตามปกติ นั่งภาวนาก็เป็นไปตามปกติ เมื่อพระศิษย์เข้าไปกราบเรียนขอให้ท่านเพ่งรักษาโรคภัยในร่างกายของท่านบ้าง ท่านก็ตอบว่า

"เราไม่เคยตามใจสังขาร มันเป็นได้ก็ต้องปล่อยให้หายเอง ใครเอาอะไรมาให้ก็กิน ใครไม่เอาอะไรมาให้ก็ไม่กิน การเจ็บป่วย มันเป็นเรื่องของสังขาร ใจเราเฉยๆ ก็จะสบายไปเองแหละ"

เมื่อพระศิษย์กราบเรียนถามท่านว่า "หลวงปู่เจ็บมากไหม"

หลวงปู่จะตอบว่า "มากหรือไม่มาก หนักหรือไม่หนักก็ดูเอาเอง"

เมื่อเป็นดังนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จึงต้องมีศิษย์ที่เคยรับใช้ใกล้ชิดกันมาก่อน และรู้ใจของท่านเป็นอย่างดีไว้คอยดูแล เมื่อเห็นว่าท่านมีอาการเจ็บป่วยขึ้นมา ซึ่งปกติท่านจะไม่บอกให้ใครรู้ เราต้องคอยสังเกตอาการของท่านจึงจะพอเข้าใจ ในการถวายการรักษาและการจัดยาก็ต้องจัดถวายท่าน โดยพระอุปัฏฐากต้องคาดคะเนเอาเอง

ก็ไปถามหัวตอดูซิ

หลวงปู่รินทร (ลิ้นทอง) ได้เล่าเรื่องอำนาจพลังจิตของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ดังนี้

กล่าวกันว่าอำนาจพลังจิตของ**หลวงปู่ตื้อ**นั้นยอดเยี่ยมมาก อย่าว่าแต่วัตถุสิ่งของที่ท่านปลุกเสกอธิษฐานจิตให้เลย แม้แต่ที่ที่ท่านปัสสาวะรดใส่ยังยิงไม่ออกเลย

เรื่องนี้เป็นเรื่องจริง ไม่ใช่เรื่องเอามาคุยโม้กันเล่นๆ เคยมีคนเอาปืนไปลองยิงมาแล้ว ปืนยิงไม่ออก กระสุนไม่ลั่น ลูกศิษย์ผู้ที่เอาปืนไปลองยิงนั้นถึงกับตกใจ ประหลาดใจ รีบวิ่งไปกราบเรียนถามหลวงปู่ แทบฟังไม่เป็นศัพท์เป็นภาษา

"หลวงปู่ๆๆ ผมเอาปืนไปยิงหัวตอ ทำไมปืนยิงไม่ออกล่ะครับ ?"

หลวงปู่ตื้อ ท่านตอบสวนมาทันทีว่า

"ก็ไปถามหัวตอดูซิ จะมาถามอาตมาทำไม"

ผมของกูไปลักควายพ่อมึงหรือ

หลวงปู่รินทร (ลิ้นทอง) ได้เล่าเรื่องอำนาจพลังจิตและวาทะของ**หลวงปู่ตื้อ** ต่อไปอีกว่า

มีบางคนคิดพิเรนเล่นแปลกๆ ยิ่งไปกว่านั้นอีก ถึงกับเอาเส้นเกศาของ**หลวงปู่ตื้อ**ที่ท่านโกนทิ้งแล้วเอาไปลองยิงดู

ปรากฏว่า ยิงไม่ออก !

พอลงมือยิง ปืนไม่ลั่น ก็รีบมาบอกหลวงปู่ตื้ออีกเช่นกัน เพื่อหวังว่าจะให้หลวงปู่ชม ที่ตนเองค้นพบความมหัศจรรย์ ถือว่าเป็นคุณความดีเกิดขึ้นกับตัว

"หลวงปู่... หลวงปู่ครับ ผมลองเอาปืนยิงเส้นเกศาของหลวงปู่ดู มันยิงไม่ออกนะครับหลวงปู่"

หลวงปู่ตื้อย้อนถามเสียงดังว่า

"ผมของกูไปลักควายพ่อมึงหรือ ผมของกูไปนอนกับแม่มึงหรือ มึงเอาผมกูไปยิงทำไม ทำอย่างนี้แสดงว่าไม่เชื่อกันน่ะสิ"

แม้หลวงปู่ท่านจะกล่าวด้วยคำพูดที่ดุดัน แต่สีหน้าอาการสงบเงียบ แสดงชัดว่าการดุด่าของท่านมิได้เป็นไปด้วยอารมณ์ปุถุชน แต่เป็นการเตือนสติให้พิจารณาถึงสิ่งอันควรไม่ควร

เกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง

คำบอกเล่าของ**หลวงปู่รินทร (ลิ้นทอง)** อีกเช่นกัน

พวกเครื่องรางของขลังต่างๆ นี้ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านไม่ชอบเอามากๆ อันนี้เป็นปฏิปทาที่โดดเด่นในลูกศิษย์สายพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

พระป่าท่านไม่ติดยึดกับเรื่องเหล่านี้ การที่ท่านยอมให้ทำเหรียญ ทำพระต่างๆ หรือไปร่วมพิธีปลุกเสกต่างๆ นั้นถือเป็นการอนุโลม ทำด้วยจิตเมตตา ให้ใช้เป็นเครื่องระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย มั่นใจในความดี มิใช่เอาไว้ตีรันฟันแทงหรือเอาไปทำมาค้าขายเพื่อหาเงินกัน

มีครั้งหนึ่ง พวกทหารอากาศไปนมัสการท่าน แต่ในใจอาจจะนึกปรามาสท่านอยู่ และคงมีเหตุที่ไม่ชอบมาพากลบางอย่าง **หลวงปู่ตื้อ**ท่านผลุนผลันลุกขึ้นเดินไปปัสสาวะใส่ตอไม้ แล้วกล่าวเชิงท้าทายกับทหารกลุ่มนั้นว่า

“คนเราถ้ามันจะขลัง ต้องขลังกระทั่งเยี่ยว เอ้า ! ยิงเลย”

ทหารกลุ่มนั้นยิงปืนใส่ตอไม้ กระสุนไม่ลั่นแม้แต่นัดเดียว

หลวงปู่แนะนำเรื่องฤทธิ์

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม ท่านเล่าถึง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้แนะนำเรื่องฤทธิ์ไว้ ดังนี้

“ผมก็เคยพบเคยเจอเพื่อนฝูงที่เป็นวิปลาส เป็นมากขึ้นๆ ก็เป็นบ้าไปเลย นี่ผลสุดท้ายสึกออกมาก็เผา ก็ธรรมดาตายทั่วไปนี่ เบื้องต้นนั้นก็คืออยากมี “ฤทธิ์” นั่งดีๆ เพ่งพระอาทิตย์ เดี๋ยวก็เพ่งพระจันทร์ เดี๋ยวก็เพ่งแดด เพ่งลม ตัวอยากมีฤทธิ์ แกก็จบธรรมเอกเหมือนกัน

ครูบาอาจารย์ก็แนะนำบอกว่า **“เอ้ย ! ท่าน การนั่งเจริญเมตตาภาวนานั่น ไม่ต้องไปสร้างสม “ฤทธิ์” ทำใจให้ดี ทำใจให้มั่นคงให้เป็นสมาธิเย็น ถ้าวาสนาบารมีมันมีแล้ว ฤทธิ์มันเกิดขึ้น ถ้าวาสนาบารมีไม่มี มันไม่เกิด**

สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็นอริยะ เอตทัคคะไม่เหมือนกัน พระโมคคัลลาน์ท่านก็มีฤทธิ์ไปอย่างหนึ่ง พระสารีบุตรท่านก็มีฤทธิ์ไปทางปัญญา อันนี้เอานิยายไม่ได้”

“โอ๊ย ! ไม่ใช่ ใช้ไม่ได้ ใช้ไม่ได้ คนเราไม่สร้างสมเอา ไม่กระตือรือร้น มันเป็นไปไม่ได้ ผิดหลักการ มันต้องทำเอาเอง สร้างเอาเอง”

ใครบอกก็ไม่ฟัง เพ่งไปเพ่งมา ก็เรียกว่า ครูบาๆ จิตผมทรงพระอาทิตย์แล้ว เอาไปก็จิตผมทรงพระจันทร์แล้ว ก็นั่งหัวเราะกุ๊กๆ กิ๊กๆ หลายปีหลายเดือนเข้า ผลสุดท้ายก็ดึงไม่คืน อันนี้ที่เห็น

เหตุนั้น การนั่งภาวนานั่น ครูบาอาจารย์ที่ผู้สันทัดกรณี ระวัง ! อย่าไปเพ่งจิตออกไปข้างนอก นอกกายของเราคืบหนึ่ง วาหนึ่ง ศอกหนึ่งก็อย่าไปเพ่ง ถึงจะฟุ้งไปให้มันอยู่ในแค่กาย เอากายเป็นกำแพง เอากายเป็นคันล็อกไว้ ถ้าหากว่าออกจากกายไปแล้วมันจะไปกันใหญ่

ถ้าเป็นไปได้ให้รวมจากกาย เข้าไปหาจิตผู้รู้ ให้มันวางขันธ์ หาผู้รู้ทางจิต ควบคุมตัวสติ ควบคุมปัญญา พุทโธ ! พุทโธ ! ให้เรารู้จิต

เมื่อจิตเป็นสมาธิแล้ว ตัววิปัสสนามันไม่มีปัญหา ตัวปัญญามันไม่มีปัญหา ตัวฌาน ตัวญาณมันไม่มีปัญหา มันเกิดขึ้นเอง รู้เองเป็นเอง ท่านจึงเรียกว่า “รู้ด้วยตนเอง” ไม่ใช่ว่ารู้ด้วยคำนวณ ไม่ใช่ว่ารู้ด้วยคิด นึกไป – นึกมา น่าจะเป็นอย่างนั่น อาจจะเป็นอย่างนี้ คงจะเป็นอย่างนั้น นึกไป – นึกมา อันนั้นนั่นน่ะมันเป็นวิปัสสนึก ของท่านอันนี้ท่านเรียกว่าไม่ให้นึก รู้เอง เป็นเอง เห็นเอง ถ้ามันได้มาตรฐานแล้วมันเกิดขึ้นเอง มันเป็นอย่างนั้น”

ภาค ๒๑ วีรกรรมหลวงปู่ตื้อ

พระอรหันต์ละนิสัยวาสนาไม่ได้ นอกจากพระพุทธเจ้าเท่านั้น

หลวงปู่ตื้อ ท่านคุ้นเคยกับ **สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (พิมพ์ ธมฺมธโร)** แห่งวัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน เวลาเข้ากรุงเทพฯ หลวงปู่จึงมาพักที่วัดแห่งนี้เสมอ

ท่านสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ กล่าวถึง**หลวงปู่ตื้อ** ว่า **"หลวงปู่ตื้อ**นี้ ท่านไม่กลัวใคร ไม่ว่าสมเด็จฯ หรือแม้แต่**ท่านอาจารย์มั่น** ท่านก็ไม่กลัว ท่านเป็นพระที่จัดว่าดื้อทีเดียว..."

เรื่องที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นพระอรหันต์ เป็น**ปุญญปาปปหินบุคคล** แต่ท่านชอบทำอะไรแปลกๆ ผิดไปจากสมณะรูปอื่นๆ บางครั้งก็ผิดพระธรรมวินัย เช่น การขุดดิน ฟันต้นไม้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงธรรมของท่าน เต็มไปด้วยคำพูดเหมือนกับลามกหยาบโลน และดุด่าหยาบคาย ฯลฯ

หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร ได้เล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่า

"พระอรหันต์นั้น เปลี่ยนวาสนาเดิมไม่ได้ นอกจากพระพุทธเจ้าเท่านั้น จึงจะเปลี่ยนวาสนาเดิมได้ แม้แต่พระสารีบุตร ท่านก็ยังเดินเหินไม่เรียบร้อย กระโดกกระเดก" (เพราะในอดีตชาติพระสารีบุตรเคยเป็นลิงป่ามาก่อน บุคลิกลักษณะเดิม หรือที่พระท่านเรียกว่า วาสนาเดิมจึงยังติดตัวอยู่ ละได้ไม่หมด)

หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร ได้เล่าต่อไปว่า

"เมื่อครั้งพุทธกาล มีพระอรหันต์รูปหนึ่งไปเรียกผู้อื่นว่า "บุรุษถ่อย" ผู้ถูกเรียกก็พากันกราบทูลฟ้องพระพุทธองค์ พระองค์ตรัสว่า มันเป็นนิสัยเดิม เปลี่ยนไม่ได้ แต่จิตของพระรูปนั้นท่านไม่มีเจตนาที่จะดูถูกใครว่าเป็นคนเลว ทว่ามันติดปาก เลิกไม่ได้"

หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ก็ได้เทศน์ถึงเรื่องนี้ไว้ ดังนี้

"ปุญญปาปปหินบุคคล เป็นผู้มีบุญและบาปอันละได้โดยสิ้นเชิงแล้วทางด้านจิตใจ เป็นแต่เพียงมีขันธ์อยู่ ก็ต้องปฏิบัติต่อขันธ์ให้เหมาะสมกับสังคมยอมรับกัน ความเป็นพระยอมรับกัน ก็คือการปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัย นี่เป็นขั้นสมมุติในขั้นนี้ ก็ปฏิบัติอย่างนั้นไปเรื่อยๆ จนกระทั่งวันนิพพาน

ถ้าเป็นหลักธรรมชาติของจิตแล้ว พอกิเลสขาดสะบั้นลงไปแล้วหมดปัญหาที่จะให้เป็นบาปเป็นบุญ ต้องอาบัติสังฆาปาราชิกอย่างนี้ไม่มี หมด กิริยาที่ท่านรักษาก็รักษาไว้ตามสมมุติที่มีอยู่และปฏิบัติให้เหมาะสมกันกับด้านสมมุติทั้งหลายเท่านั้น จนกระทั่งวันนิพพาน นอกจากท่านจะทำแผลงๆ ออกมาบ้าง พอเป็นข้อคิดอย่างนี้ก็มีบ้าง แต่ท่านก็ไม่มีอะไร ท่านแสดงกิริยาออกมานิดๆ”

หลวงปู่เพ็ง พุทฺธธมฺโม ตอบในปัญหาเดียวกันโดยสรุปว่า “...พระอรหันต์ท่านไม่มีมายา ยังมีเหลือแต่กิริยา ซึ่งไม่ต้องปรุงแต่ง แสดงออกไปตรงๆ ตามวาสนาเดิมของท่าน ไม่สามารถแก้ให้หายได้ นอกจากพระพุทธเจ้าองค์เดียวเท่านั้น...”

หลวงปู่เพ็งท่านยังยกตัวอย่าง **หลวงปู่บุดดา ถาวโร** แห่งวัดกลางชูศรีเจริญสุข จังหวัดสิงห์บุรีว่า “... มีอีหนูพยาบาลคอยเช็ดเนื้อเช็ดตัว เช็ดขี้เช็ดเยี่ยวให้ท่าน จะหาว่าท่านอาบัติไม่ได้หรอก เพราะจิตของท่านพ้นสมมุติไปแล้ว เรื่องเพศชาย – หญิง ไม่สามารถทำให้ท่านเกิดกามกิเลสได้ ไม่เหมือนกับจิตปุถุชนทั่วไป...”

ฉะนั้น ปุถุชนคนธรรมดาไม่ควรไปตำหนิเพ่งโทษกิริยาภายนอกของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** โดยเฉพาะการแสดงธรรมของท่านนั้น ซึ่งคำบางคำไม่น่าฟัง แต่องค์หลวงตาพระมหาบัวบอกว่า นั่นล่ะ คือ ยอดธรรม

หลวงปู่ตื้อแอบดูหลวงปู่มั่นเหาะไปบิณฑบาต

เรื่องนี้เป็นเหตุการณ์ที่ **หลวงปู่มั่น** พักภาวนาที่ **ถ้ำเชียงดาว** อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ท่านอยู่ในถ้ำข้างบน บรรดาพระศิษย์ก็กระจายอยู่ที่ต่ำลงมา และออกไปอยู่ในสถานที่ใกล้เคียง อยู่ตาม**ถ้ำผาปล่อง ถ้ำปากเปียง** อยู่กระจายกันออกไป ทำตูบ (กระต๊อบ) ใครตูบมัน **หลวงปู่เทสก์ หลวงปู่ขาว หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ** ตูบใครก็ตูบมัน ท่านไม่ได้อยู่ในถ้ำรวมกัน

ที่ **ถ้ำเชียงดาว หลวงปู่มั่น** ท่านอยู่ข้างบน แล้วลงมาฉันข้างล่าง ๔ วันท่านจะลงมาฉันข้างล่างรวมกับลูกศิษย์ทีหนึ่ง ๔ วันจึงจะลงมาร่วมฉันครั้งหนึ่ง

ทีนี้ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านไม่เชื่อว่า **หลวงปู่มั่น** ท่านอดข้าวในระหว่าง ๔ วัน ไม่ฉันข้าว ไม่ลงมาร่วมฉันเลย ไม่ลงมาติดต่อกันเป็นวันที่ ๕ แล้ว

หลวงปู่ตื้อ ท่านก็เลยแอบขึ้นไปตั้งแต่ตี ๔ โน่น ไปดู**หลวงปู่มั่น** คลานขึ้นไปในถ้ำ ไปนอนลี้ (แอบ) อยู่ หมอบลี้อยู่

เมื่อสว่างมา **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็เห็น**หลวงปู่มั่น**คลุมผ้าจีวร คล้องบาตร จากนั้นท่านก็เข้าฌานแล้วเหาะลอยข้ามหัว**หลวงปู่ตื้อ** ออกไปบิณฑบาตที่เชียงใหม่ **หลวงปู่ตื้อ**แอบเห็นอยู่ ๒ วัน แล้วท่านก็ไม่ต้องขึ้นไปดูอีก รู้แต่ว่า**หลวงปู่มั่น**เข้าฌานเหาะไปบิณฑบาตที่เชียงใหม่มาฉันทุกวันเลย

ฉันก่อนหลวงปู่มั่น

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเคยอยู่ปฏิบัติธรรมกับ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ผู้เป็นพระบูรพาจารย์ วีรกรรมของหลวงปู่ตื้อ มีมากมายคล้ายกับกรณี **หลวงปู่ทองรัตน์ กนฺตสีโล** กล่าวคือ ครั้งหนึ่งขณะทำภัตกิจในตอนเช้าที่ศาลาฉัน **วัดป่าภูริทัตตถิราวาส** โดยมีองค์หลวงปู่มั่นนั่งเป็นประธาน เกิดเรื่องที่ไม่คาดฝัน คือ ขณะพระเณรแจกอาหารอยู่นั้น แจกยังไม่ทันเสร็จ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านลงมือฉันก่อนหมู่ ฉันก่อนหลวงปู่มั่น ซึ่งตามปกติการขบฉันของพระป่าเมื่อแจกอาหารเสร็จแล้ว จะสวดให้พร จึงจะเริ่มลงมือฉัน

เมื่อหลวงปู่มั่นเห็นเช่นนั้น จึงดุหลวงปู่ตื้อต่อหน้าพระเณรทันทีว่า **"ท่านตื้อ ทำไมท่านจึงทำเช่นนั้น"** หลวงปู่ตื้อท่านตอบกลับทันทีว่า **"ก็กระผมหิวนี่ขอรับ"** **หลวงปู่มั่น**ท่านจึงพูดเตือนพระเณรว่า "อย่าทำอย่างท่านตื้อนะ"

หากมีใครทำอย่าง**หลวงปู่ตื้อ** โดยทำต่อหน้าหลวงปู่มั่นเช่นนี้ จะต้องถูกขับไล่ออกจากสำนักทันที แต่**หลวงปู่มั่น**ท่านอบรม**หลวงปู่ตื้อ**มา **จึงรู้ว่าหลวงปู่ตื้อมีคุณธรรมในหัวใจ**

เรื่องนี้ครูบาอาจารย์ได้เทศน์ให้ฟังว่า "**หลวงปู่ตื้อ** ท่านเป็นพระปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ การทำความเพียรของท่านก็เก่งเป็นเลิศ คุณธรรมของท่านก็เป็นที่ยอมรับในวงกรรมฐาน ทั้งหลวงปู่มั่นก็ชื่นชม กล่าวคือ กิริยาภายนอกของหลวงปู่ตื้อ ท่านมีนิสัยโผงผาง แสดงออกตรงไปตรงมา แต่การทำความพากความเพียรแล้ว **หลวงปู่ตื้อ**ท่านเคยเร่งความเพียรอย่างอุกฤษฏ์ โดยการนั่งสมาธิภาวนา ๗ วัน ๗ คืน โดยไม่หลับไม่นอนและไม่ฉันอะไรเลยก็เคย ให้พระเณรควรเอาการบำเพ็ญเพียรของ**หลวงปู่ตื้อ**เป็นแบบอย่าง"

หลวงปู่ชอบเล่าถึงการอุปัฏฐากหลวงปู่มั่น

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม พบกับ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** และ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ที่วัดเจดีย์หลวง **หลวงปู่ตื้อ**ถามท่านว่า "ออกจากนี้อาจารย์ชอบจะไปเที่ยววิเวกที่ไหน" ท่านบอกว่า "ยังไม่รู้ว่าจะไปเที่ยววิเวกที่ไหนดี ใจหนึ่งอยากจะกลับไปปฏิบัติอยู่กับ**พ่อแม่ครูอาจารย์มั่น**ที่

บ้านป่าเมี่ยง แม่สาย อยากจะกลับไปช่วยแบ่งเบาภาระดูแลหมู่คณะพระเณรให้กับองค์ท่าน"

หลวงปู่ตื้อกับ**หลวงปู่แหวน**เห็นด้วยในเรื่องนี้ ท่านทั้งสามจึงพากันเดินทางมาหาองค์ท่านหลวงปู่มั่นที่สำนักสงฆ์ป่าเมี่ยงแม่สาย ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ **หลวงปู่ชอบ** เล่าถึงหน้าที่ของท่านตอนอยู่กับองค์ท่านหลวงปู่มั่นที่เชียงใหม่ให้ฟังว่า ท่านมีหน้าที่ช่วยองค์ท่าน**หลวงปู่มั่น**ดูแลพระเณร และดูแลบริขารอุปัฏฐากองค์ท่าน ท่านว่านิสัย**หลวงปู่มั่น**ท่านไม่ชอบให้พระเณรมารุมล้อมปฏิบัติกับองค์ท่านมากนัก ถ้าท่านมอบหมายภาระให้พระเณรองค์ใดดูแลแล้ว พระเณรองค์นั้นจะเป็นผู้ปฏิบัติกับองค์ท่านเป็นหลัก

การปฏิบัติข้อวัตรกับองค์ท่าน พระเณรจะเข้าไปทำได้ไม่เกินสองหรือสามองค์เท่านั้น ถ้าเข้าไปพร้อมกันหลายองค์ท่านจะดุเอา **หลวงปู่มั่น**ท่านจะไม่ให้ลูกศิษย์มาเฝ้าอุปัฏฐากองค์ท่านอยู่ตลอดเวลา เพราะจะทำให้เสียเวลาในการปฏิบัติของพระเณรรูปนั้นๆ เรื่องนี้**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**จะสั่งห้ามเป็นการเฉพาะ

สมัยอยู่กับ**องค์ท่านหลวงปู่มั่น**ที่เชียงใหม่ **หลวงปู่ชอบ**ท่านจะเข้าอุปัฏฐากองค์ท่านคู่กันกับ**หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี** ถ้าหลวงปู่เทสก์ออกเที่ยววิเวก ท่านจะคู่กับ**หลวงปู่ตื้อ**หรือไม่ก็**หลวงปู่แหวน**

หลวงปู่ชอบท่านพูดในเรื่องขำ ขันของ**องค์ท่านหลวงปู่ตื้อ**ว่า "ถ้าวันไหนอาจารย์ตื้อท่านเข้าไปทำข้อวัตรพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น อาจารย์ตื้อท่านจะสร้างเรื่องขึ้นมาเพื่อให้พ่อแม่ครูอาจารย์ท่านดุเอา พอตกเย็นเวลาฟังธรรม ท่านอาจารย์ใหญ่มั่นจะยกเรื่องท่านอาจารย์ตื้อขึ้นมาแสดงอย่างดุดัน พระเณรเถรชีที่นั่งฟังธรรมด้วยกันถึงกับตัวลีบหายใจไม่ทั่วท้อง ท่านว่านี่คืออุบายการขอฟังธรรมจากท่านอาจารย์ใหญ่ในแบบฉบับของท่านอาจารย์ตื้อ"

นั่งอาสนะของสมเด็จพระสังฆราชฯ

พระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต เล่าอีกตอนหนึ่งว่า มีอยู่ครั้งหนึ่ง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ไปร่วมประชุมสงฆ์ในกรุงเทพฯ ท่านพระเถระนั่งกันอยู่พร้อมแล้ว ยังขาดแต่สมเด็จพระสังฆราชฯ ที่จะเสด็จมาเป็นองค์ประธานของการประชุม

หลวงปู่ตื้อท่านไปถึงก่อน จึงเดินตรงจะไปนั่งตรงอาสนะที่เขาจัดเตรียมไว้สำหรับสมเด็จพระสังฆราชฯ

เจ้าหน้าที่เข้ามาร้องห้ามว่า "ที่นี่เป็นที่ประทับของสมเด็จพระสังฆราชฯ ที่เสด็จมาเป็นประธาน หลวงตามาจากไหน นั่งไม่ได้นะ"

หลวงปู่ตื้อตอบว่า "ไม่เป็นไรน่า เป็นเพื่อนกัน" แล้วท่านก็นั่งลงไปบนที่นั่งนั้น ทำแบบไม่รู้ไม่ชี้ เจ้าหน้าที่ก็ไม่รู้จะขับไล่อย่างไร

พระเถระทั้งหลายก็นั่งดูเฉย บางรูปก็อมยิ้มกัน เพราะรู้จักอุปนิสัยของหลวงปู่ตื้อดี

พอ**สมเด็จพระสังฆราชฯ** ท่านเสด็จมาถึง **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็ลุกจากอาสนะถวายที่ให้ และทำการกราบไหว้แก่ยศฐานะ พอกราบเสร็จ สมเด็จพระสังฆราชฯ ท่านก็ลุกขึ้นกราบคืนในฐานะที่หลวงปู่ตื้ออาวุโสกว่า

หมายเหตุ – สมเด็จพระสังฆราชที่กล่าวถึงในเรื่องนี้ คือ **สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จ–พระสังฆราช (จวน อุฏฐายี)** วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพฯ

สมเด็จฯ จะฟังไหม เกล้าฯ จะเทศน์ให้ฟัง

มีบันทึกตอนหนึ่งว่า มีคุณหญิงคุณนายที่ได้ฟังเทศน์จาก**หลวงปู่ตื้อ**ในงานแห่งหนึ่ง พากันไปทูลฟ้อง สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายี) วัดมกุฏกษัตริยาราม ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชฯ ท่านก็คุ้นเคยกับ**หลวงปู่ตื้อ**เป็นอย่างดี

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**เข้าเฝ้า สมเด็จพระสังฆราชฯ จึงถามท่านว่า "ท่านผู้หญิงมาฟ้องว่าท่านเทศน์หยาบคาย จริงไหม ?"

หลวงปู่ตื้อ ท่านตอบรับตรงๆ ว่า "จริง" เพราะสิ่งที่ท่านเทศน์นั้น ล้วนแต่เป็นธรรมะของจริง ไม่รู้จะยกไปซ่อนเร้นปิดบังไว้ที่ไหน แล้วท่านก็ย้อนทูลถามสมเด็จพระสังฆราชฯ กลับไปว่า

"สมเด็จฯ จะฟังไหม เกล้าฯ จะเทศน์ให้ฟัง"

เหตุการณ์นี้นับว่าเป็นเรื่องฮือฮามากในครั้งนั้น

น่าจะเป็นความอารมณ์ดีของท่าน

อีกเรื่องหนึ่ง คราวไปประชุมสงฆ์ที่วัดอโศการาม สมัยที่**ท่านพ่อลี ธมฺมธโร** ยังอยู่ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านถามพระสงฆ์ที่มาร่วมประชุมว่า "ในที่ประชุมนี้ มีพระเถระรูปใด มีอายุพรรษาถึง ๕๐ พรรษาบ้าง"

ที่ประชุมเงียบ ไม่มีใครตอบ **หลวงปู่ตื้อ**จึงว่า "งั้นผมก็ต้องเป็นประธานสิ"

แล้วท่านก็หัวเราะชอบใจ ที่ประชุมก็หัวเราะ

ตัวอย่างความกล้าและพูดตรงของหลวงปู่

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นพระอรหันต์ที่ทรงอภิญญาเลิศด้านฤทธิ์ มีทิพพจักขุเป็นต้น ท่านได้เห็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น คราวหนึ่งจะมีญาติโยมเดินทางมาหาท่าน และท่านทราบต่อไปว่าจะเกิดอะไรขึ้น ซึ่งท่านได้แสดงถึงความกล้าและพูดตรงของท่านโดยท่านได้พูดกับพระศิษย์ว่า

"วันนี้จะมีญาติโยมมาหา **"เดี๋ยวจะมีผีมานั่งตรงนี้"** ท่านชี้ไปตรงที่ว่างๆ **"ดูจะมีคนมานั่งที่นี่"** ท่านชี้ไปอีกด้านหนึ่งซึ่งอยู่ใกล้กัน นั่งอยู่พักใหญ่ๆ ปรากฏว่ามีญาติโยมเดินทางมาหาท่านจริงๆ มีผู้ชายมานั่งตรงที่ท่านบอกว่า **"ผีจะมานั่ง"** พอนั่งแล้วก็ไม่กราบพระสงฆ์องค์เจ้านั่งเฉยอยู่อย่างนั้น"

ส่วนตรงที่ท่านบอกว่า **"จะมีคนมานั่ง"** ก็มีผู้ชายกับผู้หญิงมานั่ง ทั้งหมดมาด้วยกันมารถคันเดียวกัน แต่แยกลงนั่งที่ต่างๆ กัน สองคนหลังกราบหลวงปู่อย่างนอบน้อม พร้อมกับพูดคุยด้วยจิตใจศรัทธาและเบิกบาน

ครั้นคนกลุ่มนั้นขอให้ท่านแสดงธรรมะ คือ เทศน์ให้ฟัง ซึ่งหลวงปู่ท่านพร้อมเสมออยู่แล้วก็พูดขึ้นว่า "เอ้า ! ฟังเทศน์นะ คนนี้เขาไม่เอาพุทโธ มาถึงพระพุทธรูปก็ไม่กล้าจะกราบ มาถึงก็นั่งยังกับว่าไม่มีสัมมาคารวะ นี่เป็นผีไม่ใช่คน"

นี่แสดงถึงความกล้าและพูดตรงของท่าน ตาใน (ทิพพจักขุ) ท่านเห็นอย่างไร ท่านก็พูดอย่างนั้น ไม่เกรงว่าใครจะโกรธ ใครจะฟังหรือไม่ ชอบหรือไม่ชอบ ท่านไม่ใส่ใจ

หลวงปู่ตื้อมักจะพูดว่า **“เราเทศน์เรื่องจริง เราไม่ได้เทศน์เพื่อเอาใจใคร** เอาใจผู้อื่นก็เท่ากับเลี้ยงกิเลสให้อ้วนพี เรามีความจริงใจ เราไม่ได้เทศน์เอาบุหรี่เกล็ดทองของใคร”

หลวงปู่ตื้อท่านมีจิตใจหนักแน่นและเปิดเผย ท่านพูดตรง จนพระเถระผู้ใหญ่บางท่านได้ห้ามปราม แต่ท่านก็ยังคงยืนหยัดเชื่อมั่นในองค์ท่าน และเหตุผลของท่านก็เป็นจริงเช่นนั้นด้วย

แม้พระผู้ใหญ่หลวงปู่ก็ว่าเอาแรงๆ

อย่าว่าแต่ลูกศิษย์เลยที่**หลวงปู่ตื้อ**ท่านเตือนเมื่อเวลาหลงผิด หรือประพฤติไม่เหมาะสมกับความเป็นพระ

แม้แต่พระผู้ใหญ่ หรือสหธรรมิกของท่าน หลวงปู่ก็ไม่เว้น ท่านจะบอกจะเตือนตรงๆ และบางทีก็แรงๆ ด้วย มีตัวอย่างตอนหนึ่งในประวัติของ**หลวงปู่บุญทัน ฐิตปญฺโญ** แห่งวัดป่าประดู่ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เป็นลูกศิษย์รุ่นใหญ่ในสายกรรมฐานของหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

หลวงปู่บุญทัน ท่านเล่าว่า ในระหว่างที่ท่านเร่งความเพียรอย่างหนัก ทำให้ท่านหลงสำคัญตนว่า ท่านสำเร็จหมดจากกิเลสแล้ว จึงได้ออกติดตามหา**หลวงปู่มั่น** เพื่อจะแจ้งความในใจให้พระอาจารย์ได้รับรู้

หลวงปู่บุญทันติดตาม**หลวงปู่มั่น** จนไปพบที่เชียงใหม่ เข้าไปกราบนมัสการพระอาจารย์ แล้วกราบเรียนอย่างถ่อมตัวว่า “สำคัญว่ากระผมเดินทางมาทางอากาศ”

หลวงปู่ตื้ออยู่ในที่นั้นด้วย ก็ออกไปยืนแหงนหน้าขึ้นไปบนท้องฟ้า ทำท่ารอดู**หลวงปู่บุญทัน** แล้วพูดเตือนท่านด้วยเสียงอันดังว่า

“โน่น พระอรหันต์ผีบ้า พระอรหันต์โลกีย์ พระอรหันต์เวียนตาย เวียนเกิด มาแล้วโน่นเหาะมาแล้ว”

หลวงปู่บุญทัน ได้ยินเสียงเตือนดังนั้น ท่านจึงทราบว่า ท่านหลงสำคัญตน ท่านยังไม่ได้เป็นพระอรหันต์

ฟังธรรมหลวงปู่ตื้อ แล้วไปนิพพานได้

ปรากฏในประวัติของ**ท่านเจ้าคุณปู่** (หลวงปู่จันทร์ เขมิโย) วัดศรีเทพประดิษฐาราม จังหวัดนครพนม ซึ่ง**ท่านเจ้าคุณปู่จันทร์**นั้น ได้ชื่อว่าเป็นนักเทศน์จับหัวใจผู้ฟัง บางครั้งท่านเทศน์จบแล้วคนยังไม่ยอมให้ท่านลงจากธรรมาสน์ ขอร้องให้ท่านเทศน์อีกกัณฑ์ เพราะติดใจติดหูจึงอยากฟังอีก

ครั้งหนึ่งในวัดศรีเทพฯ มีงานบุญอะไรก็เลือนไปเสียแล้ว มีพระรูปหนึ่ง (หลวงปู่ตื้อ) เข้าไปร่วมด้วย หลังจาก**หลวงปู่จันทร์**เทศน์เสร็จ พระรูปนั้นได้กล่าวว่า

"ฟังเทศน์หลวงปู่จันทร์ไปนิพพานไม่ได้หรอกโยม"

ญาติโยมที่ได้ยินหูผึ่งขนาดสองวา โกรธหน้าเขียวนึกอยากจะซัดท่าน แต่กลับออกไปจากวัดศรีเทพฯ เสียก่อน จึงผูกใจเจ็บไว้ถ้าเจอหน้าอีกจะซัดให้รู้เรื่อง

ต่อมาพระรูปนั้นได้กลับมาที่วัดศรีเทพฯ อีก บรรดาผู้ผูกใจเจ็บก็รูกันเข้าไปล้อมท่าน และรุมซักว่า "คราวก่อนที่ท่านมาที่นี่ท่านว่า ฟังเจ้าคุณปู่เทศน์แล้ว ไปนิพพานไม่ได้ใช่ไหม"

"ใช่" ท่านตอบ

"ถ้าฟังเทศน์เจ้าคุณปู่แล้วไปนิพพานไม่ได้ ฟังเทศน์ใครล่ะไปได้ ท่านรึ"

"ใช่" ท่านตอบหน้าตาเฉยแล้วย้ำว่า "ฟังฉันนี่แหละไปได้"

พวกนั้นเมาหมัด เหมือนโดนหมัดเข้าเต็มเปา

"ทำไม ?"

"ก็แค่ฉันตั้งนะโม คนก็ลุกออกไปนอกศาลาแล้ว ๓ คน พอลงมือเทศน์ก็หายหมดทั้งศาลา เพราะว่าฟังเทศน์ฉันแล้วเกิดนิพพิทา (เบื่อหน่าย) จึงจะไปนิพพานได้ แต่ฟังเทศน์**หลวงปู่จันทร์**มีแต่ติดอกติดใจไม่เกิดนิพพิทา จะไปนิพพานได้ไง"

เท่านั้นแหละยิ้มก็เปิดกว้างแก่มุมปากมุมใจของทุกคน

พฤติกรรมนี้ในประวัติไม่ยอมบอกชื่อไว้ เชื่อว่าถ้าไม่ใช่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม**แล้ว ก็ต้องเป็น**หลวงปู่ทองรัตน์ กนฺตสีโล** เพราะมีแต่สองท่านที่มีพฤติกรรมคล้ายๆ กัน

วันหนึ่งมีศิษย์ได้ขึ้นไป**กราบหลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ที่วัดถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ กราบเรียนถามท่านถึงความกระจ่างในเรื่องนี้ **หลวงปู่สิม**ยิ้มๆ และได้บอกใบ้ชี้นำไปที่**หลวงปู่ตื้อ**อย่างชัดเจนว่า

“**ท่านอาจารย์ทองรัตน์**สู้**หลวงปู่ตื้อ**ไม่ได้หรอก”

พระนิรนามรูปนั้นต้องเป็น**หลวงปู่ตื้อ**อย่างไม่ต้องสงสัย เพราะคำบอกใบ้นั้นได้ชี้นำไปที่**หลวงปู่ตื้อ** อย่างชัดเจน

หลวงปู่สิมตอกย้ำอีกว่า

“**หลวงปู่ตื้อเก่งนะ**”

รูปถ่ายของ**หลวงปู่ตื้อ** ก็ติดอยู่ข้างผนังถ้ำผาปล่อง ใครไปที่นั้นจะเห็นกันทุกคน

เทศน์ไม่ฟัง ฟังตดซะ

จุดเด่นที่ทำให้**หลวงปู่ตื้อ** เป็นที่กล่าวขวัญกันมาก คือ อุปนิสัยขวานผ่าซากในวาจา ท่านมีนิสัยโผงผางไม่กลัวใคร มีเทศนาโวหารที่ไม่เคยไว้หน้าใคร ไม่ว่าคนมั่งมีหรือยาจก ท่านใช้คำพูดเหมือนกันหมด พูดตรงๆ ไม่ต้องเสกสรรปั้นแต่ง

ท่านบอกว่า ท่านเทศน์ตามความจริง ไม่ได้เทศน์เพื่อเอาสตางค์ หรือเทศน์เพื่อเอาใจใคร

ญาติโยมบางคนบอกว่า **หลวงปู่ตื้อ** เทศน์หยาบคาย รับไม่ได้ก็มี

มีเรื่องเล่าว่า ครั้งหนึ่งหลวงปู่กำลังแสดงธรรมเทศนาอยู่ ท่านเทศน์ผ่านเครื่องขยายเสียง มีญาติโยมบางกลุ่มคุยกันจ๊อกแจ๊กแข่งกับการเทศน์ของท่าน ในขณะที่ท่านกำลังหลับตาเทศนาอยู่ ท่านได้หยุดเทศน์ฉับพลัน แล้วพูดผ่านไมโครโฟนเสียงดังว่า

“เอ้า ! หลวงตาตื้อเทศน์ให้ฟัง พวกสูบ่ฟัง เอ้า ! ฟังตดซะ”

แล้วก็มีเสียงประหลาดดังผ่านลำโพงออกมาสองสามชุด ทุกคนเงียบกริบ โยมคนหนึ่งตั้งสติได้ก่อนเพื่อน จึงพูดเสียงดังว่า “ขอให้หลวงตามีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์”

แล้วโยมคนอื่นๆ ก็ยกมือ และกล่าวพร้อมกันว่า “สาธุ !”

๓๕๑

ดิฉันปล่อยวางหมดแล้ว

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่**วัดอโศการาม** อ.เมือง จ.สมุทรปราการ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านได้รับนิมนต์ขึ้นเทศน์ในการจัดอบรมกรรมฐานให้แก่พระและญาติโยม มีผู้สนใจใคร่ต่อธรรมมาเข้าร่วมอย่างเนืองแน่น

ในวันนั้น **หลวงปู่ตื้อ**ท่านแสดงธรรมได้อย่างจับใจได้อรรถรส ในเบื้องต้น ท่ามกลาง และปริโยสาน อะไรเป็นธรรม เป็นวินัย เป็นตัวทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ตลอดจนวิธีดับทุกข์ อะไรที่ควรมั่น อะไรที่ควรปลง ควรปล่อยวาง ไม่ควรยึดมั่นว่าเป็นตัวกูของกู

ว่ากันว่า **หลวงปู่ตื้อ** ได้แสดงธรรมให้สาธุชนที่อยู่ ณ ที่นั้น ตรองตามแล้วเห็นจริงได้ เสมือนหงายสิ่งที่คว่ำ เสมือนจุดประทีปโคมไฟในที่มืด เสมือนชี้ทางให้กับผู้ที่หลงทาง

อุบาสก อุบาสิกา ที่ได้สดับเทศนาของหลวงปู่ตื้อในครั้งนั้นแล้ว ต่างก็รู้สึกปีติ อิ่มเอิบในบุญ รู้สึกปลอดโปร่ง เบากายเบาใจ ต่างก็รู้สึกว่าภายในจิตได้ปล่อยวาง ไม่ยึดมั่นถือมั่นแล้ว

พอหลวงปู่เทศน์จบลง ท่านว่า "เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้" แล้วญาติโยม "สาธุ" เสียงดังสนั่นน่าอนุโมทนายิ่ง

สุดจะเก็บความปิติไว้ได้ มีอุบาสิกาท่านหนึ่งแหวกผู้คนเข้ามาข้างหน้าสุด ใกล้กับหลวงปู่ที่สุด แล้วรายงานผลว่า

"หลวงปู่เจ้าคะ ดิฉันได้ฟังหลวงปู่เทศน์แล้วรู้สึกเบากายเบาใจ ดิฉันปล่อยวางได้หมดเลยเจ้าค่ะ"

หลวงปู่กล่าวด้วยเมตตา "อนุโมทนาด้วยคุณโยมที่ได้ดวงตาเห็นธรรม"

"จริงๆ นะคะหลวงปู่ เดี๋ยวนี้ดิฉันไม่ยึดมั่นถือมั่นอีกต่อไปแล้ว ปล่อยวางได้หมดเลยเจ้าค่ะ"

"...อีตอแหล..." ไม่มีใครคาดคิดว่าหลวงปู่จะอนุโมทนาด้วยการหักมุมเช่นนั้น

"ว้าย ! ตายแล้ว ทำไมหลวงปู่จึงมาด่าอีฉัน !" แล้วรีบผลุนผลัน ลุกหนีด้วยความโกรธอย่างเป็นฟืนเป็นไฟ บ่งบอกลักษณะของคน "ปล่อยวาง" ได้อย่างประจักษ์ชัด

หลวงปู่ได้แต่หัวเราะหึ..หึ ในลำคอ ขณะเดียวกันบนศาลาการเปรียญก็เงียบกริบ ตามด้วยเสียงซุบซิบ และบางส่วนก็หัวเราะสะใจ !

อ้อ ! คนปล่อยวางมีลักษณะเช่นนี้เองหนอ !

หลวงปู่ตื้อต่อยพระพม่า

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเคยเล่าให้ผู้ข้าฯ (หลวงปู่จาม) ฟังว่า ในสมัยท่านยังเป็นพระหนุ่มออกเที่ยวธุดงคกรรมฐาน ท่านเคยธุดงค์ไปเมืองพม่าถึง**เมืองมัณฑะเลย์** ซึ่งเมืองนี้ตั้งอยู่ทางภาคเหนือของพม่า โดยตั้งใจว่าจะไปให้ถึงอินเดีย ไปแล้วไปติดอยู่กับเทศกาลทำบุญของพวกไทยใหญ่ เลี้ยงพระประจำปี ในงานนั้นเขาจะตั้งปะรำพิธี แล้วนิมนต์พระไทยใหญ่ ทั้งพระพม่ามาทำบุญให้ทาน มีพระพม่ารูปหนึ่งเกะกะระรานหมู่เพื่อนอยู่ มันอ้างว่ากรวยทานของมันได้ของไม่เท่าหมู่ หาว่าหมู่เอาของมันไป ตัวมันเองก็เวียนเข้าจับฉลาก ๒ รอบ ๓ รอบ พระเถระห้ามก็ไม่ฟัง **หลวงปู่ตื้อ**ท่านได้หมายตาไว้อยู่

พอตกหัวค่ำไทยใหญ่เขาจะถวายแสงไฟ ถวายดนตรี ก็ทำท่าทำทางระรานหมู่ **หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็นุ่งห่มใหม่ให้เหมือนพระพม่า เข้าไปปะปนอยู่ใกล้กับพระหาเรื่องรูปนั้น ได้จังหวะเหมาะก็โยนหมัดเข้ายอดคางมันล้มหงายสลบไป พระเณรทั้งหลายก็สาธุ ไม่มีใครสนใจมัน มีแต่พวกหมู่มันช่วยกันดูแลเอาน้ำมาเป่าให้ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็ทำเฉยอยู่ ค่อยแฝงตัวหนีออกมานุ่งห่มใหม่ให้เหมือนพระไทยใหญ่ นั่งสำรวมเฉยอยู่

ผู้ข้าฯ (หลวงปู่จาม) กราบเรียนถาม**หลวงปู่ตื้อ**ว่า "ทำไมหลวงปู่เอาแรงแท้ ครับ"

หลวงปู่ตื้อ ท่านตอบว่า "สอนมันบักพม่า ตายห่ามัน มันจะได้รู้ตัวของมันบ้าง พอมันลุกมาก็เสาะหาดูมือคนนั้นคนนี้ ดีมันไม่มาถึงเรา หากมาถึงจะเอาตีนให้มัน"

"ไม่บาปหรือท่านอาจารย์"

"บาปอยู่เน้อ มันเป็นบาป กลับมาจากพม่าจำพรรษาวัดเจ้าแม่ (วัดป่าดาราภิรมย์) วันหนึ่งฝนตก ฟ่าว (รีบ) ด่วนลงกุฏิไปเก็บผ้า พลัดตกกระไดล้มลง คางไปกระทบกับก้อนดินกี่ (ก้อนอิฐ) จนคางแตก มิใช่บาปต่อยกับคนพาล แต่มันเป็นบาปต่อยกับธรรมวินัยพระพุทธเจ้า"

"หลวงปู่ไปไม่ถึงอินเดีย"

"ถึงแต่มัณฑะเลย์ ได้หมู่เพื่อนพระเงี้ยว ๒ องค์ ก็ว่าจะไปเป็นหมู่กัน ตั๋วเรือก็ได้แล้ว คิดไปคิดมาเลยกลับมาอยู่ของเก่า พม่ามันหนักอภิธรรม ไทยใหญ่มันหนักวินัย พระไทยมันหนักบาตร"

"แล้วพระไหนดีที่สุดล่ะครับ หลวงปู่"

หลวงปู่ตื้อตอบพร้อมเอามือตบหน้าอกตัวเองพร้อมว่า

“พระเฒ่าผู้นี้ดีที่สุด”

จากนั้นทั้งหลวงปู่และหลวงปู่จามต่างก็หัวเราะ

เรื่องพระตีโยม ขณะไปพระธาตุย่างกุ้ง

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าถึงวีรกรรมหลวงปู่ขณะไปพระธาตุย่างกุ้ง ดังนี้

“แล้วตอนไปย่างกุ้ง ไปนมัสการพระธาตุย่างกุ้ง สมัยโบราณหากใครได้ไปนมัสการพระธาตุย่างกุ้ง หงสา อานิสงส์แรงที่สุด เอ้อ ! เรียกว่ายอด ใครไม่มีบุญไม่เห็น คล้ายๆ ว่าพระธาตุย่างกุ้งลอยเอาเซือก (เชือก) สลิงลอดพื้นก็ได้ ว่ากันไป พวกคุยฝอยใหญ่ ผู้ยังไม่เคยเห็น บางคนเดินขาดเดินลอดพื้นนี่

โอ้โธ่ ! พระธาตุไม่ถึงดิน พอๆ กับพวกไปเที่ยวเมืองนอกล่ะ หนาวขนาดไหน เยี่ยวออกมาใส่กระดุมผ้ายังไม่เสร็จแทบจะเด็ดเอาเลย เยี่ยวโค้งไม่ได้มันหนาว ว่าขนาดนั้น มันเรียกว่าคนโกหกกันต่อ

ก็เลยไป **หลวงปู่ตื้อ**ว่า ไปนมัสการ ไปนมัสการพระธาตุย่างกุ้ง ก็ตอนขากลับก็ไปล่องเรือข้ามอ่าวเมาะตะมะ ล่องเรือมา พระในราว (ประมาณ) ๓๐ มีพระลังกา พระพม่า พระอินเดีย โอ้ ! มีพระมากอยู่ มา เมื่อเรือมาจอดอ่าวเมาะตะมะแล้วก็ ตอนเช้าก็บิณฑบาต ฉันเสร็จแล้วก็ล้างบาตร แล้วขึ้นเรือ เรือก็ออก คนโดยสารมานั้นก็ลงเรือ แล้วก็หาซื้อข้าวซื้อของ ผลสุดท้ายมาถึงอ่าวเมาะตะมะนี่

เอาแล้วฮั่นนี่ (ทีนี้) เอ้อ ! ไปบิณฑบาตมาฉันเรียบร้อย ไปล้างบาตร แขกไง แขกรักษาเรือไม่ให้ขึ้นนี่ ไม่ให้ขึ้น ไม่ขึ้น ปลอมขึ้นเรือ ต้องถามเอาเงิน มาด้วยกัน ๓ วันนะไม่ได้ถามคนหนึ่งกอดหลวงปู่ไว้ คนหนึ่งถามเอาเงิน ผลสุดท้ายก็แพะที่เขาจับไว้นั่นน่ะ ผูกมาในเรือมันขาดเชือกขาดโดดลงเรือ หลวงปู่ก็เลยชี้มือใส่แพะนั่น คนหนึ่งก็วิ่งไปเอาแพะ ไอ้คนที่ถามเงินวิ่งไปเอาแพะ คนที่จับหลวงปู่อยู่นี่ มันก็เซ่อดูกันอยู่

“มึงน่ะเน้อ มึงไม่รู้จักหลวงตาตื้อ” **หลวงปู่ตื้อ**ก็เขวี้ยง เฮิ่ม ! ลงเรือ เอ แล้วกะหน้าผากไอ้หัวล้านจั๊ก (สัก) หน่อย ก็สีไปเจอเอาแคมเรือเข้าเบิ๊ด (ไม่มีเหลือ) ก็เลือดไหล หลวงปู่ก็ปุ๊บปั๊บขึ้นมา คลุมผ้าดีนั่งกรรมฐานเฉย ใจคอไม่ดี กลัวแขกจับเด๊ะ เอ้อ ! ใจคอไม่ดี

เห็นเถียงกัน โจ๊เจ๊ๆ เถียงกัน บอกว่าพระตีโยม อือ พระองค์หนึ่งพูดไทยก็เป็น พูดพม่าก็เป็น ไม่รู้องค์ไหน องค์ไหนๆ ก็ไม่รู้ ดูองค์นั้นก็เหมือนองค์นี้ องค์นี้ก็เหมือนองค์นั้น หลวงปู่ก็ดำๆ เหมือนกับแขกนั่นน่ะ ก็เลยรู้แล้วรู้รอดกันไป **หลวงปู่**ว่า"

พบเสือใหญ่บนดอยลูกกะโซ

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าต่อไปว่า

"เดินจากนั้นมาหามะละแหม่ง (หรืออีกชื่อ เมาะลำเลิง เป็นเมืองใหญ่อันดับ ๔ ของพม่า) ลงเรือมะละแหม่ง ลงเรือก็สะพายบาตร สามล้อกะ วื๊ด ! มาดักหน้า "ไปสามล้อไหม ?" "ไม่มีเงิน" มันก็ออกไปอีก เดี๋ยวสักพัก วื๊ด ! มาตัดหน้า "ไปสามล้อไหม ?" "ไม่มีเงิน" ก็หลายเที่ยวหลายก็เที่ยวสุดท้าย ก็วื๊ด ! "ไปสามล้อไหม ?"

ก็ยกตีนใส่ เฮิ่ม ! โน่นแล่ว พลิก... หงายท้องทั้งสามล้อทั้งคน ลุกขึ้นมานึกว่ามันจะมาสู้ สู้ไม่ขึ้น **หลวงปู่**ว่า แหม ! มันก็เกินไปล่ะอันนี่ หลวงปู่ว่า มันแกล้งกัน

เมื่อถึงมะละแหม่ง เดินตัดออกมาทางดอยลูกกะโซ มีพ่อค้าเกวียน พวกแขกขายผ้าอยู่ประมาณ ๒๐ – ๓๐ คัน **หลวงปู่**ว่า ได้ยินเสียงปืน ตึ้มๆ ! ตอนเย็น มันเสือกินคนนี่ มันจะไปกินแย่งกินเขา เขายิง ยิงก็ไม่ถูกหรอก หลวงปู่เดินตามหลังมามันเริ่มจะมืดไม่มืด มันเป็นข้างซ้ายก็เป็นเหว ข้างขวาก็เป็นเหว ทางล้อ ทางคนไว้หว่าง (ตรง) กลาง

ก็วิ่งมาใส่หลวงปู่เลย เสือใหญ่ จ้องแล้ว จ้องกลดนี่ล่ะ **หลวงปู่**ก็จับไว้อย่างนี้ เมื่อเสือวิ่งมาก็กดปุ่ม มันก็ วิ๊ก ! เสือมันก็นึกว่าแผ่นดินปิ้น (พลิก) ตะครุบ มันโดด โดดถอยหลัง กระโดดทางข้างก็เลยตกลงเหวเลย เฮิ่ม ! สงสัยตาย หลวงปู่ว่า สงสัยตาย แน่ะ อยู่ดีๆ เสือตัวนี้จะมาหากิน**หลวงตาตื้อ**เล่น หลวงปู่ว่า อันนี้ผ่านดอยลูกกะโซมาแล้ว"

ไล่ปล้ำผีสาวที่มารื้อมุ้งกลด

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อไล่ปล้ำผีสาวที่มารื้อมุ้งกลด ดังนี้

"เมื่ออยู่**อำเภอจอมทอง** ผู้เฒ่าว่า ผู้เฒ่าจำพรรษาอยู่อำเภอจอมทองโน่นหลายปี มีครั้งหนึ่งพอไล่สี้ (ปล้ำ) ผีอำเภอจอมทองนะ ผีตัวนั่นก็ผีสาวนะ ผีสาวจะเป็นสาวแก่หรือสาวกระหรี่ก็ยังไม่รู้ พระเจ้าพระสงฆ์ไปแตก (อยู่ไม่ได้) ก็ภาวนาอยู่ กางกลดในป่า ก็มารื้อมุ้ง มายิ้มใส่

หลวงปู่ตื้อไปภาวนา เพิ่น (ผี) ก็มารื้อมุ้ง ยถา สัพพี กรวดน้ำให้ สักพักมันก็มารื้อมุ้งอีกแล้วล่ะ “มึงผีตัวนี้” หลวงปู่ว่า แก้ผ้าสบงจีวรอย่างดี ก็ผ้าสบง ผ้าคลุมๆ รัดไว้

เมื่อมันมารื้อมุ้ง “เฮ้ย ! ผีตัวนี้มึงไม่รู้จักหลวงตาตื้อ กูไล่สี้ผีก่อนน้า” หลวงปู่ก็รื้อมุ้ง ไล่ตามป่า ตะครุบ ต้องวิ่งขึ้นภูเขา กึมๆๆ

ได้ ๓ – ๔ วันเข้าสิงคน “โอ้ย ! พระธุดงค์องค์สีดำๆ ตาลึกๆ ใครอย่าไปวุ่นวายเน้อ พวกผู้ย่าผู้หญิง ให้พวกมึงระวัง วันนั้นกูเกือบตายแล้ว ถ้ากูวิ่งซ้า (ช้า) หน่อยแน่นอนเลย”

ว้า หลวงปู่ว่าผีไปโฆษณา อายโว้ย อันนี้หลวงปู่คุยเรื่องผี แต่นั้นต่อมาก็เงียบอยู่ หลวงปู่ว่า”

ภาค ๒๒ ปกิรณกธรรม

การอุปัฏฐากครูบาอาจารย์

พระศิษย์ที่อยู่จำพรรษากับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จะทำข้อวัตรปฏิบัติตามหลักอาจริยวัตร กิจที่อันเตวาสิก (ลูกศิษย์) ควรประพฤติปฏิบัติต่อครูบาอาจารย์ พระศิษย์ผู้ได้รับมอบหมายจะอยู่คอยปรนนิบัติครูบาอาจารย์ อันเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญู และได้อานิสงส์มาก

ข้อปฏิบัติต่อหลวงปู่ตั้งแต่เช้ามืดจนมืดค่ำ มีดังนี้

๑. ถวายไม้ชำระฟัน ถวายน้ำล้างหน้า ปูอาสนะ

๒. ช่วยดูแลสอดส่องสิ่งของ เช่น บาตร ผ้าไตรจีวร อาสนะ กระโถน เป็นต้น

๓. ทำความสะอาดกุฏิ ห้องน้ำ และทางเดินจงกรมถวายท่าน ปัดกวาดลานวัด วิหาร ศาลา

๔. ถวายน้ำร้อน น้ำเย็น ถวายน้ำใช้ น้ำฉัน

๕. ถวายการนวด

ฯลฯ

เวลาพิเศษสำหรับพระเณรลูกวัดก็เห็นจะได้แก่เวลาค่ำ ในเวลาดังกล่าว ครูบาอาจารย์จะหยุดพักผ่อน ดื่มน้ำชาน้ำร้อน พระภิกษุสามเณรต่างมาพร้อมกันที่กุฏิของท่าน สำหรับพระอุปัฏฐากจะบีบนวดถวายท่าน ในระหว่างนี้เองหลวงปู่ท่านจะเทศน์ให้ฟังบ้าง สอนธรรมะบ้าง สอนวิธีปฏิบัติที่ได้ผลมากๆ เช่น การละขันธ์ ๕ เพราะเป็นแนวทางแห่งความพ้นทุกข์จริงๆ

พระเณรที่มีปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติธรรมประการใดๆ ก็นำมากราบเรียนถาม เพื่อขอความเมตตาอนุเคราะห์แก้ไขและชี้แนะอุบายธรรม ในช่วงนี้เองจึงเป็นช่วงเวลาที่สำคัญมากและมีประโยชน์มาก

เกี่ยวกับการขบฉันจังหัน

การขบฉันจังหันของพระป่ากรรมฐานกับพระบ้านโดยทั่วไปนั้น ไม่ค่อยจะเหมือนกัน

พระบ้านโดยปกติจะนั่งฉันเป็นหมู่ เป็นวงร่วมกัน และฉันจากจานหรือภาชนะต่างๆ หลายใบ ส่วนพระธุดงค์ หรือพระวัดป่า ท่านจะนั่งเรียงเป็นแถวตามลำดับพรรษา และจะฉันในบาตร ท่านจะพิจารณาเลือกอาหารตามหลัก “อาหารสัปปายะ” เลือกที่ถูกกับธาตุขันธ์และเหมาะกับการภาวนา แล้วจัดอาหารในส่วนที่ท่านต้องการใส่ลงในบาตร จากนั้นจะนั่งพิจารณาอาหารก่อนฉัน แล้วจึงเริ่มลงมือฉันเฉพาะในบาตร ขณะฉันต่างองค์ต่างเงียบๆ ไม่พูดไม่คุยกัน ฉันเสร็จก็ลุกขึ้นไป โดยไม่ต้องรอกัน เก็บบาตรไปล้างทำความสะอาด และไปภาวนาต่อไป

สำหรับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นพระที่แปลกกว่าพระเถระองค์อื่นๆ ในวงกรรมฐาน ซึ่งมีเรื่องเล่าสู่กันฟัง ดังนี้

มีอยู่วันหนึ่ง พระผู้ใหญ่รูปหนึ่งมาที่วัด พอถึงเวลาฉัน พระอาจารย์ท่านนั้นก็นั่งรอเฉยอยู่ พระจึงกราบนิมนต์ให้ท่านฉัน ท่านก็บอกว่ารอ**หลวงปู่ตื้อก่อน** หลวงปู่ยังไม่มา

เมื่อพระผู้ใหญ่ไม่ลงมือฉัน พระลูกวัดก็ต้องนั่งรอไปด้วย ใช้ผ้าปิดบาตร นั่งภาวนารอนานพอสมควร **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็เดินขึ้นมา พอเห็นว่ายังไม่ได้ฉันกันเลย ท่านก็พูดว่า

“จะรอไปทำไม ขันธ์ ๕ ของใครก็ของใคร ท้องใครก็ท้องใคร นั่น ปากใครก็ปากใครสิ ไม่ต้องรอ ฉันไปเถิด ฉันเสร็จแล้วก็ไปล้างบาตร ตากแห้งเลย แล้วไปภาวนา เราจะฉันเวลาไหน หรือไม่ฉันเลย ก็ขอให้เป็นเรื่องของเราเถิด”

หลวงปู่ตื้อ จึงเป็นพระรูปเดียวในวัด เป็นพระผู้นั่งฉันเสร็จเป็นรูปสุดท้าย จากนั้นพระศิษย์ก็จะนำบาตรของท่านไปล้างทำความสะอาด เช็ดจนแห้ง แล้วก็เทกระโถนของท่าน ดูเวลาพอสมควรแล้วจึงนิมนต์ท่านขึ้นกุฏิ

หลวงปู่ตื้อก็เคยใบ้หวย

ตามปกติศรัทธาญาติโยมคนเข้าวัด ย่อมมีวัตถุประสงค์แตกต่างกันไป บ้างก็เข้าวัดเพราะต้องการฟังเทศน์บำเพ็ญทาน ศีล ภาวนา บ้างก็เข้าวัดเพราะต้องการเพียงใส่บาตรถวายทาน บ้างก็เข้าวัดเพราะต้องการทำบุญ แต่หวังโชคลาภ ด้วยการเสี่ยงโชคซื้อหวย เพื่อหวังรวยทางลัด ฯลฯ ซึ่งจำพวกหลังนี้มักเสาะแสวงหาเกจิอาจารย์ หรือหลวงปู่ตามวัดดังต่างๆ เพื่อหวังเลขเด็ด

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ก็เป็นพระมหาเถระอีกองค์หนึ่ง ที่ญาติโยมผู้ชื่นชอบเลขหวยมักมาฟังท่านเทศน์แล้วจับคำเทศน์มาตีเป็นเลขหวย หรือมาเลียบเคียงขอให้ท่านใบ้หวยตรงๆ ก็มีเรื่องเล่ามีอยู่ว่า ครั้งหนึ่งมีญาติโยมผู้นิยมหวยอยู่กลุ่มหนึ่ง มีทั้งชายและหญิง ได้รวมกันเช่าเหมารถเพื่อไปกราบโดยหวังจะได้เลขเด็ดจากหลวงปู่ ทุกคนต่างเต็มไปด้วยความหวัง

หลวงปู่ก็ให้การต้อนรับขับสู้ตามปกติทั่วไป พอได้จังหวะ สมาชิกที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม ก็เจรจาเลียบเคียงเพื่อขอเลขเด็ดจากท่าน

หลวงปู่พูดว่า “มันจะไปยากอะไร ก็อยู่ที่ตูดของพวกสูนั่นแหละ นั่งทับกันอยู่ก็ยังไม่รู้ กลับไปดูเอาเองก็แล้วกัน”

สมาชิกกลุ่มผู้นิยมหวย ต่างนึกกระหยิ่มยิ้มย่อง แต่ละคนก็ไม่เคยดู “ตูด” ของตัวเอง ขากลับจากวัดก็พากันหาสถานที่เหมาะๆ จอดรถแล้วพากันลง ชายแยกไปเฉพาะชาย หญิงแยกไปเฉพาะหญิง ช่วยกันพินิจพิจารณาดูตูดของกันและกัน ดูอย่างละเอียดลออ เพื่อหาเลขเด็ดตามที่หลวงปู่ใบ้หวยให้

ในเรื่องไม่ได้บอกว่า ตัวเลขเด็ดที่ทุกคนใฝ่หานั้น สถิตอยู่ที่ชิ้นส่วนของใคร ? ผู้หญิงหรือผู้ชาย ? **แต่ที่แน่ๆ เลขที่ออกในงวดนั้น ก็คือ เลขป้ายทะเบียนรถที่ทุกคนนั่งไปนั่นเอง**

อัจฉริยภาพด้านภาษาและการสื่อสาร

จากการศึกษาประวัติและเรื่องราวของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จะเห็นว่าหลวงปู่ท่านสามารถติดต่อสื่อสารกับบรรดาเทพทั้งหลาย รวมถึงภูตผีปีศาจและวิญญาณในระดับต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

หลวงปู่ตื้อสามารถเข้าใจภาษาสัตว์ชนิดต่างๆ นับตั้งแต่ลิง นก ไปถึงสัตว์ที่ดุร้าย เช่น เสือ และสัตว์ใหญ่ เช่น ช้าง ได้อย่างไม่ต้องสงสัย นอกจากนี้ **หลวงปู่ตื้อ** กับ **หลวงปู่แหวน** ท่านเดินธุดงค์ไปถึงลาว พม่า อินเดีย เนปาล จนถึงทิเบต และลงเรือสำเภาไปเกาะศรีลังกา จึงแน่ใจว่าท่านสามารถสื่อสารกับประชาชนในประเทศเหล่านั้น อย่างน้อยก็สามารถเอาตัวรอดได้

เรื่อง ภาษาบาลี **หลวงปู่ตื้อ**ท่านรู้แน่นอน เพราะท่านเคยเรียนมูลกัจจายน์ หรือ หลักสูตรนักปราชญ์มาแล้ว

ภาษาที่หลวงปู่ใช้อยู่ประจำ คือ ภาษาไทยภาคกลาง ไทยภาคอีสาน ไทยภาคเหนือ ภาษาลาว ท่านใช้ได้คล่องแคล่วอยู่แล้ว ไม่ต้องสงสัย

พระศิษย์ของท่านบอกว่า **หลวงปู่ตื้อ**ท่านพูดฝรั่งเศสได้ตั้งแต่ครั้งธุดงค์ไปทางฝั่งลาว และก็เคยได้ยินหลวงปู่ท่านพูดภาษาเขมรกับพระที่มาจากจังหวัดสุรินทร์ได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งไม่ทราบว่าท่านไปเรียนมาตั้งแต่เมื่อใด

นอกจากนี้ภาษาชาวเขาและชาวป่าเผ่าต่างๆ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็สามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดี

เท่าที่ศึกษาประวัติของท่านโดยละเอียด **หลวงปู่ตื้อ** ท่านเป็นพระอรหันต์ที่ครบเครื่องอย่างแท้จริง ท่านแตกฉานด้านพระธรรมวินัย ธุดงค์เก่ง ภาวนาเก่ง เทศน์เก่ง สอนเก่ง ด้านพลังจิต อิทธิฤทธิ์ของท่านก็มีอย่างเพียบพร้อมบริบูรณ์ (คือได้ทั้ง "ด้านปัญญา" และ "ด้านฤทธิ์" อย่างครบเครื่องจริง)

ดังนั้น จึงไม่มีความเคลือบแคลงสงสัยว่า **"หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นพระอรหันต์ปฏิสัมภิทาญาณ"**

หลวงปู่ตื้อสวมสร้อยลูกประคำเป็นประจำหรือ ?

ภาพของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่ปรากฏแพร่หลายในปัจจุบันนี้ จะเห็นท่านสวมสร้อยลูกประคำไว้ที่คอ เหมือนกับเกจิอาจารย์และพระครูบาทางภาคเหนือ เท่าที่ปรากฏ ครูบาอาจารย์สาย **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ไม่เห็นมีพระองค์ใดที่สวมสร้อยลูกประคำ ก็เห็นมีแต่**หลวงปู่ตื้อ**องค์นี้แหละที่ต่างไปจากองค์อื่นๆ

คนส่วนใหญ่มีความสงสัยในเรื่องนี้ว่า ตามปกติ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านสวมสร้อยลูกประคำไว้ที่คอเป็นประจำหรือ ?

ครูบาอาจารย์ต่างก็พูดยืนยันว่า "สร้อยลูกประคำของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านแกะของท่านเอง แต่ตามปกติองค์หลวงปู่ตื้อก็มิได้คล้องสร้อยลูกประคำไว้ตลอดเวลา ท่านจะนำสร้อยลูกประคำออกมาคล้องคอเฉพาะเมื่อมีผู้มาขอถ่ายภาพเท่านั้น" ดังนี้

องค์แรก **พระพุทธพจนวราภรณ์ (จันทร์ กุสโล)** วัดเจดีย์หลวง อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ซึ่งวัดเจดีย์หลวงเป็นวัดที่หลวงปู่ตื้อมักจะมาพำนักเมื่อเข้ามาในตัวเมืองเชียงใหม่ ท่านก็ยืนยันว่า "เคยเห็นหลวงปู่ตื้อท่านสวมสร้อยลูกประคำ แต่ว่าสวมเป็นประจำหรือไม่นั้นไม่ขอยืนยัน ให้ถือตามหลวงปู่สังข์ ที่วัดป่าอาจารย์ตื้อก็แล้วกัน เพราะหลวงปู่สังข์ท่านใกล้ชิดกับหลวงปู่ตื้อมากกว่า"

องค์ที่สอง **พระครูภาวนาภิรัต (หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ)** ท่านเป็นทั้งลูกศิษย์และเป็นหลานแท้ๆ ของ**หลวงปู่ตื้อ** และเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าอาจารย์ตื้อ สืบต่อมาจาก**หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็ไม่ค่อยชอบใจที่เห็นภาพหลวงปู่ตื้อแขวนสร้อยลูกประคำไว้ที่คอ จนทำให้ใครต่อใครเข้าใจผิดโดยคิดว่าท่านแขวนเป็นประจำ **ซึ่งโดยปกติทั่วไปท่านไม่ได้แขวน แต่ท่านมีสร้อยลูกประคำไว้ในย่ามเป็นประจำ ท่านแขวนบ้างตอนทำพิธีหรือปลุกเสกบางอย่าง เสร็จแล้วท่านก็เก็บ ไม่ได้แขวนเป็นประจำเหมือนที่เห็นในภาพถ่าย**

หลวงปู่สังข์บอกว่า ก็เป็นปฏิปทาที่แปลก เวลามีคนขอถ่ายภาพ ท่านจะหยิบสร้อยลูกประคำที่อยู่ในย่ามมาคล้องคอ แล้วจึงอนุญาตให้ถ่ายได้ เป็นดังนี้เสมอ ดังนั้น**ภาพหลวงปู่ตื้อ**ที่เผยแพร่ออกมา จึงแขวนสร้อยลูกประคำแทบทุกรูป จนคนรุ่นหลังจำติดตา คิดว่าท่านสวมสร้อยลูกประคำเป็นประจำ นอกจากนี้เวลามีคนขอลูกประคำจากท่าน ท่านจะแกะให้ทีละลูก หรือบางคนขอไปทั้งสาย ท่านก็ถอดให้ เขาเรียกว่า **"ลูกประคำบุญฤทธิ์"**

องค์ที่สาม **ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม** วัดเขาพุนก อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี ท่านเป็นทั้งลูกศิษย์และเป็นหลานแท้ๆ ของ**หลวงปู่ตื้อ** และท่านก็สวมสร้อยลูกประคำเช่นเดียวกับ**หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็เห็น**องค์หลวงปู่ตื้อ**คล้องสร้อยลูกประคำในเวลาถ่ายภาพเท่านั้น เนื่องจากท่านได้มรณภาพไปหลายปีแล้ว ปัจจุบันจึงยังมิอาจทราบในอุบายธรรมเรื่องสร้อยลูกประคำที่**องค์หลวงปู่ตื้อ**ท่านฝากเอาไว้ในภาพถ่าย

เมตตาธรรมของหลวงปู่ โปรดวิญญาณ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านสอนว่า การเดินธุดงค์อยู่ป่าดงพงไพร ทำความสงบทางใจทำไปเพื่อความสิ้นทุกข์นั้น ต้องอาศัยอย่างมากเรื่องของภาวนาธรรมนะ

อีกประการหนึ่ง เราดำเนินไปเพื่อหนทางแห่งการสร้างบารมี ไม่ใช่ว่าจะนั่งเฉย ไม่มีเมตตาปราณี ไม่ทำจิต – กิจอันชอบด้วยธรรม มีเมตตา กรุณา เป็นต้น

เหมือนอย่างที่เราได้เล่าให้ฟังมานั่นแหละ เป็นเรื่องของวิญญาณ เป็นเรื่องที่เราเห็น ก็ควรช่วยเหลือ โปรดสัตว์ เมื่อมาปรากฏ วิญญาณเหล่านี้เขามีทุกข์อย่างมาก จึงต้องค่อยๆ โปรดค่อยๆ สอนมันไป เพื่อให้วิญญาณเหล่านั้นได้เลื่อนภพภูมิของมันบ้าง

"ช่วยมัน" ท่านว่า ไม่งั้นจะเป็นเปรตเป็นผีอยู่อย่างนั้น ไม่มีที่สิ้นสุด ผุดเกิดก็ไม่ได้ บาปบุญคุณโทษก็ไม่รู้

นี่ การเดินธุดงค์นะ เดินธุดงค์ไปก็สอนธรรมะให้ประชาชนบ้าง เขาจะได้มีหูตาสว่าง ดำเนินชีวิตได้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

นี่เป็นคำสอนของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ใครจะเชื่อหรือไม่ ต้องพิจารณาเอาเอง

ผีเข้าหลวงปู่แหวน ก็เป็นคำบอกเล่าจากหลวงปู่ตื้อ แต่เป็นเมื่อครั้งที่ท่านทั้งสองจะเริ่มภาวนา

แต่...กาลต่อมา ผีจะกล้าเฉียดท่านหรือเปล่าก็ไม่รู้นะ อย่าว่าแต่ผีเลย เสือสางช้างป่าท่านก็ไม่หวั่นไหว แม้ความตาย ท่านก็ไม่เคยเกรงกลัวด้วยซ้ำไป

หลวงปู่ตื้อพบเรื่องแปลกต่างๆ เพราะบุพกรรมเคยเป็นโจร

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านมักจะพบเรื่องไม่ดีไม่งามแปลกๆ เกิดขึ้นภายในวัดหลายเรื่องเสมอๆ เช่น คนติดฝิ่นมาขโมยข้าวของภายในวัดก็มี เขามาหลอกลวงต้มตุ๋นก็มี เขามาเสพกามกันอยู่ภายในวัดก็มี เขามานั่งด่าทอกันในวัดก็มี เขามาบ่นทุกข์บ่นยากแล้วขอเงินไปก็มี หลายเรื่องหลายอย่าง แปลกๆ ไม่ดีไม่งาม เป็นเพราะบุพกรรมเก่า ในอดีตชาติ**หลวงปู่ตื้อ** ท่านเคยเป็นโจรมาหลายภพหลายชาตินั่นเอง

หลวงปู่ตื้อกล่าวแก้ตำราพราหมณ์

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านได้กล่าวแก้ตำราพราหมณ์ ซึ่งมีความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์งามยามดี ดังนี้

สัญญาโลกมันชอบโกหก ขี้ปดกันไป ขี้ปดกันมา **แต่สัญญาธรรม ให้รู้จักทุกข์ ให้รู้จักหักวัฏฏะลง** ๑๒ เดือน ๑ ปี ๑๒ ปี ๑ รอบ เดือนหนึ่งขึ้นแรม ขึ้นแรมวันโกนวันพระ วันหนึ่งมีดีมีชั่ว ดีชั่วอยู่กับตน ให้รู้อย่างนี้

อย่าไปโง่กับตำราขี้ปด พราหมณ์ขี้ปด มุสาวาท หารู้จริงไม่มี

วันไหนก็พุทโธ ธัมโม สังโฆ พุทโธดี ธัมโมดี สังโฆดี ดีก็ดีอย่างพุทโธ ดีก็ดีอย่างธัมโม ดีก็ดีอย่างสังโฆ ให้รู้อย่างนี้น่ะ

หลวงปู่ตื้อพาสวดปารมี ๓๐ ทัศ

จากเทศน์ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม

เมื่อนมนานมา ปารมีอินทรีย์แก่กล้า นกกระทาก็เลยมาเกิดเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือพระองค์นั่นเอง ส่วนช้างก็เกิดเป็นพระโมคคัลลาน์ ส่วนลิงก็เกิดเป็นท่านพระสารีบุตร

พระสารีบุตรท่านเคยเป็นลิงมา นิสัยเก่าอันนั้นเคยติดนิสัย ถึงจิตใจเป็นอริยะ นิสัยเก่าบางอย่างมันทิ้งไม่ได้ มันยังติดเป็นกระสายมาอยู่ อดีตกรรมท่านเป็นมาอย่างนั้น เหตุนั้นไปเจอห้วยที่ไหน เจอขอนไม้ที่ไหน บางทีท่านก็เดิน บางทีท่านก็กระโดดข้าม นิสัยเก่าอันนี้แหละที่ว่าสร้างปารมีมาทางฤทธิ์มาทางเดชแล้ว จะฝืนไปทางปัญญาอย่างเดียวไม่ได้ ถ้าสร้างปารมีมาทางปัญญาอย่างเดียว ไม่ประกอบทางฤทธิ์ ใครจะพูดเรื่องฤทธิ์ก็ขัดไว้ หรือบางทีก็อยากได้อยู่ แต่ว่ามันไม่เกิด ปารมีไม่มี มันเป็นไปไม่ได้

เหตุนั้นที่พวกเราสวดกันทุกวันนี้ ที่ว่าหลวงปู่ตื้อพาสวด ผมก็เคยพาสวดบูชาอยู่ว่า ทานปารมี ศีลปารมี เนกขัมมะปารมี ปัญญาปารมี พระพุทธเจ้าสร้างปารมี ๔ อสงไขยแสนกำไรมหากัป ด้วยปารมี ๓๐ ทัศ จึงมาอุบัติเกิดเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปารมีเพียงพอ ถ้าปารมีพระคุณเจ้าไปทางไหน มันก็ไปทางนั้น

วิธีปราบผีกองกอย

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อสอนวิธีปราบผีกองกอย ดังนี้

"ที่ไหนมูเซออยู่ล่ะก็ ไอ้ผีกองกอยมันหมดโคตร ไม่มีตัวร้องน่ะ มูเซอดำมันกินหมด

"มันเป็นอย่างไง"

"อ้าว โอ้ ! ก็ผีกองกอยมันไปจากนี้" ท่านว่า "ลิงค่างตัวผู้ก็เป็นปอบ ลิงตัวเมียก็เป็นปอบ เมื่อผีปอบกับผีปอบไปเป็นผัวเป็นเมียกัน คลอดลูกออกมาก็เลยเป็นผีกองกอย กำเนิดมาจากลิงนั้น" หลวงปู่ตื้อว่าอย่างนั้นก็ให้รู้จักอย่างนี้ ถ้าหากว่ามันมาหา หลวงปู่ว่าอย่างนั้น เยี่ยวนี่เผาไฟได้กลิ่นเยี่ยวก็หนี ข้อที่ ๒ ดินปืนเผาไฟก็หนี ข้อที่ ๓ ก็พริกทิ้งใส่ไฟมันก็หนี ค่างก็หนี

ถ้าหากว่ายังไม่หนี ใช้ก้อนหิน ถือตะบอง อย่าไปภาวนานะ พวกนี้มันไม่รับศีลรับทานนะ ภาวนาเมื่อจิตสงบ ปุ๊บ ! มันมาข่ม ถ้าจิตออกไปนี่ตายน่ะ ก้อนหินนะดีที่สุด ตะบองเตรียมไว้ หลวงปู่ว่า "ตะบองเตรียมไว้ ถ้าจะปราบก็ให้ว่าอย่างนี้" หลวงปู่ว่า **เจริญอาการ ๓๒**

เกศา ผมข้าใหญ่เท่าต้นตาลไว้แทงหูผีกองกอยตาย

โลมา ขนข้าเท่าต้นพร้าวไว้แทงตาผีกองกอยตาย

นขา เล็บตีนเล็บมือของข้าเท่าเขาปูนซีเมนต์ อันนี้เอาไว้หยิกหัวผี ผีกองกอย

ทันตา ฟันของข้าใหญ่กว่าจอบกว่าเสียมเคี้ยวผีมาหลายร้อยแล้ว

"ให้ว่าอย่างนี้ นั้นมันกลัว" หลวงปู่ว่า

"พุทโธ ธัมโม สังโฆ ไม่ว่าแต่ผี แต่คนมันจะไม่เอาอยู่แล้ว หลวงปู่ว่า ตะบองนั่นล่ะดีที่สุด" ผีกองกอยนี่ ผีกองกอยมีมาอย่างนี้ท่านว่า หลวงปู่เล่าให้ฟังดอกนั่น

อันนี่ผีกองกอย แต่ว่ามันร้อง ก๋อยๆ เย็น หมู่นี่ ถ้ากองก๋อยๆ อันนี้เป็นเห็น (ตัวเห็น) สมมุติถ้ากองก๋อย ก๊อก กองก๋อยมันจะมีก๊อก ก๊อกนั่นนะเป็นผีกองกอย กองก๋อยๆ ก๊อก กองก๋อยๆ ก๊อก นั่นแหละผีกองกอย

ถ้ากองก๋อยๆ นี่เป็นเห็น ข้า (พระอาจารย์ไท) ก็ไปเจอแล้ว อยู่ดอยโมคคัลลาน์ ไอ้ที่ว่านั่นนะ ไปอยู่องค์เดียว กองก๋อยๆ หมาเห่าแล้วเด้อ ใจคอเรามันก็ไม่ดีนี่ อยู่องค์เดียวนี่หนาวก็หนาว ก็คว้าถุงย่ามอีโต้มาเตรียมไว้แล้วนี่ แหม ได้สู้กันแล้วนี่กับอีโต้นั้นล่ะ มาใกล้ๆ มันยังหอมนะ กลิ่นมันหอมนี่ เว้ย เห็นแล้วนั้น เห็นชะมด นึกว่าผีกองกอย ระวังอีโต้ก็แนเด้อว่า มันได้ไปเจอล่ะ กองก๋อยๆๆ

อันนี้เป็นลักษณะผีกองกอยแล้วว่า เป็นลักษณะผีกองกอยต้องปราบอย่างนี้ วิธีปราบมัน"

ภาค ๒๓ บูรพาจารย์

พ่อแม่ครูอาจารย์ของหลวงปู่ตื้อ

พ่อแม่ครูอาจารย์ของหลวงปู่ตื้อมี ๒ องค์ ซึ่งเป็นพระมหาเถระสำคัญในครั้งกึ่งพุทธกาล คือ

๑. ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท) ซึ่งท่านเป็นพระอุปัชฌาย์อาจารย์ของหลวงปู่ตื้อ และหลวงปู่เรียกด้วยความเคารพว่า **เจ้าคุณปู่อุบาลีฯ**

๒. หลวงปู่มั่น ภูริทตฺตมหาเถร พระปรมาจารย์ใหญ่ฝ่ายกรรมฐาน ซึ่งท่านเป็นครูผู้สั่งสอนพระกรรมฐานของหลวงปู่ตื้อ และหลวงปู่เรียกด้วยความเคารพว่า **เจ้าคุณปู่มั่น ภูริทัตฯ**

หลวงปู่ตื้อกล่าวถึงท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม สหธรรมิกของ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ท่านให้ความเคารพเทิดทูน**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** พระอุปัชฌาย์ของท่านยิ่งนัก เมื่อท่านกล่าวถึง**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ท่านจะยกมือพนมไหว้ทุกครั้งไป

พระที่ท่านให้ความเคารพเทิดทูนอย่างสูงสุดอยู่ในใจท่านว่าเป็นพระแท้ พระจริง มี ๒ องค์ คือ **ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** และ **พ่อแม่ครูอาจารย์มั่น**

หลวงปู่ตื้อ ท่านได้กล่าวเทิดทูนคุณธรรมของ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ด้วยความชื่นชมว่า “ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ เป็นคนมีรัศมีความเย็น เยือกเย็น ได้อรรถได้ธรรม แจ้งในธรรม กล้าหาญ ไม่มีใครทัดเทียม”

ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ จัดงานบุญถวายทานสลากภัต

บุญถวายทานสลากภัต ศรัทธาญาติโยมเขาก็ได้อุทิศบุญกุศลไปให้เปรต ผี บรรพบุรุษ บูรพาจารย์ วัดวาศาสนามาแต่ก่อนแต่เก่า ไม่มีอะไรหรอก ก็พอ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ขึ้นไปอยู่ เพิ่นเห็นเปรตเห็นผีหลายหมู่หลายตน เพิ่น (ท่าน) ก็หาอุบายสงเคราะห์สัตว์โลกไปตามเรื่อง

จากนั้นมา เขาก็ทำกันทุกปี เป็นประเพณีบุญของเขา ครูบาอาจารย์ที่มาเป็นประธานเทศน์ธรรม บางปีเขาก็ไปนิมนต์เอา**ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม** บางปีก็เอา**ท่านอาจารย์สิม พุทฺธาจาโร** บางทีก็เอา**ท่านอาจารย์แหวน สุจิณฺโณ** แต่**ท่านอาจารย์ชอบ ฐานสโม** มาร่วมอยู่แต่ไม่เทศน์ เขานิมนต์เทศน์ธรรมเพิ่นก็ตอบแต่ว่า

"บ่จ่าง – บ่จ่าง เอาต๋นอื่นเถ้อะขึ้นเทศน์"

พอแจ้งเป็นวันใหม่แล้ว เขาก็เอารถขึ้นมารับ**ท่านอาจารย์ตื้อ**มาแต่ดาราภิรมย์ **ท่านอาจารย์ชอบ**มาแต่ห้วยน้ำริน **ท่านอาจารย์สิม**อยู่สันติธรรม **ท่านอาจารย์แหวน**อยู่บ้านปง ผู้ข้าฯ (หลวงปู่จาม) อยู่ปากทางแม่แตง องค์อื่นอีกเป็นร้อยสองร้อยพระน้อยเณรหนุ่มทั้งหลาย บางตนโชคดีเคยทำทานมาดีก็ได้ของดีไปใช้ บางตนอานิสงส์ให้ทานมีมาน้อยก็ได้ของไม่ดี ผู้ข้าฯ มักจะได้แต่เก้าอี้นั่ง – เก้าอี้นอน เป็นส่วนใหญ่ สู้**อาจารย์ตื้อ**ไม่ได้

ปีใดถ้า**ท่านอาจารย์ตื้อ**มาร่วมงาน เพิ่น (ท่าน) มักจะได้ของที่เป็นฉลากเบอร์หนึ่ง เป็นอย่างนั้นเกือบทุกปี

ชาวศรัทธาว่า **"ท่านอาจารย์ตื้อเอามือเทวดามาจับฉลาก"**

แต่พอได้แล้ว เพิ่นก็แจกแบ่งปันให้พระเณรรูปที่เพิ่นอยากให้ ไม่เอากลับวัดเพิ่นหรอก

ชาวเมืองเหนือนี้ เขาต้องเอาแท้ๆ ล่ะ การทานก๋วยฉลาก เขาฮ้อง "ก๋วยตาน" มีข้าวของเครื่องใช้ มีของอยู่ของฉัน ของแห้ง หรือแล้วแต่เขาจะจัดหามา ของเล็กๆ น้อยๆ นี้ได้เสมอกัน แต่ของพิเศษอีกต่างหาก เอาบุญเอาอานิสงส์ทานมาวัดกันว่าใครจะได้อันใด

หลวงปู่ตื้อเล่าเรื่องท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ และ ครูบาศรีวิชัย

ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม เล่าให้ฟังว่า "**ครูบาศรีวิชัย**ท่านเทศน์น้อย แต่รู้จักความนึกคิดของผู้คน รู้ได้ใกล้ไกล เจริญแต่คาถาอิติปิโสฯ อยู่เป็นนิจ ทีแรก**ครูอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** จะสอนวิปัสสนากรรมฐานบอกอุบายธรรมให้ แต่เมื่อ**ท่านเจ้าคุณพระอุปัชฌาย์**ท่านให้พิจารณาจึงรู้ได้ว่ายังไม่อาจที่จะบรรลุมรรคผลได้ แต่จักได้ด้วยตนของครูบาเจ้าเอง เป็นอิติปิโสฯ ได้เอง"

พวกยางปะเก่อ พวกมูเซอ คนภูเขา แห่กันมาทำบุญกับ**ครูบาศรีวิชัย** เอาเงินเหรียญใส่กระบอกไม้ไผ่ไม้เฮี้ยะ เต็มกระบอก อัดปากกระบอก แล้วเอามาถวาย**ครูบาศรีวิชัย**

"พวกสูแบกอะไรมา ?"

"กระบอกเงิน"

"เอามาดูดู้"

พวกเขาเปิดปากกระบอกออกแล้วก็เทเป็นกองๆ “เอามาถวายบูชาครูบาเจ้าตนบุญของหมู่ตูข้า สุดแท้แต่จะทำอันใด”

ครูบาศรีวิชัย เป็นพระโพธิสัตว์ บำเพ็ญมาอย่างรวยอุตมลาภ ชาติชีวิตนี้ไปไหนมาไหนก็มีผู้คนแห่แหนเอาเงินเอาปัจจัยทั้ง ๔ มาทำบุญให้ทาน เพิ่น (ท่าน) ก็เอาไปสร้างวัดได้หลายร้อยวัด ทั้งบูรณะปฏิสังขรณ์และทำขึ้นมาใหม่ก่อสร้างร่างแปลน แต่เช้าจนค่ำคืน นั่งปันพรให้แก่ผู้เอาเงินมาให้ถวายทาน เทศน์ธรรมก็บอกแต่ว่า “ให้สวดท่องอิติปิโสฯ” สอนผู้คนชาวบ้านให้ถือศาสนา รักษาศีล ๕ ศีล ๘ สอนคนก็สอนจี้ลงไปที่ใจ เพิ่นภาวนาเก่ง รู้ใจผู้คนหลายอย่าง ตายแล้วยังลุกขึ้นมาสร้างสะพานข้ามแม่น้ำปิงได้แล้วเสร็จ พระภาคเหนือรังเกียจเพิ่นมาก แต่พอเพิ่นจากไปตุ๊คนใด๋ก็อ้างว่า

“ข้าลูกศิษย์ครูบ๋าเจ้า” “ข้าก็ลูกศิษย์ครูบ๋าเจ้า”

“ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ ขึ้นอยู่เชียงใหม่รอบหลังนี้ เป็นเพราะเจ้าแม่ดารารัศมี อยากจะทำบุญให้ทานและจะสร้างวัดถวายแก่พระศาสนา เจ้าแม่ได้บัญชาให้เจ้าแก้วนวรัฐ เจ้าตนเชียงใหม่สุดท้ายลงไปอาราธนาท่านเจ้าคุณขึ้นมาครองวัดเจดีย์หลวง เป็นปีที่**ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม ท่านอาจารย์แหวน สุจิณฺโณ ท่านอาจารย์กงมา จิรปุญฺโญ ท่านอาจารย์ลี ธมฺมธโร** พากันญัตติเป็นธรรมยุต

เอา**ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีฯ เพิ่นครูอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** และ**ท่านอาจารย์ลี** มาตั้งหลักฟื้นฟูศรัทธาคนธรรมยุตให้มั่นคงในภาคเหนือแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๑ – ๒๔๗๔ ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ บริหารบูรณะ ฟื้นฟูปฏิสังขรณ์ สร้างวัดเจดีย์หลวง เชียงใหม่ วัดดาราภิรมย์ อยู่แม่ริม วัดบ้านปง แม่แตง เป็นที่วิเวกรุกขมูล **ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ได้ขอตำแหน่งพระครูให้**เพิ่นครูอาจารย์มั่น**จากสมเด็จพระสังฆราชกรมหลวง ชินวรฯ ได้เป็นพระครูวินัยธร ตำแหน่งพระอุปัชฌาย์และเจ้าอาวาส เพิ่นครูอาจารย์มั่นได้บวชให้หลวงตาปลัดเกตุ วณฺณโก คนเดียวก่อนเข้าพรรษา ออกพรรษาแล้วก็หนีขึ้นเมืองพร้าวทิ้งให้ตำแหน่งพระครูครองวัดเจดีย์หลวง

เจ้าแม่ดารารัศมี ได้ทำบุญบำรุงค้ำชู**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** และ บำรุง**ครูบาเจ้าศรีวิชัย**ตนบุญเมืองเหนือ เหตุเพราะพระเถระทั้ง ๒ องค์นี้มีคุณวิเศษคุณธรรมอยู่ในตนมาก แต่มากไปคนละทาง **ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** บรรลุธรรมานุศาสตร์ **ท่านครูบาเจ้า**บำเพ็ญพุทธภูมิ โพธิสัตว์

“ท่านอาจารย์แหวนไปเฝ้าไข้ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ท่านขึ้นธรรมาสน์หัวเข่ากระแทกกับหัวบันไดธรรมาสน์ กระดูกหัวเข่าแตก กระดูกขาหัก **ท่านอาจารย์แหวน**เล่าว่า “ท่านเจ้าคุณอาจารย์

เป็นผู้มีขันติอดทนอย่างยิ่ง เทศน์จนจบกัณฑ์มานอนป่วยอยู่วัดก็ไม่แสดงอาการว่าเจ็บปวดอย่างใด แม้แต่เวลาเปลี่ยนอิริยาบถ ญาติโยมก็แห่แหนกันมา แต่แจ้งเป็นวันใหม่จนถึง ๓ ทุ่ม เป็นอย่างนั้นทุกวัน กลุ่มนั้นไปกลุ่มนั้นมา คุณท้าว คุณนาย ท่านขุน คุณหลวง คุณพระ

พระยา เจ้าพระยา เจ้านายผู้ใหญ่ในวังหลวง ข้าราชการ คหบดี ผู้คนชาวศรัทธา ชาวบ้านทางอีสาน ทางเมืองเหนือทางลพบุรี พ่อค้าวาณิช ภิกษุสามเณรก็แห่กันมา ทยอยกันมาเยี่ยมอาพาธมากันทุกวันทุกคืนบางคนมารอบเช้ารอบบ่าย เป็นห่วงเป็นใย เสาะหาหมอหายา หมอไทย หมอจีน หมอโรงพยาบาล ท่านเจ้าคุณฯ อาจารย์ไม่เดือดร้อนไม่รำคาญ แต่รู้สึกว่าท่านพอใจมาก เพราะจะได้เทศน์ให้โอวาทอบรมแสดงธรรมชี้แจง พวกแรกไปพวกใหม่มา มาใหม่ก็เทศน์ใหม่”

ท่านเจ้าคุณฯ อาจารย์ยังว่า “เราป่วยคราวนี้ดีมากหลาย เพราะได้ฝากธรรมแก่ผู้คนโดยมากและทั่วถึง นับว่าเราประสบพยาธิทุกข์ที่ให้สุขแก่ท่านผู้อื่น” **ท่านอาจารย์แหวน**ว่า “ผู้คนต่างชั้นต่างวรรณะก็อิ่มเอิบชื่นชมยินดี ได้รับความสุขสบายใจไปเสมอทั่วกัน” สุดท้าย **ท่านเจ้าคุณฯ อาจารย์**บอกว่า “ชื่อว่าสังขารไม่ยั่งยืนอะไรเลยนะคุณแหวนนะ มีแต่เรื่องของทุกข์”

ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม ว่า ท่านเจ้าคุณฯ นั่งสมาธินิพพานอยู่วัดบรมนิวาส กรุงเทพฯ อายุ ๗๗ ปี ท่านเป็นพระอุปัชฌาย์ของ**ท่านอาจารย์แหวน สุจิณฺโณ ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม** ศึกษาเถอะ ใครจะศึกษาชีวิตและธรรมะคำสอนของท่าน จะได้คุณได้ประโยชน์ยิ่งทีเดียว **เพิ่นครูอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** รับรองอยู่ว่าเป็นการศึกษามิสูญเปล่าประโยชน์ดอก ใครมีปัญญาเดินตามไปได้ ใครบารมียังอ่อนก็ได้ความรู้ความเข้าใจ

หลวงปู่ตื้อเทศน์ถึงสถานที่นิพพานของพ่อแม่ครูอาจารย์

พระอาจารย์ตื้อ หรือ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่เป็นลูกศิษย์ของ**ท่านเจ้าคุณพระอุบาลี–คุณูปมาจารย์** วัดสุปัฏนาราม จังหวัดอุบลราชธานี พระปิยมหาราช คือ พระบาทสมเด็จ–พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้อาราธนามาอยู่ที่ วัดเทพศิรินทราวาส

กรมพระยาสวัสดิ์ฯ และ ท่านย่าฯ ได้อาราธนา**ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์** กับ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺตเถร** ไปอยู่วัดบรมนิวาส ส่วนที่วัดสระปทุม ให้หลวงพ่อพระอาจารย์หนูไปอยู่ ได้ตั้งสมณศักดิ์เป็น เจ้าคุณกิตติเถระ ต่อมาเป็น **เจ้าคุณพระปัญญาพิศาลเถร** เป็นเจ้าอาวาสวัดสระปทุม (วัดปทุมวนาราม) และท่านก็นิพพานที่นั่น ส่วน**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ไปนิพพานที่วัดบรมนิวาส สำหรับ**ท่านอาจารย์มั่น** นายเตียง สิริขันธ์ ไปนิมนต์มาอยู่วัดสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร เลยนิพพานที่นั่น

ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ และหลวงปู่มั่นเล่าถึงโยมพ่อโยมแม่

(จากกัณฑ์เทศน์ หัวใจของพระพุทธศาสนา โดยหลวงปู่ตื้อ)

.... แม่ของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ พอถึงวันแปดค่ำ ก็นุ่งขาวห่มขาว แต่วันธรรมดาก็นุ่งดำเหมือนชาวบ้าน เมื่อจะถึงแก่กรรม ได้ภาวนาอยู่ในห้อง จำศีลภาวนาอยู่ตลอดวัน ได้ยินทางหูว่า **"อีนายขึ้นมาเถิด"**

คุณยายก็ตอบว่า **"รอก่อน รอก่อน"** อยู่อย่างนี้ พูดอยู่คนเดียว ฝ่ายลูกสาวสงสัย จึงให้หลานสาวไปกราบเรียน**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ก็บอกความให้หลานสาวไปหาน้องชายหล้า (น้องสุดท้อง) คือ **ท่านเจ้าคุณศีลวรคุณ**

เมื่อท่านเจ้าคุณศีลวรคุณได้ทราบแล้ว ก็จุดธูปเทียนไหว้พระพุทธรูป ไหว้พระธาตุ ตั้งสัจจะอธิษฐาน ขอบุญกุศลไปช่วยคุ้มครองรักษาวิญญาณของคุณแม่ เสร็จแล้วจึงออกจากวัดไป

เมื่อไปถึงแล้วก็ถามตามภาษาอีสานว่า "แม่ออกเว้าอีหยัง (พูดอะไร) เว้ากับไผ (พูดกับใคร) กลางคืนมาเว้าอุ่มๆ อยู่ผู้เดียว บ่แม่นแม่ออกเผอบ๊อ" (ตอนกลางคืนคุณแม่พูดกับใคร เห็นพึมพำอยู่คนเดียว คุณแม่หลงไปไม่รู้สึกตัวใช่ไหม)

ส่วนแม่ก็ตอบว่า "เจ้าคุณฯ ลูกเอ๊ย แม่ออกบ่เผอดอก แม่ออกเว้ากับแม่เฒ่าใหญ่ คือ **นางสุชาดา** และ **นางสุธรรมา** จะเอาอู่มารับเอาออกแล้ว"

พอถึงเดือนสิบเอ็ด ออกห้าค่ำ คุณยายก็อาบน้ำชำระกายนุ่งขาวห่มขาว รับอาหารข้าวต้มประมาณสี่ช้อนห้าช้อน เรียบร้อยแล้วก็เข้าภาวนา ใจก็ไปสวรรค์ ขันธ์ทิ้งไว้ พอถึงวันขึ้นแปดค่ำก็เอาเศษของคุณยายไปเผาจี่เรียบร้อย

ส่วนโยมพ่อของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ก็นุ่งขาวห่มขาวไปเผาศพของคุณยายด้วย พอกลับมาสามทุ่มเศษ ท่านก็สั่งว่า **"ลูกหลานเอ๊ย แม่เฒ่าสูไปแล้ว กูจะไปตามแม่เฒ่าสูเน้อ"**

พวกลูกหลานก็ถาม "พ่อเฒ่าจะไปที่ไหน ?" ตอบว่า "กูจะไปอยู่ป่าช้า คือตายล่ะสูไปคืนนี้แหละ"

พวกลูกหลานก็ว่า "บ่แม่นพ่อเฒ่าเว้าเล่นบ่ หรือเว้าหยอกหลานสาวบ่"

พ่อเฒ่าย้ำว่า "กูบ่เคยบอกสูว่าอย่างนั้น"

พอแจ้งสว่างขึ้น ลูกหลานไปดู ก็เห็นพ่อเฒ่านั่งในท่าภาวนาหมอบติดอยู่กับหมอน

เดือนสิบเอ็ด ออกห้าค่ำ ถ้าจะว่าตามโลก เรียกว่า **ตายเอาใจไปสวรรค์** แต่ขันธ์ตัวพ่อของ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ตายวันแปดค่ำ แต่ใจไปสวรรค์

ความอันนี้ **ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ท่านเป็นผู้เล่าให้อาตมาฟังเอง

มารดาของครูอาจารย์มั่น ปฏิบัติศีลแปดอยู่กับ**ท่านอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร** นั่งก็ภาวนานอนก็ภาวนาได้สามวันสามคืน **ท่านอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร** ก็เข้าฌานช่วย ฤทธิ์ของมารดาก็กลับคืนมาได้

ท่านอาจารย์มั่น จึงถามมารดา มารดาตอบว่า "นางภิกษุณีโคตมี นางอุบลวรรณาเถรีภิกษุณี นางยโสธราพิมพาภิกษุณีได้มาเยี่ยม นับตั้งแต่นี้ไปอีก ๒๐ วัน แม่ออกจะได้ละขันธ์"

พอถึงเวลานั้น พอครบวันที่ยี่สิบ แม่ออกของท่านอาจารย์ก็ทิ้งขันธ์ตามที่แม่ออกกล่าวไว้จริงๆ

อันนี้จึงเป็นเครื่องแสดงว่า แม่ออกของท่านอาจารย์ยกจิตขึ้นไปสู่สันติสุข พ้นจากทุกข์ในสงสาร

เรื่องนี้ **ท่านอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร** ท่านก็เล่าให้อาตมาฟังด้วยเหมือนกัน

ในคัมภีร์พระพุทธศาสนานั้น เคยมีเรื่องเล่าไว้เป็นหลักฐาน ดังนั้น จึงขอให้พวกนักปราชญ์และนักธรรม นักกรรมฐาน **จงยกใจของตนเองทุกๆ คน** ให้เป็น**พระพุทโธ** ให้เป็น**พระธัมโม พระสังโฆ**

เมื่อใจของพระคุณเจ้าทั้งหลายได้**พระพุทโธ** ชั้นสุทธาวาส เกิดจากพระสังโฆ ที่สุดวิญญาณดับแล้ว ก็เข้าพระนิพพาน

ข้าพเจ้า อาตมาภาพ **พระอาจารย์ตื้อ** พุทธคุณ ธัมมคุณ สังฆคุณ ขอถวายไว้เป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา แด่พระพุทธเจ้าทั้งหลายทุกพระองค์"

หลวงปู่ตื้อเทศน์ถึงหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น

สำหรับผู้ที่พ้นไปแล้วเหมือนกับ**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น** นั่น ท่านข้ามพ้นไปได้แล้ว **เข้าสู่ศาลาพันห้อง** คือเข้าสู่**กายานคร** แล้วให้พิจารณาจนรู้จัก หมดสัญญา สังขาร วิญญาณ รู้แล้วจะได้หมดทั้ง รูป รส กลิ่น เสียง โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ เช่นนี้ จิตมันก็เลยเป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา ห่างเหินไปจากโลภ โกรธ หลง นั่นแหละจึงว่า **ศาลาพันห้อง** ถึงบรมสุขที่ว่า **นตฺถิ สนฺติปรํ สุขํ** มันมีความสุข

อย่างหลวงปู่มั่น ท่านถึงศาลาพันห้องแล้ว ท่านไม่อดไม่อยาก คนเอาของไปให้ท่าน ทรัพย์สินต่างๆ ท่านไม่เอาไว้ดอก ดูตอนท่านหมดลม จนถึงวันเผา ได้ยินเท่าไร ๕๖ ล้าน นั่น ไม่ใช่น้อยๆ คนไปบริจาค ทำบุญสุนทานกับท่าน

นั่นแหละ**คนถึงศาลาพันห้อง** ห้องกายมันก็ไม่มีสุด ห้องวาจามันก็เต็มแล้ว ห้องจิตใจมันก็ บ่มีโลภ บ่มีโกรธ บ่มีหลง นั่นแหละจึงว่าศาลาพันห้อง

หลวงปู่ตื้อเทศน์ถึงครูบาอาจารย์ที่ถึงศาลาพันห้อง

เรื่องศีล เรื่องทาน เรื่องภาวนา ก็หัดเขา เอ้อ ให้เขารู้จักบาป ให้เขารู้จักบุญ เนี่ย

ถ้าบ่ (ไม่) สอนเขาล่ะ ตายแล้วเขาบ่มาสนใจนะ กระดูกฝังใส่หม้อฝังไว้ใส่ดิน เขาบ่ไปเรียก ลุงป้า น้าอา พ่อแม่ เขาบ่ชักอนิจจงอนิจจาหาสักทีล่ะ ได้กินเขาก็ว่าดี ได้กินเขาก็ว่าสนุกเท่านั้นล่ะ มันเป็นอย่างนั้นดอก สอนเอา ลูกใครหลานมัน ถ้าสอนเขาบ่ได้แล้วล่ะ ตายทิ้งเฉยๆ นั้นล่ะ เป็นอย่างนั้นดอก

เหมือนอาตมานี้ล่ะ เป็นหัวหน้าหมู่ก็สอน เอ้อ ! เรื่องศีล เรื่องสมาธิ เรื่องภาวนา เรื่องหลักพระพุทธศาสนาให้มันถูกต้อง ก็สอนไปตามนั้นล่ะ คือพ่อออก – แม่ออกมาหาแล้วก็สอน แต่ในทางที่ดี แต่ว่าข้อสำคัญ จะเอาหรือไม่นั้น มันเป็นหน้าที่ของผู้ฟังเท่านั้น

ถ้าสอนบ่ได้ จะทำเอาไหม ? จะรักษาศีลให้มันบริสุทธิ์บ่ ? จะบำเพ็ญสมาธิให้มันมั่นบ่ ? จะบำเพ็ญปัญญาให้มันรู้หรือไม่ ? จะดูเจ้าของหรือไม่ ? จะเชื่อพระพุทธเจ้าหรือจะเชื่อกิเลส มันเป็นของสำคัญ

ถ้าผู้ใดเชื่อ มันก็มีความสุขขึ้นไปเรื่อยๆ ล่ะ เกิดปัญญารู้จากตนเอง สอนเจ้าของได้ อย่ายอมให้กิเลสสอน นั่นน่ะ เป็นอย่างนั้นดอก

รับรอง เอาแต่ธรรมะของพระพุทธเจ้ามาเว้าติ้ว (มาพูดนะ) บ่แม่น (ไม่ใช่) จะเอาตั้งแต่กิเลสออกมาสอนนะเดี๋ยวนี้ เอาธรรมของพระพุทธเจ้ามาเว้าสู่ฟัง เมื่อมันดีก็หามาเว้าให้ฟัง เอาแต่กกมาเล่า เอาแต่เหง้ามาเว้าสู่ฟัง บ่ได้เอาแนว (ทาง) อื่น

ใครบ่มีศีลก็แนะนำให้มีศีล ใครบ่เป็นสมาธิก็อบรมให้เป็นสมาธิ ใครบ่ทันมี (ยังไม่มี) ปัญญาก็สร้างขึ้นเอา ฝึกให้มันมีปัญญา แนวทางพระพุทธศาสนาให้มันเจริญขึ้นในตัวของเจ้าของแล้ว เพื่อไปสอนตนเอง ช่วยสอนกุลบุตรกุลธิดาของใครของมัน ให้มันเจริญๆ เถิด เผยแผ่พระพุทธศาสนาอันนี้ทุกคนก็คงจะเข้าใจ

เรียกว่าเป็นผู้ตื่นแล้วว่างั้นเถอะ คือตื่นจากความชั่ว ถ้าบ่ตื่นนั้นมาบ่ได้ดอก เห็นบ่ เขากางภาพยนตร์ ๒ จอโน่น รำวงก็มี ตั้งจอขาวแซวๆ อยู่นั่น ถ้าฝนบ่ตก นั่น จิตมันปึก (โง่) มันก็ไปทางนั้นล่ะ อันนี้ถือว่าเก่งล่ะ เอ้อ !

จึงว่าต้องอบรมใจของตนให้มันเป็นบุญเป็นกุศล อย่าปึก (อย่าโง่) อย่าปึก เมื่อมาถึงศาลาพันห้อง คือสมมุติว่าศาลาหลังนี้มันเป็นศาลาพันห้อง

เหมือนอย่างว่า หลวงพ่อพุ่ม อาจารย์พุ่ม เพิ่นเคยเทศน์ให้อาตมา

นำไปพิจารณาได้ ๒ ปี ๓ ปี จึงแปลได้ **“ถ้าจะไปศาลาพันห้องก็ติดแล้ว ติดผู้สาว ผู้สาวสองคนว่างั้น กอดคอไว้ ติดอยู่นั่น คาอยู่นั่นเลย ไปบ่ได้ ถ้ากาย (ข้าม – พ้น) ผู้สาวสองคนแล้วก็ไปติดผู้สาวหกคนโน่นล่ะ ไปบ่ได้ล่ะ ออกจากผู้สาวหกคนแล้วก็ไปติดกองเงินกองคำ แล้วก็ป่ายกองเงินกองคำนั่นล่ะ จึงจะถึงศาลาพันห้อง บ่อึด (บ่อด) บ่อยากล่ะ เนรมิตขึ้นได้อะไรสารพัดนั่นล่ะ”**

ให้ไปภาวนาดูเด้อมันอะไร ? ผู้สาวสองคน ผู้สาวหกคน กองเงินกองคำ เพิ่นบ่แปลให้ฟังเด้อ อันนี้ก็จะแปลให้ฟังซะ มันจะแม่นบ่ (ถูกไหม)

คำว่าผู้สาวสองคนนั่นน่ะ ได้แก่อะไรล่ะ คืออย่างวันนี้ วันพระก็ดี พระเจ้าพระสงฆ์เพิ่นบวชแล้วจะภาวนานั่นน่ะ ตั้งใจจะภาวนา ไหว้พระสวดมนต์เสร็จแล้วก็จะนั่งสมาธิอบรมจิตให้สงบนั่น นั่นคือมาศาลาพันห้อง

ผู้สาวสองคนที่กอดคอไว้ ก็คือ สาด (เสื่อ) กับหมอน มันดึงคออยู่นั่นล่ะ ให้อยู่เฉยๆ นอนกรนอยู่คร่อกๆ นั่นล่ะ คา (ติด) ตายอยู่นั่น ไปบ่ได้ เลยบ่เป็นสมาธิ – ปัญญา อะไรล่ะ

ถ้าผู้ใดกายจากนั้นแล้ว ความคิดก็มาติดรูป ผู้สาวหกคน รูป อดีต เสียง เนี่ย รูปนอก เสียงนอก กลิ่นนอก โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ภายนอก วุ่นวาย ใจมันก็เลยบ่เป็นสมาธิ นั่นล่ะ

ถ้าผู้ใดกายจากนั้นมาได้ ก็มาคากองเงิน กองเงินก็หมายความว่าอติเรกลาภ ทรัพย์สินเงินทองอะไรทุกอย่างนั้นล่ะ เป็นอติเรกลาภ ถ้าผู้ใดกายก็ไปติดยศ ยศฐาบรรดาศักดิ์ ถ้าได้เป็นยกขึ้นมาเป็นพระครูพระคา เจ้าฟ้า เจ้าคุณ เท่านั้นก็ติดแล้ว จะเดินจงกรมก็บ่มี จะให้มีธุดงควอก–ควัตร อะไรต่างๆ เพื่อให้หลุดพ้น ก็ขัดข้องในธรรมวินัย

อันผู้เพิ่นกายได้ เหมือนอย่าง**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่อ่อน** ผู้เพิ่นกายได้ นั่น เข้าสู่ศาลาพันห้องเนี่ย เอ้อ เข้าสู่กายนคร ดูแล้วรู้จักหมดนั่นล่ะทั้งกายนคร สิ่งที่เป็นรูป เป็นเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ แล้วละได้หมด รูป รส กลิ่น เสียง โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ นั่นน่ะ จิตใจเพิ่นก็เลยเป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา ห่างเหินออกจากโลภ โกรธ หลง นั่นล่ะจึงว่าศาลาพันห้อง

ถึงบรมสุขที่ว่า **นตฺถิ สนฺติ ปรมํ สุขํ** มันมีความสุข

ดูเอานั่นเห็นบ่ (เห็นไหม) เพิ่นนั่งอยู่เฉยๆ มีแต่คนเอาของไปให้เพิ่นเห็นบ่ หลวงปู่ฝั้น

หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ นี่ก็ตั้งแต่เราบ่ทัน... ผู้เพิ่นคักดอก (ดีมาก) หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ของพวกเรานี่คัก ...บ่อึด (เยอะ) คนเอาของไปให้เพิ่น ทรัพย์สินเพิ่นบ่เอาไว้ดอก เห็นบ่ เพิ่นมรณภาพแต่วันหมดลมจนถึงวันเผา เป็นเวลาปีหนึ่งพอดี ได้เงินเท่าไร ๕๖ ล้าน นั่น บ่แม่น (ไม่ใช่) น้อยๆ คนไปทำบุญสุนทานกับเพิ่น นั่นล่ะเพิ่นถึงศาลาพันห้อง ห้องกายเพิ่นก็บริสุทธิ์ ห้องวาจาเพิ่นก็เต็ม ห้องจิตใจเพิ่นก็บ่มีโลภ บ่มีโกรธ บ่มีหลง นั่นล่ะจึงว่าถึงศาลาพันห้อง

วีรกรรมหลวงปู่ทองรัตน์ กนฺตสีโล

หลวงปู่ทองรัตน์ กนฺตสีโล ท่านเป็นพระที่มีจริตนิสัย ลักษณะท่าทางองอาจกล้าหาญ คล้ายๆ กับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** วีรกรรมของ**หลวงปู่ทองรัตน์** มีมากมาย ขอยกพอเป็นตัวอย่างดังนี้

กรณีแรก เมื่อ**หลวงปู่ทองรัตน์** ได้ฝึกอบรมธรรมปฏิบัติอยู่กับ**ท่านพระอาจารย์ใหญ่ทั้งสององค์** จนเป็นที่มั่นใจแล้ว **ท่านพระอาจารย์มั่น** ได้ทดสอบพลังจิตของลูกศิษย์ โดยให้ลูกศิษย์แต่ละองค์แยกไปจำพรรษายังที่ต่างๆ กัน สำหรับ**หลวงปู่ทองรัตน์**นั้น ท่านบอกให้ไปจำพรรษาที่**ถ้ำบังบด ถ้าไม่ครบ ๓ พรรษาไม่ต้องลง** ที่ถ้ำนี้**ท่านพระอาจารย์มั่น**เคยไปภาวนา

มาแล้ว เหมาะกับพระเณรที่มีภูมิจิตภูมิธรรมที่แข็งกล้าแล้วจึงจะไปอยู่ได้ เคยมีพระธุดงค์ไปมรณภาพหลายรูปแล้ว ถ้าไม่เก่งจริงคงกลับออกมายาก หลวงปู่มั่น ได้แนะนำอย่างนั้น

เมื่อ**หลวงปู่ทองรัตน์** รับคำพระอาจารย์แล้ว ก็ได้ไปภาวนาที่ถ้ำนั้นเพียงรูปเดียวจนตลอด ๓ พรรษา

ท่านเล่าว่า ในคืน ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ พรรษาแรกที่ไปอยู่ หลังจากเดินจงกรมตอนหัวค่ำแล้ว ได้เปลี่ยนมานั่งสมาธิ ท่านได้ยินเสียงกึกก้อง ราวกับฟ้าจะทลาย ภูเขาทั้งลูกถูกเขย่าให้สั่นสะเทือน ท่านแยกไม่ออกว่าเสียงอะไร ท่านเล่าว่าท่านกลัวจนไม่รู้ว่ากลัวอะไร ขนและผมลุกชูชันแทบจะหลุดออกจากหัว เหงื่อออกท่วมตัว จะวิ่งหนีก็ไม่รู้ว่าจะหนีไปไหน

เมื่อความกลัวถึงขีดสุด ก็ได้มีเสียงกระซิบที่หูท่านว่า **"ในสากลพิภพนี้ สรรพสัตว์ตลอดทั้งเทพ พรหม ยม ยักษ์ ทั้งหลายทั้งปวง ล้วนเคารพและยำเกรงต่อพระพุทธเจ้าทั้งสิ้น เราเป็นลูกศิษย์พระตถาคตจะไปกลัวอะไร"**

เมื่อได้ยินอย่างนั้น สติเริ่มกลับคืนมา ความกลัวค่อยหายไป แล้วเกิดความอาจหาญขึ้นมาแทน จากนั้นท่านไม่เคยรู้สึกกลัวอะไรเลย ท่านเล่าเหตุการณ์ครั้งนั้นว่า **"อาการหายกลัวครั้งนี้มีอานุภาพมากกว่าครั้งที่ผ่านมาหลายร้อยพันเท่า เดินจงกรม นั่งสมาธิ มีแต่ความเยือกเย็นสบาย ข้าวปลาอาหารไม่หิว เป็นอยู่ ๗ วัน ๗ คืน นอนก็ไม่นอน"**

เมื่ออยู่ครบ ๓ พรรษา จึงได้ลงมากราบหลวงปู่มั่น แล้วเล่าเรื่องต่างๆ ถวาย หลวงปู่มั่นออกปากว่า "**ทองรัตน์** เดี๋ยวนี้จิตของท่านเท่ากับจิตของผมแล้ว ต่อไปนี้ท่านจะเทศน์จะสอนคนอื่นก็จงสอนเถิด"

หลวงปู่ทองรัตน์ มีความคุ้นเคยกับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มาก ท่านจึงพูดสัพยอกกันแรงๆ ท่านเคยบอกศิษย์ว่า **"ญาท่านตื้อนี่ ต่อไปจะเป็นผู้มีชื่อเสียงหลายองค์หนึ่ง"** และก็เป็นจริงตามนั้น

หลวงปู่ตื้อเล่าเรื่องอาจารย์กู่ เจอผีใหญ่ภูกระดึง – เจออาจารย์ผู้วิเศษ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เล่าเรื่องอาจารย์กู่เจอผีใหญ่อยู่ภูกระดึง และเจออาจารย์ผู้วิเศษให้ **ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม** ฟังดังนี้

"แล้วก็**หลวงปู่ตื้อ** คุยต่อเรื่องผีใหญ่ตัวหนึ่งอยู่เขาภูกระดึงนี่ คุยต่อ **อาจารย์กู่**ไปอยู่คือที่นั้นเขาไปทำไร่ทำสวน ใครไปทำไม่ได้มันตาย ใครไปทำไม่ได้มันตาย เขานิมนต์อาจารย์กู่ไป

ก็ไปจำวัดอยู่นั่นเป็นเดือน เขาก็เข้าไปส่งที่ป่า

มันบอกว่า “โว้ย ! สู้ครูบาไม่ได้ จึงหนีก่อน”

“เขามาทำที่อยู่ข้า ข้าเป่ามาจากภูเขาโน้น เขาอยู่บ้าน เลือดออกปากออกจมูกตาย” ไม่ใช่ไม่เข้าสิงเหมือนคนนะ ไอ้อ้วนนะไอ้นี่ฤทธิขนาดไหน อยู่ภูเขาเป่ามา พรูด... เลือดออกปากออกจมูก ขนาดอยู่บ้าน มันเป่ามาจากภูเขา จรวดแซม (ยัง) อาย ขนาดไหน อันนั้นก็ จรวดแซมอาย นี่ตัวนี้ก็เหลือเกิน มันบอกว่า มันจะออกที่นี้ จะไปอยู่หัวเขาลูกนั้น ที่นั้นมีน้ำบ่อ มีต้นม่วงไข่

“ออกจากนี้ มันจะไปโน้น” มันว่าอย่างนั้น

แล้วเมื่ออยู่ไปมีพระองค์หนึ่งมา มาหา**หลวงปู่กู่** “อาจารย์เคยเห็นผีไหม ?”

“เคยเห็นแต่ตาใน ตานอกไม่เคยเห็น” **หลวงปู่กู่**ว่า

“โฮ้ ! อันนี้ ท่านอาจารย์นี่ธรรมยังไม่แก่ ต้องเจริญธรรมให้มากๆ เดี๋ยวผมจะมา”

ผีใหญ่ตนหนึ่งมาจากอินเดีย มาอยู่ต้นบอน มันบอกว่า “ขอให้ไปนมัสการ พาไปนมัสการในหลวง พระเจ้าอยู่หัว มันขอเป็นทหารเอก ให้เลี้ยงมันวัวปีละคู่ ถ้าเครื่องบินมามันจะจับผลักชนภูเขา” มันฝอย

“ถ้าเรือเดินมหาสมุทร มันจะจับชนหินพื้นน้ำตาย ว่างั้นนั่นนะ แต่ก่อนข้าอยู่เมืองอินเดีย”

“อ้าว ! ก็เมืองอินเดีย ว่าอังกฤษยึดครอง ก็ทำไมไม่จับเรืออังกฤษนั้นชนภูเขาให้มันตายรู้แล้วรู้รอด” มันเสียใจมาก มันยังเป็นคนอยู่ ยังเป็นทิศาปาโมกข์

“ข้าตายเมื่อยังไม่นานนี้” นี่มันว่า “ข้าตายยังไม่นานนี้ แต่ก่อนเป็นทิศาปาโมกข์”

พอดีอยู่ไป ก็มาล่ะ ท่านอาจารย์องค์นั้น “อาจารย์ได้หรือยัง ?”

“โฮ้ ! ยังไม่ได้”

เวลาจะไปขู่ “โฮ้ ! อาจารย์ธรรมยังไม่แก่ บารมีไม่ไป”

เดินตามหลังท่านครูบาองค์นั้น ครูบาองค์นั้นนั่นก็ อายุพรรษาก็ไม่มากเท่าที่ควร แต่ว่าไม่กินข้าวกินปลาล่ะ อยู่ป่า ก็สงสัยจะลืมตาเห็นผี เดินมาต้นบอนนั่น

"อุบาสกๆ อาจารย์อยากให้แสดงฤทธิ์ให้ดู อย่าให้ท่านเห็นตัวนะ จิตท่านยังไม่แก่ ถ้าเห็นตัวแล้ว ท่านจะกลัว แล้วจะไข้เป็นอะไรจะเป็นบาป" สักพักต้นบอนพรึบเลยนี่ โอโถ ! ใบบอนขนาดฆ้องใหญ่ ไม่ใช่ธรรมดา

พอดีไปก็แสดง โดดไปต้นนั้น โดดไปต้นนี้ สักพัก "เอ้า ! พอแล้วๆ อุบาสก" นี่ต้นบอนท่านก็ยุบ แล้วก็เป็นบอนเล็กๆ น้อยๆ หรอกล่ะ ก็ธรรมดานี่ เหมือนกับต้นเผือกหลังบ้านตาซุก นี่มันก็ยังจะใหญ่กว่าอีก

"อาจารย์อยู่ไม่ไกลหรอก ฉันมะม่วงหิมพานต์ไหม เดี๋ยวผมไปบอกมันก่อน"

ก็เดินไปที่ต้นบอนนั่นล่ะ "อุบาสกๆ ไปเอามะม่วงหิมพานต์มาไป๊ ถวายอาจารย์ฉันเพลไวๆ หน่อยนะ จะไม่ทันเพล" แล้วมาคุยธรรมะกับท่านอาจารย์กู่

สักพักก็ต้องเอาผ้าอาบน้ำไป เดี๋ยวมันมาแล้ว เดินๆ ไป เอามาสองลูก ถวายอาจารย์กู่ลูกหนึ่ง กับท่านองค์นั้นฉันลูกหนึ่ง

"อาจารย์ธรรมยังไม่แก่นะ" ท่านครูบาองค์นี้ล่ะไม่กินข้าวกินปลา กินก็ได้ ไม่กินก็ได้ เก่งมาก อยู่นั่นล่ะ อยู่ภูเขา อยู่ภูเขาลูกนั้น อยู่ภูกระดึง อืม ! อยู่ภูกระดึง อยู่ภูเขานี่ บางทีไม่รู้ท่านจะไป คงสงสัยจะบินบนได้ อยู่แต่ป่าแต่เขาเท่านั้น ไม่กินข้าวกินปลาล่ะ มีท่านอาจารย์องค์นี้อยู่นี่ภูกระดึงนี้

เออ ! ท่านว่า **"ของลึกลับ ของนั้นก็มีอยู่ ผู้วิเศษวิโสก็มีอยู่"** ท่านก็ว่าแค่นั้น แต่**หลวงปู่ตื้อ**นี่เสียอย่างเดียว ถามอย่าไปย้ำมากไม่ได้ดุ ดุ เล่าให้ฟังก็ได้ฟังแค่นั้น ไปถามมากดุ ก็อย่างนั้น"

หลวงปู่ชอบกล่าวชมปัญญาของหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม ท่านกล่าวชมในเรื่องปัญญาของหลวงปู่ตื้อให้ฟังว่า **"อาจารย์ตื้อ**ท่านเป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดมาก ปัญญาของท่านฉลาดโลดโผนพิสดารมาก คำถามแค่สั้นๆ **อาจารย์ตื้อ**ท่านสามารถอธิบายขยายความออกมาได้อย่างกว้างขวาง ปัญหาคาใจของหมู่คณะเท่าดวงตะวัน ท่านก็ย่นย่อความหมายลงมาได้เท่าแสงสว่างลอดรูเข็ม **อาจารย์ตื้อ**ท่านเป็นลูกศิษย์ของ**พ่อแม่ครูอาจารย์มั่น**ที่รู้ในอรรถ รู้ในธรรม อย่างลึกซึ้ง"

"ท่านเป็นผู้ประพฤติห่มด้วยกิริยาวาจาภายนอก สิ่งนี้เกิดจากวาสนาเก่าของท่านที่สั่งสมมา แต่ปัญญาภายในของท่านนั้นหลักแหลมจนหมู่คณะคิดตามไม่ทัน **อาจารย์ตื้อ**ท่านมักจะสร้างเรื่อง

ให้พ่อแม่ครูอาจารย์มั่นท่านดุ เพื่อขอฟังธรรมกัณฑ์ใหญ่จากพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ท่านชอบฟังธรรมแบบดุเด็ดเผ็ดร้อนตามจริตนิสัยของท่านเหมือนกับท่านเจ๊กเจี๊ยะ (หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท) ตอนอยู่เชียงใหม่ ถ้าสององค์นี้มาอยู่พร้อมกัน ท่านอาจารย์ใหญ่ท่านได้เทศน์เสียงดังอยู่เรื่อย วันนี้ท่านตื้อ วันนั้นท่านเจี๊ยะ สลับกันอยู่อย่างนี้จนเราคึดอยากหัว (จนเรานึกขำ)”

เวลา**หลวงปู่ชอบ**พูดถึงสหธรรมิกของท่าน **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** กับศิษย์ผู้น้องของท่าน **หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท** ท่านจะเล่าอย่างสนุกสนานขบขันถึงเรื่องอุปนิสัยความห่ามของครูบาอาจารย์ทั้งสองท่าน ลูกศิษย์พลอยได้เห็นความสัมพันธ์ในอดีตที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์ท่านมีต่อกันมาตั้งแต่ก่อนเกิดสงครามอินโดจีน

หลวงปู่ชอบพาหลวงปู่ซามาฟังธรรมหลวงปู่ตื้อ

หลังจาก **หลวงปู่ชอบ** กลับจากประเทศพม่าแล้ว ก็เดินย้อนไปทางเหนืออีกครั้ง **หลวงปู่ชอบ** ใช้ชีวิตการเดินธุดงค์อยู่หลายพรรษา แล้วเดินย้อนกลับมาทางเพชรบูรณ์ เหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้นอยู่ในระหว่างสงครามอินโดจีน บ้านเมืองในแถบเอเชียเรานี้ยังวุ่นวายจากพวกอมนุษย์กระหายเลือดอยู่

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม ได้มาถึงจังหวัดเพชรบูรณ์ และได้พบกับ **หลวงปู่ซามา อจุตฺโต** ศิษย์อาจารย์เดียวกับท่าน มาพักที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่นานนัก จึงได้ชวนหลวงปู่ซามา เดินทางไปภาคเหนืออีกครั้ง และได้ไปจำพรรษาอยู่ ณ วัดป่าเจริญธรรม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ขณะพักอยู่เชียงใหม่ **หลวงปู่ชอบ** ได้พา**หลวงปู่ซามา**ออกธุดงค์ละแวกใกล้เคียงนั้นเป็นบางโอกาส ได้ชักชวนกันไปฟังธรรมเทศนาจาก **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** นำธรรมะที่ได้รับมาปฏิบัติฝึกฝนจิตใจให้มีกำลังกล้าแหลมคมอีกทอดหนึ่ง

และต่อมา **หลวงปู่ซามา** ได้อยู่อบรมปฏิบัติธรรมกับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** อีก ๑ พรรษา นับว่าเป็นประโยชน์แก่จิตใจของท่านอย่างทวีคูณ

หลวงปู่ชอบเล่าเรื่องพญานาคที่ถ้ำผาจมอดีตสหายธรรมหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม ท่านบอกว่า สมัยนั้นถ้ำผาจมยังไม่ได้เป็นวัดวาศาสนาเหมือนกับปัจจุบันที่เราเห็น ตอนท่านกับ**หลวงปู่พรหม จิรปุญฺโญ** พากันมาพักภาวนา ถ้ำผาจมยังเป็นป่าเขาไม่มีบ้านเรือนผู้คน เนื่องจากชาวบ้านที่นี่สมัยก่อนเขากลัวผีถ้ำผาจม จึงไม่มีใครกล้าเข้ามาอยู่อาศัย

พ่อแม่ครูอาจารย์ท่านว่าที่ถ้ำผาจมผีไม่ดุอย่างที่คนทั่วไปเข้าใจหรอก สิ่งที่ดุอยู่ถ้ำผาจม คือ พญานาคเฝ้าสมบัติพระศาสนา

ท่านบอกถ้าใครไปก้าวก่ายกับสมบัติเก่าของพระศาสนา อยู่ที่นี่มักจะได้รับอันตราย จากฤทธิ์ร้ายของนาคา คนสมัยก่อนจึงไม่มีใครกล้าเข้าไปหักร้างถางพง ทำอะไรไม่ดีกับถ้ำผาจม

ท่านบอกคนที่นี่สมัยนั้น เขายังไม่คุ้นเคยกับพระป่ากรรมฐานเท่าไร พอเห็นพระป่ากรรมฐาน นุ่งห่มผ้าสีแก่นขนุนหม่นหมองเดินบิณฑบาต เขาจะไม่กล้าออกมาใส่บาตร ยิ่งเป็นลูกเล็กเด็กแดง พอเจอพระป่ากรรมฐาน จะพากันร้องไห้วิ่งหนีกันจ้าละหวั่น ไม่กล้าออกมาดู

องค์ท่านเล่าอย่างขำๆ พวกเด็กน้อยเห็นพระป่ากรรมฐาน เขาจะเรียกพวกเราว่า ตุ๊ดงๆ ตุ๊ดง คือ คำพูดของคนเมืองเหนือสมัยนั้นใช้เรียกพระป่ากรรมฐานอีสาน

ท่านบอกกว่าจะมีคนใส่บาตรให้ ท่านทั้งสองต้องเดินวนรอบบ้านเวียงผางคำสองสามรอบ ถึงมีคนออกมาใส่บาตรให้ หลังฉันอาหารแล้วท่านทั้งสองแยกย้ายกันทำความเพียร **หลวงปู่พรหม** ท่านลงไปเดินจงกรมที่ริมหาดน้ำสาย ส่วนท่านจะเดินจงกรมอยู่หน้าถ้ำผาจม

ท่านบอกระหว่างเดินจงกรมอยู่หน้าถ้ำผาจม เราจะได้ยินเสียงเหมือนหวูดรถไฟไอน้ำ ดังขึ้นมาเป็นระยะๆ เวลาเสียงนี้ดังขึ้นมาแต่ละครั้ง พื้นดินที่เราเดินจงกรมอยู่นั้นจะสั่นสะเทือน เบาๆ พอสื่อความหมายให้เท้าได้รู้ถึงสัมผัส

หลังเลิกจากการเดินจงกรม **หลวงปู่ชอบ**ท่านเข้าไปนั่งภาวนาอยู่บนก้อนหินภายในถ้ำ องค์ท่านนั่งภาวนาแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์ทั้งหลาย ทั้งกายทิพย์ กายหยาบ ที่อาศัยอยู่ในสถานที่ ถ้ำผาจมแห่งนี้ให้ได้รับผลบุญในธรรมโดยทั่วกัน

ท่านว่าขณะเราแผ่เมตตาอยู่นั้น ก้อนหินที่เรานั่งอยู่จะสั่นไหวไปมามีเสียงดังครืดๆ อยู่ใต้ ก้อนหิน คล้ายกับมีวัตถุสิ่งของเคลื่อนตัวอยู่ใต้ก้อนหินที่เรานั่ง

องค์ท่านกำหนดดูที่มาของเสียงแผ่นดินสั่นไหว ท่านว่าสาเหตุที่แผ่นดินสั่นไหวใต้ก้อนหินนั้น เกิดจากพญานาคเฝ้าสมบัติพระศาสนาที่ถ้ำผาจม แสดงอนุโมทนาเวลาที่องค์ท่านแผ่เมตตา พญานาคถ้ำผาจมตนนี้เขายินดีในเมตตาธรรมที่องค์ท่านเผื่อแผ่ไพศาล เขาเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับบุญธรรม ฉ่ำเย็นจากองค์ท่าน พญานาคตนนี้เขาจึงแสดงอนุโมทนาเทพฤทธิ์โดยการมวนแผ่นดินเพื่อให้ **องค์ท่านหลวงปู่ชอบ**รับทราบ

องค์หลวงปู่ชอบว่า พญานาคตนนี้อดีตเขาเคยเป็นสหายธรรมของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เคยบวชเป็นฤๅษีด้วยกันมาเมื่อปลายสมัยพระศาสนาของพระพุทธเจ้ากัสสโป **หลวงปู่ตื้อ** ท่านปฏิบัติจนได้คุณฌานสมาบัติ สหายธรรมของท่านปฏิบัติได้แค่ศีลพรตมุนีไพรปรารถนาอยากจะเกิดเป็นพญานาคราช หลังหมดอายุขัยสิ้นใจจากโลกไปแล้ว **หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็เวียนเกิดเวียนตาย สั่งสมบุญญาบารมีขององค์ท่านมา ตลอดจนมาสิ้นทุกข์เสวยวิมุตติธรรมในชาติปัจจุบัน

เล่าเรื่องถาม – ตอบพระนิพพานกับหลวงปู่เกิ่ง

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เล่าเรื่องท่านเคยเข้ากราบเรียนถาม **หลวงปู่เกิ่ง อธิมุตฺตโก** แห่งวัดโพธิ์ชัย บ้านสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ว่า "พระนิพพานเป็นอย่างใด ครูอาจารย์"

หลวงปู่เกิ่ง ตอบว่า **"นิพฺพานํ ปรมํ สุญฺญํ พระนิพพานเป็นของสูญหมด จึงเป็นนิพพาน"**

พระศิษย์ได้กราบเรียนถามว่า "แล้วหลวงปู่เห็นว่าอย่างใดครับ ?"

หลวงปู่ตื้อ ตอบว่า **"พระนิพพานเป็นความสุขอย่างยิ่ง นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ** พระบาลีว่าไว้อยู่"

องค์หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน เทศนาเรื่องพระนิพพานไว้ ดังนี้

"พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ นี่เป็น "เอกธรรม" ธรรมอันเดียว เป็นธรรมแห่งเดียวกัน

นี่คือผลแห่งการปฏิบัติกำจัดกิเลสอาสวะของตัว ตั้งแต่เริ่มแรกที่ไม่มีคุณค่าราคา มีแต่ "ขี้" เต็มหัวใจ คือ ขี้โลภ ขี้โกรธ ขี้หลง ชำระ "ขี้" นี้ออกโดยหลักธรรม เมื่อหมดของสกปรกนี้แล้วก็เป็นธรรมขึ้นมา เป็นธรรมขึ้นมาแล้วแสนสบาย อยู่ไหนก็สบาย

"นิพฺพานํ ปรมํ สุญฺญํ" อะไรสูญก็รู้นี่ อะไรยังอยู่ก็รู้ ใครจะไปรู้ยิ่งกว่าผู้สิ้นกิเลสแล้วเล่า เพราะ**คำว่า "นิพฺพานํ ปรมํ สุญฺญํ" นี้ ท่านพูดออกมาจากความที่สิ้นกิเลสแล้ว**

ผู้เห็นนิพพานแล้วพูดออกมา คือ พระพุทธเจ้า พวกเราไม่เห็น ว่าเท่าไรมันก็ยังอยู่อย่างนั้น จงพิจารณาให้เห็นจริงกับสิ่งเหล่านี้ คำว่า **"นิพฺพานํ ปรมํ สุญฺญํ"** จะไม่มีปัญหาอะไรเลย เพราะประจักษ์กับใจแล้วอันใดสูญ อันใดยัง

"นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ" ฟังซิ

คำว่า **"ปรมํ สุขํ"** อันเป็นความสุขอย่างยิ่งนั้น **ไม่ใช่ "สุขเวทนา" เป็นสุขที่เกิดขึ้นจากความบริสุทธิ์ของใจล้วนๆ โดยไม่มีคำว่า "เกิด - ดับ"** เหมือนเวทนาของพวกเรา มีทุกขเวทนาเป็นต้น **อันนี้ไม่ใช่ไตรลักษณ์ "ปรมํ สุขํ"** ที่มีประจำจิตที่บริสุทธิ์นี้ไม่ใช่ไตรลักษณ์ ไม่ใช่สิ่งที่เป็น **อนิจฺจํ ทุกฺขํ อนตฺตา** จึงไม่มีความแปรสภาพ คงเส้นคงวา ท่านว่า **"นิพพานเที่ยง"** อะไรเที่ยง ? **จิตที่บริสุทธิ์นี้เท่านั้นเที่ยง** จงเอาให้เห็น เอาให้รู้"

หลวงปู่ตื้อกับหลวงปู่แหวนเที่ยวธุดงค์เก่งที่สุด

พ่อแม่ครูอาจารย์องค์สำคัญมีหลายองค์เคยธุดงค์ไปพม่า เช่น **หลวงปู่มั่น หลวงปู่เทสก์ หลวงปู่ชอบ หลวงปู่พรหม หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ** ฯลฯ เพราะไปง่ายดี สมัยก่อนไม่ต้องทำพาสปอร์ตอะไรเหมือนสมัยนี้ ท่านเดินธุดงค์ไปสบายๆ ไปเมืองไหนก็ได้

แต่ประวัติพ่อแม่ครูอาจารย์ที่เที่ยวธุดงค์เก่งที่สุด ไม่มีองค์ไหนเท่า **หลวงปู่แหวน** กับ **หลวงปู่ตื้อ** สององค์นี้ ฟังเล่าประวัติจากทุกองค์ รองมาก็ **หลวงปู่ชอบ** แต่หลวงปู่ชอบดูจะไปถึงแต่พม่า เมื่อเกิดสงครามทหารอังกฤษเข้าพม่า ชาวพม่าเกรงว่าท่านจะไม่ปลอดภัย ท่านจึงเดินทางกลับไทย

หลวงปู่ตื้อ กับ **หลวงปู่แหวน** นี้ ท่านไปตั้งแต่เข้าเมืองลาว เข้าเวียดนาม ไปเขมร มาพม่า ไปบังคลาเทศ แล้วเข้าประเทศอินเดีย เนปาล อัฟกานิสถาน จากอินเดียก็ลงเรือสำเภาไปศรีลังกา ไปศรีลังกาแล้วกลับมา สมัยนั้นไม่มีเรือยนต์ นั่งเรือใบไปสมัยนั้น ท่านเล่าให้ฟัง

อุบายขัดเกลากิเลสของหลวงปู่แหวนกับหลวงปู่ตื้อ

มีอยู่ปีหนึ่ง**ท่านอาจารย์แหวน**กับ**ท่านอาจารย์ตื้อ** ได้รับกิจนิมนต์ขณะเดินธุดงค์ผ่านจังหวัดสุโขทัย ศรีสัชนาลัย โยมเขาจะทำบุญเลี้ยงพระวันแต่งงาน

ตอนเช้าเขาเลี้ยงพระอาหารทั้งคาวทั้งหวาน และที่ดีที่สุดคือขนมจีนน้ำยาของชอบของ**ท่านอาจารย์แหวน**

วันนั้นคาวหวานอย่างอื่นไม่ฉัน ให้โยมเขาประเคนกระจาดเส้นข้าวปุ้น และหม้อน้ำยาให้ก็เอาเส้นลงในบาตร เทน้ำยาลง ฉันอิ่มแล้วก็นั่งเทิ้งเติ้งอิงหมอนอยู่

เสร็จพิธีของเขาแล้วก็รีบด่วนกลับวัด พอถึงวัดยื่นบาตรขึ้นกุฏิ ตัว**ท่านอาจารย์แหวน**ก็ลงไปฟูมน้ำอยู่หลังวัด แช่อยู่ในน้ำจนเที่ยงวัน ขนมจีนได้น้ำแล้ว มันขึ้นอืดเต็มอัดอยู่ในกระเพาะ

อยู่มิได้ทุรนทุราย พอขึ้นมาจากน้ำก็อาเจียนออกจนหมด เป็นขี้รากเขียว

นับแต่วันนั้นมาก็เป็นอันหมดในความอยากที่จะฉัน หมดความอาลัยในรสชาติของขนมจีนน้ำยา

ผู้ข้าฯ ถามว่า... "ทำไมท่านอาจารย์เล่นแก่แท้"

"สอนมัน มันอยากกินก็ให้มันกิน มันอิ่มจนล้นแล้ว มันก็ไม่อยากอีก" **ท่านอาจารย์แหวน** ตอบแล้วก็หัวเราะ

"ส่วน**ท่านอาจารย์ตื้อ**นั้น อยากจะฉันนมข้นหวาน อันนี้อยู่วัดป่าห้วยน้ำริน วันใดก็คิดถึงแต่นมข้นหวาน วันใดก็คิดอยากฉัน

ได้ปัจจัยมาจากไปสวดมนต์คนตาย ใช้ให้เด็กน้อยวัดไปซื้อมาให้ ๑๐ กระป๋อง เป็นนมข้นหวานตราทหาร กระป๋องมันสูงกว่ากระป๋องนมข้นสมัยนี้

ได้มาก็เอามีดพับเจาะแทงเป็นสองรูตรงข้ามกัน เอาใส่แก้วผสมน้ำร้อนฉัน ไม่ทันใจเปิดได้แล้ว ก็ยกขึ้นดูดกลืนๆ หมดกระป๋องนี้เอากระป๋องนี้ หมดกระป๋องนี้เอากระป๋องนี้ หมดไปได้ ๙ กระป๋อง เหลือกระป๋องสุดท้ายเปิดแล้วว่าจะฉันมันอิ่มก่อน

อึดอัดจากท้อง ลุกได้มือจับเสากุฏิได้ยื่นหน้าออกนอกกุฏิ อ้วกออกจนหมด ตีรวนมวนท้อง อาเจียนออกหมดทั้งจังหันที่ฉันเข้าไป จนเหนื่อยอ่อนระทวย จากนั้นมาไม่คิดถึงมันอีกเลย

ท่านอาจารย์ตื้อว่า... "ดัดสันดานปาก ดัดกกลิ้น กินให้มันตาย ทำไมมันจึงอยาก"

(อุบายการขัดเกลากิเลสของพ่อแม่ครูบาอาจารย์ทั้งสององค์ ผู้มีปฏิปทาคล้ายคลึงกัน นับเป็นปฏิปทาอันน่าศึกษา ถือเอามาเป็นแบบอย่างมิใช่น้อย)

หลวงปู่เหรียญกราบนมัสการและสนทนาธรรมกับหลวงปู่ตื้อ

จากประวัติ **หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ** แห่งวัดอรัญญบรรพต อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย ท่านเป็นพระมหาเถระอีกองค์หนึ่ง ซึ่งเคยไปธุดงค์ทางภาคเหนือ ท่านได้มากราบนมัสการและสนทนาธรรมกับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ดังนี้

การที่**หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ** ได้จาริกไปในที่ต่างๆ นั้น และได้พบปะสนทนาแลกเปลี่ยนทัศนธรรมกันกับพ่อแม่ครูบาอาจารย์หลายต่อหลายองค์ จึงเกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกัน

ดังเหตุการณ์ต่างๆ ที่ปรากฏในประวัติของหลวงปู่จนกลายเป็นทองเนื้อเดียวกัน สำหรับหลวงปู่ตื้อก็เช่นเดียวกัน

คราวหนึ่งขณะที่หลวงปู่ได้จาริกอยู่ในแถบเชียงใหม่ ท่านได้พบ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ครั้งนั้นหลวงปู่เที่ยวธุดงค์ไปเพียงรูปเดียว โดยหลวงปู่เล่าว่า

"**พระอาจารย์ตื้อ** ท่านพักอยู่สำนักสงฆ์แห่งหนึ่ง (ต่อมาคือวัดป่าดาราภิรมย์) ท่านเป็นผู้มีวาระจิตไวมาก ขณะนั้นพระอาจารย์ตื้อท่านกำลังอาพาธ อาตมาจึงเดินทางไปเยี่ยมไข้ท่าน ขณะไปถึงท่านนอนคลุมผ้าอยู่ ท่านจึงลุกขึ้นมานั่ง และได้สนทนากันกับอาตมา จนกระทั่งค่ำก็ยังได้นอนคุยกันกับท่าน พอยาม ๓ ก็นอนหันหลังให้กันแต่ก็ยังคุยกันอยู่ **พระอาจารย์ตื้อ** ได้พูดขึ้นว่า "ท่านเหรียญคอยดูนะ พรุ่งนี้เช้าจะมีหมาขาวกับหมาดำกัดกัน"

อาตมาก็พูดขึ้นว่า "เออ พรุ่งนี้เช้า ผมจะคอยดู"

จากนั้นจึงได้พักผ่อน พอเช้าขึ้นมา หลักจากบิณฑบาตและฉันจังหันเสร็จ อาตมาก็สังเกตดูไม่เห็นมีหมาขาว หมาดำกัดกันเลย

พระอาจารย์ตื้อก็พูดว่า "พุทโธ่ นั่นไงล่ะ แม่ขาวกับแม่ดำ (แม่ชีกับฆราวาส) ทะเลาะกันเพราะแย่งข้าวที่เหลือจากพระนั่นไง"

อาตมาจึงเข้าใจความหมายของหมาขาว กับ หมาดำ ตามที่ท่านพูดถึง และเกิดความรู้สึกอัศจรรย์ใจในคุณวิเศษของท่าน ขนาดนั่งคุยกันทั้งคืนยังไม่ฟุ้งซ่าน ท่านยังกำหนดจิตรู้ได้

พระอาจารย์ตื้อนั้น ท่านเป็นผู้ที่มีจิตไวมาก ญาณของท่านแก่กล้าหนักหนา มีอุปนิสัยโผงผาง พูดจาตรงไปตรงมา บางครั้งท่านสามารถรู้อะไรก็ตาม ด้วยข่ายญาณของท่าน ท่านจะพูดขึ้นมาทันที ซึ่งก็ทำให้หลายต่อหลายคนถึงขั้นตกอกตกใจเลยทีเดียว เพราะพระอาจารย์ตื้อท่านรู้ความคิดตน รู้การกระทำของตน วีรกรรมพระอาจารย์ตื้อนั้นมีมากมายนัก สำหรับอาตมานั้นพระอาจารย์ตื้อท่านเมตตามาก ช่วงบั้นปลายชีวิตของท่าน ขณะที่ท่านอาพาธหนัก ท่านถามถึงอาตมากับลูกศิษย์อยู่ตลอด

"ท่านเหรียญอยู่ไหน ไปตามท่านเหรียญมา บอกว่าเราอยากพบ"

ขณะนั้นอาตมามีภารกิจมาก กำลังพัฒนาวัดอรัญญบรรพต จึงไม่ได้ไป จนกระทั่งท่านมรณภาพลงที่วัดอรัญญวิเวก ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อาตมาจึงได้ไปร่วมงานฌาปนกิจศพท่าน"

ด้วยหลวงปู่ท่านระลึกถึงความเมตตาของหลวงปู่ตื้อ เมื่อทำการฌาปนกิจศพของหลวงปู่ตื้อเสร็จสิ้นลงแล้ว หลวงปู่มีโอกาสได้รับแจกอัฐิของหลวงปู่ตื้อมาด้วย ท่านจึงนำอัฐิของหลวงปู่ตื้อพกติดย่ามตลอดเวลา เพื่อเป็นการระลึกถึงความเมตตาของท่าน แม้ครั้งสุดท้ายแห่งชีวิตท่านก็ยังถามหาหลวงปู่เรื่อยมา

เมื่อมีคนเห็นอัฐิหลวงปู่ตื้อในย่ามของหลวงปู่ และถามท่านว่า "อัฐิใคร" ท่านก็บอกว่า "ของครูบาอาจารย์" ใครเอ่ยปากขอกับท่าน ท่านก็วางเฉย มิได้ตอบรับ มิได้ปฏิเสธ ซึ่งเข้าใจว่าอัฐิของหลวงปู่ตื้อส่วนนี้ถูกบรรจุไว้ในพระสุธรรมเจดีย์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

หลวงปู่สิม เล่าเรื่องฌานของหลวงปู่ตื้อ

ในวงกรรมฐานทราบกันเป็นอย่างดีว่า **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นพระอรหันต์ผู้มีฤทธิ์ในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้**หลวงปู่ตื้อ** ท่านยังได้เปิดเผยว่า ช่วงที่ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** บำเพ็ญเพียรอยู่ที่ถ้ำเชียงดาว ท่านได้เข้าฌานเหาะไปบิณฑบาตในตัวเมืองเชียงใหม่อยู่บ่อยๆ อย่างน่าอัศจรรย์

เรื่อง ฌาน นี้ **หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** มีเกร็ดเกี่ยวกับ**หลวงปู่ตื้อ**เล่าให้ฟังว่า **หลวงปู่ตื้อ** ท่านเคยเข้าฌานไปดูศพพระมหากัสสปเถระ ซึ่งตามตำนานมีว่า ยังคงเก็บรักษาไว้แถบภูเขาหิมาลัย คือ...ก่อนที่จะเข้าสู่นิพพาน พระมหากัสสปเถระท่านได้อธิษฐานให้ภูเขาปิดล้อมศพเอาไว้สามด้าน รอเวลาพระศรีอารย์มาตรัสรู้ แล้วจะได้เผาศพของท่านบนฝ่ามือของพระศรีอารย์ เนื่องจากท่านมีบุพกรรมต่อกัน

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**เข้าฌานไปดูถึงประเทศเนปาลโน้น ต้องไปถึงสองครั้ง เพราะไปครั้งแรกประตูไม่เปิด **หลวงปู่ตื้อ**เล่าว่า **"ในห้องหรือภูเขาที่เก็บศพนั้น มีแสงสว่างเรืองรอง แต่ไม่ยักจะมีดวงไฟสักดวง"** เล่ามาถึงตรงนี้ หลวงปู่ก็พูดกับลูกศิษย์ด้วยน้ำเสียงสงบเย็นว่า "ใครอยากพิสูจน์ให้เห็นจริง ก็ให้เร่งภาวนาเอาให้ถึงให้ได้ ภาวนาเอง เห็นเอง ฟังคนอื่นเล่ามันก็ไม่สิ้นสงสัย"

หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อ

• หลวงปู่จามพบหลวงปู่ตื้อครั้งแรก

ไปเห็น**ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม** ทีแรก เรา (หลวงปู่จาม) ก็นึกในใจว่า เขาว่า**ท่านอาจารย์ตื้อดุ พูดเสียงดัง ดุด่าเก่ง ใครทำอะไรไม่ถูกใจก็ว่าให้ทันที** เราไปเห็นแล้วก็รู้สึกเฉยๆ แต่เหมือนกับอยู่คุ้นเคยกันมานาน เพิ่น (ท่าน) ว่าอย่างไร กิริยาอย่างไร ทำอะไร เราก็เข้าใจ

ในกิริยาของเพิ่นอยู่ บางทีเพิ่นก็ว่า

"บ่าเฮ้ย บ่าง่าว (โง่) แท้ตุ๊หนุ่มตนนี้"

"ง่าวอย่างใดท่านอาจารย์"

"ง่าวกับฮื่อีสาวนั่นแหละ" เพิ่นพูดแล้วก็หัวเราะเสียงดังพอปานเสียงเสือฮ้อง (ร้อง)

ท่านอาจารย์ตื้อ มักจะถามเรื่องราวของ**เพิ่นครูอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต)** สมัยที่มาอยู่บ้านห้วยทราย สมัยที่ผู้ข้าฯ เป็นสามเณร เราก็เล่าให้เพิ่นฟังเรื่องราวของ**เพิ่นครูอาจารย์เสาร์ (กนฺตสีโล) เพิ่นครูอาจารย์มั่น**นี้ เล่าให้เพิ่นฟังยามใด๋ (ยามใด) เพิ่นนั่งสงบตั้งใจฟังเป็นอย่างดี

ผู้ข้าฯ ผู้เล่าให้ฟังก็เล่าไปจนจบ แล้วเพิ่นจึงถามอย่างนั้นอย่างนี้

ท่านอาจารย์ตื้อถือว่าผู้ข้าฯ เคยอยู่กับ**เพิ่นครูอาจารย์มั่น**ก่อนเพิ่นเสียอีก

ไปอยู่ด้วยแล้วนั้น เพิ่นก็ว่า "เพิ่นเองกำลังจะหาช่องทางออกจากดาราภิรมย์จะเสาะหาภาวนาอยู่ป่าอยู่เขา อยู่นี่มันขี้คร้านกาย ขี้คร้านใจ เพิ่นให้เหตุผลว่า มันอยู่ที่เก่า ได้เกี่ยวข้องกับนั่นนี่ อยู่ฉลองให้ศรัทธาของเจ้าแล้วก็จะไปล่ะ"

"ท่านอาจารย์จะไปทางใดครับ"

"ห้วยน้ำริน หรือไม่ก็จะไปจอมทอง"

เคยถาม**ท่านอาจารย์ตื้อ**ว่า "ท่านอาจารย์ที่ไหนภาวนาดีที่สุด"

"ที่ใจโว้ย บ่าง่าวนักหือ"

"ก็จะให้เอาใจเอากายนี้ไปไว้ไปอยู่ที่ไหนเล่าครับท่านอาจารย์"

"เอาไว้ที่สติ กายสติ"

(รู้กาย ใจสติ รู้ใจ ฮู้ (รู้) ดังสติ รู้ลมหายใจ สติ สติ สติ มีสติกำกับผู้รู้)

• พุทโธของท่านอาจารย์ตื้อ

ท่านอาจารย์ตื้อไปอยู่น้ำตกแม่กลางใหม่ๆ ผู้คนยังไม่รู้จัก ฝนก็ตกตลอดวันตลอดคืน ออกไปบิณฑบาตก็ไม่ได้ ต้องอดข้าวอยู่หลายวัน

พอฝนหยุดตก น้ำที่ดื่มกินไปก็เหม็นคาวเลือดทั้งลำห้วย อันนี้พวกนาคเขาไม่อยากให้อยู่ แต่ท่านก็อดทนต่อสู้ อาศัยแต่ธรรมะเอาชนะพวกนาค สอนด่ามัน สุดท้ายมันก็ยอม อาศัยศรัทธาความเชื่อมั่นเป็นต้นทาง เอาเมตตาสู้มัน มันก็ยอม ผู้คนก็มาทำบุญให้ทาน

"พุทโธของท่านอาจารย์ตื้อ เทศน์ธรรมของท่านอาจารย์ตื้อนี้น่าฟังมาก ดูแต่เพิ่น (ท่าน) อธิบายพุทโธ ให้ฟังว่า...

ใครๆ ก็พุทโธได้ แต่มีผู้เห็นพุทโธน้อยนัก เพราะพุทโธไม่สมบูรณ์ พุทแต่ปาก โธแต่ปาก พุทโธแต่ลมหายใจตายๆ ได้แต่ว่า ใจไม่เอาพุทโธด้วย ใจไม่เป็นพุทโธ จะรู้ จะตื่น จะเบิกบานมาแต่ไหน จะให้สมบูรณ์จริง ใจเป็นผู้รู้ ใจเป็นพุทโธ ใจเป็นผู้ตื่น ใจเป็นพุทโธ ใจเบิกบานแล้วใจเป็นพุทโธ

พุทโธ จึงเป็นศีล

พุทโธ จึงเป็นฌาน

พุทโธ จึงเป็นนิพพาน

ทั้งหมดโคตรเค้าอยู่ที่ใจของเฮา (เรา) นี้เองหมด พระพุทธเจ้าเท่าใดพระองค์ก็ตาม พระอรหันตสาวกจะมีเท่าใดก็ตาม ที่สุดจิตต้องเป็นพุทโธ พุทธะ เป็นศีล ภาวนา เป็นฌาน เป็นมรรค เป็นนิพพาน จึงว่านี่เป็นหัวใจธรรม"

วันที่ท่านอาจารย์ตื้อแปลพุทโธให้ผู้ข้าฯ ฟัง เป็นช่วงที่ไปอยู่ด้วยกันห้วยน้ำรินแล้วเพิ่นถามว่า...

"จามเอ๊ย พุทโธ ท่านอย่าได้ทิ้ง เห็นได้แล้วหรือยังล่ะ"

แล้วเพิ่นก็สอนแปลให้เสียยาวยืด สุดท้ายก็ว่า **"พุทโธ"** คำเดียว ตะโกนสุดเสียงแล้วก็ลุกจากไป กับท่านอาจารย์ตื้อนี้ชอบพอกันนักกับผู้ข้าฯ"

• หลวงปู่ตื้อคิดอยากจะสึก

"ท่านอาจารย์ตื้อ มีอยู่ครั้งหนึ่ง เพิ่น (ท่าน) เล่าให้ฟังว่า คิดอยากจะสึก คิดอยู่หลายวัน ทีนี้ใจก็เอนเอียงไปทางจะสึกอีกด้วย ก็มานั่งด่าตัวเอง

"ไอ้ห่า ไอ้เฒ่า ทำไมมึงอยากจะสึก อุปัชฌาย์มึงก็ตายไปแล้ว มึงจะสึกไปหาฮี่หรือ อุปัชฌาย์ไม่พาสึก ครูบาอาจารย์ไม่พาสึก มึงนี้คิดอย่างใด มึงอยากสี้หรือ" (ฮี่ คือ อวัยวะเพศหญิง สี้ คือ เพศสัมพันธ์ เป็นยอดธรรมที่หลวงปู่ด่าตัวเอง)

ท่านอาจารย์ตื้อด่าตัวเองอยู่หลายอย่าง สุดท้ายใจลั่นพรึบนิ่งสงบอยู่นานค่อนวัน

อันนี้ครูอาจารย์ตื้อ"

• หลวงปู่จามถวายพระบรมสารีริกธาตุหลวงปู่ตื้อ

"ตอนนั้นผู้ข้าฯ เองก็ยังสงสัย ไม่ได้ใส่ใจเรื่องพระธาตุอะไรนัก และลึกๆ ในใจก็มิเคยคิดอยากได้ด้วยซ้ำไป จนมาอยู่วัดห้วยทรายนี้จึงได้รู้เรื่องนี้ดี"

"ต่อมา พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้นำพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าไปถวาย**ท่านอาจารย์ตื้อ** ที่บ้านข่า ท่านก็ให้ใส่ไว้ในเศียรพระประธาน"

"ได้พระบรมสารีริกธาตุมานานแล้ว ได้มาแต่อยู่ช่อแล ก่อนอยู่ช่อแลก็ได้ แต่ถวายท่านอาจารย์ลี (ธมฺมธโร) เหลือติดตัวไว้มาบ้านก็เอาไปให้ท่านอาจารย์ตื้อ (อจลธมฺโม)"

เจดีย์วัดบ้านข่า อาจารย์ตื้อก็บรรจุพระธาตุพระพุทธเจ้า และพระธาตุพระอานนท์ เจดีย์วัดเรายังไม่ได้พระธาตุพระอานนท์ (พ.ศ. ๒๕๓๙)

• หลวงปู่ตื้อถามธรรมเพื่อนสหธรรมิก

"มีอยู่ครั้งหนึ่ง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** กราบเรียนถาม**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** ขณะอยู่วัดป่าน้ำรินว่า "ครูอาจารย์เฒ่า กระผมจะขอถามตนที่ประเสริฐเลิศโลกคือตนอย่างใด"

หลวงปู่ชอบตอบว่า **"อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ"**

วันนั้นเป็นวันอุโบสถ พระเณรอยู่ด้วยกันหลายรูป **หลวงปู่ตื้อ** ถามต่อไปอีกว่า "อะไรคือหลักชัยของตน"

หลวงปู่ชอบตอบว่า “ความสงบ”

มีอยู่คราวหนึ่งอยู่บ้านปง อันนี้**หลวงปู่ตื้อ**ถาม**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ว่า “ตุ๊ผู้เฒ่าวันนี้อยู่อย่างไร”

“อยู่ด้วยความไม่ประมาท” **หลวงปู่แหวน** ตอบพร้อมดูดขี้โยมวนใหญ่

“อันนี้ล่ะ” **หลวงปู่ตื้อ**ถามพร้อมชี้มือไปที่บุหรี่

“ของเมา มันติดแก้หง่อมแก้เหงา”

อีกคราวหนึ่งอยู่ที่วัดถ้ำพระสบาย **หลวงปู่ตื้อ**ถาม**ท่านพ่อลี ธมฺมธโร** ว่า “ท่านพระครูอะไร **นิรุชฺฌนฺติ ?** ”

ท่านพ่อลีตอบว่า **“รูปํ เจตสิกํ จิตฺตํ”**

“ใครผู้เป็น **วูปสโม สุโข ?”**

ท่านพ่อลี ธมฺมธโร ตอบว่า **“นวโลกุตตรธรรม”**

• หลวงปู่ตื้อได้นิสัยของเสือ

ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม ได้นิสัยของเสือ ใจเด็ดใจเดี่ยว กล้าหาญ การเดินธุดงค์ก็มักเดินไปตอนกลางคืน ช่วงเดือนหงาย

ปฏิปทาของท่านอาจารย์ตื้อ ท่านอาจหาญ สมกับเป็นนักรบธรรมของท่านพระอาจารย์มั่น ลักษณะนิสัยท่านเป็นประดุจเสือโคร่ง และท่านมักปฏิบัติกรรมฐานอย่างอุกฤษฏ์ โดยถือเอาเสือโคร่งเป็นแบบอย่าง โดยอิริยาบถ ๔ คือ

๑. ต้องมีน้ำจิตน้ำใจแข็งแกร่งกล้าหาญในการเที่ยวธุดงค์ล่ากิเลส ประดุจเสือตัวเปรียวเที่ยวล่าเหยื่อไม่กลัวต่อภัยอันตรายใดๆ

๒. ต้องกล้าเที่ยวไปในค่ำคืน ประดุจเสือไม่กลัวต่อมรณภัยในความมืด

๓. ต้องชอบอยู่ในท้องถ้ำที่สงัดจากผู้คน ประดุจเสือหลีกเร้นซ่อนตัวอยู่ในถ้ำอันลึกลับที่ผู้คนเข้าไปไม่ถึง

๔. คิดทำอะไรลงไปแล้วต้องมุ่งความสำเร็จเป็นจุดหมาย ประดุจแววตาเสือได้จ้องเขม็งไปที่เหยื่อรายใดแล้ว ต้องตามตะปบขย้ำจนสำเร็จ

• แสดงธรรมหยาบแต่มีผลละเอียด

ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม แสดงธรรมหยาบแต่มีผลละเอียด เพราะอธิบายธรรมได้พิสดารอีกแบบหนึ่ง ทั่วประเทศแสดงธรรมได้อย่างนี้มีท่านอาจารย์ตื้อองค์เดียว

แต่เวลาเราถามขอให้อธิบาย ท่านกลับไม่อธิบายให้ละเอียด บอกแต่ว่า **"ตามี หูมี ใจมี เอาตัวเจ้าของเป็นเครื่องวัด อย่ามาเอาสัญญา อย่ามาเอาของหยาบ"**

ท่านอาจารย์ตื้อใช้วาจาด่า ก็ด่าเป็นธรรม คนไม่รู้ภาษาของท่านก็ว่า ท่านด่า ท่านพูดหยาบด่าไปหมด ใครมาผิดท่า ท่านด่าไว้ก่อน แต่ต่างคนก็ได้ธรรมะ ผิดกันกับพระเหนือแสดงธรรมแต่มาขอให้ท่านอาจารย์ตื้อด่าให้

ท่านอาจารย์ตื้อ อยู่วัดดาราภิรมย์ อ.แม่ริม ก็นาน อยู่วัดห้วยน้ำรินก็นาน

ท่านอาจารย์แหวน อยู่บ้านปง วัดอรัญญวิเวก อ.แม่แตง ก็นาน ภายหลังท่านอาจารย์หนูเอาไปอยู่แม่ปั๋ง อ.พร้าว

• ทำไมหลวงปู่ตื้อสวมสร้อยลูกประคำ

"จาม ผู้ข้าฯ **(หลวงปู่ตื้อ)** ภาวนาเห็นพระเถระเจ้าองค์หนึ่งอยู่วัดนี้ล่ะ วัดป่าอาจารย์ตื้อ อ.แม่แตง ยุคสมัยของ**พระพุทธเจ้ากกุสันโธ** ท่านก็ห้อยลูกประคำ ๑๑๑ ลูก"

"ท่านอาจารย์หมายความว่าอย่างไร"

"พุทโธ ธัมโม สังโฆ ร้อยรวมกันเป็น เอโก ธัมโม"

หลวงปู่จามว่า "หลวงปู่ตื้อท่านสวมลูกประคำ ไม่ประจำหรอก เห็นเพิ่นใช้เวลาสวดมนต์บริกรรมคาถาปลุกเสก และถ่ายรูป"

แม้หลวงปู่จามเอง ก็นึกสงสัยเช่นกันว่า สวมลูกประคำไม่เป็นบาปหรือ ไม่ผิดวินัยหรือ ยังไม่ทันได้ถามหลวงปู่ตื้อด้วยซ้ำ เพียงนึกสงสัยในใจ ก็ได้รับคำตอบว่า

"จาม ลูกประคำมิใช่เครื่องตกแต่งร่างกาย แต่ผู้ข้าฯ เอามาธรรมสังขาร ไม่เป็นบาปหรอก" ท่านเฉลยแล้วยิ้ม หลวงปู่จามก็ยิ้มตามอย่างที่เข้าใจ

• ภพชาติที่เป็นโจร

ท่านอาจารย์ตื้อ ท่านเล่าว่า เมื่อครั้ง**พระพุทธเจ้าโนมทัสสี** **หลวงปู่ตื้อ**ได้เป็นหัวหน้าโจร ๓,๕๐๐ คน เที่ยวปล้นบ้านปล้นเมืองเลี้ยงชีพ มาสุดท้ายถูกทางการจับได้ทั้งหมด ต้องโทษประหารชีวิต ทางการตัดคอฆ่าอยู่ ๕ วัน จึงหมดหมู่โจร

ถามว่า "ท่านอาจารย์ไม่เห็นไม่ได้พบปะ**พระพุทธเจ้าโนมทัสสี**หรือครับ ?"

"ได้เห็นอยู่ แต่ไม่กล้าเข้าไปหา"

ในวันนั้น **อาจารย์ตื้อ**ได้บ่นว่า "จามเอ๋ย ! อยู่ปากทาง ๒ ปีแล้วก็ป่วย ออกบิณฑบาตก็ล้ม ๒ ครั้ง ไม่มีใครจะดูแล ไม่รู้บาปกรรมอันใด" **อาจารย์ตื้อ**ก็พิจารณาไม่แจ้ง

ผู้ข้าฯ ก็ว่า "โจรนายหนึ่งร่างใหญ่สูงตัน หนวดเคราฐรุงรัง บ้านเขาอยู่หน้าวัด มีดาบคมกล้า ๒ เล่ม มีร่างสูง ผมแดงซอยวอยไปปล้นจี้คนอื่นมาเลี้ยงเมีย ไม่ใช่บาปอันนี้หรือ"

ท่านอาจารย์ตื้อได้แต่หัวเราะฮาๆ

"ดูแต่**หลวงปู่ท่านอาจารย์ตื้อ** วัดบ้านข่า ศรีสงคราม ในยุคสมัย**พระพุทธเจ้าโนมทัสสี** เกิดเป็นโจร ๓,๕๐๐ คนทั้งหมด เป็นหัวหน้านายโจร ใจกล้า ดาบคม เวียนว่ายตายเกิดมาจนชาติชีวิตนี้ ก็ฝึกหัดนิสัยความกล้าหาญมาตลอด มาเกิดในยุคต้นรัตนโกสินทร์ก็ใจกล้าหาญ เป็นนักรบต่อสู้รบกับพม่า รักษาประเทศตลอดมา มาเกิดใหม่เป็นคนบ้านข่า อายุ ๑๖ ปี จับดาบไล่ฟันพญานาค ทำอยู่อย่างนี้หลายปี นาคตัวใหญ่เท่ากับลำต้นตาลเล็กกว่านิดหน่อย เวลามันย้ายที่อยู่จากหนองทิศตะวันตกไปทิศใต้ ลอยข้ามทุ่งนา ผู้เฒ่าผู้แก่เห็นว่า จักเป็นอันตรายแก่ผู้คนหมู่บ้าน จึงตกลงเอาไปบวช บวชแล้วก็ไปธุดงค์ เที่ยวไปทั่วหมด ไม่มีกลัวใครในโลกอันนี้ จนสุดท้ายอยู่แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ คนเรามาฝึกอะไรก็ได้อันนั้น

เมตตา – ใจกล้าหาญ – ปัญญา – ฤทธิ์ – อยู่ป่า – ถือธุดงค์ – ถือศึกษา – ถืออุปัฏฐาก – ถือวิชชาใดๆ – ถือเป็นเอกเป็นเลิศในทางใด ฝึกได้วิชชาของใครของมัน"

• เรื่องเปรตวัดเจดีย์หลวง

“อยู่วัดเจดีย์หลวง เมืองเชียงใหม่ พระครู...... คนบ้านหนองไคร้นางเหล่ว อยู่เป็นสมภารวัด อะไรๆ ของทานอันใดเก็บไว้หมดใส่ลัง ห่อผ้าเอาไว้ วางเป็นชั้นเป็นกอง เต็มห้องนอน ได้ที่นอนพอหลวมตัวนอนได้

สะสม ขี้เหนียว เก็บ ไม่ได้ทาน ขี้ตระหนี่ หวงแหนข้าวของ ได้อะไรมาเก็บๆ ตายไปเป็นเปรตนอนเกลือกกลิ้งขี้โคลนร้อน กลิ้งไปกลิ้งมาอยู่อย่างนั้น ร้องให้คนช่วย ใครก็ช่วยไม่ได้

ท่านอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม มาถามว่า “เห็นไหม ?”

บอกว่า “เห็นอยู่แต่ช่วยเหลืออะไรมิได้”...(หลวงปู่จาม)

บาปอันใด บาปขี้โลภ ขี้อยาก บาปเก็บสะสม ไม่ให้ทานแก่ใคร **ท่านอาจารย์ตื้อ**สอนเมตตาให้ ไม่รู้ว่าจะพ้นหรือยัง เราลงมาอีสานก่อน

ครูอาจารย์บางท่านบางองค์ ท่านมีรัศมี เปล่งรัศมีออกมา ก็เพราะศีลและธรรมะของท่านหมดจด เช่น **เพิ่นครูอาจารย์มั่น ท่านอาจารย์ขาว ท่านอาจารย์ตื้อ ท่านอาจารย์แหวน**

ตัวเราให้มีศีล มีเมตตา มีความอดทนต่อทุกข์ ให้ตั้งใจในตนของตนให้ดี”

• เรียงพรรษาพระศิษย์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น

ท่านอาจารย์ตื้อ เกิดก่อนหมู่เพื่อน ครูบาอาจาย์ที่ผู้ข้าฯ (หลวงปู่จาม) ฮู้ (รู้) จักมา **ครูอาจารย์พรหม จิรปุญฺโญ** บ้านดงเย็นก็เกิดหลังท่านอาจารย์ตื้อ

ท่านอาจารย์แหวนอ่อนกว่าท่านอาจารย์ตื้อ ๘ ปี แต่ญัตติธรรมยุตก่อนท่านอาจารย์ตื้อปีหนึ่ง

ท่านอาจารย์กงมา กับ **ท่านอาจารย์ลี** บวชญัตติพร้อมกัน **ท่านอาจารย์กงมา**เป็นนาคขวา **ท่านอาจารย์ลี** เป็นนาคซ้าย เหมือนกับ**ท่านอาจารย์หลุย** กับ **ครูอาจารย์ขาว** สององค์นี้ก็เป็นนาคแฝด

ส่วน**อายุพรรษานั้นครูอาจารย์อ่อน**แก่กว่าหมู่

รองลงมา **ครูอาจารย์ชอบ ครูอาจารย์หลุย ครูอาจารย์ขาว ท่านอาจารย์ฝั้น ครูอาจารย์พรหม ท่านอาจารย์แหวน ท่านอาจารย์กงมา ท่านอาจารย์ลี ท่านอาจารย์ตื้อ ท่านอาจารย์น้อย ท่านอาจารย์สิม** อันนี้อายุพรรษาเรียงลำดับกันลงมา

ส่วนรุ่นใหญ่ขึ้นไปกว่ารุ่นนี้ก็นับมาแต่ **ท่านพระครูศรีจันทร์ เจ้าคุณวัดศรีเทพฯ (หลวงปู่จันทร์) เจ้าคุณฯ จูม ครูอาจารย์สิงห์ ท่านอาจารย์มหาปิ่น ครูอาจารย์ทองรัตน์ สมเด็จฯ พิมพ์ หลวงปู่ดูลย์ หลวงปู่เทสก์ หลวงปู่ดี** ครูบาอาจารย์รุ่นนี้เป็นรุ่นใหญ่

มารุ่นที่เคยรู้จักกัน เคยอยู่ร่วมกัน เคยได้พูดได้คุยสนทนาธรรมกันกัน ก็มีหลายรูปหลายองค์ **ท่านอาจารย์แว่น หลวงปู่เหรียญ หลวงปู่มหาบัว หลวงปู่ลือ พระครูปราโมทย์ฯ (หลวงปู่หลอด) อาจารย์หนู อาจารย์เฟื่อง อาจารย์เจี๊ยะ อาจารย์ชา หลวงปู่หล้า**

หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน เทศน์ถึงหลวงปู่ตื้อ

• หลวงปู่ตื้อมีคาถาที่ทำให้เสือใจอ่อน

(๒ ตุลาคม ๒๕๓๙)

วิชาขี่เสือก็เหมือนกัน เป็นวิชาไสยศาสตร์อันหนึ่ง เขาร่ายมนต์เรียกเสือมา เสือก็มา อย่าง**หลวงปู่ตื้อ**ดังที่ผู้เฒ่าเล่าให้ฟัง คือคาถาของผู้เฒ่าเป็นคาถาที่ทำให้เสือใจอ่อน กลัว ใจไม่มีกำลังจะต่อสู้ คาถามันครอบเอา อำนาจของคาถาครอบเอาไว้ เสือใจอ่อนลงไปเลย ทำอะไรไม่ได้ ท่านมีคาถาขู่เสือ เป็นครูเสือก็ได้ ขู่เสือก็ได้

• มีมากที่สุดคือลูกศิษย์หลวงปู่มั่นที่อัฐิกลายเป็นพระธาตุ

(๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๑)

ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นนี้อัฐิกลายเป็นพระธาตุหลายองค์นะ **มีมากที่สุดคือลูกศิษย์หลวงปู่มั่นที่อัฐิกลายเป็นพระธาตุ อัฐิกลายเป็นพระธาตุ นั้นคือตีตราความเป็นพระอรหันต์** นั่นเอง เราจะพูดว่าลูกศิษย์หลวงปู่มั่นเป็นพระอรหันต์หลายองค์ก็ไม่ผิด คืออัฐิที่กลายเป็นพระธาตุนี้ ท่านก็บอกไว้แล้วในตำราว่า **ต้องเป็นพระอรหันต์เท่านั้น อัฐิจึงจะกลายเป็นพระธาตุได้ นอกนั้นเป็นไม่ได้ ท่านว่า** พอเห็นอัฐิกลายเป็นพระธาตุ อ๋อ ! ใช่แล้ว ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นเท่าที่ปรากฏมานี้ นับตั้งแต่หลวงปู่พรหมลงมานะ **หลวงปู่พรหม หลวงปู่แหวน หลวงปู่ขาว ท่านอาจารย์คำดี ท่านจวน** อยู่ด้วยกันที่หนองผือด้วยกัน **ท่านจวน**อัฐิกลายเป็นพระธาตุ แล้วก็**หลวงปู่ตื้อ**

หลวงปู่ตื้อเราไปเห็นด้วยตาของเราเองนะ โห พระธาตุท่านสวยงามมากนะ หลวงปู่ตื้อนี่ไปเห็นพระธาตุท่านสวยงามแพรวพราว เราไปดูด้วยตาของเรา **ท่านสิงห์ทอง**นี้ก็อยู่ใกล้ๆ แม้ไม่ได้อยู่ในสำนักก็ตาม ถึงเวลาก็เข้ามาฟังเทศน์ฟังธรรม เท่ากันกับอยู่กับท่านเรื่อยมา อันนี้ก็กลายเป็นพระธาตุเรียบร้อยแล้ว

แล้ว**แม่ชีแก้ว**ก็ลูกศิษย์ของ**หลวงปู่มั่น**นะ นั่นก็กลายเป็นพระธาตุเรียบร้อยแล้ว นี่เห็นได้ชัดๆ แล้ว ประกาศแล้วว่าคือพระอรหันต์ทั้งนั้น (**หลวงปู่หล้า เขมปตฺโต** ก็ใช่) ใช่ นั่นก็เคยอยู่หนองผือเหมือนกัน ก็อย่างนั้นแล้วคิดไปก็ลุกลามไปๆ จึงว่ามีมาก ลูกศิษย์**หลวงปู่มั่น**มีมากจริงๆ

• ครูบาอาจารย์สอบทานธรรมะซึ่งกันและกัน

(๑๗ กันยายน ๒๕๔๓)

จังหวัดเชียงใหม่รู้สึกจะเด่นกว่าทุกจังหวัด บรรดาพระที่เป็นเพชรน้ำหนึ่ง ไปสำเร็จเป็นเพชรน้ำหนึ่งขึ้นที่เชียงใหม่ เท่าที่จำได้นี้ก็ **หลวงปู่พรหม** บ้านดงเย็น **หลวงปู่ตื้อ** นี้องค์หนึ่ง อันนี้ไม่ชัดเจนมากนัก แต่น้ำหนักทราบว่าอยู่เชียงใหม่ เพราะท่านอยู่เชียงใหม่กับหลวงปู่มั่นมานาน หลวงปู่ตื้อ ที่บ้านข่า สามผง นี้องค์นึง แล้วก็ **หลวงปู่ขาว** องค์นึง **พ่อแม่ครูจารย์มั่น**เราองค์นึง **หลวงปู่แหวน**องค์นึง ๕ องค์ ที่จังหวัดเชียงใหม่นะ

พ่อแม่ครูจารย์มั่นแล้วก็ จากนั้นก็มีลูกศิษย์ลูกหาของท่าน **หลวงปู่ขาว**ก็เชียงใหม่ **หลวงปู่แหวน**ก็เชียงใหม่ **หลวงปู่พรหม**ก็เชียงใหม่ หลวงปู่พรหมชัดเจน เพราะท่านเล่าให้ฟังเอง อยู่ที่เชียงใหม่ หลวงปู่ตื้อก็เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ดูเหมือน ๕ องค์ ที่เราไม่ทราบ เราก็ไม่ทราบแหละ นี่มาเล่าตามที่เราทราบนะ **พ่อแม่ครูจารย์มั่นเรา หลวงปู่แหวน หลวงปู่พรหม หลวงปู่ขาว หลวงปู่ตื้อ มาจากเชียงใหม่ทั้งนั้น**

พระธาตุหลวงปู่ตื้อ โอ๋ย ! สวยงามมากนะ เราไปดูเอง เพราะได้ทราบว่าอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุ เราก็ตั้งหน้าไปดูเอง ให้พระเอาออกมาให้ดูจริงๆ โอ๋ย ! สวยงามมากจริงๆ เรื่องเป็นพระธาตุเป็นเหมือนกัน แต่รูปลักษณะ สีสันวรรณะ จะมีแปลกต่างกัน แต่เป็นพระธาตุเป็นพื้นฐานเป็นด้วยกัน

อย่าง**หลวงปู่พรหม**นี้ เราไม่ได้ไปดู แต่เราเชื่อแน่ไว้แล้ว เพราะท่านคุยให้ฟังแล้วตั้งแต่อยู่บ้านนามนด้วยกัน หลวงปู่พรหม ท่านผ่านมาจากเชียงใหม่นู่นแล้ว เรามีแต่เพียงว่าเวลาไปเผาศพ เรากระซิบบรรดาลูกศิษย์ทางกรุงเทพฯ นั่นแหละ ติดตามไปกับเรา ไปนี้ถ้าหากว่ามีโอกาสพอได้อัฐิท่าน พยายามเอาอัฐิท่านให้ได้นะ อัฐิของครูบาอาจารย์องค์นี้อย่างไรก็ต้องเป็นพระธาตุแน่นอน เราบอกเลย

แล้วพอดีพอเผาศพแล้ว คณะกรรมการเขาล้อมรอบไม่รู้กี่ชั้นเข้าไม่ถึง เราเองก็ไม่กล้าไปทำลายประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ถูก ถึงเราชื่อว่าเป็นพระผู้ใหญ่องค์หนึ่งก็ตาม เป็นที่เคารพนับถือของพระเณรเหล่านั้นก็ตาม สมมุติว่าเราจะไปขอพิเศษยังไงท่านต้องให้ แต่เราไม่กล้าทำลายส่วนรวม เราก็ไม่ไปเกี่ยวเสีย สุดท้ายก็เลยไม่ได้ แต่ทางทราบน่ะทราบมาแล้วว่า อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุแล้ว สมควรแล้ว เพราะเราเชื่อก่อนแล้วนี่ ท่านได้เล่าให้ฟังแล้ว พอมรณภาพแล้วทราบมาปีหลังๆ นี้ว่า อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุเรียบร้อยแล้ว ตายใจ เพราะเราเชื่อท่านตั้งแต่ท่านยังไม่ตาย ว่างั้นเถอะน่ำ ท่านเล่าให้ฟังสถานที่ที่เป็น ท่านเล่าให้ฟังหมดเลย คุยกัน

หลวงปู่ขาวก็เหมือนกัน ที่ชัดเจนก็**หลวงปู่ขาว หลวงปู่พรหม**นี่แหละ **พ่อแม่ครูจารย์มั่น**ที่เราได้ฟังต่อปากต่อคำจริงๆ **หลวงปู่ตื้อ**เราไม่ได้ฟังจากท่าน แต่ก็เชื่อแน่ไว้แล้วจากคำบอกเล่าอะไรๆ กับ**หลวงปู่แหวน** นี่ฟัดกันเลยไม่ใช่ธรรมดา เพราะต่างคนต่างเตรียมใส่กันอยู่ตลอดเหมือนเรากับ**หลวงปู่ขาว** เราก็จ้อจะคอยโอกาสคุยธรรมะโดยเฉพาะกับท่าน ท่านก็จ้อคอยนั่นกับเราเหมือนกัน ต่างคนต่างจ้อใส่กัน ก็พอดีได้เจอกัน นี่ก็ซัดกันสุดเหวี่ยงเหมือนกัน ตั้งแต่ ๒ ทุ่มถึง ๖ ทุ่ม **หลวงปู่ขาว** ส่วน**หลวงปู่พรหม**นี้ได้พูดกันอยู่ที่บ้านนามน อันนี้ท่านก็เล่าให้ฟัง ชัดเจนมาก

• เราก็ฟังแบบร้อยเปอร์เซ็นต์ ท่านก็เทศน์ร้อยเปอร์เซ็นต์

(๔ เมษายน ๒๕๔๕)

โยม : เคยคุยธรรมะกับ**หลวงปู่ตื้อ** ไหมคะ

หลวงตา : ไม่ได้คุย แต่ท่านคุยให้พระสงฆ์ฟังเสียก่อน **นิสัยหลวงปู่ตื้อท่านตรงไปตรงมา เรียกว่าร้อยเปอร์เซ็นต์เลย** ท่านไม่มีอะไร เทศน์นี้พวกกิเลสนี้ฟังไม่ได้เลย แตกฮือๆ หนีหมด ท่านใส่เปรี้ยงๆ นี่ท่านปฏิบัติมาอย่างนี้รู้อย่างนี้ ฆ่ากิเลส ฆ่าแบบนี้ๆ เอาร้อยเปอร์เซ็นต์นี้ออกพูด คนจึงแตกฮือเลย เข้าใจไหม

เราไม่ได้พูดกับท่าน แต่ท่านพูดกับพระสงฆ์ต่อหน้าสงฆ์ เรื่องของเราไปเสียก่อนแล้ว อยู่วัดอโศการาม มาพูดมันก็ได้พูดล่ะซิ วันนั้นเป็นวันอุโบสถ ลงอุโบสถวันนั้น เพราะนิสัยท่านเป็นอย่างนั้น ใครก็ทราบกันทั้งวัด พออยู่ๆ ขึ้นไป พระสงฆ์นั่งเงียบอยู่แล้ว บทเวลาจะขึ้น **ท่านมหาบัวเป็นพระอรหันต์** ขึ้นอย่างนี้เลยนะ หน้าตาเฉยเลย ไม่ได้พูดมาก เพียงเท่านี้ล่ะ

ไม่มีเรื่องราวที่ไปสัมผัสสัมพันธ์อะไรนะ อยู่ๆ ท่านก็ขึ้นเองของท่าน พระสงฆ์เต็มอยู่นั้นอยู่ๆ เงียบๆ **ท่านมหาบัวเป็นพระอรหันต์** จากนั้นก็เลิกกันไปเลย นี่ล่ะเราไม่ได้คุยกับท่าน แต่ท่านพูดอย่างนี้เข้าใจไหม วันนี้เปิดเสียบ้าง ก็มีเหตุจะเปิดนี่ แล้วอัฐิของท่านก็กลายเป็น **พระธาตุ**

แต่กับเรานี้สนิทกันมาก สนิทตามนิสัยของท่าน นิสัยของท่านเป็นอย่างนั้น เราก็นิสัยของเราเป็นอย่างนี้ พอเข้าไปหาท่านที่บ้านข่า ท่านมาอยู่บ้านข่า เราทราบว่าท่านเป็นอัมพาตแล้ว เราก็ไม่ได้ไปเยี่ยมท่าน วันนั้นเลยเตรียมของใส่รถเต็มไปเลยแหละเรา พอไปให้พระสงฆ์ทราบแล้ว ก็เข้าไปกราบเรียนท่านว่าเรามา ท่านก็ให้พระท่านเอาแคร่ยกท่านออกมา พอท่านมา เรานั่งรออยู่แล้ว

หลวงปู่ตื้อ : เหอ ! ท่านมหามาเหรอ ท่านว่าอย่างนั้น

หลวงตา : โอ๊ย ! มาแล้วคิดถึงครูบาอาจารย์อยู่ตั้งนาน ไม่มีเวลามา พึ่งได้มีเวลามาวันนี้ ต้องมาล่ะวันนี้

หลวงปู่ตื้อ : เอ่อ ! ถ้างั้นฟังเทศน์นะ จะเทศน์ให้ฟัง

โอ๋ย ! เปิดร้อยเปอร์เซ็นต์เลย ใส่เปรี้ยงๆ เราก็สนุกฟังนะ ก็มันอ่านกันชัดเจนแล้ว เรียกว่าท่านออกร้อยเปอร์เซ็นต์ๆ เปิดให้ฟัง **เราก็ฟังแบบร้อยเปอร์เซ็นต์ ท่านก็เทศน์ร้อยเปอร์เซ็นต์ถึงกันวันนั้น** ตั้งแต่นั้นมาก็ไม่ได้ฟังเทศน์ท่านอีกนะ แล้วก็ไม่ได้ไปหาท่าน ท่านเสีย เทศน์ในงานก็เราแหละเป็นคนเทศน์ ในงานเผาศพท่าน เขาก็นิมนต์เราไปเทศน์ แน่ะก็อย่างนั้นแหละ เอะอะเราต้องเทศน์ๆ พอเทศน์จบลงแล้ว จตุปัจจัยไทยทานที่เขาถวายทั้งหมดมอบหมดเลยในงานนั้นเพื่อเป็นเกียรติในการศพท่าน

• ท่านเป็นนิสัยตรงไปตรงมา เป็นธรรมล้วนๆ

(๖ ตุลาคม ๒๕๕๐)

หลวงปู่ตื้อท่านอยู่บ้านข่า แต่ก่อนท่านไปอยู่ทางเชียงใหม่ ภาคเหนือ ไปอยู่นานกว่าเพื่อนภาคเหนือ ข้ามไปถึงพะม่งพม่าที่ไหนล่ะ**หลวงปู่ตื้อ** เวลาท่านมรณภาพไปแล้วอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุสวยงามมาก เราได้ไปดูแล้วพระธาตุที่วัดของท่าน พอถวายเพลิงเสร็จเรียบร้อยแล้ว เราไปทีหลัง ว่าอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุ ไปดูสวยงามมาก

ท่านเป็นนิสัยตรงไปตรงมา เป็นธรรมล้วนๆ ไปเลยไม่ได้แบ่งให้โลกนะ คือเป็นนิสัยธรรมไปเรื่อยๆ จิตของท่านก็เป็นธรรมแล้ว เวลาท่านแสดงออกนี้จะเป็นธรรม

ธรรม คือ ตรงไปตรงมาๆ เรียกว่า ธรรม ส่วนโลกก็มีพลิกนั้นพลิกนี้บ้างสำหรับโลก ส่วน**หลวงปู่ตื้อ**นี้ไม่มี มีแต่ธรรมล้วนๆ เรื่อยเลย

แต่กับเราถูกกันดีนะล่ะ ท่านไปประกาศลั่นอยู่ที่วัดอโศการาม พระมากๆ คนมากๆ เวลาท่านจะพูด ท่านมหาบัวเป็นพระอรหันต์ ขึ้นเลย ไม่มีปี่มีขลุ่ยนะ ขึ้นเลย ปึ๋งเลย เฉยไปเลย ท่านว่างั้นนะ ท่านพูดอย่างตรงไปตรงมา อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุสวยงามมาก ท่านเป็นธรรมล้วนๆ ท่านไม่แบ่งให้โลก ท่านตรงไปตรงมาเลย เป็นธรรมล้วนๆ ไปเลย แบ่งโลกคือแยกออกเป็นทางสมมุตินิยมกันยังไงๆ แยกส่วนธรรมเป็นธรรม ส่วนแยกเป็นสมมุติก็แยกไปๆ ถ้าแยกไปๆ ต่ำสุดก็คือจนกระทั่งเป็นเสี่ยวหมา เข้าใจไหม พระวัดนี้กับหมาถูกกันมาก เป็นเสี่ยวหมาทั้งวัดไปเลยนับแต่หลวงตาบัวลงไป

• เป็นนิสัยวาสนาแต่ละองค์

(๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑)

ครูบาอาจารย์ฝ่ายกรรมฐานก็มีหลวงปู่ขาว หลวงปู่ฝั้น ที่เด่นมาก ท่านอาจารย์มหาทองสุก อันนี้ก็เหมือนกัน **หลวงปู่ตื้อที่เด่นเรื่องสัตว์** หลวงปู่ตื้อนี้เสือรักษาจริงๆ ท่านไปพักอยู่ทางนู้นไม่ใช่ใกล้ๆ นะ เขาตามไปเลยเสือตัวนี้ เวลาท่านเดินจงกรมอยู่นั้น เขาจะอยู่ข้างๆ เหมือนว่ารู้ภาษาคนท่านว่านะ เราเดินจงกรมอยู่นั้น เขาเงียบๆ เขาอยู่ข้างๆ มีใครแปลกหน้าไปนั้นไม่ได้นะ ท่านว่า เสียงเขาจะขึ้นเลย แต่อยู่ลำพังกับท่านไม่มี ถ้ามีคนแปลกหน้าพูดกันยิ่งคุยกันจอแจๆ เกินไปนี้ เขาจะคำราม เห่อๆ คนแตกฮือเลย มันกลัว เสือตัวนี้ล่ะมันรักท่าน

ทีนี้ก็มีวันหนึ่งที่มันน่าขบขัน เจ้าคณะอำเภอเขาว่าเป็นพระแปลกปลอมมาจากไหน มาอยู่ในป่านี้ เจ้าคณะอำเภอจะมาขับไล่ท่านหนีจากที่นั่น ท่านก็เลยพูดเสียงดังๆ พูดกับเสือ ก็ไม่เห็นเสือล่ะ มันอยู่ข้างๆ นั่นล่ะเสือน่ะ คนพูดอะไรนี้ มันจะฟังทั้งนั้นแหละ แต่มันไม่แสดง ถ้ามีคนแปลกหน้ามา เอาแล้วนะ เสียงมันจะลั่นขึ้น ถ้ามีแต่เสือตัวนี้กับท่านแล้วจะไม่มีอะไร เหมือนไม่มีเสือ เขาหิ้วตะเกียงเจ้าพายุมากลางคืน เจ้าคณะอำเภอกับพวกบริษัทบริวาร ก็คงพวกฆราวาสนั่นแหละ จุดตะเกียงเจ้าพายุมาจะมาไล่ท่านตอนกลางคืน ท่านเลยบอกว่า “เฮ้อ ! วันนี้เขาจะมาขับไล่ครูบานะ มึงรักษาด่านให้กูนะ” ว่าอย่างนั้น

อาจารย์ตื้อ ใครก็รู้นิสัยท่านเป็นอย่างนั้น ท่านนิสัยกล้าหาญมาก ที่ว่าเสือคอยดูแลท่านนี่เป็นความจริง เพราะนิสัยท่านเป็นนิสัยที่ไม่กลัวอะไร ทีนี้พอค่ำมาก็ได้ยินเสียงโจเจๆ นี่เขามาแล้ว มึงคอยรักษาทางนะ ท่านบอกเสือตัวนั้น มันอยู่ไหนก็ไม่รู้ แต่มันอยู่ข้างๆ นั่นล่ะ ให้มึงรักษาทางไว้ เวลาเขามานี่ให้มึงขู่คำรามเขา อย่าให้เข้ามาหาครูบานะ ท่านก็พูด

สักเดี๋ยวก็เห็นไฟตะเกียงเจ้าพายุมา ไม่นานนะ ฟังเสียงทางนี้ขึ้นแล้ว ฟังเสียงอ่าวๆ ขึ้นทางนั้นแตกฮือเลย ตะเกียงเจ้าพายุตกไป พวกที่มาขับไล่ เสือขับไล่ไปหมด ป่าราบไปเลย เสือตัวนี้

ก็อยู่สบายกับ**หลวงปู่ตื้อ**

ถ้ามีคนแปลกหน้ามาไม่ได้นะ เสือตัวนี้สำคัญมาก แม้แต่พระก็ยังเป็น คือพระไปจากทางกรุงเทพฯ ท่านไปอยู่ที่นั่นล่ะ ได้ยินข่าวเรื่องที่ว่าเสือคำรามพวกนี้ พวกนี้อยากไปดู ท่านก็ไปธรรมดา เขาก็ไม่ตั้งใจทำอะไรท่าน

พระท่านก็ไปนอนอยู่นั้นได้คืนเดียว พอนอนทีนี้ปวดหนัก แต่เขาไม่ได้บอกว่าขี้ทะลักนะ พอไปนั้นปวดหนักพรวดพราดออกมา เสือมันอยู่ข้างๆ ซี ไม่เห็นมัน พอโดดปึ๋งปั๋งออกมา เสือมันก็ฮ่า โอ๋ย ! ปวดหนักหายเลย ท่านว่า ร้องโก้กขึ้นเลยพระ ท่านก็เลยถามร้องอะไร เสือนี่ โอ๋ย ! ไม่เป็นไรล่ะ ไปทำอะไรให้มันตื่นเต้นก็ไม่รู้ ก็ปวดหนักปึ๋งปั๋งออกมา มันก็คำรามขึ้นที่นั่น มันร้องเฉยๆ มันตื่นไม่เป็นไรแหละ แต่ไม่ได้ถามถึงว่าไอ้ขี้มันทะลักออกหรือเปล่า กำลังปวดหนักๆ ปึ๋งปั๋งออกมา พอเสือปราบให้ขี้หายไปเลย ขบขันดี

ท่านไปที่ไหนตามนะเสือตัวนี้ ตามรักษาท่าน นู่นท่านไปจนกระทั่งแม่ฮ่องสอน มันก็ตามไป ตามไปนั้นหากไม่ทำไม ตามไป **นี่อาจารย์ตื้อนะ อาจารย์ตื้อนิสัยตรงไปตรงมามาก เวลาท่านมรณภาพแล้วอัฐิของท่านเป็นพระธาตุหมดนะ เหลืองอร่ามเราไปดูแล้ว** ไปดูอัฐิของหลวงปู่ตื้ออยู่ที่บ้านข่า ทราบข่าวว่าอัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุเราจึงไปดู สำหรับเรากับท่านนั้นเคารพกันมานานแล้ว คุ้นกัน

• หลวงปู่ตื้อเป็นหนึ่งในโพธิ์ธรรมของท่านพระอาจารย์มั่น

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นพระมหาเถระสำคัญองค์หนึ่ง เป็นพระศิษย์รุ่นอาวุโสของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ที่มีชื่อเสียงโด่งดังและได้รับการยกย่องอย่างสูงสุดองค์หนึ่งในครั้งกึ่งพุทธกาลว่าเป็น "พระอรหันต์ที่เป็นเลิศในด้านฤทธิ์" รวมทั้งองค์หลวงตาพระมหาบัวได้ยกย่องว่าเป็น **"โพธิ์ธรรมของท่านพระอาจารย์มั่น"** ดังที่ **หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** ได้รจนาไว้ในหนังสือประวัติท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร ดังนี้

"**ท่านพระอาจารย์มั่น** ท่านมีความรู้ ความสามารถ ประสาทธรรมให้แก่คณะลูกศิษย์ฝ่ายพระเป็นต้นโพธิ์ต้นไทรขึ้นมาหลายองค์ ซึ่งเป็นประเภทที่ปลูกให้เจริญเติบโตขึ้นยากอย่างยิ่ง เพราะเป็นประเภทที่ชอบมีอันตรายรอบด้าน ครูอาจารย์ที่เป็นลูกศิษย์ผู้ใหญ่ท่านยังมีอยู่หลายองค์ที่ระบุนามมาบ้างแล้วตอนต้นก็มี คือ **ท่านอาจารย์สิงห์ ท่านอาจารย์มหาปิ่น** อุบลฯ **ท่านอาจารย์เทสก์** ท่าบ่อ หนองคาย **ท่านอาจารย์ฝั้น** สกลนคร **ท่านอาจารย์ขาว** วัดถ้ำกลองเพล อุดรฯ **ท่านอาจารย์พรหม** บ้านดงเย็น อ.หนองหาน อุดรฯ แต่ท่านมรณภาพไปเมื่อเร็วๆ นี้ **ท่านอาจารย์ลี**

วัดอโศการาม สมุทรปราการ **ท่านอาจารย์ชอบ ท่านอาจารย์หลุย** จังหวัดเลย **ท่านอาจารย์อ่อน** หนองบัวบาน **ท่านอาจารย์สิม** เชียงใหม่ **ท่านอาจารย์ตื้อ** เชียงใหม่ **ท่านอาจารย์กงมา** สกลนคร ที่หลงลืมจำไม่ได้ก็ยังมีอยู่มาก

ท่านอาจารย์เหล่านี้ ล้วนเป็นผู้มีคุณธรรมในลักษณะต่างๆ กัน องค์หนึ่งเด่นไปทางหนึ่ง อีกองค์หนึ่งเด่นไปทางหนึ่ง รวมแล้วท่านเป็นผู้น่ากราบไหว้บูชาอย่างสนิทใจแทบทุกองค์ บางท่านมีชื่อเสียงโด่งดัง มีประชาชน พระ เณร รู้จักมาก บางท่านก็ชอบเก็บตัวและชอบอยู่ในที่สงัดตามอัธยาศัย บรรดาลูกศิษย์ท่านพระอาจารย์มั่น บางท่านมีสมบัติมาก (คุณธรรม) แต่ไม่มีคนค่อยทราบกันก็มีอยู่หลายองค์ เพราะท่านชอบอยู่อย่างเงียบๆ ตามนิสัย นับว่าท่านสามารถปลูกพระ ให้เป็นต้นโพธิ์ธรรม ได้มากกว่าทุกอาจารย์ในภาคอีสาน โพธิ์ คือ ความรู้ความฉลาด ถ้าเป็นโพธิ์ของพระพุทธเจ้าก็เรียกว่า ตรัสรู้ แต่เป็นอาจารย์ก็ควรเรียกตามฐานะหรือตามวิสัยป่าของผู้เขียนว่า โพธิ์ธรรม ซึ่งรู้สึกถนัดใจ”

หลวงปู่อ่อนสา สุขกาโร กล่าวว่า “หลวงปู่ตื้อนักเทศน์”

ในหนังสือที่ระลึก**หลวงปู่อ่อนสา สุขกาโร** วัดประชาชุมพลพัฒนาราม จังหวัดอุดรธานี มีกล่าวถึง**หลวงปู่ตื้อ** ๒ เรื่อง นี้เป็นเรื่องแรก มีดังนี้

หลวงปู่อ่อนสา ท่านเคยกล่าวถึง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พระอาจารย์รุ่นใหญ่ในสายพระกรรมฐานของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ซึ่งท่านมีความสนิทสนมและพูดถึงอยู่บ่อยๆ อย่างอารมณ์ดีว่า

“**หลวงปู่ตื้อ** เพิ่นมักเทศน์ หลับตาเทศน์ เทศน์จนแม่ออกขี้แตกคาศาลา ย่านเพิ่น บ่กล้าลุกไป บางเทือหลับตาเทศน์ ลืมตาขึ้นมาอีกที ญาติโยมลักหนีลงศาลาเบิ่ดแล้ว ยังแต่หมาน้อย ๒ – ๓ โต นั่งกระดิกหางอยู่.....”

(**หลวงปู่ตื้อ**ท่านชอบเทศน์ หลับตาเทศน์ เทศน์จนโยมผู้หญิงขี้แตกคาศาลา กลัวท่านจนไม่กล้าลุกไป บางครั้งหลับตาเทศน์ ลืมตาขึ้นมาอีกที ญาติโยมแอบหนีลงศาลากันไปหมดแล้ว เหลือแต่หมาน้อย ๒ – ๓ ตัว นั่งกระดิกหางอยู่....)

หลวงปู่ตื้อเตะปากพระฝรั่ง

นี่เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ **หลวงปู่อ่อนสา** ท่านเล่าให้ลูกศิษย์ฟังด้วยบรรยากาศอบอุ่นยิ่ง ยามเมื่อ **หลวงปู่อ่อนสา** อยู่กับลูกศิษย์ตามลำพัง หลวงปู่เป็นคนอารมณ์ดี ท่านเมตตาเล่าเรื่อง **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ให้ฟังว่า

วันหนึ่งขณะที่**หลวงปู่ตื้อ**ออกรับญาติโยมในตอนบ่าย ญาติโยมมาฟังธรรมกับท่านเป็นปกติ วันนั้นมีนักบวชเป็นพระฝรั่งต่างศาสนามาเที่ยวกับเพื่อนที่เป็นคนไทย จึงได้เข้าไปฟังธรรมกับ**หลวงปู่ตื้อ**

หลวงปู่ตื้อเล่าให้**หลวงปู่อ่อนสา**ฟังว่า "ขณะที่กำลังเทศน์เรื่องอริยสัจ ๔ ถึงหัวข้อสมุทัยต้นเหตุแห่งทุกข์ ซึ่งล้วนเกิดจากการปรุงแต่งของจิตเป็นหลัก โดยเฉพาะเรื่องกาเมฯ ที่เป็นตัวก่อให้เกิดทุกข์อย่างเอกอุ เพราะไปติดที่รูปว่าสวยว่างาม ไม่ได้พิจารณาด้วยสติ เพราะที่ว่าสวยว่างามสุดท้ายก็ลงเอยที่เน่าเปื่อย และกลับสู่ธาตุทั้ง ๔ กายนี้ไม่ใช่ของเรา เราเพียงยืมกายนี้อาศัยอยู่เพียงช่วงชีวิตหนึ่งเท่านั้น...."

นักบวชฝรั่งก็ถาม**หลวงปู่ตื้อ**แทรกขึ้นมาว่า "แล้วกายของหลวงปู่นี้ก็ไม่ใช่ของหลวงปู่ซิ ?"

หลวงปู่ก็ตอบรับว่า "ไม่ใช่"

ว่าแล้วนักบวชก็เอาไฟแช็คซิปโป้จุดปั๊บ จ่อไปที่หัวเข่า**หลวงปู่ตื้อ**ทันที !

ปาฏิหาริย์ก็เกิดขึ้นเดี๋ยวนั้น อย่างไม่มีใครคาดคิด ขาด้านที่ถูกไฟจ่อ ดีดเข้าครึ่งปากครึ่งจมูกของนักบวชฝรั่งอย่างแม่นยำ ผลัวะ ! นักบวชท่านนั้นหงายหลังผลึ่งต่อหน้าญาติโยม ณ ที่นั้น เลือดกลบปากกลบจมูก ! เมื่อตั้งหลักได้ ก็ต่อว่า**หลวงปู่ตื้อ**ว่า

"อ้าว หลวงปู่เพิ่งบอกว่า กายนี้ไม่ใช่ของหลวงปู่ แล้วมาเตะผมทำไม ?"

ด้วยปฏิภาณท่านตอบว่า "ก็เพราะกายนี้ไม่ใช่ของเรา เราก็บอกท่านแต่แรกแล้ว หากกายนี้เป็นของเรา เราย่อมบังคับเขาได้ ไม่ให้เน่า ไม่ให้เปื่อย ไม่ให้เจ็บ ไม่ให้ปวด.... ไม่ให้ดีดถูกท่านได้นี่ ท่านเอาไฟมาลนมัน มันร้อน มันก็ดีดเอาอย่างที่เห็นนี่แหละ เข้าใจไหม ?"

หลวงปู่ตื้อบอก**หลวงปู่อ่อนสา**ว่า "โอ้ย ! ร้อน ขนขาไหม้หมด ใครจะไปทนไหว"

หลวงปู่อ่อนสาท่านหัวเราะชอบใจ แล้วบอกลูกศิษย์ว่า **หลวงปู่ตื้อ**เป็นพระที่มีฤทธิ์มาก หาใครจับได้ยาก โดนที่ไหนไม่โดน มาโดนเอาเนื้อสัน (แข้ง) ของหลวงปู่ตื้อ ท่านตัวโตใหญ่ แข็งแรง โดนเข้าไปไม่สลบก็นับว่าบุญหลายแล้ว

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท พูดถึงหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท แห่งสำนักวัดป่าภูริทัตตปฏิปทาราม อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี เป็นศิษย์อาวุโสที่สำคัญอีกองค์หนึ่งของ**หลวงปู่มั่น** ท่านได้อุปัฏฐากรับใช้ใกล้ชิด**หลวงปู่มั่น** และ**หลวงปู่มั่น**ก็เอ็นดูหลวงปู่เจี๊ยะเหมือนลูกเหมือนหลานท่านจริงๆ

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๙ – ๒๕๑๘ **หลวงปู่เจี๊ยะ** พำนักจำพรรษาที่ วัดเขาแก้ว อำเภอเมือง จันทบุรี บ้านเกิดของท่าน ท่านได้ปฏิบัติพัฒนาวัดแห่งนี้จนเจริญรุ่งเรือง สร้างเสนาสนะบริบูรณ์ทุกอย่าง

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ หลวงปู่เจี๊ยะได้จัดงานทำบุญฉลองพระอุโบสถ โดยนิมนต์**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มาเป็นประธาน และ พระกรรมฐานทั้งหลายได้มาร่วมงานเป็นจำนวนมาก พระผู้ใหญ่ก็เช่น **หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร หลวงปู่ชอบ ฐานสโม พระอาจารย์วัน อุตฺตโม พระอาจารย์จวน กุลเชฏฺโฐ พระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร** เป็นต้น

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ** มาพักที่วัดเขาแก้ว ท่านจะสนทนาธรรมกับ**หลวงปู่เจี๊ยะ** เป็นเวลานานๆ **หลวงปู่เจี๊ยะ**จะแสดงกิริยานอบน้อมน่ารักยิ่งนัก พูดจาว่า "ครับ...ครับ... ครูอาจารย์" ในเวลาพูดก็พนมมือโดยตลอด

ขณะ**หลวงปู่ตื้อ**พักที่วัดเขาแก้วนั้น มีคนมาถามปัญหาท่าน บางปัญหาก็น่าขำ เช่น มีโยมคนหนึ่งกราบเรียนถามท่านว่า

"หลวงปู่ครับ มุตโตทัย มันเกิดที่ไหน ? หลวงปู่รู้ไหม ? "

"เฮ้ย ! รู้ๆๆ จากโคราชลงมาทางกรุงเทพฯ นี่มุตโตไทย จากโคราชขึ้นไปทางอุดร ขอนแก่น โน่น เป็นมุตโตลาว !" ญาติโยมหัวเราะกันครืน

แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็พูดว่า "มีปัญหาอะไรถามมาเลย กูนี่ตอบได้หมด ยิ่งปัญหาเป็นพันๆ ปี ก็ยิ่งตอบได้ถนัด"

"โอ ! ขนาดนั้นเลยหรือครับหลวงปู่" โยมคนนั้นกล่าว โยมคนอื่นๆ มอง**หลวงปู่ตื้อ** นัยน์ตาสลอนเหมือนตุ๊กตา

"เออซีวะ...กูตอบได้หมดปัญหาในโลกนี้ ยิงนานเป็นพันปี ยิ่งตอบได้เต็มปากเต็มคำ"

"ทำไมเป็นอย่างงั้นล่ะปู่" โยมผู้หญิงคนหนึ่งถาม

"มันนานมาแล้ว ไม่มีคนไปรู้กับกูหรอก ไม่มีคนไปค้นได้ ไอ้คนที่ถามกู มันก็ไม่รู้เรื่องหรอกนะ"

หลวงปู่ตื้อท่านว่าอย่างนั้น คนก็ยิ่งหัวเราะกันครื้นเครง

มีโยมคนหนึ่งนั่งใกล้ๆ กับ**หลวงปู่เจี๊ยะ** พูดกระซิบถามท่านว่า "ถ้า**หลวงปู่ตื้อ**อยู่**ท่านหลวงตามหาบัว** จะกล้าหยอกเล่นไหมครับ ?"

"อู้ย ! ไม่กล้าหรอก"

หลวงปู่เจี๊ยะ ตอบแบบเน้น ป้องปากแบบซุบซิบๆ

หลวงปู่มหาปราโมทย์ ปาโมชฺโช ถวายตัวเป็นศิษย์หลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่มหาปราโมทย์ ปาโมชฺโช ท่านเป็นพระศิษย์ผู้ใหญ่ของ**หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ** และ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ท่านเป็นพระอริยะสุปฏิปันโนองค์หนึ่ง ซึ่งมีศีลาจารวัตรอันงดงาม เป็นที่เคารพสักการะแก่ประชาชนโดยทั่วไป เปรียบประดุจช้างเผือกที่ซ่อนองค์อยู่ในป่าลึก ยินดีต่อการเจริญภาวนาเพื่อมุ่งหวังต่อพระวิมุตติธรรมโดยถ่ายเดียวเท่านั้น ท่านไม่ยึดติดกับสถานที่ และมักจะเปลี่ยนสถานที่จำพรรษาไปเรื่อยๆ

หลวงปู่มหาปราโมทย์ ออกเที่ยวธุดงค์อยู่ตามป่าตามเขาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และเคยพักจำพรรษาที่วัดสันติธรรม วัดป่าน้ำริน ท่านได้มีโอกาสสนทนาธรรมกับ**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ฯลฯ ท่านได้ถวายตัวเป็นศิษย์เพื่อศึกษาธรรมกับ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** โดยท่านได้รับการยกย่องในเรื่องการปฏิบัติภาวนาจาก**หลวงปู่ตื้อ**

หลวงปู่มหาปราโมทย์ ท่านได้อบรมธรรมและปฏิบัติธรรม เป็นแบบอย่างอันดีแก่คณะศิษย์อยู่ตลอดเวลา ท่านเป็นผู้ที่ชอบปฏิบัติ พูดน้อย มักน้อย สันโดษ สมถะ ไม่ชอบยินดีและไม่สะสมในข้าวของเงินทอง มีความเมตตาธรรมสูง เป็นที่เคารพรักแก่ศิษยานุศิษย์ทั้งหลาย

ในปัจฉิมวัยระยะ ๑๐ พรรษาสุดท้าย ท่านได้มาพักจำพรรษาที่วัดป่านิโครธาราม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี อันเป็นวัดของ**หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ** ซึ่งเป็นครูบาอาจารย์อีกองค์หนึ่งที่ท่านให้ความเคารพเทิดทูน หลังจากที่ท่านได้ละขันธ์เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และได้มีการถวายเพลิงศพท่านในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อมาอัฐิของท่านได้กลายเป็นพระธาตุ

หลวงปู่ผาง ปริปุณฺโณ เคยธุดงค์และพักปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่ตื้อ

ตามชีวประวัติ **หลวงปู่ผาง ปริปุณฺโณ** วัดประสิทธิธรรม บ้านดงเย็น ตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี บันทึกไว้ดังนี้

“พรรษาที่ ๘ ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ พักจำพรรษาที่ป่าบ้านเฮียด อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ หลวงปู่เล่าว่าเป็นหมู่บ้านเล็กๆ มี ๑๐ กว่าหลังคาเรือน มีพระจำพรรษาด้วยกันทั้งหมด ๓ รูป หลังจากออกพรรษาแล้วได้ไปกราบ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** วัดป่าบ้านปง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

พักอยู่ระยะหนึ่ง**หลวงปู่ชอบ**ได้มาพักที่**วัดป่าบ้านปง** พักอยู่ด้วยกันไม่นาน **หลวงปู่ชอบ**ได้พา**หลวงปู่ผาง**ไปที่วัดถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้พบ**หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** และได้พักปฏิบัติธรรมร่วมกันที่**วัดถ้ำผาปล่อง** หลังจากนั้นได้พบ**หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร** ก็วิเวกมายังถ้ำผาปล่อง

ต่อมา **หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ผาง** ได้ออกธุดงค์กลับไปยังสำนัก**หลวงปู่ตื้อ วัดปากทาง อำเภอแม่แตง** หลังจากนั้น**หลวงปู่ชอบ**ได้ปลีกวิเวกออกไปเพียงองค์เดียว และ**หลวงปู่ผาง**ได้พักปฏิบัติธรรมอยู่กับหลวงปู่ตื้อจนหมดหน้าแล้ง จนจะเข้าพรรษา และได้กราบลา**หลวงปู่ตื้อ**ออกวิเวกองค์เดียวตามลำพัง”

หลวงปู่บุญจันทร์ จนฺทวโร ถวายตัวเป็นศิษย์

หลวงปู่บุญจันทร์ จนฺทวโร แห่งวัดถ้ำผาผึ้ง อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ท่านเป็นพระธุดงคกรรมฐานศิษย์สายหลวงปู่มั่นอีกองค์หนึ่งที่ได้เดินทางธุดงค์ขึ้นภาคเหนือ ท่านได้ถวายตัวเป็นศิษย์และขออยู่จำพรรษาอบรมปฏิบัติธรรมกับ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ตามประวัติ**หลวงปู่บุญจันทร์ จนฺทวโร** บันทึกไว้ดังนี้

“วันนี้ขบวนรถไฟจากลำปางไปเชียงใหม่ ไม่ได้ฉันอาหาร เพราะเทวดาตาดีไม่มี ก็เลยฉันพุทโธ พุทโธ เรื่อยๆ จนถึงสถานีเชียงใหม่ พอรถจอดที่สถานีแล้วถือเอาบริขารลงรถไฟ ก็พบกับ

หลวงปู่สิม ท่านจะไปลำปาง ท่านเห็นลงรถไฟ ท่านก็เดินมาถามว่า "จะไปไหน" ก็เลยบอกท่าน "ผมจะไปวัดสันติธรรม" ท่านเลยบอกเอาบริขารมานี่ ท่านไปส่งขึ้นรถสามล้อ ท่านให้เด็กของท่านจ่ายค่ารถสามล้อ ให้บอกคนรถไปส่งที่วัดสันติธรรม ก็เลยได้ไปพักอยู่วัดสันติธรรม

ตอนนั้นวัดสันติธรรมยังสร้างใหม่ กุฏิเป็นกระต๊อบมุงใบตอง โบสถ์ยังไม่ได้สร้าง ถามถึงท่านอาจารย์ พระท่านบอกว่าไปลำปาง พักอยู่วัดสันติธรรมหลายวัน รอท่านอาจารย์กลับ ท่านก็ยังไม่กลับ เลยถามอีกว่า "มีครูบาอาจารย์อยู่ที่ไหนบ้าง" พระท่านก็บอกว่า "มี**หลวงปู่ตื้อ** อยู่อำเภอแม่ริม มี**หลวงปู่แหวน** อยู่วัดป่าน้ำริน **หลวงปู่ชอบ** อยู่บ้านยางผาแด่น"

มีพระองค์หนึ่ง สุจิต พักอยู่ที่วัดสันติธรรม พูดคุยถูกนิสัยกัน เลยชวนกันไปหา**หลวงปู่ตื้อ** ที่อำเภอแม่ริม เมื่อเดินทางไปถึงวัดป่าแม่ริม (วัดป่าดาราภิรมย์) แล้ว ก็ไปกราบนมัสการท่าน ท่านก็ถามว่า "มาจากไหน" ก็กราบเรียนให้ท่านทราบ และกราบนมัสการถวายตัวเป็นลูกศิษย์ ขอจำพรรษากับท่าน ที่วัดป่าแม่ริม ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓

เมื่ออยู่กับท่าน ปรากฏว่าท่านเทศน์เก่ง แนะนำพร่ำสอนดี ในปีนั้นท่านมักจะเทศน์เรื่อง ขันธ์ ๕ เทศน์เรื่อง อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ อินทรีย์ ๒๒ โพชฌงค์ ๗ มรรค ๘ ท่านยกหัวข้อธรรม ขึ้นมาแล้ว ท่านอธิบาย"

หลวงปู่อุดม ญาณรโต เล่าเรื่องหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่อุดม ญาณรโต ท่านเล่าว่า **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** นั้น ท่านจะเป็นพระที่เทศน์ตรงไปตรงมามาก จนในบางครั้งดูแล้วอาจจะไม่ไพเราะ แต่ท่านก็บอกว่า ผู้มีปัญญาก็ต้องเลือกฟังให้ถูกกับจิตของตนเอง อันไหนดีก็นำมาปฏิบัติให้ถูกกับจิตของตน ในยามที่ท่านเข้าไปนวดแขนนวดขาให้กับ**หลวงปู่ตื้อ**นั้น หลวงปู่ตื้อท่านจะเทศน์ให้หลวงปู่อุดมฟัง **หลวงปู่อุดม**ท่านเล่าว่า จับจิตจับใจมากเลยทีเดียว ทำให้เกิดความเลื่อมใสในองค์ของหลวงปู่ตื้อมากมายยิ่งขึ้นเลยทีเดียว

องค์หลวงปู่ตื้อนั้น ท่านขุดดิน ฟันต้นไม้ ต้นกล้วยได้ ซึ่งจริงๆ แล้ว สำหรับพระต้องปรับเป็นอาบัติ ส่วน**องค์หลวงปู่ตื้อ**นั้นท่านคงอยู่เหนือสมมุติไปแล้ว เพราะในคราหนึ่ง **หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** วัดดอยแม่ปั๋ง ท่านห้ามหลวงปู่ตื้อไม่ให้ทำเช่นนี้ แต่**หลวงปู่ตื้อ**กลับหันมากล่าวกับ**หลวงปู่แหวน**ว่า **"ไม่ต้องมาสอนเฮา (เรา) หรอกน่า เฮาพ้นแล้ว"** (จิตของ**หลวงปู่ตื้อ** ท่านหลุดพ้นไปแล้วนั่นเอง)

หลวงปู่ลี กุสลธโร เทศน์หลวงปู่ตื้อไม่ห่างพุทโธ

หากพิจารณาก็ให้พิจารณาอยู่เฉพาะในอัตภาพร่างกายนี่ ตั้งแต่พื้นเท้าลงไปหาศีรษะ และจากศีรษะลงมาหาพื้นเท้า ค้นคิดอยู่นี่ อย่างที่ครูบาอาจารย์ท่านพาทำมา มีแต่พิจารณาเท่านี้ มีแต่เรื่องใจนี่ ค้นเข้าไป... **ถ้าหากจะอยู่ก็ให้อยู่กับพุทโธ ครูบาอาจารย์ท่านไม่ห่างพุทโธ อย่างหลวงปู่ตื้อ ท่านเอาพุทโธเลย เรื่องอื่นไม่สนใจ** พอจิตสงบมันจะเห็นไปเอง เรื่องผลมันเกิดเอง ถ้ามีแต่อยากได้ แต่ไม่ลงมือทำ ก็จะไม่มีทางได้ จะได้อะไร... มนุษย์เรามีแต่เกิดมาสร้าง สร้างเอาทำเอา... สมบัติเหมือนกัน มันเป็นกลางอยู่อย่างนั้น ไม่ว่าทางธรรมทางโลก มรรคผลนิพพานก็เหมือนกัน ถ้าหากจะมีแต่กินแล้วนอน ก็เป็นเรื่องของกิเลสมันเอาไปกินล่ะ อำนาจของกิเลสไม่ใช่เรื่องเล่นๆ นะ

หลวงปู่หลวง กตปุญฺโญ เคยร่วมธุดงค์กับหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่หลวง กตปุญฺโญ ท่านเป็นญาติกับ**หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร** ท่านก็เป็นพระเถระอีกองค์หนึ่งซึ่งเคยร่วมเดินธุดงค์ทางภาคเหนือกับ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** และเมื่อ**หลวงปู่หลวง**สร้างวัดป่าสำราญนิวาส ขึ้นที่อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง **หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็ได้เมตตาไปพำนักดังนี้

"คราวหนึ่ง**หลวงปู่หลวง**ได้กลับจากการเดินธุดงค์ทางภาคเหนือ โดยได้แยกทางกับ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ซึ่งแยกไปพักจำพรรษาอยู่ที่ **วัดป่าสามัคคีธรรม** (ปัจจุบันคือ **วัดป่าอาจารย์ตื้อ**) ท่านกลับมาพร้อมกับ **พระอาจารย์น้อย สุภโร** เพื่อมาช่วยหลวงปู่แว่นสร้างวัดป่าสำราญนิวาส...

วัดป่าสำราญนิวาส เป็นวัดโดยสมบูรณ์เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๓ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๘ หลังจากนั้นจึงค่อยพัฒนารุ่งเรืองขึ้นตามลำดับ โดยมี**หลวงปู่หลวง กตปุญฺโญ** เป็นประธานรับช่วงในการปกครองดูแลวัดสืบต่อมาจาก**หลวงปู่แว่น ธนปาโล**

เมื่อการสร้าง วัดป่าสำราญนิวาส ได้สำเร็จพอเป็นรูปร่างได้ใหม่ๆ นั้น มีพ่อแม่ครูอาจารย์พระธุดงคกรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น ที่มีปฏิปทาน่าเคารพเลื่อมใสมาพำนักอยู่เสมอ เช่น **หลวงปู่เทสก์ เทสฺรํสี หลวงปู่ชอบ ฐานสโม ท่านพ่อลี ธมฺมธโร หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ หลวงปู่บุญจันทร์ จนฺทวโร** ฯลฯ"

เรื่องเล่าของหลวงปู่หนูบาล จนฺทปญฺโญ

• หลวงปู่ตื้อท่านเก่งมาก

หลวงปู่ตื้อท่านเก่งเพราะท่านเพิกถอนได้ ท่านไม่ยึดไม่ติดอะไร ใครมาหาท่าน มากันกี่คน คนเหล่านั้นคิดอย่างไร ท่านรู้หมด เขามาเล่าให้ฟังว่า **หลวงปู่หนูบาล**รู้ว่าเขาคิดอะไร เรื่องนี้อาตมายอมแพ้ การปฏิบัติให้รู้ถึงขั้นนั้น มันต้องถอดต้องถอนใจตัวเองออกมาจากมานะ ทิฏฐิ ตัณหา อุปาทาน ให้ใจมันเป็นศีลเป็นฌานขึ้น

"หลวงปู่ครับ ครูบาอาจารย์ที่ท่านพ้นแล้ว หมดกิเลสตัณหาแล้ว ท่านทำอะไรสักแต่ว่าเป็นกรรม อยากทราบว่าจิตใจของท่านอยู่อย่างไร คิดอะไร คิดอย่างไร ทำอย่างไร จึงเชื่อว่ามีเวรกรรมไม่ปรุงแต่ง"

"ท่านไม่ได้คิดอะไร ท่านอยู่กับอารมณ์ปัจจุบัน เห็นท่านก็รู้ว่าเห็น ได้ยิน ท่านก็รู้ว่าได้ยิน สักแต่ว่ารู้ สักแต่ว่าเห็น ตามีหน้าที่ดู หูมีหน้าที่ฟัง เฉยๆ เห็นแล้วได้ยินแล้วก็ไม่ได้คิดอะไร อยู่กับอารมณ์ปัจจุบัน ทำไมสิ่งที่ท่านสัมผัสจึงขลัง เช่น ของใช้ชานหมาก อะไรพวกนี้ เพราะจิตของท่านแน่วแน่ ท่านไม่ได้คิดอะไร แต่ถ้านึกจะให้เป็นอะไรอย่างไร ก็เป็นไปตามนั้น พลังแฝงที่มีอยู่ในสิ่งนั้นๆ เมื่อคนนิยมนับถือนำไปไว้ติดตัว นึกจะให้เป็นอย่างไรก็เป็นไปตามนั้น แต่ถ้านึกในทางไม่ดีจะถึงกาลวิบัติ ไม่ใช่นึกปรารถนาเช่นใดก็ได้ทุกอย่างนะ ต้องนึกในสิ่งที่ดีจึงสำเร็จผล"

• เสือเชื่องเป็นเพื่อน เพราะใช้วิชาเสือของหลวงปู่ตื้อ

ถึงแม้จะอยู่วัดป่าสันติธรรมถึง ๕ ปี แต่ในช่วงออกพรรษา ท่าน (หลวงปู่หนูบาล) ก็มักออกธุดงค์ไปตามป่าเขาลำเนาพฤกษ์ บางครั้งก็ไปองค์เดียว บางทีก็ไปกับเพื่อน ๒ – ๓ องค์ มีอยู่ครั้งหนึ่ง พระเพื่อนกันชักชวนให้ไปอยู่ป่าแถวบ้านใกล้บึงโขงหลง จึงไปกัน ๔ มี พระ ๒ เณร ๒ ป่าที่ไปอยู่นั้นอยู่ใกล้ภูใกล้บึง มีกอไผ่เยอะ ก่อนหน้าที่จะไปอยู่ไม่กี่วัน เสือลายพาดกลอนคาบหญิงแก่และเด็กสาวที่ไปเลี้ยงควายในป่า กินหญิงแก่ไปขาหนึ่ง เขาฝังศพไว้แถวๆ ป่าไผ่ ส่วนหญิงสาวได้รับบาดเจ็บ เมื่อไปปักกลดภาวนาอยู่ที่นั้น ก็แยกย้ายกันอยู่ห่างๆ กัน พระและเณร ๓ องค์ไปอยู่ด้วยกัน เขารู้ว่าตรงนั้นมีเสือเพิ่งกินคนไปไม่กี่วัน และฝังศพไว้แถวนั้น จึงพากันหลีกไปอยู่ในที่ปลอดภัย กลางคืนก็ตีกองไฟไว้

หลวงปู่หนูบาลท่านไม่สนใจเสือจึงปักกลดในบริเวณกอไผ่ เมื่อปรับที่แล้วก็ล้อมที่นั่งที่เดินจงกรมด้วยไม้ไผ่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันวัวควายเข้ามากินจีวรที่ตากไว้ ไม่ได้ล้อมป้องกันเสือ ที่สุดทางเดิน

จงกรม ท่านตีกองไฟไว้ เพราะช่วงนั้นเป็นฤดูหนาว เมื่อเดินจงกรมเหนื่อยแล้ว **หลวงปู่หนูบาลจะมานั่งภาวนาใกล้กองไฟ** ถัดจากกองไฟก็เป็นรั้วไผ่ดังกล่าว คืนแรกนั่นเอง ขณะนั้นความมืดกำลังย่างเข้ามาปกคลุมไม่นาน ท่านเดินจงกรมอยู่ก็ได้ยินเสียงร้องเหมือนแมว ท่านยืนนิ่งฟังว่าเป็นเสียงอะไร เมื่อไม่เห็นอะไรก็เริ่มเดินจงกรมไปๆ มาๆ จนถึงที่สุดทางเดินด้านที่ไม่มีไฟก็หันหลังกลับ **หลวงปู่หนูบาล**ว่าเข่าอ่อนหมด เจ้าลายพาดกลอนนั่งเหมือนหมาที่ริมกองไฟนอกรั้วมันมอง**หลวงปู่หนูบาล**ตาไม่กะพริบ ความกลัวตายมันวิ่งขึ้นเป็นก้อนจุกที่อก หายใจอึดอัดขัดข้อง ท่านพิจารณาดูว่านี่แหละคือความกลัวตาย ถ้าเราสู้ เราก็พ้นตาย ถ้าไม่สู้ เราก็ต้องตาย เราจะสู้โดยใช้คาถาพระพุทธเจ้า

แต่มานึกถึงคำสอนของ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านว่า "เจอเสืออย่าออกนอกมุ้ง ห้ามร้อง ห้ามภาวนา ห้ามกำหนดจิต ให้ดูเฉยๆ เสือมันไม่กล้าทำอะไรเรา ถ้าเรากลัว เราลนลาน เสือจะตะปบเราเมื่อนั้น ถ้ามันหนี มันจะควักดินใส่เรา" นึกขึ้นดังนั้น จึงใช้วิชาของ**หลวงปู่ตื้อ** ยืนจ้องดูมันเฉยๆ แต่ใจก็กลัวมันไม่น้อย ดูไปก็คิดไปปลงตกถึงความเป็นความตาย ความกลัวทั้งหลายเหล่านี้มันรวมสุดยอดอยู่ที่กลัวตาย แต่ความจริงแล้วเรื่องตายก็ไม่ใช่เรื่องที่น่ากลัว เพราะในวัฏสงสารที่คลำหาต้นหาปลายไม่เจอนี้

คนเราเกิดๆ ตายๆ มานับไม่ถ้วน พระพุทธเจ้าสอนว่า "ถ้าเอากองกระดูกของเราที่เกิดๆ ตายๆ ในสังสารวัฏมากองซ้อนสุมกัน มันจะกองเป็นภูเขาเลากา" ดังนั้น ความตายก็ไม่ใช่เรื่องที่น่ากลัว ไม่ตายวันนี้ มันก็ตายในวันหน้า ไม่มีใครที่ล่วงพ้นความตายได้ แล้วแต่ว่าจะตายในรูปแบบไหน กับเสือตัวนี้ถ้ามีเวรคอยจองล้างจองผลาญกัน มันฆ่าเราตาย ถ้าไม่มีเวรต่อกันมันก็ไม่ฆ่าเรา ใยเราต้องกลัวมัน ใยเราต้องกลัวตาย ถ้าเราตาย เราก็มีศีลมีธรรม ตายแล้วเราก็ไปดีไปเป็นเทวดา เป็นพรหม เรามีความพร้อมที่จะตายแล้ว เราจะกลัวตายไปใยกัน

เมื่อคิดได้ดังนั้น จึงไม่กลัว แล้วยืนมองมันเฉยๆ มันก็มองเรา จนที่สุดมันก็ลุกขึ้นมาเดินรอบรั้ว เดินเหนื่อยมันก็นั่งมอง ทีนี้**หลวงปู่หนูบาล**จึงเดินบ้าง มันก็นั่งมองเรา แล้วเดินไปมาอีก เมื่อมันจะไป ได้ตะกุยดินใส่เรา เผ่นหนีเข้าป่าไผ่หายไป **หลวงปู่หนูบาล**ก็นั่งสมาธิต่อ

วันที่ ๒ วันที่ ๓ ก็เป็นอย่างเดิมอีก มันมานั่งๆ เดินๆ ดูเราจงกรม พอจะไปตะกุยดินใส่แล้วเผ่นหนี พอคืนที่ ๔ ได้เวลาเดิน มันมาอีก คราวนี้ไม่สนใจแล้ว ไม่ดูมัน มันจะกินจริงหรือปล่อยให้มันกินดูสิ จึงเดินจงกรม เหนื่อยก็นั่งภาวนาที่กองไฟ โดยหันหลังให้กองไฟ นั่งไปๆ ก็ได้ยินเสียงมันมาหยุดอยู่ใกล้ๆ แล้วเงียบไป ได้แต่กลิ่น จึงหันไปมอง ปรากฏว่ามันก็ผิงไฟ หันหลังให้กองไฟเช่นกัน ห่างกันไม่ถึงวา ต่างหันหน้ามามองกัน

เรามองดูเขา เขามองดูเรา จึงนึกว่ามันไม่กลัวเรา เราก็ไม่กลัวมัน จึงพูดขึ้นว่า “เอ็งจะมาหลอนให้ข้ากลัวทำไมว้า เอ็งเป็นเสือ เอ็งก็ไปทำมาหากินของเอ็งสิ ข้าก็อยู่ตามประสาของข้า ข้าเป็นพระ มีหน้าที่ปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิภาวนา เอ็งเป็นเสือหาเนื้อหาหนังกินของเอ็งที่อื่นสิ”

เสือมันได้ยินท่านพูดก็กระดิกหาง กะพริบตาเหมือนหมาเชื่องๆ ตัวหนึ่ง ท่านเกิดใจกล้าขึ้นมาว่า เอ็งเชื่องขนาดนี้ ข้าจับเอ็งได้หรือเปล่าวะ ว่าแล้วท่านก็ลุกขึ้นเดินไปเอามือลูบหัวมัน มันก็ให้ลูบแต่โดยดี ทำความคุ้นเคยกันพอสมควร ท่านก็กลับมานั่งภาวนาต่อ มันนั่งผิงไฟพอสมควร ก็ลุกเดินไปตามทางของมัน ตั้งแต่วันนั้นมันก็มาหาท่านทุกวัน กลายเป็นเพื่อนกันไป

จากเหตุการณ์ครั้งนั้น ต่อมาเมื่อท่านกลับมาอยู่วัดป่าสันติธรรม หรือไปภาวนานั้น มันจะมาเยี่ยมท่านเสมอเช่นกัน จึงกลายเป็นพระที่มีเสือเป็นบริวารตั้งแต่นั้นมา

• เรื่องพระในกรุเจดีย์เก่า

ต่อมาเมื่อท่าน (หลวงปู่หนูบาล) ไปอยู่กับ**หลวงปู่ตื้อ**ที่เชียงใหม่ และเดินธุดงค์ไปป่ากับสามเณรน้อย คือคราวนั้นท่านเดินธุดงค์อยู่แถวลำปาง ได้รับข่าว**หลวงปู่ไท** ซึ่งอยู่ถ้ำผาไท ใกล้กับทางระหว่างลำปาง – งาว ว่า “ให้ไปอยู่กับ**หลวงปู่ตื้อ**ที่แม่ริม” **หลวงปู่หนูบาล**จึงเรียกสามเณรน้อยอีก ๒ องค์ว่า ใครอยากไปกับอาจารย์ก็ไปด้วยกัน เณรน้อย ๒ องค์จึงติดตามไปด้วย ท่านเดินทางรอนแรมไปเรื่อย พักภาวนาไปด้วยไม่ได้รีบร้อนอะไร ตอนนั้น**หลวงปู่ตื้อ**อยู่เชียงดาว ต้องเดินไปหาท่านที่นั่น จึงพาสามเณรเดินทางไปเชียงใหม่ ไปกราบพระบาทสี่รอย จากนั้นเดินทางไปบ้านนาเลา ระหว่างเดินทางพบเจดีย์เก่าแก่ เข้าไปสำรวจดูก็พบพระองค์เล็กๆ เป็นดินก็มี ทองเหลืองก็มี หล่นลงมาจากกรุ ก็เก็บใส่ย่ามเอาไปให้**หลวงปู่ตื้อ**ดู ท่านว่าดี ก็เอาแจกพวกทหารตำรวจหมดในกาลต่อมา

• เรื่องปฏิวัติยึดอำนาจรัฐบาล

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ปีนั้นเขาปฏิวัติยึดอำนาจรัฐบาล จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิวัติยึดอำนาจจากจอมพล ป. พิบูลสงคราม และยึดอำนาจตำรวจจากพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์

เมื่อ**หลวงปู่หนูบาล**ไปถึงเชียงใหม่ ก็อยู่วัดป่าดาราภิรมย์ หลังค่ายดารารัศมี ทหารจากค่ายกาวิละ ยกกำลังไปล้อมค่ายดารารัศมีอันเป็นค่ายตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งเป็นลูกน้องพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ นายตำรวจหัวหน้าเป็นลูกศิษย์**หลวงปู่ตื้อ** ได้ฟังคำแนะนำจาก**หลวงปู่ตื้อ**ว่า “ให้ยอมเขา มันเป็นนโยบายระดับสูง ยอมเขาไปเดี๋ยวก็ดีเอง รบกันไปก็แพ้เขา ไม่มี

อะไรดีขึ้น” นายตำรวจผู้เป็นหัวหน้าจึงโบกธงเขียวธงขาว ยินยอมแพ้ ไม่มีการสู้รบให้เสียเลือดเนื้อ

• ศิษย์ผู้ได้รับวิชาตะกรุด

“**หลวงปู่บาล**ครับ เขียนตะกรุดกี่ดอก ใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง”

“๓ ดอก ใช้ป้องกันเท่านั้นแหละ ไม่มีคุณทางโชคลาภ หรือเมตตามหานิยมอะไร”

หลวงปู่ตื้อท่านถ่ายทอดให้ มีอาตมาเท่านั้นที่ได้มา ท่านไม่ได้ถ่ายทอดให้ใครอีก ใช้เขียนลงในแผ่นทองแดง ทำเป็นเฉพาะรายไป ใครมาขอก็ทำให้ ไปเป็นทหาร ตำรวจก็มี ไปทำงานต่างประเทศก็มี ไม่ได้ทำไว้แจกจ่ายโดยทั่วๆ ไป

“ประเภทให้โชคลาภนี่ ท่านถ่ายทอดให้มั้ยครับ”

“ไม่ได้ให้ไว้”

“ทำให้ยิงไม่ออกนี่ทำได้มั้ยครับ”

“จำไม่ค่อยได้ ถ้าจะต้องภาวนาน้านนาน...”

เสี่ยเล่าว่า “ได้ยินหลวงปู่องค์หนึ่งเล่าให้ฟังว่า**หลวงปู่ตื้อ**นี่เก่งมาก ท่านหยิบก้อนหินมาให้เขายิง ลูกปืนกระดกขึ้นฟ้าหมด เขามาขอของที่ยิงไม่ออก ท่านเยี่ยวรดตอไม้ เขาเอามาก็ยิงไม่ออก ท่านใช้คาถาอาคม หรือพลังจิตครับ”

“มันขลังอยู่แล้ว อำนาจกระแสจิต กำหนดให้มันเป็น มันก็เป็น กำหนดให้มันอยู่ มันก็อยู่ รถเรือวิ่งไป ท่านบอกให้มันหยุด มันก็หยุด มันสำเร็จด้วยอำนาจกระแสจิต”

หลวงปู่ตื้อกล่าวถึงท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม วัดเขาพุนก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ท่านเป็นหลานแท้ๆ และเป็นศิษย์สำคัญของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่ได้รับการถ่ายทอดความเข้มขลังมาจาก**หลวงปู่ตื้อ**ทั้งหมด จน**หลวงปู่ตื้อ**เคยกล่าวไว้ว่า **“ต่อไป ไทจะแทนฉัน แต่จะอยู่ไม่นานนัก”**

ท่านพระอาจารย์ไท เป็นพระป่ากรรมฐานศิษย์สาย**ท่านพระอาจารย์มั่น** อีกองค์หนึ่งที่สร้างบารมีเป็นพระโพธิสัตว์ ปรารถนาพุทธภูมิเป็นพระพุทธเจ้า ท่านจึงมีบารมีมาก ท่านมักสงเคราะห์ช่วยเหลือญาติโยมผู้เจ็บป่วยตกทุกข์ได้ยาก จึงมีลูกศิษย์ลูกหามากมาย ท่านได้จัดสร้าง

วัตถุมงคลและได้อธิษฐานจิต วัตถุมงคลของท่านมีน้อยรุ่นนักและเข้มขลังมาก ท่านเคยกล่าวกับลูกศิษย์ใกล้ชิดว่า **"ของ (วัตถุมงคล) ถ้าไม่ได้ถึงที่สุด ข้าไม่ทำ"** ท่านมีสหธรรมิกที่เคยเดินธุดงค์ด้วยกัน เช่น **หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ หลวงปู่ทองอินทร์ กุสลจิตฺโต** เป็นต้น

หลวงปู่ตื้อ กล่าวถึงบารมีของท่านพระอาจารย์ไทว่า **"ท่านไท บารมีของท่านกินเป็ดกินไก่"** ซึ่งหมายความว่า **ท่านพระอาจารย์ไท** เป็นพระโพธิสัตว์สร้างบารมีเป็นพระพุทธเจ้า เป็นพระที่มีลาภสักการะมาก ปฏิปทาของท่านไม่อดไม่อยาก แตกต่างจากปฏิปทาของ**หลวงปู่ตื้อ** ซึ่งเป็นปฏิปทาอดอยาก ท่านไปธุดงค์ในป่าดงพงลึก ซึ่งเป็นถิ่นทุรกันดารยากลำบาก บิณฑบาตหาอาหารขบฉันก็ยาก บางครั้งต้องอดอาหารอยู่หลายวัน จนเทวดามาชื่นชมความอดทนของท่าน

ท่านพระอาจารย์ไท ฐานุตฺตโม เทศน์ถึงหลวงปู่ตื้อ

• ภูมิพระนิพพาน

ความละเอียดของจิตที่เป็นพระนิพพาน ก็เคยได้ฟัง**ครูบาอาจารย์ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เทศน์ว่ามันละเอียดขนาดไหน ละเอียดจนสามารถ แดดไม่เผา ฝนตกไม่ถึง มันละเอียดมาก เรียกว่าคลื่นพิเศษ ถ้าเป็นวิทยุ ถึงฟ้าผ่าก็ไม่รบกวน ฟ้าร้องก็ไม่มีค่อกมีแค่ก เรียกว่าที่กันที่คุ้มกัน อะไรมี อะไรมาก ถ้าว่าละเอียดถึงแดดก็ไม่ถูก ฝนก็ไม่ถูก

และถ้าหากว่าเป็นลักษณะนี้ พระนิพพานมันจะเป็นเมืองหนึ่งต่างหากหรือไม่ ไม่ใช่เมือง จะว่าล่องลอยเหมือนกับดาวก็ถูก แต่ว่าเป็นภูมิอันหนึ่ง เรียกว่า ภูมิพระนิพพาน เหมือนกับภูมิเทวดา ภูมิจิตทั่วๆ ไป เรียกว่าในธรรมะ ในธัมมจักฯ ว่า **สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิฯ อัปปะมาโณ จะ โอฬาโร โอภาโส โลเก ปาตุระโหสิ** ในโลกนี้มีห้าหมื่นแสนโลก ไม่ใช่ว่าโลกมนุษย์โลกเดียว มีหมื่นแสนโลก

เมื่อพิจารณาดูในอาการของจิต เมื่อทำความสงบลงไปถึงขั้นหนึ่ง มันก็เห็นภูมิๆ หนึ่ง ทำความละเอียดขึ้นไปอีก มันก็เห็นภูมิๆ หนึ่ง ทำความละเอียดขึ้นไปอีก มันก็ภูมิๆ หนึ่ง

ภูมิเบื้องต้น หมายถึง ภูมิผีสางละเอียดขนาดหนึ่ง ระดับละลมหายใจได้ก็พอจะเห็น ถ้าหากว่าเรารวมลึกเข้าไปจนขนาดวางขันธ์ได้ก็เห็นเทวดา พวกผีไม่เห็นล่ะมันละเอียด ถ้าลึกขึ้นไปจนถึงวางรูปวางนามนั้น เห็นภูมิผู้อยู่ในฌาน ถ้าหากเข้าในโลกุตตรธรรมคงจะเห็นพระนิพพาน คำว่า คงจะเห็น ผมก็ได้รับคำบอกเล่า คงจะเห็น เนื่องจากว่ามันเท่าเทียมกัน

• ครูบาอาจารย์ท่านให้เอาปรมัตถ์ตลอด

เหตุนั้นพวกเราที่เจริญเมตตาภาวนานี้ ให้ย้อนมาหาเหตุให้มากๆ ใครจะรู้อะไรก็แล้วแต่ จะเห็นอะไรก็แล้วแต่ จะเจออะไรก็แล้วแต่ ถ้าหากว่า ราคะ โทสะ โมหะ ยังมีประจำจิต เรายังละไม่ได้ อย่าถือว่าเราเก่ง อย่าไปลืมตัว อย่าไปสำคัญว่าเราวิเศษ นึกว่าเรากระจอกๆ ตามธรรมเนียมอันนี้เป็นหลักการที่ครูบาอาจารย์ท่านย้ำแล้วย้ำอีก ท่านสอนแล้วสอนอีก

แต่บางทีก็สงบนิดๆ หน่อยๆ เข้าจุดเข้ามุมอยู่บ้าง ก็บังเอิญไปค้นคว้าตำรับตำราเพิ่มเติมโลกียมนุษย์ หากคนใดมีความจำมาก มันก็ย่อมมีสติปัญญามากธรรมดา ถ้ามีหนังสือพิมพ์มาสัมภาษณ์ มีอะไรฝอยฟุ้งใหญ่ อยากให้เอารูปตนเองไปติดหนังสือพิมพ์บ้าง เห็นคนมาก็อยากฝอย อยากให้คนทั้งหลายรู้ว่า เรานี่เป็นผู้มีความรู้ อยากให้เรานี่เป็นปรากฏตัวให้คนทั้งหลายรู้ว่า เป็นผู้ได้ธรรม เป็นผู้ได้เรียนธรรมแล้ว ลักษณะนี้เป็นลักษณะเข้าใจผิด

หลักครูบาอาจารย์นั้น คนอื่นจะรู้ หรือคนอื่นจะไม่รู้ ท่านไม่เกี่ยว ท่านให้เอาปรมัตถ์ตลอด เหตุนั้น**หลวงปู่ตื้อ**ท่านจึงว่า เมตตาก็ตัวนรก กรุณาก็ตัวนรก มุทิตาก็ตัวนรก อุเบกขาเป็นยอดสุด อันนี้ปรมัตถธรรม แต่ว่าพูดถึงโลกียะ ก็เรียกว่าเป็นพรหมวิหารมันก็ดี

• ท่านพระอาจารย์ไทเล่าหลวงปู่ตื้อเทศน์ธรรมมหานาม

กาลนาคเจ้าตนหนึ่ง แต่สมัยกุกกุสันโธ มีพระ ๕๐๐ มีเณรน้อยอยู่ ๕ องค์ ปฏิบัติครูบา–อาจารย์ องค์ละ ๑๐๐ องค์ที่ ๑ ก็ตายไป องค์ที่ ๒ ก็ตายไป องค์ที่ ๓ ก็ตายไป องค์ที่ ๔ ก็ตายไป ผลสุดท้ายยังเหลือองค์ที่ ๕ เป็นว่าพระ ๕๐๐ ส่วนเณรน้อยนั้นมีองค์เดียว ปฏิบัติพระทั้ง ๕๐๐

ทุกอย่างข้อวัตรไม่ให้ขาด ครูบาอาจารย์ก็เลยบอกว่า เณร กิจวัตรของท่านนี่ ดีเหลือเกินของเณรนี่

เณรจะปรารถนาอะไรก็ปรารถนาเอาเถอะ

เณรองค์นั้นไม่ค่อยได้พักได้ผ่อน มันหิวมันเหนื่อย ผมขอปรารถนาเอานอนเถอะ แหม ! ไม่ค่อยจะได้นอน เดี๋ยวก็เคนน้ำร้อนองค์นั้น เดี๋ยวก็เคนน้ำร้อนองค์นี้ ผมปรารถนาเอานอนเถอะอาจารย์ ต่อมาเณรนั้นก็เลยตาย ไปเกิดเป็นกาลนาค อยู่รากเขาพระสุเมรุ นอน เพราะอธิษฐานเอานอน

พระพุทธเจ้ากุกกุสันโธ สิ้นศาสนา แล้วก็อายุยืนตั้ง ๘๐,๐๐๐ ปี วางศาสนาไว้ ๘๐,๐๐๐ ปี เท่าอายุ

โกนาคมโน มาตรัสรู้ก็เสี่ยงถาดทองคำ ถาดทองคำได้ไปซ้อนกัน เป๊ง เณรก็ตื่นขึ้น พึ่งตื่น แนม (มอง) พุทธเจ้ากุกกุสันโธ พึ่งนิพพานไปไม่กี่วัน เอ๊ะ ! วันนี้ก็โกนาคมโนมาตรัส (ตรัสรู้) ซะแล้ว นอนต่อ หลับ งี้ๆๆๆๆ..ตลอด อายุยืน ๖๐,๐๐๐ ปี วางศาสนา ๖๐,๐๐๐ ปี เท่าอายุ อือ ! มันก็เป็น ๑๒๐,๐๐๐ ปี

กัสสโป มาตรัส ถาดทองคำก็ซ้อนกันอีก โอ้โถ ! พระพุทธเจ้าทำไมตรัสรู้ทุกวัน เมื่อวานนี้ โกนาคมโนตรัส วันนี้กัสสโปก็มาตรัสอีกแล้ว ก็นอนต่อ อายุยืน ๔๐,๐๐๐ ปี วางศาสนาไว้ ๔๐,๐๐๐ ปี เท่าอายุ เป็น ๘๐,๐๐๐ ปี

โคตมะของเรา ฉันข้าวนางสุชาดา เสี่ยงถาดทองคำลงไปซ้อนกัน เป๊งอีก เมื่อวานนี้ กัสสโปมาตรัสรู้แล้ว โคตมะก็มาตรัสอีกแล้ว แหม้ ! พุทธเจ้าทำไมตรัสรู้ทุกวัน ก็นอนต่อ ยังนอนอยู่พื้นน้ำ ยังไม่ตื่น เนื่องจากอธิษฐานนอน

แต่ว่า**หลวงปู่ตื้อ**ท่านเทศน์บอกว่า อันนี้ท่านบอก มันเป็นธรรมมหานาม (มหานามสูตร) นาค นาค มันไม่ใช่คนอื่น ตัวของเราที่ยังมีกิเลส มันยังนอนอยู่ในก้อนราคะ โทสะ โมหะ อันนี้อยู่ในน้ำอันนี้ น้ำกามนี้ท่านว่า น้ำท่วมปากท่วมหัวมันอยู่ แต่**พระพุทธเจ้ากุกกุสันโธ**มาตรัสรู้ เราก็ไปนิพพานกับท่านไม่ได้ ก็พอเพียงว่า**โกนาคมโน**มาตรัสรู้ ก็พอเพียงตื่น เออ ก็เพียงตื่น กี่ไปนิพพานของท่านไม่ได้ **กัสสโป**มาตรัสรู้ ก็พอเพียงว่าตรัสรู้ เราก็ไปกับท่านไม่ได้ **โคตมะ**มาตรัสรู้ เราก็ตื่นแต่พวกเราก็ยังดือยู่ออกบวชตาม ก็ไปกับท่านไม่ได้ พอเพียงตื่นเฉยๆ มันไม่ใช่ได้ธรรมะ พอเพียงตื่น ไม่ใช่ว่านาคตัวอื่น นาคตัวนี้

คำว่า ถาดทองคำนั้น หมายถึง คำสอน ซ้อนกัน นะ ซ้อน นะ โม ซ้อน โม

แต่พระพุทธเจ้าองค์ไหนมาตรัสรู้ก็ นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ก็ พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ธัมมัง สรณัง... นี่ล่ะ แล้วก็ปาณาติปาตา เวรมณี องค์ไหนมาตรัสรู้ก็เหมือนกัน มันต้องศีล สมาธิ ปัญญา อย่างเดียวกัน แต่ว่ามันแปลกตอนบรรยาย เทศน์สอนแต่ละบุคคล

• ให้พิจารณาปารมี

ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม เทศน์เรื่องพิจารณาปารมี โดยยกคำสอนของหลวงปู่ตื้อ ดังนี้

"คำว่า "พุทโธๆ" เกิดนั้น มันเกิดขึ้นตรงไหน มันมาจากไหน พุทโธเกิด เกิดขึ้นจากจิตที่พ้นจากอาสวะ มันมาจากไหน มันมาจากปารมีธรรมที่สร้างสม ได้แก่ ปารมี ๓๐ ทัศ ที่เราสวดเมื่อกี้นี้ สร้างได้กี่วัน ได้ ๔ อสงไขย แสนกำไรมหากัป จึงได้มามีปารมีถึง จึงได้ธรรมะเป็นพระพุทธเจ้า

แต่ปารมีนี้ ถ้าหากว่าเปรียบเทียบเป็นคนธรรมดา เป็นพระเจ้าพระสงฆ์อย่างเราๆ ท่านๆ มันไม่ค่อยเหมือนกัน บางคนทานแก่กล้า แต่ว่าศีลไม่ค่อยมี บางท่านก็ศีลแก่กล้า แต่ขี้เหนียว บางคนทานก็ไม่เอา ศีลก็ไม่เอา เออ ! แต่ว่าเป็นผู้มีขันติอดทน บางคนอย่างอื่นไม่มี แต่ว่าปัญญาปารมีเป็นผู้เฉลียวฉลาดสอนผู้อื่น

เหตุนั้นก็บางคนก็เป็นปารมี บางท่านก็เป็นอุปปารมี บางท่านก็เป็นปรมัตถปารมี ปรมัตถ์มันก็ปรมัตถ์เป็นบางข้อ เหตุนั้น ถ้าหากผู้อบรมมีอันนี้มาพินิจพิจารณาในอารมณ์ของจิต ลด เลือก (ทวน) เทียมเข้ามาพิจารณาในตัวแล้ว ผู้นั้นอยู่ที่ไหนก็ย่อมมีความสุข นั่งที่ไหนก็ย่อมมีความสุข เป็นคนหัวโล้นก็มีความสุข เป็นคนหัวดำก็มีความสุข

ที่ว่ามันไม่มีความสุขทุกวันนี้ เนื่องจากไม่เอาปารมีอันนี้มาพินิจพิเคราะห์ เมื่อไม่เอาปารมีอันนี้ไม่มาพินิจพิเคราะห์แล้ว จิตใจก็เลยฟุ้งซ่าน ติกันบ้าง โจมตีกันบ้าง ให้คะแนนตนเองบ้าง ให้โทษตนเองบ้าง

ถ้าหากพิจารณาดูแล้ว เอ้อ ! บุญของเรา ปารมีของเรา ได้สร้างสมมาอย่างนี้ เราก็พยายามมันอย่างนี้ ให้นึกถึงแต่บุญกรรมของเรา ขนาดนี้มันก็ไม่มีอะไรที่จะขัดข้อง ไม่มีอะไรที่จะเดือดร้อน

เหตุนั้น ครูบาอาจารย์ (หลวงปู่ตื้อ) ท่านบอกว่า **"อย่าไปเข้าข้างเรา อย่าไปให้คะแนนตนเอง"** ถ้าผู้ใดเข้าข้างเรา ให้คะแนนตนเอง ผู้นั้นจะโจมตีเพ่งเล็งสหธรรมิก หรือใครคนใดคนหนึ่งในทางที่ไม่ค่อยจะสวยจะงาม

มีอีกอย่างหนึ่งว่า **"ดูตนเองไปในทางที่แง่ดี ไปดูที่อื่นคนอื่นเป็นทางที่แง่ผิด"** ลักษณะอาการเหล่านี้ มันจะแทรกขึ้นมาจากการให้คะแนนตนเอง เหตุนั้น เมื่อรู้อย่างนี้ ท่านจึงให้พิจารณาปารมี อุปปารมี ปรมัตถปารมี บางคนก็ขั้นต่ำ บางคนก็ขั้นกลาง บางคนก็ขั้นสูง อันนี้เป็นหลักวิธีการที่ให้รู้จักไม่ให้ทะเลาะกับโลก"

• อรหันต์หรือพระนิพพาน

ส่วนพระนิพพานเป็นอย่างไง ส่วนพระนิพพานนั้นมันเหนือภูมิโลก ไม่มีธาตุเกิดแก่ ไม่มีธาตุเจ็บ ไม่มีธาตุตาย ตัวตายเป็นธาตุของโลกียะ ถ้าพูดย่อๆ แล้วเป็นธาตุของกาม ตัวกามออกมาเป็นขันธ์ ๕ เป็นกระดูก เป็นเนื้อ เป็นหนัง เป็นมังสังทุกอย่าง เมื่อผู้ใดยังมีจิตสัมผัสด้วยกาม เรียกว่ายังห่วงกามอยู่ เมื่อทิ้งขันธ์ ๕ ไปแล้ว เมื่อผลสุดท้าย มันก็มาเข้าขันธ์ ๕ ก็คือมากินน้ำกาม อย่างที่กล่าวมาแล้ว เจตภูตนั้นเอง

หลวงปู่ตื้อ ท่านบอกว่า "ธรรมดาทองคำและเงิน มันจะเกิดขึ้นจากแร่หิน แร่ธาตุ เกิดจากธาตุหิน แร่ธาตุมันจะมาเป็นเงินเป็นทอง เมื่อทองอันนั้นเอาไปใส่ไม้ มันก็ไม่เข้ากัน เอาไปใส่เหล็กอย่างอื่น มันก็ไม่เข้ากัน เมื่อไปใส่ดินใส่ธาตุของมัน มันก็ไปตามดินเลื่อนลอยไปตามสถานที่ต่างๆ

ถ้าหากว่านายช่างผู้ฉลาดเอาแร่ของทองนั้นมาหล่อมาหลอม เป็นสายสร้อยบ้าง เป็นตุ้มหูบ้าง เป็นอะไรก็แล้วแต่ อันนี้ไปทิ้งเศษตรงไหน มันก็ไม่เข้า เนื่องจากว่าธาตุของมันตายซะแล้ว ก็ยังเหลือแต่เฉพาะตัวทองบริสุทธิ์ จิตของคนทั่วๆ ไป ถ้าเอาจิตออกจากธาตุทั้งหมด ยังเหลือแต่ตัวจิตใสสะอาด เรียก พุทโธ ธัมโม สังโฆ เหมือนทองบริสุทธ์ อันนั้นแหละท่านว่า อรหันต์หรือพระนิพพาน" ท่านว่าอย่างนั้น "ถ้าหากว่าผู้ใดยังไม่ได้ค้น เรื่องปฏิสนธิธาตุ ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณ ยังคาคน ถ้าหากจิตดีแล้ว จงพยายามค้นปฏิสนธิธาตุ ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณนี้ให้แตกนะ" ท่านก็ว่าอย่างนั้น

• สัจจญาณของหลวงปู่มั่น

สัจจญาณ ตั้งสัจจะ ว่าจะให้มันอยู่ ให้มันนิ่ง กี่วันก็ได้ กี่นาทีก็ได้ อย่าง**หลวงปู่ตื้อ** เล่าให้ฟัง หลวงปู่มั่นนั่งเข้าฌาน ๗ วัน ๗ คืน จึงออกไปบิณฑบาต ช่วงระยะ ๗ วัน ๗ คืนนั้น ไม่ฉันข้าวฉันปลา ไม่ไปถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ เฉย นิ่ง ไม่โค่นล้ม ตื่นขึ้นมาเมื่อเวลาได้เวลาก็ออกไปบิณฑบาตธรรมดา จะไม่เมื่อย ไม่เหนื่อย ไม่เพลีย ไม่หิว นั่นแหละสัจจญาณ

ตั้งสัจจะว่าจะอยู่ก็อยู่ได้ คือ จิตท่านมีญาณ มีญาณเป็นที่อยู่ ถ้าอย่างเราล่ะก็ไม่ต้องไปสัจจะอย่างนั้นหรอก ไม่ต้องไปถึง ๗ วัน จากนี้ไปถึงวันพรุ่งนี้ ตอนเช้าก็สงสัยได้คลานหลายองค์เผลอๆ อาจจะไม่บิณฑบาต เซล้ม จิตพวกเรามันมีกิเลสเป็นที่อยู่ จิตพวกเรามันไม่มีฌานมีญาณ เหมือนครูบาอาจารย์รุ่นปู่รุ่นตาที่ท่านสำเร็จ เมื่อได้จุดนี้แล้วโคตระ โคตรภูญาณ ก็คือรู้โคตรของตัณหา รูปโคตร เวทนาโคตร สัญญาโคตร สังขารโคตร วิญญาณโคตร

• ดีแต่ธรรมเนียม

ท่านจึงให้เอาทางเดินของจิต สัจจญาณ อนุโลมญาณ ตั้งสัจจะให้มันนิ่ง ตั้งสัจจะให้มันรวม ตั้งสัจจะให้มันเย็น จะเวลาไหนก็ได้ อยู่ที่ไหนก็ได้ ขอให้รวม ขอให้เย็น สิ่งที่ว่าทำไมให้รวม ทำไม่ให้เย็น ทำไม่ให้มันร้อน ทำไม่ให้มันหนาว ทำไม่ให้มันเคืองนั้น เนื่องจากเอาจิตใจของเรานั้นไปหน่วงเหนี่ยวเอาอารมณ์เหล่านั้นมาเป็นเจ้าของหัวใจ หรือสร้างอารมณ์อันนั้นให้เกิดให้มีขึ้นในจิต ผลสุดท้ายก็นั่งพุทโธมันก็ยังไม่เป็นพุทโธ นั่งธัมโมมันก็ไม่เป็นธัมโม นั่งสังโฆมันก็ไม่เป็นสังโฆ คิดเรื่องนั้น คิดเรื่องนี้ คิดไปคิดมาเจ็บหลังเจ็บเอวแล้วก็นอน ผลสุดท้ายก็พุทโธใหม่อีก วันใหม่มันก็ยังดีอยู่เอาตามธรรมเนียมไว้

เหมือนอย่าง**หลวงปู่ตื้อ**พูด ดีสะพายบาตรเอาธรรมเนียม เป็นกรรมฐานเอาธรรมเนียม ภาวนาเอาธรรมเนียม ดีอยู่ท่านว่าอย่างนั้น ดีก็ดีแต่ธรรมเนียม ถ้าหากว่าลึกเข้าไป พ้นเหนือจากธรรมเนียม อันนี้ได้แก่ เข้าสู่จุดอริโย หรือพูดง่ายๆ ว่าอรหันต์

• เรื่องวิญญาณ

เหตุนั้นพวกเราที่สวดมนต์สวดพรต่างๆ ที่อาราธนา **สคฺเคฯ** เทวดา

สมนฺตา จกฺกวาเฬสุ ขอเทวดาในจักรวาลให้มา **จกฺกวาเฬสุ ศิริสิขรตเฏ** ในต้นไม้ ภูเขาก็มา **จกฺกวาเฬ** นี่ จักรวาลขอให้มา ขอให้มาเป็นสิริมงคล **ธมฺมสฺสวนกาโล อยมฺภทนฺตา ธมฺมสฺสวนกาโล อยมฺภทนฺตาฯ** ก็ขอมาเป็นสิริมงคล การอาราธนาเชิญเอาวิญญาณผู้ที่ศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์มีอำนาจนี่

ส่วนวิญญาณกระจอกๆ มันไม่มาหรอก เนื่องจากว่ามันก็ไปอยู่ตามกรรม ตามสมัย ไม่รู้บุญไม่รู้บาป ไปอยู่ที่ไหน มันก็พอใจที่อยู่ของมันไปเรื่อย มันก็ทนทุกข์ทรมานอยู่ วิญญาณต่างๆ นี้ท่าน (หลวงปู่ตื้อ) บอกว่า ***"ตุ๊หลวงให้ดูดีๆ นะ บางทีบางดวงวิญญาณ มันไม่ได้ทำบุญทำกุศล มาแย่งขี้กินก็มี"*** ท่านว่าอย่างนั้น ก็พิจารณาดูอย่างท่านว่า บางทีไม่ใช่มีวิญญาณหมานะ คนธรรมดาเรานี่แหละ ตายไปแล้วที่ไม่ได้สร้างบุญสร้างกุศล หิวมาก ขี้ก็กิน กินขี้ในถานก็มี โดยเฉพาะอย่างยิ่งขี้หมาผสมหมาก็ดี ขี้คนผสมคนก็ดี เจตภูตพวกปราศจากฤทธิ์นี่ มันยินดีในกามไปหากินน้ำกามเป็นแถว เป็นฝูงเลย ถึงขนาดนั้น

แต่ว่าเรารู้วิญญาณอย่างนี้ มันจะได้มรรคได้ผลยังไง ทำไมพูดกันแล้วพูดกันอีกเรื่องวิญญาณ ผมสงสัย คือว่ามรรคผลนั้นมันไม่ได้อยู่กับวิญญาณ มันขึ้นอยู่กับภูมิของจิตที่เอาใจออกจาก ราคะ โทสะ เอาออกจากโมหะ เมื่อจิตใสสะอาด ปราศจากมลทินแล้วก็รู้จักวิญญาณ

ละเอียดเรียบร้อยทั้งหมด ถ้าใสว่าเพียงไม่พอก็รู้เป็นบางครั้งบางคราว อันนี้เป็นสิ่งที่ประกอบเป็นความรู้ของจิต เกิดจากภาคปฏิบัติ

ท่านพระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต เทศน์ถึงหลวงปู่ตื้อ

• พัฒนาการทางจิต

(ถาม–ตอบ ปัญหาธรรม ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒)

โยม : ไปถ้ำพระภูวัว วันที่ ๑๐ ที่ผ่านมามีไปงานฉลองพิพิธภัณฑ์เจดีย์หลวงปู่ตื้อ ที่นครพนม ก็เลยถือโอกาสไป

หลวงพ่อ : เขาฉลอง เขาเปิดเจดีย์แล้วหรือ เจดีย์หลวงปู่ตื้อเขาเปิดแล้วหรือ

โยม : (เสียงพูดไม่ชัดเจน)

หลวงพ่อ : เขาสร้างไง เรารู้อยู่ เพราะ**หลวงตา** (หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน) พูดถึงบ่อย **หลวงตา**ท่านบอกไปดู**หลวงปู่ตื้อ** เพราะอะไร เพราะเวลา**หลวงตา**นี่นะ ท่านอยู่กับ**หลวงปู่มั่น** แล้วพระองค์ไหนกลับไปกราบ**หลวงปู่มั่น** แล้ว**หลวงปู่มั่น**รับอย่างไร หลวงตาตอนนั้นพรรษาท่านน้อยกว่าแล้วท่านสังเกตมาก แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**ไป โอ้โฮ ! **หลวงปู่มั่น**นี่ เพราะอย่างที่ว่ามันอยู่ที่จริตไง เพราะตอนที่อยู่ที่ถ้ำเชียงดาว พอ**หลวงปู่มั่น**ท่านชราภาพแล้ว ไม่ใช่ชราภาพมาก แต่ก็อายุ ๗๐ – ๘๐ แล้ว ตอนนั้น ๗๐ ท่านนั่งสมาธิ ท่านจะเห็นอะไรเป็นนิมิต

แล้วถ้าเป็นปกติ อย่างเช่น **หลวงปู่ฝั้น** ท่านอยู่ที่วัดป่าภูธรพิทักษ์ วันนั้นกลางคืนจิตมันส่งออก มันเห็น จิตมันไปเห็นเป็นลูกมะละกอในสวน เช้าขึ้นมาไปดูจริงหรือเปล่า ชัดเจนแดงแจ๋เลย ลูกมะละกอ **หลวงปู่มั่น**ก็เหมือนกัน ท่านเห็นของท่านนะ

อย่างที่หลวงตาท่านเขียนในประวัติหลวงปู่มั่น ที่ถ้ำเชียงดาวหน้าผาตัดข้างบน พระปัจเจกพุทธเจ้ามานิพพาน ๓ องค์ แล้ว**หลวงปู่มั่น**ท่านเห็นของท่านหมด อย่างเช่น ในถ้ำเป็นอย่างไรแล้ว **ให้หลวงปู่ตื้อพิสูจน์ องค์อื่นไม่เข้มแข็งอย่างนั้นไง หลวงปู่ตื้อท่านก็มีกำลังใจของท่าน เพราะเราเชื่อมั่นว่าสมัยที่หลวงปู่ตื้ออยู่เชียงใหม่ หลวงปู่ตื้ออย่างน้อยต้องเป็นพระอริยบุคคลอยู่แล้ว**

ผู้ที่มีอริยบุคคลจิตใจจะเข้มแข็งอยู่แล้ว จิตใจมันอยู่ในสัจจะความจริง ที่นี้**หลวงปู่มั่น** บารมีท่านมากกว่า เพราะท่านปรารถนาพระโพธิสัตว์มา ที่นี้ท่านจะสัมผัสเรื่องนี้ได้ง่าย เวลาที่ว่าอย่างเวลาท่านปฏิบัติไปที่ว่า พระพุทธเจ้ามาเยี่ยมมาอะไรนี่ พอออกมาแล้วทางวิทยาศาสตร์

ทางวิทยาศาสตร์เชื่อไม่ได้ว่านิพพานแล้วต้องไม่มี ถ้านิพพานไม่มี นิพพานก็สูญเปล่าสิ นิพพานมี แต่มีแบบนิพพาน แต่เขาไม่เข้าใจว่า นิพพานคือนิพพานอย่างไร ทีนี้พอ**หลวงปู่มั่น**ไปเห็นอะไรปั๊บ **หลวงปู่ตื้อ**ไปดู

ทีนี้พอ**หลวงปู่มั่น**กลับมาที่หนองผือ เวลา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านมาเยี่ยมมาอะไร เพราะนิสัยองอาจไง เวลาแจกอาหารทุกคนก็ต้องอยู่ใน.. โห ! กลัวผิด – ถูก เพราะไอ้นี่คือกรอบ ถ้าพูดถึงพวกเราออกจากกรอบแล้ว พวกเราก็จะไปตามอำนาจของกิเลส

ทีนี้กรอบที่ผิด ถ้าไปผิดที่**หลวงปู่มั่น** หลวงปู่มั่นท่านเอาเต็มที่เลย ท่านจะวางกรอบกติกาสำหรับวงกรรมฐานในประเทศไทย ทีนี้เวลา**หลวงปู่ตื้อ**มา เวลาแจกอาหารอยู่ **หลวงปู่ตื้อ**ฉันเลย **หลวงปู่มั่น**ถาม

"**ตื้อ** ทำไมทำอย่างนั้น"

"ก็ผมหิว"

นี่ไงที่เราพูดเห็นไหม พระอรหันต์ ถึงบอกว่า หิวก็กิน ร้อนก็อาบน้ำ แต่พระอรหันต์นะไม่ใช่พวกเรา ถ้าพวกเรานะ เพราะอะไร เพราะใจไม่ได้เป็นอย่างนั้น ไม่รู้จัก หิวโดยกิเลสหิว **แต่พระอรหันต์หิว ธาตุขันธ์มันหิว กิเลสไม่ได้หิวด้วย**

ท่านกินด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ไง **หลวงปู่มั่น**ก็เลยปล่อย แล้วหลวงปู่มั่นก็เลยบอกกับพระ บอกว่า

"ใครอย่าเอาแบบอย่างท่านตื้อนะ"

ท่านตื้อประสาเราเรียกว่าท่านพ้นไปแล้วใช่ไหม ไอ้พวกปฏิบัติอยู่ เอาอย่างนี้ไม่ได้นะ แต่ถ้าเป็นองค์อื่นท่านไม่ยอม ท่านไม่ให้หรอก เพราะอะไร มันเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี หลวงตาท่านเห็น หลวงตาท่านจะสังเกตตรงนี้ ตรงที่ว่าใครไปหาหลวงปู่มั่น เพราะตอนนั้นหลวงตาท่านยังไม่สิ้น คนไม่สิ้นมันยังดูไม่รอบ ใครไปหาหลวงปู่มั่น

หลวงปู่มั่นเป็นพระอรหันต์ เป็นอาจารย์ เวลาต้อนรับใคร องค์นั้นต้องมีอะไรพิเศษ พอพิเศษท่านจะเก็บข้อมูลไว้ **หลวงตา**ท่านเล่าให้ฟัง พอเวลา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านไปสร้างวัดนั่นแหละ **หลวงตา**ไปเยี่ยมไง มหามาเหรอ มหาฟังเทศน์นะ เทศน์**หลวงปู่ตื้อ** เต็มที่เลย ของจริง แล้ว**หลวงตา**ท่านบอกว่า เทศน์**หลวงปู่ตื้อ**เป็นยอดธรรมะ ! เป็นยอดธรรมะ !

ยอดธรรมะเพราะอะไร เพราะเวลาคนเกิดมา มันเกิดมาจากอวัยวะเพศทั้งนั้นระหว่างหญิงกับชาย แล้วเวลา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านเทศน์ตรงนี้อย่างเดียวไม่ไปที่อื่น ไม่ไปที่อื่นเลย ประวัตินี้ร่ำลือมากจะเรื่องอวัยวะเพศสองฝ่ายเท่านั้นไม่ไปที่อื่นเลย แล้วย้ำแล้วย้ำเล่า แล้วพูดชัดเจน พูดแบบลูกทุ่งเลย **หลวงตา**ท่านบอกว่า **"ยอดธรรม"**

แต่พวกเราฟังกันนะ ยิ่งมารยาทสังคมฟังไม่ได้เลย หาว่าพระองค์นี้พูดจาไม่ไพเราะ แต่**หลวงตา**บอกยอดธรรม เพราะอะไรรู้ไหม เพราะจิตใจมั่นคง จิตใจกล้าหาญ จิตใจกล้าแสดงออกโดยตามความเป็นจริง ไม่ใช่ว่าข้อเท็จจริง มันเป็นอย่างนั้น แต่พูดไปเลียบๆ เคียงๆ ไม่กล้าเข้าสู่จุดความเป็นจริงของการเกิดภพชาติ

• นั่งตลอดรุ่ง

(ถาม–ตอบ ปัญหาธรรม ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๒)

อย่างเช่นเรานั่งนี่ โดยวิทยาศาสตร์เห็นไหม พวกเรานั่งกันแล้วนี่ ทางหมอจะบอกเลยนะมันทับเส้น เลือดลมมันไม่เดิน มันจะปวด อันนั้นเราไปคิดเป็นวิทยาศาสตร์นะ เราใจอ่อนแล้ว เราสู้ไม่ได้หรอก แต่ถ้าเราคิดเป็นธรรมะนะ เรารักษาใจของเรา ร่างกายคือเป็นอย่างนี้

ครูบาอาจารย์น่ะ หลวงปู่ตื้อนั่งที ๗ วัน ๗ คืน

๗ วัน ๗ คืนเลยนะ ไม่มีใครทำได้ หลวงปู่ตื้อนี่ทำประวัติไว้ อยู่ในประวัติหลวงปู่มั่น นั่งทีหนึ่ง ๗ วัน ๗ คืน คนนั่งอยู่ ๗ วัน ๗ คืนนี่ร่างกายเลือดลมมันจะเดินไหม ไม่พิการไปแล้วเหรอ หลวงปู่ตื้อท่านไม่เห็นเป็นไรเลย

แล้วบอกว่า ถ้าจิตมันถอนมาจากร่างกายนี่มันจะเป็นอิสระของมัน ไม่เกี่ยวกับร่างกาย แต่ขณะที่เราลุกขึ้นมาแล้วเส้นมันพลิกอะไรนี่ มันเป็นอุบัติเหตุได้ ถ้าเป็นอุบัติเหตุหรือมันเป็นเรื่องของร่างกายที่เจ็บไข้ได้ป่วย

• มรรคญาณ

(๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

ในสมัยพุทธกาลนะ พระอรหันต์เวลาสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว มีความวิตกขึ้นมาว่าเราเป็นพระอรหันต์แล้วจะต้องลงอุโบสถหรือเปล่า ?

พระพุทธเจ้ามาด้วยฤทธิ์เลย “ถ้าเธอไม่ลงอุโบสถ แล้วพระทั่วไปเขาจะมีหลักมีเกณฑ์ได้อย่างไร”

แม้แต่เป็นพระอรหันต์ก็ยังลงอุโบสถ เห็นไหม เราเห็นความเป็นอยู่จากข้างนอก เราไม่รู้หรอกว่า องค์ไหนดีหรือไม่ดีหรอก ก็พระเหมือนกันนี่แหละ แต่ถ้าคนมีคุณธรรมนะ คนที่มีหัวใจนะสัมผัสได้ สัมผัสได้ กิริยาแสดงออกรู้เลย จะช้า จะนิ่มนวล จะรวดเร็ว จะทำอย่างไร สติมันจะพร้อมหมด สติการก้าวเดินไป การเหยียด การคู้ จะเห็นหมดเลย

จะอย่างไรก็แล้วแต่ แต่สติมี **คนมีสติกับคนขาดสติต่างกันมาก** การก้าวเดิน การขยับ ถ้าคนขาดสตินะ เร็วก็เร็วแบบขาดสติ ช้าก็ช้าแบบขาดสติ แต่ถ้าคนที่เป็นคุณธรรมนะ เร็วก็มีสติ ช้าก็มีสติ มันรู้ได้ มันรู้ได้ รู้ได้ชัดๆ เลย นี่มันชัดเจนมาก

ฉะนั้น เราถึงจะบอกว่าสิ่งที่ครูบาอาจารย์เทศน์ อย่างเช่น **หลวงปู่มั่น** หลวงตาท่านพูดบ่อยว่าท่านเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว ท่านเก็บหอมรอมริบนะ หมายถึงว่าความผิดเล็กน้อยก็ไม่ให้ผิด อะไรก็ไม่ให้ผิด เพราะผิดแล้วพระเด็กๆ มันจะอ้างเป็นตัวอย่าง

อย่างเช่น หลวงปู่ตื้อ มีพระอ้างมาก ว่าหลวงปู่ตื้อท่านปล่อยตัวไง หลวงปู่ตื้อทำอะไรตามใจชอบนะ แต่เวลาหลวงปู่ตื้อท่านนั่งที ๗ วัน ๗ คืน ไม่มีใครอ้าง

เราไปเจอพระบ่อยมาก ทำไม**หลวงปู่ตื้อ**ทำได้ เราสวนเลยนะ แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**นั่ง ๗ วัน ๗ คืน ทำไมมึงไม่ทำบ้างล่ะ คนเรานะมันจะเอาแต่สิ่งที่สะดวกสบายของมัน นี่ไงเราถึงบอกว่าย้อนกลับมาที่ธรรมวินัยนี้ไง เราจะต้องทำ เราต้องอยู่ในหลักเพื่ออนุชนรุ่นหลัง

• พิจารณากายเหมือนกัน แต่เทคนิคไม่เหมือนกัน

(๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

ธรรมะนี่ พระพุทธเจ้านี่บอกว่า ไม่มีกำมือในเรา ธรรมะ คือ แบตลอด ไม่มีกำหรอก แบตลอดเลย ถ้าปฏิบัติไปแล้ว มันแบหมด เหมือนกันหมดเลย แต่ขณะที่จะแบนี่ คนมันจำไปได้ ฉะนั้น ถึงบอกว่าวงใน คือว่าครูบาอาจารย์เหมือนกันหมด

ดูอย่างเช่น **หลวงตา**นี่ท่านพูดถึง ท่านกำหนดของท่านเห็นไหม เสือมันมีขน เราก็มีขน เสือมีเล็บ เราก็มีเล็บ เสือมีหนัง เราก็มีหนัง มีเหมือนกันหมดเลย แล้ว**หลวงตา**นี่ก็ไปคุยกับ**หลวงปู่คำดี** **หลวงปู่คำดี**ก็ใช้เทคนิคอย่างนี้เหมือนกัน แต่**หลวงปู่คำดี**ท่านใช้ก่อนอยู่ในป่า มันเหมือนกันแต่คนละกาลเวลา เทคนิคไง เทคนิควิธีการนี่ ดูสิ อย่างเช่นการพิจารณากายนี่

พิจารณากายเหมือนกัน ก็ไม่เหมือนกัน อย่างเช่น **หลวงปู่ชอบ หลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่คำดี หลวงปู่ตื้อ**นี่พิจารณากายหมดนะ แต่เทคนิคก็ไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันหรอก

ฉะนั้น เวลาเราถือธุดงควัตร เราถือสิ่งต่างๆ เราจะย้อนกลับมาตรงนี้ ตรงนี้ที่ว่านี้คือพื้นฐาน ถ้าสังคมเรานะลืมพื้นฐาน อย่างเช่น สังคมเราไม่มีกฎหมาย สังคมเราจะปั่นป่วนมากเลย สังคมเราจะอยู่กันไม่ได้ ถ้าพระที่ดี ครูบาอาจารย์ของเราที่ดี ไม่มีรากฐาน ไม่มีพื้นฐานให้พระของเราได้ก้าวเดินต่อไป ในศาสนาพุทธเราจะมีพระที่เรามั่นใจเป็นพระที่ดีสืบต่อไปอีกไหม ?

• หลวงปู่ตื้อชอบพูดเรื่องพระโมคคัลลานะหลงทิศ

(๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

พระพุทธเจ้าพูดไว้ในพระไตรปิฎก มีเจ็ดจักรวาล **ถ้าไม่มีจักรวาล พระโมคคัลลานะหลงทิศไปไหน** พระโมคคัลลานะหลงทิศน่ะ พระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะเนี่ยธุดงค์ไงเที่ยวเผยแผ่ธรรมไป ไปพักอยู่ที่บ้านโยมผู้หญิง โยมผู้หญิงเขาเห็นพระโมคคัลลานะ โทษนะ เขากลับมีความสนใจ เขาพยายามจะร่วมนอนกับพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะพระอรหันต์ไม่ยอม ไม่ยอมๆ นี้เขาก็พยายามเข้ามานะ พยายามเข้ามา ท่านก็บอกว่า เน่า บอกว่าทวารเน่าหมด มันพลั้งปาก พอพลั้งปากไป โอ้โฮ ! หนอนเหนินเต็มไปหมดเลย

โอ้ ! สงสารเขานะ ไปกราบพระพุทธเจ้า บอกว่าเนี่ยมันเป็นอย่างนี้ พระพุทธเจ้าบอกเนี่ยมันกรรม เรื่องของกามเนี่ยมันเป็นโทษมากอย่างนี้ แล้วเนี่ยอยากจะช่วยเขาทำยังไง ก็ผลมันเป็นวิบากเป็นผลไปแล้ว แล้วจะทำยังไงล่ะ นี้กรรมมันใหญ่มาก นี่พระโมคคัลลานะเวลาเก่ง เก่งมากนะ เวลาพูดนะข้าพเจ้าจะพาพวกนี้ไปบิณฑบาตอีกทวีปหนึ่ง ข้าพเจ้าจะพลิกง้วนดิน **พระโมคคัลลานะ** เวลาพูด ปัญญาของท่านก็รู้ของท่าน แต่เราพูดเรื่องเนี่ย มันวุฒิภาวะไม่เท่าพระพุทธเจ้าไง ก็ผลแห่งกรรมของเขามากเนี่ย สงสารเขามากเลย จะช่วยเขา

พระพุทธเจ้าบอกว่า กรรมมันหนักมาก กรรมมันใหญ่ ใหญ่แค่ไหน ใหญ่เท่าแผ่นดินน่ะ ใหญ่ก็เท่ากับโลกเนี่ย แผ่นดินขนาดไหนขอดูหน่อย ขอดูหน่อย พระพุทธเจ้าสั่งไว้ นี่มันอยู่ในพระไตรปิฎกนะ พระพุทธเจ้าสั่งไว้เลยนะ ถ้าเหาะไปแล้วเนี่ย ถ้าเห็นโลกเนี่ยเท่าใบมะขาม อย่าไปอีกนะ ให้ไปแค่นี้พอ ก็เหาะจากโลกนี้ออกไปเลย ก็เหมือนกับส่งยานอวกาศแหละ เห็นโลกเนี่ย ออกไปดูโลกไงว่า แผ่นดินใหญ่ขนาดไหน มันก็ไปเรื่อย ไปเรื่อยๆๆ ยิ่งไปขนาดไหน มันไปโดยฤทธิ์น่ะ มันน่ะ แว้บหายไปเลย

พอหายไปเนี่ย ไม่เห็นโลกแล้ว พอไม่เห็นโลกแล้วเนี่ย มันก็ไปเห็นแสงสว่าง ก็พุ่งเข้าไปหาเลยไปอีกโลกหนึ่ง ไปถึงพระพุทธเจ้าอีกองค์หนึ่ง พระพุทธเจ้าบอกเราไม่ใช่สมณโคดม เราไม่ใช่สมณโคดม กำหนดจิตเลยนะ ไปตามลำแสงนี้ ไปตามลำแสงนี้ พอไปตามลำแสงนี้ กำหนดจิตเข้ามาน่ะ กลับมาหาพระพุทธเจ้าได้

พระโมคคัลลานะหลงทิศ ในพระไตรปิฎกเนี่ยมันเป็นบาลีท่อนเดียว แล้วพอมาขยายความอยู่ในธรรมบท อันนี้**หลวงปู่ตื้อ**ชอบเทศน์มาก **หลวงปู่ตื้อ**เนี่ยอภิญญา ๖ พวกที่มีอภิญญาเรื่องอย่างนี้ มันเป็นช่องทางเดียวกัน มันจริตอันเดียวกัน เหมือนน้ำมันเบนซิน น้ำมันโซล่า น้ำมันต่างๆ น้ำมันโซล่าเข้ากับน้ำมันโซล่าใช้กันดี น้ำมันเบนซินอยู่กับน้ำมันเบนซิน น้ำอยู่กับน้ำ ผู้ที่มีอภิญญาเนี่ยเรื่องนี้ **หลวงปู่ตื้อ**เนี่ย โมคคัลลานะหลงทิศ โมคคัลลานะหลงทิศ เอามาพูดบ่อยมากเลยคือท่านอธิบายด้วย มันชำนาญไง มันแบบว่า ท่านจะครอบคลุมหมด ท่านอธิบายได้เจ๊าะแจ๊ะเจ๊าะแจ๊ะๆ เพราะงานถนัด

นี่ถามว่าโลกอื่นมีไหม แล้วเอ็งเชื่อไหมล่ะ ตอบแล้วเชื่อไหม ไม่เชื่อเพราะพิสูจน์ไม่ได้เนี่ยโลกอื่นมีไหม โลกอื่นที่เหมือนเรามีไหมคะ ทางนี้วิทยาศาสตร์เขากำลังหากันอยู่ ของอย่างนี้นะมันทำไม่ได้หรอก เขาหาไม่เจอหรอก หรือเขาหาแล้ว เขาทำไม่ได้หรอก ถ้าหาได้หรือเขาทำได้วิทยาศาสตร์ทำได้หมดนะ กรรมไม่มีหรอก กรรมน่ะมันมี คนเราเกิดมาด้วยวิบาก มันต้องทนทุกข์ตรอมตรมตามแต่กรรมของคน ถ้าวิทยาศาสตร์มาจัดการให้ได้ดีหมด กรรมมันอยู่ที่ไหนวะกรรมก็ไม่มีน่ะสิ

• แก้ความเชื่อ

(๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

แหม นี่พูดเป็นคตินะ มันชัดเจน มันชัดแล้ว เราพูดแล้วมันกินใจนะ เห็นไหม ที่**หลวงปู่ตื้อ**มาพักอยู่ที่วัดอโศการามไง แล้วพวกคุณหญิงคุณนายก็ไปอธิบายธรรมให้ท่านฟังไง ว่าสิ้นกิเลสแล้วท่านก็นั่งฟังเฉย... **เพราะหลวงปู่ตื้อเป็นพระอรหันต์นะ มีอภิญญาด้วย** แล้วพอโยมเขามานั่งอธิบายธรรมะไง จะโอ้อวดว่าตัวเองไม่มีกิเลสไง ท่านก็นั่งฟังเฉย พอนึกว่าหลวงปู่รับรองไง ก็ลาละค่ะ ลุกขึ้นกราบนะ นี่เป็นธรรมนะ แต่ท่านพูดอย่างนี้จริงๆ “กลับแล้วเหรอ กลับแล้วเหรออีดอกทอง” เท่านั้นแหละ หลุดหมดเลย พระอรหันต์หายเกลี้ยงเลย ก็บรรลุธรรมหมดแล้วไง

มันกดไว้เห็นไหม ไปพูดให้**หลวงปู่ตื้อ**ฟังที่วัดอโศฯ นี่เราพูดปั๊บอย่างนี้ก็เหมือนพวกเราทำรุนแรงเกินไป แต่มันเป็นภาพที่ชัดเจนไหม พอพูดธรรมะนะ โอ้โฮ ! ธรรมะนะสิ้นกิเลสแล้วล่ะโห ! ละความโลภ ความโกรธ ความหลง ทุกอย่างทำได้หมดเลย โหย ! รู้ธรรมะ ท่านก็นั่งฟังเฉย

ถ้าพูดมันก็โต้แย้งกันไปเท่านั้นน่ะ จนกราบนะ งั้นหนูกราบลานะ "เออ ! กลับเถอะอีดอกทอง" อรหันต์เกลี้ยงเลยนะ บรรลุธรรมนี่หลุดหมดเลย หายหมดเลย

นี่ไง มันกดไว้เฉยๆ พอมันกดไว้เฉยๆ ที่ว่าเขาไม่โกรธ ไม่โกรธน่ะ มาเถอะ มาเถอะ มันมีเทคนิคไง ถ้ามันไม่มีคือมันไม่มี มันมีแต่เราไปพูดกัน เราจะบอกว่าเห็นไหม ธรรมะจอมปลอมไง สิ่งที่จอมปลอมอย่างนี้ แล้วเราก็ยึดถือกัน

แล้วพอเราเป็นตามความเป็นจริงไง ความโลภ ความโกรธ มันแก้ได้ยาก เห็นไหม กำหนดพุทโธๆ ตามหลวงตาสอน แล้วมันแก้ไม่ได้ แล้วมันแก้ ทำไมแก้ไม่ได้ มันก็แก้ไม่ได้ ทำไมจะไปแก้ได้ยังไง ก็มันคนละชั้นนะ มันจะแก้น่ะก็พุทโธๆ ไป พุทโธเพียงสร้างกำลัง

• พระอรหันต์เป็นปาปมุต

(๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

หลวงตา (หลวงตาพระมหาบัว) ท่านบอก ท่านอยู่กับหลวงปู่มั่น **หลวงปู่มั่นนะผิดเล็กน้อยอะไรก็ไม่ยอม ไม่ยอมเลย** เป็นพระอรหันต์ที่สะอาดบริสุทธิ์แล้วนะ

พระอรหันต์นี่เป็นปาปมุต ไม่มีอาบัติอีกแล้ว ไม่ต้องเกร็ง ไม่ต้องเก๊ก ไม่ต้องทำอะไรเลย ปล่อยตัวตามสบายยังไงก็ได้ ดู**หลวงปู่ตื้อสิ หลวงปู่ตื้อก็เป็นพระอรหันต์** เวลา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านมาเยี่ยม**หลวงปู่มั่น**ที่หนองผือ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านธรรมชาติของท่าน เวลาพระแจกอาหารเห็นไหม

บาตรของหลวงปู่มั่น หลวงตาท่านเป็นคนดูแลอยู่ ท่านก็นั่งดูอยู่ หันไปเห็น**หลวงปู่ตื้อ**กำลังกินข้าวเลย **หลวงปู่มั่น**ก็ว่า

"**ตื้อ**ทำไมทำอย่างนั้นล่ะ"

"อ้าว ก็ผมหิวนะ ผมกินแล้ว"

หลวงปู่มั่นท่านก็ โอเค เพราะ**หลวงปู่ตื้อ**เป็นพระอรหันต์ ท่านก็รู้ใช่ไหม แล้วท่านก็หันมาพูดกับพระ

"ใครจะเอาอย่างท่านตื้อเป็นตัวอย่างไม่ได้นะ"

นี่พระอรหันต์ **พระอรหันต์เป็นปาปมุต ปาปมุต คือ ไม่มีวิบากกรรม** ไม่มีอะไรในหัวใจอยู่แล้ว สิ่งที่เกิดกับพระอรหันต์ในปัจจุบันนี้ คือวิบากกรรมตั้งแต่อดีตชาติของเก่าๆ ที่มันมีมาอดีตชาติ

• นิพพานเห็นแก่ตัว

(๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

พอจิตที่มันถึงนิพพานแล้ว คือ จิต อนุปาทิเสสนิพพาน คือ พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ มันสอนคนได้ชัดเจนมาก มันสอนคนได้ มันรื้อสัตว์ขนสัตว์ได้ เอาคนขึ้นฝั่งได้ทั้งหมด ประโยชน์ตรงนี้มันมี แต่เขาบอกว่าถ้าปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ใช่ไหมแบบพระพุทธเจ้านี้ จะได้ช่วยเหลือคนต่อไป

โธ่ ! พระที่ปรารถนาพระโพธิสัตว์กันนี่มีเยอะมาก พอเยอะมากก็มีฌานโลกีย์ อย่างเช่น **อาจารย์ไท** พุนก นี่พระโพธิสัตว์ เราอยู่กับท่านมา ท่านเล่าให้ฟังเองว่า **หลวงปู่ตื้อ**นี่เป็นพระอรหันต์ **หลวงปู่ตื้อ**นี่ก็อยากเอา**อาจารย์ไท**นี่ให้พ้นกิเลสไป ทีนี้**หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็พิจารณาของท่านไง พอพิจารณาก็มาดูจริตนิสัยของอาจารย์ไท

หลวงปู่ตื้อบอกว่า ท่านทอดธุระไง "เอ้อ ! บารมีกินเป็ดกินไก่" คือบารมีของท่านจะรื้อสัตว์ขนสัตว์ มันช่วยเหลือประชาชน ประชาชนจะเข้าไปพึ่งพาอาศัยท่านมาก พอประชาชนไปพึ่งพาอาศัย ประชาชนก็ต้องทำบุญกับท่าน ท่านบอกบารมีกินเป็ดกินไก่

คือถ้าเป็นพระโพธิสัตว์ มันรื้อสัตว์ขนสัตว์ มันช่วยเหลือ นี่ก็ช่วยเหลือทางโลก แล้ว**หลวงปู่มั่น**หนีไปนิพพาน ไม่ได้ช่วยสัตว์โลกหรือ **หลวงตา**ท่านเล่าให้ฟังประจำว่า**หลวงปู่มั่น**ท่านไม่มีเวลาว่างเลย

ดูสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เห็นไหม เป็น **สตฺถา เทวมนุสฺสานํ** สอนทั้งมนุษย์ สอนทั้งเทวดา สอนทั้งอินทร์ ทั้งพรหม ไอ้เราก็ว่า แหม ! ทำงานด้วยมือนี่หนักมากเลย **หลวงปู่มั่น**ท่านทำด้วยจิตนะ ท่านเทศนาว่าการเทวดา อินทร์ พรหม มหาศาลเลย แล้วเราเห็นไหม แล้วเราบอกว่าหนีไปนิพพานไม่ได้ทำอะไรเลย ไม่มีนิพพาน คือ ไม่มีข้อมูลในหัวใจที่เป็นจริง สอนใครไม่ได้ แต่เพราะมีหลักวิชาในหัวใจที่เต็มหัวใจอันนั้น ถึงสอนเทวดา อินทร์ พรหม สอนได้ทุกคนเลย

• สติวินัย

(๒๓ มกราคม ๒๕๕๔)

หลวงปู่ตื้อท่านไปอยู่กับ**หลวงปู่มั่น** แล้วเวลาแจกอาหารอยู่**หลวงปู่ตื้อ**ฉันเลย ธรรมดา**หลวงปู่มั่น**ทุกคนเคารพท่านมาก ทีนี้**หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็อภิญญา ๖ นะ **หลวงปู่ตื้อ**เป็นพระอรหันต์ที่รับรู้ไปหมด แล้วเวลาเขาแจกอาหารมา พอ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านฉันเลย **หลวงปู่มั่น**หันไปถาม

"อ้าว.. ท่านตื้อทำไมฉันล่ะ"

"อ้าว.. ก็ผมหิว ! ก็ผมหิว"

นี่พระอรหันต์.. เราจะบอกว่า**พระอรหันต์นี่นะ สติวินัย สติวินัยมันพ้นจากอาบัติไง** มันพ้นจากกฎทุกๆ กฎ แต่มันต้องเป็นความจริงไง ถ้าไม่ใช่**หลวงปู่ตื้อนะ หลวงปู่มั่น..** เพราะ**หลวงปู่มั่น**ท่านพยายามสร้างเห็นไหม ดูสิศาสนาของเรามันมา ๒,๐๐๐ กว่าปี พอ ๒,๐๐๐ กว่าปีผู้ที่ปฏิบัติเป็นหลักเป็นเกณฑ์นี่มันน้อยลงๆ ฉะนั้น **หลวงปู่มั่น**ท่านมาฟื้นฟู มันไปตรงกับในพระไตรปิฎกว่า **"กึ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง"**

นี่**หลวงปู่มั่น**ท่านก็มาฟื้นฟู ท่านพยายามจะวางข้อวัตร คือวางปฏิปทาไว้ วางปฏิปทาไว้เหมือนกับสร้างถนนให้พวกเราได้เดิน สร้างปฏิปทาไว้ให้เราก้าวเดิน ฉะนั้น ท่านถึงต้องทำสิ่งที่เป็นหลักเป็นเกณฑ์ แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**ไปทำต่อหน้าท่าน มันจะเป็นอย่างไรล่ะ ทีนี้**หลวงปู่ตื้อ**ท่านสะอาดบริสุทธิ์จริงๆ ท่านเป็นความจริง **หลวงปู่มั่น**ท่านถึงพูดคำนี้ นี่หลวงตาเล่าประจำ

"ใครอย่าเอาแบบ**หลวงปู่ตื้อ**นะ ใครห้ามทำตาม**หลวงปู่ตื้อ**นะ"

แต่เวลา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็ปล่อย เห็นไหม นี่เราจะบอกว่า ถ้าถึงที่จริงแล้วนี่ มันพ้นจริงๆ มันเป็นสติวินัย มันพ้นจากกฎกติกา จิตนี้มันไม่มีมารยาสาไถย ไม่มีสิ่งต่างๆ ที่มันพ้นไป.. นั้นพูดถึงความจริงอย่างนั้น แต่สิ่งนี้ใครจะเอามาเป็นบรรทัดฐานล่ะ ฉะนั้น กรณีอย่างนี้เราต้องยกไว้ ยกไว้ให้ครูบาอาจารย์ของเราท่านวินิจฉัยกันเอาเอง ครูบาอาจารย์ที่เป็นประโยชน์กับเรา

ถ้าอย่างพวกเรา เราต้องบอกว่าศีล สมาธิ ปัญญา ผิดก็คือผิด ถูกก็คือถูก.. ผิดก็ผิด ถูกก็ถูกในสายตาพวกเรา ตอบในสายตาพวกเรา ฉะนั้น ในครูบาอาจารย์ที่ท่านมั่นคงของท่านแล้วนั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ฉะนั้น ไอ้เรื่องอย่างนี้มันก็อยู่ที่ความเชื่อของคนว่า ใครเชื่อได้มากน้อยแค่ไหน มันเป็นความเห็นของคนนะ

• หลวงปู่มั่น หลวงปู่ตื้อ ท่านมีอภิญญา ๖

(๑๙ มีนาคม ๒๕๕๔)

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบุญญาธิการมามาก เวลาตรัสรู้เองโดยชอบ ท่านก็ต้องตรัสรู้เองโดยชอบด้วยบุญญาธิการของท่าน **หลวงปู่มั่น**ท่านก็ได้สร้างบุญญาธิการของท่านมามาก ฉะนั้น เวลาท่านสละพุทธภูมิแล้วออกมาค้นคว้า เป็นสาวก – สาวกะ แต่พอท่านปฏิบัติแล้วท่านจะมีเครื่องมือของท่านเยอะมาก

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เวลาจิตสะอาดนี้ก็สะอาดเหมือนกัน แต่มีเครื่องมืออีกไหม **หลวงปู่มั่น**มีอภิญญา ๖ **หลวงปู่ตื้อ**มีอภิญญา ๖ **หลวงปู่มั่น**กับ**หลวงปู่ตื้อ**เวลาท่านจะใช้งานกัน เห็นไหม ท่านรู้ท่านเห็นสิ่งใด ท่านจะให้**หลวงปู่ตื้อ**ไปพิสูจน์ตรวจสอบ ถ้าจะบอกว่า**หลวงปู่มั่น**มีอภิญญา ๖ จะเอาอะไรมาเป็นหลักฐาน ก็**หลวงปู่ตื้อ**กับ**หลวงปู่มั่น**เป็นหลักฐาน

ฉะนั้น **หลวงปู่มั่น**ท่านมีเครื่องมือของท่านมาก แล้วท่านใช้เครื่องมือนี้เพื่อประโยชน์กับการสั่งสอน อภิญญาแก้กิเลสไม่ได้

หลวงปู่เจี๊ยะเป็นคนถาม**หลวงปู่มั่น**เองว่า “อภิญญาแก้กิเลสได้ไหม ?”

หลวงปู่มั่นบอกว่า “ไม่ได้ !”

แล้ว**หลวงปู่เจี๊ยะ**ก็ยังถามท่านว่า “ไม่ได้แล้วหลวงปู่มั่นฝึกทำอภิญญาทำไม ?”

ท่านบอกว่า “ฝึกอภิญญามาเป็นเครื่องมือสั่งสอนคน”

ฉะนั้น เวลาพระที่อยู่กับท่านคิดนอกกรอบ คิดนอกกรอบ คิดเรื่องเหลวไหล ท่านก็จะเตือนทันทีๆ ท่านรู้ของท่าน แต่อันนี้ไม่ใช่ธรรมะ ไม่ใช่สัจธรรม ถ้าสัจธรรมก็คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ความดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ อันนั้นมันเป็นการชำระกิเลส

• ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ศิษย์หลวงปู่ตื้อ

(๒๗ มีนาคม ๒๕๕๔)

เราเคยเห็น**อาจารย์ยุทธ** (ท่านพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต) ท่านเป็นลูกศิษย์**หลวงปู่ตื้อ** ในประวัติของ**หลวงปู่ตื้อ** เวลาท่านเดินจงกรม **หลวงปู่ตื้อ**ต้องขนาดไปบิณฑบาตมาเลี้ยงท่านเลยล่ะ เดินจงกรมนะ เพราะว่าท่านเข้มแข็งมาก

สุดท้ายแล้ว ท่านมาอยู่ที่ผาลาด (วัดป่าผาลาด จ.กาญจนบุรี) ท่านเป็นพระที่ดีนะ แต่ท่านทำเล่นไง ท่านบอกว่า ท่านเพ่งนะ เพ่งจนตะกรุดมันหมุนรอบถาดเลย สุดท้ายแล้วท่านไม่ให้ใครนะ ท่านทำตะกรุดเสร็จแล้ว ท่านก็เอาไปผูกไว้ที่คอหมา ทีนี้พอหมามันเข้าไป มีพรานมันยิงสัตว์ไง พอมันยิงมาที่หมานี่ มันยิงไม่ออก มันอยากได้นะ มันต้องพยายามจับหมา จับหมาแล้วปลดจากคอหมามันถึงได้

เราจะบอกว่า ครูบาอาจารย์ท่านไม่ได้ทำไว้แบบว่าให้คนเชื่อถือศรัทธา เพราะของอย่างนี้ถ้าเราไม่เชื่อมั่นตัวเราเอง เราไม่เชื่อสติปัญญาของเรา เราจะเอาตัวรอดกันได้อย่างใด **ในอริยสัจนี่ให้เชื่อตัวเอง ให้เชื่อเรา**

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าท่านทำนี้ ท่านทำเพื่อพิสูจน์ว่า ท่านทำแล้วมันมีผลจริงไหม แล้วท่านก็ไปผูกคอหมาไว้ หมานี่ไปไหน ยิงไม่ออก ยิงไม่เข้า จนชาวบ้านพวกกะเหรี่ยงมันอยากได้ มันต้องพยายามจับหมา แล้วปลดจากคอหมาไป คือท่านไม่ให้ไม่แจกใคร แต่ท่านทำของท่านนะอาจารย์ยุทธ

นี่พูดถึงว่าคนทำได้ ท่านก็ทำของท่านได้ ของอย่างนี้เราเชื่อว่า มันเป็นไปได้ มันมีของมันอยู่แต่ ! แต่เรามีทุกข์ไหม เราอยากพ้นจากทุกข์ไหม เราอยากได้คุณงามความดีที่มันเป็นสัมมาทิฏฐิให้ชีวิตเราปลอดโปร่ง ให้ชีวิตเราเป็นชีวิตที่มีคุณธรรม นี่เราจะคิดอย่างใด ไอ้กรณีอย่างนี้ เราเลือกเอา

• ความเห็นภายในของหลวงปู่มั่น หลวงปู่ตื้อเป็นผู้พิสูจน์

(๙ เมษายน ๒๕๕๔)

อภิญญา ๖ เห็นไหม ถ้าอธิบายเรื่องพระอรหันต์ไปอีกไกลเลย พระอรหันต์ก็ประเภทสุกขวิปัสสโก เตวิชโช พระอรหันต์ที่ว่าเป็นพระอรหันต์เรียบๆ ถ้าพระอรหันต์แล้วมีฤทธิ์มากน้อยขนาดไหน แล้วถ้าเป็นฉฬภิญโญ อภิญญา ๖ อย่างเช่น **หลวงปู่ตื้อ** เพราะ**หลวงปู่ตื้อ**เราพูดบ่อย **หลวงปู่ตื้อ**กับ**หลวงปู่มั่น** **พระพุทธเจ้า**กับ**พระโมคคัลลานะ** **พระพุทธเจ้า**กับ**พระสารีบุตร** ถ้าพระพุทธเจ้าไม่มีวุฒิภาวะ พระพุทธเจ้าจะตั้งพระสารีบุตรกับพระโมคคัลลานะได้อย่างไร

ถ้า**หลวงปู่มั่น**ท่านไม่มีความรู้ความเห็นของท่านตามความเป็นจริง ท่านให้**หลวงปู่ตื้อ**ไปในที่ที่ท่านเห็นของท่าน ว่าไปในถ้ำเชียงดาวมันผ่านไปไม่มีที่สิ้นสุด ข้างในมันจะมีอะไรต่างๆ นี่ท่านเห็นของท่านหมดนะ ทีนี้ท่านอายุมาก **หลวงปู่มั่น**ท่านอายุมาก ท่านให้**หลวงปู่ตื้อ**ไป **หลวงปู่ตื้อ**นี่นะท่านดำน้ำเข้าไป ๗ วัน ๗ คืน ไม่ทะลุถ้ำ ไปอยู่เรื่อยๆ นั่นล่ะ

แล้วเวลาขึ้นถึงหน้าผาตัด เห็นไหม นี่**หลวงปู่มั่น**ท่านเล่า หน้าผาตัดบนถ้ำเชียงดาวมีพระปัจเจกพุทธเจ้ามานิพพานหลายองค์ ทีนี้**หลวงปู่มั่น**ท่านก็ชราภาพอีกแหละ ท่านก็ให้**หลวงปู่ตื้อ**ขึ้นไป พอ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านขึ้นไปข้างบน เมื่อก่อนนะธรรมชาติยังไม่เป็นแบบนี้ พอขึ้นไปถึงข้างบนนะ หน้าผานี่ท่านบอกอยู่ไม่ได้ ลมแรงมาก ลมพายุแรงมาก **หลวงปู่ตื้อ**นะต้องเอาตัวท่านเองมัดกับต้นไม้ไว้ พิงต้นไม้ไว้ แล้วเอาผ้าอาบผูกกับต้นไม้ไว้ ไม่อย่างนั้นลมมันจะพัดไปเลยสมัยนั้นนะ

นี่พูดถึงว่า **หลวงปู่มั่น**กับ**หลวงปู่ตื้อ** เรื่องนี้สบายมาก สบายมาก.. เราจะบอกว่าเรื่องอะไรก็แล้วแต่ เราต้องพูดเป็นวิทยาศาสตร์ คือมีพยานหลักฐาน ไม่ใช่เราพูดคนเดียว ทำคนเดียว ทำได้คนเดียว แล้วคนอื่นทำไม่ได้กับเรา เราก็โม้ไปตลอดใช่ไหม แต่ถ้าใครทำอะไรได้ มันต้องมีพยานที่คนทำได้เหมือนกัน แล้วพิสูจน์ตรวจสอบเหมือนกัน

ฉะนั้น เวลา**หลวงปู่มั่น**ท่านจะมีสิ่งใดที่เป็นการพิสูจน์ทางโลก ท่านจะให้**หลวงปู่ตื้อ** เพราะ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านแข็งแรงมาก แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**จะขึ้นไปพิสูจน์ แล้วพิสูจน์ลงมาแล้วนะเหมือนกัน

• ทำตามแต่ไม่ปฏิบัติตามหลวงปู่ตื้อ

(๑๕ เมษายน ๒๕๕๔)

เราเจอมามากนะเวลาเที่ยวไป พระหลายๆ องค์บอกว่าเอาแบบ**หลวงปู่ตื้อ** **หลวงปู่ตื้อ**ทำอะไรก็ได้ **หลวงปู่ตื้อ**ท่านทำประสาท่านนะ เราเห็นพวกนี้แล้วรับไม่ได้ เขาบอกว่าเวลาจะเอาก็เอาแบบ**หลวงปู่ตื้อ** เอาสะดวกไง เอาศีลอัตโนมัติ ถ้าเอ็งจะเอาแบบ**หลวงปู่ตื้อ**ได้ เอ็งก็ต้องนั่งแบบ**หลวงปู่ตื้อ**ได้ก่อน **หลวงปู่ตื้อ**ท่านนั่งสมาธิทีหนึ่ง ๗ วัน ๗ คืน

อ้าว ! เวลา**หลวงปู่ตื้อ**ทำดีไม่พูดถึงนะ แต่เวลา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านอัตโนมัติ มันก็จะอัตโนมัติด้วยอะไรก็**หลวงปู่ตื้อ** **หลวงปู่ตื้อ..** **หลวงปู่ตื้อ**ท่านเป็นพระอรหันต์นะ ท่านได้อภิญญา ๖ นะ ท่านเป็นมือขวาของหลวงปู่มั่นนะ **หลวงปู่มั่น**มีอะไร ท่านให้**หลวงปู่ตื้อ**ไปพิสูจน์ทั้งนั้นนะ คนอย่างนั้นเขาเรียกว่าสติวินัย มันพ้นไปจากธรรมวินัยแล้ว พวกเราจะไม่จาบจ้วง ไม่ไปดูหมิ่นโดยเป็นบาปอกุศลเลย

นี่ล่ะพระอริยเจ้า ใครดูหมิ่นพระอริยเจ้า ใครเพ่งโทษพระอริยเจ้าตกนรกอเวจี แต่ไอ้พวกเรามันไม่ได้หมิ่นพระอริยเจ้า จะเกาะหลังพระอริยเจ้า เห็น**หลวงปู่ตื้อ**ทำ กูก็อ้าง กูจะทำบ้าง กูจะทำบ้าง แล้วเวลา**หลวงปู่ตื้อ**ปฏิบัติ มึงไม่ปฏิบัติบ้าง

• หลวงปู่ตื้อเทศน์แต่ยอดธรรม

(๒๔ เมษายน ๒๕๕๔)

ถาม : การแสดงธรรมหรือสอนธรรมะโดยใช้วาจาไม่สุภาพ ขัดต่อจริยธรรมหรือเปล่า

หลวงพ่อ : ไม่ขัด เป็นประโยชน์ต่างหาก มันเป็นประโยชน์เพราะอะไร มันเป็นประโยชน์เพราะมันหันต์จริงเว้ย ถ้าหันต์ไม่จริงมันก็เป็นโทษน่ะสิ

หันต์จริงคืออะไร ? ถ้าหันต์จริง **หลวงปู่มั่น**ท่านแรงกว่านี้เยอะมาก ไปดู**หลวงปู่ตื้อ**นะ **หลวงปู่ตื้อ**นี่ หลวงตาบอกว่า ยอดธรรม แล้วใครฟังเทศน์**หลวงปู่ตื้อ**ไม่ได้เลย เรื่องอวัยวะเพศอย่างเดียวไม่มีอย่างอื่นเลย อย่างนั้นมันขัดต่อธรรมไหม มันยอดธรรมตรงไหน มันยอดธรรมมันทิ่มเข้าหัวใจไง

การแสดงธรรมนะ การฟังธรรมมันมีอานิสงส์ ๕ อย่าง สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้ว แก้ความลังเลสงสัย.. นี่อานิสงส์ของมันนะ แล้วเอ็งได้อะไรล่ะ ก็ได้บุญกลับบ้านไง แต่ถ้าฟังพระปฏิบัติ พระกรรมฐานนะ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง เวลาแสดงธรรมมันทิ่มเข้าหัวใจเลย ! มันทิ่มเข้าหัวใจเลย ! ถ้ามันทิ่มเข้าหัวใจเลย มันจะเปลี่ยนแปลงมัน

การฟังธรรมที่เป็นประโยชน์ เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์พูดออกมามันสะเทือนหัวใจเลย พูดออกมานะ โอ้โฮ.. รู้ได้อย่างไร รู้ได้อย่างไร ขนพองหมดเลย ถ้าขนพองอย่างนั้นมันถึงเป็นประโยชน์ไง ฉะนั้น ศาสนธรรมที่ว่าจากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง มันหาไม่ได้หรอก จากใจดวงหนึ่งคือธรรมในหัวใจที่มีจริง แล้วธรรมอันนี้มันยิงเข้าใจมึงไง มึงหาที่ไหน ! ไปหาจนตาย หาก็หาไม่เจอ

• พระมหากัสสปะ

(๓๐ เมษายน ๒๕๕๔)

เรื่องพุทธวิสัย เรื่องกรรม เรื่องฌาน.. เรื่องฌาน คือ การทำความสงบของใจมันมีระดับของมัน มันมีความแตกต่างมาก ที่เราจะมาบอกว่าให้มันเป็นระดับอย่างนั้นๆ ไม่มี แล้วก็เรื่องฌานเรื่องโลก

ฉะนั้น เรื่องกรรมนี่ พุทธวิสัยบอกมันลึกลับซับซ้อน ซับซ้อนตรงไหน นี่เวลาเราไปดูหมอกันหรือไม่ดูที่เขาแก้กรรม บางทีเขาแก้กรรม เขานั่งจนตาหลุด เขายังไม่รู้ว่า กรรมนี้มาจากไหน เพราะอะไร เพราะว่าการเกิดและการตาย สมมุติว่า.. ไม่สมมุติหรอก เรื่องจริงเลย อย่างที่ว่า

ไม่มีต้น ไม่มีปลาย สุดวิสัยของการเกิดที่เรานับไม่ได้เลย แล้วเขาจะตามดูได้ไหม

อย่าง**หลวงปู่ตื้อ**พูดประจำ มาถามเราสิ ยิ่งพันชาติ แสนชาติที่แล้ว เราจะตอบให้หมดเลย เพราะ**หลวงปู่ตื้อ**ท่านตอบ แล้วเอ็งจะพิสูจน์อย่างไร ท่านยิ่งตอบได้ใหญ่ **หลวงปู่ตื้อท่านบอก ไอ้เรื่องอดีตชาตินี่มาถามเราเลย เราตอบได้หมดแหละ หลวงปู่ตื้อน่ะ แต่ท่านรู้จริงๆ นะ ท่านรู้จริงๆ ของท่านด้วย** เพราะรู้จริงมันถึงเห็นระดับของมันว่า มันห่างไกลขนาดไหน

พอการห่างไกลอย่างนั้นปั๊บ ฉะนั้น คำว่า อนิจจัง คือ มันไม่แน่นอนใช่ไหม มันไม่แน่นอน มันแปรสภาพตลอด แต่กรรมนี้มันแน่นอน คำว่าแน่นอนนะ มันต้องให้ผล ถ้าไม่แน่นอนนะ พระโพธิสัตว์เป็นพระพุทธเจ้า สร้างบุญญาธิการมาเป็นพระพุทธเจ้า มันทำไมแน่นอน แล้วมาเป็นพระพุทธเจ้าล่ะ ? **พระพุทธเจ้าพยากรณ์แล้วนี่กลับไม่ได้ ต้องเป็นพระพุทธเจ้าเด็ดขาด พระพุทธเจ้าพูดคำไหนคำนั้น**

สังเกตได้ไหม เวลาคนที่ว่ามีคุณธรรมบอกว่า เขาเข้าทรงอย่างนั้น รับรู้อย่างนั้น ไอ้นี่มันถือมงคลตื่นข่าวแล้วนะ

การเข้าทรง การต่างๆ จิตมันประทับนี่นะ พระกัสสปะจะประทับได้อย่างไร ? พระอรหันต์จะมาประทับทรงมันเป็นไปไม่ได้ แต่สังเกตได้ไหม ในการประทับทรงในสังคมไทยจะมีพระอรหันต์ทั้งนั้นเลย **แล้วพระอรหันต์เวลาจะมาประทับทรงนี่ไม่มีทาง !** แล้วพระอรหันต์ เวลาองค์สมเด็จ–พระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือพระอรหันต์ต่างๆ ที่มาอนุโมทนากับหลวงปู่มั่น มาอย่างไร ?

ไม่ได้มาประทับทรง หลวงปู่มั่นท่านมีอภิญญา ๖ ใช่ไหม เวลาท่านสั่งสอนเทวดาต่างๆ ท่านคุยกับเทวดาได้ คุยกับต่างๆ ได้ นี่พระอรหันต์ต่างๆ ท่านมาอย่างนี้ แต่ถ้าเรื่องประทับแล้วนี่มันมีอยู่ที่ว่าอาจารย์ไท (ท่านพระอาจารย์ไท ธานุตฺตโม) ที่เขาพุนก มันมีอยู่ พวกญาติโยมเขาก็พาญาติเขามาให้อาจารย์ไทรักษา ก็เนี่ยประทับทรง เทศน์นะ ในการประทับทรงนั้น วิญญาณนั้นบอกว่าเขาเป็นสมเด็จโต เทศน์ธรรมะนี่ถ้าไม่ใช่คนทันนะ อู้ฮู ! มันซาบซึ้งมาก

ทีนี้**อาจารย์ไท**ท่านก็นั่ง เพราะอาจารย์ไทท่านเป็นหลานของ**หลวงปู่ตื้อ** ท่านปรารถนาพุทธภูมิ ท่านกำหนดจิตดูนะ แล้วพอท่านออกจากสมาธิมาแล้วท่านพูดเลย “มึงชื่อไอ้แดง มึงเป็นควาญช้างอยู่สุรินทร์ มึงจะมาอ้างว่าเป็นสมเด็จโตๆ อยู่อย่างนี้ มึงมุสา !” อยู่ในทรงนะ ถ้าประทับอย่างนั้นนะพูดออกมาเลย

“ถ้าท่านอาจารย์รู้ทันผม ผมก็ไปแล้วล่ะ แต่ก่อนไป ผมขอเหล้าขวดหนึ่งกับไก่ตัวหนึ่ง” เมื่อกี้ยังเทศน์อยู่เลย ยังเทศน์แจ้วๆ อยู่เลย พอจะไปนะขอเหล้าขวดหนึ่ง ขอไก่ตัวหนึ่ง ญาติเขาก็

เอาเหล้าขาวขวดหนึ่งกับไก่ตัวหนึ่งมาให้ เขาว่าอู้ฮู.. หิวกระหาย กินใหญ่เลย แล้วก็ออกไป

กรณีอย่างนี้ เวลาเขาเทศน์นะ เขาเทศน์ว่า เขาเป็นสมเด็จโต เขาเทศน์นี่ เขาอ้างว่าเป็นสมเด็จโต เทศน์ใหญ่เลย เทศน์ธรรมะนี่ พูดธรรมะไง พอพูดธรรมะทุกคนที่ฟังอยู่ก็ราบกับพื้นเลย เชื่อราบเลย อาจารย์ไทกำหนดเลย "มึงชื่อไอ้แดง มึงเคยเป็นควาญช้างอยู่สุรินทร์ มึงตายไปแล้ว มึงมาทำอย่างนี้ มันเป็นการมุสา"

นี่พระถ้ามีจุดยืนมีหลัก เรื่องอย่างนี้เขาไม่เชื่อกันหรอก แต่เรื่องการประทับทรงนี่มีไหม มีเรื่องจิตวิญญาณมีไหม มี แต่จิตวิญญาณนี่ ดูจิตวิญญาณมีเต็มไปหมด แล้วจิตวิญญาณนั้นจะเป็นคนๆ นั้นจริงหรือเปล่า

ฉะนั้น กรณีศพของพระกัสสปะยังไม่ได้เผา อยู่ในเขาหิมาลัยนี่เป็นอย่างนั้น เพราะว่า **หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่มั่น** ครูบาอาจารย์เรา เรื่องอย่างนี้พวกเราพยายามศึกษากันไง เรายังไม่อยากจะพูดออกมา เพราะเดี๋ยวมันออกนี่ไป **หลวงปู่มั่นกับหลวงปู่ตื้อ ครูบาอาจารย์เราท่านรู้แล้ว หลวงปู่สิม**

ถ้าพูดอย่างนี้ถูก **ว่าสรีระท่านยังไม่ได้เผา** แล้วพระพุทธเจ้าเราพยากรณ์ไว้ว่า **พระศรีอริยเมตไตรย**จะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าองค์ต่อไป แล้วพระศรีอริยเมตไตรยจะเอาซากกระดูกของพระกัสสปะมาฌาปนกิจบนฝ่ามือของพระศรีอริยเมตไตรย เพราะว่า**พระกัสสปะ**ยอมสละชีวิตให้พระศรีอริยเมตไตรย เวลาพระศรีอริยเมตไตรยมาตรัสรู้แล้ว จะเอากระดูกของพระกัสสปะที่นิพพานไปแล้วมาอยู่บนฝ่ามือนี้ แล้วจะมาฌาปนกิจบนฝ่ามือของพระศรีอริยเมตไตรย เห็นไหม

นี่อนิจจังไหม ? ไม่อนิจจังใช่ไหม เพราะมันมีผลแน่นอน มันข้ามภพข้ามชาติขนาดนี้ นี่พระพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้ในพระไตรปิฎกนะ คำว่าพระกัสสปะนั้นเคยเป็นช้างใช่ไหม ได้เสียสละให้กับควาญช้างเข้าไปกอดแท่งไฟแล้วตายไป นี่ผลบุญผลกรรมมันติดพันกันมา ฉะนั้น ผลบุญผลกรรมอันนี้ ควาญช้างตอนนี้รอมาจะตรัสรู้เป็นพระศรีอริยเมตไตรยแล้ว

เพราะเรื่องนี้มันนานนมกาเล อดีตชาติมันนานนมกาเลเลยล่ะ ปัจจุบันนี้พระศรีอริยเมตไตรยจะมารอตรัสรู้แล้ว พอพระศรีอริยเมตไตรยมาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา นี่ซากศพของพระกัสสปะที่ยังไม่ได้เผา ก็จะมาเผาฌาปนกิจอยู่บนฝ่ามือของพระศรีอริยเมตไตรย อจินไตยไหม ? ไม่อจินไตยใช่ไหม เพราะมันต้องแน่นอน กรรมนี่เราบอกว่าไม่เป็นอจินไตย กรรมนี้แน่นอน เพียงแต่ว่ามันจะให้ผลเมื่อไหร่ มันซับซ้อน ไกลมากไง มันจะให้ผลเมื่อไหร่ แต่ให้ผลเด็ดขาด

• จิตพระอรหันต์ไม่หวั่นไหวคลอนแคลน

(๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔)

ดูสิดูฤาษีสมัยพุทธกาลนี่เหาะมาเลย เหาะมาผ่านราชวังใช่ไหม เห็นพวกนางสนมเขาอาบน้ำกันอยู่ โอ้โฮ ! ตกตุ้บเลย นั่นเนรมิตได้ไหม คือใจมันไม่มั่นคงไง ใจมันยังไม่มั่นคง แต่เวลาที่ว่าเนรมิตได้ไหม อะไรได้ไหมนี่ถ้าจิตมันดี ถ้าจิตไม่ดี มันทำไม่ได้

เขาถามว่า "จริงๆ แล้วมันมีความลึกซึ้งในทางปฏิบัติขนาดไหน" มันไม่มีขอบเขตเลย ไม่มีขอบเขตหมายความว่า ถ้าจิตมันมีกำลังมาก จิตมันมีวาสนามาก มันทำได้มหัศจรรย์มาก ดูอย่างพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะทำได้ทุกอย่าง ทำได้ทุกอย่างแล้วไม่ได้ทำเองนะ เวลาที่ว่าพราหมณ์นิมนต์ไป ไม่มีจะกิน เห็นไหม บอกพระพุทธเจ้าเลยว่า

"ข้าพเจ้าจะพลิกง้วนดินขึ้นมากิน"

ดินสอพองไง ง้วนดิน คือ ดินที่กินได้ ข้าพเจ้าจะพลิกง้วนดิน คือ พลิกโลก

พระพุทธเจ้าบอกว่า "เธอจะพลิกโลก แล้วพระ แล้วประชาชนอยู่เต็มไปหมด เธอจะทำอย่างไร"

พระโมคคัลลานะบอกว่า "ข้าพเจ้าจะแผ่มือของข้าพเจ้าเป็นอีกทวีปหนึ่ง รองรับประชาชนไว้ทั้งหมดเลย แล้วข้าพเจ้าจะพลิกแผ่นดินขึ้นมา แล้วเอาประชาชนมาวางลงไปบนแผ่นดินนี้"

นี่พระโมคคัลลานะบอกกับพระพุทธเจ้านะว่าจะทำอย่างนี้

พระพุทธเจ้าบอกว่า "เราไม่อนุญาต" อด ไม่ต้องกิน อดข้าวกันอยู่อย่างนั้นจนออกพรรษา พระพุทธเจ้าอนุโมทนา

"เออ.. พวกเธอชนะแล้ว ชนะความอยาก"

พระไม่มีจะกินไง พราหมณ์นิมนต์ไว้แล้วลืมใส่บาตร แม้แต่พระพุทธเจ้านะ ฉะนั้น จะทำอะไรก็แล้วแต่ พระพุทธเจ้าไม่ให้ทำๆ พระโมคคัลลานะพูดกับพระพุทธเจ้าอยู่ พูดโกหกได้ไหม ?

นี่พูดถึงเนรมิตไง แล้วเราจะบอกว่า พระโมคคัลลานะทำได้เพราะอะไร เพราะพระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์ ถ้าสมมุตินะ อันนี้สมมุตินะ สมมุติว่าพวกเราทำ อย่าว่าแต่เราเลย พวกเราทำสมมุติว่าให้พวกเราทำ เราก็เนรมิตขึ้นมาเลยนะ พอเนรมิตขึ้นมา พอมันเห็นมหัศจรรย์ขึ้นมา

ใจมันไหวนะ โอ๋ย ! ฉิบหายเลย หลุดหมด ให้เราเนรมิตใช่ไหม เราก็เนรมิตเลย พอเนรมิตขึ้นมาแล้ว มันเห็นใช่ไหม มันก็ตกใจ ตกใจ คือ จิตมันเคลื่อน ถ้าจิตมันเคลื่อน สิ่งที่เป็นเนรมิตนะแหลกหมด เป็นไปไม่ได้ไง

ถ้าใจพวกเรามันไม่มั่นคงนะ แล้วคนมีกิเลสมันมั่นคงไหม ? แต่พระโมคคัลลานะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย เป็นพระอรหันต์ จิตใจพระอรหันต์จะคลอนแคลนไหม แต่เพราะจิตใจพวกเราคลอนแคลน มโนมยิทธิมันแค่ทำสมาธิ แล้วถ้าจิตใจเราคลอนแคลน เราทำแล้วคลอนแคลนสิ่งที่ทำคลอนแคลนอยู่มันก็ล่มน่ะสิ มันเป็นไปได้ยาก

แต่นี้สิ่งที่เป็นมันมีอยู่ ๒ อย่าง อย่างหนึ่ง คือ พระอรหันต์ทำ อย่างเช่น **หลวงปู่ตื้อ**นี่พระอรหันต์แล้วทำ **หลวงปู่มั่น**ใช้ประจำ ไปนู่น ไปนี่ ไปพิสูจน์นู่น พิสูจน์นี่ ทำไม่มีหวั่นไหวแต่อย่างพวกเรา ถ้าหลวงปู่มั่นใช้นะ โอ้โฮ ! จะกลับมาคุย เขียนประวัติไง

โอ้โฮ ! **หลวงปู่มั่น**ใช้อย่างนั้น **หลวงปู่มั่น**ทำอย่างนั้น จะเก็บสถิติ แต่**หลวงปู่ตื้อ**ท่านไม่เห็นพูดอะไรเลย เพราะท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านไม่หวั่นไหว แต่ถ้าเป็นพวกเรานะลองให้หลวงปู่มั่นได้สั่งอย่างนั้นนะ ประวัตินี่ยาวเป็นหางว่าวเลย เขียนใหญ่เลย โอ้โฮ ! **หลวงปู่มั่น**ใช้อย่างนั้น ใช้อย่างนั้น กิเลส ! กิเลสไง กิเลสมันยกตูด กิเลสมันอยากดัง

• หลวงปู่ตื้อถ้าไม่จำเป็นไม่ใช้ยาแรง

(๒๗ กันยายน ๒๕๕๔)

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เวลา**หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ตื้อ**เวลาท่านจะใช้ยาแรงนะ เวลาท่านจะใช้ยาแรงกับใครนี่จะเฉพาะบุคคล บุคคลคนนั้น

ถ้าได้ใช้ยาอย่างนั้นแล้ว เขาจะฟื้นคืนมาจากความหลับใหล จากสิ่งที่เป็นกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ท่านจะใช้ยาแรง แต่ถ้าไม่จำเป็น ท่านไม่ใช้หรอก ท่านไม่ใช้ ไม่ทำอะไรให้มันกระเทือนใคร

เพราะความกระเทือนอันนั้น มันกระเทือนแล้วมันได้ผลบวกหรือผลลบ ถ้ามันได้ผลลบขึ้นมาดูสิเวลาเราดูครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม ความนิ่งเฉยอยู่ นิ่งเฉยอยู่ ท่านรู้ของท่าน ท่านรู้ในหัวใจของท่าน จำเป็นหรือไม่จำเป็นนะ เวลาถึงคราวควรจะใช้หรือไม่ควรจะใช้ นี่ความเกรงกลัวความละอายต่อบาปเวลามันเสวยไง

• หลวงปู่ตื้อสอนผิดรีบกลับมาแก้

(๒๗ กันยายน ๒๕๕๔)

หลวงปู่ตื้อท่านอยู่ทางเชียงใหม่นะ ท่านไปพูดให้พระฟัง ท่านเทศน์สอนพระแล้วท่านก็กลับ สุดท้ายท่านก็เดินกลับมาอีกนะ บอกว่า "ที่ผมพูดไปข้อนั้นผิดนะ"

พระที่หลวงปู่ตื้อเทศน์สอนท่านบอก "โอ้โฮ.. อาจารย์ไม่ต้องมาก็ได้ มาเมื่อไหร่ก็ได้"

ท่านบอกว่า "ไม่ได้ ! เดี๋ยวพรุ่งนี้เช้าท่านไปพูดให้ใครฟัง ผมเสียด้วยไง"

ท่านสอนผิดนะ ท่านรีบกลับมาแก้เลย หลวงปู่ตื้อนี่แหละ นี่มันเป็นผลที่กรรมฐานเราถือกันมา ฉะนั้น ขนาดว่าพูดผิดแล้ว คนอื่นพูดต่อไปมันยังเป็นผลเสีย ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมท่านไม่ต้องการให้ใครเสียไง

• หลวงปู่มั่นท่านมีพระไตรปิฎกในไว้สอนศิษย์ที่มีจริตต่างกัน

(๘ ตุลาคม ๒๕๕๔)

พูดถึงถ้ามี**พระไตรปิฎกใน**ไปนี่เขาจะรู้ได้ เพราะเขารู้ได้ว่าควรหรือไม่ควรไง ถ้าควรหรือไม่ควร ฉะนั้น พระไตรปิฎกเป็นกรอบ เป็นกรอบ ธรรมวินัยนี่ถูกต้อง ทุกคนศึกษาเป็นปริยัติ ทีนี้ปริยัติแล้วปฏิเวธไม่มี ถ้าปริยัติแล้วต้องปฏิบัติ แล้วถ้าปฏิบัติแล้วนี่ปฏิบัติอย่างไร ? ปฏิบัติอย่างไร ?

แล้วปฏิบัติมานี่.. โธ่ ! **หลวงปู่มั่น**นะเวลาลูกศิษย์ลูกหาเยอะแยะไปหมดเลย จริตนิสัยไม่เหมือนกัน **หลวงปู่ตื้อ**ก็ไปอย่างหนึ่ง **หลวงปู่สิงห์**ก็ไปอย่างหนึ่ง **หลวงปู่ขาว**ก็ไปอย่างหนึ่ง คนละอย่างทั้งนั้นเลย เวลาหลวงตาท่านพูดถึง เห็นไหม ท่านบอกว่าครูบาอาจารย์นี่ โอ้โฮ ! ท่านเหมือนกับผ้าพับไว้เลยนะ **หลวงปู่ฝั้น** โอ้โฮ ! ท่านเรียบร้อยมาก พูดจานี่อู้ฮู นุ่มนวลมาก พอมาเจอหลวงตา หลวงตาบอกว่าท่านเป็นปืนกลเลย พั่บ ! พั่บ ! พั่บ ! พั่บ ! พั่บ ! พั่บ ! มันก็ต่างกัน

ฉะนั้น คำว่าต่างกัน เราจะให้เห็นว่าคนสอนจะสอนอย่างไร ? **หลวงปู่มั่น**ท่านจะสอนลูกศิษย์ที่แตกต่างกันนี่อย่างไร ? นี่ถ้ามี**พระไตรปิฎกใน** เห็นไหม เหมือนครูนี่ ครูจะสอนลูกศิษย์ลูกศิษย์ทั้งห้องนิสัยมันเหมือนกันสักคนไหม ? แล้วครูพยายามจะให้ความรู้จะให้อย่างไร ? นี่พูดถึงฉะนั้น บอกว่าจะเอาพระไตรปิฎกมาแล้วก็ทุ่มใส่ๆ เอาพระไตรปิฎกมาเลยนะ เอาไม้บรรทัดมาวัดเลยนะ ทุกคนต้องเป็นอย่างนี้ ทุกคนต้องเป็นอย่างนี้ มันมีที่ไหน ?

• หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราไม่เคยโม้ แต่มีจริง

(๒ มกราคม ๒๕๕๕)

เราภูมิใจกันว่า เราเกิดเป็นชาวพุทธ แล้วเราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน เรามีครูมีอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์ของเรา "ท่านอาจารย์ใหญ่ ท่านอาจารย์ใหญ่" หลวงตาท่านเรียกอย่างนั้น ท่านเรียกหลวงปู่มั่นนะว่า **"ท่านอาจารย์ใหญ่"** เป็นหลักเป็นเกณฑ์ เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของพวกเรา ท่านมีดีกว่าทุกอย่าง ท่านมีครบ

คำว่า "มีครบ" หมายถึงว่า มีอภิญญาครบ ถ้าท่านไม่มีครบ ท่านเอา**หลวงปู่ตื้อ**ไว้ไม่อยู่หรอก **หลวงปู่ตื้อ**ก็อภิญญา ๖ เหมือนกัน **หลวงปู่ตื้อ**ท่านรู้ไปหมด แล้วคนที่มีศักยภาพขนาดนั้น แล้วถ้าครูบาอาจารย์ไม่มีศักยภาพที่เหนือกว่า เอาจิตอย่างนั้นไว้ไม่ได้ แล้วแก้ไขจิตอย่างนั้นไม่อยู่ ถ้าแก้ไขจิตอย่างนั้นอยู่ แล้วดูพฤติกรรมของ**หลวงปู่มั่น**สิ ท่านเคยแสดงออกสิ่งใดบ้าง

เวลาเทศนาว่าการนะ ท่านก็จะบอกว่าให้สร้างสติ เราทำสติกัน ทำสมาธิกัน แล้วมีปัญญาขึ้นมา ภาวนามยปัญญาเพื่อชำระกิเลสของเรา แล้วถ้าใครมีฤทธิ์มีเดช ใครมีสิ่งใด... เพราะคำว่า "มีฤทธิ์มีเดช" ของท่าน เห็นไหม

หลวงปู่ฝั้นไปเยี่ยม สิ่งต่างๆ กลิ่นหอมทวนลม หอมต่างๆ **หลวงปู่ฝั้น**ท่านก็รู้ของท่านได้ เวลา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านก็รู้ของท่านได้ **หลวงปู่ชอบ**ท่านก็รู้ของท่านได้ **หลวงปู่มั่น**ท่านก็รู้ของท่านได้ แต่หลวงปู่มั่นท่านไม่เคยยกย่อง ท่านไม่เคยเชิดชูตัวท่านว่า ท่านมีศักยภาพมากกว่าคนอื่นเลย นี่จิตใจของคนที่เป็นธรรม ถ้าจิตใจของคนที่เป็นธรรม ฉะนั้น

๑. เราอย่าไปตื่นเต้น ไม่ตื่นเต้นกับสิ่งที่โลกเขารู้กัน

๒. อย่าน้อยเนื้อต่ำใจว่า เราไม่มีสิ่งที่เหมือนกับคนอื่นเขา คนอื่นเขาจะยากดีมีจนก็สมบัติของเขา เขาสร้างสมของเขามา สมบัติของเรา เราก็สร้างของเรามา

ฉะนั้น สมบัติของเรา เราสร้างของเรามา ดูสิ คนทุกข์ คนจน คนเข็ญใจ แต่เขามีปัญญา เขาสร้างเนื้อสร้างตัวของเขาได้ เราก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง เราก็เป็นชาวพุทธ เราก็มีครูบาอาจารย์ของเรา เราก็อยากจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราก็มีปัญญาของเรา เราก็สร้างตัวเราได้

ฉะนั้น ใครจะมีฤทธิ์มีเดช ใครจะสูงส่งขนาดไหน มีปัญญาขนาดไหนเรื่องของเขา นั้นคือคนขี้โม้ แต่หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราไม่เคยโม้ แต่มีจริง ! มีจริง !

• หักปีกกิเลส

(๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕)

กิเลสธรรมดาเราก็สู้มันไม่ได้อยู่แล้ว แล้วปฏิบัติมานี่ ปฏิบัติมาเสริมมันอีก เสริมกิเลสเข้าไปอีก พอกิเลสมันเสริมเข้าไป มันติดปีกขึ้นไป มันกระพือปีก มันลากไปเลย แล้วลากจิตหัวใจนี้ไป แล้วทำแล้วเป็นประโยชน์กับตัวเราไหม ถ้ามันไม่เป็นประโยชน์กับตัวเรา เพราะมันทำอย่างนั้น มันเจริญแล้วเสื่อม

เรื่องของโลก ฌานโลกีย์ เหาะเหินเดินฟ้า พอจิตใจมันวูบไหว มันก็ตก มันไปไหนไม่รอดหรอก รู้วาระจิตเดี๋ยวมันก็เสื่อม รู้วาระจิตนี่ใครเป็นคนรู้ ? ก็จิตเราเป็นคนรู้ ถ้าจิตเป็นคนรู้ ถ้ากิเลสมันติดปีก มันก็ว่ามันรู้ถูกต้องดีงาม แล้วมันเป็นความจริงไหม ถึงเป็นความจริงก็ไม่ได้ประโยชน์กับจิตดวงนั้น เพราะเป็นเรื่องของเขา ความคิดของเขา แล้วความคิดของเราล่ะ

แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านมีขึ้นมา ท่านมีไว้เพื่อเป็นเครื่องมือ เครื่องมืออะไร ? เครื่องมือคือตรวจสอบไง เครื่องมือคือรู้เท่าไง คนเราจะทำงาน มันต้องมีเครื่องมือของเขา ถ้าคนที่มีอภิญญาขึ้นมา อย่างเช่น **หลวงปู่ตื้อ**ท่านมีของท่านก็ประโยชน์ของท่าน นี่ครูบาอาจารย์เราก็มีอภิญญา ๖ ก็มี แต่อภิญญา ๖ ท่านสอนอะไร ? **ท่านก็สอนอริยสัจนี่แหละ ท่านก็สอนพิจารณาในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรมเหมือนกัน** เพราะมันทำขึ้นมา ผลมันตอบสนองขึ้นมาๆ

นี่มันหักปีกกิเลส ให้กิเลสมันยอมจำนน ถ้ากิเลสยอมจำนน พิจารณาไปมันเห็นจริงตามความเป็นจริงของมัน ถ้าเห็นจริงของมัน นี่มันสำรอก มันคายของมันออก ถ้ามันคายของมันออกนี่มันรู้จริงอย่างนี้ไง

คำพูดน่ะ คนเรามันไม่เคยสำรอกคายสิ่งใดออกไป มันรู้ได้อย่างไรว่า อะไรมันคายออกไปจากหัวใจนี้ ถ้ามันสำรอก มันคายของมันออก ถ้าสำรอกคายออกด้วยอะไร ทำอย่างใดมันถึงสำรอกคายมันออกไป ถ้าสำรอกคายออกไปนะ มันพิจารณาของมัน

เราฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าปัญญามันเกิดขึ้น เห็นไหม นี่สัมมาทิฏฐิมันโต งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ สติชอบ ปัญญาชอบ ถ้าปัญญาชอบ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค...นิโรธ นิโรธธรรม มันจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไรถ้ามันไม่มีมรรคญาณที่มาชำระล้าง ที่มันมาเพื่อซักฟอกหัวใจนี้

• เล่นปฏิบัติธรรม

(๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗)

ในสมัยปัจจุบันนี้ เวลา**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น**ท่านใช้ชีวิตของท่านทั้งชีวิตหนึ่ง หมดไปอายุขัยหนึ่ง แล้วก็อายุขัยของ**หลวงปู่แหวน หลวงปู่ตื้อ** รุ่นที่ ๒ มารุ่นหนึ่ง หลวงตาท่านบอกว่าท่านเป็นรุ่นที่ ๓ ไอ้พวกเรารุ่นสุดท้าย ๓ – ๔ ชั่วอายุคนเพื่อทำให้สังคมเขามั่นคงศรัทธาขึ้นมา เพราะอะไร ? เพราะว่าท่านเทศนาว่าการของท่าน เพราะท่านเอาความจริงในหัวใจของท่านมาเทศนาว่าการ เอาความจริงของท่านมาตีแผ่ พอตีแผ่ขึ้นมา คนที่มีเหตุมีผล นี่ฟังเหตุฟังผลแล้วมันยอมรับเหตุผลนั้น เขาเชื่อเรื่องมรรค เรื่องผลขึ้นมา พอเชื่อเรื่องมรรค เรื่องผลขึ้นมาการปฏิบัติมันก็เข้มแข็งขึ้นมา

นี่พอเข้มแข็งขึ้นมา ฝ่ายปฏิบัติ เห็นไหม เขาปฏิบัติด้วยพุทโธ **หลวงปู่มั่น**ท่านสอนพุทโธพุทโธ คือ คำบริกรรม คำบริกรรมการทำความสงบ ๔ วิธีการ นี่ท่านทำจริงๆ ของท่าน ท่านทำจริงทำจังของท่าน แล้วท่านได้ผลของท่าน ถ้าไม่ได้ผลของท่าน ท่านจะเอาสิ่งใดมาเทศนาว่าการ เวลาเทศนาว่าการ เวลาเทศน์ตามปริยัติก็เทศน์ตามพระไตรปิฎก เทศน์ตามตำรา เทศน์ตามตำราก็ว่าไปตามตำรา ไอ้คนที่ฟังแล้วก็ฟังเป็นพิธี ฟังเทศน์เอาบุญ นั่งสัปหงกโงกง่วง เวลาฟังเทศน์กันนั่งสัปหงกหัวนี่จรดพื้นเลย พอพระเทศน์จบสาธุ ได้บุญๆ อู๋ ! บุญเต็มหัวใจเลย

แต่**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น**ท่านไม่เทศน์อย่างนั้น ท่านเทศน์จี้เข้าไปในหัวใจ นั่งตัวแข็งเลยนะ จิตสงบนิ่งคอยฟังคุณธรรมอันนั้นเข้ามาชำระใจ ธรรมกระแทกเข้ามาในหัวใจ ถ้าหัวใจยิ่งกระแทกเท่าไรมันก็ยิ่งจะไปปลดเปลื้องในใจของผู้ที่ฟัง นี่การฟังธรรมอย่างนั้นฟังจากที่ในใจของ**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น**ท่านเป็นจริงของท่าน ท่านทำจริงทำจังของท่าน ท่านมีเหตุมีผลของท่านท่านถึงเอาความจริงอันนั้นมาอธิบายให้พวกเราฟัง แล้วถ้าใครมีอำนาจวาสนา ใครมีอำนาจวาสนาก็พยายามทำตาม ทำให้ได้ ทำตามแล้วทำให้ได้ แล้วมันมีคนทำได้ มี**หลวงปู่ตื้อ** มี**หลวงปู่ชอบ** มี**หลวงปู่ฝั้น** ทำได้เพราะอะไร ? ทำได้เพราะทำเสร็จ ท่านทำแล้วท่านส่งการบ้านอาจารย์ของท่าน

ท่านเทศนา เช่น **หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่มั่น**ท่านพูดกับพระที่เป็นลูกศิษย์บอกว่า**หลวงปู่ขาว** **“ท่านขาวได้คุยกับเราแล้วนะ”** คือได้คุยกันแล้ว จบแล้ว นี่ใครได้คุยแล้ว แล้วเวลาท่านพูดกับพระสมัยที่ว่าท่านชราภาพแล้วนะ

“หมู่คณะจำไว้นะ ท่านมหา หลวงตามหาบัวท่านดีทั้งข้างนอกและดีทั้งข้างใน”

ดีข้างนอก คือว่า ข้อวัตรปฏิบัติ ดีข้างนอก คือ กฎกติกาที่ท่านเป็นผู้นำ นี่ดีข้างนอก ข้างนอก หมายถึงว่า จริตนิสัยข้างนอก ท่านดีทั้งข้างนอกและดีทั้งข้างใน ข้างใน คือ มีคุณธรรมข้างใน คือ ปฏิบัติแล้วมีคุณธรรม นี่ไงที่ท่านมีคุณธรรม มีความจริงของท่าน แล้วท่านสั่งสอนของท่าน มีความจริงของท่าน แล้วท่านทำจริงของท่าน มันถึงได้ผลของท่านมา

• เชื่อตามเขา

(๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๗)

ถาม : ได้สนทนากับเพื่อนที่ปฏิบัติธรรมเห็นต่างกัน เช่น ถ้านั่งสมาธิไปแล้วรู้ตัวว่าคิด ให้ตามดูความคิด ฝึกบังคับไม่ให้ดึงกลับมา แต่ดิฉันดึงกลับมาพุทโธ เขาบอกว่าห้ามบังคับ จริงๆ แล้วต้องเป็นอย่างไรคะ แล้วควรจะบอกเขาไหม ?

ตอบ : ไอ้กรณีปฏิบัติ มันปฏิบัติกันมาก พอปฏิบัติกันมากนะ คนที่ปฏิบัติงูๆ ปลาๆ เขามาพูดกัน แต่เราเอาแบบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เป็นพระอรหันต์ ฝึกสอนจนหลวงปู่แหวน หลวงปู่คำดี หลวงปู่ตื้อ หลวงตามหาบัว ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติไป ท่านเป็นพระอรหันต์

นี่ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านสอนให้พระเป็นพระอรหันต์ ถ้าสอนให้เป็นพระอรหันต์ **ท่านบอกให้เราบังคับ ใหม่ๆ ต้องบังคับ** เด็กจะเป็นเด็กดีได้พ่อแม่ต้องใช้อุบายบังคับ ไม่บังคับเหมือนบังคับ

เด็กๆ เห็นไหม เราจะไม่บังคับ เพราะบังคับแล้ว เดี๋ยวจะมีแรงต้าน เราก็ต้องใช้อุบายของเรา อย่างนี้ดีกว่า อย่างนี้เราเสนอ เราคอยประคองมาให้เด็กมันรู้ถูก รู้ผิดมา นี่บังคับไหม ? บังคับแบบไม่บังคับ แต่ถ้าเด็กมันดื้อ เด็กมันไม่มีเหตุมีผล เราก็ต้องบังคับ ต้องเฆี่ยนต้องตีเพื่อลงโทษ ถ้าเขาดื้อจะทำแต่ความเสียหายก็ต้องบังคับ แต่ถ้าเด็กมันไม่ดื้อจนเกินไป เด็กมันมีเหตุมีผล เราก็ใช้อุบายบังคับ คือ ใช้อุบาย อุบาย คือว่าใช้เหตุใช้ผลคุยกัน ใช้เหตุใช้ผลจัดการมา

บังคับทั้งนั้นแหละ มันต้องบังคับขึ้นมา มันถึงจะเป็นคนดีได้ เพราะมันบังคับขึ้นมาถึงทำสมาธิได้ ใหม่ๆ ต้องบังคับ พอบังคับไปๆ จนมันชำนาญแล้วไม่ต้องบังคับ เพราะมันพอใจ มันทำแล้วมันพอใจ มันอยากจะบังคับตัวเอง มันอยากจะทำตัวเองให้เป็นคนดี ถ้าอย่างนี้ต้องบังคับ

เริ่มต้นก็ไม่ต้องบังคับเลย นี่เวลาสอนเด็ก ก็ต้องเอาเด็กเป็นตัวตั้ง เอาเด็กเป็นตัวตั้ง เด็กมันบอกว่ากลับบ้านๆ ไม่ต้องเรียนกลับบ้าน เอาเด็กเป็นตัวตั้งก็ปล่อยมันกลับบ้านใช่ไหม ?

เอาเด็กเป็นตัวตั้งหมายความว่าเอาเด็กเป็นจุดศูนย์กลาง แล้วเราจะสอน เราต้องสอนเด็ก ก็ต้องบังคับต้องมีการ แต่เอาตัวเขาบังคับ เพราะเราต้องการให้เด็กนั้นมีปัญญา

นี่ก็เหมือนกัน เราจะทำความสงบของใจ เราจะปฏิบัติ จิตของเรามันเร่ร่อนขนาดนี้ จิตของเรามันดื้อด้านขนาดนี้ แล้วไม่บังคับ ไม่มีสติเลย ปล่อยให้มันเร่ร่อนเลย ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ นี่กิเลสมันสวมรอย พอมันจะปฏิบัติมันก็นึกว่าว่างๆ นึกว่าว่าง นึก นี่ธาตุรู้ คือ ธรรมชาติที่รู้ แล้วมันนึก นึกก็คือความคิด มันนึกให้ว่าง พอนึกให้ว่าง มันก็จินตนาการความว่าง แล้วมันเอามาจากไหนล่ะ ?

ฉะนั้น บอกว่าเวลานั่งสมาธิไป ถ้ารู้ว่าคิดแล้วให้ตามดูต่อไป ตามดูๆ ดูไปไหนล่ะ ? ดูให้มันหลับใช่ไหม ? ดูให้มันหายไปใช่ไหม ? แต่ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิเขาใช้สติ เขาใช้สติ ใช้ปัญญา นี่เวลามันคิดกันเขาใช้พิจารณาความคิด ความคิดมันเกิดดับ ความคิดมันเป็นอะไร นี่ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ แต่ถ้าใช้บริกรรมพุทโธ พุทโธต้องบังคับ ใหม่ๆ บังคับๆ บังคับจนละเอียดเข้ามา บังคับจนมันชัดเจนขึ้นมา มันเห็นผลขึ้นมา พอมันปล่อยวาง มันรู้ของมันเอง ต้องทำ

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ เห็นไหม ยังมีเหตุมีผลถึงเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ นี่ครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ศีล สมาธิ ปัญญามันต้องมีขั้นตอนของมันมา นี่บอกว่าตามรู้ ตามเห็น ตามมันไป ตามมันไป มันก็ขี้ลอยน้ำไง เวลามันปฏิบัติ ปฏิบัติกันไปแบบนี้

ฉะนั้น บอกว่าถ้าเพื่อนเขาปฏิบัติอย่างนี้ เราต้องไปบอกเพื่อนเขาไหม ? ไม่ต้องไปบอกเขาหรอก เขาอย่างบอกเรา อย่างว่าเมื่อกี้นี้ คนโง่มาก คนฉลาดมาก สังคมเขาเป็นแบบนั้น คนโง่มาก เพราะคนโง่มากนะ ที่ไหนเขามีกระแสสังคมไปหมดเลย ที่ไหนลัดสั้น ที่ไหนสบาย ที่ไหนไม่ต้องทำอะไรเลย นี่มาถึงวัดมานั่ง เราก็มาวัดแล้ว เราก็กลับไป แค่เฉียดมาวัด มานั่งคุยกัน มาโม้ มานินทากาเล มาเก็บแต่อารมณ์ สัญญาอารมณ์แล้วก็กลับบ้าน ฉันเป็นนักปฏิบัติ ฉันเป็นนักปฏิบัตินะ ฉันปฏิบัติแล้ว ฉันได้มรรคได้ผลนะ

ปากยังไม่หยุด ยังนินทากันอยู่นั่นยังไม่จบ มันบอกว่ามันได้มรรคได้ผล มรรคผลด้วยการนินทาใช่ไหม ? มรรคผลด้วยการเสียดสีเขาใช่ไหม ? มรรคผลด้วยการติเตียนเขาใช่ไหม ? แต่ของเราสิ มรรคผลของเรา เห็นไหม มรรคผลของเรานี่เราบังคับ บังคับให้ใจมันเป็นธรรม ใจเป็นสมาธิขึ้นมา ใจมันเป็นจริงขึ้นมา นี่ครูบาอาจารย์ท่านบังคับ ดูสิ พวกเราอยากเจอพระอรหันต์ แล้วครูบาอาจารย์ท่านเล่าให้ฟัง เราก็เกิดไม่ทันหลวงปู่มั่น บอกหลวงปู่มั่นดุมาก ใครเข้าไปนี่ไล่ออกหมดเลย ผิดไล่เลย ผิดไล่เลย แล้วพระอรหันต์ อู้ฮู ! ทำไมดุขนาดนั้นล่ะ ?

ก็ดุกิเลสไง ดุความออเซาะฉอเลาะไง ดุไอ้คอยลูบหน้าปะจมูกไง ดุคอยมานั่งนินทากันไง ดุเวลามาวัดก็มาสุมหัวกันไง มาวัด เขามาวัดใจ มาทำความสงบของใจ ไอ้นี่มาวัดก็ ไอ้นั่นก็เป็นพระอรหันต์ ไอ้นี่ก็เป็นพระอรหันต์ ไม่รู้มันหันไปไหนกันน่ะ เที่ยวติฉินนินทาไป เอาอย่างนั้นหรือ ? แล้วถ้าจะเอาบังคับ บังคับให้เข้าที่สงบสงัด บังคับไม่ให้คลุกคลี ไม่ให้คลุกคลี ถ้าคลุกคลีมันทางของกิเลส นี่ในความรู้สึกของเรา ในใจมันคลุกขี้ ขี้ทุกข์ ขี้โลภ ขี้โกรธ ขี้หลงอยู่แล้ว มันคลุกอยู่กับขี้อยู่แล้วในหัวใจของเรา แล้วเราก็มาสุมหัวกัน เอาขี้มาป้ายกัน

เอ็งก็เอาขี้มากองหนึ่ง เราก็เอาขี้มากองหนึ่ง แล้วก็มายำกัน แล้วพอยำเสร็จกลับบ้านฉันเป็นพระอรหันต์ แต่ถ้าครูบาอาจารย์สอน ท่านให้วิเวก ให้ต่างคนต่างอยู่ ให้เช็ดขี้เช็ดเยี่ยวในใจ พุทโธ พุทโธ พุทโธรักษาขี้โลภ ขี้โกรธ ขี้หลง ขี้หลงขี้ลืม ขี้ติฉินนินทา ไอ้ขี้นี่ท่านให้ทำตรงนั้น ถ้าทำตรงนั้น มันจะเป็นประโยชน์ไง ถ้าเป็นประโยชน์ เห็นไหม เราไม่เชื่อตามเขา เราเชื่อตามครูบาอาจารย์

เราเชื่อตามหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ฝั้น ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติ เวลาหลวงปู่ฝั้น พุทโธ พุทโธ ข้อวัตรให้วัดหัวใจของตัว วัดใจ ดูใจ รักษาใจ เอาตรงนั้น ถ้าเอาตรงนั้นได้ เราถึงจะเป็นนักปฏิบัติ

ภาค ๒๔ เกร็ดประวัติหลวงปู่ตื้อ

จากการเล่าของท่านเจ้าอาวาสวัดป่ารัญญวิเวก พระศิษย์และลูกหลานแท้ๆ ของหลวงปู่

• เรื่องการบันทึกประวัติหลวงปู่ตื้อ

การบันทึกประวัติหลวงปู่ตื้อ ท่านเจ้าอาวาสวัดป่ารัญญวิเวก ได้กล่าวไว้ดังนี้

"ไม่รู้จะเขียนประวัติท่านยังไง ท่านก็ไม่ได้บอก พ.ศ. หรอก ส่วนมากท่านจะบอกว่าเกิดสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ฮิตเล่อร์ พระสมัยก่อนไม่สนใจจะเขียนประวัติหลวงปู่หรอก เพราะไม่อร่อยเทศน์ก็ด่าเขา เขาไม่ค่อยชอบ

เมื่อก่อนท่านก็บันทึกเป็นเทปใหญ่ๆ ม้วนหนังนั่นล่ะ ทีนี้พออาจารย์เสียจะเอามาลอกใหม่มันติดกัน เพราะถ้ามันนานมันยึด มันติดทีนี้มันเด้งออกหมด บางอันมันก็พันกัน มันเยอะนะเทศน์หลวงปู่ตื้อท่านเทศน์

เรื่องของเรื่องตอนท่านเสียใหม่ๆ เขายืม เรื่องของเรื่องก็จะสูญหาย มีแม่ชีมาจากสระบุรีมายืมจากหลวงพ่อบาล (หลวงปู่หนูบาล) พอยืมปุ๊บพอจะกลับมาส่ง แม่ชีนั่นก็ตาย ใครเขาไม่รู้ก็เอาไปเผาทิ้ง ของหลวงปู่ก็เลยหมด ยังเหลือน้อยเดียว หลวงปู่ท่านอบรมค่อนข้างพูดดุหน่อย"

• ที่มานามสกุล ปาลิปัตต์

นามสกุลของท่าน เดิมทีนามสกุลบิดามารดาของท่าน ก็คือ **คะปัญญา** แล้วตอนหลังมาท่านมาเปลี่ยนนามสกุลของท่าน คือ เอาชื่อของพ่อ คือ พ่อชื่อ **ปา** แม่ชื่อ **ปัตต์** เอามาสมาสเข้าด้วยกันเป็น **ปาลิปัตต์** ญาติพี่น้องของท่านก็เลยเป็น **คะปัญญา** ทุกคน เว้นไว้แต่ผู้หญิงไปแต่งงาน **ทีสุกะ** นางอั้วเป็น ทีสุกะ เป็นผู้หญิงคนเดียว

• เป็นมหานิกาย ก่อนญัตติธรรมยุต

แต่ก่อนมีแต่วัดมหานิกาย แม้แต่หลวงปู่ไม่มีที่บวช ท่านก็ไปบวชวัดมหานิกาย

ท่านบวชเป็นมหานิกาย ๒๘ ปี แล้วไปญัตติเป็นธรรมยุติ หลังจากหลวงปู่แหวนญัตติเป็นธรรมยุติ ๑ ปี ที่วัดเจดีย์หลวง โดยมี**ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ สิริจนฺโท** เป็นพระอุปัชฌาย์

• ธุดงค์กับสหธรรมิกและพ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงปู่ตื้อส่วนมากท่านธุดงค์คู่กับ**หลวงปู่แหวน** กับ**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** แล้วก็**หลวงปู่มั่น** แต่ว่า**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** นี่ ท่านศึกษาเล่าเรียนมาก่อนแล้ว ท่านถึงออกปฏิบัติ ก็เลยสมดุลกันทั้ง ๒ ฝ่าย ปริยัติและปฏิบัติ

• ท่านเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านหมู่บ้านหนึ่งทางฝั่งลาว

บางตอน**หลวงปู่ตื้อ**ท่านไม่ค่อยมีพระติดตาม ช่วงท่านออกไปเดินธุดงค์ไปทางฝั่งประเทศลาว ทางนั้นยังมีวัดท่านอยู่ เขาเขียน **วัดป่าอาจารย์ตื้อ** อยู่ตรงข้ามกับเชียงคาน จังหวัดเลย ชาวบ้านเขาเรียกว่า วัดคำประมง

ตอนท่านไปพักอยู่ฝั่งประเทศลาว ชาวบ้านเขาทำอนุสรณ์ไว้ให้ท่าน เพราะท่านไปสร้างคุณให้เขา ไปเมตตาสงเคราะห์เขา เขาจึงเคารพนับถือท่านมาก เขาบอกว่า **มีพระองค์เดียวนี่ ที่ทำให้เขาถึงแสงสว่าง** เขาบอกอย่างนั้น ชื่อคำประมง หมู่บ้านนั้นต้องไปข้ามที่เชียงคาน เดี๋ยวนี้มีสะพานข้ามแล้ว ท่านอาจารย์วันนาบอกว่าต้องไปดูโน่น ถามชาวบ้านเขา พูดง่ายๆ หลวงปู่ตื้อเป็นพระตำนานของเขา รุ่นลูกรุ่นหลานไม่ทันหรอก แต่ว่าเป็นพระตำนาน ก็รู้แต่ตำนานเหมือนหลวงปู่ทวด หลวงปู่อะไร แต่เขาเคารพเหมือนเดิม เพราะท่านไปบำเพ็ญอยู่นั่นช่วงหนึ่ง

• เรื่องหินบิน

ท่านเจ้าอาวาสวัดป่าอรัญญวิเวก ได้เมตตาเล่าเรื่องหินบิน ดังนี้

“หินบินเหรอ อยู่ประเทศลาว หินมันบินลงมา ท่านไปอยู่ภูเขาควาย อาจารย์ท่านพูดให้ฟังท่านก็พูดไม่มากหรอก ท่านไปคนเดียว ท่านไป (ก่อนจะไปหินบิน) เห็นตาฤาษี เจ้าของที่เขาหินลอยมาท่านก็ไม่กลัว มันมีสองที่ไม่ใช่ที่เดียว อีกที่ก็หลวงปู่หลุย ประเทศลาว ท่านไปคนเดียวไปเห็นหินบิน หินฤาษีน่ะ เจ้าของที่เขา สุดท้ายท่านไปปราบมันก็อยู่น่ะสิ

เจอครั้งหนึ่งหินบิน ชาวบ้านเขาเขวี้ยงลงมา ท่านไปอยู่ เขาก็ไม่ให้อยู่ ชาวบ้านเอาหินเขวี้ยงไม่ให้ท่านอยู่ ท่านบอกไม่กลัว แต่ชาวบ้านเขากลัว พระไปอยู่ก็อยู่ไม่ได้สักองค์ ภาวนา ๑๐ กว่าวัน หรือ ๑๕ วัน เขานิมนต์ให้อยู่ ท่านก็ไม่อยู่แล้ว พอแล้ว ท่านก็พูดไม่มากหรอกประเทศลาว

อย่างว่าแหละ เรื่องแปลกๆ มันมีมากอยู่ บางทีก็เรื่องพระพุทธรูปกระโดดน้ำ ท่านว่าเขาใส่สารปรอทผสม เล่นแร่แปรธาตุอะไรกัน เวลาเราจะไปหา วิ่งหนีเลย กระโดดลงน้ำ คนยุคโบราณเขาเล่นแร่แปรธาตุทำได้จริงๆ คงจะเป็นเช่นนั้น ยุคนั้นเป็นอย่างนั้น เมืองเขาเป็นเช่นนั้น”

• วัดป่าดาราภิรมย์

วัดป่าดาราภิรมย์ ท่านปลูกต้นไผ่ล้อมรอบวัด

ไปอยู่ที่เชียงใหม่ ชวนพวกผมทำศาลา จากศาลาชั่วคราวเป็นศาลาไม้สัก อยู่ในวัดป่าดาราภิรมย์ เดี๋ยวนี้เขาเปลี่ยนเป็นปูนหมดแล้ว ไม่อยู่แล้วศาลา ท่านชอบเทศน์ ชอบสร้างพัฒนา

• ไล่พระใหม่ที่ประพฤติผิด

เคยเห็นพระอาคันตุกะที่มาใหม่ ประพฤติผิด ท่านบอกว่า **“หนีจากวัดกูเดี๋ยวนี้ ไม่เอาแล้วแบบนี้”** ท่านจะไล่หนีเลย “หนีจากวัดกูเดี๋ยวนี้ !”

• ถือธุดงควัตร

หลวงปู่ตื้อ ท่านฉันเฉพาะในบาตรเป็นวัตร ฉันครั้งเดียวเป็นวัตรถือธุดงควัตร ลูกศิษย์ก็ทำตาม ถ้าใครดื้อ ท่านด่าต่อหน้าเลย

ใช้เฉพาะผ้า ๓ ผืน เว้นไว้แต่หน้าหนาว ท่านจะมีผ้าห่ม เพราะว่าท่านอยู่เมืองเหนือ ผ้า ๓ ผืนเป็นวัตร ไม่ต้องใช้มาก

• สติท่านรักษาตลอดเวลา

มีพระท่านเคยปรามาสหลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ตื้อท่านก็คุยอยู่อย่างนั้น หลานหลวงปู่เหรียญเมื่อสมัยท่านบำเพ็ญเคยปรามาสหลวงปู่ตื้อ ท่านว่านะ “อาจารย์ตื้อมีแต่คุยเล่น เวลาใดจะรักษาจิตเนี่ย” ท่านปรามาส หลวงปู่ตื้อท่านก็รู้ ท่านก็คุยอยู่อย่างนั้น พอรู้ว่ารุ่นน้องพูดทดลอง ท่านก็ทำให้ดูเลยล่ะ หลวงปู่หลวงแกจ้องอยู่ จับจิตอยู่ ดูวาระจิตหลวงปู่นี้จะเผลอไหม ดูอยู่ ๑๕ วัน ยังไม่เผลอเลย สติท่านรักษาตลอดเวลา ถ้าไม่แน่จริงหลวงปู่มั่นไม่ยกเป็นอันดับหนึ่ง ลูกศิษย์ท่านไม่ค่อยสนใจหรอก ลูกศิษย์มีมาตอนนี้ เมื่อก่อนไม่เคยมีลูกศิษย์นะ ไปเดี่ยวหมด หลวงปู่

• เดินจงกรมไปทั่ววัด

ท่านเดินจงกรมไปทั่ว กุฏิท่านไม่มีทางเดินจงกรม หลังจากฉันเสร็จ บางครั้งท่านก็ไปนั่งภาวนา บางครั้งท่านก็ออกพัฒนาวัด โดยไม่มีใครไปช่วย ทำคนเดียวก็มี ทำเอง

• เทศน์ – สนทนาธรรม

เวลาท่านเทศน์ เวลามีกิจที่ศรัทธาญาติโยมเขามา เขาก็นิมนต์ขึ้นธรรมาสน์เทศน์ ท่านจะขึ้นธรรมาสน์เทศน์เป็นกิจจะลักษณะ แต่ถ้าสนทนาธรรมก็คือสนทนาธรรม ไม่ได้เทศน์ มีทั้งโยมทั้งพระ วันไหนๆ ท่านก็เทศน์ แล้วแต่โอกาส เทศน์ได้ทุกเมื่อ

• ชอบฉันอาหารพื้นบ้าน

ปกติท่านชอบฉันอาหารพื้นบ้าน ที่ชอบที่สุด คือ แกงหน่อไม้ แล้วก็ลาบเทา (สาหร่ายน้ำจืด) หมอน้อย น้ำพริกปลาป่น ท่านชอบกินอาหารพื้นบ้าน แล้วก็ขนมจีนพื้นบ้าน แบบน้ำพื้นบ้าน เท่าที่สังเกต ชมพู่นี้ฉันได้เยอะ แกงหน่อไม้ก็ฉันได้เยอะ แล้วก็ลาบเทาสาหร่ายน้ำจืดฉันได้เยอะ

• ชอบอมเมี่ยง เคี้ยวหมาก สูบบุหรี่

อมเมี่ยง เคี้ยวหมาก เพราะว่าศรัทธาญาติโยมเขาทำมาถวาย แล้วก็บุหรี่เมืองเหนือ บุหรี่ขี้โย เวลาสูบไม่หมด เอาไว้ครึ่ง

• เรื่องลูกประคำ

ลูกประคำหลวงปู่ตื้อท่านไม่ได้ใส่ประจำ ใส่แต่เฉพาะเวลาถ่ายรูป **อาจารย์ไท**ก็เอาตามอย่าง**หลวงปู่ตื้อ**

พระอาจารย์สมุทร : คนเถียงกันเรื่องลูกประคำ ขำ ลูกประคำหลวงปู่นี่ต้องเป็นของมีคุณค่า อย่างนั้นอย่างนี้ราคาแพง ที่แท้ที่ไหนได้ ลูกปัดขาวๆ นะน่ะ แม่ชีเอาไปถวายท่านก็ฉลองศรัทธาให้หน่อย กลัวแม่ชีจะน้อยใจ แกก็คงตายแล้วแม่ชีนี่

ลูกประคำนี่รู้สึกจะมีหลายเส้น แต่ว่าใครไปขอเปลี่ยนท่านก็เปลี่ยนให้ เท่าที่สังเกต ไปขอเปลี่ยน ไปซื้อมาจากท้องตลาด ขอเปลี่ยนหน่อยหลวงตา

พระอาจารย์สมุทร : แต่ของหลวงปู่แท้ๆ สุดท้ายนี่ มันเป็นพลาสติก พอพ่นสีสเปรย์ดำๆ เป็นเรียบร้อย เขาว่าของขลัง ขลังท่านบอกว่าขลัง เป็นเณรก็แจกกันแล้ว คนละเม็ดเป็นที่ระลึก และหลวงปู่ยังคุยอีกนะนี่ เก็บไว้นานลูกระเบิดมาไล่ตะครุบ อันนั้นแหละมันแบ่งกันอยู่กุฎนี่ อาจารย์ไทบอกว่าห้ามเอาคนเดียว ตัดแบ่งกันซะเป็นที่ระลึกหลวงปู่ บอกว่ายังไงจะเอาไปไว้คนเดียว เดี๋ยวเขาฆ่ากันตายนะ อาจารย์ไทสั่งว่าให้แจกคนละเม็ด เณร ๕๐ กว่าแล้ว นอกนั้นก็ญาติโยม ตอนนั้นพระเณรเต็มวัด ไม่ใช่งาช้างงาเชิ้งอะไรหรอก พลาสติก อันสุดท้ายพลาสติก ลูกปัด แม่ชีวัดอโศการามถวาย แม่ชีนั้นคงจะไม่อยู่แล้วมั้งป่านนี้

• ข้อวัตรของพระเณร

ผมเคยไปอยู่ที่เชียงใหม่ ไปอยู่ช่วงที่ปิดเทอม ไปช่วยงานอยู่ที่แม่ริม วัดป่าดาราภิรมย์ ช่วงนั้นยังไม่มีศาลา ยังเป็นศาลาชั่วคราว ผู้ว่าราชการจังหวัดไปประจำ ขี่รถเบนซ์ไปสนทนาเป็นประจำ แต่ก่อนถนนมันเป็นฝุ่น เวลากวาดตาดฝุ่นมันก็ฟุ้ง ผู้ว่าฯ ก็ไปประจำ ไปจอดรถ ท่านรู้ว่าผู้ว่าฯ มาปั๊บ ท่านก็ขึ้นบนศาลาเลย ศาลามันมีฝุ่น เวลาท่านลุกออกไปมันก็เป็นรูปที่นั่ง

พวกผมก็กวาดไปเรื่อยๆ ท่านบอกอย่าหยุด ทำไปเรื่อยๆ พวกเรา ก็ช่างเขา เขาอยากมาไปสนทนาประจำ ชื่อ นายประเสริฐ สมัยนั้นขี่รถเบนซ์ไปประจำ

ก่อนที่จะลงทำวัตร ก่อนที่พระเณรจะลงศาลา ก็ต้องมีการกวาดตาด ทำความสะอาดศาลา อาบน้ำ ก็ขึ้นศาลา ก็ไปฉันน้ำปานะบ้าง ถ้ามีก็ฉัน ถ้าไม่มีก็ไม่ต้องฉัน สมัยก่อนมันไม่ค่อยจะมี หลังจากทำวัตรเย็นก็สวดมนต์ สวดมนต์เสร็จแล้วก็ถ้าจะกลับกุฏิก็กลับ ถ้าไม่กลับก็นั่งสมาธิต่อ ท่านก็จะสอนให้นั่งสมาธิต่อ

ก่อนทำวัตรท่านจะขึ้นบนศาลา ขึ้นบนศาลาเสร็จ พวกสามเณรทั้งหลายก็ต้องพากันขึ้นไป พาขึ้นไปก็ต้องขอโอกาส ขอโอกาสท่านรู้เลย ท่านจะรู้เลย แล้วท่านก็จะเล่าเรื่องนั้น เรื่องนี้ ที่ท่านเดินธุดงค์

เวลาทำวัตรท่านก็ทำรวม ตอนเช้าก็ทำวัตรก่อนออกบิณฑบาต บิณฑบาตกลับมาก็ฉัน ของใครของมัน พอแต่ฉัน เหลือไปก็ศรัทธาญาติโยม

• บวชมาต้องเรียนหนังสือก่อน

ส่วนคนอื่น พระเล็กๆ ก็ไปเรียนหนังสือ บวชมาต้องไปเรียนหนังสือก่อน ท่านจะไล่ไปเรียนหนังสือ “ถ้าใครไม่เรียนหนังสือ ก็คือ คนโง่” ท่านว่าอย่างนั้นแหละ

• ส่วนใหญ่คนจะกลัวหลวงปู่

ส่วนใหญ่คนจะกลัวท่าน เจ้าฟ้าเจ้าคุณก็ยังกลัวท่าน เจ้าฟ้าเจ้าคุณอยู่ที่วัดเจดีย์หลวง เคยเป็นลูกศิษย์ท่าน สมัยเจ้าฟ้าเจ้าคุณเป็นเด็กวัด กลัว

• เล่าเรื่องบังสุกุลผ้าไตรจีวรให้คนตาย

ท่านเคยเล่าเรื่องคนในบ้านนี้ตายไปแล้ว ไปอย่างนู้นอย่างนี้ ตามหาลูกที่นู้นที่นี้ เป็นเดือนเป็นปี ไปแล้วไม่มีเสื้อ ไม่มีผ้า ไม่มีรองเท้า ไม่มีอะไรนุ่ง ท่านก็บอกว่ามีอยู่อย่างเดียว ถ้าเป็นอย่างนั้น ท่านรู้แล้วเป็นอย่างนั้นก็คือ ไปซื้อผ้าไตรจีวรมาถวายพระ ให้พระบังสุกุล

• เล่าเรื่องคนตายแล้วฟื้น

แล้วอันนี้ท่านเคยเล่าว่า มีโยมที่ห้วยน้ำริน เลยแม่ริมไปอีก โยมคนนั้นเป็นโยมอุปัฏฐากท่าน **หลวงปู่แหวน**ที่อยู่ห้วยน้ำรินตอนนั้น **หลวงปู่แหวน**ท่านอยู่ห้วยน้ำริน ท่านก็อยู่แม่ริม โยมคนนั้นชื่อโยมกิมเตียง เป็นคนจีนแถวภาคกลางขึ้นไปอยู่ทางเชียงใหม่ไปค้าไปขายอยู่โน้น โยมคนนี้จะไปปรนนิบัติท่านหลวงปู่แหวนประจำ ถูกคนตีตาย แล้ววิญญาณไปพบกับหลวงปู่แหวน หลวงปู่แหวนเทศน์ให้ฟัง พอดี**หลวงปู่แหวน**กลางคืน หลวงปู่แหวนนั่งสมาธิอยู่มองเห็นหมด

แล้วทีนี้**หลวงปู่แหวน**บอกว่า “ไป กลับคืนไปสู่ร่าง” กลับคืนไปสู่ร่าง แล้วก็โซเซกลับบ้านเลย มันแตกหมดหน้านี่ ก็ไปพยาบาล เอ้า ! หาย แล้วก็มาหา**หลวงปู่ตื้อ**นี้จะมาประจำเลย หาหลวงปู่ตื้อที่แม่ริม เพราะว่ามันอยู่ใกล้กัน ก็มาถาม “หลวงปู่เกิดชาติหน้าทำยังไงมันถึงจะสวยจะงาม” หลวงปู่ก็เลยบอกว่า “ถ้าอยากสวยอยากงามก็ เวลาทำด้วยใจบริสุทธิ์ ทำให้ใจเกิดความบริสุทธิ์ขึ้นมาแล้วก็ถวายอะไรแต่ของประณีต ด้วยใจบริสุทธิ์”

• ท่านชอบปลูกมะม่วง มะพร้าว

อย่างครูบาอาจารย์รุ่นเก่าๆ ที่คุ้นเคยท่าน (หลวงปู่ตื้อ) ท่านก็จะเทศน์เรื่องให้ฟัง **หลวงปู่หลุย** คุ้นเคยกันสนิทสนมกัน พอเราไปที่แม่แตง ไปเจอ**หลวงปู่หลุย**พอดี หลวงปู่หลุยก็ถามเราเลย (พระอาจารย์สมุทร) ตอนนั้นยังเป็นเณรอยู่สมัยนั้น

หลวงปู่หลุย : นี่ ใช่ไม้ต้นมะม่วง มะพร้าวที่หลวงปู่ตื้อสั่งปลูก ?

พระอาจารย์สมุทร : โอ้ ! ผมเกิดไม่ทันครับหลวงปู่

หลวงปู่ท่านขยันด้วยนะ หิ้วน้ำรดต้นมะม่วงมะพร้าวทั้งคืนทั้งวัน ท่านปลูก ชอบมะพร้าว ชอบปลูก อย่างน้อยๆ ก็เอาก้านไว้ทำไม้กวาด

• ชอบอากาศทางภาคเหนือ

หลวงปู่ท่านชอบอากาศทางภาคเหนือ เพราะอากาศหนาวเย็นสบาย เมื่อท่านกลับบ้านเกิดทางภาคอีสาน ท่านจะแพ้อากาศและเกิดอาการคันตามผิวหนัง

• เหตุการณ์ขณะจำพรรษาวัดอรัญญวิเวก จ.นครพนม

ท่านไม่ชอบบังคับ เคยมีมาวัดนี้ครั้งแรกปี พ.ศ. ๒๔๙๙ เมื่อก่อนนี้ คนขอลาสิกขาบทขอลาสิกขาบทยาก ท่านก็เลยบอกท่านเจ้าอาวาส **"อย่าไปห้ามเขา ในเมื่อเขาอยากลาสิกขาก็ให้เขาลาไป ก็บุญบวชเขามีแค่นั้น"** ตั้งแต่นั้นมาก็เลยลาสิกขาง่ายขึ้น

ครั้งอยู่วัดอรัญญวิเวก **หลวงปู่ตื้อ**บิณฑบาตก็ออกไปบิณฑบาตทุกวัน ประมาณ ๑ กิโลเมตร ชาวบ้านจะออกมานั่งเป็นแถว

สมัย**หลวงปู่ตื้อ**มาอยู่ บริเวณวัดเป็นป่าทำเลเลี้ยงสัตว์ที่เขาสงวนไว้ ห้ามคนจับจอง สมัยก่อนมีเสือ แต่ไม่เคยเข้ามาในวัดสมัยหลวงปู่อยู่ ป่าแถวนี้เขาเรียกว่าเหล่า (ภาษาพื้นบ้านเรียงประเภทป่าจาก บ๊ะ เหล่า โคก ดง)

ท่านเคยมาจำพรรษาอยู่ที่บ้าน ชักชวนชาวบ้านนี่ทำเป็น**มหากฐิน** คือ หมายความว่ากฐินสามัคคีนี่แหละ ให้หลายๆ เจ้า ให้มารวมทอดในวันเดียวกัน ในเวลาเดียวกัน เขาเรียกว่า มหากฐิน อันนี้ท่านให้ทำหลายๆ เจ้ามารวมกัน

แล้วก็ท่านก็มาชักชวนให้**ทำสลากภัต**เหมือนเมืองเหนือ ก่อนจะออกพรรษา หมายความว่าของที่เอามาถวายนั้น ส่วนมากคนจะเอาของดีๆ แต่พระต้นๆ แต่ว่าท่านติดเบอร์ให้จับฉลากเอา

• ท่านเอาอาจารย์ไทไปบวช

หลวงปู่ตื้อท่านมาเอาอาจารย์ไทนี้ไปบวชปี พ.ศ. ๒๔๙๙ อาจารย์ไท เขาพุนก ได้ไปบวช ถ้าหลวงปู่สั่งแล้วต้องทำตามอย่างเดียวนะ คนไม่กล้าขัดนะชาวบ้านข่า ท่านบอกว่า ไอ้หนูนี่ให้มันไปบวชกับกู ไม่มีใครกล้าขัดเลยนะหลวงปู่เนี่ย ท่านบอกว่ามีอย่างเดียวคือทำตามท่าน

• ชาวบ้านข่าเลิกเลี้ยงหม่อนเลี้ยงไหม

เมื่อก่อนเขาเลี้ยงไหมเนาะบ้านข่า เลี้ยงหม่อนเลี้ยงไหม ท่านบอก ท่านก็พูดไม่ได้ด่าหรอก พูดเฉยๆ ว่ามันไม่มีปัญญาเหรอ ไอ้สิ่งที่มันจะไม่เป็นบาปเป็นกรรม มันได้ค่าตอบแทนนิดเดียว ไปหาอย่างอื่นกินก็ได้ รับจ้างอย่างอื่นกินก็ได้ มันได้นิดเดียว ท่านว่า **อย่าเอาชีวิตคนอื่นมาเลี้ยงเรานะ มันเป็นบาปเป็นกรรมนะ**

แต่ก่อนท่านพูดไม่มาก มาตอนหลังนี่ท่านบอกให้พากันเลิกเสียเถอะ มันไม่คุ้มนะ ท่านพูดว่าอย่างนี้ มันเป็นบาปเป็นกรรม ท่านพูดแค่นี้ จะทำก็ทำ จะพากันเลิกก็เลิก พวกย่าพวกอะไรก็เลิก เลิกกันหมด เลี้ยงหม่อนเลี้ยงไหมนี่ก็เลยไม่มี ที่จริงบ้านข่าเป็นแหล่งหม่อนแหล่งไหมนะ ผ้าไหมยังเคยเห็นอยู่ ตอนเด็กเขาเก็บเป็นอนุสรณ์ เพราะไม่มีใครเลี้ยง

• อธิษฐานจิตถาม

ถ้าท่านอยู่ไปถามจู้จี้ไม่ได้หรอก ถ้าเราคิดตั้งใจอะไรก็ไม่ต้องไปถาม เราอธิษฐานตั้งใจไว้ ฟังไปท่านก็บรรยายไป เพราะท่านก็รู้อยู่ อยากฟังนั้นคิดในใจห้ามเถียง แต่อยากรู้อะไร ท่านก็พูดให้ฟังเลย

• บั้นปลายหลวงปู่

ปกติสุขภาพท่านแข็งแรง แต่ว่าก่อนมรณภาพท่านอาพาธ แต่ว่าท่านก็ยังเทศน์ได้ตลอดจนหมดลมหายใจ **เทศน์จนหมดลมหายใจ** คนมาเฝ้าท่าน ท่านป่วยอยู่ ท่านก็ยังเทศน์อยู่นั้นล่ะ นอนอยู่ก็เทศน์

ปี ๒๕๑๘ เผาศพที่ต้นโพธิ์ ฟากโบสถ์ ท่านสั่งไว้ว่า **“อย่าเอาศพไว้นาน พวกมึงจะขายกระดูกกูกิน ท่านไม่ให้เอาไว้นาน แล้วก็ไม่ต้องไปทำอะไรเอิกเกริก”** แต่ว่าทหารอากาศเขาเป็นลูกศิษย์ เขาก็ต้องว่าขอไว้ก่อน ก็เลยเอาปี ๒๕๑๘ นั่นแหละ ก็เลยพยายาม รีบๆ ไม่ให้เอาไว้นาน เพราะว่าท่านบอกว่า **“พวกนี้จะขายกระดูกกูกิน ถ้าเอาไว้นาน”** มันก็จริงอย่างท่านว่า ถ้าศพท่านอยู่มันก็ได้เงินมา

ยอดธรรมะเพราะอะไร เพราะเวลาคนเกิดมา มันเกิดมาจากอวัยวะเพศทั้งนั้นระหว่างหญิงกับชาย แล้วเวลา**หลวงปู่ตื้อ**ท่านเทศน์ตรงนี้อย่างเดียวไม่ไปที่อื่น ไม่ไปที่อื่นเลย ประวัตินี้ร่ำลือมากจะเรื่องอวัยวะเพศสองฝ่ายเท่านั้นไม่ไปที่อื่นเลย แล้วย้ำแล้วย้ำเล่า แล้วพูดชัดเจน พูดแบบลูกทุ่งเลย **หลวงตา**ท่านบอกว่า **"ยอดธรรม"**

แต่พวกเราฟังกันนะ ยิ่งมารยาทสังคมฟังไม่ได้เลย หาว่าพระองค์นี้พูดจาไม่ไพเราะ แต่**หลวงตา**บอกยอดธรรม เพราะอะไรรู้ไหม เพราะจิตใจมั่นคง จิตใจกล้าหาญ จิตใจกล้าแสดงออกโดยตามความเป็นจริง ไม่ใช่ว่าข้อเท็จจริง มันเป็นอย่างนั้น แต่พูดไปเลียบๆ เคียงๆ ไม่กล้าเข้าสู่จุดความเป็นจริงของการเกิดภพชาติ

• นั่งตลอดรุ่ง

(ถาม–ตอบ ปัญหาธรรม ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๒)

อย่างเช่นเรานั่งนี่ โดยวิทยาศาสตร์เห็นไหม พวกเรานั่งกันแล้วนี่ ทางหมอจะบอกเลยนะ มันทับเส้น เลือดลมมันไม่เดิน มันจะปวด อันนั้นเราไปคิดเป็นวิทยาศาสตร์นะ เราใจอ่อนแล้ว เราสู้ไม่ได้หรอก แต่ถ้าเราคิดเป็นธรรมะนะ เรารักษาใจของเรา ร่างกายคือเป็นอย่างนี้

ครูบาอาจารย์น่ะ หลวงปู่ตื้อนั่งที ๗ วัน ๗ คืน

๗ วัน ๗ คืนเลยนะ ไม่มีใครทำได้ หลวงปู่ตื้อนี่ทำประวัติไว้ อยู่ในประวัติหลวงปู่มั่น นั่งทีหนึ่ง ๗ วัน ๗ คืน คนนั่งอยู่ ๗ วัน ๗ คืนนี่ร่างกายเลือดลมมันจะเดินไหม ไม่พิการไปแล้วเหรอ หลวงปู่ตื้อท่านไม่เห็นเป็นไรเลย

แล้วบอกว่า ถ้าจิตมันถอนมาจากร่างกายนี่มันจะเป็นอิสระของมัน ไม่เกี่ยวกับร่างกาย แต่ขณะที่เราลุกขึ้นมาแล้วเส้นมันพลิกอะไรนี่ มันเป็นอุบัติเหตุได้ ถ้าเป็นอุบัติเหตุหรือมันเป็นเรื่องของร่างกายที่เจ็บไข้ได้ป่วย

• มรรคญาณ

(๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

ในสมัยพุทธกาลนะ พระอรหันต์เวลาสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว มีความวิตกขึ้นมาว่า เราเป็นพระอรหันต์แล้วจะต้องลงอุโบสถหรือเปล่า ?

พระพุทธเจ้ามาด้วยฤทธิ์เลย "ถ้าเธอไม่ลงอุโบสถ แล้วพระทั่วไปเขาจะมีหลักมีเกณฑ์ได้อย่างไร"

แม้แต่เป็นพระอรหันต์ก็ยังลงอุโบสถ เห็นไหม เราเห็นความเป็นอยู่จากข้างนอก เราไม่รู้หรอกว่า องค์ไหนดีหรือไม่ดีหรอก ก็พระเหมือนกันนี่แหละ แต่ถ้าคนมีคุณธรรมนะ คนที่มีหัวใจนะสัมผัสได้ สัมผัสได้ กิริยาแสดงออกรู้เลย จะช้า จะนิ่มนวล จะรวดเร็ว จะทำอย่างไร สติมันจะพร้อมหมด สติการก้าวเดินไป การเหยียด การคู้ จะเห็นหมดเลย

จะอย่างไรก็แล้วแต่ แต่สติมี **คนมีสติกับคนขาดสติต่างกันมาก** การก้าวเดิน การขยับ ถ้าคนขาดสตินะ เร็วก็เร็วแบบขาดสติ ช้าก็ช้าแบบขาดสติ แต่ถ้าคนที่เป็นคุณธรรมนะ เร็วก็มีสติ ช้าก็มีสติ มันรู้ได้ มันรู้ได้ รู้ได้ชัดๆ เลย นี่มันชัดเจนมาก

ฉะนั้น เราถึงจะบอกว่าสิ่งที่ครูบาอาจารย์เทศน์ อย่างเช่น **หลวงปู่มั่น** หลวงตาท่านพูดบ่อยว่าท่านเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว ท่านเก็บหอมรอมริบนะ หมายถึงว่าความผิดเล็กน้อยก็ไม่ให้ผิด อะไรก็ไม่ให้ผิด เพราะผิดแล้วพระเด็กๆ มันจะอ้างเป็นตัวอย่าง

อย่างเช่น หลวงปู่ตื้อ มีพระอ้างมาก ว่าหลวงปู่ตื้อท่านปล่อยตัวไง หลวงปู่ตื้อทำอะไรตามใจชอบนะ แต่เวลาหลวงปู่ตื้อท่านนั่งที่ ๗ วัน ๗ คืน ไม่มีใครอ้าง

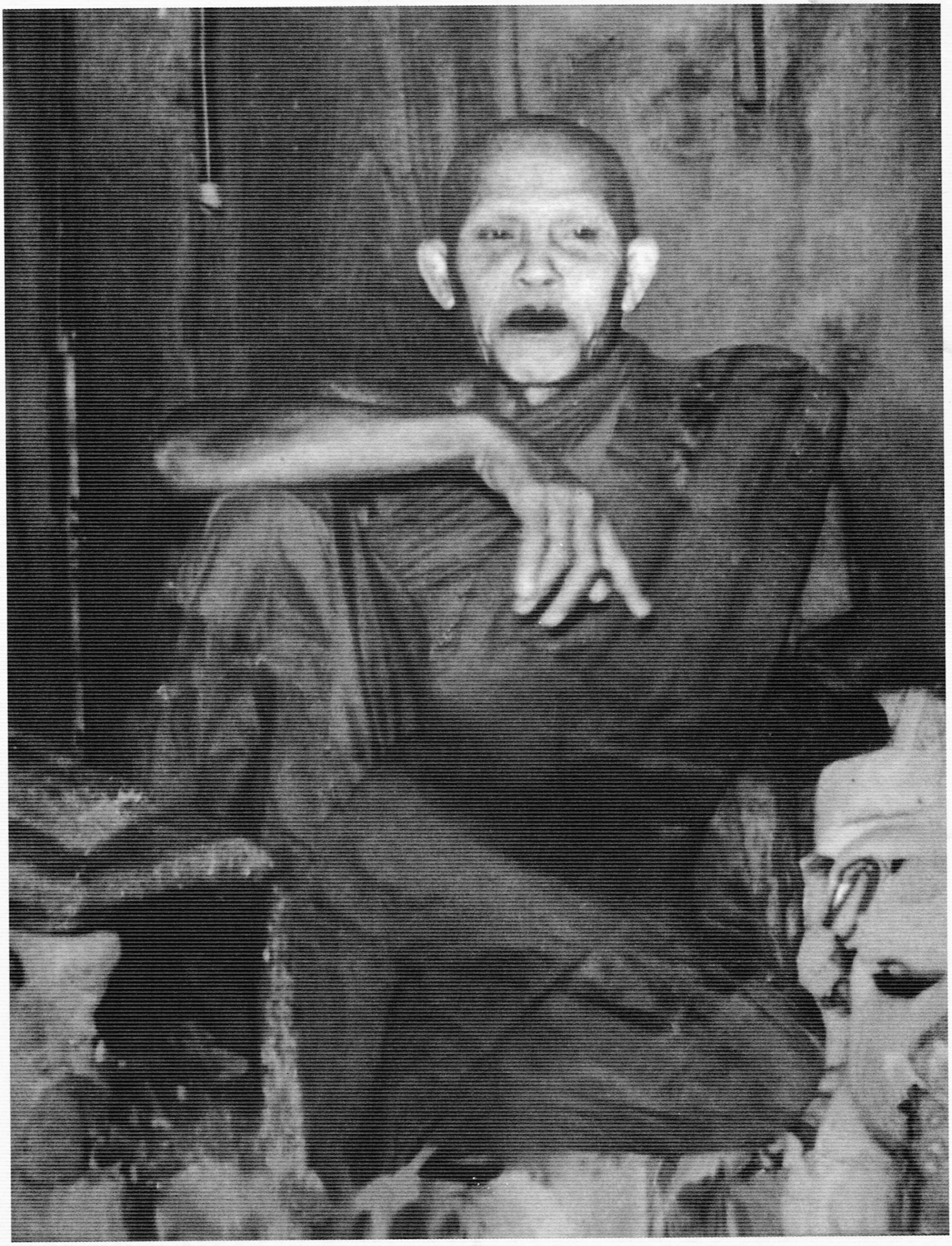
เราไปเจอพระบ่อยมาก ทำไม**หลวงปู่ตื้อ**ทำได้ เราสวนเลยนะ แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**นั่ง ๗ วัน ๗ คืน ทำไมมึงไม่ทำบ้างล่ะ คนเรานะมันจะเอาแต่สิ่งที่สะดวกสบายของมัน นี่ไงเราถึงบอกว่าย้อนกลับมาที่ธรรมวินัยนี้ไง เราจะต้องทำ เราต้องอยู่ในหลักเพื่ออนุชนรุ่นหลัง

• พิจารณากายเหมือนกัน แต่เทคนิคไม่เหมือนกัน

(๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

ธรรมะนี่ พระพุทธเจ้านี่บอกว่า ไม่มีกำมือในเรา ธรรมะ คือ แบตลอด ไม่มีกำหรอก แบตลอดเลย ถ้าปฏิบัติไปแล้ว มันแบหมด เหมือนกันหมดเลย แต่ขณะที่จะแบนี่ คนมันจำไปได้ ฉะนั้น ถึงบอกว่าวงใน คือว่าครูบาอาจารย์เหมือนกันหมด

ดูอย่างเช่น **หลวงตา**นี่ท่านพูดถึง ท่านกำหนดของท่านเห็นไหม เสือมันมีขน เราก็มีขน เสือมีเล็บ เราก็มีเล็บ เสือมีหนัง เราก็มีหนัง มีเหมือนกันหมดเลย แล้ว**หลวงตา**นี่ก็ไปคุยกับ **หลวงปู่คำดี** **หลวงปู่คำดี**ก็ใช้เทคนิคอย่างนี้เหมือนกัน แต่**หลวงปู่คำดี**ท่านใช้ก่อนอยู่ในป่า มันเหมือนกันแต่คนละกาลเวลา เทคนิคไง เทคนิควิธีการนี่ ดูสิ อย่างเช่นการพิจารณากายนี่

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

พระธาตุหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

"พุทโธเป็นศีล พุทโธเป็นฌาน พุทโธก็เป็นนิพพาน

หัวใจของเราทุกคน

ธัมโมเป็นศีล ธัมโมเป็นฌาน ธัมโมก็เป็นนิพพาน

หัวใจของเราทุกคน

สังโฆเป็นศีล สังโฆเป็นฌาน สังโฆก็เป็นนิพพาน

หัวใจของเราทุกคน

พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม

อธิบายพระนิพพานลงที่ พุทโธ ธัมโม สังโฆ"

ธรรมะเหนือธรรมชาติ เพราะธรรมชาติ คือ วัฏฏะ

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
โพธาราม ราชบุรี

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com